

ከምድራዊነታችን ባሻገር

አንደኛ መጽሐፍ

ከግለሰብ እስከ አገር - ማስታወሻና ማስተዋዎ

መ. ኃ. መስቀል (ዶ/ር)

ጸሎት

አቤቱ ፈጣሪዎችን አምላካችን ቸሩ እግዚአብሔር ሆይ!
የእውር ሰውን ልቦና ባለ አይን ከሚያየው የበለጠ እንዲያይ
ማድረግ የምትችል አንተ ነህና፤
ይህ መጽሐፍ ለአንባቢያን የሚጠቅም ሆኖ ይጨረስ ዘንድ፥
ስለአንተ ፈቃድ እለምናለሁ።
አሜን።

Copyright © Feb. 2023 by M.H. Meskale (PHD)
ሦስተኛ እትም

መልሶ የማሳተም መብቱ በህግ የተጠበቀ ነው።

ከዚህ መጽሐፍ ሽያጭ የሚገኝ ገቢ ሁሉ ለመንፈሳዊ እና ለበጎ
አድራጊ ድርጅቶች የሚሰጥ፤ ለድኩማንም መርጂያ የሚውል ነው።

መታሰቢያ

ለባለቤቱ እና ለሌሎች

ምስጋና

ከሁሉ አስቀድሜ እዚህ ያደረሰኝን ፈጣሪ አምላኬን በከፍተኛ ደረጃ አመሰግነዋለሁ። በእውነት ፍጹምና ኃያል፣ ስሙ ክቡር፣ ለዘለአለምም የተመሰገነ ፈጣሪ አምላካችን የጨለመውን የሚያበራ፣ ቀናውንም መንገድ የሚያሳይ፣ እኔ በእውቀት ሳይሆን፣ በብዙ ዓመታት ጥረትና በጸሎት የተጋሁበትን ሥራ አይቶ እርሱ እንደረዳኝ አምኛለሁ፤ የተማመንኩበት አምላኬ አላሳፈረኝም።

በአካላዊነት የማትታየው ባለቤቴን እና በኑሮዬ ደስ እንዲለኝ የሚያደርጉኝ ልጆቼን በጣም አመሰግናለሁ። ለደገፉኝ ለኔ ዘመዶችና ለባለቤቴ ዘመዶች ከፍተኛ ምስጋና አቀርባለሁ።

በቅርብም ሆነ በሩቅ ሆናችሁ በመንፈስ ላልተለያችሁኝ ወገኖቼ ሁሉ ሙሉ ምስጋናዬን ከመንፈሳዊ ፍቅር ጋር አስተላልፋለሁ።

በከፊልም ሆነ በብዛት መንፈሳዊ ትምህርትን ላስተማሩኝ (ለሰበኩኝ) አርቶዶክሶች፣ ካቶሊኮችና ፕሮቴስታንቶች ከፍተኛ ምስጋና አቀርባለሁ። የሁላችንም ሕይወት በምድር ላይ እክል እንዳይበዛበት መንፈሳዊነትን የሚያስተምሩ፣ የሚያጽናኑ፣ የሚመክሩ ሁሉ የተመሰገኑ ናቸው።

በእርማትም ሆነ አስተያየት በመስጠት ለተባበሩኝ ሁሉ፣ በተለይም ለወንድሜ ለአዲስ አለሙ እና ለጓደኛዬ ለተስፋየሱስ መንግሥቱ ከፍተኛ ምስጋና አቀርባለሁ።

የአጻጻፍ መመሪያዎች

ይህ መጽሐፍ ለምሁራኑ እንዲሁም ለሠፊው ሕዝብ ቀላል ምንባብ እንዲሆን የሚከተሉትን የአጻጻፍ መመሪያዎች ተከትሏል፡-

- በተቻለ መጠን አረፍተ ነገሮችን በማሳጠር፣ በቀላል አማርኛ ተዘጋጅቷል።
- ከተጠቀሱት ዋቢ መጻሕፍት ሌላ፣ የድረ ገጽ ምንጮችና ተጨማሪ ማብራሪያዎች በግርጌ ማስታወሻዎች (foot notes) እንዲያመለክቱ ተደርጓል።
- አንዳንድ ቃላት በመጥበቅም ሆነ በመላላት ሲነገሩ የተለያዩ (አሻሚ) ፍቺ እየሰጡ እንዳያደናግሩ፣ አንዳንድ ሆሄዎች ላይ በመጥበቅ መነገር ሲኖርባቸው ከሥራቸው ተሰርዞባቸዋል። ሁለት ፍቺ ከሚኖራቸው ውስጥ ለምሳሌ፡- አልለይም (ሰረዙ አንድ ሆሄ ላይ ብቻ ነው)፤ አይገባም (ሰረዙ ሦስት ሆሄዎች ላይ ነው)። ይህ የተደረገው፣ በተለይ አማርኛ ሁለተኛ ቋንቋቸው ሆኖ፣ ወይም በውጭ አገር ብዙ ስለቆዩ፣ ወይም ከዛ ስለተወለዱ፣ የአማርኛን ስነጽሑፍ ምንባብ ላልተለመዱ አንባቢያን እንዲቀላቸው ለማድረግ ነው እንጂ፣ በዚህ ረገድ የአማርኛን ስነጽሑፍ ለማሻሻል ታስቦ አይደለም።
- አንዳንድ ቃላት በትእምርተ ጥቅስ (quotation mark) የታጠሩት፣ አረፍተነገሩ ከሚያመለክተው ውጪ ሌላም ትርጉም ሊሰጠው ስለሚችል የመጽሐፉ ስሜት እንዳይዛባ በማሰብ ነው።
- አንባቢ ዘና ብሎ እንዲያነብ፣ አልፎ አልፎ ግጥሞች ታክለውበታል። የግጥሞቹ ዋና አላማ አንዳንድ ቁምነገሮችን ለማስጨበጥ (ጠለቅ ያሉ ሃሳቦችን ለማፍታታት)፣ ግላዊ እና ውስጣዊ ስሜቶችንም፣ “ለየት ባሉ የሰንኞች ቅንብብር” በማጉላት፣ ደራሲና እና አንባቢ የበለጠ በሃሳብ እንዲቀራረቡ ለማድረግ ነው።
- በመጽሐፉ ውስጥ አልፎ አልፎ ሃይማኖት ነክ ጉዳዮች ቢካተቱም፣ ማንም ሃይማኖተኛ (ሙስሊም፣ ኦርቶዶክስ፣ ካቶሊክ፣ ወ.ዘ.ተ.) ሊመለከተው የሚችለውን መንፈሳዊነትን ለራሱ እንዲያስተውልበት ከማድረግ ውጪ፣ ሌላ አላማ የለውም። የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችም የተጠቀሱት አንዳንድ

ሃሳቦችን፣ ከሥጋዊ እና ከመንፈሳዊ ይዘቶቻቸው ጋር የበለጠ ለማብራራት የጠቅማሉ በማለት ነው እንጂ፤ መጽሐፍ ቅዱስ ከሚያመለክተው መንፈሳዊ ትርጉም ጋር ለማመሳሰል አይደለም።

- አንዳንድ ፖለቲካዊ ወይንም ሃይማኖታዊ አመለካከቶች ሲብራሩ፣ የሚያነበው ሁሉ ከራሱ ሃሳብ ርቆ የሚሄድ ባለ አንድ አቅጣጫ አክራሪ ሃሳብ እንዳይጎላበትና እንዳይሰናከል ጥንቃቄ ተደርጓል። ምናልባት በግላጭ ወይንም በድብቅ ወገናዊነት ቢታይባቸው የአንባቢ ይቅርታ ይጠየቃል።
- ብዙሐኑ ሲያነቡት “የማውቀውን ቀስቅስ እንጂ አትንገረኝ፤” እንዳይሉ፣ በተቻለ መጠን ገንድ የሆኑ ሃሳቦች፣ መጠቀሳቸው ለአንዳንድ የአስተሳሰብ ዘገባዎች የግድ አስፈላጊ ካልሆነ በስተቀር፣ ተወግደዋል።
- የመጽሐፉ ትኩረት፣ ከታላላቅ ቁም ነገሮች በመነሳት፣ ሂደቶችን በማመልከት ላይ ስለሆነ፣ በተለይ ሳይንሳዊ፣ ሃይማኖታዊ እና ፖለቲካዊ ትረካዎች ውስጥ በጥልቀቱ ያልተገባው “ባህርን ወይም አባይን በጭልፋ” ሊሆንብን ስለሚችል ነው። በተለይም፣ የመንፈሳዊነታችንን ነገር ጠቆም እያደረገ የሚያልፈው፣ አንባቢ በግሉ ትኩረት እንደሚሰጣቸው በመተማመን ነው።
- በንባብ ብዙ ጊዜ ጠፍቶ፣ ቁም ነገር የማይተረፍበት እንዳይሆን፣ ጥንቃቄ ተደርጓል።

መቅደም

የዚህን “ከምድራዊነታችን ባሻገር” የተሰኘ አቢይ ርዕስ ሳይለቅ፤ ይህ ከአራቱ መጻሕፍት የመጀመሪያ ሲሆን፤ ምናልባት ስሜታዊነት ቢታይበት ነው እንጂ፤ እንደ እውነት የሚመስል ልብ ወለድ፤ ወይንም ነገር በማጋነን ወደ ውሸት የሚያመራ የፈጠራ ወሬ የለበትም። በጋዜጣዎች እንደሚጻፈው ወቅታዊ ትርክቶችን ማንጸባረቂያ ሳይሆን፤ በብዙ ዓመታት ውስጥ (44 ዓመታት) ያሳለፍናቸውን አንኳር አንኳር ጉዳዮችን በማውሳት፤ ከግለሰብ ተነስቶ ወደ አገር ጉዳይ የሚሸጋገር፤ እንደ ማስተዋዎም ይሆን ዘንድ የተጻፈ ማስታወሻዎች ሲሆን፤ ጊዜያዊ ሁኔታዎችን አስመልክቶም፤ ጥቂት አስተያየቶች ከመጽሐፉ ወደ መጨረሻ ተካተዋል።

አርእስቱ እጅግ ከባድ መሆኑ እሙን ነው፤ ግን መጻፉ ግዴታ ሆኗልና፤ ለጸሐፊው የከበደውን ያህል ለአንባቢውም እንዳይከብድ፤ የተደረገውን ጥረት የሚያመላክተውን ምዕራፍ አንድን ማቅረብ አስፈልጓል።

ምዕራፍ አንድ “ውስጣዊ ስሜታዊ ውይይት” የአራቱም መጻሕፍት መነሻቸው ሲሆን፤ መጻሕፍትን የመጻፍ ሥራ ከመጀሩ በፊት፤ “ለመሆኑ እኔስ ማነኝና? ምንስ አውቄ? እንዴትስ ብደፍር? እስቲ እራሴን በቅድሚያ ልመርምር....” በማለት የምድራዊነቴን እና የነፍሴን (የመንፈሴን) ጉዳይ ሳሳላሰል የተጻፈ ነው።

አንዳንድ ጊዜ፤ የምናደርገውንም ነገር በደንብ ለይተን የማናውቅ “እኛ”፤ የማናውቀው ከምናውቀው ወይንም ልናውቅ ከምንችለው ሁሉ እጅግ የሚበልጥ ስለሆነ (ስለሚሆንብንም) “ወደዚያ” ሄድ ማለትን እንደ አንድ አማራጭ እንወስደዋለን። እኔም በዚህ አርእስት እንድጽፍ “ቢነገረኝ” የእኔን አስተዋጽኦ “ማሙሽ ሂድና ቡና ጠጡ ብለህ ጥራ፤” እንደሚባል ሕጻን ብመሰለው ይቀላኛል።

ይህና በዚህ አቢይ አርእስት ሥር የተጻፉት መጻሕፍት በእጃችሁ የገባ፤ በውስጣችሁ ያለው እውነት እንዳይበረዝባችሁ እየተጠነቀቃችሁ፤ በእናንተው እንደተጻፉ እየቆጠራችሁ፤ ከአበቦች መካከል ጣፋጩን ጮርቃ እንደሚቀስሙ ወፎች፤ ወይንም ከጭቃ ውስጥ የወደቀ ወርቅ እንደሚፈልግ ሰው ሆናችሁ፡- “ከዚህ መጽሐፍ ውስጥ ለኔ የሚጠቅም ምን አገኘሁበት?” በማለት እራሳችሁን እየጠየቃችሁ፤ የፍሬ ሃሳቦችንም እድገትና ሂደት እየመዘናችሁ እንድታነቡ ተጋብዛችኋል። የእውነት ምንጭ አንድ፤ እርሱም እግዚአብሔር ብቻ ነውና፤ የበለጠውን የሚያሳውቅ መንፈስ ቅዱስን እርሱ ይሰድላችኋል።

የሁለተኛው መጽሐፍ ይዘት - ሁሉም ለአንድነት - ማስታወሻና ማስተዋዎ ግጥሞች፡

ይህ መጽሐፍ አንዳንድ “ጠቃሚ” ሃሳቦችን በስሌሎችና በግጥሞች ያጠናክራል። ግጥሞቹ የተዘጋጁት በስሜቶች ብቻ የሚገባን ከሚመስለን ጋር መቆየታችንን ለማስታወሻ፣ መሠረታዊ ጥያቄዎቻችንንም እያመላለስን ለማሰላሰል እንዲረዳን ሲሆን፣ በአጠቃላይ የግጥሞቹ ይዘት በኢትዮጵያችንም ሆነ በተቀረው አለማችን ውስጥ ግለሰብአዊ፣ ቤተሰብአዊና ሕብረተሰብአዊ ኑሮአችንን ይመለከታል።

የሦስተኛው መጽሐፍ ይዘት - ሳይንስ፣ እምነት፣ ሥልጣኔ - ማስታወሻና ማስተዋዎ፡

ይህ መጽሐፍ ምድራችን ከመፈጠሯ በፊትና በኋላ እንዴት እንደነበር ግምታዊ - ሳይንሳዊ ማብራሪያ ያቀርባል።

በጂኦሎጂ (ሥነ ምድር) ምርምር ከተገኙ መረጃዎች በመነሳት፣ በምድራችን የተከናወኑትን ተፈጥሮአዊ ክስተቶች - ተፈጥሮአዊ እድገት በአካላዊነቱ ከዝግመተ ለውጥ (evolution) እንዴት ተለይቶ እንደሚታይ ያብራራል።

ለአንዳንድ መሠረታዊ ሳይንሳዊ ጥያቄዎችም ጥንቃቄ በተመላበት መንገድ፣ ሃይማኖታዊ (መንፈሳዊ) አስተያየት ያቀርባል። ቀጥሎም፣ ስለ ሰው ዘር አመጣጥ፣ ስለ ስደቶቻችን እና ስለ ቀደሙ ሥልጣኔዎች በማውሳት፣ ስለ መንፈሳዊ አንድነታችን ጉዳይ ያሳስባል።

የሁሉም አቅጣጫ ሳይንስ ወደ እግዚአብሔር የሚያቀርብ እንጂ የሚያርቅ አለመሆኑን ለማስረገጥ ይሞክራል፤ ሆኖም፣ ይህ እኛ “ሳይንስ - ሥልጣኔ” የምንለው ወደ እግዚአብሔር የሚያቀርብ ቢሆንም ባይሆንም፣ እኛ የዛሬ ትውልዶች እድል ፈንታችን ሆኖ፣ በዚሁ ተመቻችተን በምንገኝበት ዘመናዊ ሥልጣኔ ውስጥ አስቀርቶን ነው እንጂ፣ ከዚህ ዘመናዊ ሥልጣኔ የተለየ “ሌላም፣ ሌላም” ሊኖር እንደሚችል ማስታወሻዎ ነው።

የአራተኛው መጽሐፍ ይዘት - መንፈሳዊ ጉዞ - ማስታወሻና ማስተዋዎ፡

ይህ መጽሐፍ ከምናየው አለም የማናየውን አለም ለማየት ስንሞክር የሚታሰብንን (ፍቅር፣ ደስታ፣ ሃይማኖታዊ - መንፈሳዊ ስሜት..) የሚጠቃቅስ፤ ሁሉም የገዛ እምነቱን ይዞ እንዲጸና ለየት ባለ መልክ የሚያሳስብ ነው።

ድረገጽ፡ <https://www.ambscience.org/>

ቀደም ሲል፣ ይህ ድረገጽ ተዘጋጅቶ አያሌ ግለሰቦች በአለም ዙሪያ ተመልክተውታል። አራቱም መጻሕፍት ከሌሎች ተጨማሪ ጽሑፎች፣ ግጥሞች እና ስዕሎች ጋር፣ ሳይንሳዊ ጽሑፎችም በዚህ ድረገጽ ውስጥ ተካተዋል። መጻሕፍቱ እየተሻሻሉ በድግሞሽ በታተሙ ቁጥር፣ ድረገጹም በዛ ልክ እየታደሰ ቆይቷል።

ማውጫ

	ገጽ
ምስጋና:	iv
የአጻጻፍ መመሪያዎች:	v
መቅደም:	vii
ማውጫ:	x
መግቢያ:	1
ምዕራፍ አንድ ውስጣዊ ስሜታዊ ውይይት:	3
ምዕራፍ ሁለት ኡብዮት እና ንቃተ ሕሊና:	35
ምዕራፍ ሦስት ድርጅታዊ ሥራዎች:	45
ምዕራፍ አራት የኢሕአፓ መከፈል - የአንጃዎች መፈጠር:	47
ምዕራፍ አምስት ዘመቻ ወደ መርካቶ:	63
ምዕራፍ ስድስት የብቸኛ ትግል:	89
ምዕራፍ ሰባት ሃሳቦች እና ጭንቀቶች:	95
ምዕራፍ ስምንት ቀጣይ ሕይወት በከፍተኛ አምስት:	119
ምዕራፍ ዘጠኝ ቅሪተ ሃሳብ:	145
ምዕራፍ አስር በደርግ ምትክ ኢሕአዴግ:	165
ምዕራፍ አስራ አንድ በኢሕአዴግ ምትክ አዲስ መንግሥት:	197
ምዕራፍ አስራ ሁለት ቀጣዩ መንግሥት እና የወደፊት ተስፋ:	217
ዋቢ መጻሕፍት (ለአራቱም መጻሕፍት):	229

መግቢያ

ብዙ ነገር እናውቃለን። ግን እውቀታችን እርስ በርስ ተያይዞ ወደ አንድ የጋራ እውነት አይመራንም። የሁላችንም ሕይወት በአንድ “ሁለንተናዊ እውነት” የሚመራ መሆኑን እናውቃለን። ታዲያ፣ ወደዚያ እውነት ለመጣጋት ዘዴው ምንድነው? ሰዎች ይህን ጥያቄ ለመመለስ ሲሉ በብዙ የእውቀት ዘርፎች፣ ከሳይንስ እስከ ሃይማኖት እጅግ ሠልጥነዋል። ግን ሁሉም በየአቅጣጫው እየሄደ፣ በሕብረት ከማሰብና አብሮ ከመሆን ይልቅ፣ በተናጠል እያሰቡ መሰያየት አመዘኗል። ነገር ግን፣ ከነገሮች ሁሉ ምድራዊ አመለካከትን እያወጣን፣ በአካላዊ አለም የማይተረጎም፣ አፋዊ ገለጻ የማይበቃውን ሁሉ (መንፈሳዊነታችንን) ከመመልከት ወደኋላ የማንል ብንሆን፣ ምናልባት የምድራዊ ሕይወታችን ወርቃማ መልክ (ደጋጉ) ቁልጭ ይል፤ የተለያዩ የሃሳብ ቅራኔዎች (ግጭቶች) ይደመሰሱ፤ ሉላዊ አንድነታችን እና ሰላማችንም የሚገኘው በዚህ መንገድ ይሆናል።

ይህ መጽሐፍ “በኢትዮጵያችን በውስጧ የተሠራውና የሚሠራውም ሁሉ፡- የግለሰብ ኑሮም ቢሆን፣ የአገር ፖለቲካም ቢሆን ካለ መንፈሳዊነት ብቻውን ምድራዊ እየሆነ መምጣቱ፣ በተለይ እኛን ኢትዮጵያውያኖችን ወደ ኋላ አስቀርቶን ይሆናል፤ “ግን ይህች ኢትዮጵያችን ምድራዊ እንኳን ብትሆን፣ ያቺ ኢትዮጵያችን ሰማያዊነቷ ብድግ ሳያደርጋት አይቀርም፤” በሚል እምነት ተጀመረ። የዚህ መጽሐፍ ዋና አላማ፡-

- ሀ) አባቶች/እናቶች በበኩላችን የሄድንበትን ጎዳና፣ ያሳለፍነውን - ክፉውንም ደጉንም ጊዜ ለልጆቻችን እንድናሳውቅ፤
- ለ) በአሁኑ ጊዜ እና ለወደፊት፣ ስለአገራቸው በመቆርቆር፣ በተለያዩ የፖለቲካ ድርጅቶች ውስጥ የሚሳተፉ ሁሉ፣ ካለፉት የፖለቲካ ትግሎች፣ ከስህተቶቹም እየተማሩ፣ የራሳቸውን ግላዊ ፍላጎት ከአገራቸው (ከሕዝባቸው) ጋር ማጣጣምንም እንዲያስቡበት፤
- ሐ) ለጥሩም ሆነ ለመጥፎ ሥራ ምክንያት የሚሆን የሰው ጠባዩ ስለሆነ፣ ሁሉም የራሱን ግንዛቤ - አለማዊ (ጠፈራዊ) ርዕዮቱን እንዲመረምር፣ እናም ከአንጻራዊ እውነታዎች መካከል ወደ አንድነታችን የሚመራንን ጥሩውን መንገድ በመምረጥ፣ የጋራ ግንዛቤአችንን እንድናጠናክር ነው።

እንደ ኢትዮጵያ አቆጣጠር ከ1966 ዓ.ም. ጀምሮ በኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ (ኢሕአፓ) በኩል በተካሄደው አብዮታዊ ትግል ውስጥ ደራሲው ካሳለፈው ወቅታዊ ተሳትፎ በመነሳት፤ በወታደራዊው ቡድን (ደርግ) አገዛዝ ዘመን ውስጥ የነበረውን ሕብረተሰብአዊ ተቁዳም በአጭሩ ያወሳል።

በቀጣዮቹም ሁለት መንግሥታት፤ በሕዝቦች ላይ የደረሰውን ሰቆቃ፤ ስንመለከት፤ “መነው ኢትዮጵያችንን እንዲህ እያነሳ የሚጥላት?” እያልን ስንጠይቅ፤ ከፖለቲካዊ/ኢኮኖሚአዊ እውቀታችን ስንነሳ፤ በቂ መልስ ልናገኝ አልቻልንም፤ ታላላቅ ምሁራን የተባሉትም (መሪዎቻችንም ጭምር)፤ የገዛ እውቀታቸው ወደ ውሸት ሲመራቸውና ለኢትዮጵያችን ውድቀት ሲያብሩ - ሲተባበሩ አየን።

ቢወራም/ባይወራም፤ ቢጻፍም/ባይጻፍም፤ ግራ የሚያጋባ ሆነ የኢትዮጵያችን ጉዳይ። “ታዲያ እኔ ምን አውቃለሁ፤ ፖለቲከኛ አይደለሁ፤” በማለት፤ እራሳቸውን ከሚያገሉ ሰዎች ጎን መቆጠርን፤ ብዙዎች ሰዎች የሚያወሩትንም ክልሶ ማውራት ያልወደዱ፤ “ከነገሮች ሁሉ በስተጀርባ ምን ነገር ቢኖር ነው?” ብለው ሲጠይቁ፤ መልሱን ፍለጋ በሃሳብ ይጓዛሉ፤ የጉዞውም አቅጣጫ በግልጽ ከሚታየው፤ በግልጽ ወደማይታየው ይሆናል። ይህም መጽሐፍ ይህንን የጉዞ አቅጣጫ ተከትሎ፤ በጊዜ ውስጥ ያለፍናቸውን ጊዜያዮች፤ “አጠቃላይ ሂደቱ ምን ይመስላል?” የሚለውን ጥያቄ በማንሳት፤ “በእውነት ይህች ድንቅ ኢትዮጵያችን በውስጧ ሰዎች ብቻ ናቸው ያሉባት? እኛ ሥጋውያን ብቻ ነን በውስጧ የምንርመሰመሰው?” በማለት በአንዳንድ አሸብራቂ ክንብንቦች ውስጥ የተደበቁ የምድራዊ ኃይላትን ሥራዎች ያጋልጣል።

ኃይል እና እውነት የእግዚአብሔር ነው።

መልካም ምንባብ

ምዕራፍ አንድ

ውስጣዊ ስሜታዊ ውይይት

ቶማስ

“ከከቤ የተባለች ባለቤቴ ድንገት ብትለዩኝ፤ ከሃዘን ብዛት፣ ከምድራዊ እውነታ የወጣሁ መስሎኛል፤ እኔው ራሴ ከሁለት ተከፍቶ ብዙ አወራለሁ ከኔው ጋር።

የሰው ተፈጥሮ ሁለት ባይሆን ኖሮ፣ ብቸኝነት ሲሰማ የብቸኝነቱ ብቸኝነት ምን ያህል የከፋ ይሆን ነበር? በችግር ጊዜ የሰው ሁለትነት በገሃድ ይታወቃል። “በእውነት በውስጤ ልክ እንደራሴ ያሏ ሌላ ሰው መኖር አለበት!..” እላለሁ።

ሰው ሁሉ ሁለት ስለሆነ፣ ከራሱ አምሳያ ሰው ጋር ያወራል (ይጫወታል)፤ ይህም፡- ድመት ከገዛ ጭራዋ ጋር እንደምትጫወት አይነት አይደለም በእውነት። እርሷ የምትጫወተው ከገዛ ራሷ ጋር ነውና፤ እኛ ግን እያንዳንዳችን “ሰውና ሰው” ሆነን ተፈጥረናልና፤ በግልጽ ለሁለት ተከፍለን ነው የምናወራው (በቀን በሃሳብ፣ በሌሊትም እንቅልፍ ሲወስድ በሕልም)።

አይ! እኔማ “ይህ የሥጋ ሰው እስኪሞት ድረስ፣ ከውስጡ አካለ ብርሃን እና መንፈስ ብርሃን ካለ መቀላቀል በውሕደት፣ ከሞቃት የሕይወት እስትንፋስ ጋር ይነፋ፤ በሃዘኑም ሆነ በደስታው፣ የመንፈስ ሰው አብሮት ይሁን እንጂ አይሰየው።” የሚል ውስጣዊ ስሜት ቀስቅሶኛል።

- ልባዊ ጭምጭምታ - ካለ ድምጽ የሚያናግር፣
- ካለ ብርሃን - እንደ እውን የሚከሰት ምስል፣
- ከጎኔ - የኔው አጋር፣
- የሃዘን ጉም ሲከበኝ - ብቻዬን እንዳልቀር፣
- ከውስጣዊው እኔ - ከዮሐንስ ጋር ምክክር፣
- ከምድራዊነቴ ስላቀቅ - በመንፈሴ እንድከበር፤
- ይህ ነው መነሻዬ - የመሰንበቴም ምሥጢር።

¹ ከምድራዊነታችን ባሻገር - አራተኛ መጽሐፍ - መንፈሳዊ ጉዞ - ማስታወሻና ማስተዋዎ።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ከብቸኝነት የሚያወጣኝ እራሴን ስፈልግ፤ ከራሴ ውስጥ አጋር መንፈስ መኖሩ ትዝ ይለኛል። በመንፈስ እኔን የሆንክ - አንተ የሐንስ ነህ - ለኔ አጋር ሆነህ ከጎኔ የተቀመጥክ። ስለዚህ፤ በዚህ ጭንቅ ቀን አብረኸኝ ሁን የሐንስ፤ አትለየኝ።”

የሐንስ

“አዎ! ማንም ሰው ጭልጥ ብሎ እስኪጠፋ ድረስ፤ ከሁለት አለም መካከል መጠነኛ ሽርሽር ይኖራል። እንደምፈልገውና መሆን እንዳለበት አልሆንክም። ከነልዩነቶቻችን አብረን ብንኖርም፤ እድሜ ሲገፋ መመሳሰልና መስማማት ይመጣል በማለት አስብ ነበር። ሁለት የማይጣጣሙ ፍጡሮች በአንድ ላይ መኖር እንደማይችሉ ጊዜና ሁኔታ አረጋግጦልናል።”

በስተእርጅናም ቢሆን ጨብጠህ የያዘከውን ምድራዊነትክን ጣል ብልህ አትሰማኝም። ካንተ ጋር አብሬ እንድኖር የሚያበቃ ሁኔታ ካልፈጠርክልኝ፤ ተለያይቶ መኖር ግዴታ ይሆናል። ሰው በተፈጥሮው የተደነገለት መንፈሱ ከሥጋው ጋር ተስማምቶ እንዲኖር ነው እንጂ፤ እየተቃረነ እንዲኖር አልነበረም። የተገነጠልኩ እኔም ልሁን አንተ፤ የመለያየታችን እውነታ እንዲህ ቁልጭ ብሎ ሲታይ፤ እኔ በበኩሌ ምንም ማድረግ አልችልም።”

ቶማስ

“ሰው የራሱን ቤት ይንከባከባል፤ ግርግዳው ቢወድቅ፤ ጣሪያው ቢሸነቆር፤ የበሩ ወይም የመስኮቱ እንጨት ቢበሰብስ፤ አስፈላጊውን ጥገና ያደርጋል፤ ቀለም ቀብቶ አዲስ ያስመስለዋል እንጂ፤ የገዛ ቤቱ ሲፈራርስ ዝም ብሎ አያስተውልም፤ ወይንም ጥሎት አይሄድም። እስከ ሥጋዊ ሕይወቴ ፍጻሜ የምትኖርብኝ ስለሆንክ፤ እንደ ቤት ቁጠረኝ፤ ተንከባከበኝ እንጂ፤ አሁን ከባድ ችግር በላይችን ሲወድቅ ከኔ ተገንጥለህ ለመሄድ አታስፈራራኝ።”

አይምር ከሁለት ተከፍሎ እንደ ሁለት ሰው ሆኖ የሚያወራ ይመስል፤ አካሌ ሰውነቴ፤ ነፍሴ፤ መንፈሴ እያልኩ እለፈልፋለሁ። ባለቤቴ ተለየችኝ፤ አንተም ከኔ ተገንጥለህ ከሄድክ፤ እኔ ብቻዬን ግራ የማጋባ ልዩ ፍጡር እሆንና ሰዎች ከሩቅ ይሸሹኛል። አንድ ሰው ከራሱ ተገንጥሎ እንዴት ይኖራል? አንተ ማለት የኔ ግልባጭ ማለት ነህ። ሁለታችንም “በምድራዊነት ክልል” ውስጥ የምንኖር ነን፤ ተረዳድተን እንኑር እንጂ።”

ዮሐንስ

“ምን አልክ? “በምድራዊነት ክልል” አልክ? አዬ!... ከሰማይም ከምድርም መሆን አቅቶት የሰው ልጅ መንፈሱ ብቻውን ሲንከራተት፤ የሚያርፍበትም ሥፍራ ሲያጣ፤ ለማደሪያም የሚሆን ቤት ሲፈልግ፤... እህ! ከሰዎች መካከል ለኔ ማደሪያ ቶማስ ሆነህ ተገኘሃ!

ብቻዬን መኖር ብቸልስ ደስ ባለኝ ነበር። አንተ “በምድራዊነት ክልል” የምትለውን ወዲያ ብለው፤ የራሳቸውን “የሰማያዊነት ክልል” አበጅተው የሚኖሩ እንዳሉ አታውቅም?

አዎ! እኔ ግን ብቻዬን ሆኜ ምን እንደምመስል ማወቅ እንዳልችል፤ ከምድር ተጥቶ ከአካል ጋር ተደባልቄአለሁ። አዎ! ይህ ነው የግማሹ ሰው (የሥጋ ሰው/የሰው-እነት) ታሪክ - ምድራዊ ተፈጥሮ፤ ከሰማያዊ ድንጋጌዎች አንዱ (ወደ ምድር መጣል ማለት)።

“የሰማይን ሥራ መርምሮ ማወቅ፤ ከሥጋው ላይቶ ነፍሱን፤ ከነፍሱም ላይቶ ሥጋውን ማየት፤ ይህ ነፍሴ ነው፤ ይህም ሥጋዬ ነው ብሎ መናገር የሚቻለው ማነው።”
” ሄኖክ 35:34

ሞት ማለት ዘላለማዊ ሁለት መከፈል ማለት ነው። ከዚያ በፊት ግን፤ የሰው ልጅ ሲጨነቅና በሃሳብ ማዕበል ውስጥ ጉብዳ ሲንገላታ ብዙ ብዙ ነገር ያሳስበዋል። ጭንቀት (የቁም ቅጥት) ማለት እንዲሁ የሆነ ያልሆነውን እያሰቡ፤ በቁም (ባለመሞት) ከሁለት እየተከፈሉ መሞትና መኖርን እንደ መለማመድ አይነት - ምድራዊ ውጥረት ማለት ነው። እኛም (እኔና አንተ) አዳምና ሔዋን ከገነት ደጃፍ ቆመው፤ ተመልሰው ወደ ገነት እንዳይገቡና የሕይወትን ፍሬ በልተው ለዘለአለም እንዳይኖሩ “ኪሩቤልና የምትገለባበጥ የነበልባል ሰይፍ...” ዘፍ. 3:24 ተከላካዮች ሆነው እንዲጠብቁ እንደተደረገው ሆነናል ማለት ነው። አዎ! በአሁኑ ሰዓት እኔና አንተ በሁለት ተከፍለን፤ ከገነት ደጃፍ ቆመናል ማለት ነው።

አንተ ግን በራስህ የምትንቀሳቀስ ነፍስ ያለህ ቤት ሆነህ፤ እኔም በውስጥህ ብኖር፤ ይህ ለጊዜው መሆኑን አስታውሳለሁ። አንተን ትቼ “እውነተኛው እኔን(?)” ብጠብቅ ምን እንደሚሆን አላወቅሁም።

አንተ ምድርን ከሚገባው በላይ ወደሃታል። እግዚአብሔር ወዳለበት ለመሄድና ኑሮህን ከሰማይ ቤት የሚጣጣም ለማድረግ ስትል አልተጋህም። ከመንፈስም ከሥጋም ነካክተህ፤ እያታለልክ እድሜህን ልትቆጥር ፈልገሃል፤ ግን አትችልም። ከእንግዲህ እኔም በምድር ላይ ከአንድ አካላዊ ጋር በመዛመድ

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ለሰብአዊነት የማበረከተው ከሌለኝ ተገነጥቼ እሄዳለሁ። ሥጋ ጊዜያዊ መኖሪያ ቤት፣ ጥቅሙ ለመሬት ስለሆነ፣ በቅቶኛል፤ ከመጣሁበት ልመለስ።

በሁለታችን መካከል የእግዚአብሔር መንፈስ ከሌለ፣ እኔም ቀባጣሪ ነኝ። የሁኔታዎች መፈጠር ሁለታችንንም የተለያየን ፍጥረታት መሆናችንን አረጋግጦልናል። አንተ የምታደርገውና የምታስበው ሁሉ ከምድር የማይላቀቅ ነው። እኔ ላንተ ብዬ ደከምኩ፤ ካንተ ያገኘሁት ምንድነው? መንፈሳዊ ስሜቶቼን ላንተ ብዬ አልለውጥም። በጣምራነት አብረን መኖራችን ለማንም የማይጠቅም ከሆነ፣ እግዚአብሔር በፈቃዱ ይለያየናል።”

ቶማስ

“እኔ በእግዚአብሔር ሥራ ጣልቃ አልገባም፤ ግን የለሁም እስክል ድረስ ተስፋ ቆርጬ፣ ጎዶሎንቴ ሲሰማኝ፣ “መንፈስ አይራቀኝ፣ መንፈስ አይራቀኝ፤” እያልኩ ስማጸንህ ተገነጥቼ እሄዳለሁ እያልክ ታስፈራራኛለህ፤ ጩኸቴን ስትቀማኝ፣ የኔን ላንተ አደረግህ። ምድራዊ ጭንቀት ለምድራዊ ሰው ነው፤ አንተ ምን ቀረብህ?

መናፍስት የሚያድሩበትን ሥጋ እራሳቸው እንዲመርጡ ዕድል የተሰጠበት ዘመን ውስጥ አይደለም ያለነው። በፈቃድህ ከኔ ተለይተህ ለመሄድ ምንም ሥልጣን እንደሌለህ እያወቅኸው፣ ከመስማማት ይልቅ ቅራኔዎችን ታበዛለህ። ማን ምን ብሎህ ነው እስከዚህ ድረስ ያመረርከው? ማን ምን ብሎህ ነው እስከዛሬ ድረስ እኔ የምትለውን እኔን ካንተ ለመለየት ያሰብከው?”

ዮሐንስ

“እውነትክን ነው እኮ ጃል! እህ! ምን ይደረግ፤ “ማን ምን ብሎህ ነው?” ላልከውስ፣ ማንም ምንም አላለኝ፤ እንዳው የበላይ ትእዛዝ ሆነና፣ ካንተ ጋር ተጣብቄ ስለቀረሁ፣ የራስ ወዳድ ምሬት ተሰምቶኝ ይሆናላ።

እህ!...ምን ይደረጋል? ካለፈቃዴ ካንተ ጋር እንድቆይ ሲነገረኝ። አዎ! እኔ ላንተ የተሰጠሁ ነኝና አልለይህም። ግን! እኸ!! .. ለጊዜውም ቢሆን የምኖርበትን ቤት ላድስ - ልጠግን ብዬ ብነሳ አንተ መች እሺ ትላለህ።

ምድራዊነትህ እንቅ አድርጎ ይዞህ! በስብሰህ በመውደቅ ላይ እንዳለህ እራስህ እያወቅኸው፣ አንተን ለማቅናት የሚደረገውን ሙከራ ሁሉ የምትከላከል የራስህ ጠላት በመሆን እኮ ነው አንድ ወጥ እራስክን ያጣኸው።

መናፈቅ፣ መከጀል፣ መጓጓት፣

ላይደርሱበት አጉል መንጠራራት፤
 ብቅ ጥልቅ አንድ ቦታ አለመርጋት፤
 ባጥር ላይ መንጠልጠል፤ ችግኝግግ - ወዲያ ወዲህ ማለት፤
 የጥሩን ጥሩነት፤ የመጥፎን መጥፎነት አለመለየት፤
 አንዱን መርጦ አለመርጋት፤
 ቢላሽ፤ ተበላሽቶ ማበላሸት፤
 በጸሎት ፈንታ እርኩሰት፤
 በጽድቅ ፈንታ ኃጢአት...።

ጸጸት የማናውቅ፤ በኃጢአታችን የማናፍር፤
 ሁሉንም ሽፍንፍን - ሽፍንፍን፤ ተብለጭልጭ መስሎ ማደር።
 ጥፋትን በሌላው ላይ ማላከክ፤ እራስን ማሞካሸት፤
 ይህ ነው ይህንንም ያንንም መስሎ - አስመስሎ የሚኖር፤
 መንፈሳዊነቱን አርክሶ ምድራዊነቱን የሚያከብር፤
 “ቄስ መሳይ በሸንጎ”
 በግላጭ ለሥጋው የሚያድር፤
 ያልተዋሃደ፤ ድብልቅ የሰው ፍጥረት ማለት።”

ቶማስ

“እነሆ! የራሴን የክፋት ማዕበል ለመቀነስ እና ጥሩ ሰው ለመሆን ስለፈለግሁ፤
 የምሄድበትንና የምደርስበትን ሥፍራ ሁሉ ውሱን አደረግሁ። የንግግሬ ቋንቋ ወደ
 ጥቅል ሃሳቦች እያዘነበለ ተራ ወሬ ማውራት እስኪያቅተኝ ድረስ፤ እኔ በራሴ ክልል
 ውስጥ ሆኜ፤ እህ! እኔነቴን በማሳነስ ድምጹን አጥፍቼ ተቀመጥኩ፤ አካል ሆኜና በአካል
 ታጥሬ ሳለሁ፤ እውነተኛውን ሰው ከውስጤ እስካገኝ ድረስ ብቻዬን ስቆይ፤ ይህ ወደ
 መንፈሳዊነት ያዘነበለ ኑር፤ ተሐድሶ መንፈስ የማገኝበት መስሎኝ...።”

የአስተሳሰቤ ዝንባሌ ከመንፈሳዊነት ይልቅ ወደ አለማዊነት ያመዘነ
 እየመሰለኝ፤ ምንጊዜም እራሴን ለማስተካከል እሞክራለሁ፤ እራሴን ለማስተካከል
 ስሞክር ደግሞ፤ እራሴን እጠራጠረዋለሁ። ታዲያ፤ የእኔን ምድራዊ አስተሳሰብ
 ለሌሎች አላስተጋግሞ ብዬ ከሰዎች ስርቅ፤ እህ! አንተን ያገኘህ መስሎኝ።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

እራሴን በራሴ በደልኩ፤ የሚሰማኝም ሰሜት ሁሉ (የንዴት፤ የቁጣ፤ የሃዘንም ቢሆን) እኔን ተቆጣጠረኝ እንጂ፤ እኔ በራሴ ላይ ምን ሥልጣን አለኝ? ፍላጎቴና አስተሳሰቤ አልጣጣም ሲል፤ እኔ ቤት ሆኜ በውስጤ የሚኖር ሌላ ሰው ስላለ እኔ አልናገርም፤ ዝም ብዬ ልኑር አልኩ። ምነው ወቀሳ በእኔ ላይ ብቻ ደራረብኩብኝ? ምነው የአንተን እኔነት ለይተህ አየኸው? እስቲ አስበው። በዚህች ምድር ከተፈጠርንባት ቀን ጀምሮ ማን ነበረ ቤቱ? ማን ነበረ ነዋሪው? ማን ነበረ ባለ ሥልጣን? እኔ ብቻዬን ነበርኩ ቤቱ? አንተ ብቻህን ነበርክ ነዋሪው? አንተ ብቻህን ነበርክ ባለሥልጣን?

እኔማ - እስቲ ልበል እኔማ.....ማ.....።

ማወቅን ያላወቅሁ።

ነቅቼ ያልነቃሁ፤

በሕልም አለም እኖራለሁ፤

በእውን አለም አልማለሁ።

ማንነቴ አስፈርቶኝ፤

ከማንነቴ መገለጫ አንዱ ሊከዳኝ፤

ሲያስፈራራኝ፤

ብርሃናማውን አለም ያጨልምብኛል፤

ሳልወድ አሉታዊ ያደርገኛል።

“ማወቅ” ሳለ ማወቅን ያላወቅሁ።

ውህደት ሳለ ድብልቅ ብዬ የተለየሁ...፤

ጤንነት ሳለ በሽተኛ፤

ደስታ እያለ ሃዘንተኛ፤

ከሁለትነቴ ተገንጥዬ፤ “ስላላወቅሁ?”

መስሎኛል ብቻዬን የቀረሁ።

አይኖቼ፤ ጆሮዎቼ፤ አፌም አንደበቴም፤

የሥጋዊ እኔነቴ መገለጫያ፤

አብራኮቼ ሁሉ ከድተውኛል፤

ሁሉም በአበሳ ተፈጥረው አበሳ ሆነውብኛል፤

የአበሳ አይኖቼ እየመረጡ አበሳ ያሳዩኛል፤

የአባሳ ጆሮዎቼ እየመረጡ አባሳ ያሰሙኛል።

ሰርክ አለም የእንቅልፍ አለም፤

አዲስ ሕይወት ይሰጣል እንጂ ሰውን አይከዳም፤

ምን ቢጨልም የራሱን ብርሃን አያጠፋም።

እኔም ሳልም ከድንግርግሩ እወጣለሁ፤

ከፋም ለማም ጥርት ያለውን አያለሁ፤

ጥርት ያለውንም እሰማለሁ።

በስተእርጅና ሂሳቡን ሳስበው፤

ጠቅላላ የአንድ ወጣት ኑሮ ከዚያ (ከሕልም አለም) ብቻ ኖራለሁ፤

ከዚያ ሥፍራ ቤቴን መሥርቻለሁ።

ታዲያ ዛሬ እራሴን ሰጠይቅ_

“ለምን ከዚያ ሥፍራ እበረታለሁ?”

ለምን ከዚህ ስመጣ እደክማለሁ?

ለምን ከዚያ ሥፍራ አንደበተ ርቱእ እሆናለሁ?

ለምን ከዚህ ሥፍራ ስመጣ እጎላደፋለሁ?

ለምን ከዚያ ሥፍራ ስሄድ ሾር እላለሁ?

ለምን ከዚህ ስመጣ ፍዝዝ ድንግር እላለሁ?

ደስታዬ - እውቀቴስ ቢሆን ለምን ከዚያ ሲሆን ፍጹማዊ ይሆናል?

ለምን ከዚህ ሲመጣ ድብዝዝ - ድብልቅልቅ ይላል?”

እያልኩ “ለብቻዬ” በለሆሳስ አወራለሁ፤

በዝምታ አሰባለሁ።

ይቅርታ! ይህንን በአንድ ወቅት የተሰማኝን የለፈለፍኩት፤ ዝም ብሎ እየታዘቡ፤ አስመስሎ መኖር አድርገዬነት ስለመሰለኝና፤ ላንተ ግልጥልጥ ስልልህ፤ አንተም በእኔ ውስጥ እራሴህን ታገኘው ይሆናል ብዬ ነው።

ብዙ ብዙ መንፈሳዊ ክስተቶች ሲፈጸሙ እየታዩኝ “እኔ ከኃጢአቴ እስክነጻ ድረስ ሃዘንተኛ ሆኜ፤ ደንዝዥ እቀራለሁ እንጂ፤ ማን ደፍሮ ይናግረኛል - “አንተ ሰው ለራስህ የሚጠቅምህን ባለማወቅህ ክፉኛ ተጎድተሃል” ብሎ።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

“እኔን ማን ሊመክረኝ ይችላል?” በማለት እራሴን በራሴ ወሰንኩ። በጭንቀቴ “እባካችሁ ይህን ታሪካዊ እንቅስቃሴዬን ሁሉ ከሰማይ ቤት መዝግቡልኝ” ብዬ መላእክቶችን ተማጽኛለሁ። መልስ አጥቼ ሰጠባበቅ ብዙ ከቆየሁ በኋላ፥ እነርሱም፡- “ይህ እንቅስቃሴህ የሥፍራና የጊዜ፥ የሥጋና የመንፈስ ይዘት ከሌለው፥ ለሰው ልጆች ትምህርት አይሰጥም። የጽሑፍ ግዴታዊነት አሁን ነው፤ ከእንግዲህስ ታሪክህን ወደመፈጸሙ ተቃርበሃልና፤ ይህ የደረሰብህ ስባሬ ሕይወት ያለህበትንና የምትሄድበትን ስለሚያሳውቅህ፥ ለጥያቄዎችህ ሁሉ መልስ ይሆንህ ዘንድ ይጻፍ። ከሰማይ ቤት እርሳስና ወረቀት ስለሌለ፥ መላእክቶችም የሰው ታሪክ መጻፍ ሥራቸው አይደለምና፥ በል አንተው ጻፍ.....” ብለው የነገሩኝ ይመስለኛል።

ሁኔታዎች አስገድደውኝ በራሴ ላይ ሃሳብ አብዝቼ ሳለ፥ በየወቅቱ እውነት የሚመስለኝን ሁሉ በወረቀት አሰፍር ነበር። ስጽፍ እየተማርኩ ብዙ ከዘለቅሁ በኋላ፥ ሁሉም በሁሉም ዘንድ ያለውን መናገሬ ለማን እና ለምን እንደሚጠቅም ባለማወቅ ግራ እየተጋባሁ ብዙ ቆይቻለሁ።

የሰው ልጅ ተወልዶ ከሚያየውና ከሚሰማው እንዴት ተለይቶ መኖር ይችላል? ከእድሜዬ በአብዛኛው ያየሁትን ጻፍሁ። ስጽፍም፥ ከግል ሃዘን ብዛት፥ ከምድራዊ እውነታ የወጣሁ መስሎኝ ብዙ እያወራሁ ነበር። ጽሑፉም ተጽፎ ሳያልቅ፥ ወይም ማለቂያው ሳይታወቅ፥ በኢትዮጵያችን ላይ በሁሉም አቅጣጫ ጦርነቶች እየተቀሰቀሱ፥ የአገሬ ሕዝቦች ብሶት፥ ልቅሶና ዋይታ ከጊዜ ወደጊዜ እየተባባሰ ሄደና፥ አይኖቼ ሞጨሞጨ። ለእኔም መጽናኚያ ይሆነኛል ያልኩት የጽሑፍ ሥራ በመጻፍ ብዛት አልረዳኝም። የእኔ የልቤ ሃዘን ከቀን ወደ ቀን እየጨመረ ሲሄድ፥ ይህቺን አለም እንድወዳት የሚያደርገኝ የሰሜቴ ግለት፥ እንድጠላትም ከሚያደርገኝ የሰሜቴ ግለት ጋር እየተጋጨ፥ የዝምታ ልፍለፋ ሆነብኝ።

“የወጋ ቢረሳ የተወጋ አይረሳም” እንደሚባለው፥ ታሞ ከሚሞተው ይልቅ በጥይት የሚያልቀው ሲበረከት፥ ሕዝቦች ከያለበት ሲፈናቀሉ፥ ሲሰደዱ፥ በረሃብ እና በጥም ሲያልቁ፥ ይህንን በኢትዮጵያችን የተፈጸመ የማይረሳ ክስተት ለታሪክ ማስታወሻነት የሚጽፉ ሁሉ ልክ እንደ እኔው እያዘኑ እያለቀሱ መሆኑ ይሰማኛል።

ምድራዊ ኩነቶች ኢትዮጵያችንን በዝብርቅርቆሽነት ሲያንገላቷት “አሁንስ በዛ! ምነው!...” እያሉ ከሚያማርሩ ኢትዮጵያውያን መካከል፥ “ከነገሮች ሁሉ በስተጀርባ ያለ ነገር ቢኖር ነው እንጂ!” የሚሉትን አደንቃለሁ።

እኔም እንደነሱ ማሰቤ አልቀረም። በየጊዜው ከውስጤ የሚገፋኝ ኃይል መኖሩን እኔ ባውቅም፥ ስለ እውነት ብዬ፥ የማውቀውን (የማውቅ የመስለኝን) ሁሉ

በስነ አመክንዮ እያገናኘሁ ከማሰብና ከማሰላሰል አላረፍኩም። በውስጤ እየለፈለፍኩ የምጽፈውም እንደ ስሜቴ ክርር ድብን ያለ ሆነብኝ። ምን ላድርግ?

አ! እኔ፡- ምንጊዜም በኃጢአቴ የማፍር፣ የማውቀው ሁሉ የሚያሳዝኝ፣ የማላውቀውም ሁሉ የሚያስፈራኝ፣ በሥጋዊነቴና በመንፈሳዊነቴ የሚታየኝን - የታሰበኝን፣ በስሜት የተቀሰቀሰኩበትን ሁሉ (የማውቀው የሚመስለኝን፣ የማምንበትንም) በእውነት ብዙ ብዙ እያለቀስኩ፣ ለእግዚአብሔር እየሰጠኩና ስለ እርሱ ፈቃድ ብቻ እየለመንኩ ጻፍኩ።

አ! እኔ፡ በአንድ ግለሰብ የሕይወት ታሪክ (አለማዊ፣ አብዮታዊ፣ መንፈሳዊ...ወ.ዘ.ተ.) ውስጥ፣ ስለዚህች አለም እና ከዚያም ባሻገር ቢሆን የሚሰማኝን በሳይንሳዊና በመንፈሳዊ ፍልስፍናዎች ላይ ተመርኩገቴ፣ ባቅሜ ለመግለጽ ስነሳ፣ ምናልባት በዚህ ጽሑፍ ሰዎች የበለጠ ሊቀራረቡና ሊሰማሙ ይችሉ ይሆናል በማለት ነበር እኮ።

“ከዚያ የክፉ ቀን” ጀምሮ፣ መንፈሳዊ ጉዞዬን ለማፋጠን ከምንጊዜውም የበለጠ የተጋሁ ይመስለኛል። ለዚህም ይህ እየተማርኩበት የምጽፈው ምሥክር ነው። ከበድ ያሉ ጉዳዮችን ሳወራ፡- ሰዎች ሆይ! እኔስ እንደ አላዊቂ ለፍላሬ ሆኛለሁ እያልኩ እናገራለሁ እንጂ፣ እውነት ነው ብዬ በመጮህ የሌሎችን እውነት አልሸፍንባቸውም። ይህ ነው መነሻዬ፤ ዝቅታዬን ሳልናገር የማላልፍበት እውነታዬ።

ካቅሜ በላይ እየተንጠራራሁ፣ የተሰማኝን ወይም ያወቅሁትን እንድናገር ተፈጥሮዬ ያስገድደኛል። በውስጤ ያሉ እውነቶች በራሳቸው ይጮሃሉ፤ ከአንባቢያን እውነቶች ጋርም ተመሰቃቅለው በጋራ የሰብአዊነትን እውነታ ሲያስተጋቡ ይታዩኛል።

ሰዎች አለማወቄን አይተው እንዳያሳፍሩኝ መደበቅን ስፈልግ፣ ስፈራ፣ በስጨት ስልም፣ ከምድራዊነታችን ባሻገር ስለሚኖር ተስፋ እንዲህ አሰባለሁ፡- “መሬት ስላለን ብዙ ችግር ደረሰብን እንጂ፣ ሌላ ደጋግ ሰዎችና ደጋግ መንፈሶች ብቻ ያሉበት ሥፍራ ብንኖር ኖሮ፣ ይህ ሁሉ ችግር አይደርስብንም ነበር።”

ደግሜ ሳስብ እድለኞች መሆናችን ትዝ ይለኛል። እኛ የምንኖረው ክፉና ደግ በተቀላቀለበት አለም ነው። ጠፈር እጅግ ሰፊ ነውና፤ ፍጥረታትም በዚች እኛ “በምናውቃት” ምድር ብቻ የተወሰኑ አይደሉምና፤ እስቲ በምናብ ከዚች ምድር ለቀን እንሂድ፤ ወደሌላ ልዩ አለም እንግባ፤ ሌሎች አለማትንም እንጎብኝ።

ከሰዎች ግንዛቤ ውጪ በሆነ መንገድ፣ በየቅጽበቱ - በየሰከንዱ ክፋትና ደግነት ይጣራሉ። ክፋት ብቻውን ይቀራል፤ ደግነትም ብቻውን ተለይቶ ይቀመጣል። ክፋት ብቻ የሚያይልበት አለም አለ፤ ከዚያም የሚኖሩ “ሰዎች” አሉ። ደግነት ብቻ የሚያይልበት አለም አለ፤ ከዛም የሚኖሩ “ሰዎች” አሉ (ይመስለኛል)።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

በዚች እኛ በምንኖርባት አለም ውስጥም እንደ መላእክት ተደስተው የሚኖሩ ሰዎች አሉ፤ እንደ ሰይጣናትም ሃዘንተኞች ሆነው የሚኖሩ አሉ። ሃዘንተኞቹ ሁሉ ሰይጣናውያን ወይም ኃጢአተኞች አይደሉም። ግን በምድር ስላሉ ብቻ ያለቅሳሉ። ሲያለቅሱ የሚጮሁት በጠፈር ውስጥ ለሚኖርና መጠነኛም ሆነ ከፍተኛ ግንዛቤ ካለው ሁሉ የሚዳረስ ይመስለኛል፤ ብቻዬን አይደለሁም።

አጥቂና ተጠቂ ካለበት ሥፍራ ሁሉ ጩኸት ይኖራል። ይህ ከእንስሳትም ሆነ ከሰዎች በየጊዜው ወደሰማይ የሚገባ ጩኸት መልስ ሳያገኝ (ውጤት አልባ) ሆኖ እንደማይቀር አምናለሁ። ብቻችንን አይደለንም።”

ዮሐንስ

“በሰዎች መካከል በግልጽ ከሚታዩ - የቆዳ ቀለም፣ የገጽታና የቁመና አካላዊ ልዩነቶች በስተጀርባ፣ በመካከላቸው የሚገኝ የመንፈስ ልዩነት ምንኛ ታላቅ እንደሆነ በድብቅ ተናገርክ። እግዚአብሔር በግዛቱ ብቻውን እንዳልሆነ፣ በዙሪያው መላእክት እንደሚኖሩ፣ ሰይጣንም ብቻውን እንዳልሆነ፣ በዙሪያው በችሎቹ እንዳሉለትም ነው በድብቅ የተናገርከው።

የማይታየውን ለማየት ስንሞክር ልዩ አለም ውስጥ ይከተናል። ልባዊ ስሜትህ ገብቶኛል። አንተ ተንፍሰህ፣ እኔ ሰምቼህ፣ እኔም ተናግሬ፣ አንተም አድምጠህ፤ የሁለታችን ወሬ ብዙውን ጊዜ ሰዎች ከሚያወሩት ለየት ቢል፣ ከሚያዩትና ከሚሰሙት ውጪ በመንፈስ አርቅቀው ቢሄዱ የሚታዩቸው ሊኖር ስለሚችል፣ ጥረትህ ያንን በአንክሮ ለማመልከት እንደሆነ ገብቶኛል። ለዚህም ነው ከምድራዊነታችን ባሻገር እያልክ መፈላሰፍ የጀመርከው።

ከምታየው ተነስተህ የምታየውን ለመግለጽ መሞከርህ፣ በሰዎች እግር ዙሪያ የሚንጎራደድ ድመትን “እስቲ አንተ ድመት ስለ ሰዎች የምታውቀውን ተናገር፤” እንደማለት ያህል የከበደ መሆኑ ይገባሃል። ቢሆንም በትጋት የደከምክበትና የጸለይክበት ስለሆነ ጻፍ። ግን በመጀመሪያ ውሸት ከመናገር ተቆጠብ። ውሸት በመናገር ሌላውን የሚያሳምን ሰው እና ኑሮውን በስርቆሽ ላይ የመሠረተ ሰው አንድ ናቸው።

እራሱን ለተወሰነ አላማ አሳልፎ የሚሰጥ ሰው፣ ከራሱ ይልቅ እውነትን አስቀድሟል። ስለዚህ ከውስጡ እውነት ቢጮህ፣ ያ ሰው እንደ መጥምቀ መለኮት ዮሐንስ ሆነ ማለት ነው።

ውስጣዊ ስሜታዊ ውይይት

“የዐዋጅ ነጋሪ ቃል በምድረ በዳ፡ “የእግዚአብሔርን መንገድ ጥረጉ፤ ለአምላካችንም ጎዳና በበረሃ አስተካክሉ። ሸለቆው ሁሉ ይሙላ፤ ....የእግዚአብሔር ክብር ይገለጥ.....” ኢሳ. 40፡ 3-6

አላዋቂ ሰው ዝምታው ለሚያውቁ ሰዎች እንቅፋት አይሆንም። አውቃለሁ ብሎ የሚለፈለፈው ግን የሚያውቁትን ያደናግራል፤ ያናድዳልም።

በመጀመሪያ ምድራዊ ችግሮችን ከቅጣት ለይተህ እወቅ። ሰው ሰራሽ ችግር ከሰማይ የሚወርድ ቅጣት አይደለም። በችግር ውስጥ ማለፍ ያጠነክራል። ከሰዎች የሚመነጨውን ችግር እንደራስህ ችግር አድርገህ ማየትና፡ ከሌላው ሁሉ ጋር ሆነህ ከችግር ለመውጣት መጣር ይኖርብሃል።

በሰው ሁሉ ዘንድ የሚንቀሳቀስ እውነት በብዙ አቅጣጫዎች እየፈሰሰ፡ ያለማወቅ ፍርኃትን ያጠፋል። ልክ ነህ፤ “እኛም በጠፈር ውስጥ የሚሰማን አለን” ብሎ ማሰብ ወደ እውነት ያስጠጋል እንጂ አያርቅም። ከፍ ሲልም፡ ከሃይማኖታዊ ፍልስፍናዎች ጋር ያቀራረባል እንጂ አያርቅም። ላዘኑት መጽናናትን የሚሰጥ ፍልስፍና ነው።

በምድራዊ መበላለጦች ምክንያት ተለያይተን የተቀመጥን ሁሉ በመንፈስ አንድ የምንሆንበት ጊዜ ይመጣል። ስንሞት ይቀለናል፤ እስከዚያው ድረስ በምድር የሚኖር ሁሉ ይጮሃል። የጋርዮሽ (የሰውም የእንስሳም) ቃል (የመንፈስ ጸሎት) በጋርዮሽ ከምድር ወደ ላይ ይወጣል። ይህ ጩኸት በጠፈር ሁሉ እንደሚሰራጭ አትጠራጠር። ሰሚ እንዳለን እመን።

“በልሳን ብጸልይ፤ መንፈሴ ይጸልያል፤ አይምሮዬ ግን ያለ ፍሬ ነው።” 1ኛ ቆሮ. 14፡14

ክርስቶስም፡- “አንዲት መበለት ዳኛውን ስለጨቀጨቀኛው ሰማት...” (ሉቃ. 18፡1) በሚል ምሳሌ ያስተማረን፤ እኛም ሳንታክት ዘወትር መጸለይ እንደሚገባን፤ ሰሚም እንደሚናጣ ሲነግረን ነው።

እነሆ! ሰዎች (የዱር አራዊትም ቢሆኑ) በምድራዊ መጠቃት ላይ እንዳሉ የሚያሰሙት ጩኸት ሁሉ የመንፈስ ጸሎት ሆኖ፡ አንድ ቀን ፍርድ እንደሚያመጣልን አትጠራጠር። ሰሚ አለን፤ ስለዚህ፡-

“ሁል ጊዜ ደስ ይበላችሁ፤ ሳታቋርጡ ጸልዩ”። 1ኛ ተሰ. 5፡7

ለሁላችንም እንደ እድል ፈንታችን በተሰጠን ብቻ እያመሰገን እና እየተደሰትን፤ ጊዜአችን እስኪደርስም እየጸለይን በተሰፋ እንኑር። አዋቂም ብትሆን አላዋቂ፡ ምንጊዜም ተስፋ በውስጥህ ይኑር፤ እርሱ ያቆይሃል፤ እርሱም ያዘልቅሃል።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

በሰማይ ብዙ ከመሬት የተሻሉ መኖሪያ ሥፍራዎች ይኖራሉ። በምድር ላይ ኑሮ ባይደላህ፣ አንተ ጥሩ ሰው ከሆንክ፣ የሰማይ ቤት ኑሮ ያካክስሃል። የክርስቲያናዊነት ምሥጢሩ አንዱ ለሌላው እራሱን መስዋዕት እስከማድረስ መሆኑን አትርሳ። ፍቅር ካለ ምድራዊ ክፍያ ይለገሳልና፤ አንተም ፍቅርህን ካለ ክፍያ ስትለግስ ደስ እያለህ ይሁን።

ከምድራዊነት ባሻገር በመንፈሳዊነት ብቻ መኖር ቢቻል፣ የሰብአዊነት ፍጹማዊነት ይረጋገጣል። ግን ይህን አይነት ብቃት በምድር የሚያገኙ እንደ ቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ያሉ መንፈሳውያን ናቸው። ቢሆንም፣ ለዚህ የመጨረሻ ግብ የሚያልም ከሁሉ በላይ ፍቅርን ያስቀድማል።

“.. በፍቅር እርስ በርሳችሁ እንደ ባርያዎች ሁኑ።” ገላ. 5:13

አንዱ ሰው ለሌላው እንደ ባሪያ ሆኖ ቢኖርም፣ ፍቅር ካለ ባርያ የሚለው ስሜት ይጠፋል።

ቶማስ

ይቅርታ፤ አንዴ ላቋርጥህ። ሰው እንዴት ለገዛ ራሱ ጠላት ሊሆን ይችላል? ሰው ከራሱ በመነጨ ጠባዩ ብቻ እርስ በርሱ ጠላት ሆኖ ሊጣላ ይችላል?

ዮሐንስ

“ብርሃን ያረፈበት ጥላ እንደሚኖረው ሁሉ፣ ለሰውም በራሱ ልክ እንደ ጥላ ሆኖ የሚከተለው ክፉ መንፈስ (ሰይጣን) ሲኖር፣ የሰውም የራሱ የምንለው ጠባዩ ለራሱ ጠላት ያስመስለዋል።

አንተ “በጠባይህ - በአንጎልህ ውስጥ ያሉ የንጥረ ነገሮች ቅንብብር” ጠላት ሰይጣን ወደ ክፋት በሚወስደው ጎዳና ቢወስድህ፣ መንፈሳዊነትህ ይወቅስሃል፤ የዛን ጊዜ በሁለት ትክፈልና ከራስህ ጋር ክርክር ትገጥማለህ። የክርክሩም አይነት፡- በዚሁ በክፋት ጎዳና ልቀጥል ወይንስ ልመለስ የሚል ይሆናል። በክፋት ጎዳና መዘለቅ የሚያስከትለውን ጉዳት ምድራዊነትህ ይደብቅብሃል፤ መንፈሳዊነትክም ቁልጭ አድርጎ ያሳይሃል። በመጨረሻ ምርጫው ያንተ ፈቃድ ነው የሚሆነው። ግን ያ ያንተ በጎ ፈቃድ እኔና አንተን በአንድላይ ማጠቃለል አለበት። እዚህ ላይ ነው እንግዲህ ታላቁ ፈተና የሚመጣው። ይህም፣ የመጠጥ፣ የሲጋራ እና የሌሎችም ክፉ ልምዶች ያደረባቸውን ሰዎች ከሱሰኛነት ወጥመድ እንዲላቀቁ እንደማድረግ ያህል ይከብዳል።

ከሁሉ አስቀድመህ፤ “ከውሸት ጋር ብዙ ቆይቻለሁ ወይ?” ብለህ እራስክን ጠይቅ። በውስጥህ የሚኖር ፍጹማዊ እውነት (የእግዚአብሔር ኃይል - ፍቅር) ክፉውን ሰይጣን እንደሚያቸንፈው እመን።

“እግዚአብሔር በሚገኝበት ጊዜ ፈልጉት፤ ቀርቦም ሳለ ጥሩት፤ ክፉ ሰው መንገዱን፤ በደለኛም አሳቡን ይተው፤ ወደ እግዚአብሔርም ይመለስ፤ እርሱም ይምረዋል...”።” ኢ.ሳ. 55:6-7

እርምጃዎችህን የምትቆጣጠር፤ የምትሄድበትንም አቅጣጫ የምትወስን አንተው ነህና፤ መንፈስ ሲቀርብህ እግዚአብሔር ይገኛልሃል፤ መንፈስ ሲርቅብህም እግዚአብሔር ይርቅብሃል።

መቼም የሰው ጠባዩ ገና ከፍጥረቱ መሆኑ ጥርጥር የለውም። መንፈሳዊነት ግን ከሰው ጠባይ ርቅቅ ያለና የተለየ፤ ከአካላዊነት ውጪ በራሱ ፍጹማዊነት ውስጥ “የሚኖር” ሲሆን፤ ለሰው የሚቀርበው እና የሚርቀው እንደየሰው ተፈጥሮአዊ ጠባይ ሊሆን ይችላል።

ስለ ሰው ጠባይና መንፈስ ግንኙነት እና ልዩነት ተመራምሮ በሳይንስ ወይም በሃይማኖት የተደገፈ መረጃ ማቅረብ ባይቻልም፤ ጠባይን ማረቅ እና ጥሩ ሰው ለመሆን ጥረት ማድረግ ወደ መንፈሳዊነት እንደመጠጋት ይቆጠራል። የዚህም ሂደት መጨረሻያው ወደ እምነት የሚያመራ ከሆነ፤ ያ ከእምነት የሚፈልቀው “አዎንታዊነት እና ውስጣዊ ደስታ” በቂያችን ነው ለሚሉ ሁሉ በቂ ነው።

“ከሰዎች በየጊዜው ወደሰማይ የሚገባ ጩኸት መልስ ሳያገኝ (ውጤት አልባ) ሆኖ እንደማይቀር አምናለሁ።” አልክ። እውነት ነው፤ ታዲያ! ምን አስፈራን? ምንስ አሸማቀቀን? ማልቀስ ካለብን እናልቅስ፤ ማዘን ካለብን እንዘን፤ የልቅሶአችን እና የሃዘኖችን ሞገድ ምድሪቱን ለቆ ይሄዳል፤ ከሌሎች ልቅሶዎች እና ሃዘኖች ጋር ይተባበራል፤ ሁኔታውን ሁሉ ለፈጣሪው በጸሎት ያቀርባል።”

“አቤቱ እንደ አንተ ማን ነው? አቤቱ ዝም አትበል፤ ቸልም አትበል።” መዝ. 82:1

ቶማስ

“የሰው ጠባዩ መጥፎ፤ መንፈሱ ግን ጥሩ የምትል ይመስላል። ከምድራዊነት ጋር የተጣበቀ ክፉ መንፈስ መኖሩን ካወቅህ፤ የሰውም ጠባዩ በዚህ የከፋ መንፈስ እንደሚበላሽ አያጠራጥርም።”

ዮሐንስ

“አዎ! የሰውም ጠባዩ ከክፉ መንፈስ ጋር ይገናኛል፤ ሲገናኝ ጥሩ የተባለውም ሰው ተለውጦ ክፉ (ሰይጣናዊ) ሊሆን ይችላል። እንዳውም ሰይጣን ራሱ፣ ለራሱ መገልገያነት የሚያጫቸው ሰዎች በጠባያቸው ጥሩ በመባል የታወቁትን ነው። ይህንን በዚህ እንቅጫውና ወደ አንተው ጉዳይ እንመለስ።”

ቶማስ

“አዎ! እውነት ነው፤ እኔም አንተም የምናውቃቸው ጥሩ የተባሉ ሰዎች በሰይጣን ተመልምለው ሰይጣናዊ ሲሆኑ ተመልክተናል። ግን ለምንድነው ሰው አንድ እራሱን እንኳን ማስተዳደር የሚያቅተው? ለሰው የራሱ የሆነ በውስጡ ሌላ አስተዳዳሪ አለው እንዴት? ሕይወታችን ከራስ አስተዳዳሪ ጋር የሚኖር የስምምነትና የቅራኔ ውጤት ይመስለኛል።”

በዚህ በከፋ አለም ውስጥ፣ አንድ ሰው ፍጹም ጥሩ ጠባይ ቢኖረው፣ ጥሩ ጥሩውንም ብቻ እያሰበ ቢኖር፣ ይህ አይነት አኗኗር ከምድራዊነት የሚያስወጣ ይመስለኛል። ይህም ምድራዊ አለምን ሸሽተው በገዳም እንደሚኖሩ አይነት ይመስላል። ግን እነርሱም ቢሆኑ በምድር እየኖሩ ከምድራዊነት ፈጽሞ የሚላቀቁ አይመስለኝም። ምክንያቱም፣ ከምድራዊነት የሚያስወጣ “መድኃኒት” ቢገኝ፣ ያ መድኃኒት ሊገድልም ይችላል እላለሁ።

ዛሬ በገዳም የሚኖሩ ታላላቅ አባቶችን እያስታወስኩ ግራ የሚያጋባኝ ብዙ ነገር አለ። አሁን ወደዛ መግባትን በመሻት አይደለም፤ ግን እንዲሁ ለመጥቀስ ያህል፣ ጻዲቁ አቡነ ተክለ ሃይማኖት በምድር እየኖሩ (በአካል እያታዩ) በሥጋ የሞቱ ይመስለኛል። ከዚህ ደረጃ ለመድረስ አንድ “መድኃኒት” ያስፈልጋል እላለሁ። የሚያድን ይገድላል ወይ? የሚገድልስ ያድናል ወይ?”

ዮሐንስ

“የሚገድል ዘለአለማዊ ሕይወት የሚሰጥ ከሆነ ያድናል ማለት ነው፤ የሚያድን ግን አይገድልም። ከራሳችን ብዙ ርቀን ሳንሄድ፣ መጥፎውን ጊዜያዊ፣ ጥሩውንም ዘላቂ ለማድረግ ስንጥር ነው መሻሻል የሚፈጠር። የእለት ህኪቶችን ከመደበኛ ይልቅ፣ በየጊዜው ገልጾ መናገር፣ ችግሮችን ከራስ ላይ ለማራገፍ፣ አማራጭ መፍትሔዎችንም ፈልጎ ለማግኘት ይጠቅማል።”

ውስጣዊ ስሜታዊ ውይይት

ለንግግር በር ከፍተሃልና፤ ካንተው ጠባይ እንጀምር። አለመደሰት፣ አለመሳቅና ሰውን አለማመስገን፣ ከአሉታዊነት የሚመነጨ፣ ሦስት አበይት መጥፎ ጠባዮችህ መሆናቸውን አስተውል። እነኚህን ሦስት ጠባዮች ይዞ፣ በዚህ አለም ላይ ከሰው ጋር ተስማምቶ መኖር ይከብዳል።

ሰውን ንግግሩ ያስከብረዋል። እራሱን የማያከብር ሰው ከአፉ ስለሚወጣው አይጨነቅም፤ ስለዚህ የዝንግግሩ ክብር ያሳጣዋል። ክብር ከሌለው ሰው የሚወጣ ማንኛውንም ነገር (ቁም ነገር ቢኖረውም) ሰዎች ይንቃሉ፤ ከእንዲህ ያለ ሰው ምንም ነገር መስማት አይፈልጉም። ከበር (ከቦድ) ያለ ንግግር ለመናገር አስቀድሞ መከበር ያስፈልጋል። አስቀድሞ ለመከበር ከአፍ ለሚወጣው አስቀድሞ ማሰብና መጠንቀቅ ያስፈልጋል።

ለራስህ እውነት ነው የምትለውን ሁሉ ወደሌላው በምታስተላልፍበት ወቅት፣ ለስለስ እያደረግህ ካልሆነ በስተቀር፣ ለማስተላለፍ የምትሞክረው መልእክት አይዘልቅልህም። ጥሩ ጥሩውን ብቻ አስብ፤ ይጠቅምሃል። ማንም ሰው ምንም ቢናገር (መጥፎም ቢናገር ጥሩም ቢናገር)፣ በጩኸት፣ በንዴት፣ በቁጣም ቢሆን፣ ወይም በትህትና፣ ሁሉንም በጥምና አዳምጥ፤ በሰዎች መካከል መግባባት ሊፈጠር የሚችል፣ አንዱ ሌላውን በጥምና ሲሰማው ብቻ ነውና።

ትእግስት፣ ብልሃትና እውቀት ያለው ሰው የራሱን እውነት፣ ከሌሎች አዋቂዎች እውነቶች ጋር በማዛመድ፣ የእውነትን ሁለንታዊነት (ባለቤት አልባነት) በማንጸባረቅ፣ ነገር አስተካከሎ ይናገራል። ሞኝ ሰው ግን አወቅሁ ብሎ ሌሎችን አላዋቂ አስመስሎ ይናገራል።

አየህ! እውነት ሁለንተናዊ ነው ስልህ፣ ከማንም ዘንድ (ድሃም ቢሆን ሃብታም፣ የተማረም ቢሆን ያልተማረ) የሚገኝ መሆኑን ላስረግጥህ ብዬ ነው።

ምንጊዜም እውነት የጋራ ሆኖ ሳለ፣ በየግለሰብ ደረጃም የሚወሰን (ሁሉም ለራሱ - እንደብጤው) መሆኑን የሚረዱቱ ቶሎ ቶሎ የሚግባቡ ናቸው። እነርሱም ላለመስማማትም እየተስማሙ በሰላም ይለያያሉ እንጂ፣ በጭቅጭቅ ጊዜያቸውን አያጠፉም። ያንዱ እውነት ለሌላው ሙሉ በሙሉ የማይዘልቅ መሆኑን በመገንዘብ፣ ምንጊዜም የራሱን እውነት ለራስ አድርጎ ከማንም ሰው ጋር ቢሆን መግባባት ይቻላል።

እስካሁን ስንነጋገርበት የቆየነውን፣ የሰውን የሁለትነት ባሕሪ ምንጊዜም አትርሳ፤ ሰው ካፍህ የሚወጣውን እንጂ ከልብህ ያለውን እንደማይመረምርልህ አትዘንጋ። ብዙውን ጊዜ ካፍህ የሚወጣውና በልብህ ያለው የተገላቢጠሽ ሊሆን ይችላል። ካፍህ የምትወጣ እያንዳንዷ ቃል ለምትደርሰው ሰው ምን ያህል ተስማሚ መሆኗን ሳታረጋግጥ፣ በከንቱ አትለፍልፍ (አትጻፍ፣ አትናገር)። አንተ እውነት

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ተናግረህ ያን እውነት እንደ መልካም ስጦታ ደስ እያለህ ካላቀረብክ በስተቀር፤ የምትናገረውም የሚያስደነግጥ፤ የሚያስፈራም ከሆነ፤ ካንተ እውነት ይልቅ ለጊዜውም ቢሆን የሌላው ውሸት የተሻለ መስሎ ሊታይ ይችላል።

ካንተ ሰው ሲርቅ፤ ምኔ ነው ለሰው የማይጥመው ብለህ ጠይቅ። ከአንተ አፍ የሚወጣውና የልብህ እውነት ለምን እንደማይጣጣሙ እራስህን መርምር።

እንደምትፈልገው መኖር ሲያቅትህና እንድትጨነቅ የሚያደርግህ የገዛ ቅብጥብጥ ጠባይህ ሊሆን ይችላልና፤ በመንፈሳዊነት አረጋጋው። ላንተ ያልገባህን (ሊገባህ የማይችለውን ሁሉ) አጠገብህ ካለው መልካም መንፈስ (የቅርብ ጓደኛ) ጋር ተነጋገርበት።

“ሁሉን ፈትኑ፤ መልካሙን ያዙ፤ ከማናቸውም ዓይነት ክፉ ነገር ራቁ።” 1ኛ ተሰ. 5:21

በተስፋ ጭላንጭል ለማይጓዝ፤ ይህቺንም አለም በአሉታዊነት ብቻ ለሚመለከታት ሰው፤ አስተሳሰቡ ሁሉ (ክፉም ሆነ ደግ) ፋይዳ ቢስ (ጥቅም የማይሰጥ) ስለሆነ፤ የትም የማይደርስ፤ አጉል መፈናጠር (እየዘለሉ መፍረጥ) ሆኖ ሊቀር ይችላልና፤ በተስፋና በአዎንታዊነት መጓዝ ነው የሚሻለው።

ስላንተ ሳስብ የሚሰማኝ ክፉው ጠባይህ አይደለም፤ ግን “እውነት አለችኝ፤ እስቲ እኔም እንዳቅማ በውስጤ ያለችውን እውነት ልናገርና ልሙት...” የምትል ይመስላል። በውስጥህ እውነት ቢኖር፤ አንተ በፈለግኸው ሰዓትና አንተ በምትፈልገው መንገድ ሊቀርብ አይችልም። ስለዚህ አንተን በጥምና ሊያዳምጡህ የፈለጉ ብዙ ሰዎች ስላሉ፤ አሁን ታገስ፤ ውስጣዊ አንተነትክን እየመረመርክ ቆይ ማለቴ ትዝ ይለኛል። አሁን አሁን ሳስበው ግን፤ በእግዚአብሔር ፈቃድ ውስጥ ጣልቃ የገባሁ መስሎኛል።

አይዞህ! ጥርት ያለው ልመናህን ለፈጣሪ አምላክህ በተስፋና በአዎንታዊነት ከማቅረብ (ከመጸለይ) አትቦዝ፤ ሁሉም በፈጣሪህ ይከናወናል። እንጸልይ፤ መዝ. 50 በጠቅላላ።”

ቶማስ

“አንዳንድ ነገሮችን (ሳይንሳዊ ምልክታዎችንም ቢሆን) እያሰብኳቸው ስቋጫቸው፤ እውቀት/እውነት ከምድራዊ አመለካከት የሚወጣ/የሚሻገር መሆን ያለበት ይመስለኛል (እውነት ያልሆነ ነገር እንደ እውቀት ባለመቁጠር)።

አንዳንድ ሰዎች እውቀት የሚገኘው በትምህርት ቤት ብቻ ይመስላቸዋል። እኔ ግን፤ እውቀት በጠፈር ሁሉ የተዘረጋ፤ “ኑና ውስዱኝ፤ ወስዳችሁም

ተጠቀሙብኝ...” የሚል ነው የሚመስለኝ። ታዲያ፣ የእውቀት/እውነት መንገዱ ይህ ብቻ ነው የሚሉና እኛን ብቻ ስሙ የሚሉ ምሁራን ራሳቸውን ገታ ቢያደርጉት፤ የይታችንንም ቃል ሰከን ባለ መንፈስ ቢያስቡበት፤

“...የእውነት እና የሕይወት መንገድ እኔ ነኝ..” ዮሐ. 14:6

የሰው ፍጥረቱ አንድ ሆኖ ሳለ፣ ምድራዊነትን ታኮ የመጣ ምድራዊ ሥልጣኔ ነው እርስ በርስ ያበላጠጠን። የሰው ልጅ በፍጥረቱ ከዚህ አለም ውጪ ያለውን ማየት የሚችል ሆኖ ሳለ፣ ትኩረቱ በዚች ምድር በሚያየው ብቻ ተወስኖ ስለቀረ፣ ትምህርት ቤት ገብቶ የተማረው ያወቀ፣ ትምህርት ቤት ገብቶ ያልተማረው ያላወቀ (መሃይም) እያልን ሰውን ከሰው እናበላጠጣለን (ምድራዊ ሚዛን)።

ሰው ከዚህ አለም ውጪ ያለውን ማየት ስለሚያቀው፣ በውሸት ብቻ ሳይሆን “በተራ እውነቶችም” ይታለላል። ከመንፈሳዊነት ጋር ያልተዋሐደ ምድራዊ እውነት ሁሉ ተራ በመሆኑ ለክፉም ለደግም ሲውል ተመልክተናል።

ተራ የሆኑ እውነቶች ከብደት የላቸውም፤ የእውነትነታቸውም ጠቀሜታ ለብዙ ሰው አይዳረስም። ታዲያ፣ አስተሳሰቡ እንደ እንጨት የደረቀ ሰው በተራ እውነቶች እየተታለለ (እየተጠመደም) በቀላሉ ጉዳት ላይ ሲወድቅ አይተናል። በምድር ላይ ከተራ እውነት በስተቀር ምን እናገኛባታለን? አዎ! ሰዎች ተራ የሆነ እውነተኛነታቸውን ለማረጋገጥ ሲሉ እርስ በርስ ይተላለፃሉ። ይህንን አይነት ከስተት አህጉራት አሳይተውናል፤ ከኢትዮጵያችንም በቀላሉ የምንመለከተው ጉዳይ ነው።

በዚህች ምድር ላይ ታሪክ ሲወራ በታሪኩ ውስጥ በጉልህ የሚታየው ሥጋዊው ከስተት እንጂ መንፈሳዊው አይደለም (ከቅዱሳን መጻሕፍት በስተቀር)። በዚህም ምክንያት ግማሹ የሰው ልጅ ታሪክ ተሸፍኗል። ታሪክ ጸሐፊዎች የሚታየውንና የሚጨበጠውን (በማስረጃ ሊረጋገጥ የሚችለውን)፣ አርኪዎሎጂስቶችና ሌሎችም የስነ ፍጥረት ተመራማሪዎች በቁፋሮ የሚያገኙትን አካለ ቅሪት እየመረመሩ የሚነግሩን የሥጋዊ አኗኗሩን ነው። አካላዊ ያልሆነ፣ ግን ልክ እንደ ሥጋ በመንፈስ የሚገለጥ ተፈጥሮ ቢኖርስ? ብዙ ቀባጠርኩ እንዴ?”

የሐንሰ

“አልቀባጠርክም፤ ሆኖም ለጥያቄህ መልሱን በቶሎ አታገኝም። መንፈሳዊነትን ያልተላበሰውን እውነት እንደ ተራ እውነት መቁጠርህን እኔም እስማማባታለሁ። ከብዙ ተራ እውነቶች መካከል፣ የኮሙኒስቶች እውነት አንዱ ነው። እነርሱ ፈጣሪያቸውን ይዘው ቢነሱ ኖሮ፣ የአለም ገጽታ እንዲህ እንዳሁኑ አይሆንም ነበር።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

አንዳንድ የሃይማኖት መሪዎች የሁሉም ሕያው የሆነውን የእግዚአብሔር፣ ከእግዚአብሔር የሆነውን እውቀት በወገንተኛነት እየመሩት (ተራ እያስመሰሉት)፣ መንፈሳዊ ምልክታችንንም እንዲከፋፈል አድርገውታል።

በአጠቃላይ፣ በምድር ላይ እውነት የምንላቸውም ሁሉ፣ መንፈስ ሲርቃቸው ተራ እየመሰሉ መታየታቸው፣ ምድራዊ እውቀት ከመንፈሳዊው (ከሰማያዊው) ተለይቶ፣ በሥጋው ብቻ እርቃኑን እንደሚቀር ያመለክታሉ።

የሚመስለንን ሁሉ ለማረጋገጥ የሚያበቃ እድሜ አልተሰጠንም፤ በመምሰልና በማወቅ መካከል ያለውን ልዩነት እንኳን አለማወቃችን አንዱ የሰብአነታችን ጉድለት ሆኗልና። እውነትን ለመንካት የሚሮጡ፣ ቶሎ ብለውም ለእውነት የሚቀርቡ፣ ከቀረቡም በኋላ እውነትን ለመንካት የሚፈሩ ብዙዎች ናቸው። በሩጫም ሆነ በዝግታ እውነትን የሚነካት ግን፣ እነርሱ ለእግዚአብሔር የሚቀርቡ፣ እግዚአብሔርም የሚያስጠጋቸው ናቸው።

ይህች ምድር ለሁለት የማይጣጣሙ ሥጋና መንፈስ ማደሪያ ሆና የሰብአዊነትን አላማና ግብ ታካትታለችና፤ ከሰው ታሪክ ውስጥ፣ የሥጋ ያልሆነውን የመንፈሱን ታሪክ እንናገርለት፤ ትልቁም ትንሹም ምሥጢር በሆነበት አለም ውስጥ፣ በቀላሉ የሚታወቅና የሚታይ እንኳን ለብዙ ሰዎች ድብቅ ሆኗልና፤ አውቀን አይናችንን ከምንሸፍን፣ ከዚያ ማዶ እንመልከት ነው የምትል። ስለዚህ አልቀባጠርክም።

በዚህ ባለንበት አለም ውስጥ፣ የመግባቢያ ቋንቋችን መደነጋገሪያም በመሆኑ፣ አንዱ የተናገረውን መልስ መድገም ጆሮን የሚያሰለች ሆነ። እውነት ግን፣ ካንዱ ወዳንዱ እየተዛመተ ሲሄድ ደጋግመው ቢያወሩትም የእውነት እውነትነቱ እየተጋነነ ስለሚሄድ፣ ሲያወሩትም ሲሰሙትም ደስ ያሰኛል እንጂ አይሰለችም።

ምድራዊ እውቀት ሲጎላ ሰውን ከሰው ያበላልጣል። መበላለጥ፣ ማበላለጥም ሲኖር፣ የአንዱን ሰው ሃሳብ ማክበር፣ የሌላውንም ማጣጣል ይከተላል። አንዳንድ አዋቂዎች፣ ምሁራንና ፈላስፎች ከሚናገሩት እውነት ይልቅ ስለ እውቀታቸው የሚመደቁት ይበልጣል። የነርሱም ጩኸት የትሁታንን አስተሳሰብ ይጨቁናል።

ከብደት የሌለው ንግግር የሚናገር፣ ይህ ሰው ትንሽ ነው እየተባለ ሰሚ ያጣል። ያም ሰው ሰሚ ሲያጣ፣ እራሱን ሊጠራጠር፣ የዝቅተኝነትም ስሜት ሊሰማው ይችላል። አንተስ አልቀባጠርክም፤ የምንሄድበትን አቅጣጫችንን እያወቅነው፣ አካላዊ ያልሆነውን የመንፈስን ነገር ችላ ማለት እንደማይገባ የምታስበውን ተናግረሃልና፤ ቀጥል።”

ቶማስ

“እነሆ! እስከ ሽምግልና እድሜዬ ድረስ ጥቂት ነገሮችን ብቻ ተገነዘብኩ። ከዚህም ከዚያም ወደ አንድ አቅጣጫ የሚያመሩ ሁኔታዎችን በማገናዘብና በማጠናቀር እኔ መናገርም ባልችል፤ እራሴን ልተው (ባዶ ልሁን)፤ ከሰብአዊነት ማሕደር እየቀረፍኩ ልጻፍ - እውነትን ከማይፈራ ሰው ጋር ሁሉ (ሃይማኖተኛም ቢሆን ወይም ሃይማኖት የሌለው) ልባዊ ጭውውት ላድርግ በማለት ተነሳሳሁ።

ስለ ሰብአዊ ጠባዮች፣ ስለ ሳይንስና ስለ ሃይማኖት፣ ስለ ቅጣትና ስለ ሃዘን፣ ስለ ምድራዊ ምሬት እና ስለ መጨረሻያው እኔን እያነጫነጨ እንድጽፍ የሚገፋፋ ኃይል በውስጤ አለ በእውነት። ይህ ሰው ኃጢአተኛ ነው ብለህ አትናቀኝ፤ ከኃጢአተኛም ሰው በውስጡ እውነት አይጠፋምና።

ሕዝቦችን ሁሉ በአንድ አቅጣጫ የሚመራ ኃይል ሰውን እስኪያነቃው ድረስ ሥራውን ይቀጥላል። ከግርግርና ከልፍለፋ ባሻገር ሁለንተናዊ እውነት የሚገለጥበት ጊዜ ይመጣል። እስከዚያውም ድረስ፣ ጩኸት፣ ልቅሶና ማላዘን ስለማይቀር፣ ይህ እና ይህን የመሳሰሉ ማህደረ ሃሳቦች ለወደፊቱ ትውልድ በጽሑፎች መልክ ማቆየቱ ጠቃሚ ይመስለኛል።”

ዮሐንስ

“እውነት ተናግረሃል፤ ባንድ በኩል ከሩቁ ይታይሃል፤ ለደግ ሥራም ታልማለህ። በአይምሮህ የተሰረጹት መንፈሳዊና ሃይማኖታዊ ፍልስፍናዎች ከብዙ ሰዎች አእምሮ ውስጥም ያሉ ናቸው።

“ሁሉን እውነት” እንድናውቅ የሚፈለግበት ጊዜ ገና ነው። አንተ ግን፣ ከሰው ተለይተህ፣ ከራስህ ጋር ስትሟገት በመቆየትህ፣ ስሜቶችህን መቆጣጠር ሲያቅትህ፣ መጻፍ ጀመርክ። ከምድራዊነትህ ነጻ ለመውጣት ስትል፣ የጊዜና የቦታ ወሰን የሌለበት ሃሳብህን መጓዣ መንገድ በማድረግ፣ ስነ አይምሮህን ለቀቅ አድርገህ፤ ሃዘንክን ወደ ፍልስፍና ለውጠህ፤ የማይታየውን ለማስተላለፍ ትሞክራለህ። አውቃለሁ ሳትል የሚመስልህን (የሚሰማህን) በነፃነት ልትናገር፣ በፍርኃት ወይም ባለማወቅ ታፍነውና ተደብቀው የቆዩ ዋና ዋና ሃሳቦችንም ልትቆሰቁስ ተነስተሃል። ስትጽፍ አንተን እያነጫነጨህም ቢሆን እንድትጽፍ የሚገፋፋ ኃይል በውስጥ መኖሩን ታዲያ ሥራህ ሁሉ እንዲቃና በርትተህ ጸልይ፤ የዛን ጊዜ አስተሳሰብህ ይረቃል፤ በመንፈስም አርቅቀህ ልትሄድ ትችላለህ።”

ቶማስ

“አዎ! ከምድራዊነት ባሻገር ብዙ ክንውን ቢኖር ሥጋዊ በስሜት፣ መንፈሳዊ በልቡና ነው እንጂ፣ ሁሉም ነገር በግልጽ አይታወቅም ይሆናል። ሆኖም፣ ከምናውቀው ባሻገር ሌላም መኖሩን እንመርምር፤ ወይንም ለምናውቀው ነገር ሁሉ “ሌላም” ሰማያዊ ፍቺ ለመስጠት እንሞክር ማለት አይከፋም። ስለዚህ፣ እኔ ስለፈልፍ እናንተ ስሙኝ፤ እናንተም ሰማያዊ ትርጉም እየሰጣችሁ ተመራመሩበት ለማለት ነው።

ሰዎች ሲሰቁ፣ ሲዘምሩ፣ ሲዘፍኑ፣ ስሜቶቻቸውን ሁሉ በተለያየ መንገድ ሲገልጹ፤ ምንጊዜም ትንሽ ትንሽ ከምድራዊነታቸው፣ ትንሽ ትንሽ ደግሞ ከሰማያዊነታቸው ቆንጠር ቆንጠር እያደረጉ ነው። ሰው የሚያስታውሰው በብዛት ያለፈውን ነው፤ ግን የወደፊቱንም ትንሽ ትንሽ ያስታውስ ይሆናል ከቀሰቀሱት። እንደ ኖሕ ገና በሕጻንነት አፍ አውጥተው የተናገሩ፣ ከመወለዳቸው በፊት እንደነበሩ ያረጋግጣል (ይመስለኛል)። ከመወለዱ በፊት የነበረ፣ የሚጠብቀውን ስለሚያውቅ የወደፊቱንም ያስታውሳል (ይመስለኛል)።

ጊዜ (the fourth dimention) እና አካል የማይለያዩ (ጣምራዎች) መሆናቸውን ከሳይንስ ተምረናል። መንፈስን ጊዜ አፍኖ ስለማይዘው የወደፊቱን እንዳለፈው አድርጎ ያስታውሳል። ለመንፈስ ጊዜ ባለ አንድ አቅጣጫ ጦር አይደለም፤ ስለዚህ ወደፊትም ወደ ኋላም መጓዝ ይችላል፤ አካል ነው በጊዜ የሚገታና በአንድ አቅጣጫ (ወደፊት) ብቻ የሚጓዝ (ይወለዳል - ይሞታል)።

ብዙ ነገሮችን (ምድራዊ - ሰማያዊ) አጠናቅረን ስንመለከት፣ ካንድ አለም ሲወጣ፣ ወደሌላውም ሲገባ፣ ሁለቱ አለማት ሲነካኩ፤ በመሃል የሰው ሚናው (ተሳትፎው) ለምክንያት እንደተደነገገለት እንገነዘባለን።

ከእንስሳት ይልቅ እኛ ሰዎች በአንድነት አብሮ በመኖር ምድሪቱን በጋራ ልንጠቀምባት ስንችል፣ ተከፋፍለናል። እነሆ! ይህ የሚያመልክተው፣ ከእንስሳት እና ከሰዎች በተጨማሪ፣ በምድሪቱ ላይ የሚንቀሳቀስ፣ በተለይ ለኛ ለሰዎች ጠላት የሆነ፣ የማይታይ፣ ሌላ ተጠቃሚ ልዩ የጠላት ኃይል መኖሩን ነው (ይመስለኛል)።”

ዮሐንስ

“ይመስለኛል የምትለውን ሁሉ ለማረጋገጥ አልተነሳሁም። በዚህ አለመግባባት በሰፊነት አለም ሁለንታዊ እውቀትን/እውነትን አምጥቶ፣ የመረጋጋትን መንፈስ በሰው ሁሉ ዘንድ እንዲኖር ሊያደርግ የሚችል እርሱ አምላካችን ብቻ ነው።

ውስጣዊ ስሜታዊ ውይይት

እግዚአብሔር የሰብአዊነትን የመጨረሻ ግቡን በእርጋታ ይመለከታል፤ አኬሄዱንም ይቆጣጠራል።

አዎ! እኛም የገነት ሰዎች ነበርን፤ በኃጢአታችን ከገነት ብንወጣ፣ አውላላ ሜዳ ላይ ተጥለን አልቀረንም። እውነት ነው፤ ሁለታችንም በምድር ላይ እስካለን ድረስ የእኔና ያንተ ተለይቶ አይታወቅም። ግን፣ በመካከላችን ልዩነት ይኖራል፤ ሰው ሁሉ በመንፈሱና በሥጋው ፍጹም ተዋሕዶ የሚኖርበት አለም ውስጥ አይደለም ያለው። ለሁለት ተከፍለን የምንለፈልፈውም ለዚህ ነው።

ስለ እግዚአብሔር መኖርና ስለ ሥራው እኔን የገባኝ በእንደዚህ አይነት መንገድ ነው በማለት፣ ማንም ሰው በየጊዜው የሚሰማውን ቢመዘግብ ትልቅ ጥራዝ ይወጣል። እነሆ! በአለም ላይ አንዳንድ ሰዎች በችሎታቸው ብስል ብለው ተናገሩ፤ እንዲሁም ጻፉ። ከነኚህም መካከል እግዚአብሔርን ያስደሰቱ፣ ያሳዘኑትም ይኖራሉ።

የሃይማኖት ልዩነት መኖሩ አንዳንድ ሰዎችን ሲያስጨንቃቸው፣ በሕይወታቸውም ውስጥ ህኪት ሲፈጠር አስተውለናል። ነገር ግን፣ ሁሉም በጌታ የተማሩ የሚሆኑበት ቀን እስኪመጣ ድረስ፣ ማንም ሰው ምንም ቢያውቅ ጨርሶ ሊያውቅ አለመቻሉን ተገንዝቦ፣ በማንኛውም አቅጣጫ፡-

“አለማወቅ ፍርኃት እንዳይሆን በእግዚአብሔርና በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ እውቀት ጸጋና ሰላም ይብዛልን።” 2ኛ ጴጥ. 1:2፥3

አንዳንድ ሰዎች ምን ጊዜም መስማት የሚፈልጉትን ነገር ብቻ እየሰሙ መቆየት ስለሚፈልጉ ለዛሬውና ለነገው የሚጠቅማቸውን መለየት ያቅታቸዋል። አንተ ደግ ሠርቼ ልሙት ብለህ ተነሳስተሃል፤ ግን ከአንደበትህ የሚወጣው (የምትጽፈውም ቢሆን) በውስጥህ ያለውን ጥሩነት በማንጸባረቅ ፋንታ መጥፎነትህን እንዳያሰራጭ ተጠንቀቅ። መጥፎ ጠባዮችህን ሁሉ አስወግደህ፣ እውነት የምትለውን መጻፍ ከቻልክ ጻፍ። ፍሬ ሃሳቦችህን ካለ ብልግና፣ ካለ እልኸኛነትና ካለ ቁጣ መግለጽ ከቻልክ ግለጽ። ብዙውን ጊዜ ሰዎች ጠባያቸው ሆኖ፣ መንፈሳዊ ነገርም ሲጽፉ በትእቢት፣ በመመደቅና በትሁታን ሰዎች ላይ የበላይነትን በማሳየት ነው። በእውቀት መኩራራት ስንደምርአዊ የእውቀት ግርግዳ ይፈጥራል።

“አትታበዩ በኩራትም አትናገሩ.....” ሳሙ. ቀዳ. 2:3

አስቀድመህ አንተ አንድ እልኸኛ ደንቆሮ መሆንክን ተገንዝቦህ፣ እራስህን ከሰው ሁሉ በታች ዝቅ አድርገህ፣ ይህ እኔ የምጽፈው “ከዝቅተኝነትና ከወራዳነት” የመነጨ ሃሳብ ነው ብለህ መጻፍ ከቻልክ ብቻ ጻፍ፤ አለበለዛ አትጻፍ።”

ቶማስ

“በዚህ ግርግር በመላበት አለም ውስጥ ሥጋዊነታችን ሲያስጨንቀን፤ “እስቲ ሰዎች ሰማያዊነታችንንም እየተመለከትን እንጽናና..” በማለት አንዲት ምክር ልመክር ነው የተነሳሳሁት። ይህንንም የማደርገው፤ ሰዎች በቀላሉ የሚገነዘቡትን የምድራዊነታችንን ነገር በማስቀደም ሲሆን፤ ሰው የመንፈሱን ነገር - መንፈሳዊ ማንነቱ ይመረምር ዘንድ የሚረዳ ጽሑፍ ለማስከተል ነው ምኞቴ፤ ለሰዎች በቀላሉ የሚገባ እውቀት ሁሉ፤ ቋንቋን ከማክበድ የተነሳ መደናቆር በዝታልና።

ሁሉ ነገር የጋራ ነው፤ የአንዱ ሰው ህልውና ለሌላውም ዋስትና ነው። ይህም ባይሆን ኖሮ ሰው ሁሉ እጅግ (ሲበዛ) ግለኛ ይሆን ነበር። ለሕዝቦች ሲሉ ሕይወታቸውን አሳልፈው የሚሰጡ ሕይወት የጋራ መሆኗን ያረጋግጣሉ። አንዱ ለሌላው የጋራ መሆኑን የተገነዘበ ሰው ለብቻው እንዳይቀር የሚገፋፋውም ኃይል የጋራ ነውና፤ ከምድራዊነታችን ባሻገር ሰማያዊነታችን እንመልከት እያልኩ፤ የስነ አይምሮዬን እርግጠኛነት ከተራ እውነት ጋር በማመሳከርና ከአይምሮዬ ውጪ ያለውን ኃይል በመከታተል የማደርገው ጥረት - በእውነት ጠቃሚ የሆኑ ነገሮችን ለሌሎች የማካፈል ጥረት - ይህ ለሰዎች መሰናክል ከሆነ እተወዋለሁ።

ሰማሁህ ዮሐንስ፤ አሁንስ በጣም ገባኝ። ሥራችን ሁሉ ለሌላው የሚጠቅመው፤ በቅድሚያ ራሳችንን ማረም ስንችል መሆኑ ገብቶኛል። የአይምሮ ሥራ ከማኖውቃቸው ነገሮች መካከል አንዱ ነውና፤ እኛን ለማገልገል ብቻ ላይሆን ይችላል በአንገታችን ላይ ቁጭ ያለው። ከጠቅላላ ጠፈር ጋር ግንኙነት ቢያደርግና፤ እኛ ከምናስበው ውጪ ሌላ ሥራ ቢኖረው እኛ አናውቅም። የእግዚአብሔርን ሥራ ማን ያውቃል? የዘመኑ የስነአይምሮ ሊቆችና ኒውሮሎጂስት የሚባሉ ሃኪሞችም ቢሆኑ፤ የራሳቸውን አንጎል እየተጠቀሙ፤ ስለሌላው አንጎል ሥራ ሙሉ ለሙሉ እናውቃለን ማለት አይችሉም።

አለማወቅ እያደገ ሰብአዊነትን ሲያሳምመው፤ ወደ ጥፋትም ሲከተው፤ እኔ በበኩሌ የሚታዩኝን ብርሃን በገዛ ፈቃዴ አላጨልመውም፤ በዚህ በምድራዊነቱ በታነጸ አንጎል በኩልም ቢሆን፤ አንዳንድ ጠቃሚ ጉዳዮችን ለኔ ከማሳወቁ በፊት ቢፈርስ፤ በማይፈርሰው መንፈስ ውስጥ አለማወቅ እንዳይዛመት ለመከላከል - እኔ ለእኔ (ለመንፈሴ) ብዬም ነው የተነሳሳሁት። በተለይ ይህች ምድር በየጊዜው ለምታስደንግጠን ሰዎች አይዘን! አይዘን! አይዘን! እያልኩ የምጽፈውን፤ አይመለከተኝም የማይል፤ በራሱ የማይመካ ትሁት ሰው ያነበዋል።

በአንድ በተወሰነ መንገድ የተቀሰቀሰ የመንፈሳዊነት ስሜት በቀላሉ የማይረጋ ስለሆነ፤ ለኔ እውነት የሆነ ሁሉ እውነትነቱ ለኔ ብቻ ሆኖ እንዳይቀር፤ በዝምታ

ከመቀመጥ ይሻላል ብዬ፤ ሰዎች የገዛ ሕይወታቸው ሲበላሽባቸው ረጋ ብለው እንዲያስተውሉ፤ በዚህ አለም ላይ የሚሆነው ሁሉ በምክንያት መሆኑንም እንዲገነዘቡ፤ በበኩሌ የሚሰማኝን ለመናገር ተነስቼአለሁ። አንተም በኔ የምትደምቅ ነህ፤ እኔም መንፈሳዊ የሃሳብ ብርሃን ለማግኘት ስል ነው አንተን ሆኜ ልጻፍ ያልኩት። በእኔነቴ ተገንጥዬ ለብቻዬ ለመጻፍ አልደፍርም።”

ዮሐንስ

“መልካም፤ እንግዲህ አንተ በምድራዊ አመለካከትህ የሰውን ሕይወት ከመጠን በላይ እያቃለልህ፤ በራስህ እና ባካባቢህ፤ በሰውም የእድሜ ገደብ ላይ ብቻ አታሳርፈው። አስተሳሰብህን በብዙ ሺህ ዘመናት ከሚቆጠረው የሰብአዊነት እድሜ ጋር አዛምደው፤ ሰማያዊውን ምሥጢር በምድራዊ ርዕዮተ አትመዝነው፤ በትእግስት የሚሠራ ሥራ ሁሉ በቅዱስ መንፈስ ደጋፊነት ውጤቱ ያማረ ይሆናልና።

ከፍተኛ በሆነ ስሜት የሚታሰብህ ሁሉ በከፍና ዝቅ እየተርገበገበ ነው ያለው፤ ረጋ እስኪል ካልጠበቅህ ከንግግርህ ስሜትህ ይቀድምብሃል። እውነትን ስትናገር በመጀመሪያ እራስህን ረስተህ መሆን አለበት፤ የዚያን ጊዜ አንተ ኃጢአተኛ ብትሆንም እውነት ለሰብአዊነት መተላለፏ (መነገሯ) ብቻ ተፈላጊና ግዴታ ይሆናል። የዚያን ጊዜ፤ ብትፈልግም ባትፈልግም፤ እውነቶች ካይምሮህ እየወጡ ሌሎችን ያስተምራሉ።

አንዳንድ ግለሰቦች ይህ ታይቶኛል (መልአኩ ሚካኤል ነገረኝ፤ ማርያም ተገለጸችልኝ፤) እያሉ በታላቅ ስሜት እንደሚናገሩት ባይሆንልህም፤ እውነት በተለያየ መንገድ ለሰብአዊነት መተላለፏ (መነገሯ) ተፈላጊና ግዴታ ስለሆነ፤ ስትጽፍ ከራስህም የስነ አመክንዮህን ቀጥተኛነት እየመረመርክ መሆን እንዳለበት አትርሳ።

ሰብአዊነት እድገቱ መንፈሳዊነቱንም ጨምሮ ነውና፤ መንፈሳዊነት በሃይማኖት እውቀት እና በእምነት ይጎለምሳል። የእውነት ምንጭ አንድ ስለሆነች፤ እውነትን ለመናገር ከፈለግህ ከራስህ ወጣ ብለህ በመንፈሳዊ አይኖችህ ተመልከት የምልህ ለዚህ ነው።

እስከ ዛሬ ድረስ በአለም ላይ የነበሩ፤ ያሉና ወደፊትም የሚኖሩ ሰዎች እውቀት ቢደመር፤ ለአንድ እግዚአብሔር ኢምንት እንደሚሆን ሁሉ፤ ከግለሰብ ማንነትና ከግላዊነት ከሚመነጭ እውቀት ይልቅ፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ ያለበት ምግባር ነው ለሰው ልጅ የሚጠቅም።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ከእንግዲህ ሕይወቴ ጥሩ ነገር በመሥራት ላይ ብቻ የተመሠረተ ይሁን፤ ከእኔነቴ እውነትን ላስቀድም ብለህ ተነሳ። ጥሩ መሥራት ካቅምህ በላይ ቢመስልህ፥ ወይንም ሰውነትህ ባይፈቅደውም እንኳን፤ የሕይወትህ አላማና ፍልስፍና ጥሩ ሰው ለመሆን እና ጥሩ በመሥራት ላይ ያተኮረ ይሁን።

ጥሩ መሥራት ከቆርፋዳ ጠባይ ጋር እና መጥፎ መሥራት ከለሰላሳ ጠባይ ጋር በመጨረሻያ የሚያመጡት ውጤት ሊቀራረብ እንደሚችል ተገንዝብ። ደግነት ከለሰለሰ ጠባይ ጋር ሲሆን ይጣፍጣል፤ ከሸካራ ጠባይ ጋር ሲሆን ግን ይጎመዝዛል። ስለዚህ በቅድሚያ ጠባይህን አሻሽል።

በውስጥህ ደግ እንዲሁም ለሰላሳ ሳትሆን መልካም ውጤት ያለው የንግግር ልውውጥ ማድረግ ያስቸግርሃል። ያልኩህን ካሟላህ በኋላ፥ ከሰዎች ጋር ስትነጋገር፥ አስቀድመህ አንተ ከምታናገረው ሰው በታች መሆንክን የሚገልጹ ምልክቶች አላይ፤ ይኸውም አንገትህን ዘንበል ቀለስ በማድረግ፥ እንደምንም ተጨንቀህ እጅግ አስፈላጊ የሆኑ ሁለት ሦስት አረፍተ ነገሮች ከተናገርክ በኋላ፥ የሚያዳምጡህን ሰዎች ስሜት ለመረዳት ሞክር። ንግግርህ ምንጊዜም የሰዎችን ስሜት እየጠበቀ መሆን አለበት።

እስቲ አስበው፤ አንተ በልብህ እጅግ ጥሩ ሰው ሆነህ፥ ካፍህ የሚወጣው (የምትጽፈውም) ሰዎችን ካንተ ቢያርቅ፥ ያንተ ጥሩነት ለማን ይጠቅማል? ማንም ሰው፥ መጥፎ ሆኖ ሰውን እንዳይጎዳ፥ ጥሩም ሆኖ ጥሩነቱ ሰውን የማይጠቅም እንዳይሆን፥ ድርብ ኃላፊነት አለበት። ስለዚህ ምንጊዜም በሁለት በኩል (ከራሱ ለሚፈልቀው፥ ከሰውም ለሚመጣው) ጥሩ ሁኔታዎችን የማስተላለፍ ድርብ ኃላፊነት አለብህ። ይህም ማለት በልብህም በአፍህም ጥሩ ሰው መሆን አለብህ ማለት ነው።

“ኮሶን ለልጅ መስጠት በማር ጠቅሎ ነው፤ ማሩ እየጣፈጠው ቆሶው እንዲያድነው” እንደሚባለው ሁሉ፥ ከሰው የሚመነጭ እውቀት ጣፋጭነት ከሌለው፥ ደረቅ እውነት ስለሚሆን፥ ተጠቃሚ ያጣል። ስለዚህ፥ በጽሑፍ ልታስተላልፍ የፈለግኸው ተቀባይነት የሚኖረው፥ ይህን የነገርኩህን ሁሉ ስታሟላ ስለሆነ፥ በቅድሚያ እራስክን አሻሽል። በቆይታ አስብበትና፥ የሰብአዊነትን መልካም (ቆንጆ) ገጽታ ለማንጸባረቅ ተነሳ።

የኛ ጥያቄ “እውነትን ከየት እናገኛት?” ብቻ አይደለም፤ “እውነትን እንዴት እንናገራት?” እያልንም መጠየቅ አለብን። አይምሮ ዳዊቱን ሲያብሉለት ደረጋጋል፤ ጽሑፍም ለሁሉ ሰው እኩል አይጥምም። እንግዲህ፥ የሁለታችን የሃሳብ ጉዞ፥ ከምድራዊው ወደ ሰማያዊው ስለሆነ፥ ብዙ መንገድ ይጠበቅብናል።

የዘመኑ ሰው፥ በራሱ ህልውና ካልመጣበት በስተቀር፥ እውነትን ለመቅመስ አይፈራም፤ ነገር ግን፥ ሰዎች ሁሉ የየጣል እምነቶቻቸውን ይዘው በሚኖሩበት ምድር

ይህ ነው ትክክሉ ብሎ የጋራ እውነትን ማንጸባረቅ ነው ከባድ። የእውነት እውነትነት ለሁላችንም የጋራ ቢሆን ኖሮ፤ አቴይስቶች (ሃይማኖት የሌላቸው) እና ሃይማኖተኞች ለአንድ እውነት ሲሮጡ፤ ካንድ ሜዳ ላይ ሰለሚገናኙ፤ በሃሳብ ይቀራረቡ፤ ይደጋገፉም ነበር።

ከምድራዊነት ባሻገር የሚታይ ነገር ባይኖር ኖሮ፤ በአለም ላይ ገዳማት እንዲህ ባልበዙ ነበር። መንፈስም እንደ አካል ህልውናውን ለሚቀርቡት ሰዎች ያረጋግጣል። ሰዎች ፍርኃት ሲያስጨንቃቸው፤ ወይም በአለማዊነት ለመኖርም ምድራዊ ብቃት ሲጎድላቸው፤ እንደ መብል እና መጠጥ ለመኖር አስፈላጊ የሆነውን ሰላም ለማግኘት ሲደክሙ፤ ሳያስቡት ወደ መንፈሳዊነት ያዘነብላሉ። አዝማሚያችን ወደዚያው እስከሆነ ድረስ ሁሉም ደግ ነው።

ለጥሩ ነገር ስንገሳ፤ ምንጊዜም ወዳሰብነው ሥፍራ ካለ ችግር ሰተት ብለን እንዳንገባ ተከላካይ ኃይላት አሉብን። ችግሮች (የሚታዩና የማይታዩ - በሃሳብና በአካል) በተከታታይ እየመጡ ሲያደናቅፉን፤ ወደተፈላጊው አቅጣጫ እንዳናመራ የሚከላከል ጠላትም እንዳለብን ያስታውቃል፤ ግን ይህ የኛ ጥረት ለመልካም ውጤት እንዲሆን የምንጸልይ ከሆነ፤ የሚረዳን ኃይል ከጎናችን ሊኖር እንደሚችል እመን።

- መሰናክል ሲበዛ - ሲደራረብ ችግር፤
- በአይን የማይታየው ሌባ - ቅስሙ እስኪሰብር፤
- ጸሎት ብቻ ነው - የመከላከያው ምሥጢር፤
- በዙሪያህ የመስቀል አጥር።”

ቶማስ

“ስለ ምክርህ ሁሉ አመሰግንሃለሁ። ሕይወታችንን ወደኋላ መለስ ብለን ስናስተውል፤ ብዙ ስህተት የበዛበት ሆኖ እናገኘዋለን። ምንጊዜም በወቅቱ የምናደርገው ሁሉ ትክክል እየመሰለን፤ ካንድ ስህተት ወደ ሌላ ስህተት እንሸጋገራለን። “ምነው እንዲህ ባደረግሁ ኖር!” የማይል የለም። ታዲያ፤ እኔም ያለፈው አልፏልና፤ በምድራዊነት ተጽእኖ፤ ሕይወቴ ስህተት እንዳይበዛበት ነው ወደ መንፈሳዊነት ማምራት የፈለግሁት። ይህም ጽሑፍ በኔ በኩል፤ ላንተም ቢሆን ለምድር ተራፊ ሆኖ የሚቆይ ኑዛዜ (የሃዘን መዝሙር) ነው። የሰብአዊነትን ሁለት ጎን የማሳይበት፤ በእግዚአብሔር ትእዛዝ ቢመስለኝ (ወይም አለማወቄ እንዲመስለኝ ቢያደርገው)፤ በሰው ሁሉ ቤት ያለውን ሰው ሲያየው ያውቀዋል ብዬ እገምታለሁ። ብቻዬን አይደለሁም፤ እጠነቀቃለሁ።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ከኔ የሚወጣ ነገር (ወሬ) መልሶ እራሴን ፍርታት ውስጥ እንዳይከተኝ ስል፤ ለአንባቢ የማይጥመው የትኛው ነው? የትኛው ነው እውቀት የጎደለው (እውነት የራቀው?) እያልኩ እራሴን ሰጠይቅ ብዙ ዓመታት አለፉ። እኔ ከራሴ ካልወጣሁ በስተቀር እውነትን መናገር የማልችል ደካማ መሆኔን ስንገነዘብ ይጨንቀኛል።

ካልሞቱ በስተቀር፤ ሙሉ በሙሉ ከምድራዊው እኛነታችን መላቀቅ ምን ያህል ከባድ እንደሆነ ይገባኛል። ሆኖም፤ እራሴን እያየሁ፤ ለሰው ልጅ ስነ አይምርአዊ ግንዛቤ የሚከብዱ ብዙ ብዙ ፍሬ ሃሳቦችን ለማብራራት የምሞከር፤ እኔስ የእግዚአብሔር መንፈስ ካልመራኝ በስተቀር፤ በማልችለው ጉዳይ ውስጥ ገብቼ የሰዎችን ቅን አስተሳሰብ አልበጠብጥም እያልኩ አስባለሁ።

ኃጢአተኛን የእግዚአብሔር መንፈስ አይመራውምና፤ የእኔም እውነት ከኃጢአተኛነቴ፤ ከአይምር አለመብሰል (ወይንም የእውቀት ማነስ) ጋር ተዳምር፤ ከተራነት የማያልፍ መደናቀር ይሆንብኛል ብዬ ፈራሁ። ከማላውቀውና ከማይገባኝ ሁኔታ ጋር እራሴን ለማስታረቅና ቀሪ ሕይወቴን እንድናርበት ስነ አይምርዬን ለመደለል ስል እለፈልፋለሁ። ለተጨማሪ ሥጋዊ ሕይወቴ መጽናኛ በማሰብ፤ እውነተኛ ታሪኬን እንደ ምርኩዝ አድርጌ መጻፍ ስጀምር፤ ዘላቂ ወደ ሆነው የዘላለም ቤቴ የሚያመራኝ መስሎኝ፤ ለምድራዊው ኑሮዬ እልባት ላበጅለት፤ ለነፍሴም መጽደቄያ፤ እንደ ሥጋ ማደንዘዣ፤ እንደ ንስሐ መግቢያ - ለእኔ እንደ “መንፈሳዊ ተጋድሎ” እንዲቆጠርልኝም ብዬ ነው።

አዎ! አዎ! የሰው ልጅ ሥራው ሁሉ እየመሰለው ነው እንጂ፤ በውሱን ችሎታው ላይ ብቻ የሚረጋ አይደለም። የሰው ልጅ መንፈሳዊ ታሪኩ እየተዳፈነ ምድራዊ ታሪኩ ብቻ ሲወራ፤ የሥጋ ሕይወቴ ሲበረታታ፤ መንፈሳዊ ሕይወቴ ሲቆከም ይታያል። ግን የእግዚአብሔር መንፈስ በሰዎች ሁሉ ውስጥ ያለ ስለሆነ፤ ማንም ሰው በሥጋው ደካማነት ቢታይበትም፤ የርሱ ለራሱ እንዲሆን ከተሰጠው መንፈሳዊነት ብርታት ያገኛል። ታዲያ በምድር ታሪክ ላይ ብቻ ማትኮር እንዳይሆንና፤ ከዛም አልፈን እንድንሄድ ስል፤ እኔና ብጤዎቼን ለማደፋፈር ተነሳሳሁ።

አዎን! በገዛ አይምር ብዙ መተማመን ከስህተት ሊጥል እንደሚችል፤ በሃሳብ ጠንክር፤ ከራስ አመንጭቶ መናገር - የድፍረት ንግግር - መጨረሻያውም ከእውነት መራቅ ሊሆን ይችላል። ለዚህ ነው፤ እራስን ለሁለት ከፍሎ በተለያየ አቅጣጫ መመልከት፤ ተቃራኒ ሃሳቦችንም ለማገናኘት መሞከር፤ የተደበቀውንም እውነት ለማፈላለግ የሚጠቅም።”

ዮሐንስ

“ልክ ነው። ከቤት ወስጥ አንድ እቃ የጠፋባት እናት፤ ልጆቿን ጠርታ የጠፋብኝን እቃ ፈላልጉ የምትል። ለብቻዎ ፈልጋ ያጣችውን እቃ ልጆቿ በቶሎ እንደሚያገኙላት ስለምታውቅ ነው።

የእውነቶች ጥርቅም የሆነውን መጽሐፍ ቅዱስ ለብቻችን ሆነን ደጋግመን ደጋግመን እናነበዋለን፤ ዳሩ ግን፣ ልክ እንደተደበቀ እቃ በቶሎ የማይገለጡልን አያሌ እውነቶች እንዳሉብትም ይገባናል። ስለዚህ፣ በየጊዜው ወደ ሃይማኖት አባቶች እና ወደ መንፈሳዊ ሊቃውንት ጠጋ እያሉ መማር ያስፈልጋል። ለእነርሱ የሚገለጥላቸውም እውቀት ለኛም እንዲገለጥልን ከመጸለይ አንባዘን።

ከውጪ ሲያዩን ሁላችንም ሰዎች እንባላለን እንጂ፣ በአፈጣጠራችን ሁላችንም አንድ አይነት አሳቤ የለንም፤ በዛው መጠን፣ አንድ ነገር ትክክል አለመሆኑን እያወቅን፣ በዛው ትክክል ባልሆነ ነገር ላይ እንሠለጥንበታለን እንጂ፣ በዘልማድ የምናደርገውን በቶሎ እርግፍ አድርገን የተሻለውን መርጦ ለመውሰድ አንወድም (እንፈራለን)። በእመርታ የጋራ መንፈሳዊ ንቃት እስከናገኝ ድረስ ገና ብዙ ይቀረናል።

“ስለዚህም ዳግመኛ ልትወለዱ ይገባችኋል ሰላልሁህ አትደነቅ።” ዮሐ. 3፡7

ቀድሞ በነቢያቶች፣ በኋላም ራሱ ከሰማይ ወርዶ በምድር ላይ እውነትን ብቻ ስለተናገረ፣ መድኃኒ አለምን አስቃይተው ገደሉት። ተከታዮቹም እንደሱ እውነትን ስለተናገሩ እየተሰቃዩ ተገደሉ። የተለያዩ ሃይማኖቶችን ለሚከተሉ የአለም ሕዝቦች፣ እግዚአብሔር ምን ያላደረገው ነገር አለ። ግን ስንመለከት፣ ከሁሉም ሥፍራ እንዳሰበው አልሆነለትም እንድንል ወይም እንዳንል የሚያደርጉንን ድርጊቶች አልፎ አልፎ እናያለን። እግዚአብሔርስ የፈለገውን ማድረግ አልቻለም ከማለትና ገና ፈጥሮ አልጨረሰንም ከማለት የትኛው ይቀላል? እግዚአብሔርስ ፈጥሮ አልጨረሰንም ከማለትና፣ እግዚአብሔር እኛን በመንፈስ እርሱን አስመስሎ ፈጥሮን ሳለ፣ ከምድራዊነታችን ጋር እየታገልን መንፈሳዊነታችንን እንድናገለግስ ለኛው ለራሳችን ፈቃዳዊነት ለቆናል ከማለት የትኛው ይቀላል? እግዚአብሔርስ ፈጥሮ ለቀቀን፣ እኛስ በፍጥረታችን ላይ ያመጣነው ለውጥ ምንድነው?

ከጥንት ጀምሮ፣ እግዚአብሔር በሰውና ለሰው የሞከረው ሁሉ መንፈሳዊ እድገትን ቢያሳይም፣ በውስጡ ብዙ ውድቀት የበዛበት እንደነበረ፤ የእግዚአብሔር አላማ ገና ሙሉ በሙሉ አለመሳካቱንም ነው ከመንፈሳዊ ታሪካችን የተማርነው። እግዚአብሔርስ የሚፈለገውን ማድረግ አላቃተውም፤ የሚፈልገውን አድርጓል - በእርሱ ጊዜ - አዎን በእርሱ ጊዜ። እና፣ አንተም በተስፋ ጽና እንጂ፣ ብዙ አትጨነቅ። እኛ በጸሎት ተነስተን የምንሠራውን ሥራ እግዚአብሔር ይባርክልናል ብለን

እናምናለን፤ አባት ልጆቹን እንደሚያስተምር ሁሉ፤ እግዚአብሔርም ልጆቹን ያስተምራቸዋል።

የሰው ልጅ ሥጋን ስለተሸከመ፤ እየበላና እየጠጣ፤ ፍጹም ጥሩ ይሆን ዘንድ ይቸገራል። ስለራሱ የሚጨነቅ ሰው ስለ ሌላው ማሰብ ያቅተዋል። የምድርን ለምድር በመተው፤ እራሱን ከሰብአዊነት ጋር በማዛመድ (በልብህ የተከፉ ወገኖችህን በፍቅር እቅፍ አድርገህ) በምድር ቆይታይ ለመፈጸም ያሰብከውን ምግባር ሁሉ ትፈጽም ዘንድ እኔም ልተባበርህ ወስኛለሁ፤ የእግዚአብሔርን ኃይልነት ማንጸባረቅ ለፍጥረታት ሁሉ የተሰጠ ጸጋ ነውና።

“የሰማነውንና ያወቅነውን፤ አባቶቻችንም የነገሩን፤ ለሚመጣ ትውልድ ከልጆቻቸው አልሰወሩም።” መዝ. 77:3

አዎ! ሰዎች “እብድ” ብለው የሚጠሩትን ብቻውን ከመንገድ ላይ ቆሞ የሚለፈልፈውንም፤ ለሰዎች ጠቃሚውን እንዲናገር የሚያስችል አምላክ አለን።

ወሰን የሌለው አምላካችን ትንሽ መሆንንም ያውቅበታል፤ በታናናሾች ውስጥም እየገባ ሰዎች መሥራት የማይችሉትን ሥራ ያሠራቸዋል፤ መላእክትንም ለሰዎች ተራዳኢ እንዲሆኑ ስለሚያደርግ፤ የእነርሱን እርዳታ የሚጠይቅም የጠየቀው ይሰጠዋል። መንፈሳዊ ስሜቶችን በጎን የሚያነካካ ቢኖር፤ ይህ በአይምሮ የሚታሰብ ብቻ ሊሆን አይችልም፤ አይምሮ ራሱን በገዛ አይምሮው ሊያውቅ አይችልምና። ጥሩነት አንድ አይነት ነው፤ ፍጹምም ስለሆነ፤ የሰው ልጅ ጥሩነቱ (ከምድራዊነት ባልተበከለ በጥራቱ) ከመላእክት ጥሩነት የተስተላከለ እንጂ፤ የሚያንስ ወይም የሚበልጥ አይሆንም።

የግድ እንድትናገር የሚያቅበጠብጥህን ሌላው ሰው ከሚያውቀው ጋር እያመሳክርህ ተናገር እንጂ፤ ሌላው የማይገባውን ወይም በማስረጃ ያልተደገፈ ወሬ አትቀባጥር። ማወቁን ለማሳወቅ ብቻ የሚናገር ሰው የሌለውን እድገትና መሻሻል አይመኝም። ከሰው ሁሉ ጋር አብሮ የማይደግ እውቀት ያደናቁራል እንጂ ምንም አይጠቅምም። አንድ ግለሰብ ለብቻው የሚያውቀው አንዳችም ነገር የለም፤ ቢኖርስ ማወቁ እንዴት ይታወቃል ከጎኑ ማመሳከሪያ ከሌለው?

የአጠቃላይ ሰብአዊነት እውቀት እዚህ እንዳደረሰን ሁሉ፤ ለወደፊትም ይህ የጋራ እውቀታችን አብሮ ሲያድግ ነው የማይታየውንም የሚያሳዩን። “እኔ እኔ” ማለት አታብዛ፤ አንተም ከዚህ የጋራ እውቀት ተገንጥለህ። ብቻህን የምታውቀው ነገር አይኖርምና፤ ሁሉም የሁሉም ነውና።

እውነት በኃጢአተኞች ውስጥም ባትገኝ ኖሮ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከኃጢአተኞች ጋር ምግብ ባልበላ ነበር። እውነት ከማንም ዘንድ

ትገኛለች። እውነትን ሲናገሯት ጎልታ ትታያለች፤ ታብባለች። እውነት ጎልታ ስትታይ፤ እርሷ እጅግ ቆንጆ ስለሆነች፤ ተናጋሪዋንም ቆንጆ ታስመስለዋለች። በውሸት እና እውነት ትንንቅ መካከልም ቢሆን፤ እውነት በሰዎች ታድጋለች፤ እርሷ ኃይለኛ ናትና። እውነትን ይዞ የሚደብቃት ግን፤ እርሱ የራሱን እድገት በገዛ ራሱ የሚከላከል ነው።

የሰው ልጅ አሉታዊነትን እየቀነሰ፤ በአዎንታዊነት ቢጓዝና ጠቃሚ በሆነው ላይ ብቻ የሚያተኩር ቢሆን ኖሮ፤ መጥፎ የምንለው ሁሉ ወደ ጥሩ መለወጡ አይቀርም ነበር። በዚህም ሆነ በዚያ፤ ሕይወታችን በሰው ችሎታና መፍጨርጨር ብቻ እንደሚወሰን ሁሉ፤ የጎበጠውን እንዲያቀና፤ የቀናውንም ወደ ሰዎች አይምር ገብቶ ጥሩ ጥሩውን እንዲያስመለከተን በጸሎት መማጸንና መቆየት ያስፈልጋል።

የሰው ስሜት አይገታም። ከረምት እና በጋ ሲቀያየር፤ ጸሐይ ሲያቃጥል፤ ዝናብ ሲዘንብ፤ የሚያመጣውን ስሜት መቆጣጠር ቀላል አይሆንም። ጫካ ውስጥ በዛፎች መካከል ከወንዝ ዳር መገኘት እና የሰዎች ውካታና ግርግር በበዛበት መገኘት የተለያየ ስሜትን ይሰርጻል። ሰዎች በጉዞአቸውም ውስጥ ከመንፈሳዊነት እና ከእውነታ ሳይርቁ ወይንም ከአለማዊነትና ከውሸት ሳይርቁ ብዙ ድንቅ ድንቅ ሥራዎችን ሠርተዋል። ሆኖም፤ በእግዚአብሔር ሥራ ወይንም በሰው ሥራ ላይ የሰዎች ምልክታ ሁሉም እንደየተፈጥሮአቸው የተለያየ ስሜት በውስጣቸው ይሰርጻል፤ ወደ ተለያየ መንፈስም ይመራሉ። የምድራዊ እውቀቶች ግልጋሎት በብዛት ለምድራውያን ስለሆነ፤ የምድራዊ እውቀት ብዛቱ እውነትን አያፈልቅም። ስለዚህ፤ እኛ በምድር ስንኖር በእውቀት ብዛት እና በውስጡ በተከማቸ ውሸት ብዛት ወደ ጥፋት እንዳንመራ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል። ምንጊዜም በአካላዊነታችን ከምናየውና ከምንሰማው ባሻገር ሌላም መኖሩን የሚያገናዝቡ ኩነቶች ሲያጋጥሙን ችላ ማለት አይገባም።

“ሰልፋሽሁ ከጨለማ ገዢዎች ጋርና ከሰማይ በታች ካሉ ከክፉዎች ኢጋንንት ጋር ነው እንጂ፤ ከሥጋዊና ደማዊ ጋር አይደለምና።” ኤፌ. 6:12

ይህ ሥራ፤ የዚህች ምድር የክፉ ጎኗ ክፋት ያንገሸገሸው (ያስመረረው) ሁሉ፤ በግልጽ ከሚታየው ባሻገር “የተሻለው ቢኖርስ!” እያለ እንዲመራመርበት፤ ይልቁንም ለመንፈሳዊ ሕይወቱ ትኩረት እንዲሰጥ የሚገፋፋ ቢሆን፤ ሰው ሲሞት፤ እውነት በምድር ብልጭ ሲል፤ ፍቅር ሲዘራ፤.... ከምድራዊነታችን ባሻገር ለሚሰማን መንፈሳዊ ደስታና ብሩህ ተስፋን የሚሰጥ፤ የፈጠረን ቸሩ እግዚአብሔርን የምናመሰግንበት ምልክት - እርሱ የሚፈልገውን ፈቃዱን መፈጸሚያ ይሆንልን። አሜን።”

ደብዳቤ

ይድረስ ለተከበርሽውና በጣም ለማፈቅርሽ ለውድ ባለቤቴ ኮከቤ።

ሁለታችንም ባለንበት የሚጠብቅ አምላክ ስለ ደህንነትሽ አሳውቆኛልና፤ ደስ ብሎኛል። በሥጋ ከመለየትሽ በፊት ስለእኔነቴ ሙሉ ለሙሉ እንድንግርሽ መንፈሴ በየጊዜው ያሳስበኝ ነበር። ብዙ ሰው የራሱን ታሪክ ባደባባይ ያውራል፤ የኔው ግን በአፍ ማውራት ቀርቶ፤ በጽሑፍ እንኳን ለማቅረብ ይከብዳል። የቅርብ ጓደኛዬ የሆንሽ አንድ አንቺ ብቻ ብትኖሪኝ፤ ወሬዬን በየጊዜው እየጀመርኩልሽ የማልጨርስበት ምክንያት፤ የማስታውሰው ነገር ድንገት ጥፍት ሲልብኝ የማቋርጥ በመሆኔም ነበር። አልጨረስኩትም እንጂ አብዛኛውን አውርፎልሻለሁ። ሁሉንም ገልጬ ያልተናገርኩ፤ ሕይወትሽና ሕይወቴ ደግ ደጉን በመስማት ላይ ብቻ የተመሠረቱ እንዲሆን በመመኘት ነበር። ወሬ የማያስጨርስ መንፈስ እየተከላከለኝ ብዙ ቆይቼ ሳለሁ፤ አንቺ ድንገት ታመምሽብኝ። እኔም ጭንቀት ያዘኝና፤ ባይሆን ይህን ባፌ ማውራት ያቃተኝን እስቲ ልጻፈው ብዬ መጻፍ ጀመርኩ።

አንቺ ከምድር ለቀሽ ስትሄጂ ከፍተኛ ድካም ተሰማኝ። በእጆቼ እቃ ማንሳት እንኳን ተሳነኝ። ግን መቼም ሰው ደግ ነውና፤ የኔና ያንቺ ዘመዶች፤ ጓደኞቻችን እና ወገኖቻችን - በራሴ ብርታቱን እስካገኝ ድረስ ረድተውኛል። ምስጋና ይገባቸዋል። ተመስገን። እኔን ካንቺ ጋር የሚያገናኘኝ እና ብርታት የሚሰጠኝ መንፈሴ እስኪረጋጋ ድረስ፤ የጻፍኩት እንዳይጠፋ፤ ሰውም እንዳያየው በማለት፤ ከጌጣ ጌጦችሽ ጋር አድርጌ፤ ወደ ባንክ ሄድኩና ባለ ዋስትና ሳጥን ተከራይቼ አስቀመጥኩት። ልጆቻችንም “ለምን ይህን ታደርጋለህ?” ብለው ጠየቁኝ። እኔም “እናንተን ለማሳደግ የተረፍሁ እኔው ስለሆንኩ፤ አይምርዬ እስኪረጋጋ ድረስ ሃሳቤ ሁሉ በእናንተ ላይ ብቻ እንዲያተኩር ብዬ ነው አልኳቸው።” እግዚአብሔር ይመስገን፤ አሁን ደህና ነኝ፤ ልጆቻችንም ደህና ስለሆኑ አታስቢ ኮከቤ።

ከጊዜ በኋላ “ብዙ ነገር በጣም ሲገባኝ” በኔ በኩል ያለውን ሁሉን ነገር እንድታውቁ በማለት ጽሑፉን ከባንክ በማውጣት ለመጨረስ ወሰንኩ። በእውነት እኔ ገና ከልጅነቴ ጀምሮ ብዙውን ጊዜ ከሰው ጋር ከማወራ ከራሴው ጋር ባወራ ነበር የሚቀለኝ። አንቺን ካገባሁ በኋላ ግን፤ ካንቺ ጋር ሳወራና ስጫወት ያሳለፍኳቸው ወርቃማ ጊዜያቶች፤ በእርግጥ የሰው ልጅ ደስታው ከሌላ ሰው ጋር እንጂ፤ በብቸኝነት የማይገኝ መሆኑን አረጋግጠውልኛል።

አንቺ ስትለዩኝ፤ እኔም ከጎኔ ላገኝሽ የማልቸል መሆኔ በደንብ ሲገባኝ፤ ካንቺ ጋር ደስ እያለኝ የኖርኩት ጊዜ ብቻ ምድራዊ ሰማያዊ ትዝታ ሆኖ ቀረ። የብቸኛ ኑሮ

አስመረጠኝ። ሞቃት ኑሮን የሚያሰናክል ሞት ቅስሜን ቢሰብረውና በምድራዊነቴ ተስፋ ቢያስቆርጠኝም፤ አሁንም በመንፈሳዊነቴ አብረን እንዳለን ሆኖ ነው የሚሰማኝ።

ያሳለፍናቸው ጊዜያቶች ለመንፈሳዊ ጉዞዎችን ምክንያቶች በመሆናቸው፤ የአንቺ ሕይወት እና የኔ ሕይወት አብዛኛው በመንፈሳዊነትም የተሳሰረ እንደነበር ሁሉ፤ አሁንም በዚህ ጸንቷል።

ባለቤቴ ሆይ! በምድር ሳለሽ በጣም አፈቀርኩሽ፤ አሁን ደግሞ በፍጹማዊ ፍቅር የባሰ አፈቀርኩሽ። አንቺ ግን፤ እኔ አንዴ ሄጃለሁና ልቅሶ አታብዛ ብለሽ በድምጽ አልባ አንደበትሽ ተናገርሽኝ። እኔም እንዲህ አልኩ። “እርግጥ ሰው በኑሮው ውስጥ ደስታን ሲሻ አያለቅስም፤ ግን ሰው ሲበደል ከጎኑ ያለ ሌላ ሰው ካላዘነ - ካላለቀሰ (ሰውን ሰው ካልሰማው) የእግዚአብሔርስ መንፈስ እንዴት ከሰዎች መንፈስ ጋር ሊተባበር ይችላል? የእናታችን የቅድስት ድንግል ማርያም ሰብአዊ ርህራሄዋ በሚወዷትና በምትወዳቸው መካከል ሲኖር፤ አንዱ ለሌላው ማዘኑ አይቀርም

እመቤታችን ድንግል ማርያም በምድር የሚሠራውን ሥራ ሁሉ እየተመለከተች ለሰዎች ሁሉ ስታዝን - ስታለቅስ፤ በእውነት በአንድ ሺህ አቅጣጫ ለሚጠቁ ሰዎች የሚያዝኑቱ፤ በእውነት መንፈሳዊ ርህራሄ ከስነ አይምርአቸው የተቀረጸባቸው ናቸውና፤ ማርያምንና የተጎዱ ሰዎችን ሁሉ እያሰቡ ያዝናሉ። አንዳንዴም እንባቸው ሳያስቡት እንደ ውሃ ይፈሳል።

እህህ ኮከብዬ!..... በምድር የመኖር ትርጉሙ የሰው ልጅ በአካላዊ ሕይወቱ ላይ የሚደርስበት ሁሉ ለመንፈሱ ትምህርት ሆኖ ለመጪው ዘለአለማዊ ሕይወት እንዲያዘጋጀው በመሆኑ፤ እኔ በውዴታም ሆነ በግዴታ ሳልመጣ ቀርቻለሁ። በምድር ተሳታፊ እንጂ አድራጊ - ፈጸሚ አለመሆኔ እየገባኝ ሲመጣ፤ ለካስ ኑሮ ማለት እንዲሁ ነው እንድል የሚያደርገኝ ፍልስፍና ውስጥ ሳልወድ ገብቼ፤ ይኸውልሽ የጽሑፍ ለፍላጊ ሆኛለሁ። ምን ይደረግ ብለሽ! አፍ የምታካፍቺኝ አንቺው ብትኖሪ፤ ከጎኔ እልም ብለሽ ስትሄጂ።

እኔስ፤ ከልጆቻችን ጋር መሰንበት ለኔ አንድ ትልቅ በአካል የመገኘቴ ምክንያት (ጸጋ) ሆኖልኛል። ለነርሱ ብዬ የምኖር ቢሆን እንኳን ይበቃኛል። በአፌ የነገርኳቸው የልጅ አዋቂዎች አድርጓቸዋል። በኋላ ሲያድጉ ደግሞ ከጽሑፉ ብዙ ብዙ እንደሚማሩልኝ እተማመናለሁ። ከሃብትና ከንብረት፤ ከወርቅና ከከበረ ሽቱ የሚበልጠውን - መንፈሳዊነታችንን ከምድራዊነታችንን ባሻገር አርቅቀው እንደሚመለከቱት፤ እንደሚኖሩበትም ተስፋ አደርጋለሁ።

አሁንም ለአንቺ በአካላዊነት ለማትታዩ ደግ ሴት በእውን በአካል እንዳለሽ አስመስዬ ይህን ስጽፍልሽ፤ ካጠገቤ የማይለየው መልካሙ አስተሳሰብሽ መንፈሳዊ

ግፊት እየሆነ፤ ሁለታችንም በፈጠረን አምላካችን ያለን እምነት የምንገልጽበት መድረክ ውስጥ የከተተኝ እየመሰለኝ ነው።

እንዲህ ሆነ፤ ይህ ተፈጻሚ እያልኩ እኔ ለብቻዬ እንዳላወራና ካፌም ውሸት እንዳይወጣ አንቺ ጠባቂ (ምስክር) ትሆኛለሽ እያልኩ እጽፋለሁ።

አንቺ ከሄድሽ በኋላም ቢሆን፤ ምድሪቱ ለየዋሃን እና ርህራሄ ልብ ላላቸው የምታስኖር አልሆነችምና፤ የኢትዮጵያኖችንም ሥጋዊ እና መንፈሳዊ ህልውና የሚፈታተን ልዩ ኃይል አልተወንም።

እኔ ካንቺ አስቀድሜ ለግማሽ ሌሊት ወዳየሁት ሥፍራ መሄድሽን ስለማውቅ ውስጣዊ ስሜቴ ወደ ለየት ያለ ስሜት ውስጥ ይከተኛል። እኔ በዛን ሌሊት ያንን ሥፍራ አየሁት እንጂ፤ ከውስጡ ገብቼ ተሳታፊ እሆን ዘንድ አልተፈቀደልኝም ነበር። አንቺ ግን፤ ሙሉ ተሳታፊ ትሆኚ ዘንድ ተመርጠሽ ሄድሽ። ቶሎ ያልመጣሁት፤ ያው እንደምታውቁው፤ በኢሕአፓ መንፈስ፤ “ድርሻዬን ሳልወጣስ አልሞትም፤” በሚል በመንፈራገጥ ላይ ስለሆንኩም ነው (እንዲህም ይመስለኛል አንዳንድ ጊዜ)።

ለቆሙትም፤ ለሞቱትም፤ የሚያስብላቸው እግዚአብሔር ስሙ የተመሰገነ ይሁን።

በይ እንግዲህ ኮከብዬ! ወዳንቺ እስከመጣ ድረስ፤ ስለ “ሁሉም ነገር” የእግዚአብሔርን ፈቃድ እየለመንሽ ጠብቂኝ። እስከዛው ደህና ሁኔልኝ፤ በሰላም ለመገናኘት ያብቃን።

በቶማስና በዮሐንስ የተከፈልኩ እኔው ነኝ ባለቤትሽ።

ምዕራፍ ሁለት

አብዮት እና ንቃተ ሕሊና

ሞኝ አይሉት ብልጥ፣ ፊሪ አይሉት ደፋር፣ ደንቆሮ አይሉት ጠቢብ፣ አላዋቂ አይሉት አዋቂ፤ እንዳው ባጠቃላይ የቅጽል ስም የማይሰጠው፣ በአንድ ወቅት አንድ ግለሰብ በአዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ይኖር ነበረ። ይህም ግለሰብ እኔው ነኝ። ሰዎች “የት ጠፍተህ ነበር? ከየት ብቅ አልክ?” ሲሉና እኔም መልስ ለመስጠት ያልቻልኩበትን፣ ጊዜ ከዝምታ ፈልቅቆ ያወጣውን ወሬ አውርቼ ልጨርሰው ተነስቻለሁ።

በኢትዮጵያ አብዮታዊ ታሪክ ውስጥ፣ ጥቂት ዓመታት (እንደ ኢትዮጵያ አቆጣጠር ከ1966 - 1970 ዓ.ም) ለብዙዎቻችን የቀውጢ ዘመን ነበረ። በተጠቀሰው የቀውጢ ዘመን ውስጥ እኔው ያለፍኩበትን የሚመለከት ነው የማወራው፤ ሠፋ ያለ የፖለቲካ ትንተና ውስጥ ሳልገባ፣ የግለሰብ እውነተኛ መጠሪያ ስሞችንም ሳልገልጥ።

አብዮቱ ሊፈነዳ አካባቢ (ከ1966 ዓ.ም. በፊት) ባለ ከፍተኛ ሕሊናዊ ተሳታፊ የሆንኩበት፣ የኮሙኒስትት መጻሕፍትን እያሳደድኩ ማነብብ የጀመርኩበት አንድ ወቅት ነበረ። ይህ ወቅት እኔን ባለ ከፍተኛ ምድራዊ (ፖለቲካዊ) ተሳታፊ አደረገኝ። እነኚህን መጻሕፍት እንደኔው ካነበቡ ግለሰቦች ጋር ስለ ሕብረተሰብ መጨቆንና ስለ መፍትሔው ጉዳይ ማውራት በጀመርኩበት ወቅት፣ በሶሻሊስት ፍልስፍና የተጠመዱ፣ ደረጃ እና ኃይሉ የተባሉ ግለሰቦች አጋጠሙኝ። ከእነዚህ የሥራ ባልደረቦቹ ጋር በማውራት ብዙ “እውቀቶችን” ሸመትኩ።

በዚያን ወቅት፣ “እግዚአብሔር እንዴት ለገዛ ፍጡራት አያዝንም? ጨቋኞች ተዝናንተው ሲኖሩ፣ ድሆች ሲሰቃዩ፣ እንዴት እያየ ዝም ይላል? እርሱ ለፍጡራት ሥጋዊ ኑሮ ካልተቆረቆረና ካላሰበላቸው እኛ ለምን እናምንበታለን?” በማለት፣ የሶሻሊስት ፍልስፍናን በመከተል፣ እግዚአብሔርን ለመካድ የደፈርንበት ዘመን ነበር።

እኔና የሥራ ባልደረቦቹ፣ በሥራ ጉዳይ ገጠር የምንሄድበት ወቅት ደረሰና ወደ ትግራይ አመራን። ሥራችን በየጫካውና በየዱሩ የሚያዘዋውር የሥነ ምድር ምርምር (ጂኦሎጂ) ስለነበር፣ በመሸበት ድንኳን መትከል፣ ሲነጋ ድንኳን ነቅሎ መጓዝ፣ የተሰጠንን ሥራ እስክንጨርስ ድረስ (አንድም ሆነ ሁለት ወር) የማያቋርጥ

የቀን ተቀን ተግባራችን ነበር። በዚህ አይነት የትግራይን አውራጃዎች ሁሉ ገጠር ገጠሩን ስንዞር፤ በእረፍት በእረፍት ጊዜም ስለ ኮሙኒስታዊ ርዕዮተ መወያየት ከመደበኛ ሥራዎቻችን አንዱ ሆኖ ነበረ።

ከእለታት አንድ ቀን፣ ቀኑ መሸና ድንኳን የምንጥልበት ማደሪያ ሥፍራ ስንፈልግ፣ አንድ በዛፍ የተከበበ ገላጣ ሜዳ አገኘን። ከሜዳው ዳርቻ (መቼም ትግራይ፣ እንደ ሕዝቡ ደግነት፣ ገዳምና ቤተ ክርስቲያንም የበዛበት ነውና)፣ አንድ እጹብ ድንቅ የሆነ ቤተ ክርስቲያን አየን። ድንኳናችንን ከቤተ ክርስቲያኑ ራቅ አድርገን ከሜዳው ላይ ተከልን።

ሦስታችንም በአንድ ድንኳን ውስጥ ተጠቃለን ተኛን። ሞቃት ሥፍራ ስለነበር፣ የድንኳኑን በር (ዚፕ) ሙሉ ለሙሉ አልዘጋነውም ነበር። ሌሊት በእንቅልፍ ልቤ፣ ደረጀና ኃይሉን ከእንቅልፋቸው የሚቀስቅስ፣ ጥርት ባለ አማርኛ ንግግር አደረገሁ፤ ለፈለፍኩ። ምን እንዳልኩ የሚያውቅ የለም፤ ግን ያካባቢውን ጭቁን ሕዝብ የሚመለከት ንግግር ይመስላል። ምናልባትም ከመምሸቱ በፊት ስላጋጠመን ስለ አንድ ጭቁን ገበሬ ኑሮ፣ በቀን የታሰበኝ ይሆናል፤ በሌላ መልኩ (በቅዠት) መልክ የመጣብኝ።

አንድ ጭቁን የትግራይ ገበሬ ድንጋይ ለድንጋይ እያማታ ያርሳል፤ በእርሻው ላይ ከአፈሩ ብዛት የድንጋዩ ብዛት ሳይበልጥ አይቀርም። ከሩቅ ሲያየን ሥራውን አቋርጦ እጅ ነሳን፤ ወዲያው ሊረዳን ፈለገና እኛ መንገድ ስንጠይቀው፤ እርሱ ደግሞ “እባካችሁ ኑ፣ ወደኔ ቤት እንሂድ፤ ሚስቴ ከእንጨት ለቀማ ስትመለስ ወጥ ትሠራልህለች። ቶሎ ካልተመለሰችና እናንተም ከቸኮላችሁ እንጀራ በበርበሬ እንበላለን እባካችሁ። ወደ ቤት እንግባ (ጣይታ ብበርበሬ ጌርና ክንበልእ፤ በጅኻትኩም ገዝ ንእትውጃ)” እያለ ተማጸነ።

በሥራ የትግራይ አውራጃዎችን በሙሉ ዞረን፣ የሕዝቡን አኑኗር፣ ታታሪ ሠራተኛ፣ በጠባዩም በመንፈሳዊነቱ የተቃኘ ደግነትን የተላበሰ ሕዝብ እንደሆነ አስተውለናል። በየቀኑ የምንመለከተው የሕዝቡ ድህነትና ጉስቁልና፣ በተለይ ገጠር የሚኖረው ገበሬ ሁኔታ ሁላችንንም እጅግ አሳዝኖን ነበር።

የአስተዳደር መዛባት፣ የእኛም ሕዝቦች ያሉበትን ሁኔታ በደንብ አለመረዳትና ዘላቂ መፍትሔ አለመፈለግ፣ ይህ ሁሉ ታሰቦኝ ይሆናል ሌሊት የቃዠሁት።

ሊነጋጋ ሲል ደግሞ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ከቤተ ክርስቲያኑ ካለበት አቅጣጫ ተነስቶ በተከፈተው የድንኳን በር በኩል ሲያልፍ “ተመለከትኩ” (ያዩትን ወይም ያላዩትን እንደ መመልከት ነው? የሚመስል ሁሉ እውነት አይደለም እኮ!)።

ጧት፣ ገና ፀሐይ ሙሉ በሙሉ ሳትወጣ፣ ከእንቅልፋችን እንደተነሳን፣ ሲያቀብጠኝ ይህንኑ አስገራሚ ትእይንት ለጓደኞቼ ተናገርኩና፣ መሳቂያ - መቀለጃ ሆኜ ቀረሁ። ያየሁት የሰው ቅርጽ በሰው ቀለም ሳይሆን፣ ሰማያዊና ነጭ ሆኖ ነበር የታየኝ። ነገር ግን “ይህ የተመለከትከው መልክ የኢየሱስ ክርስቶስ መልክ ነው፤” የሚል ሃሳብ፣ ልክ እንደማይታበል ሃቅ በመሆን፣ እስካሁን በጭንቅላቴ ተቀርጾ አልጠፋ ብሏል።

ጓደኞቼ ግን “ቤተ ክርስቲያን አጠገብ በማደራችን በአይምሮህ የምታሰላሰለው ተከሰተብህ፤ አንተ አሁንም አይዲያሊስትነት (በእግዚአብሔር አማኝነት) ያልተላቀቀህ መሆንክን ተረዳን፤” ብለው አዘኩብኝ። እኔም የበኩሌን እውነተኛነት ከጓደኞቼ አስተሳሰብ ጋር እያነጻጸርኩ በነገሩ ብዙ አሰብኩበት።

“መቼም በቤተ ክርስቲያን አካባቢ በሥጋም ሆነ በመንፈስ የሚንጎራደድ ሰው አይታጣም። መቼም ሳይንቲስትና ኮሙኒስት ሲደመር አይዲአሊስት ሊሆን አይችልም። የቀን ተቀን ተግባራዊ ሳይንሳዊ ምርምር ሆኖ ሳለ፣ ይህን የማይመስል ነገር የሚያገላግል ጭንቅላቴ እውነቱን ማመሳከር እንዴት ያቅተዋል?” ብዬ እራሴን በትዝብት ጠየቅሁ። የዝ ራሴ ከሁለት እየተከፈለ ሲጨቃጨቅ፣ በተፈጥሮ እውነትን የመፈለግ ብርታቴን አዳካሙበኝ።

ከሰማዩ ብርሃን ጋር የሰው ቅርጽ እንዲፈጠር የሚያደርግ አካላዊ ክስተት ሊኖር ስለመቻሉ ጉዳይ ሳይንሳዊ ገለጻ ለማግኘት ባለመቻሌ፣ እራሴን ባለ ቅዠታዊ አስተሳሰብ ከማድረግ በስተቀር ሌላ አማራጭ በማጣቴ እስካሁን ድረስ ዝም አልኩ።

ለሰው (ለግለሰብ) ማንኛውም የሚታሰበው፣ ለዛ ሰው እውነት ቢሆንለት ወይም ቢመስለው፣ ለዛ ሰው ነው እንጂ፣ አይሆንም ለሌላ። “እንዲህ አየሁ፣ ይህ ተገለጠልኝ...” የሚል ሰው፣ እንዳው ለወሬ ብቻ መሆኑንም እያሳወቀ ቢሆን ይሻላል፤ አንዱ አየሁ ብሎ ያወራውን ሰሚ ሊያረጋግጥ አይችልምና። በተለይም ለአንዳንዶች፣ “ይህስ አይምሮኦችን የሚጫወትብን የማስመስል ጨዋታ ነው....” ብሎ ማለፉ ነው ደጉ።

በዛን ሌሊት ያየሁትን ረስቼው ነበር፤ ለመነገርም ያልበቃ - አምንት ጉዳይ ነው ብሎ ማለፍም ይቻላል። ሆኖም፣ የሰው ልጅ ውስጣዊ እውነት የሚገለጽበት ጊዜ መኖሩን፣ እግዚአብሔር ምን ጊዜም ከኛ ጋር መሆኑን፣ ኃጢአተኞች ብንሆንም - ባንሆንም፣ እግዚአብሔርን የካድን ኮሙኒስቶች ብንሆንም፣ የእግዚአብሔር መንፈስ የማይለቀን መሆኑን (የእግዚአብሔር መንፈስ ምን ጊዜም በውስጣችን መኖሩን) እርግጠኛ ስለሆንኩና ይህንኑ ለመግለጽ ስል ለመናገር ደፈርኩ።

ብዙ የተደበቁ እውነቶችን በምጽፋቸው መጻሕፍት ሁሉ እንመርምር ከተባለ፣ አንባቢያንም በራሳቸው ሕይወት ውስጥ፣ ይህን እና የመሳሰሉ ጉዳዮች ሊያጋጥሟቸው ስለሚችሉ፣ በውስጠ አይምሮ ግንዛቤያችን እያሰላሰልን እውነቱን ብቻ እንድናቆይ ብዬ ነው።

ሌሊት የለፈለፍኩትንም፣ “አንተ እንደዚህ የተጣራ ንግግር ከየት ልታመጣ ቻልክ? ሌላ እኛ የማናውቀው ሰው በውስጥህ ደብቀህ እንደሆነ ንገረን?” ብለው ቀለዱብኝ ጓደኞቼ።

እኔም የራሴ ሁለት ሰው መሆን ዘወትር የማይገባኝ ጉዳይ በመሆኑ አሁንም ከዝምታ የተሻለ አማራጭ አላገኘሁምና፣ ጭጭ አልኩ። ሁለቱንም ሳዘምደው፣ ምናልባት ሁለት ሰው በመሆኔ፣ ሳላሰበው አንደኛው እኔ ክርስቶስን አይቶትስ እንደሆነ እያልኩ አሁንም ትንሽ ትንሽ እጠራጠራለሁ።

አዎ! ሁላችንም ሁለት - ሁለት ሆነን ተፈጥረን ሳለ፣ አንደኛው ተፈጥሮአችን ከአካባቢው (ከምድራዊነታችን) ጋር የተዛመደ ስለሆነ በድንብ እናውቀዋለን፤ ሁለተኛው ግን ከዚህ ከአካላዊ (ሥጋዊ) አለም ጭራሽ የተለየ በመሆኑ እምብዛም አይታወቀንም። ነገር ግን አልፎ - አልፎ ምክር ሲሰጠን ወይም ገደል ውስጥ ሲከተን እናውቀዋለን። “አለ፣ ይታያል፣ ሆኗል” የምንላቸው ጉዳዮች፣ “የለም፣ አይታይም፣ አልሆነም” ከምንላቸው ጉዳዮች የማይተናነሱ መሆናቸውን በውስጠ ልቦናችን ስለምናውቅ፣ “ግን እኛ በምን አይነት አለም ውስጥ ነው የምንኖረው?” እያልን እራሳችንን መጠየቃችን አልቀረም።

ይህን በዚህ እንግታውና ወደ ቀድሞ ታሪካችን እንመለስ። ከተጠቀሰው አይዲያሊስት አስተሳሰብ መላቀቅ እና በማርክስና ሌኒን ፍልስፍና እራሴን ማጠናከር፣ ለወደፊት ሕይወቴን በመስዋእትነት ለማቀርብለት ሰፊ ሕዝብ አማራጭ የሌለው መንገድ መሆኑን በመረዳት፣ አላማዬን ብቻ እየተመለከትሁ ኑሮዬን አስተካከልኩ።

በአገራችን የአብዮት ፍንዳታና የመንግሥት ለውጥ ሲመጣ፣ የኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ (ኢሕአፓ)፣ የመላው ኢትዮጵያ ሶሻሊስት ንቅናቄ (መኢሶን)፣ የኢትዮጵያ ኮሙኒስት ፓርቲ (ኢኮፓ)፣ የኢትዮጵያ ጭቁን አብዮታዊ ትግል (ኢጭአት)፣ ማርክሲስት ሌኒኒስት አብዮታዊ ድርጅት (ማሌሪድ) የተባሉት ሁሉ ከፍተኛ ተሳትፎ ያሳዩበት ዘመን ነበር (ከ1966 ጀምሮ)።

በወቅቱ ሶሻሊስቶች ነን የምንል ወጣቶች ከሩቅ እንለያለን። ገንዘብ አለማጠራቀም፣ ሃብትና ንብረት አለመያዝ፣ በአጠቃላይ ለራስ አለማሰብና በአለባበስም ሆነ በማንኛውም ሁኔታ ድሃውንና ሰፊውን ሕዝብ መምሰል የኛ ምልክት ነበር። ጢማም የሆኑት፣ ጭንቀትና ሃሳብ ሲገባቸው፣ ካለማቋረጥ ጢማቸውን

ይጎትታሉ፤ ባለ ጎፈሬዎቹ ደግሞ፣ ከጀርዶቻቸው ሥር ጥቂት ጠጉሮችን ካለማቋረጥ ይገምዳሉ። ከውስጣዊው ማንነታችን ሌላ፤ ይህንን ይመስል ነበር የኛ ሳናስበው በጭንቀታችን ምክንያት የሚከሰት ውጪያዊ መለያ (ምልክት)።

እንደኔ “አርቆ ማሰብ የተሳናቸው?” ኢሕአፓዎች ደግሞ፣ ለገዛ ቤተሰብ ማሰብና ለራስ ማሰብ፣ ባጠቃላይ ለሰፊው ሕዝብ ከማሰብ ጋር የተያያዘ መሆኑን ባለመገንዘብ፣ ራሳቸውንና ዘመዶቻቸውን መርዳትን ረስተውታል። ግን ወቅቱ ይህን ሁሉ ለማሰላሰል ፋታ የሚሰጥ አልነበረምና፤ ሶሻሊዝምን ስንሰብክ አለምን ንቆ እንደመነኮስ ባህታዊ መስለን ነበር።

ኢሕአፓዎች በውጪያዊ ጠባያቸው የሚሰጡትን ፍንጭ ሰጠን እንጂ፣ እጅግ የሚያስገርመው ግን፣ በማንኛውም ጊዜ የአብዛኛዎቻችን ተመሳሳይ ውስጣዊ ጠባያችን ነው። ገና ከጅምሩ ወደ ኢሕአፓ ስንገባ እርስ በርስ የሚያስተሳሰረን ተመሳሳይ ውስጣዊ ጠባይ (ስለ ጭቁን ሕዝቦች/ስለ ጨቋኞች ያለን አስተሳሰብ) ያቀራርበናል። በየቀኑ የምናገኛቸውን መረጃዎች አያሰባሰብን እርስ በርሳችን ስንወያይ፣ የምንሰጣቸው አስተያየቶች፣ ምልክታችንም አንድ አይነት ነው።

በወቅቱ “ዴሞክራሲያ” የተባለው ዋናው የኢሕአፓ መጽሔት ነበር። ይህ መጽሔት በአጻጻፍ - በአማርኛው ጥራት፣ በአንድ ወጥ ርዕዮተ አለሙ እና በፖለቲካው ብስለቱ፣ ከሌሎች በወቅቱ ከሚሰራጩ መጽሔቶች እጅግ የላቀ ነበር። ሌሎች አባሪ መጽሔቶች በየመንደሩ ይሰራጩ ነበር። ከሁሉም ተወዳጅ እና በሰፊው የሚሰራጩ የዴሞክራሲያ መጽሔት ስለነበር፣ በሃሳቡ የሚስማሙ የማይስማሙም ያነበት ነበር።

የኮሙኒስት አስተሳሰብ፣ ብልጥ የሆነ አንድ ሃብታም ሌሎችን እየበዘበዘ እርሱ ብቻውን ከበርቴ እንዳይሆን የሚከላከልና አህጉራዊ ሃብትን በእኩልነት ለማዳረስ የሚያስችል፣ በሰዎች የእኩልነት ምልክታ ላይ የተመሠረተ፣ የመንግሥት ስርዓትን የሚያቀነቅን ርዕዮተ አለም ነው።

የኮሙኒስት አስተሳሰብ ጥሩ ሆኖ ሳለ፣ አካላዊ በሆነ ነገር ብቻ በማመኑ፣ በውስጡ መንፈሳዊ ጠባዮችን ባለማካተቱና እንደ እንጨት በደረቀ ይዘቱ፣ እንደልብ ከሕብረተሰቡ ውስጥ መግባት አቃተው። በአስተሳሰቡ ውስጥ መንፈሳዊነትም ቢካተት ኖሮ ትንሽ ለስለስ ይል ነበር። በተለይ፣ ሃይማኖትን በማግለሉ፣ እግዚአብሔርንም የሚከድ በመሆኑ፣ ከመወደድ ይልቅ ጥላቻን ነው ያተረፈው።

የሰውን ልጅ ውስጣዊ ጠባይ ወደ አንድ ርህራሄ - ለሰውና ለምድራቱ፣ ወይም ለአገሩና ለሕዝቡ የሚያስብ የሚያደርግ፣ ሌላ የተሻለ አማራጭ በመታጣቱ

ምክንያት፣ ለጊዜው የወጣቱ ዝንባሌ፣ የሕዝቦችን ነጻነት በአኩልነት እና በደምክራሲ ለማምጣት ከሚታገለው የኮሙኒስት አስተሳሰብ - ከኢሕአፓ ጋር ሆነ።

የኢትዮጵያ ወጣት “መንፈሳዊም ባልሆነ ለጭቁኑ የማሰብ ነኝ፤” በማለት፣ ወደ ኮሙኒስትነት ርዕዮተ ዘንበል ያለው፣ ከራሱ ይልቅ የውጪው ስላማረው፣ ወይንም እግዚአብሔርን መካድ ምርጫው ሆኖ አይደለም፤ ጥንትም ከእናት እና ከአባቱ የወረሰው ለድሆች እና ለተጨቆኑ ማሰብ እና መቆርቆር ውስጠ ጠባዩ ሆኖ ነው እንጂ።

ይህም ሆኖ፣ መቼም የሰው ሁሉ ጠባይ እጅጉን ለየቅል (የተለያየ) ስለሆነ፣ ምንም ቢሆን ለኮሙኒስት ስርዓት እጄን አልሰጥም ያሉ ነበሩ፤ የአንዳንዶቻችን ጠባይ በርዕዮተ አለም አይነቶች የማይበገር (ሊለወጥ የማይችል) ይሆናልና።

አብዮታዊ ቅስቀሳ ማካሄድ በጠመንጃ ከመዋጋት አያንስምና፣ እንደ እኔ ዝምተኛ የነበሩ ሁሉ አንደበታቸው በድንገት ተከፍቶላቸው ለፍላጊዎች የሆኑበት ዘመን ነበር። እኔም የኢሕአፓን ጽሑፎች እያነበብሁ፣ ከኢሕአፓ የፖለቲካ አስተሳሰብ ጎን ለጎን በመሆን፣ ጭቁኑ ሕዝብ በተገኘበት ሥፍራ ሁሉ እየተዘዋወርኩ ጥሩ ታናጋሪ ወጥቶኛል።

እህ! ተናጋሪ (ቀስቃሽ) ከተባለስ፣ እነ እገሌን፣ እነ እገሌን (ስንቱን - ስንቱን! ኸረ ስንቱን!) ማን ይሆን እነርሱን አስታውሶ ስለነርሱ የሚጽፍላቸው? ግን ያ የተተካው የወታደር መንግሥት እያየለ ሲሄድ፣ የተቃውሞ ፖለቲካን የተናገረ ጸረ አብዮታዊ ቅስቃሳ ያካሂዳል እየተባለ ይታሰር ጀመር፤ ቀጥሎም መግደል ተጀመረ። በዚህን ጊዜ በህቡዕ (በድብቅ) ተደራጅቶ ከመታገል በስተቀር ሌላ አማራጭ ጠፋ።

የፓርቲ ሕዋስ ምሥረታ

ቀደም ሲል የጠቀስኳቸው ሁለቱ የሥራ ባልደረቦቼ (ደረጀ እና ኃይሉ) እኔን አስተማሩኝ፣ በሶሻሊስትም ጎዳና መሩኝ እንጂ፣ ለማንኛውም የፖለቲካ ድርጅት አላጨኝም ነበር። እንዳውም ትንሽ ቆይቶ ኃይሉ ከፎቅ ተጥሎ ተገሏል። ደረጀ ግን ይሙት ይኑር አላውቅም።

በዛን የአብዮት ወቅት አዲስ አበባ ቤት ተከራይቼ የምኖረው ታደሰ ከተባለው ጓደኛዬ ጋር ነበር። ታደሰ በጣም ጥሩ ሰው ነው፣ እኔና ታደሰ ተቀራራቢ ርዕዮተ አለን፤ በብዙ ነገር እንስማማለን። ታደሰ ሚዛናዊ ነው እንጂ፣ ወላዋይ አይደለም። እኔና እሱን የሚለየን ነገር ቢኖር፣ እኔ ለማምንበት ነገር ቶሎ ብዬ እርምጃ መውሰድ አፈልጋለሁ፤ እርሱ ግን የራሱን ፍላጎት በማያስጠብቅ ጉዳይ ላይ ፈጣን

እርምጃ መውሰድ ካለመፈለጉም በላይ፣ ከበድ ያሉ ውሳኔዎች ላይ ለመድረስ ያዳግተዋል።

ከታደሰ እኩል የማቀርበው አዲስ አበባ ተወልዶ ያደገ፣ ኢትዮጵያዊ ኤርትራዊ ጓደኛዬ ተክሌ ይባላል። እኔና ተክሌ በጣም እንዋደዳለን፤ በአስተሳሰብም በጣም ስለምንቀራረብ፣ ከታደሰ ይልቅ ብዙውን ጊዜ የማሳልፈው ከተክሌ ጋር ነበር።

የአብዮቱ እንቅስቃሴ እየተፋፋመ ሲሄድ፣ የሰው ሁሉ መነጋገሪያ የሆነው በየቀኑ የሚከሰተው የፖለቲካ እንቅስቃሴ ሆነ። ባንድ በኩል የደርግ መንግሥት የንጉሣዊ ስርዓትን በመገርሰስ፣ በምትኩ ሶሻሊስት የሚመስሉ እንቅስቃሴዎችን ያካሂዳል። በሌላም በኩል ሌሎች የፖለቲካ ድርጅቶች እንደየአመለካከቶቻቸው “ይህ መንገድ ይሻላል፣ ይኸኛው አያዋጣም..” እያሉ፣ ደርግን ቀርበው የሚያማክሩ፣ ከደርግም ርቀው የራሳቸውን አጀንዳ የሚያራምዱም ነበሩ።

እኔና ተክሌ “የሁሉንም ፖለቲካዊ አመለካከት እያጠናን፣ ለሰፊው ሕዝብ የሚጠቅመው የትኛው ነው?” ብሎ መምረጥና ወዳንዱ ድርጅት መጠጋት፣ ከተቻለም መሳተፍ አስፈላጊ መሆኑን አምነንበታል። ታደሰ ግን እንዲሁ ለወሬ ያህል መረጃዎችን በማሰባሰብ ከኛ ጋር ይሳተፋል እንጂ፣ ምንም አይነት አቋም የሚወስድ ሰው አልነበረም።

በድርጅቶቹ መካከል ቅራኔዎች እየተባባሱ ሄዱ። ኢሕአፓም በጥቂት ጊዜያት ውስጥ ብዙ አባላትን አፍርቶ፣ እጅግ በሚያስገርም ሁኔታ፣ የፖለቲካ አቋሙን የሚያንጸባርቁ አብዮታዊ ቅስቀሳዎች፣ በጽሑፍ (በዴሞክራሲያ)፣ ለሕዝቡ በማዳረስ፣ አያሌ ደጋፊዎችን አፈራ።

በዛን ወቅት ሁለቱ ታላላቅ ተቀናቃኝ ፓርቲዎች፣ መኢሶን እና እሕአፓ ብቻ ነበሩ። በሁለቱ መካከል የነበረውን ተቀራራቢ የሚመስል፣ ግን ጠለቅ ብሎ ለተመለከተው ተፃራሪ የሆኑ ርዕዮቶች በደንብ ለመረዳትና ለማወቅ፣ የሁለቱን የፖለቲካ አጀንዳ መመልከት ብቻ ሳይሆን፣ ሌሎች አገሮች ያለፉበትን አብዮታዊ ጉዞ ማጥናት እና ካገራችን ሁኔታዎች ጋር ማገናዘብ ያስፈልጋል። የሁለቱን ፓርቲዎች ልዩነቶቻቸውን በደንብ ከተረዱ በኋላ ለሠፊው ሕዝብ የወደፊት ዕድል የሚጠቅመውንና የተሻለውን፣ ከሁለቱ አንዱ ለኢትዮጵያችን የተሻለውን በመምረጥ፣ ወዳንዱ ተጠግቶ በጋራ መሳተፍ፣ በወቅቱ የነበርን የብዙዎቻችን ወጣቶች ዝንባሌ፣ ምርጫችንም ይኸው ነበር።

ስለዚህ፣ እንዲሁ በየመንገዱና በየቡና ቤቱ የምናወራውን ወሬ አቅጣጫ ለማስያዝ በሃሳብ የምንገናኝ ጓደኛዎች፣ በአንዳንድ አመቺ ሥፍራዎች ሰብሰብ እያልን መወያየት ጀምረናል። እኔና ታደሰ የምንኖርበት ግን፣ በተለያዩ ምክንያቶች (የታደሰም

አቋም አለመውሰድ፣ ተጨምሮ) ለዚህ አመቺ አልሆነም። ሰው ቤታችን ቢመጣ፣ ወይንም ከታደሰ ጋር ቡና ለመጠጣት ወጣ ብንል፣ ሁሉም ነገር በታደሰ ቀልድ፣ ሳቅና ጨዋታ ዙሪያ እየሆነ፣ የተለያዩ የፖለቲካ ድርጅቶችና ተሳታፊዎቻቸው ከደረሱበት ለመድረስ አዳጋች ሆነ።

ከእለታት በአንድ ቀን፣ እኔን በጣም የሚቀርበኝ አንድ ሻምበል፣ “ና ቡና ልጋብዝህ።” ብሎ ወዳንድ ቡና ቤት አመራን። ከዚያም ቢራ እየጠጣን የወቅቱን ጥያቄዎች ሊፈቱ በሚችሉ የተለያዩ የፖለቲካ አመለካከቶች ከተወያየን በኋላ ሻምበሉ “የዚህን አምባገነን ፋሺስታዊ የወታደር መንግሥት ገርሰሶ በምትኩ “ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት” ለመመሥረት መተባበር አለብን...” በማለት፣ በተለይ እኔ ይህንን ጉዳይ በጣም እንዳስብበትና እንድሳተፍ አጥብቆ መከረኝ።

“ባሁኑ ወቅት፣ ይህንን የንኡስ ከበርቴ ጠባይህን ትተህ ከሠፊው ሕዝብ ጎን ካልተሳተፍክ፣ ያንተ አርቆ አሳቢነትና ተቆርቋሪነት ምንድነው?” አለኝ። ሻምበሉ የዩኒቨርሲቲ ተማሪ ስለነበርና ውሎውም ከተማሪዎች ጋር ስለነበር፣ እርሱን የደርግ አባል ይሆናል ብሎ የሚጠረጥር ሰው አልነበረም። እንዳውም ብዙዎቻችን በርሱ ተናጋሪነት አንድ ቀን ይይዙትና ያስሩታል ብለን እንፈራለት ነበር።

አልቀረለትም፤ ከጥቂት ቀናት በኋላ፣ ያ ሻምበል እጅጉን የሚያፈቅራትን ሚስቱንና ሁለት ሴት ልጆቹን ትቶ፣ ደርግን እየተራገመና እየተሳደበ፣ ከወህኒ ቤት ተወረወረ። ብዙም ሳይቆይ ተገደለ። የብዙዎቻችን ጓደኛ የሆነ፣ አንድ ለአገሩ ተቆርቋሪ የሆነ ጀግና፣ ገና በጅምሩ ቶሎ ተቀጨ፤ ያሳዘናል።

የኢሕአፓ ቅስቀሳና ፕሮፓጋንዳ በአዲስ አበባ ብቻ ሳይወሰን፣ በየከተማዎችና በገጠሮች ሁሉ ሲዳረስ፤ እኔም በውስጡ ኢሕአፓ ሆኜ መገኘቴ፣ ግን ምንም እርምጃ አለመውሰድ፣ የሻምበሉም ጉትጎታ ተጨምሮ፣ አይምሮዬን እረፍት አሳጣው።

ከእለታት በአንድ ቀን፣ ተክሌ ቀርቦ አነጋገረኝ። “እኔና አንተ እስከ መቼ ነው ገለልተኞች የምንሆነው? ሁለታችንም ኢሕአፓን እንደግፋለን፤ ለምን ተሳታፊዎች አንሆንም?” በዚህን ጊዜ የሻምበሉ ምክርና ተግሳፅ ከልቤ ስርጎ ገባና “አዎ! ልክ ነህ፤ ...እ..እ...ይሰማኛል፤... ግን ይህ እንዴት ይቻላል፣ የሚመለምለን ሳይኖር? ለመመልመል ደግሞ ሰብስብ እያሉ ጥናቶችና ውይይቶችን ማካሄድ ያስፈልጋል። እንደምታውቀው፣ በዚህ ሃሳብ ታደሰ አይሰማም፤ ቤቱም አመቺ አይደለም....” አልኩ።

ተክሌም ሳቅ ብሎ “እህ!...እንደምታውቀው አብዛኛው ሕዝብ፣ በተለይ ዝቅተኛው የሕብረተሰብ ክፍል የሚያወራው ስለጊዜው ሁኔታና ስለ ቀጣይ የመደብ

ትግል ነው። በታደሰ ዙሪያ የሚያንዣብቡ ግለሰቦች ግን ከቀን ወደቀን ለጊዜው ደስ በሚያሰኙ ቀልዶች (ዋዛ ፈዛዛ) ድንዝዝ እያሉ፣ ሠፊውን ሕዝብ እየረሱት ነው። እኛም በዚህ ከቀጠልን፣ ከራሳችን የቀን ተቀን ኑሮ አልፈን፣ ለሠፊው ሕዝብ የማናሰብ፣ ንኡስ ከበርቴዎች መሆናችን ነው። ታዲያ አንተም ከነሱ ተደምረህ እስከመቼ?... እኔ ሳውቅህ፣ አንተ ለየት ያልክ ነህ፤ እስከመቼ ከማይመስሉህ ጋር ጊዜህን ታጠፋለህ? ውጣና ሌላ ቤት ተከራይ፤ ይህ ነው መፍትሄው፤ አይመስልህም?” አለኝ።

እኔም “ይመስለኛል፤ ግን የት ነው የምከራየው? በየጊዜው ለመሰባሰብ የሚያመች ሥፍራ ታገኛለህ?” አልኩት። እርሱም “ይህንን በኔ ተወው፣ በአንድ ሳምንት ውስጥ ቆንጆ ቤት ፍልጌ አግኝልሃለሁ” አለኝ።

ሳምንት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ተክሌ መጣ። “ናና ቤቱን እንየው” አለኝ። ቤቱን ሳየው ወደድኩት። በዛኑ ለት ተፈራርሜ በሚቀጥለው ቀን ልብሶቼና መጻሕፍቶቼን ይገዜ ወጣሁ፣ ለታደሰ ሳልነግረው።

ታደሰ የዛን ጊዜ በሥራ ጉዳይ ወደመስክ ተሠማርቶ ነበርና ቤት መልቀቄን አላወቀም ነበር። ከመስክ ሲመጣና ቤቱን ሲያየው፣ የኔንም መልቀቅ ስራተኛዋ ስትነግረው እጅጉን ተቆጣ። እርሱን ያሳዘነውና ያናደደው፣ ለምን ለኔ ሳይነገረኝ ወጣ ብሎ ነው። ጉዳዩን እንደዚህ በዝርዝር መናገር የማይቻልበት ወቅት ስለነበረ፣ ሁሉንም እንደ ቀላል ነገር በማድበስበስ እና በማሳሳቅ “በቃ ይቅርታ አድርግልኝ” ብዬው ነው የተለየሁት። ታደሰ አሁን ይህንን ጽሑፍ ሲያነብ ነው የሚገባው።

በሃሳብ የምንቀራረብ ከአዲሱ ቤት መሰባሰብና መወያየት ጀመርን። ስንጀምር አልፎ አልፎ ከሚመጡት ጋር፣ በጠቅላላ ወደ አስር እንጠጋለን። ከጊዜ ወደ ጊዜ ቁጥራችን እየቀነሰ ሄዶ፣ በጣም በሃሳብ የምንቀራረብ ብቻ ከሰባት አንበልጥም ነበር። ሁላችንም ልክ እንደ ትምህርት ቤት ጥናት ያህል፣ የሶሻሊስት ጽሑፎችን እናነባለን፤ ባነበብነውም ላይ እንወያያለን።

ትግሉ እየተባባሰ ሲሄድ፣ በመካከላችን የነበረም ጥቃቅን የርዕዮት ልዩነት እየጎላ ሄደ። ቀስ በቀስ ቁጥራችን መነመነ። ሆኖም የኢሕአፓን አመለካከት ያልለቀቅን እኔ፣ ተክሌ፣ አሰፋና መሃመድ ብቻ ነበርን።

መሃመድ ብዙ የማይናገር ከመሆኑም በላይ፣ አልፎ አልፎ ብቻ ነበር ከኛ ጋር የሚገናኝ። ከጊዜ በኋላ፣ ትግሉ እየተፋፋመ ሲሄድ፣ ግድያዎችም ሲባባሱ፣ ከዚያ ቤት መቆየት አስጊ ሆነና፣ እንደገና ሌላ ቤት ቀየርኩ። ካዲሱ ቤት የምንገናኝ አራታችን ብቻ ሆነ። እኛን ቀርቦ የሚመለምለን ጠፋ። በተለይ እኔና ተክሌ “እስከመቼ ነው ከትግሉ ተገልለን የምንቀመጥ?” እያልን ተበሳጩን። ከአራታችን ውጪም እኛ

በፖለቲካ አቋማቸው የምናውቃቸው “ኢሕአፓ ለምን አይመለከተንም፤ አብረን በቆራጥነት እንዳንታገል” እያሉ የተጨነቁም ነበሩ።

ከእለታት በአንድ ቀን አራታችን ብቻ ከኔ ቤት እየተገናኘን ቋሚ ጥናት እንድንጀምር መሃመድ አሳሰበ። በዚሁም መሠረት እኔ፣ ተክሌና አሰፋ ከኔ ቤት ተገናኝተን፣ መሃመድን ስንጠባበቅ፣ መሃመድ ትንሽ ዘግየት ብሎ ከአንድ እኛ ከማናውቀው ሰው ጋር መጣ። መሃመድ የዚህ ግለሰብ ከኛ ጋር መሳተፍ ለበጎ ስለሆነ፣ በቅድሚያ የኛን ፈቃድ ጠየቀ። እኛም መሃመድን በመተማመን ብቻ “እሺ” አልን።

ግለሰቡ ግርማ ይባላል፤ ረጋ ያለና አስተዋይ ነው። የፖለቲካ ብስለቱና ስለ ሶሻሊዝም ያለው እውቀት ካነጋገሩ ያስታውቃል። አልፎ አልፎ፣ የኢሕአፓ አባል ያልሆነ ሰው ያውቅ ዘንድ የማይቻለውን፣ በድርጅቱ ውስጥ የሚከናወነውን ጉዳይ ሲያሳውቀን፣ በተዘዋዋሪ ከላይ (ከበላይ አካል) በተልእኮ ከውስጣችን የገባ መሆኑ ያስታውቅበታል (እኛም ጠርጥረናል)።

ስብሰባውን ስንጀምር እርሱ እንደመሪያችን እየሆነ፣ ማድረግ ያለብንን ይነግረን ጀመር። ከሁሉ አስቀድመን የሶሻሊስትን ቲዎሪ በደንብ እንድናውቅ፣ የሁለቱን መጻሕፍት (Historical Materialism & Dialectical Materialism) ይዘት በሚገባ ስንወያይ አንድ ወር አለፈ። ቀጥሎም በድርጅቶች መካከል ያለውን ቅራኔና የኢሕአፓ አቋም ከሌሎቹ እንዴት እንደሚለይ፣ ጽሑፎችን ሁሉ እያነበብን ተወያየን። በሦስተኛው ወር ላይ ያተኮረው በወቅታዊ ጉዳዮች ላይና በኢሕአፓ እርምጃዎች ዙሪያ ነበር።

በዚህን ጊዜ ሁሉ፣ ግርማ ከጥዑም ልሳኑ ጋር፣ በአስተሳሰቡ በጣም የበሰለ፣ የፖለቲካ እውቀቱም ከሌሎቻችን ሁሉ በጣም የላቀ መሆኑን ተረድተናል። ግርማ ሁላችንንም በጥሞና እያዳመጠ፣ የሁላችንንም አመለካከት የሚያደንቅ፣ በተለይ በኔ በኩል የሚሰነዘሩ አሳቦችን የሚወዳቸው መሆኑን ይነግረን ነበር።

ከሦስት ወራት በኋላ ግርማ የምሥራች ይዘልን መጣ (ለያንዳንዳችን ከፓርቲው ጋር የሚያገናኝ ኮድ)። እኔ እና አሰፋ በፓርቲው መዋቅር ውስጥ ስንገባ፣ መሃመድና ተክሌ በወጣቶች ክንፍ (ኢሕአወሊ - ኢትዮጵያ ሕዝብ አብዮታዊ ወጣት ሊግ) ውስጥ ገቡ።

ሁላችንም በየሥራችን ተሰማራን። እኔም ከባንክ የነበረኝን ገንዘብ ሁሉ አውጥቼ ግርማ ለፓርቲው እንዲሰጥልኝ ነግሬ ለመጨረሻ ጊዜ ተሰናበትኩት። ግርማ አሁንም በሕይወት ያለ ይመስለኛል፤ ግን እርግጠኛ አይደለሁም።

ምዕራፍ ሦስት

ድርጅታዊ ሥራዎች

በስሜት ተገፋፍቼ ሳይሆን፣ በአስተሳሰብ (በርዕዮተ ካለም አመለካከት) የኔ ዝንባሌ ወደ ኢሕአፓ ተጠግቶ፣ እዚህ ድርጅት ውስጥ ለመግባት አሰፈላጊ የሆኑትን የሕቡእ ጥናቶች ከጨረሰኩና ፈተናዎችንም ካለፍኩ በኋላ፣ የፓርቲ አባል ለመባል በቅቼ፣ ከበላይ አካል የሚተላለፍልኝን ድርጅታዊ ሥራዎች መሥራት ጀምራለሁ።

በሕቡዕ መታገል ማለት አብዛኛውን አብዮታዊ እንቅስቃሴ በድብቅ ማከናወን ስለሆነ፣ የሚያውቁኝ ሁሉ እስኪረሱኝ ድረስ፣ በልዩ ልዩ የፓርቲው የፖለቲካ አውታሮች ውስጥ በመሳተፍ በሕቡዕ ታግያለሁ። ሰው የሚፈልገውን ሥራ ሲያገኝ እና ሲሠራ ጥሩ ነው (ደስ ይላል)።

የኮሚቴ ውይይቶች በምናደርግበት ወቅት፣ በዚያን ጊዜ፣ የሰው ልጅ መመዘኚያና መለኪያ አብዮታዊ አመለካከቱ ስለነበር፣ ከብዙ ጓዶች ጋር ተዋወቅሁ። ከነኚህም መካከል በኋላ ሚስቴ የሆነችው ኮከቤ ትገኝበታለች። ከቀን ወደ ቀን የሚፈጠረው ሁኔታ ለአንድ ደቂቃ እንኳን ቢሆን ፋታ የሚሰጥ ሆኖ አልተገኘምና፤ ሁላችንም በትግል አለም ተጠምደን ለአንዲት ቅጽበት ታህል እንኳን አለማዊ ኑሮ ስለማያሳሰበን፣ እኔ ኮከቤን በጓዳዊ ስሜት ብቻ ነበር የማውቃት፤ እርሷም እንዲሁ።

በቀድሞው “ሰላማዊ” ኑሮ ምትክ እጅግ አስከፊ ኑሮ ሲተካ፣ በአንጻሩም ፓርቲዎችና ድርጅቶች በርዕዮተ ካለምም ሆነ በእንቅስቃሴ እየተጠናከሩ ሲሄዱ፣ የእኔ ኑሮ መልክ እየያዘ መጣ። ለመኖሬ ትርጉም አገኘሁለትና፤ ደስ የሚል ሕይወት መኖር ጀመርኩ። የጥናት ህዋሶችንም በመመሥረትና የፓርቲ አውታሮችን በመዘርጋት በኩል ብዙ - ብዙ አገለገልኩ። አዎ! ደስ እያለኝም ወደ ሞት ሊያመራ የሚችል የበላይ አካል ትእዛዞችን ሁሉ ከመፈጸም አልበዘንኩም። የፕሮፓጋንዳ ጽሑፎችንም “የድል ኮከብ” በምትባል የመንደር መጽሔት አማካኝነት² እስከማዘጋጀት ደረጃ ደርሼ ነበር።

---

² አንቺ “የድል ኮከብ” ከመንደር ያለሽው - በየጓዳው የተደበቅሺው ምሥጢሬ፣ ከቶም ፊልጌ ማላገኝሽ ትዝታዬ...።

ይህች መጽሔት የምትዘጋጀው ከኔ ቤት ነበር። አሠራሩም እንደሚከተለው ነው፡- በጊዜው ኮምፑተር ስላልነበረ፣ ታይፕ የማድረጊያም መሳሪያ ስለሌለን፣ ጽሑፉን በእጅ በወረቀት ላይ ጽፈን፣ በመንግሥት መሥሪያ ቤት ለምትሠራ ለአንዲት የኢሕአፓ አባል ለሆነች ጸሐፊ (ሴክሬታሪ) እንሰጣታለን። እርሷም እየተደበቀች በእስቴንሲል (በፊደሎቹ ቅርጽ የሚበሳሳ) ታይፕ ታደርግና ትሰጠናለች። እኛም ያንን እስቴንሲል በድብቅ ተቀብለንና ከቤታችን ወስደን እንደሚከተለው እናትማለን፡-

በአንድ በደንብ የተላገ፣ እንደ መክተፊያ አይነት፣ ጠፍጣፋ እንጨት ላይ፣ ወፈር ያለ ጥቁር ቀለም እናፈሰና፣ በላዩ ላይ ታይፕ የተደረገውን እስቴንሲል እናስቀምጣለን፤ ከእስቴንሲሉ ላይ አንድ ባንድ ወረቀቶችን እያስቀመጥን፣ ጥቁሩ ቀለም በእስቴንሲሉ ቀዳዳ እየወጣ እንዲያትም ከላይ በእንጨት መዳመጫ እንዳምጣለን። ከዚያም መጽሔቶቻችንን (የድል ኮከብ) እንበትናለን፣ ወይም ለበታኞች እናከፋፍላለን።

በኢሕአፓ በኩል የተፈጸመ ታሪክ ተወርቶም አያልቅ። ግን ባጭሩ፡- ብዙ ሰላማዊ ሰልፎች ተደረጉና፣ ብዙ ወጣቶች አለቁና፤.. ከብዙ የጽሑፍና የንግግር ፕሮፖጋንዳዎች (ቅስቀሳዎች)፣ ከአንዳንድ የግለሰብ ግድያዎችም በኋላ፣ በኢሕአፓ በኩል የተሞከረው የመንግሥት ፍንቀላ ሙከራ ሳይሳካ መቅረቱ፣ አንድ የኢሕአፓ ውድቀት መከሰቻ ሆነብን።

የአገር መሪ በተባለው ሰውዬ ላይ የተቃጠው የግድያ ሙከራ ውጤት ግለሰቡን በሥጋ ከማቁሰሉ በስተቀር፣ “ደም የሚመስል ከበድ - ጠቆር ያለ መንፈሱን” ከምንጊዜውም የበለጠ አካላተረው (መራራው ሃሞቱ የበለጠ መራራ ሆነ)። የመንግሥት ተባባሪዎች ሁሉ የቀይ ሽብር በሚል መጠሪያ በአንድነት ትግላቸውን በማቀነባበር፣ በኢሕአፓ አባላትና ደጋፊዎቻቸው ላይ ዘመቱባቸው። ግድያ በየለበት ተጧጧፈ። ለቀበሌ የአብዮት ጠባቂዎች የመግደል ሙብት ተሰጣቸው። ከእነኚህም መካከል የእንሰሳነት ጠባያቸው ያመዘነባቸው ጨካኞች የሰው ሚስት መቀማት፣ ገንዘብ ካላቸው ላይ፡- እፈታልሻለሁ (እፈታልሃለሁ) እያሉ ጉቦ መቀበል፣ አሰቃይቶ መግደል፣ ባጠቃላይ ለመስማት የሚዘገገን ግፍ መፈጸም የወቅቱ የአብዮታዊነት መለኪያ ሆኖ ነበር። ከነኚህ ግፊኞች መካከል፣ በነፍስ ወከፍ (እያንዳንዳቸው)፣ መቶና ሁለት መቶ የገደሉም ነበሩ። ወጣቶችን እየገደሉ መንገድ ላይ በመጣልና በመተው፣ ተመልካችን በፍርኃት ማሸበር እንደ አንድ የስነ አይምሮ ጦርነት ተቆጠረ።

³ እህ! ፍቅርዬ! በስምህ ፍቅርን ከጉያህ፣ መዘርጋትንም በጉልበትህ ተማምኑ፤ ከካናዳ ምድር ወጣህና መጣህ ወደ ቤትህ፤ ፍቅር - ሰላም ጥሞህ፤ የስሜቶችህ ግለት ካጉል ሥፍራ ጣለህ።

ምዕራፍ አራት

የኢሕአፓ መከፈል - የአንጃዎች መፈጠር

የኢሕአፓ አባላትን ሁለት ቦታ በመከፈል ሲያጨቃጭቅ የቆየ የአመለካከት ልዩነት በገሃድ ወጣ (አንጃ ይባላል - ተቃዋሚ - ተገንጣይ ማለት ነው)። ይህን የአመለካከት ልዩነት የሚገልጹ ዘገባዎች ከፓርቲው ይደርሱኝ ስለነበር፤ እውነት መስሎኝ የነበረ ሁሉ አጠራጠረኝ (አንድ ሰው ከሁለት ቢሰነጠቅ ሰው እንደማይሆን፤ ይህም ፓርቲ ከሁለት ቦታ ተሰንጥቆ ፓርቲ ሊሆን እንደማይችል፤ ውስጣዊ ስሜቴ ነገረኝ)። እኔ ብቻ ሳልሆን፤ እንዲህ አይነቱ መጠራጠር በፓርቲ አባላት መካከል ተስፋፋ። ፓርቲውም ከሁለት ተከፈለና ተገንጣዮች የራሳቸውን የተገንጣይ ክፍል (አንጃ) ሲያጠናክሩ፤ “ምድራዊ ኩነቶች” ሰይጣናዊ መልካቸውን በቅድሚያ ለኛ ለአባሎች ነበር ያሳዩንና ያስደነገጡን።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ (አይ ያ ጊዜ!...) የፓርቲው አካሄድ የተሰነካከለና የተደነቃቀፈ፤ የሚወሰደው እርምጃ ሁሉ ባጭሩ እየተቀጨ የሚከሸፍ ሆነ። በያለበት የፓርቲ አባላት እየተገደሉ፤ ምንም መሥራት እስኪያቅት ድረስ ተደረሰ። በጊዜው የነበረ “ጎህ” ተብሎ የሚጠራ መጽሔት ስለ ኢሕአፓ አቃቂር ሲያወጣ እንዲህ አለ፡- “ወጣ ወጣና እንደ ሸንቦቆ፤ ተንከባለለ እንደ ሙቀጫ”። ፓርቲውን እንዲህ እንደ ሙቀጫ እንዲንከባለል ያደረገው የጠላትን ኃይል በትክክል መመዘን አለመቻልና አክራሪነት ሲሆን፤ በጎን ደግሞ የአንጃዎች መፈጠር ነበረ።

ሀ እና ለ ተብለው የሚጠሩ፤ በማንኛችንም ዘንድ በታጋይነታቸው ስማቸው የገነነ (ብዙ የተጻፈላቸው)፤ ሁለት አብዮታውያን ግለሰቦች የፓርቲው መስራቾች እንዳልሆኑ ሁሉ፤ በቀውጢ ቀን በተገንጣይነት (በአንጃነት) ስማቸው በተጠራ ጊዜ፤ የአብዛኛዎቻችን የፓርቲ አባላት ቅስም ከሁለት ተሰነጠቀ።

የፓርቲው መሥራቾችና መሪ ከነበረው ሀ ተብሎ ከሚጠራው ቀጥሎ ፓርቲው የሚመራው “ደብተራ” ተብሎ በሚጠራ ግለሰብ ነበር። ደብተራው ከህጻንነት ጀምሮ ከቤተ ክርስቲያን ያደገ በመሆኑ፤ ትሁትነት እና ደግነት የተዋሃደው እጅግ ቀልደኛና ተጫዋች ሰው ነበር። ደብተራው የአማርኛው ጥራትና የአነጋገሩ ስልት፤ የእውቀቱ ብዛት እና ወሬው ሁሉ፤ ሲናገር ለሚሰማው፤ ምነው እኔም ከቤተ ክርስቲያን ባደግሁ

ያሰኛል። ቀልዱን ከ-ምክናውን ከቁም ነገር ያዛመደ ደብተራ ስለነበረ፤ የሚወደውና አጃቢው ብዙ ነበር። ያን ሁሉ የቤተ ክርስቲያን እውቀት (ቅኔ፣ ዜማ፣...ወ.ዘ.ተ...) ወደ አብዮት ቀይሮት ኢሕአፓን ሲመራ በነበረበት ወቅት፣ ፓርቲያችን ከምንጊዜውም የበለጠ ምርር - ክርር ያለ ሆነ።

ታላቁ ውሳጣዊ የፓርቲ ውዝግብ

ፓርቲው ደርግን እንደ ፋሺስት ሲቆጥረው፤ ሀ እና ለ ደግሞ (መኢሶኖችን ተከትለው)፤ ደርግ ፋሺስታዊ ድርጊትን ቢፈጽም፤ ፋሺስታዊ ድርጊትን የሚፈጽም መንግሥት ይባላል እንጂ፤ ፋሺስት አያሰኘውም (ፋሺስታዊ ቢሆንም ፋሺስት አይደለም)። ደርግ የፊውዶ ካፒታሊስት ስርዓት የፈጠረው መንግሥት በመሆኑ፤ በጠባዩ በከፍተኛ ደረጃ ከካፒታሊስት ስርዓት እንደሚመነጭ (ጀርመን አገር እንደተፈጠረው) ፋሺስት መቆጠር የለበትም። ስለዚህ፤ ደርግን ከፋሺስታዊ ድርጊቶቹ እንዲለቀቅ ማድረግ፤ አብሮ መሥራትም ይቻላል ባዮች ነበሩ።

በዚህና በሌሎች ጥቃቅን አስተሳሰቦች ውስጣዊ ቅራኔዎች ተስፋፉ። ለእነርሱ አልታያቸውም ይሆናል እንጂ፤ ከሰፊው ሕዝብ አንጻር፤ በሁለቱም ወገን የሚሰነዘሩ ፍልስፍናዊ አመለካከታቸው ወደ ጸጉር ስንጠቃ ነበር የመራቸው።

ሀ እና ለ “ድርጅታዊ ነጻነታችንን ሳናጣ ከደርግ ጋር መሥራት እንችላለን” በማለት ከዋናው ፓርቲ ተገንጥለው የራሳቸውን እርምጃ መውሰድ ጀመሩ። “ድርጅታዊ ነጻነታችንን ሳናጣ” ሲሉ፤ ባንድ በኩል በአብዮታዊ ጦር ደርግን ስንወጋ፤ በሌላ በኩል ደግሞ ለሕዝብ የሚጠቅም ሥራን አብረን እየሰራን፤ ለሕዝብ የማይጠቅመውንና የሚጎዳውን ደግሞ ለማሻሻልና ለመለወጥ፤ በጦር ሳይሆን በሰላማዊ መንገድ እንታገላለን ማለታቸው ነው።

በደብተራው የሚመራው ፓርቲ ግን “ጎኑን እየተወጋ በእጆቹ የሚያቅፍ መንግሥት ምን አይነት ሞኝ ቢሆን ነው? ይህስ ለጠላት እጅ ከመስጠት ተለይቶ አይታይም..” በማለት የ ሀ እና ለን አስተሳሰብ አልተቀበለውም።

አንጃዎች (ሀ እና ለ) “ጨካኙ መንግሥት በየቀኑ እንዳይጨርሰን አንድ መከላከያ ዘዴ ማበጀት ይገባናል። እኛም በበኩላችን ረጋ ብለን የጊዜውን ሁኔታና ትግሉን እናቀናጀው እንጂ፤ አባላቱን በየቀኑ ከማያስፈልግ አደጋ ውስጥ እየከተትን የገዛ ኃይላችንን ማዳከም አይገባም...” በማለት ቁርጥ ውሳኔ አደረጉ።

ፓርቲው የወደፊቱን ዲሞክራሲያዊ መንግሥት ሲመለከት፤ እግረ መንገዱ የተከለከሉ ጥቃቅን እንቅፋቶችን ለማስወገድ ሚሊታሪ እርምጃዎችን ይወስዳል።

አንጃዎች ደግሞ፡ “ያም ቢሆን አላስፈላጊ ግድያዎችንም በመቀነስ መሆን አለበት እንጂ፤ ጊዜ የፈጠረውን የፖለቲካ ልዩነት ተከትሎ፤ ወገኖቻችንን እንደ ውጪ ጠላት አየቆጠሩ እርስ በርስ መገዳደል ጥሩ አይደለም።” ባዮች ነበሩ።

አንጃዎች “ይህ እኛ በማካሄድ ላይ ያለው ትግል፤ አዝማሚያው ወደ ተናጠል ትግል የሚያመራ በመሆኑ፤ ግቡ የግለሰብ ግድያ⁴ ብቻ ሆኖ ይቀራል እንጂ፤ አብዮታዊ ሆኖ መሠረታዊ ለውጥን አያመጣም። እንዲህ አይነቱ አሠራር እራሳችንን ከማስጨረስ በስተቀር የትም አያደርስንም። መፈንቅለ መንግሥተኝነትም (coup d’etat - ኩዴታ) የቆምንለት አላማና የመጨረሻ ግባችን ስላልሆነ፤ በተራዘመ ጦርነት (protracted war) ሠፊውን ሕዝብ ለሕዝባዊ ሥልጣን ማዘጋጀት ነው ያለብን። በግለሰብ ግድያ ብቻ የትም መድረስ አለመቻላችንን ብናውቅና፤ ዘላቂ ታክቲክና እስትራቴጂ ብንቀይስ ይሻለናል።” ብለው መከሩ።

ደብተራውና ተከታዮቹ ሁሉ አንጃዎችን፤ ከመሠረታዊ አመለካከታቸው በመነሳት፤ ከመኢሶን መደቧቸው። ጥንትም መኢሶኖች ከኢሕአፓ የተለዩት የወታደራዊውን መንግሥት (ደርግን) እንደ ጊዜያዊ መንግሥት ስለተቀበሉት ነበር። በእውነትም አንጃዎች፤ በዚሁ ግልባጭ አስተሳሰባቸው ወደ መኢሶን አዘንብለዋል። የዋናው (ያልተገነጠለው) የኢሕአፓ አቋም ግን “ይህ የወታደሮች መንግሥት በጠባዩ አምባ ገንን ስለሆነ፤ በራሱ ሥልጣን ጨብጦ ሌላውን ተቃዋሚ ኃይል ያጠፋል እንጂ፤ ሕዝባዊ ተወካዮችን ሁሉ በማቀፍ የሕዝባዊነት ተቋም ሊኖረው አይችልም። ስለዚህ እንደ ጊዜያዊ መንግሥት ልንቀበለው አይገባም። ወቅታዊ ትግላችን ሠፊውን ሕዝብ ለሚያቅፍ ለእውነተኛ ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት (የሽግግር መንግሥት ማለት ነው) መሆን አለበት። ከዚያ በኋላ የሚፈጠረው መንግሥት ሠፊው ሕዝብ በሚኖረው ንቃትና አብዮታዊ ትግል ይወሰናል..” የሚል ነበር። በዚህ መሠረታዊ አመለካከት አንጻር፤ ፓርቲውና ተገንጣዮች (አንጃዎች) ሊሰማሙ አልቻሉም።

ኢሕአፓ “ሕዝቡ በጊዜያዊ ሕዝባዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት ይደራጅ” ያለው በጊዜያዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ሕዝቡ ሙሉ ተሳትፎ እንዲኖረው፤ በነፃነት እንዲነጋገር፤ ዲሞክራሲያዊ አስተዳደርን ራሱ እንዲለማመድና የገዛ ኑሮውን እራሱ እንዲቀይስ ነበር።

የሰብአዊ መብት የሆነውን ዲሞክራሲ ዝንታ አለም ሳያገኝ፤ አሁንም እንደታፈነ፤ አዲስ መንግሥት በላዩ ላይ ቢመሠረት፤ ሠፊው ሕዝብ በዝምተኝነቱ ቢቀበለውም፤ ከልቡ ላያምንበት ይችላል።

⁴ (putshism)

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ምንጊዜም ከአንድ የመንግሥት ስርዓት ወደ ሌላ የመንግሥት ስርዓት ሽግግር ሲደረግ፣ በቀጥታ ከውጪ እንደወረደ ማስገባት ሳይሆን፣ የትኛው ነው ለሠፊው የአገራችን ሕዝብ (ለነጋዴው፣ ለገበሬው፣ ለላብ አድሩ፣ ለተማሪው፣ ለአስተማሪው፣ ለቆሱ፣ ለጅኩ፣ ወ.ዘ.ተ.) የሚሰማው - ዘላቂ እና እድገትን የሚያመጣ በማለት፣ የህብረተሰቡን አካል በማሳተፍ ማወያየት ግድ ይላል።

ሰፊው የአገራችን ሕዝብ በሰሻል፣ ፖለቲካ እና ኢኮኖሚ ሙሉ ተሳታፊ ይሆን ዘንድ አስተማማኝ የሚሆነው፣ በቅድሚያ የዲሞክራሲ መድረኩ ተለቆለት እንደልቡ ሲወያይ እና ሰፊው ሕዝብ ለራሱ የሚሰማውን ሁነኛ መንግሥትን ሲመርጥ ነው።

የሁሉንም ብሔር ብሔረሰቦችን ታሪክ፣ ልምድ እና ባህል፣ እምነት እና አኗኗር ከግምት በማስገባት፣ እና የሁሉንም ነጻነት በእኩልነት በማስረገጥ፣ ሠፊው ሕዝብ ለራሱ የሚሰማውን የመንግሥት ስርዓት ከመረጠ በኋላ፣ እርስ በርሱ የሚጣላ አይሆንም፤ ይልቅስ በህብረት እየተደጋገፈ አንድነቱን ያጠናክራል እንጂ።

ኢሕአፓ በቅድሚያ “ለጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት - ለሽግግር መንግሥት” መታገል ያስፈልጋል ያለው፣ የወደፊቱን ዘላቂ መንግሥት ሕዝቡ ራሱ እንዲቀይስ በማሰብ፣ ገና ከጅምሩ ሥልጣን የሕዝብ መሆኑ በግልጽ ታዋቂ ከሆነ በኋላ፣ በሕዝቦች ሁሉ ተሳታፊነት - ካለ አምባገነናዊነት ቀጣዩን “ሕዝባዊ መንግሥት”ን ለመመሥረት እንዲቻል ለማድረግ ነበር።

ወታደራዊው መንግሥት ራሱን ጊዜያዊ ብሎ ቢጠራም፣ ሕዝቡን ስለማይወክል አምባ ገነን ከመሆን አያመልጥም። ጊዜያዊ ነኝ ቢልም፣ ጊዜያዊ አለመሆኑን ራሱ አሳይቷል።

የኢሕአፓዎች አላማ፣ ተራማጅ ኃይላት ባላቸው ኃይል ሁሉ ተጠቅመው፣ ደርግ (ወታደራዊው መንግሥት) በጉልበቱ የያዘውን ሥልጣን ለሕዝቦች እንዲያስረክብ፣ ከተለያዩ የሕብረተሰብ ክፍሎች የተውጣጡ፣ በእርግጥ ሕዝቦችን ሁሉ የሚወክሉ አባላት አህጉራዊ መንግሥትን በጊዜያዊነት መርተው ለዘለቄታው “ሕዝባዊ መንግሥት” መሠረት ለመጣል ነበር።

ኢሕአፓዎች ለዚህ ቅን አላማ ሲሉ ነበር በሕዝቦች ፊት የተጋረጠውን ወታደር ሥልጣኑን ለሕዝብ እንዲያስረክብ የጠየቁት (የታገሉት)። ይህንን ነው በቁንጽሉ፣ አንጃዎች “መፈንቅለ መንግሥተኝነት” ነው ያሉት።

ግን እዚህ ላይ ለአንባቢ ግልጽ መሆን ያለበት፣ ዋናው ፓርቲ (ያልተገነጠለው) እንዳስቀመጠው አድርገው አልነበረም አንጃዎች የተረጎሙት።

የአንጃዎች “ሕዝባዊ መንግሥት”ና የመኪሶኖች “ሕዝባዊ መንግሥት” በፍልስፍናውና በይዘቱ የተራራቀ ነበር።

መኪሶኖች፡ “እኛ በዚህ ወታደራዊ መንግሥት ገብተን አብረን ከሠራን፤ እንደ “ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት” ይቆጠራል። ቀስ በቀስ እኛው ሕዝቡ ሥልጣን እንዲጨብጥ እናደርገዋለን..” ባዮች ነበሩ (ብዙ ቢባልም ከዚህ አባባል አይወጣም)።

የአንጃዎች “ሕዝባዊ መንግሥት” ግን ከዚህ እጅጉን ይለያል። እነርሱ (አንጃዎች) ለሥልጣን ሳይሰገበገቡ “ሕዝባዊ መንግሥትን” በቀስታ ለመመሥረት ነበር ሃሳባቸው። እንዲህም ሲሉ አስቀምጠውታል፡-

“እውነተኛ ሕዝባዊ መንግሥት ሥልጣን ላይ ጉብ ካሉ በኋላ አይደለም የሚመጣው፤ ብዙ መስዋዕትነትን ይጠይቃል። ምንም ያህል ጊዜ ቢፈጅ፤ ሕዝቡን “ለተራዘመ ጦርነት” (protracted war) አስታጥቆ፤ ሕዝቡ ራሱ በራሱ ሥልጣን እንዲጨብጥ መታገል ይገባል። ይህንንም ለማድረግ፤ ሕዝቡ ዲሞክራሲን እንዲያውቅና፤ እራሱን በራሱ ማስተዳደርን እንዲለማመድ፤ አብዮታችን ቀስ በቀስ ከገጠር ወደ ትናንሽ ከተሞች እየገባ በትጥቅ ትግል አካባቢውን ነፃ ሲያወጣና ሥልጣን እየጨበ፤ እራሱን በራሱ ማስተዳደር ሲጀምር፤ ይህም ከስተት ቀስ ቀስ እያለ ጠቅላላ አገሪቱን ሲያዳርስ፤ የዚያን ጊዜ አሮጌው ስርዓት ላንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ይደመሰሳል፤ የዛን ጊዜ ሕዝቡ ራሱ ባስገኘው ድል ሥልጣን ይጨብጣል፤ ያን ጊዜ ነው “ሕዝባዊ መንግሥት” የሚባለው።”

ግን አሁንም ዋናው ፓርቲ የአንጃዎችን “የሕዝባዊ መንግሥት” አመሠራረት ጉዳይ በቀላሉ አልነበረም የተመለከተው። ፓርቲው አያሌ ቅስቀሳዎችን ከከተማ እስከ ገጠሩ ድረስ በሚያካሄድበት ወቅት፤ በአንፃሩም የደርግ መንግሥት ሕዝቡን አፍኖ ሲይዝ፤ በእርግጥ የኢሕአፓ ቅስቀሳና የወቅቱ ሁኔታ ሕዝቡን አላነቃውም ወይ? ለተሻለ ለውጥ አላዘጋጀውም ወይ? ለጥቂት ጊዜ በዚህ ቢቀጥል የግድ የተራዘመ ጦርነት ያስፈልገዋል ወይ?

አንጃዎች አሁንም ፍርጥም ብለው፤ “ምንም ያህል ጊዜ ቢፈጅ፤ ሕዝቡን በቻይና የተካሄደውን አይነት ለተራዘመ ጦርነት (protracted war) አስታጥቆ ሕዝቡ ራሱ በራሱ ሥልጣን እንዲጨብጥ ማድረግ ያስፈልጋል” በማለት ወገን ለይተዋል።

ሁለቱ (ፓርቲውና አንጃዎች) የትግሉን ሚዛን በደንብ ያወቁት አይመስሉም። ይልቁንም አንጃዎች፤ ዛሬም ሆነ ለወደፊት፤ እኛ ከቻይና የተለዩን ሕዝቦች መሆናችንን፤ ባሁኑ ጊዜ የሕዝባችንም ንቃተ ሕሊና ከዚያ አልፎ እንደሄደ የተገነዘቡ አልመሰሉም። ይህንን ስንል፤ የሁለቱም (ፓርቲው እና አንጃ) የመጨረሻ

አላማ አንድ አይነት (ሕዝባዊ መንግሥትን መመሥረት) ሆኖ ሳለ፤ በእርግጥ በሥራ ላይ ቢውል፤ ከሁሉቱ የማንኛቸው የተሳካ እንደሚሆን ማወቅ (መተንበይ) አይቻልም።

መኢሶኖች ከአንጃዎች ጋር የሚስማሙት ከደርግ ጋር መሥራት ይቻላል በሚል ሃሳብ ነው እንጂ፤ የመጨረሻ ግባቸው የተለያየ ነበር። መኢሶኖች ኢሕአፓዎች የሚሉትን ቀበል ያደርጉና፤ ተቃራኒውን በማስተጋባት፤ ይልቅስ “በጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት” የሕዝቦች መደራጀት ከቀጠለ፤ ካለ “የተራዘመ ጦርነት” ሕዝባዊ መንግሥትን መመሥረት ይቻላል ይላሉ። ይህንን ሲሉ ግን፤ ደርግን እንደ ጊዜያዊ መንግሥት በመቁጠር ነው (የእነርሱን ከደርግ ጋር መሥራት ደርግን እንደ ጊዜያዊ መንግሥት የሚያስቆጥረው ያስመስሉታል)። እህ! ታላቅ የፖለቲካ ቀውስ።

ይገርማል! ሁሉም (ኢሕአፓ እና አንጃው፤ መኢሶኖችም) የታገሉት ለአንድ የኢትዮጵያ ሕዝባዊ መንግሥት ነበር።

አንጃዎች ከተጠቀሰው መሠረታዊ የፖለቲካ መነሻቸው ተነስተው ዋናውን የኢሕአፓን ፓርቲ ጊዜያዊ አቋም ሲተቹ፤ ፓርቲው ከጊዜ ወደጊዜ በግትርነት እየተንገታገተ፤ በራሱና በሕዝቡ ላይ አላስፈላጊ ጥፋቶችን ማስከተሉን በመመልከት ነበር።

የፓርቲው ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት ደርግን በቶሎ መደምሰስን ይጠይቃል። ደርግ ደግሞ ከመኢሶኖችና ከሌሎችም ጋር አብሮ ቶሎ የማይደመሰስ ሆነ። “ታዲያ በመሃል ወጣቱ ይለቅ ወይ?” ባዮች ነበሩ አንጃዎች። ከዚህም በመነሳት ነበር ፓርቲው ቆም ብሎ እንዲያስብ የጠየቁት። ከዚህም የተነሳ ነበር “የሕዝባዊ መንግሥትን” እስትራተጂ (የተራዘመ ጦርነት፤ ከገጠር ወደከተማ) የተለሙት። አለዚያም በመካከላቸው የፖለቲካ ቀውስ እስኪገባና ሥር እስኪሰድ ድረስ አንድ ነበሩ።

ባጭሩ፤ የፓርቲው ዋነኛ ትግል ደርግን መደምሰስና “ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥትን” በመመሥረት ላይ ያተኮረ ሲሆን፤ የአንጃዎች ዋነኛ ትግል ደግሞ ከላይ ለተጠቀሰው “የተራዘመ ጦርነት” ብሎም ለመጨረሻያው “ሕዝባዊ መንግሥት” ነበር።

ፓርቲው በመጣላት ፋንታ መስማማትን የሚፈልግ ቢሆን ኖሮ፤ እንደምንም ብሎ አንጃዎችንና ተከታዮቻቸውን ከጉያው ባያስወጣ ኖሮ፤ ያ ኢሕአፓ የተባለ ታላቅ ኃይል እስከ ዛሬ ባልጠፋ ነበር። ግን ማን የሁለቱን እውነት ያስታርቅ?

የአንጃዎች ወቅታዊ ችግሮችን በመፍታት “ወደፊት ሊያራምድ የሚችል” የሚመስል የፖለቲካ እስትራተጂና ታክቲክ ትንተና፤ እንዲሁም የፓርቲው ከወቅታዊ ችግሮች ባሻገር፤ በመረረና በከረረ አብዮታዊ ትግል ወደፊት መራመድ የሚቻል

የሚመስል የፖለቲካ እስትራቴጂና ታክቲክ ትንተና መካከል ሲካሄድ በቆየ ንትርክ ምክንያት፣ የአጠቃላይ የፓርቲው (የአንጃ ተከታዮችንም ጨምሮ) መሠረት የሆነው የአባላት መንፈስ ተበረዘ። ከሁለቱም አቅጣጫ በሚሰነዘሩ ሠፊና ጥልቅ በሆነው የፖለቲካ ትንተናቸው፣ በአባላቱ መካከል የፓርቲውን አቋም አጠያያቂ አደረጉት። ታላቅ የፖለቲካ ቀውስ ተከሰተ።

በደብተራው የሚመራው ፓርቲ፣ “ትግል ካልመረረ፣ ካልከረረ፣ ምኑን ትግል ሆነ?” በሚል መርህ መሠረት፣ ከቀድሞው አቋሙ ትንሽም ፈቀቅ (ፍንክኝ) የማይል ሆነና፣ በአንጃዎች ላይ ተቃውሞውን በማስተጋባት፣ የራሱን የማያወላዳ አመለካከቱን አጠናክረ። በፓርቲውና በአንጃዎች መካከል የተፈጠረው ጭቅጭቅ በጣም ተካረረ።

ፓርቲው ተገንጣዮችን በማቀፍ አብሮ መሥራት ስላልቻለ፣ ሀ እና ለን በአንጃ ፈጣሪነት ከፓርቲው አስወገዳቸው። ሀ እና ለ ግን በውስጣዊ ትግል የፓርቲውን አመለካከት ለውጠው፣ አብሮ መዝለቅ (አብሮ መታገል) የሚቻላቸው መስሏቸው እንደነበር ካቀረቡት ዘገባ መረዳት ይቻል ነበር፤ ግን ይህ አልሆነም። አለመሆኑ ሲገባቸው ይሆናል፤ አንጃዎችም አመረሩ። ከዋናው አብዮታዊ ትግል ይልቅ የእርስ በርስ ትግሉ ላይ አተኮሩ።

እንዲህ ከሁለት በተከፈለው የውስጥ ፓርቲ ጭቅጭቅ የተነሳ፣ ሠፊው የኢትዮጵያ ሕዝብ እንደሚጎዳ ባለማሰብ፣ አንዱ ሌላውን በጠላትነት መውጋትን መረጠ። “አብዮታችንም ከገጠር ወደ ከተማ እንጂ፣ ከከተማ ወደ ገጠር መሄድ የለበትም” በማለት አንጃዎች ለተራዘመ ጦርነት በበኩላቸው ሲዘጋጁ፣ የፓርቲውን የጦር ክፍል መደበኛ ሥራውን እንዳይሠራ ያሰናከሉት ጀመሩ።

ይህ በዚህ እንዳለ፣ የሱማሌ ጦርነት ተጀመረ። ፓርቲው በሱማሌ ጦርነት ጉዳይ ላይ፣ “ሁለቱም ፋሺስቶች ስለሆኑ፣ ሁለቱንም እንደጋለን፤” የሚል ለአባላቱ ግልጽ ያልሆነ መመሪያ አወጣ። አሁንም ፓርቲው በመሠረታዊ አቋሙ ላይ የጻፍ በመሆኑ፣ ሁለቱም ፋሺስቶች ናቸው አለ እንጂ፣ የሱማሌን ጦር የመደገፍ ዝንባሌ አልነበረውም። ሁለቱም ፋሺስቶች ናቸው ሲል ደግሞ፣ ሁለቱም የሕዝቦች ጠላቶች መሆናቸውንና፣ ገና ለገና የውጪ ጠላት መጣብን በማለት ስንደናገጥ፣ የቆምንለትን ትግል እንዳንረሳ በማሰብ ነበር እንጂ፣ አገር ሊወር ከመጣ ጠላት ጋር እናብር ማለቱ አልነበረም።

የዚህ የቆምንለት ትግል አላማ፣ በሕዝቦች የተቀነባበረ ሕዝባዊ አመጽ (በገጠር እንዲሁም በከተማ) ይህንን ፋሺስታዊ መንግሥት ገርስሶ፣ ጊዜያዊ ሕዝባዊ

⁵ የዛን ጊዜ “ሀ” ተብሎ የሚጠራው የአንጃ መሪ ነበር የጦር ክፍሉ ኃላፊ።

መንግሥት መመሥረት ስለሆነ፤ ጓዶች በግርግር የቆሙለትን አላማ ስተው እንዳይወናበዱ፤ የኢሕአፓ የበላይ አካላት መልእክታቸውን ለበታች አካላት አስተላልፈዋል።

ነገር ግን ክፉ ወሬን ለሚበትን እርኩስ መንፈስ ትንሿ ቀዳዳ ትበቃለችና፤ ሀ እና ለ “የውጪ ጠላት አገርን ሲወር እንዴት ዝም ይባላል?” በማለትና ነገር በማጋነን ኢሕአፓን ማስጠላት ጀመሩ። “ይልቅስ የኢትዮጵያ ሕዝብ ነፃነት እንዲህ በተደፈረበት በአሁኑ ወቅት ከማንም ጋር ያለንን ልዩነት ትተን አገራችንን ከወራሪ ጠላት መከላከል ይገባናል እንጂ፤ ገለልተኛ አቋም መውሰድ ተገቢ ነውን?” በማለት ኢሕአፓን የኢትዮጵያ ጠላት አስመስለው፤ እነርሱ በሱማሌ ጦርነት ላይ የያዙትን ጥርት ያለ አቋም አስተጋቡ። መቼም አንጃዎች ነገሮችን ሲያብራሩ የጊዜውን ሁኔታ እያስታከኩ ስለሆነ፤ የኢሕአፓን ደካማ ጎኖች ተጠቀሙበት። ነገር በማጋነን፤ የራሳቸውንም አቋም ግልጥልጥ አድርገው ስለነበር፤ እነርሱን የሚሰሙ በረከቱ።

የፓርቲውን ጥልቅ ፍልስፍና መረዳት ቀላል አልነበረም። እስከዛሬ ድረስ በፓርቲው ላይ ትችት የበረከተው፤ ጥልቅ ፍልስፍናውን ባለመረዳት ነበር። ይልቁንም በፓርቲው ውስጥ ምንም ተሳትፎ ያልነበራቸውና በውስጥ ትግል የነበረውን ልዩነት ያልደረሱበት (ያላወቁ) ጥራዝ ነጠቆች፤ ከልብ የደከሙላትን - የደሙላትን - የሞቱላትን ጀግኖች እያጥላሉ፤ እነርሱን (ኢሕአፓዎችን) ልክ እንደ አገር ጠላት - አናርኪስት መቁጠራቸው እጅጉን የሚያሳዝን ጉዳይ ነው።

ለሥልጣን የተሸቀዳደመ ማነው? የኢትዮጵያን አብዮት መልክ ያሳጣውስ ማነው? አንጃዎች በጎን ፓርቲውን የኢትዮጵያ ጠላት የማስመሰል ፕሮፓጋንዳቸውን ቀጠሉ፤ በመጠኑም ቢሆን ተሳክቶላቸዋል።

በተፈጠረው የውስጥ ትግል ምክንያት፤ በፓርቲው ውስጥ የተከሰተ የአመለካከት ልዩነት የአባላቱን የትግል መንፈስ አዳከመው፤ የትኩስ አብዮታዊ አባላትን ተስፋ አጣመመው፤ ቀና አስተሳሰባቸውን መረዘው፤ ርዕዮተ አለማቸውን አጨለመው፤ ስሜታቸውን ሁሉ በጠበጠው፤ ሃምታቸውንም አፈሰሰው። በዚሁ ልዩነት ምክንያት ብቻ የፓርቲውን ሥራ በትክክል መሥራት፤ ከበላይ አካል የሚመጣውንም ወደታች ማስተላለፍ አስቸገረ።

ኢሕአፓ የራሱን እውነት ሲያስተጋባ ከሌላውም እውነት ጋር በማዋሃድ መሆን ነበረበት። እኛ ኢትዮጵያኖች ለኢትዮጵያችን ስንታገል፤ ጠላት ከውጪ መጥቶ አገራችንን ሲወር ቅድሚያ መስጠት ያለብን ጠላትን መዋጋት ነበር። ኢሕአፓ ግን ሁለቱም ኢምፔሪያሊስቶች ስለሆኑ ሁለቱንም መዋጋት አለብን አለ።

ከሱማሌ ጦርነት በኋላ አንጃዎች (ከመኪሶኖች እና ከሌሎችም የኢሕአፓ ጠላቶች ጋር) የፓርቲ አባላትን ለመንግሥት እያጋለጡ ማሰጨረስ ጀመሩ። አንጃዎች በመንግሥት ከፍተኛ ሥፍራ እየተሰጣቸው ከደርግ ጋር እጅና ጓንት ሆኑ። የፓርቲውን የአሰራር መዋቅር (እስትረክቸር) በውስጡ የተካተቱትንም አባላት የስም ዝርዝር አሳልፈው ሰጡ። በየከፍተኛውና በየቀበሌው በመሠማራት አባላትን በየስማቸው እየጠሩ አሳሰሩ፤ አስገደሉ።

የኢሕአፓ መዳከም እና የአባላቱ መሳደድ

አንጃዎች በተፈጠሩ በጥቂት ወራት ውስጥ፣ በዋነኛነት ሲታገል የነበረው የኢሕአፓ ኃይል እጅጉን ተዳክመ፤ የመንግሥት ኃይልም ከአባሪ ኃይላት ጋር እጅጉን ተጠናከረ። በመንግሥት ካድሬዎችና በአንጃዎች እገዛ፣ በየቀበሌው የኢሕአፓ ተከታዮች የሆኑትን ሁሉ ማሰር ተጀመረ።

የፓርቲው መሠረታዊ ተቋም ባልተነካበት ወቅት፣ እኔ ከዴሞክራሲያዊ ግንባር አባላት ጋር እንድሠራ ታዘዝኩ ነበር። የዴሞክራሲያዊ ግንባር ዋና አላማ፣ ዴሞክራሲያዊ ዝንባሌ ያለው ሠፊው ሕዝብ ለሕዝባዊ አመጽ በሚነሳበት ወቅት (ሙብትና ፍትህ ማጣት፣ መታሰርና መገደል ሲበዛበት፣ ሲመረውና ሲቸግረው መነሳቱ ስለማይቀር)፣ የትግሉ አቅጣጫ፣ ያንን ቋፍ ላይ ያለውን ፋሺስታዊውን የደርግ መንግሥት ለመጣል በሚያስችል መንገድ ትግሉን ማቀናበርና መምራት ነበር። ይህንን የፓርቲውን አላማ ወደ ሠፊው ሕዝብ ስርን እንዲገባ ለማድረግ ነበር፣ አንዳንድ የፓርቲው አባላት በየዴሞክራሲያዊ ግንባሮች እንድንገባ የተደረገው።

በአንጃዎች እርዳታ የፓርቲው መዋቅር በመንግሥት እጅ ገባ። የወጣቶች ክንፍና የዴሞክራሲያዊ ግንባር በቅድሚያ ተመታ። እኔም በዛን ወቅት በዴሞክራሲያዊ ግንባር ተሳትፌ ስለነበር፣ ቀበሌዎች ከቤቴ መጥተው እንደሚወስዱኝ እርግጠኛ ነበርኩና፣ ሌላ ክፉ ነገር ሳይመጣ ተዘጋጅቼ ጠበቁኋቸው። ቤቴን አንኳኩተው ሲገቡም ቶሎ ብዬ ከፈትኩ።

ከቀበሌአችን ሊቀመንበር ጋር አልፎ አልፎ ከአንድ ቢራና አረቄ መቃመሼያ ቤት ስለምንገናኝ በተለይ የኔ “ጸረ አብዮተኛ” ሆኖ መገኘት እጅጉን አስገርሞት፣ አስቆጥቶትም ስለነበረ፣ ከአጃቢ የቀበሌ ዘበኞች ጋር ሆኖ ወደ ቤቴ እየገሰገሰ መጣ።

ልክ በሩ ሲከፈትና ፊቱ ድቅን ስል፣ በዛ ደንዳና መዳፉ አንዴ ፊቴን ሲመርግብኝ ከአንድ የአብዮት ጠባቂ ላይ ወደቅሁ። “በሉ ውስዳት ብሎ አዘዘ።” እያዳፉ ወስደው ከቀበሌው እስር ቤት፣ ከኔ በእድሜ ከሚያናንሱ ወጣቶች ጋር ደባለቁኝና ከዚያ ሰነበትኩ።

ከአለታት በአንድ ቀን፣ የታሰርኩበት የቀበሌው ዋነኛ ካድሬ፣ ከአስረኞቹ መካከል እኔን ብቻ ነጥሎ አወጣኝ። “ና! ለከባድ ጉዳይ ትፈለጋለህ” ብሎ ከቢሮው አስገባኝ። እኔም “የፓርቲ አባል መሆኔ ስለተነቃብኝ ሊገለግል መሆን አለበት” በማለት እራሴን ለሞት ማዘጋጀት ጀመርኩ። ወዲያውም ለካድሬዎች ብቻ የተዘጋጀ ጃኬት አምጥቶ “በል ይሄንን ልበስ” አለኝ። እኔም ለተጠየቅሁት ሁሉ ተባባሪ በመምሰል “እሺ” አልኩና ጃኬቱን ለብሼ እሱኑ መሰልኩለት።

በዛን ወቅት፣ “ጭቁን የመንግሥት ሠራተኞች” የተሰኙ፣ በየመሥሪያ ቤቱ በዝቅተኛ ደምወዝ የሚሰተዳደሩ (ተላላኪዎችና ዝቅተኛ የቢሮ ሠራተኞች)፣ ከፍተኛ የመንግሥት ሥልጣን ከጨበጡ ጋር ሆነው የሶሻሊስት የፖለቲካ ትምህርት ይሰጣቸው ነበር። ከነኚህም መካከል፣ በአብዮታዊ ካድሬነት ተመርቀው፣ “ለአብዮት መከላከያ - መጠበቂያ” የተሰኘ ሽጉጥ እየተሰጣቸው ወደ መደበኛ ሥራቸው የተመለሱ “እኛስ በአብዮታዊነታችን ምን እንሥራ? እንዴትስ በመንግሥታችንና በአገራችን የተነሳውን ጠላት እንከላከል” በማለት በየመሥሪያ ቤቱ አላስፈላጊ ሁከት ሲፈጥሩ ቆይተዋል። እኔ ከምሠራበት መሥሪያ ቤትም እንዲሁ።

የቀበሌው ካድሬ “በል ተዘጋጅ፤ ዛሬ አንተ ወደምትሠራበት ወደ መሥሪያ ቤትህ ሄደን ጸረ አብዮተኞችን ሁሉ እየፈነቃቀልን እናወጣቸዋለን” አለኝ። ምን ማለቱ እንደሆነ አልገባኝም። ከውጪ ወደተዘጋጀልን መኪና ገባንና ወደ መሥሪያ ቤቱ አመራን። ልክ እንደ ደረሰን የመሥሪያ ቤቱ ሠራተኞች ሁሉ ከውጪ ቆመው እኛን ይጠባበቃሉ። እኛ ከመምጣታችን በፊት ግን፣ እነኛ “ጭቁን የመንግሥት ሠራተኞች” የጊዜው ካድሬዎች፣ “ጸረ አብዮተኞች” ያሏቸውን ሁሉ ለብቻ ለይተው ወደ እስር እንዲጓዙ ወስነውባቸዋል። እንግዲህ የኔ ከዚያ ሥፍራ መገኘት፡- አንድም “ጭቁን የመንግሥት ሠራተኞች” ለይተው ያወጧቸውን “ጸረ አብዮተኞች” የተባሉትን በኢሕአፓ በኩል ያላቸውን ተሳትፎ እንዳረጋግጥላቸው ሲሆን፣ በተለይ ያልተጠቆመባቸው የኢሕአፓ አባላት ካሉ ደግሞ፣ ወዲያውኑ እየጠቆሙኩ እንዳወጣ ነበር። ይህንን ጉዳይ ለማጠናከር ሲል የቀበሌው ሊቀመንበር በጣም ይገፋፋኝ ጀመር። “ሲጋራ ልስጥህ? ሽጉጥ መታጠቅ ፈለግህ? በል ቀኑ ሳይመሸ በቶሎ አውጣ” ይለኛል።

በኔ መሥሪያ ቤት ውስጥ በወጣት ክንፍ እንዲሁም በፓርቲው የታቀፉ ብዙዎች ነበሩ። ግን በዚያን ወቅት የታሰርኩት እኔ ብቻ ነበርኩ። በፓርቲ ሕዋስ በማቀፍና በሌሎችም ሥራዎች ከፓርቲው ጋር ንክክ የነበራቸውን ከሞላ ጎደል ሁሉንም አውቃቸዋለሁ። ከሩቅ ቆሜ ሳያቸው “ካሁን ካሁን ያጋልጠናል” እያሉ የፈሩም ይኖራሉ። እንዳው መተያየት ብቻ ሆነ። “ጭቁን የመንግሥት ሠራተኞች”

እነርሱን ጠቁመው ለማውጣት የሚያስችል ብቃት አልነበራቸውም (የፓርቲው አሠራር የረቀቀ ስለነበር)። እንዳው ካድሬ በመባላቸውም በሠራተኛው ሁሉ ላይ ያላቸውን ሥልጣን ለማሳየትና ለማስፈራራት፣ ተጣልተዋቸው የነበሩትንም ሁሉ “ጸረ አብዮተኞች” እያሉ፣ በቁም በበቀል ሊያንገላቷቸው ፈልገው ነው እንጂ፤ እነርሱ ከፓርቲው ጋር ግንኙነት ሊኖራቸው የሚችሉትን ግለሰቦች አያውቋቸውም።

የቀበሌው ካድሬ “በል እንጂ፤ መሹብን እኮ! አታወጣም እንዴ?” አለኝ በቁጣ፣ እንደማስፈራራትም ብሎ። እኔም “ምንድነው የማወጣው?” አልኩት። “አሁን ከዚህ ሁሉ ሕዝብ መካከል የኢሕአፓ አባል ይጠፋል? በል ጠቁም፤ አለዚያ ትቀምሳታለህ” ብሎ በድጋሜ አስፈራራኝ። እኔም ፍርጥም ብዬ “ከዚህ ሁሉ ሕዝብ መካከል የኢሕአፓ አባል ይጠፋል ማለት እንዴት ይቻላል? ነገር ግን አንተም እንደምታውቀው፣ በቀበሌ ተጠቁሞብኝ ነው የታሰርኩት። በዴሞክራሲያዊ ግንባር ተሳታፊነቴ ተይዜ ታሰርኩ። የማውቀውን ሁሉ በዚያ ተናግራለሁ። ከመሥሪያ ቤቱ ሠራተኞች ጋር ንኪኪ ቢኖረኝ ኖሮ እጠቁምልህ ነበር። እኔ ከዚህ በላይ ምንም የማውቀው ነገር የለኝም” በማለት ስናገር የአመነኝ ይመስለኛል።

እነኛ ካድሬ መሳይ “ጭቁን የመንግሥት ሠራተኞች” ከኛ ለመስማት እየተጣደፉ ቀረቡን፤ የቀበሌአችንም ካድሬ ቆጣ ብሎ “በሉ የተጠቆሙትን አምጧቸው” አለ። እነርሱኑ አምጥተው ሦስቱን እኔ ካለሁበት መኪና አስገቧቸው። ሌሎቹ ሁለቱ በሌላ መኪና ገቡ። ሁሉንም በደንብ ስለማውቃቸው፣ አንዳቸውም በኢሕአፓ ውስጥ እንዳልሠሩ እርግጠኛ ነበርኩ።

እኔ ካለሁበት የገቡት ሦስት ሴቶች ልክ እንደገቡ፣ ሁሉም፣ ልክ ዘመድ እንደሞተባቸው ማልቀስ ጀመሩ። ሁለቱ ይንሰቀሱታሉ፣ አንደኛዋ “አሁን ምን ባጠፋሁ፣ ምንስ ስሠራ ተገኝቼ! እያለች” ትጮሃለች። ካድሬውም ቆጣ ብሎ “ዝም በሉ፤ የሠራችሁትን መቼ እጣችሁት?” ይላል።

ካድሬው ወደኔ ፊቱን ዞር አደረገ፤ እኔና እርሱን አንድ የፖለቲካ መሥመር ተከታዮች በማስመሰል። ቀስ ብሎም “እንግዲህ እነኚህ ናቸው በኢሕአፓ ተሳትፈዋል የተባሉት። ስለነኚህስ ምን የምታውቀው አለህ?” አለኝ። እኔም “በእውነት ስለእውነት እኔ እነኚህን የማውቀው በመሥሪያ ቤት በሥራ ጉዳይ ብቻ ነው እንጂ፤ ከዛ ውጪ የሚሠሩትን አላውቅም” አልኩት። “እሺ አንተ አታውቅም። ግን የሚያዋጣቸው በቶሎ ቢያጋልጡ መሆኑን፣ አለዚያ የሚያስከተለውን ፍዳ አብራርተህ ንገራቸው” አለኝ። እኔም “እሺ” አልኩና ማባበል ጀመርኩ።

“እንግዲህ የሚያዋጣችሁን ስነግራችሁ በደንብ ስሙኝ፡- እኔ በቀበሌ ተጠቁሞብኝ በሠራሁት ታሠርኩ። የሠራሁትንም ሁሉ ተናገርኩ። እኔ ከእናንተ ጋር

ከመሥሪያ ቤት ሥራ ውጪ ምንም ግንኙነት ስለሌለኝ፤ እናንተ በኢሕአፓ የሠራችሁትን ያልሰራችሁትን ላውቅ አልችልም። እናንተ የሠራችሁትን እውነቱን ብቻ ተናገሩ፤ ምንም አትሆኑም። ግን ገና ለገና በነፃ እንለቀቃለን ብላችሁ የማታውቁትን ሁሉ ብትቀባጥሩ ወየላችሁ፤ ዋ! መገረፍ ብቻ አይደለም፤ ከዛው ከስር ቤት ትማቅቃላችሁ፤ ሞትም ሊከተል ይችላል፤” በማለት ፍርጥም ብዬ መከርኳቸው። እነርሱም በጥሞና ሰሙኝና ትንሽ ተረጋጉ።

ከቀበሌው እስር ቤት ደረሰን፤ ካድሬው ሁሉንም ወዲያው ወደቢሮው እየወሰደ አነጋገራቸው። በኢሕአፓ ምንም ተሳትፎ ስላልተገኘባቸው ከጥቂት ቀናት በኋላ ተለቀቁ። እስከዚህ ጊዜ ድረስ የዋናው ፓርቲ መዋቅር አልተመታም ነበር። ግን የመንግሥት ኃይል እጅጉን አይሎ ስለነበርና፤ በከተማው ውስጥ እንደልብ መንቀሳቀስ ስላስቸገረ፤ ሁሉም ራሱን ለማዳን ነበር የሚሯሯጠው። የፓርቲ አባላት ከተያዙ ወዲያው ይገደላሉ።

በዚህ የቀበሌ እስር ቤት ሁለት ወር ሊሞላኝ ሲል፤ እንደኔ የተጋለጡበትን ብቻ ተናግረው፤ ያላጋለጡትን ደብቀው የተደበቁ፤ በከፍተኛ ደረጃ የተሳተፉ የኢሕአፓ አባላት መኖራቸውን ተጠራጠርኩ። ቀስ ቀስ እያልኩ፤ ፊታቸው ላይ ጭንቀት የሚታይባቸውን እየለየሁ ወሬ መልቀም ጀመርኩ። ከነኚህ ተጨናቂዎች መካከል አንዱ ቀስ ብሎ ሹክ አለልኝ። እዛው እስር ቤት እንዳለሁና ለመፈታት ጥቂት ቀን ሲቀረኝ፤ ሌሎች ከኔ ጋር ይሠሩ የነበሩ የፓርቲው አባላት ሌላ ቀበሌ መታሠራቸውን በድብቅ ነገረኝ። ከእስር ቤት ሳልወጣ ይህ በከፍተኛ ደረጃ የተሳተፍኩበትን አለማጋለጤ ቢታወቅ የሚገድሉኝ ስለሆነ፤ ባጋልጥም መገደሌ ስለማይቀር፤ በውስጣዊ ፍርኃትና ጭንቀት ተጠመድኩ።

ተመሰገንን። ምንም ሳልጠረጠርና እንዳጋልጥም ሳልጠየቅ በሁለት ወር እስር ብቻ ተገላገልኩ። በዚያን ወራት ውስጥ የመታሰር ጽዋ ያልደረሳቸው የዋናው ፓርቲ አባላት በከተማም ሆነ በገጠር ድምጻቸውን በማጥፋት፤ ፓርቲውን እንደገና ለማደራጀት ከፍተኛ ጥረት የሚያደርጉበት ወቅት ነበር። ከእስር ቤት ከተፈታሁ በኋላ መሄጃ አጣሁ። ተመልሼ ቀበሌ ብቀመጥ ይይዙኛል፤ ይዘውም ይገድሉኛል ብዬ መደበቅ ጀመርኩ። ተደብቄም ሁለት ሃሳቦች በጭንቅላቴ ይመላለሱ ጀመር። የኸውም፡- አብረውኝ ይሠሩ ከነበሩትና ከታሰሩት ጋር ሌላ እስር ቤት መቀላቀልና እንደነርሱው ኃጢአቴን ተናዝዜ መቆየት፤ የሚከተለኝንም የመዳን ወይም የሞት ጽዋ መጠባበቅ፤ ሌላውም አማራጭ፡- የጀመርኩትን አብዮት ዳር ማድረስ ስለሆነ፤ እንደገና ለመደራጀት ከፍተኛ ጥረት ከሚያደርጉ ጓዶች ጋር በመሆን፤ ለአዲስ ትግል መዘጋጀት።

ከአስር ቤት ወጥቼ ትንሽ ቀናት እንደቆየሁ። የፓርቲ ኮሚቴአችን አገናኝ (የበላይ አካል) ስለእኔ በሌላ (ስነ ጽሑፍ) የፓርቲው አካል ውስጥ በከፍተኛ ደረጃ ስለመሳተፌ እንደተናገረ በድብቅ ሰማሁ። ደግነቱ ይህ ግለሰብ የፓርቲ መጠሪያ ስሜን እንጂ፣ እውነተኛ ስሜን አያውቅም ነበር። ግለሰቡ አቅመ ደካማ ስለነበር በቅጥቀጣ ብዛት ሞተ (አዝናለሁ)።

ከኔ ጋር ለጥቂት ቀናት በስነ ጽሑፍ ኮሚቴ ውስጥ የሠራች፣ ከዚህ ግለሰብ በላይ የRC (Regional Comitee) አባል የነበረችዋን፣ ሊይዟት ሲሉ የራሷን ሕይወት በገዛ ራሷ አጠፋች። ይህቺ ሴት በመንግሥት መሥሪያ ቤት ጥሩ ሥራ የነበራት፣ ከቁንጅናዋ ጋር ፈገግታ የማይለያት ምሁር ነበረች፤ በህቡዕ ስትታገል ብዙ ጊዜ ቆየችና፣ ገና ከአፈጣጠኛ ለአብዮት የተሰጠች ደናግል (መነኩሴ) በመሆኗ ለጠላት እጅን አልሰጥም ባላ ሞተች።

- አዬ! አንቺ ቆንጆ ሴት፣ ለአብዮት ብለሽ፣
- የተከበረ ሥራሽን ለቀሽ፣
- ነጠላሽን ተከናንበሽ፣ የቤት ሠራተኛ መስለሽ፣
- ስትመሪ፣ ስታስተምሪ፣
- የዴሞክራሲያ መጽሔቶቻችንን በጡቶችሽ ማሃል፣
- ጽሑፎችን በጉያሽ እየወሸቅሽ፣
- በህቡዕ ስታደራጁ፣ ከአንድ አባል ወደ ሌላው ስትመላለሽ፣
- ቀኑን ሙሉ ስትደክሚ፣ ሳይነቃብሽ ብዙ - ብዙ ሠርተሽ፣
- ለአገርሽ፣ ለወገኖችሽ ብለሽ፣
- እውነቶችሽን እንቅ አድርገሽ ይዘሽ፣
- መንፈሴንስ ከጓዶቼ አልለይም ብለሽ፣
- ከራስሽ ተለየሽ - በፈቃድሽ።
- በሥራ ብዛት ብርር ያሉ - ፍዝዝ ያሉ አይኖችሽ፣
- ድክም ያለው ሰውነትሽ፣ ለደርጎች በድን ሆኖ ወደቀልሽ - ገላገለሽ።
- እንደ ጎበዛዝት የኢሕአፓ ሰዎች፣
- እጅ ላለመስጠት ራሷን የለየች፣
- መንፈሷን እንዳይወስዱ ሥጋዋን የተካች፣
- ዛሬም ይህች ሴት አለች።

ምርጫዋን አስተካክላ ሰማይ የወጣች ሴት፤

“በአውራ ጎዳና” የሚመላለሱትን የምትመለከት፤

ትላንት የነበረች፤ ዛሬና ወደፊት የምትኖር፤ በመንፈስ የማትሞት፤

ያውና መሰላ ደጉ ሰው/ደጓ ሴት - ሕያው ኢትዮጵያዊ/ኢትዮጵያዊት።

ከጥንት ጀምሮ ካላግባብ የተገደሉ የኢትዮጵያኖች መንፈስ በሙሉ በየመንገዱ “በየአውራ ጎዳናው” ይመላለሳል፤ ቁልጭ ያለ እውነት በኢትዮጵያ እስኪመጣ ድረስ ይጮሃል፤ ይዘምራል። ኢሕአፓዎችና ሌሎችም የራሳቸው እየመሰላቸው የዘመሩት መዝሙር በራዲዎ ሲዘመር በየመንገዱ ይሰማል።

“ታጋይ” የተባለው ቃል ለኢትዮጵያ ሕዝብ ሲታገሉ ሕይወታቸውን ያጡትን ሁሉ የሚያጠቃልል ከሆነ፤ ይህ አብዮታዊ መዝሙር ለማንኛውም ታጋይ የሚገባ ነው።

እንዲህ አለች ሙታን ተራማጅ፤ እንዲህ አለች እርሱም እንዲህ አለ፤

መች ሞቱና ሞቱ ተባለ።

የታጋይ ድምጽ ይጮሃል፤ ይጮሃል ከመቃብር፤

ተክቶን ታጋይ ያልፋል፤ ትግላችን ይቀጥላል።

ሌሎች በጎን (በስነጽሑፍ ኮሚቴ) አብረውኝ ይሠሩ የነበሩት ግን እንዳልታሰሩ ሰማሁ፤ ይኑሩ ይሙቱ እስካሁን አላወቅሁም። እኔም የማደርገው ጠፍቶኝ ብቻዬን መንከራተት ሆነ ሥራዬ። የጀመርኩትን ትግል በፈቃዴ መግታት ኃጢአት መስሎ ታየኝ። ፓርቲው እንደገና ለመደራጀት በሚያደርገው ከፍተኛ ጥረት መሳተፍ አማራጭ የሌለው መፍትሄ መስሎ ታየኝ።

ከዚህ ሁሉ ውጣ ውረድ በኋላ፤ የከተማው ትግል ከጥቅሙ ጉዳቱ ስላመዘነ፤ ፓርቲው ልብ ገዝቶ፤ የተቀሩትን አባላት የገጠሩ ትግል ወዳለበት ሥፍራ ይሰበስብ ይሆናል የሚል ተስፋ አደረብኝ። ምንም እንኳን በወቅቱ ፓርቲው የሚወስዳቸው እርምጃዎች ስህተቶች እንዳሉበት ቢገባኝም፤ እነኚህ መለስተኛ (የታክቲክ) እንጂ መሠረታዊ (የእስትራቴጂ) ስህተቶች ስላልሆኑ፤ አስፈላጊ እርማቶችን ማድረግ ይቻላል በማለት፤ ቃል ኪዳን የገባሁለትን ፓርቲ እንደገና በትኩስ ኃይል ለማገልገል ቆርጬ ተነሳሁ። ምንም እንኳን የፓርቲውና የእኔ አመለካከት ሙሉ በሙሉ የማይጣጣም ቢሆንም፤ ምናልባት ይህ ጊዜያዊ እንጂ ዘለቄታዊ ስላልሆነ፤ የጀመርኩትን ትግል ለዚህ ብዬ ማቋረጥ የለብኝም ብዬ ወሰንኩ። አንጃ ፈጣሪዎቹ (ሀ እና ለ) የሚሉትን አይነት የተራዘመ ትግል ባይሆንም፤ የፓርቲውን መመሪያ በመከተል፤ የማያቋርጥ ትግል ለመጀመር ምኞታዎ ተስፋ አደረብኝ። ውስጣዊ የፓርቲ

ትግል ማካሄድ ካስፈለገም፤ ለዚህም ቢሆን ዝግጁ ሆኜ የመገኘት ኃላፊነት እንዳለብኝ ሆኖ ተሰማኝ።

ትችቶች በኢሕአፓዎች ላይ

በየከተማው የነበሩ የኢሕአፓ የጦር ክፍል አባሎች በከላሺን ጠብ መንጂያ እየተጠቀጠቁ ረገፉ (እነርሱም አርግፈዋል)። ሌሎችም ሰላማዊ ሰልፍ ሲያደርጉ በመትረየስ ተረፈረፉ። ይህ በጠቅላላ ኢትዮጵያ የተፈጸመ ግፍ ሲሆን፤ በአዲስ አበባ ከተማ ብቻ በአንድ ሳምንት ውስጥ ብቻ ከሁለት ሺህ⁶ የሚበልጡ ወጣቶች የተገደሉበት ጊዜም ነበር።

የዘመኑ ተቺዎች፣ የአገር ተቆርቋሪዎች፣ እውነተኛ ታጋዮች በመምሰል፣ በተለያዩ መድረኮች ላይ በመውጣት፣ “ከጥንቱም ኢሕአፓ የሻዕቢያ ቅጥረኛ እንጂ፣ ለሰፊው ሕዝብ የቆመ፣ የእውነተኛ ታጋይ ድርጅት አልነበረም.....” እያሉ ይተቻሉ።

አንዳንድ ጊዜ ትችቶች መረን የለቀቁ (አጉል አሉባልታዎች) ይሆኑና ያናድዳሉ። አልፎ አልፎ የኢሕአፓ ፓርቲ አባል ካልነበሩ ግለሰቦች የምንሰማቸው ትችቶች፣ ከመሠረቱ ከኢሕአፓ ጠላቶች፣ ወይም ተቀናቃኝ ኃይላት የመነጨ መሆናቸውን ሳይገነዘቡ፣ በተደጋጋሚ የሚሰሟቸውን፣ “ኢሕአፓዎች የአገር ጠላቶች፣ አናርኪስቶች፣ ቅጥረኞች ናቸው (ነበሩ)” እያሉ የሚያናፍሱት የሃሰት ፕሮፓጋንዳዎች መሆናቸውን አንባቢ ያስተውላል።

ዋናው ፓርቲም ቢሆን፤ አንጃዎችም ቢሆኑ፣ በእውነት ከልባቸው ታገሉ እንጂ፣ ቅጥረኞች፣ የሕዝብ ጠላቶች፣ አናርኪስቶችም አልነበሩም።

የኢሕአፓ ተከታዮች የነበርን፣ አገርን ለመምራት ኢሕአፓ ያስቀመጠውን የፖለቲካ ፍልስፍናውን እና የመጨረሻ ግቡን በመመልከት፣ ሕዝባዊ መንግሥትን ተስፋ አደረግን እንጂ፣ ኢሕአፓ መቶ በመቶ (100%) ፍጹም አለመሆኑን እናውቃለን። የጊዜውም ሁኔታ፣ ባንድ ትግል ከፋሺስታዊ መንግሥት ጋር ትግል፣ በሌላ በኩል በዙሪያችን ከነበረ የፖለቲካ ቅራኔዎች ጋር፣ ጥምር ትግል ሆነና - በሰው እውቀት የማይፈታ ሆኖብን ነው ከዚህ ያደረሰን።

ነገሮችን ሳያውቁና ሳያገናዝቡ፣ ከውጪ ሆኖ በማስተዋል ብቻ፣ ለትችት መሸቀዳደም ፋይዳ የለውም። ይልቅስ ተቺዎች ከትችቶቻቸው በማስቀደም የኢሕአፓን ርዕዮተ ይመርምሩ፤ ቀጥሎም እነርሱን ራሳቸውን የኢሕአፓ አባል ከነበሩት ጋር (ተሳትፎአቸውንም) አወዳድረው ይመልከቱት። በእርግጥ ከውጪ

⁶ ይህ ቁጥር የዚህ መጽሐፍ ደራሲ በግሉ አስልቶ ያገኘው ነው።

ሆኖና ከውስጥ ሆኖ መመልከት አንድ አይሆንም። ሆኖም፣ መሠረተ ቢስ ከሆኑ ትችቶች ይልቅ፣ ትክክለኛ መረጃዎችን የተከተሉ - በእውነቶችና በእውቀቶች ላይ የቆሙ ትችቶች ናቸው ወደፊት የሚያራምዱት።

ሰዎች ሁሉ ከግላዊ ስሜቶቻቸው ሁሉ ባሻገር (ፖለቲከኞችም ከፖለቲካ ግቦቻችን ባሻገር) እውነቱን እውነት፣ ውሸቱን ውሸት ማለትን ቢደፍሩ፣ ብዙ ችግሮች በተቃለሉ። በሥጋዊም ሆነ በመንፈሳዊ ሕይወቶቻችን መካከል እውነት የሚመስሉ ውሸቶች (እንዲሁም ቅልጥጥ ያሉ ውሸቶች) እየተሰገሰጉ ነው ሰላም ያጣነው።

ውሸትም እውነትም አንዱ አንዱን ሳያውቀው፣

ጊዜ ነው መስተዋት ገላልጦ 'ሚያሳየው፤

ውሸት ሲሸማቀቅ ጊዜ ሲያሳፍረው፣

እውነት ግን በግ ይላል፣ ጊዜ ሲያምግሰው።

ከእውቀቶችም መካከል ጥላቻና መከፋፈልን በሚያመጡት ላይ ማተኮር ወደኋላ ያስቀረናል። ለሕዝቦች ፍቅር እና አንድነት የሚጠቅሙትን እውቀቶች ማዳበር ነው ወደፊት የሚያራምደን።

ዘርፈ ብዙ እውቀቶችን ተሸክመውት ዝም ማለትን የመረጡ፣ ከእውቀቶች መካከል እውነተኛውን (ለሕዝቦች ፍቅርን እና አንድነትን የሚያመጣውን) ለይተው ባለማወቃቸው ይሆናል።

ሕዝቦችን ከሚለያይና ከሚከፋፍል እውቀት ድንቁርና ይሻላል። መማርና መወቅ ጥሩ ሆኖ ሳለ፣ ከሁሉም የተሻለው ግን ጥበብ ነው። ጥበብ በመማርና በማወቅ ሊገኝ ቢችልም፣ መማርና ማወቅ ግን ብቻውን ጥበብን አያስገኝም።

እኛ ኢሕአፓዎች የደማነው - የሞትነው ለነጻነት እና ለእኩልነት፣ ብሎም ለአገር እድገት እንጂ፣ የአገር ጠላት ሆነን እንዳልሆነ በመገንዘብ፣ ከአገራ (በታኝ) ትችት መቆጠብ ነው የሚሻለው፤ ኡብሮም መዝለቅ የሚቻለው። አለዚያ፣ ኢትዮጵያችን - ለእርሷ የሚጠቅማትን ጥሩውን ከማን ዘንድ እንደምታገኝ ሳታውቅ ትቀራለች።

ምዕራፍ አምስት

ዘመቻ ወደ መርካቶ

በአይምሮዬ ለብዙ ቀናትና ሰዓታት አውጠንጥኜ፤ በቁርጠኛነት ከዋናው ፓርቲ ጋር ለመገናኘትና ለመሥራት ቆረጥሁ። ይህንኑ ሃሳብ በሥራ ለመተርጎም፤ ከፓርቲው ጋር የሚያገናኝ (ኮንታክት) ፍለጋ ከተማውን ማሰስ ጀመርኩ። ካዛንቺስ አካባቢ በማንካብብ የማውቀው ኢሕአፓ መሳይ ሰው ስፈልግ እውላለሁ፤ ምንም የፓርቲው የሚመስል ሰው አጣለሁ፤ ወደ ፒያሳ እወጣለሁ፤ ከዚያም ሰው አጣለሁ፤ እንዳው በከተማው ሰው ሲጠፋ፡ “ሰው ሁሉ ከእስር ቤት ታጎረ? ወይንስ ጫካ ገባ?” እላለሁ።

ከብዙ የፓርቲ አባል ፍለጋ በኋላ፤ ከእለታት አንድ ቀን (እሮብ ለት)፤ ልክ የቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ቤተ ክርስቲያን ፊት ለፊት፤ ወደ መርካቶ በሚያወጣው መንገድ ላይ፤ አንድ ጓደኛዬ - ጓድ መድህን - ወደ ታች - ወደ ሜክሲኮ አደባባይ ሲኳትን አገኘሁት።

አንድ ጓደኛ ጓድ ሊሆን የሚችል መሠረታዊ አስተሳሰቡና የፖለቲካ ተቋሙ ሲታወቅ ነው። ከመድህን ጋር በጓደኛነት ስለምንተዋወቅና አስተሳሰቡንም ስለምረዳ ነው በጓድነት የቀረብሁት።

ከጓዱ ጋር ሰላምታ ተለዋወጥንና ከአንድ ቡና ቤት ገባን። ቡና አዘዝንና እየተጎነጨን ለጥቂት ጊዜ ያህል ዝም - ዝም ተባባልን። ትንሽ ቆይቶ መንፈሶቻችን እርስ በርስ የተነጋገሩ ይመስል፤ በገጽታዎቻችን ከሚታየው ጭንቀት ሁሉ ባሻገር፤ አንዱ የሌላውን ጭንቀት ያነብ ጀመር።

ካለ ምንም ንግግር፤ እንዲያው በመተያየት ብቻ፤ መድህን የኔን አንጃ አለመሆን እንደተረዳ ገመትሁ። እኔም መድህን የፓርቲው እንጂ የአንጃ ደጋፊ አለመሆኑ ቶሎ ገባኝ።

ወዲያው “አይዘህ! አለን እኮ! ሞተን አላለቅንም እኮ!” አለኝ። ቀጥሎም “ሀ እና ለ አሁንም በደብረ ብርሃን አካባቢ እያሰቸገሩ ናቸው። ፓርቲአችን በአዲስ አበባ አካባቢ የተጎዳ ቢሆንም፤ አሁንም በገጠሩ እንደተጠናከረ ነው ያለው። እዚህ

መንቀሳቀስ ቢያቅተንም ጫካ ገብተን ከሠፊው ባላገር ጋር እንቀላቀላለን፤ አይዘህ! አይዘን!” አለ፤ በግድ ፈገግ ለማለትም እየታገለ።

መድህን ይህን ሲናገር፡ በአይምሮዬ የነበረው ጭንቀት እልም ብሎ ጠፋ። የኔ ፊት ፈገግ ሲልና እርሱም ሳቅ ሲል፡ ለሁለታችንም ለሰው የማይታይ ጸጋ ከሰማይ የወረደ ይመስል ነበር። ፊቴን ወደ ግራ ዞር ሳደርግ በመስተዋቱ ውስጥ፡ ከመንገዱ ባሻገር፡ ከአጥሩ ዙሪያ ድሆች የተከለከሉበት፡ ያው የቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ቤተ ክርስቲያን ነው ጎላ ብሎ የሚታየኝ የነበረ፤ ግን ይህንን የምጽፍ እኔ - የዛን ጊዜ በእውነት ስለራሴው ችግር እንጂ ስለ ሌላ ነገር አላሰብኩም።

መቼም የሰው ልጅ በሁለትነቱ ሁለት የተለያዩ ነገሮችን ማሰብን ሳያስበውም መፈጸሙ አይቀርምና፤ በጭንቀቱ ውስጥ የተቀረጹ “ነገሮች” ቢኖሩም - “አይ! አይደለም! መድህን ነው መድህኔ፤” አልኩ (ጠባቂ መላእክትሰ ለቅዱሳኑ ነው እንጂ፤ እንደኔ ላለው ኃጢአተኛ አይሆንም)።

እኔም እንዲህ አልኩ “ከእንግዲህ አጥብቄ የምይዘው ጓደኛም ጓድም የሆንከውን አንተን ካገኘሁ ነፍስ እንደዘራሁ ነው የምቆጥረው።”

አንዳንድ መረጃዎች ከተለዋወጥን በኋላ፡ በሌላ ቀን (ቅዳሜ) መሃል መርካቶ ለመገናኘት ተስማምተን ተለያየን። በዘመድና በጓደኛ ቤት እያፈራረቅሁ ስደበቅ ቆይቼ ሳለሁ፡ የቀጠሮው ቀን እስኪደርስ ድረስ አንዱ ቀን እንደ አንድ ወር ሆነብኝ። ወቅቱ ሳያጋልጡ በየቤቱ የተደበቁ “ጸረ አብዮተኞች የተባልን እኛ” የምንታደንበት ወቅት ነበር።

የወደፊቱ ታውቆት እንደፈራ ሰው ሃሳብ የገባኝ መሆኑ ከፊቴ ላይ ቢነበብም፡ በደርግ ጥይት ከመገደል የሚያድነኝን የማውቅ እኔው ነኝ እንጂ፤ ሌላ ማንም ሰው እንዳልሆነ አውቄአለሁ፤ መስሎኛል። ለኔ የሚመክረኝ እኔ ሳለልኝ፤ ለኔ እኔው ከጎኔ የሚነገረኝን ብቻ የምስማ ሆኛለሁና፤ ከማንም ሰው ምክርና ሃሳብ ለመውሰድ አልፈለግሁም።

የቀጠሮው ቀን ሲደርስ፡ ለመጥፋት መነሳቴን ማንም ሳያውቅ፡ የአገር ድንበር ለማስከበር ወደ ግዳጅ እንደሚሄድ እንደ አንድ ቆራጥ ወታደር ሆኜ፤ ለማያቋርጥ ትግል ወደ መርካቶ አመራሁ። ለመልመድ አስቸጋሪ የሆነውን የመርካቶ መንገድ ሀ ብዬ ለማጥናት ተዘጋጀሁ። የመድህን ቤት መርካቶ መሃሉ ላይ ስለነበር፡ መንገዱንና የቤቱን አካባቢ አጠናሁ። ከጫካ ወጥታ ከተማ እንደገባች ዝንጀሮ ሆንኩና መርካቶ ውስጥ ስምጥ አልኩ።

በቀጠሮውም ሰዓት ከተቃጠርንበት ሥፍራ ተገናኘን። መድህን ሕጋዊ ስለነበር፤ በፓርቲው ውስጥ ጓዶችን ወደ ባላገር ለማሸጋገር ይጥር ነበር። እኔን በየቀኑ በማግኘት፤ ባላገር የምገባበትን ቀን በተስፋ እንድጠባበቅ ይመክረኝ ጀመር። መድህን ከሥራ እስኪመጣ ድረስ ቀኑ እየረዘመብኝ፤ በየቀኑ በተስፋ ብቻ መኖር ጀመርኩ። የዛሬው ተስፋ ወደ ነገ፤ የነገው ደግሞ ወደሚቀጥለው ቀን እየተላለፈ፤ ነገሮች እየበዙ ሲመጡ ጊዜ፤ ሌሎች አላስፈላጊ ሃሳቦች በጭንቅላቴ ይንገግላሉ ጀመር።

የፓርቲው ከፍተኛ አካላት እኔን “ይህ ሰው የንሑስ ከበርቴነት ጠባይ ስለሚኖረው ለአብዮታዊ ትግል ብቁ አይሆንም...” የሚሉኝ እየመሰለኝ፤ ያሰብኩት ረጅም የትግል ጉዞና መስዋእትነት እንዳይከሸፍብኝ የምፈራ ሆንኩና፤ ይህንኑ ፍርቃቴን ለመድህን ገለጽኩለት። እርሱም እንዲህ አይነቴን አስተሳሰብ ከጭንቅላቴ እንዳወጣ መከረኝ።

ባሁኑ ወቅት አባላቱን የመንከባከብ ኃላፊነት ጉዳይ ፓርቲው በከፍተኛ ደረጃ የሚመለከተው መሆኑን በመግለጽ አጽናናኝ። እንዲሁም፡ “ካንተ ጋር የሚሄድ ሌላ ካንተ የበለጠ የተጋለጠ (የተበላ) ጓድ አለ። ከርሱ ጋር ስለማስተዋወቅህ ነገ በዚህ ቡና ቤት እንገናኝ” ብሎኝ ተለያየን።

ከአሻግሬ ጋር በመርካቶ

በነጋታው መድህን ከጓድ አሻግሬ ጋር አስተዋወቀኝ። አሻግሬን ቀደም ብዬ አላውቀውም ነበር። ግን ብዙም ጊዜ ሳይፈጅ ጥሩ ጓደኛ ሆነኝና በየቀኑ ከመሃል መርካቶ ሻይ ቤቶች መገናኘት ጀመርን። ካነጋገሩና ከሁኔታው ቆራጥ ጀግና ይመስላል። እንደማንኛችንም ካለ ጠብ መንጃ (ወይም ካለ ሽጉጥ) በጦርነት ውስጥ ያለን የኢሕአፓ የሃሳብ ወታደሮች ሁሉ፤ አሻግሬም በፍርቃትና በጀግንነት መካከል የተጠመደ ነበር። ከኔ የበለጠ አካባቢውን በቁጥጥሩ ያደረገ ይመስላል። ቀልድና ጨዋታ ያውቅበታል፤ አጠር አጠር ያሉ ጨዋታዎችን እየለዋወጠ ሲያመጣ፤ እራሱን በቀላሉ ከድብርት ማውጣት የሚችል መሆኑ ያስታውቃል። እኔ ግን ኑሮን የጀመርኩት አብዮት ከፈነዳ በኋላ ይመስል፤ ከጊዜው ሁኔታ የሚዛመድ ወሬ ካልሆነ በስተቀር፤ ወደ ኋላ መለስ ብዬ ስላለፈው ጥሩም ሆነ መጥፎ ጊዜ ማውራት አያስኘኝም። አንዳንድ ጊዜ የኔ ዝምታ እንደሰለቸው ከፊቱ ሳነብ፤ እጅግ አስደናቂ የሆኑ ህልምቼን አወራረታለሁ። እርሱም በተመስጦ ከሰማ በኋላ፤ ልክ ሲኒማ ቤት ገብቶ እንደ ወጣ

ሰው ይሆንና በመገረም፣ ምን ይሆን ፍቺው? ብሎ ዝም ይላል። እኔም “በል ለፍቺው ሌላ ቀን” አለዋለሁ።

አሻግሬ በከፍተኛ ደረጃ እንደሚፈለግና እኔም በተቻለ መጠን ይህን ግለ ሰብ እንዳይጋለጥ ለመሸፋፈን መጣር እንዳለብኝ በመድህን በኩል ስለተነገረኝ፣ ጉዳዩ ባይገባኝም፣ ለዚህ ግለሰብ አስብለት ነበር።

ከአሻግሬ ጋር ዘወትር ጧት ጧት ብቻ ነበር የምንገናኘው። የምሳ ሰዓት ሲደርስ ጥፍት ይላል። እኔም ከምሳ ሰዓት ጀምሮ እስኪመሸና መድህንን እስካገኘው ድረስ፣ መርካቶን ማሰስ መደበኛ ሥራዬ ሆነ።

በደርግ “አብዮት” ካለ ሥራ መንገላወድ ወይም ባንድ ሥፍራ መቆም ስለማይቻል፣ አውቆ አበድ መስሎ ሮጥ - ሮጥ እያሉ መራመድ፣ አለዚያም፣ የቀን ተቀን ኑሮውን ለሚሟላት እንደሚሯሯጥ ነጋዴ ጣደፍ - ጣደፍ ማለትና መንቀሳቀስ ያስፈልጋል። ማንም ሰው በመንገድ ላይ ሲሄድ አብዮታዊ ካድሬ በመምሰል፣ ግንባርን ኮሰተር አድርጎ፣ ደረትን ነፍቶ፣ ትምክህት በተሞላበት መንፈስ፣ ገልመጥ - ገልመጥ እያለ መራመድ ይኖርበታል። ይህ ካልሆነ፣ ከቡና ቤት ቡና ቤት፣ ከጠላ ቤት ጠላ ቤት እየዞሩ መጎለትና፣ ከዚያ ጊዜ ማጥፋት ነበር የተቀረው አማራጭ።

ከመድህን ጋር ስንገናኝ የምንጨዋው የጊዜውን ሁኔታ የሚመለከት ጉዳይ ብቻ ስለነበር፣ እርሱን በየቀኑ ሳገኘው ከመጠን በላይ ደስ ይለኛል። መድህንና አሻግሬ በማይኖሩበት ወቅት፣ በየቀኑ ሻይ ቤትና ጠላ ቤት እየተመላለሱ ጊዜን መፍጀት እየሰለገኝ መጣ። ይህም ምናልባት የንኡስ ከበርቴነት ጠባዬ እያቅበጠጠኝ ይሆናል በማለት ያለኝን ትእግስት ላለመጨረስ ስል እራሴን አጽናናለሁ።

ከዛች ከአንድ ቀን (መድህን ለኔ አሻግሬን ያስተዋወቀኝ ቀን) በስተቀር፣ አሻግሬ መድህንን ሊያገኘው ስለማይችል (ስለማይፈቀድለት)፣ የአሻግሬ ተስፋ (ኮንታክት - አገናኝ) እኔው ብቻ ነበርኩ። እኔን ካላገኘ ከፓርቲው ጋር ያለውን ግንኙነት ለመቀጠል ቀላል ስለማይሆንለት፣ በመድህን በኩል የቀረበ ተስፋ መኖሩን በየቀኑ ስንገናኝ ይጠይቀኛል።

ከእለታት አንድ ቀን፣ መድህን ከበላይ አካል ጋር በመነጋገር ስለገጠሩ ጉዞአችን አንዳንድ ዝግጅቶች እያደረገ መሆኑን በመግለጽ እንዲህ አለ:-

“እንግዲህ ለሁለታችሁም የቀበሌ የፈቃድ ወረቀት ለማውጣት መሯሯጥ ይኖርብኛል። ይህ የፈቃድ ወረቀት ከተገኘ በኋላ ነው ኮዱ (የምሥጢር ቃል) የሚዘጋጅ። ሁሉም በቶሎ ተዘጋጅቶ በሥራ ላይ እንዲውል ማድረግ ባሁኑ ጊዜ ቀላል

እንደማይሆን ሊገባህ ይችላል። የተቻለኝን አደርጋለሁ፤ አይዘህ በርታ።” መድህን ይህንን ብቻ ተናግሮ ቶሎ ተለየኝ።

በነጋጋው ጧት ይህንን የምስራች ለአሻግሬ ነገርኩትና በጣም ደስ ተሰኘ። ከአንድ ሳምንት በኋላ መድህን ሌላ የምሥራች ይዘልኝ መጣ። “መልካም ዜና ይገጠልህ መጥቻለሁ” ሲለኝ፤ የደስታ ኮረንቲ ሰውነቴን ወረረው። ከዛም ገልመጥ - ገልመጥ እያለ በሹክሹክታ እንዲህ አለ፡-

“ከእንግዲህ አንተና ጓዱ የኮረም ሰዎች ናችሁ። ከዚህ የምትቆርጡት የአውቶቡስ ቲኬት እስከ ኮረም ድረስ ሲሆን፤ እናንተ ግን እዛ ሳትደርሱ፤ ቆቦ የሚባል ሥፍራ ትወርዳላችሁ። አውቶቡሱ ከአዲስ አበባ ተነስቶ፤ ደሴንና ወልድያን አቋርጦ፤ ራያና አዘቦ በሚደርስበት ወቅት፤ ቆቦ የሚባል ከተማ ይቆማል። እናንተም ከዛ ወርዳችሁ ከሆቴሉ አጠገብ ትቆማላችሁ (በዛን ጊዜ ቆቦ ያለው ሆቴል አንድ ብቻ ነበር)። ከመንገዱ ዳር አንድ ባላገር እግሩን አጣምሮ፤ ነጠላ በራሱ ላይ ጣል አድርጎ፤ በትር ተመርኩዞ፤ ቆሞ ታገኛላችሁ። ከሁለት አንዳችሁ፤ እንበል አንተ፤ “ጤና ይስጥልኝ” ስትለው፤ “ሰላምና ጤንነት ይስጥዎት” ይልሃል። ከዛም፤ “ይህ መንገድ የት ያደርሳል?” ስትለው፤ “ቀይ መስቀል” ይልሃል። በዚህን ጊዜ “እኛው ነን” ትሉትና ባላገሩ እየመራ ያደርሳችኋል።” አለ ጓድ መድህን፤ ፍቅርና እንክብካቤ በተሞላ አንደበቱ።

እንዲሁም በድጋሜ “ከእንግዲህ ይህን ያልኩህን እንዳትረሳ፤ እስቲ ያልኩህን መልሰህ ንገረኝ” አለ። እኔም በትክክል ከነገርኩት በኋላ፤ “ከእንግዲህ ይህ በአይምሮ የሚያዝ፤ በልብ የሚጻፍ እንጂ፤ በወረቀት የሚጻፍ አይደለም። ስለዚህ አደራህን እንዳትረሳ” ሲለኝ፤ እኔም ብዙ - ብዙ ኮዶችን በመቀበልና በማስተላለፍ የሠለጠንኩበት ጉዳይ እንዳልሆነ ሁሉ፤ በሙሉ ልቤ “እሺ” አልኩትና ተለያየን።

በማግስቱ ይህንን ታላቅ ዜና ለማብሰር ወደ ተለመደው ሻይ ቤት አመራሁ። የምስራቹን ለአሻግሬ በሹክሹክታ ስነግረው፤ ልክ በገንዘቤ ነፍስ ገዝቼ የሰጠሁት ይመስል እጅግ ደስ አለው። እኔም “ከነገ ወዲያ ወደ ኮረም ለመሄድ የአውቶቡሱን ቲኬት ነገ መቁረጥ አለብኝ” በል እንግዲህ ቲኬቱን ቆርጬ ስለምመጣ ነገ በአምስት ሰዓት እዚሁ ሥፍራ እንገናኝ” አልኩትና ተለያየን።

የኮረም አውቶቡስ የሚነሳው ከጧቱ ሦስት ሰዓት ነው። ቲኬቱን ቶሎ መቁረጥ ይሻላል ብዬ፤ በማግስቱ፤ ገና ሳይነጋ በመነሳት፤ ከሥፍራው ስደርስ ከምሸቱ

12 ሰዓት (ወይንም ከጧቱ 6:00 A.M.) እንኳን አልደረሰም። ከኔ በፊት አንድም ሰው ይገኛል ብዬ አካሰብኩም ነበር። ዳሩ ግን ከኔ በኋላ መጥቶ የሚሰለፍ ሰው ጠፋ።

ከኔ ፊት የተሰለፈውን ሰው ስለ ሰልፉ መርዘም እያጋነንኩ ላናግረው ስምክር፣ “እባክህ ቀልዱን ተወው፤ እኔ ካንተ አንድ ሰዓት በፊት መጥቼ፣ ካላንተ የቀደምኩት ሰው የለኝም” አለ። በዚህን ጊዜ ፍርታትና ድንጋጤ አደረብኝ። እንደ ምንም ሦስት ሰዓት ደረሰና ቲኬት መቁረጥ ተጀመረ። ልክ የሰልፉ አጋማሽ ላይ እንደተደረሰ፣ “ቲኬቱ ስላለቀ ነገ ተመለሰ” ተባለ።

ይህንን አሳዛኝ ሁኔታ ለሁለቱ ጓዶች እንዴት አድርጌ እንደምነግራቸው ነው ግራ የገባኝ። አውቄ ያደረግሁት ወይም ንዝህላልነት ያስመስልብኛል በማለት እጅግ ተጨነቅሁ። መድሀን እኔን በአንጃነት ይጠራጠረኝ ይሆናል በማለትም የሃሳብ ጭንቀት ያዘኝ።

አምስት ሰዓት ላይ ከአሻግሬ ጋር ሻይ ቤት ተገናኘን። ሁኔታውን ሳስረዳው ለጊዜው ክው ብሎ ደነገጠ። ግን ደግነቱ፣ ለሚቀጥለው የተቻለኝን እንዳደርግ አደፋፈረኝ እንጂ፣ እኔን እንደ ጥፋተኛ አልተመለከተኝም። እንደወትሮው የመሄጃው ሰዓት ሲደርስ በቅሬታና በሃዘን ተለየኝ።

ማታ ሲሆን መድሀን አገኘሁትና ለርሱም እንዲሁ ስለ ሁኔታው አለመሳካት አስረዳሁት። ጓዱም “የሚያሳስበው የኩዱ ጉዳይ ነው እንጂ፣ የቀበሌውን ወረቀት እንኳን ለሌላ ጊዜም መጠቀም ይቻላል” አለና። ለሚቀጥለው እንድጠነቀቅ መክሮኝ፣ እርሱም በሃዘን ተለየኝ።

ሳምንታት አለፉ፤ ኮዱን በድጋሜ ሠርቶ ማስተላለፍ እጅግ ከባድ ነው የሚሆን። መድሀን ካለ ወትሮው ተስፋ የመቁረጥ ምልክት ይታይበት ጀመር። እርሱም “አንጃዎች ጓዶቻችንን ከመንገድ እየጠለፉ ለደርግ ማስረከብ ጀምረዋል፤ እኔም ራሴ በመሥሪያ ቤት አካባቢ ጥቆማ ሳይደርስብኝ አይቀርም” ብሎ ሲነግረኝ፤ የእርሱ ተስፋ መቁረጥ ወደኔም ይዛመት ዘንድ ግዴታ ሆነና አይምሮዬን በጠበጠው።

ብዙ ቀናት አለፉ፤ መድሀን በየቀኑ አልገኝ አለ፤ በእጄ የነበረ ገንዘብ መነመነ። በየቀኑ ለጠላና ለሻይ የማወጣውን ገንዘብ በቁጠባ መያዝ ጀመርኩ። ከጊዜ በኋላ ለአልቤርጎ የሚሆን ገንዘብ አጣሁና በድንገት የማላውቀውና ያልተለማመድኩት ችግር ውስጥ ገባሁ። ጨለማን ተገን አድርጎ፣ ግርግዳን ተደግፎ መተኛት ሊመጣ ሆነ። እንግዲህ ያለው አማራጭ ይኸው ከሆነ፣ ማን ይፈራዋል። ለኔም ጥሩ ነው፤ የጫካውን ኑሮዬን እለማመድበታለሁ አልኩ።

በዚያው ሰዓት፤ ለማደሪያ ጸጥ ያለ ሥፍራ ስፈልግ አምሽቼ፤ ጨለምለም ያለና ገላጣ ሥፍራ አገኘሁ። ስዞር ውዬ፤ ሰውነቴ ዝሎ፤ እንቅልፍም አስቸግሮኝ ነበረና፤ ቶሎ ብዬ ጨለምለም ካለው ስፍራ ሰውነቴን ጣልኩትና ኩርምት ብዬ ተኛሁ።

ትንሽ እንቅልፍ ሸለብ እንዳደረገኝ ውሾች መጥተው ከበቡኝ። አሁን ብድግ ብዬ ተነስቼ ብሄድ ግማሽ ጎኔን በጭቀው፤ የተቀረውን ግማሽ ጎኔን ለቀበሌ ዘበኞች ይሰጡታል በማለት፤ ቀረብ ሲሉኝና ሲያሸቱኝ ትንፋሼን ያዘ በማድረግ ልክ እንደ ሞተ ሰው ሆንኩባቸው። በቁጥር ሰባት የሚሆኑ ውሾች እያንዳንዳቸው በየተራ እየዞሩ አሸተቱኝ። ነፍስ እንዳለኝ የገባቸው አልመሰለኝም፤ ሞቷል ብለውም ሳያዝኑልኝ አልቀረም። ተጠራጣሪ የሆኑ ሁለት ውሾች ብቻ በመደጋገም እየመጡ ይመረምሩኝ ጀመር፤ የሚያውቁኝ መሆኑን ለማጣራት ይመስላል። በመጨረሻም “ይህን ሰው አናውቀውም፤ ግን ሞቷል፤ ወይንም ማደሪያ ያጣ ድሃ ይሆናል” ብለው በማዘን ሁሉም ጥለውኝ ሄዱ። አልፎ አልፎ እንዳይመጡብኝ በአይኔ እየቃኘሁ፤ ከእንቅልፍ ጋር ትግል ጀመርኩ። ከምሽቱ ዘጠኝ ሰዓት አካባቢ ሲሆን እነሱም እንቅልፋቸው መጣና፤ ሁሉም በየተራ ተኙ።

ውሾች ምስኪኖች ናቸው። እነርሱስ ከጊዜያዊ አለመስማማት የተነሳ እርስ በርሳቸው ትንሽ - ትንሽ ይጣላሉ። ግን ወዲያው ይታረቁና አብረው ይተኛሉ፤ የእኛ የሰው ልጆች ጠብ ግን ንዝንዝ ያለ፤ መጨረሻያ.....የሌለው።

እንደ ምንም ትንሽ እንቅልፍ ሸለብ አደረገኝ፤ ግን ወዲያው ብንን አልኩ። በዚህን ጊዜ ቀና ብዬ ወደ ሰማይ በግማሽ በማንጋጠጥ ተመለከትሁ። እግዚአብሔር ኮሙኒስቶችን ባያይም፤ ከዋክብት አፈጠጡብኝ።

ከዋክብት እንዲህ ድምቅ ብለው ሳያቸው የመጀመሪያዬ ሳይሆን አይቀርም። በግ በግ ብለው ወደ መሬት ለመውረድ የተዘጋጁ ይመስላል። ባንድ በኩል “እኛም አለንልህ እኮ! አይዞህ አትፍራ...” በሌላ በኩል ደግሞ “መጣን አንጠልጥለን ልንወስድህ..” የሚሉኝ ይመስለኛል። “ሁለቱም ለኔ ቆንጆ ነው፤ ያሻችሁን አድርጉኝ እባካችሁ!” እያልኩ ቁንጅናቸውንም በልቤ ሳደንቅላቸው፤ እነርሱም እየሰደቁ (በደስታ እየፈነደቁ) እኔንም ከነርሱ ደስታ ያካፈሉኝ መስሎኛል።

የማላየው የሰማይ ክፍል በዙሪያዬ በከበቡኝ የቤቶች ጣሪያዎች ስለተሸፈነና የማየው የሰማይ ክፍል የተወሰነ ሆኖ፤ እነኛ የማያቸው ከዋክብት ከላይ ሆነው ይህ ነው የማይባል ደስታ፤ የናፍቆት ሰቀቀን እና ተስፋ የተቀላቀለበት ስሜት (የገጠር

ትግል፣ ደርግን አሸቀንጥሮ መጣል፣ ሥልጣን ለሕዝብ መስጠት፣ በእኩልነት ላይ የተመሠረተ ስርዓትን መመሥረት...) አፈሰሱብኝ።

ከሚታሰብኝ ስሜት ጋር የተቀላቀለው ወቅታዊ ችግር ቀስቀሰኝና “በሉ ላርቤርን የሚሆን ገንዘብ ወርውሩልኝ አልኳቸው።” እነርሱም “ከሰማይ ቤት ገንዘብ አለ ብሎ የነገረህ ማነው? አንተ ባለፈ! በል ተነስ! አይዲያሊስትነት ያልተላቀቀህ ግማሽ ኮሙኒስት! ተነስ! ይልቅስ ሳይነጋና፣ ውሾቹ ከእንቅልፋቸው ሳይቀሰቀሱ ሹልክ ብለህ ከዚህ ጥፋ!...” የሚል መልእክት ከአንዷ ኮከብ የደረሰኝ ይመስል፣ ድምጹን በማጠፋት እኔም ባራት እግሬ፣ ውሻ መስዩ፣ ሹልክ ብዬ ጠፋሁባቸው።

የዛሬውስ በዚህ አለፈ፤ የነገውስ? እንደተለመደው አሻግሬን ወደማገኝበት ሻይ ቤት ሄድኩ። ምናልባት አሻግሬ ገንዘብ ይኖረው እንደሆነ በማለት፣ ሻይ ቤት ስንገናኝ፣ ከውሻ ጋር ማደሬን ሳይሆን የገንዘብ እጥረት እያሳሰበኝ መምጣቱን ነገርኩት። እርሱም “ስለ ገንዘብ አታሰብ፤ አንዳንድ እቃዎች (እንደ ሙዚቃ ማጫወቻ የመሳሰሉ) አሉኝ፤ እነርሱን በርካሽ እሸጥና እንካፈላለን። አንተ ብቻ በርታልኝ፤ እንደምታውቀው ብዙ መጋለጥ የለብኝም። ካንተ በስተቀር ሌላ ማንንም የበላይ አካል ማግኘት አልችልም” ብሎ፣ የአንድ ቀን አልቤርን ማደርያ ሰጥቶኝ ተለየኝ።

በማግሥቱ አሻግሬ መልኩ ሁሉ ተለዋውጦ፣ ሌላ ሰው መስሎ መጣ። እርሱ መሆኑን ያወቅሁት ሲጨብጠኝና ሲያነጋግረኝ ብቻ ነበር። ትላንት በሰጠኝ ተስፋ መሠረት ገንዘቡን በጄ አስጨበጠኝ። “ይህን ሁሉ ገንዘብ ከየት አመጣኸው?” ስለው ደንገጥ ብሎ ዝም አለ። እኔም ከዋክብቶቹን “በሉ ላርቤርን የሚሆን ገንዘብ ወርውሩልኝ” ያልኳቸው ትዝ አለኝና፣ ለጊዜው ማንን ማመስገን እንደሚገባኝ ሳላውቅ ቀርቼ ጭጭ አልኩ። ትንሽ ቆይቼ እንዳላመሰገንኩት ትዝ አለኝና፣ “አሻግሬ በጣም ነው የማመሰግንህ፤ በነፍሴ ደረስክልኝ እኮ!” አልኩት።

አሻግሬም “ይኸውልህ ጓድ፣ ስሜና ፎቶግራፌ በጋዜጣ ወጥቷል፤ በጥብቅ እፈለጋለሁ” አለ። ጋዜጣውንም ከኪሱ አወጣና አሳየኝ። ከአይኖቹ በስተቀር፣ አሁን የማየው አሻግሬ ጋዜጣው ላይ ካለው ይለያል።

“እንዴት ነው ሌላ ሰው አልመስልም?” አለ፤ የኔን መልስ በጉጉት የሚጠባበቅ በመምሰል። እኔም በደንብ አስተዋልኩትና፤ “አዎን! ጭራሽ ሌላ ሰው ነው የምትመስለው” አልኩት። እርሱም፡- “ይኸውልህ! ጸጉር በመላጨት ብቻ ሌላ ሰው መምሰል ይቻላል። ካወቅህበት፣ አለባበስ፣ መነጽር፣ ኮፍያ፣ አካሄድ፣ ወ.ዘ.ተ...አንተነትህን ይደብቁልሃል፤” አለኝና ቀጠል በማድረግ፡- “ቅድም ወደዚህ

ስመጣ፤ አንድ የሚያውቀኝ ሰውዬ ከፊት ለፊቴ ድቅን አሉብኝ። እኔም አይኖቼን በማንሸቀረር ስንገምገሙ ጊዜ፤ እንደማፈር ብሎ ሄደ” አለኝ። እኔም በአድናቆት “ይገርማል” አልኩ። እርሱም ቀጠል አድርጎ፡-

“ከእንግዲህ እኔና አንተን አንዳንድ ያልታሰበ አደጋ ሊያጋጥመን ይችላል፤ ሆኖም ከአደጋ ለመዳን ጭንቅላታችንን በፍጥነት ማሠራት ይኖርብናል። ተስፋ መቀረጥ እራስን እንደ መግደል፤ ቃል የገባንለትን ሠፊውን ሕዝብም እንደ መካድ ይቆጠራል” አለኝ።

እኔም “ከምግብ የበለጠ የሚርበኝ፤ ከመጠጥ የበለጠ የሚጠማኝ፤ ከጓዶች ጋር በአንድነት እየታገሉ ሠፊውን የኢትዮጵያ ሕዝብ ከዚህ ጨቋኝ መንግሥት ነፃ ማውጣት ስለሆነ፤ ይህን አላማዬን ከግብ ለማድረስ በምታገልበት ወቅት ሕይወቴ ብታልፍ፤ አብዮታዊ ግዴታዬን እንደተወጣሁ ነው የምቆጥረው። ስለዚህ ተስፋ መቀረጥ ከኔ ዘንድ ሥፍራ የለውም፤ ሞትም ቢመጣ አልፈራውም” አልኩት።

የዛን ለት ብቻ ከአሻግሬ ጋር ቀኑን ሙሉ አብረን ዋልን። ለመሸሽጊያ ያመቻል ብዬ የማስበውን፤ መታወቂያ የማይጠየቅበትን አልቤርጎ ጠየቀኝና፤ መሸትሸት ሲል ወደማውቀው አልቤርጎ አመራን፤ ባለ ሁለት አልጋ ክፍል ተከራየንና ገባን። የዛን እለት ብዙ አወራን፤ በመካከላችን ያለውን አንዳንድ የሰሜታዊ አመለካከት፤ ልዩነቶቻችንም ሳንደብቅ ተነጋገርን።

ስለ አንዳንድ የፓርቲያችን ታክቲክና እስትራቴጂ (የወደፊት አላማዎችና እቅዶች) በሰፊው ስንነጋገር፡ “እኔ እንደ አንጃዎች አላስብም፤ ሆኖም በወጣቶች እልቂት ትይዩ የኛን ትግል ስመለከት፤ ታክቲክና እስትራቴጂአችንን (የአጭርና የረጅም ጊዜ እቅዳችንን) ለማጣጣም አንዳንድ ለውጦች ማድረግ የሚኖርብን ይመስለኛል” አልኩት። እርሱም በመሠረተ ሃሳቡ ተስማማ፤ ግን በንግግሬ ውስጥ አንዳንድ “ተመጻዳቂ ርህራሄ” የሚከሰት መሆኑን እና ይህም ለወቅታዊ ችግሮቻችን የበለጠ ችግር የሚጋብዝ መሆኑን አስረዳኝ።

“እርግጥ እኛ ኮሙኒስቶች ርህራሃችን ነን፤ በተፈጥሮ ለሰው የመራራት ዝንባሌአችንም ነው ኮሙኒስቶች አንድንሆን የገፋፋን። ዳሩ ግን የአብዮቱ ሂደት ያስከተለውን አስከፊ ሁኔታ እየተመለከቱ፤ በግብታዊነት ርህራሄ መጠመድ፤ ለትግላችን እንቅፋትን ሊፈጥር ይችላል። ሰው ሲገደል፤ ሰው ሲበደል አንወድም። የትግላችን መነሻ ምክንያት ይኸው ሲሆን፤ መጨረሻያውም የሰዎችን በደል ማቆም ነው። ስለዚህ፤ ባንተ በግልህ ለትግላችን ማድረግ የምትችለውን ብቻ አስብ እንጂ።

በዚህ ባለንበት ሁኔታ፣ በቁንጽል ለዚህም ለዛም አስበንና ተጨንቀን አንችለውም፤ ከግባችንም እንዳንደርስ እንቅፋት ይሆንብናል” በማለት መከረኝ።

እኔም እጆቼን ጭብጥ በማድረግ “የወጣቶች መስዋዕትነት፣ በየመንገዱ ኮለል ብሎ መሬት የሰረገው ደም፣...እህ! የሁላችንም ትግል ካለ ውጤት አይቀርም! ካለ ውጤት አይቀርም!” ብዬ ጭጭ አልኩ።

ስለ ውስጣዊ ችግሮቻችን ብዙ በመወያየት እራሳችንን ደክም ካደረግን በኋላ፣ “የአንጃዎችና የፓርቲያችን የተራራቁ አመለካከቶች በአንድ አቅጣጫ ቢነፀሩ ኖሮ፣ እኛም ከዚህ ባልደረስን ነበር....” እያልን በማላዘን ወደ እንቅልፋችን ተሸጋገርን።

በማግስቱ ጧት ተነስተን፣ ቁርስም ሳናደርግ፣ በቀጠሮ ተለያየን። እኔ ግን ብዙ -ብዙ ሃሳቦችን በጭንቅላቴ ማጉላላትና ማብላላት ጀመርኩ። በውስጤ የጋየውን ስሜት መቆጣጠር አላስችል አለኝና አንድ ባለ ብዙ ወረቀት ደብተር ከነ መጻፍያው (እስክሪፕቶ) ዝሁና፣ በኢሕአፓነት ተሰጥቶኝ የነበረ የመጻፍ ሥራዬን በልዩ መልኩ ተያያዝኩት።

“ታማኝ ሰው ታማኝነቱንም ራሱ ካልገለጸ፣ ማን ይረዳዋል?” በማለት የሃሳቦቼ ግፊት “ቶሎ ቶሎ በል” የሚለኝ እየመሰለኝ ስጽፍ፣ ጽሑፉ የማያቋርጥ ሆነ።

በገባሁበት ጠላ ቤትና ሻይ ቤት መጻፍ ብቻ ሆነ ሥራዬ። ግን፣ “በኢሕአፓነት የተሰጠኝ የጽሑፍ ሥራ አላማው የመንደር ሰዎችን ወደ ኢሕአፓ ለመቀስቀስ ነበር፤ የዚህኛው አላማ ደግሞ፣ ኢሕአፓን ወደኔ ለመሳብ ነው እንዴት...ባይሆንም፣ መንግሥተ ሰማያት ለመግባት ኃጢአትን ተናዘ፣ ንስሐ ገብቶ እንደመሆኑ መጠን፣ ወደ ትጥቅ ትግል የሚገባውም በሆድ ውስጥ ያለውን ተናዘ መሆን አለበት” በሚል ስሜት፣ ስለራሴ አቋምና ስለ ኢሕአፓ የሚሰማኝን ሁሉ ፍርጥርጥ አድርጌ ጻፍኩ። በጽሑፌ ውስጥ በተደጋጋሚ ለኢሕአፓ ያለኝን ታላቅ እምነትና ለገጠሩ ትግል ያለኝን ከፍተኛ የሞራል ዝግጅት ገለጽኩ። በስነ ስርዓቶች (ዲሲፕሊን) በኩልም፣ ከሥጋዊ ፍትወት ሁሉ የተቆጠብኩ እንጂ፣ ያካባቢዬ ሁኔታ አዘናግቶኝ አላማዬን የምስት አለመሆኔን አረጋገጥኩ። በርዕዮተ አለም የበሰልኩ፣ በሞራል የጠነከርኩ መሆኔን ዘረዘርኩ። በመጨረሻም፣ በደርግ የተቀናጀውን የሰዎች እልቂት ዘመቻ እንደ እኔ ያለ ቆራጥ ወደ ባላገር ሄዶ በትጥቅ ትግል ካልተጋተረው በስተቀር፣ እስካሁን ያደረግነው ትግል ውጤት አልባ እንደሚሆን አሳሰብኩ። የጽሑፉ ስሜት “እባካችሁ ወደ ገጠሩ ውስጥኝና ካናንተው ጋር ልቀላቀል” የሚል የልመና ጥሪም ይመስላል።

በሌላ ቀን መድህን ከተቃጠርንበት ቡና ቤት አገኘሁት። ወዲያውም “ይህንን ጽሑፍ እቤትህ ውሰድና አንበበው፤ ካነበብህ በኋላ ለበላይ አካል አስተላልፈው ወይንም አቃጥለው” አልኩት።

በሁለተኛው ቀን እንዲሁ ከመድህን ጋር ሌላ ቡና ቤት ተገናኘን። “ጽሑፉን እነበብከው ወይ? ስለ ጽሑፉ ምን ተረዳህ?” ብዬ ብጠይቀው፤ ካለ መልስ ለጥቂት ደቂቃዎች ዝም አለ። እንደገና ጠየቅሁት፤ እርሱም፡- ሁላችንም የገባንበትን ግራ የተጋባ ሁኔታ በተለያየ መንገድ መግለጹን እና የራሴኑም ጭንቀት የሚያንጸባርቅ ጽሑፍ መሆኑን፤ ይህም ባሁኑ ጊዜ ለማንም የማይጠቅም መሆኑን በማስረዳት፤ ጽሑፉን አንበቦ ከጨረሰ በኋላ እንዳቃጠለው ነገረኝ።

መድህን ሃሳቤን ሁሉ የተረዳልኝ መሆኑን እና ኮዱ በሁለት ቀን ውስጥ ተዘጋጅቶ እንደሚደርስን በማብሰር፡ “አይዞህ - አይዞህ” እያለ አደፋፈረኝ። በዚህን ጊዜ ቀለል አለኝና ተዝናናሁ፤ ኃጢአትን ከመናዘዝ በኋላ የሚመጣ የምህረት ምልክት ይመስላል።

በነጋታው አዲሱን ዜና ለአሻግሬ ነገርኩት። እርሱም በጣም ደስ ብሎት አቀፈኝ። እኔም “ቆይ እስቲ፤ ሁሉ ነገር ሲሳካልን እዛው ጫካ እንተቃቀፋለን” አልኩት። እርሱም “ጓዴ እንደምታውቀው አውቶቡስ ጣቢያ ሄጄ ቲኬት መቁረጥ አልችልም፤ አሁንም ተስፋዬ ባንተ ላይ ስለሆነ በርታልኝ” በማለት፡ የመጠራጠር ምልክት አሳይቶ ተሰናበተኝ።

ከመድህን ጋር በቀጠሮው ሰዓት ተገናኘን፤ ኮዱን ይዘልኝ መጥቷል። ይህ ኮድ ከበፊቱ የሚለየው ቀይ መስቀል በጥቁር መስቀል መተካቱ ነው። በልቤ “ይህስ ቀላል ነው” አልኩና መድህን ጣደፍ - ጣደፍ ብሎ ስለነበር፡ ብዙ ሳናወራ ካለወትሮው ቶሎ ተለያየን።

እኔም ወዲያው እዛው ከአውቶቡስ ጣቢያ ለማደር እየተጣደፍኩ ሄድኩ። ከቲኬት መቁረጫው ሁለት ሜትር ያህል ራቅ ብዬ ቁጭ አልኩ። ወዲያው አንድ ድሃ መሳይ ወደ ቲኬት መቁረጫው ሲጠጋ አየሁት። አካሄዱ ስላላማረኝ፤ ቶሎ ብዬ ቀደምኩትና ከቲኬቱ መቁረጫ መስኮት ሥር፤ ከግርግዳው በስተቀር ማንም እንዳይቀድመኝ አድርጌ ቁጭ አልኩ። እርሱም በንዴት “ሁለተኛነቴን ማን ይነፍገኛል!” በማለት፡ ከጎኔ ተጠግቶ ተቀመጠ። ትንሽ ቆይቶ ሌላ ሰው መጣ፤ አንድ አንድ እያለ ከምሽቱ ስድስት ሰዓት ላይ የቲኬት ገዢዎች (ብዙዎቹ ተከፍሏቸው ቲኬቱን እንዲገዙ የተላኩ የኔ ብጤዎች ናቸው) መቀመጥና የመኝታ ስልፉ ተገባደደ።

ከምሽቱ 11 ሰዓት (5:00 AM) ላይ፣ ልክ እንደ ቤተ ክርስቲያን ጸሎት ብድግ - ብድግ ማለት ተጀመረ። እስከ ጧቱ ሦስት ሰዓት ድረስ ቆምን፤ አንድም ሰው በሰልፉ አንደኝነቴን የተዳፈረ ሳይኖር። ሦስት ሰዓት ተሩብ ሲሆን የቲኬት መቁረጫው መስኮት ተከፈተ። ከውስጥ ቲኬት ቆራጩ ጎረምሳ እጁን አሾልኮ የያዘኩትን ገንዘብ ተቀበለኝ። ለኔና ለአሻግሬ ሁለት ቲኬቶች በመግዛት ቲኬቶቹን በእጄ እንደጨበጥኩ፣ የአውቶቡስ ጣቢያው ድንገት በወታደሮች ተከበበ።

በአንጃዎች ጠቋሚነት፣ ከዛ ሁሉ ሕዝብ እኔን ብቻ መንጥቀው ለመውሰድ የመጡ መሰለኝና በቆምኩበት ደርቄ ቀረሁ። እግሮቼ ቀጥቀጥ - ቀጥቀጥ ማለት ጀመሩ። ርጨዬ የማመልጥበት ስለሌለ፣ “አልሳሳም ለነፍሴ፤ የትግሉ ነው ሕይወቴ” የሚለውን የኢሕአፓ መዝሙር በልቤ መዘመር ጀመርኩ።

“ለዘመናት በጭቆና ማጥ፣
በግፍ ሰንሰለት ታስሬ፣
ሙብቴን ላስከብር፣
ጨቋኙን ልሸር፣
ተነስቻለሁ ዛሬ።
ይኸው ታጥቄአለሁ ዛሬ፤
ባንድ እንደሚነሳ፣
ጭቁን ሕዝብ ሁሉ፣
ለማያጠራጥር ድሉ፣
ፍጹም ነው እምነቴ፣
የትግሉ ነው ሕይወቴ፣
ልጓዝ በድል ጎዳና፣
በተሰዉት ጓዶች ፋና፣.....”

አልጨረስኩትም። በልቤ ስዘምር ካለሁበት ቆሜ ቀረሁ። ወዲያው አንድ የሚሊታሪ ካድሬ የሚከተለውን መግለጫ ሰጠ።

“ከዛሬ ጀምሮ፣ ላልተወሰነ ቀን፣ የማመላለሻዎ አውቶብሶች በጠቅላላ፣ ለአብዮታዊ ግዳጅ - ለአብዮታዊ ወታደሮች ወደ ሰሜኑ ጦር ማጓጓዣ ስለሚውሉ፣ አብዮታዊ ይቅርታን እየጠየቅን እናሰናብታችኋለን።”

ወታደሮቹ እኔን ለመያዝ አለመምጣታቸው ደስ ሲለኝ፣ በሌላ በኩል ደግሞ የአዲስ ሕይወት ጎዳና የሚከፍትልኝን አውቶቡስ በማጣቱ ጥልቅ ሃዘን ተሰማኝ። ይህ በሁለት ተቃራኒ ስሜቶች ውስጥ መዋጥ እኔንቴን ያሳጣኛል። ፈሪም ያስመስለኛል በማለት፣ ቶሎ ብዬ ወደ ጊዜያዊው እውነታ ውስጥ ገባሁና የዛሬውን አሳዛኝ ዜና ለማርዳት ወደ ተለመደው ሻይ ቤት ገሰገስኩ። እንደ ደረስኩም አሻግራ “ቴኬቱስ” አለኝ፤ አሳየሁት። ፈገግ ብሎ ሊስመኝ ሲል፣ አውቶቡሳቸንን በወታደራዊ ግዳጅ ላልተወሰነ ጊዜ የተቀማን መሆኑን ነገርኩት።

አሻግሪም ሰውነቱ ጭምድድ ሲልና ሲያዝን ሳየው፣ ምንው ባልተፈጠርኩ አሰኘኝ። እኛ ኮሙኒስቶች፡- ይህስ ከላይ (ከእግዚአብሔር) የመጣ ማለትን አንወድምና፤ መጥፎ አጋጣሚ እያልን ብቻ ተራገምን። ትንሽ ቆይቶ፣ ቀልጣፋው አሻግሪ ስለ ወደፊቱ ማሰብ ጀመረ። እኔ ደግሞ ስለ መጀመሪያው አውቶቡስ አለመሳካት እራሴን እየወቀስኩ አላዘንኩ።

“ከእንግዲህ ምንድነው ያለን አማራጭ?” አለ አሻግሪ። እኔም “በእግር መሄድ ወይም ሌላ ኮድ መጠበቅ ነዋ!” አልኩት። ሁለቱም እንደ ሰማይ ሩቅ መስሎ ታዩን። የተዘጋጀልን የቀበሌ ወረቀትም አገልግሎቱን የሚጨርስበት ቀን ቀርቧል። ለማንኛውም የበላይ አካል የሚለውን እንስማ በሚል ሃሳብ ተሰማምተን ተለያየን።

መሸት ሲል፣ መድህንን አገኘሁት። በዛሬው እለት የተፈጠረውን ስነግረው በጣም አዘነ። “ያጋጣሚዎች መደራረብ እኛን ችግር ላይ ሲጥለን፣ አንጃዎች ደግሞ ከደርግ ጋር በመሆን ፓርቲአችንን ለማዳከም ሲታገሉ፣ ሌላ ኮድ ለማዘጋጀት ምን ያህል እንደሚያስችግር በቀላሉ ሊገባህ ይችላል! አይደለም? ካሁን በፊት እንደነገርኩህ፣ በመሥሪያ ቤት ጥቆማ ተካሂዶ አንዳንድ ግለሰቦች ተይዘዋል። ይህንኑ ጉዳይ ለበላይ አካል አሳውቁ፣ ለኔ ደግሞ አማራጭ እስኪገኝልኝ ድረስ እኔም እንዳንተ አንደር ግራውንድ (ራስን ከሕጋዊ ሰዎች በመሰወር መደበቅ) መግባት ይኖርብኛል፤ እስከዛውም ካልተበላሁ (ካልያዙኝ) ነው፤” አለኝ መድህን። እኔም በልቤ “ወይ ጉድ! በችግር ላይ ችግር ሲደራረብ፣ መጨረሻው ምን ይሆን?” አልኩ።

መድህን በመቀጠል “ከእንግዲህ እኔ ኮንታክት (አገናኝ) ልሆንህ የምችል አይመስለኝም። ነገ ማታ ከዚህ ሥፍራ መጥተህ ባታገኘኝ፣ ችግር ውስጥ መግባቱን ትረዳለህ። ይህንን ስልህ፣ ሁኔታው ወደዛ እየገፋፋኝ መሆኑን ስለተረዳሁት ነው። በተቻለኝ መጠን ላለመያዝ እጥራለሁ። የበላይ አካል ይህንን የእኔን እና የእናንተንም ጉዳይ ያውቃል። እኔ ብያዝ ወይንም ብሰወር እንኳን፣ የኔ ኮንታክት (አገናኝ) በእኔ ፋንታ ያገኛችኋል። ስለዚህ ጉዳይ ቀደም ብዬ ከበላይ አካል ጋር ተነጋግራ ስለነበረ፣

ከእኔ አገናኝ ጋር የምትለዋወጡበት ኮድ (የምስጢር ቃል) ተሰርቶላችኋል። ስለዚህ ወደዚህ ሥፍራ እንዲመጣ እነግረዋለሁ። ምልክቱም እንደሚከተለው ነው፡-

ልክ ከቀኑ 12 ሰዓት (6:00 PM) ሲሆን፤ ከዚሁ ቡና ቤት ፊት ለፊት፤ ከመንገዱ በስተ ሰሜን በኩል፤ ጓዱ በቀኝ እጁ የጋዜጣ ጥቅል ይዞ፤ በጋዜጣው ግራ እጁን እየመታ ይቆማል። አንተም “ሰዎቹ አለፉ ወይ?” ስትለው፤ እርሱ ደግሞ “በባቡር ተሳፍረው ሄደዋል” ይልሃል። ይህ አንድም የምትለዋወጡበት ኮድ (የምስጢር ቃል) ነው፤ አንድም የኔን መያዝ የሚያነግርህ ነው።”

መድህን ይህንን ሲናገር ድንግጥ አልኩ። “እንዴ!...” አልኩ በልቤ፤ “መድህን እጁን ሲሰጥ ነው እንዴ? እርሱም እንደ አንጃዎች?” በማለት፤ በፊቴ ላይ ጥቁር ጉም ሽው ሲል ተመለከተ መድህን።

እንኳን የፊቴን የጭንቅላቴንም የሚያነበው መድህን ነገሩ ገብቶት “አይዞህ፤ እንዴ አይዞህ! ካልተያዘኩ እኔኑ ነው እኮ ከዚህ ሥፍራ የምታገኘኝ። ስታውቀኝ? እኔ እጄን የምሰጥ እመስልሃለሁ? ተለውጬ አንጃ የሆንኩ መሰለህ? ኮዱን የሰጠሁህ ድንገት ከተያዘኩ ለእናንተ ለራሳችሁ፤ ለፓርቲውና ለቆምንለት ሕዝብም ሁለት ነፍስ ላትርፍ ብዬ፤ የሁኔታውንም አዝማሚያ ስመለከት፤ ምናልባት ያለኝ ቀን ዛሬ ብቻ ሲሆን ስለሚችል ነው። ምን ላድርግ? ተታኩሼ እንዳልሞት እንኳን ጠብ መንጅያ የለኝ፤ ሽጉጥ እንኳን የለኝም..” አለ በቅሬታ።

እኔም “አይ አይደለም፤ እንዳው የወደፊቱን እያሰላሰልኩ ነው ሃዘን የገባኝ። አይዞህ፤ የሆነው ይሆናል” አልኩ በትካዜ።

መድህን “በል እንግዲህ ብዙ ማውራት አልችልም። እስከዚህ የደከምኩላችሁ በትግላችን አንፃር፤ የኔም የናንተም ነፍስ አንድ ናት ብዬ ነው። እና ያልኩህን ካለመጠራጠር አድርግ። በነገርኩህ መሠረት - ከቡና ቤት ፊት ለፊት፤ ከመንገዱ በስተ ሰሜን በኩል፤ ጓዱ በቀኝ እጁ የጋዜጣ ጥቅል ይዞ ስታይና ኮዱን ከተለዋወጣችሁ በኋላ፤ ምን ማድረግ እንደሚቻል ከጓዱ ጋር ትወያያላችሁ።” በማለት ጥልቅ በሆነ ቅሬታና ሃዘን በተቀላቀለበት ስሜት የመጨረሻ መልእክቱን አስተላልፎ ተለየኝ።

መድህን ጥሩ ጓደኛዬ ነበር። እግዚአብሔር ካንተ ጋር ይሁን እንዳልለው ኮሙኒስት ነኝ። “አጋጣሚዎች ተስተካክለው፤ ከአቸናፊው ሠፊ ሕዝብ ጋር በሰላም ይግጠመን” አልኩ፤ በመረረና በተዳከመ ድምጽ። ከዛም ተሳሳምንና ተለያየኝ።

በማግስቱ፣ ልክ 12 ሰዓት (6:00 PM) ሲሆን፣ የተባለው ጓድ ኮዱን እየሠራ ቆሞ አገኘሁትና፣ ኮዱን ከተለዋወጥን በኋላ ንግግር ጀመርን።

ይህ ጓድ (ጸጋዬ) በተክለ ሰውነቱ፣ በአለባበሱና በሁኔታው ሁሉ እንደጠበቅሁት ሆኖ አላገኘሁትም። እኔ የማውቃቸው የበላይ አካላት በብዛት በትምህርት የመጠቁ ናቸው። ይኸኛው ግን እንደነሱ አይመስልም። ጸጋዬ በሰውነቱ ኮሳሳ፣ አለባበሱም እንደ ድሆች ስለሆነ፣ “ሕጋዊ” አለመሆኑ ያስታውቃል። ሆኖም፣ ይህ ጓድ ቀልጠፍ - ቀልጠፍ የሚል፣ ባላገርና ከተማ የሚመላለስ የመርካቶ ሰው ሳይሆን አይቀርም። አካባቢውን ሁሉ በቁጥጥሩ ያደረገ መሆኑ ከሁኔታው ያስታውቃል።

ኮዱን ከተለዋወጥን በኋላ፣ ጓድ ጸጋዬ እንዲህ አለ፤ “ከእንግዲህ ባጭር ጊዜ ውስጥ ይሳካል ብዬ ተስፋ አልሰጥህም፤ ያለህ እድል በትእግስት መጠበቅ ብቻ ነው፤ እኔን እንደ ጓዱ በየቀኑ ልታገኘኝ አትችልም። ቀጠርም ልሰጥህ ያስቸግረኛል፤ ስለዚህ ዘወትር በዚህ ሰዓት አካባቢ፣ እዚህ ሥፍራ ፈልገኝ። ካለሁ አለሁ፤ ከሌለሁም የለሁም ማለት ነውና ብዙ አታንዣብ፤” አለኝ።

እኔም “እሺ” አልኩና ስለ መድህን ሁኔታ የሚያውቀው ካለ ብዬ እንዲነግረኝ ጠየቅሁት። እርሱም “እንጃ! አላወቅሁም፤ ምናልባት ሳያመልጥ አልቀረም፤ ግን እኔ ይህንን በዚህ ሰዓት ማወቅ አልችልም። ወደናንተው ጉዳይ ብናተኩር ይሻላል።” አለ ኮስተር ብሎ። ጸጋዬ ይህን ብቻ ተናግሮ፣ ካጠገቤ ጠፋ።

እኔም “ወይ ጉድ!” አልኩና፣ ወደመሬት አይኖኹን ተክዬ፣ የፍርታት ሃዘን ተሰማኝና፣ እንደገናም ወደ ሰማይ አንጋጠጥጬ በተስፋ ተዋጥኩና፣ አምላክና አጋጣሚን አንድ ላይ አዋህጄ፣ “ሦስታችንንም (እኔን አሻግሬን እና መድህንን) ሜዳ ቢያገጣጥመን?” አልኩ በለሆሳስ።

ከቀን ወደ ቀን አሻግሬን ለጥቂት ደቂቃዎች ከማግኘት በስተቀር ብቸኝነት እያጠቃኝ መጣ። በቀበሌ ውስጥ ካለ ሥራ መቆምና ማንዣብብ መታሰርን የሚያስከትል በመሆኑ፣ ያለው አማራጭ ቀኑን ሙሉ ሲዘሩ መዋል ነው። ይህ ደግሞ ያልተመጣጠነ ምግብ እየተመገበ ለሚኖር ሰው ያደክማል፤ አይቻልም። ጠላ ቤት በመግባትና ከዛ ቁጭ በማለት ነው ጊዜው የሚገፋው።

እንደ ጸጋዬ ቀልጠፍጠፍ የምል፣ የመርካቶ አራዳ ብሆን ኖሮ፣ እስከዛሬ ራሴን ከችግር ማውጣት ይቻለኝ ነበር እያልኩ አስባለሁ። ሰው የራሱን ጠባይ (ተፈጥሮ) በራሱ ይለውጠው ዘንድ እንዴት ይቻለዋል? እንዲህም ሆነ እንዲያ

በሕዝቦች መካከል ነው ያለሁት፤ ስለዚህ ራሴን ከራሴ ጋር ሙጭጭ አድርጌ በውስጣዊ ንግግር ብቻ አልወሰን፤ ከሕዝቦችም ጋር ላውራ አልኩ።

ሻይ ቤትና ጠላ ቤት እየገባሁ ከሕዝቦች ጋር አንድ ሁለት ቃል መናገሬ አልቀረም። ነገር ግን፣ እኔ በተፈጥሮ ብልጣ ብልጥ ስላልሆንኩ፣ ሦስትና አራት ቃል ከጨመርኩበት፣ የኢሕአፓ ወገን መሆኔን ለመረዳት አያስቸግርም በማለት፣ እራሴን እየደበቅሁ ከራሴ ጋር ብቻ ሳውራ ቀኑ ያልፋል።

አንዳንድ ጊዜ ለምታገልለት ሠፊ ሕዝብ የሚረዳ ሃሳብ አገኝ እንደሆን እያልኩ፣ ወሬ በጥምና ለማዳመጥ ስሞክር፣ ፖለቲካ መሰል ካልሆነ በስተቀር፣ ወሬ ቶሎ አልገባህ ይለኛል። ሰው ቀልጠፍ - ቀልጠፍ ብሎ ሃሳብ ለሃሳብ ሲለዋወጥ፣ አንዱ ሌላውን ቶሎ - ቶሎ ይረዳዋል። አንዱ ተናግሮ ሳይጨርስ ሌላው ይቀጥላል።

የመርካቶ ሰዎች የእርስ በርስ የመግባባት ችሎታቸው እጅግ ከፍተኛ ነው። በወቅታዊ ኑሮአቸው ውስጥ ያለውን ጥቃቅን ሃሳቦችን መተረክ ያደጉበት ስለሆነ፣ ሲያወሩ የአማርኛን ቋንቋ ተራቀውበታል። መራቀቅ ብቻ አይደለም፤ ይህ ቋንቋ የተሰጠው ለእነርሱ ብቻ ይመስላል። ባይሆንም ኖሮ ከሚያወሩት ውስጥ ለምን በብዛት አይገባኝም?

ከአንዳንዶቹ የሚሰነዘረውን ጥልቅና የሰላ አስተሳሰብ እኔ በድጋሜ ቀስ እያልኩ ሳመነኸገውና ብዙ ከቆየ በኋላ የወሬው ለዛ ሲገባኝ፣ “እነኚህ እድል ቢያጋጥማቸው በአለም ከሚታወቁ ሳይንቲስቶችና ፈላስፎች እኩል የሚሆኑ ወይንም የበለጡ ናቸው በእውነት፤” እላለሁ።

አንዳንድ ጊዜ ያነበብኳቸው የኢሕአፓና የአንጃዎች የልዩነት ዘገባዎች በአይምሮዬ ይመላለሳሉ። በተጨማሪም ሁኔታ አንጃዎች ያቀረቡት ዘገባ ብዙ ጠቃሚ ሃሳቦችን ያዘለ ስለመሆኑ ልክድ አልቻልኩም። ነገር ማክረር ባይኖር ኖሮ፣ በእነኚህ ጠቃሚ ሃሳቦች መጠቀም ይቻል ነበር።

እውነትም ኢሕአፓ ባለ ሁለት እውነት!! እውነትም ኢሕአፓ ባለ ሁለት እውነት!! ሰው እንዴት ለሁለት እውነት ይከፈላል። አባት በአስቸጋሪ ልጁ እንደሚናደድ፣ ፓርቲውም እንዲሁ በአንጃዎች ላይ አመረረ። ትንሽ እንኳ በጎ መንፈስ ቢኖር ኖሮ፣ የአባትና ልጅ መታረቅ ይህን ያህል አስቸጋሪ አይሆንም ነበር። ፓርቲው ሀ እና ለን በማግለል ፋንታ ለምን መታገስ አቃተው? በግለሰብ ደረጃ የሚወቀስ ማን ይሆን?

ኢሕአፓ የወቅቱንም ተጨባጭ ሁኔታዎች በማስመልከት፤ ሌላ ለየት ያለ ሃሳብ ከገዛ አብራኩ ሲመነጭ፤ በርዕዮተ አለም የከረረ አስተሳሰቡን ገታ ቢያደርግ፤ አንገቱን ዘንበል - ቀለስ አድርጎ፤ በጥምና የሚያዳምጥ ቢሆን ኖሮ፤ ይህ ሁሉ ችግር አይደርስም ነበረ።

እውነት እና ትህትናን አብሮ ጨብጦ መያዝ የኢሕአፓ መሪ የነበረውን (ደብተራውን) ከመጣበት ከቤተ ክርስቲያን የሚመልሰው መስሎት ይሆን እንዲህ ያመረረው? አዎ! ትህትና በሃይማኖተኛነት እንጂ በኮሙኒስትነት አይገኝም (ይሆን?)። ፖለቲካ ማለትም የሰዎችን ክፋት በቃላት ሽንገላ ጥሩ የሚያስመሰል እንጂ፤ ፍጹም እውነት ሊሆን አይችልም (ይሆን?)።

የሁለትነት ቀውስ የማይገባበት ሥፍራ የለም፤ ምንም እንኳን ፓርቲው የተሳሳተ መስመር ቢይዝም፤ እስከ መጨረሻያው በውስጥ መታገል ነው እንጂ፤ እርስ በርስ መጣላትና መዋጋት፤ መፈረካክስን፤ መዳከምን፤ ብሎም እራስን ማጥፋትን እንደሚያስከትል እንዴት ፓርቲው (አንጃዎችም) ሊገነዘቡት አልቻሉም? አልገባኝም።

አንጃዎችስ ሠፊውን ሕዝብ በማስቀደም ፋንታ፤ አብረን ስንታገል የቆየናቸውን ጓዶች መግቢያ መውጫ ማሳጣት፤ እንኳን ከሰው ከእንሰሳት የሚጠበቅ ነው ወይ? አልገባኝም።

አንድ ትልቅ መጽሐፍ ከሚወጣው፤ በወረቀት ጽፈው ለአባላት ካስተላለፉት የፖለቲካ ምጥቀትና ፍልስፍና በግልጽ ከሚያንጸባርቅ ከሁለቱ (ከኢሕአፓና ከአንጃ) ዘገባዎች የሰው ልጅ የማሰብና የእውቀት ማማ ምን ያህል የመጠቀ መሆኑን ያሳያል።

ከዚህ ሁሉ የተራቀቀ እውቀት ባሻገር፤ የሰው ልጅ የእንሰሳት ጠባይ ተደብቆ ይሆን? የየትኛው እንሰሳ ጠባይ ከየትኛው እንሰሳ ጠባይ ይሻላል?

አዎ! እስከዛሬ ድረስ በአለም ዙሪያ እንዳየነው ከሆነ፤ አከራካሪውስ በእውቀት መበላላጥ የተነሳ አይደለም። አዎ! እስከዛሬ ድረስ በአለም ዙሪያ እንዳየነው ከሆነ፤ አከራካሪውስ በእውነቶችና በውሸቶች መካከል ባለው ልዩነት የተነሳ አይደለም። አዎ! እስከዛሬ ድረስ በአለም ዙሪያ እንዳየነው ከሆነ፤ አከራካሪውስ በሰዎች በውስጣቸው ያለ ተፈጥሮ (ልዩ ያልታወቀ ጠባይ) ነው። ምናልባት ይህም ከሰዎች ብቻ ሳይሆን፤ ከውጪ ከመናፍስት አለም የሚመጣ ሊሆን ይችላል።

የአስተሳሰብ ዝንባሌዬ በመሀል ተንጠለጠለ። ከግራ ወደ ቀኝ፤ ከቀኝ ወደግራ የሚያናፍሱ ሃሳቦቼ እኔን አንገላቱኝ። ግን ከአንጃዎች የወረሰኳቸው አስተሳሰቦች ቢኖሩኝም፤ እስከሞት ድረስ በውስጥ ትግል እታገላለሁ እንጂ፤ ወይም ትግሉን ትቼ

ሰጊዜውም ቢሆን ዞር እላለሁ እንጂ፤ እኔም ነፍሴን ለማዳን ብዬ፤ አንጃ በመሆን ተጠግቼ፤ የገዛ ጓዶቼን መልሼ አላጠቃም።

አንጃዎች ደርግ የሰጣቸውን ሥራ እርሱ እንደሚፈልገው ከሠሩለት በኋላ፤ ሌላ ሥራ ሊሰጣቸው አልፈለገም። እነርሱ በሥራቸው ሁሉ ደርግን አስደሰቱት፤ እርሱ ግን በሥራቸው አልሸለማቸውም።

አንጃዎች (ምናልባትም የአንድ ግለ ሰብ ድርጊት ይሆናል) ነፍሳችንን ይምራታል ብለው (ይሆናል?) በአንድ ጊዜ እስከ አምስት መቶ ሺህ ብር ከአባላት የተዋጣ የኢሕአፓ ገንዘብ ለደርግ አስረክበዋል (?)። ደርግ ግን ከእኔና ከጓዶቼ የተጠረቃቀመውን ገንዘብ ከኪሱ አስገብቶ፤ አንጃዎችን አላመሰገናቸውም፤ ነፍሳቸውንም አልማረላቸውም፤ እነርሱኑ አንድ ባንድ መልቀምና መግደል ጀመረ እንጂ።

የደርግ ፋሺስትነት (ወይም ፋሺስታዊነት) የእንስሳነት ጠባዩን በቀላሉ እንዲታይበት አደረገው። ሌሎችም አንዳንድ የፖለቲካ ፓርቲዎችና ድርጅቶች አባሎች ለራሳቸው ሕሊና እንኳን የሚቆጫቸውን ሁሉ አደረጉ እንጂ፤ ደርግን ፋሺስት እንበለው ወይንም ፋሺስታዊ፤ ያው እርሱው ነው - ሰው የሚመስል አውሬ። ሁኔታውም ይህን ይመስላል፡-

ከእለታት አንድ ቀን፤ አንድ የተራብ አንበሳ አንድ ምስኪን አውሬ ይዞ እየበላ ሳለ፤ በጉሮሮው አጥንት ተቀረቀረበትና ተሰቃየ።

“እባካችሁ ከጉሮሮዬ የተቀረቀረውን አጥንት አውጡልኝ..” ብሎ እያሳዘነ ቢለምን፤ ደፍሮ አንበሳውን ለመርዳት የሚጠጋ ጠፋ። አንበሳው መላ ሲያጣ፤ እንዲህ አለ፡- “በጉሮሮዬ የተቀረቀረ አጥንት አለና፤ ይህን አጥንት ላወጣልኝ ሽልማት እሰጠዋለሁ።”

አሁንም እንስሳት ሁሉ ፈሩ። ግን አንድ የደፈረ ጀጌ አሞራ፤ ሽልማት አገኛለሁ ብሎ፤ ከአንበሳው ተጠጋና “እኔ አወጣልሃለሁ፤ በል አፍህን ክፈት” አለው። አንበሳውም “እሺ” ብሎ አፋን ከፈተለት። አሞራውም ከአንበሳው ጉሮሮ ውስጥ ገባና አጥንቱን አወጣለት።

አሞራውም “አጥንቱን አውጥቼልሃለሁና፤ ሽልማቱን ስጠኝ” ብሎ አንበሳውን ጠየቀው። አንበሳውም “ከአንበሳ ጉሮሮ አጥንት አወጣሁ ብለህ ማውራቱ፤ ይህ ላንተ ትልቅ ሽልማት ስለሆነ፤ ይህንኑ እያወራህ ኑር። ይህ ነው ሽልማትህ፤ በል ሂድ ካጠገቤ ጥፋ ሳልበጭቅህ!” ብሎ አባረረው ይባላል።

እንዲያ ነው እንግዲህ፤ የማንም ሰው ጠባይ ከመንፈሳዊነቱ ይልቅ ምድራዊነቱ ካመዘነ፤ እንደ እንስሳ ሆኗል ማለት ነው። ሰው እርስ በርሱ ሲባል፤ የማይጠግበውን የሥጋ ከርሱን ሲሞላ፤ ሞራላዊነቱን ረስቶ፤ እንስሳዊነቱን ሲያጎላ። አዎ! ክፉ ቀን ሲመጣ፤ የረከሰው የሰው ልጅ ጠባይ በገሃድ ይታያል፤ ውሸታምና ከዳተኛም ይበዛል።

በፖለቲካ የተሰማራ ሁሉ፤ አንድ ባንድ፤ በሚከተለው የእንስሳዊነት ጠባዩ ረከሰ፡- ውሸታምነት (እንደ ፖለቲካ ታክቲክ እየተቆጠረ)፤ ራስን ወዳድነት፤ የሥልጣን ጥም፤ ክፋት፤ ውዳሴ ከንቱ፤ ስግብግብነት፤ ትምክህተኛነት፤ እብሪተኛነት፤ ጀብደኝነት...። የሰው ልጅ ይህን ሁሉ አስከፊ ጠባያት ተሸክሞ ሠፊውን ሕዝብ ሊያገለግል እንዴት ይቻለዋል? እንዴት ይቻለዋል? እንዴት ይቻለዋል።

ለነገሩ ከሃይማኖት መጻሕፍት ያላነሰ ሞራል የሚያስተምር፤ የፓርቲ ዲሲፕሊን በሚል በእንግሊዝኛ የተጻፈ፤ እንዲሁም በአማርኛ የተተርጎመ ጽሑፍ ለብዙዎቻችን ተዳርሶ አንብበነዋል። ለነገሩ ይህንን የፓርቲ ዲሲፕሊን የሚከተሉ የኢሕአፓ አባላት በንግግራቸው፤ በጠባያቸውና በተግባራቸው ሁሉ፤ ከአንድ ቄስ ያላነሰ ትህትና ነበር የሚያሳዩት። እነ ዴሞክራሲያ ሲያስተላልፉ የነበረው መልእክት ከሐዋርያቶች መልእክት በምን ያንስ ነበር? ምን አይነት ሰይጣን መጥቶ ነው የበጠበጠን? መሪዎቻችን እንዴት ከዱን? እንዴት ከዱን።

ሃይማኖተኞች እጹብ ድንቅ ለሆነ፤ ፍጹም እውነት ለነገሠበት አገረ ሕይወት ይታገላሉ። አዎ! አዎን! እኔም ደፋር ነኝና፤ ወደ ባላገር ገብቼ የምታገለው፡- ይህ ትውልድ እውነትን ባያገኝ፤ የኢሕአፓዎች እውነት ለሚቀጥሉት ትውልዶች ተላልፎ፤ በኢትዮጵያ ምድር የኮሙኒስት ስርዓትን (ምድራዊ አገረ ሕይወትን) እንዲያገኝ ለማድረግ፤ የሰውን ልጅንም መጥፎ ጠባያት ለማጥፋት (ለመቀየር) ነበር። አለዚያማ እንዴት ይሆናል? ጥንትስ የፊውዳሎችና የአሪስቶክራቶች ጠባይ አይደለም እንዴ ሠፊውን ሕዝብ መቀመቅ የከተተው? የነርሱ ሆዳምነትና አልጠግብ ባይነት አይደለም እንዴ ሕዝቡን ያደኸየው? የእነርሱ ማናለብኝነት አይደለም እንዴ ሰብአዊ መብትን የጣሰው? የእነርሱ አምባገነናዊ ጠባይ አይደለም እንዴ? ሕዝቦችን ረግጦ መግዛት፤ ጭቆናና ምድራዊ ስቃይን ሁሉ ያስከተለው።

እንዳንድ ሰዎች ኮሙኒስትነትን ሲያጥላሉ፤ የኮሙኒስት ስርዓት አያበለጽግም፤ አያሳድግም ይላሉ። እውነት ነው፤ የኮሙኒስት ስርዓት ድሆችን ከወደቁበት ሲያነሳ፤ አህጉራዊ ሃብትን ሲያደላድል፤ ለሁሉም እንደ ሥራውና እንደ ችሎታው ሲያከፋፍል፤ ብልጽግና እና እድገት አይታይበት ይሆናል። ሆኖም፤ በአንድ

አገር ውስጥ አንድ ዜግነት ያለው ሕዝብ ለሁለት ተከፍሎ፣ አንዱ በዩ ሌላው ተመልካች ሲሆን፤ አንዱ የተንደላቀቀ ኑሮን ሲኖር፣ ሌላው በድህነት ሲማቅቅ የሚታይበትን ስርዓት ለመለወጥ ሲታገል፣ የኮሙኒስት ስርዓት ጊዜ ይፍጅበት እንጂ፣ የኋላ ኋላ፣ በከፍተኛ ደረጃ ማደጉ፣ መደርጀቱ አይቀርም። ብልጽግናውም የጋራ ብልጽግና ይሆናል እንጂ፣ የግለሰብ ብልጽግና አይሆንም።

እጅግ ግርም የሚለኝ ደግሞ፣ አንዳንድ ሰዎች ኢትዮጵያን በሙሉ፣ ሁለመናዋን ማየት ያቅታቸዋል። አብዛኛውን ሠፊ ሕዝብ ወደጎን ያደርጉና ጥቂት የበለጸጉና የደረጁ ሃብታሞችን ያስተውላሉ። እንደነዚህ ያሉ የደላቸው፣ የተመቻቸው ቱጃሮችን መቼ አጣች ኢትዮጵያችን? እነርሱ ከአለም ቱጃሮች ጋር ተደምረውም ቢሆን፣ በቁጥር ጥቂቶች ናቸው። ትግላችንን የተረዱልን ጥቂቶች ናቸው።

ይህንና የመሳሰሉትን ጉዳዮች እንደ ልማዴ ጻፍኩ፤ ብዙ የደረቁ እውነቶቼ እኔን የተለየ ሰው እንዳያስመስሉኝ፤ ምናልባት ወደ ሌላ አለም ከመሸጋገር ተርፌ እዚህ ስቀረሁም ጉዳት ላይ እንዳልወድቅበትም እየፈራሁ፤ እራሴን በገዛ እውነቶቼ ብጠምደው፣ ከእውነት አልርቅም (አላብድም) ስል ነበር የምጽፈው። ሰው ሆኖ ለተፈጠረ፣ አዎ! ወሬ፣ ንግግር፣ በጣም አስፈላጊ ነው፤ ሰው ከሰው ጋር ካልተነጋገረ፣ ከወረቀት እና ከመጻፊያ እስከሪፕቶ ጋር ቢነጋገር አይከፋም።

መጠነኛ ህመም

በየቀኑ 12 ሰዓት ሲሆን ጸጋዬን ከተባለው ሥፍራ እየሄድኩ መመልከቴን አላቋረጥኩም። ቀን ቀን በሃሳብ እወጠራለሁ፤ ማታ ማታ ደግሞ በሕልም እና በቅዠት ሌላ አለም ውስጥ እገባለሁ። በህልሜ የማየውንና በእውን የማየውን ለማስታረቅ አልቻልኩም፤ ጤንነቴም እየታወከ መጣ (ኤጭ)።

አሻግሬም ለጥቂት ቀናት ጠፍቶብኝ ነበር። ከአለታት አንድ ቀን ከተለመደው ሻይ ቤት ተገናኘንና ጨዋታ ጀመርን። ከወትሮው የተለየሁ ሆንኩበት። አትኩሮ እየሮኝ፣ አንዳንዴም ጎንተል እያደረገኝ ተጨዋወትን። “ደህና ነህ ወይ?” ይለኛል፤ እኔም “ደህና ነኝ” እለዋለሁ።

እኔ ግን ድምጽ የተባለ ሁሉ አንድ አይነት ሆኖብኛል። የሰዎቹ ጩኸት ከማንኪያዎች፣ ከብርጭቆዎች፣ ከወንበሮችና ሌሎችም የሻይ ቤት ኳኳታዎች ጋር ተደበላልቆ፣ የትኛው የትኛው ድምጽ መሆኑን መለየት አቅቶኛል። እንደ ወንዝ ጎርፍ

ሻው ሻው ይልብኛል። ድምጽ የተባለ ሁሉ እንደ አንድ ከፍተኛ ሞገድ ከፍና ዝቅ ሲል፣ በጠፈር መንኮራኩር የዘለአለማዊ ጉዞ እንደሚጓዝ ሰው የሆንኩ ይመስለኛል።

እሻግሬ ሲያወራ፡ አዎ! አዎ! ማለቱ ሰለቸኝና “ከዚህ እንውጣ!” አልኩት (አሁንም በልቤ ኤጭ እያልኩ)። እንደወጣንም “ጸጋዬን ካገኘሁት ሰንበት ብሏል፤ ምናልባት ዛሬ ማታ ሳላገኘው አልቀርም” አልኩት። እርሱም፤ “እንዴት እርግጠኛ ልትሆን ቻልክ በሕልምህ አይተህ ነው?” ብሎ ቀለደና ልንለያይ ስንል “ለመሆኑ ደህና ነህ? እባክህ ንገረኝ?” በማለት አጥብቆ ጠየቀኝ። እኔም “አይዘህ ደህና ነኝ፤ ምን እሆናለሁ ብለህ ነው? ትላንትና በደንብ ስላልተኛሁ ደክሞኝ ነው” አልኩት።

አሁንም በጥርጣሬ መልክ ሲመለከተኝ ጊዜ፣ ፊቴን ኮስተር አድርጌ፣ ክርር ባለ ንግግር “ስማኝ ልንገርህ ወዳጄ ጓዴ” አልኩት።

“እኔኮ አገር ለቆ እንደሚወጣ ተሰናብቼ መርካቶ ስገባ፣ ጓዶቼ በቆራጥነት የታገሉበት ክልል ውስጥ መሆኔን አልረሳም። መርካቶን ነጻ ባናወጣትም፣ በደርግ ቅኝ ግዛት ውስጥ ገና አልገባችም።

ይህንን አውቃለሁ፤ በተጨማሪም ተዋድቀው የወደቁት ጓዶቻችን መንፈስ አብሮኝ አለ። በከንቱ የፈሰሰው ደም ይታየኛል፤ የሠፊው ሕዝብ ጩኸት ከሻይ ቤቱ ጩኸት በልጦ ይሰማኛል። የሁላችንም የትግል መንፈስ ወደፊት እንጂ፣ ወደኋላ አያስመለከተኝም። መርካቶም ቀረሁ ወይም ጫካ ገባሁ፤ ይህ መንግሥት ከመለወጡ በፊት የማልመለስ መሆኔን ለራሴ ቃል ኪዳን ገብቼአለሁ። ይህን ቃል ኪዳን እንዳጥፍ የሚያደርገኝ ምንም ምድራዊ ኃይል አይኖርም” አልኩት።

እርሱም ቀበል አደረገና፣ ሳቅ ሳቅ እያለ፣ “እኔኮ ቆራጠኛነትህን በመጠራጠር አልነበረም የጠየቅሁህ፤ ሁኔታህን ስመለከተው የታመምክ መስሎኝ፣ ስለጤንነትህ ጠየቅሁህ እንጂ!” አለ።

“ደህና ነኝ” አልኩት። እርሱም “በል በርታ፣ በጸጋዬ በኩል ተስፋ ከመጣ እንድትነግረኝ፣ ነገ ከዚሁ ሻይ ቤት ተመልሼ እመጣለሁ” ብሎኝ ተለያየን።

ሦስተኛው ሙከራ

በነጋታው መሸት ሲል (12 ሰዓት) ጸጋዬን ከዚያው ሥፍራ አገኘሁት። የሥራ ጉዳይ ስለሆነ፣ በሰላምታ ልውውጥ ጊዜ ማጥፋት የለም። ወዲያውኑ የቀበሌ ወረቀቱን ለኔና ለአሻግሬ ያዘጋጀ መሆኑን ነገረኝ (የአውቶብሱ ቴኬት ተገዝቷል)። ጸጋዬ ካለወትሮው እጅግ ጣደፍ ጣደፍ ብሎ “ኩዱ የተዘጋጀ ስለሆነ፣ ከነገ ወዲያ ሁለታችሁም አውቶብሱ ጣቢያ በመምጣት እዛው እንገናኝ” አለ።

በማግስቱ ይህን የምስራች ለአሻግሬ ነገርኩትና ታላቅ ደስታ ሆነ። በተባለው ቀን ሁለታችንም አውቶብሱ ጣቢያ ሄድንና፣ ጸጋዬን ከዚያ ቆሞ እኛን ሲጠብቅ አገኘነው።

ጸጋዬ ሹፊሩንና ረዳት ሹፊሩን (አውቲስታውን) ያውቃቸዋል። በዚያ አካባቢ ጸጋዬን የማያውቅ ሰው የለም፤ ከሁሉም ጋር ያወራል፣ ይቃለዳል (ይጫወታል) ይስቃል፣ ያስቃልም።

ጸጋዬ አውቶብሱ ውስጥ እንድንገባ ነገረንና ገባን። አውቶብሱ ውስጥ ከገባን በኋላ ስለ ኮዱ ነገረን። ምናልባት ብንቀርና ኮዱን ለደርግ አሳልፈን ብንሰጥ፣ የሚከተለውን ችግር በመመልከት ይሆናል አውቶብሱ ውስጥ እስከንገባ የጠበቀው ብዬ አሰብኩ። ግን እንዴት ይህን ያህል ሊጠራጠረን ቻለ? ይህን ሁሉ እንዳስብ የሚያደርገኝ አንድም ሁኔታው ሲሆን፣ ሌላም እኔና አሻግሬን በደንብ ስለማያውቀንና ስለማይተማመንብንም ሊሆን ይችላል ብዬ አሰብኩ።

ጸጋዬ የተጠራጠረው ነገር ያለ ይመስል “አይዟችሁ! ዛሬ ባይሳካ ነገና ከነገ ወዲያ ሊሳካ ይችላል፤ ከሦስት ቀን በላይ ከሆነ ግን ኮዱ መለወጥ ይኖርበታል።” አለን።

ሹፊሩ የአውቶብሱን ሞተር አስነሳና እርሱ ከውጪ ወጥቶ ቆመ። ከመኪናው ሞተር ጩኸት በስተቀር፣ ትንፍሽ የሚል የለም።። ብዙ ጊዜ ጠፍቶ የተገኘን አውቶብሱ በናፍቆት ሲጠባበቅ የነበረ ተሳፋሪ፣ ሁሉም በሃሳብ ጭልጥ ብሎ ሄዷል።

ጸጋዬም ካጠገባችን አልራቀም፤ ከአውቶብሱ ሳይወጣ፣ ከዚህ በኋላ እርሱን ማግኘት እንደማይቻል ጠቆም ለማድረግ ፈልጓል። እኔም “ከዛው ሥፍራ?” አልኩት። እርሱም “ሞክር” ብሎኝ ተለየን።

እኔና አሻግሬ ጎን ለጎን ተቀምጠን፣ የአውቶብሱ ጎማዎች በቶሎ ሥራቸውን እንዲጀምሩ በጉጉት በመጠባበቅ፣ ካሁን አሁን ተነሳ ስንል ጊዜው እጅግ ረዘመብን።

የሁለታችንም የማውራት ችሎታ ወደ ሃሳባችን ተቀይሮ፤ ስለ ወደፊት ትግላችን በድምጽ አልባ ንግግር የምንለፈልፍ ይመስላል።

ሹፌሩ አውቶብሱ ውስጥ ገብቶ ራሱን መቀመጫው ላይ በማስተካከል ላይ እንዳለ፤ አንድ ሰው እየሮጠ መጣ። ሹፌሩን ለሁለት ደቂቃዎች ካነጋገረው በኋላ ሄደ። ሹፌሩም ወደ ተሳፋሪዎቹ ዞር በማለትና ሃዘን በተሞላበት አነጋገር እንዲህ አለ፡-

“አውቶብሱ ለአብዮታዊ ግዳጅ የሚፈለግ ሰለሆነ፤ በተቻለ ፍጥነት እንድትወጡ ትለመናላችሁ።”

ወዲያውኑ ሁሉም ጭጭ ብሎ፤ ውልቅ ውልቅ እያለ ወጣ። አንድ ያጉረመረመ ወይንም የብስጭት መልክ ያሳየ አልነበረም። እንዲህ አይነት ታዛዥነት (ፍጹም መገዛት) ከየት መጣ? እውነትም የሰውን ልጅ ተፈጠሮ የጠብ መንጃ ኃይል ይለውጠዋል! አልኩ በልቤ።

እኛም ከአውቶብሱ ወጥተን፤ አይዞህ! አይዞን! ተባባልን። እኔም አሻግሬን ሳጽናና፤ “እንግዲህ አይዞን። ጸጋዬም አይዟችሁ፤ ዛሬ ባይሳካ ነገና ከነገወዲያ ሊሳካ ይችላል” ብሎናል። ያ የፈረደበት የባላገሩ ጓዳችን እስኪያገኘን ድረስ በተባለው ሰዓት በየቀኑ ኮዱን ይሠራል ማለት ነው። እንዲሁ ኮዱን እየሠራ ለስንት ቀናት ይጠብቀናል ማለት ነው? ግፋ ቢል ለሦስት ቀናት እንጂ እኮ ነው። ታዲያ እስከዛ ድረስ አውቶብሱን የማናገኝ ከሆነስ? ትግላችን ረዥም፤ መንገዱም ጠመዘማዛ ነው። ተስፋ መቁረጥ ለሰው ልጅ ጠንቅ ነው፤ ስለዚህ እንበርታ። እንግዲህ ከዛው ሻይ ቤት በየቀኑ እንገናኝ፤ አንድ ሁለት ቀን ብንቆይም ምንም አይደል” ተባብለን ተለያየን። ከዛም በኋላ እየተገናኘን፤ በየቀኑ የአውቶብሱን ሁኔታ መከታተል ቀጠልን።

አንድ ሳምንት አለፈ፤ ግን ሁኔታው አልተቀየረም። የኤርትራ ጦርነት ከምን ጊዜውም የበለጠ እየተፋፋመ በመሄዱ፤ አውቶብስ ማግኘት አልተቻለም።

ሚሊሺያ

በየቀኑ ከየባላገሩ እየታፈሱ የሚመጡት ወጣቶች “ታጠቅ” የተባለው ጦር ሰፈር ይገቡና ጥቂት ሰልጥነው። “ሚሊሺያ” የሚል ስም እየተሰጣቸው፤ ወደማያውቁት፤ የሽምቅ ውጊያ ወዳለበት ወደ ኤርትራ በረሃ ይወስዳሉ።

ባላገሮች ከሚስቶቻቸው ተለይተው - ከዘመዶቻቸውም ተገንጥለው ከግብርና ሥራ ወደ ውትድርና (ሚሊሺያነት) ሥራ ሲሸጋገሩ፤ “አገራችንን ከውጪ ጠላት እንከላከላለን” በሚል መፈክር ነበር።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

እህ! የኢትዮጵያችን ታሪክ የሁሉም ዜጎቿ ታሪክ ተደምሮ በጥቅሉ ሲነገር ነው እንጂ፤ የአንድ ንጉሥ ወይም የግለሰብ ታሪክ ብቻውን አይደለም። ታዲያ፤ ሁሉም ፖለቲከኛ በሆነበት ምድር፤ ማን ያውራ ስለነርሱ - ከባላገር በግዳጅ “ታጠቅ ሰፈር” ስለሚገቡቱ? ሌላው ፖለቲካ ሁሉ ቀርቶ፤ ስለነኚህ ወጣት ገበሬዎች ማን ይናገር? ከግብርና ሥራቸው ተነጥለው፤ በውትድርና ሰልጥነው፤ ሚሊሺያ እየተባሉ ከሩቅ ሥፍራ (ኤርትራ ተብላ ከምትጠራ የኢትዮጵያ ክፋይ አገር) ስለሚዘምቱት።

አውቶብሱ ውስጥ ሲገቡ፤ ሌሎችም ሲከታተሉ፤ የኤርትራ በረሃም ለነኛው ለባላገሮቹ - ለወጣት ገበሬዎች “የመጨረሻ ማረፊያ ሥፍራ” ሲሆን፤ ብዙ ሰው ግራ በመጋባት ሲያዝን፤ የእናት፤ የእህት፤ የሚስት ሃዘን ምርር ሲል...።

- ክቡሬ - ክቡሬ የኢትዮጵያ ባላገር፤
- የታጨህበት ሚሊሺያ፤ የመቃብር ስምህ ወታደር፤
- በል ደህና ሁን፤ ካውቶብሱ ተሳፈር፤
- ልትሄድ ነውና ኤርትራ ከሚሉት ከሩቅ አገር፤
- ነፃነት ወይንም ሞት ብለው ከተነሱት - ከዘመዶቹ መንደር።
- በል ሂዳ! ከዚያ ማዶ ... ሂድ፤
- በጠብ መንጃህ ፍቅርን ዝራ፤
- አንዲቷ አገራችን በሕዝቦቿ እንድትኮራ።
- ታዲያ፤ ወደ ሰሜን - ሜዳ ሜዳውን፤
- እስከ በጎ ምድር፤ ሊማሊሞን ስትሻገር፤
- አውቶብሱ ሲነቀንቅህ፤
- ፈሱን ሲፈሳብህ እንዳትቸገር፤
- እንካ ወንድሜ ይህችን ፎጣ፤
- ሽንጥ አድርጋት ከአስቤዛው ሥር።

- ወይ ጉድ! ግራ የገባ ነገር፤
- ምንም ሳይከብድ አብሮ መኖር፤
- ጠብና ጭቅጭቅ እንዳይፈጠር፤
- ያገር ሰላም ልታስከብር፤

ከደቡብ፣ ከምሥራቅ ከመሃል አገር፣

ምሩጥ አንተ ገበሬ - ምሩጥ አንተ ባላገር፣

አንተ ልትዘራ በጠብመንኻ ልዩ ፍቅር!!

መገንጠል - ለብቻ መኖር፣

መድኃኒት ከሆነበት መንደር።

ወንድሜ በል ሂድና ለአገርህ ሙት፣

ይሻል ይሆናል ከመቸገር - አፈር ከመግፋት።

በኛ ልፋትና ጥረት በልጆቿም ብርታት፤

የዴሞክራሲ በር ሲከፈት፣ ኤርትራ ቁንጅናዋ እንዲታይላት፤

“ትልቅ እንጨት” ባንዲራ መትከያ በኢትዮጵያ እንዲጸናላት፤

የነፃነቷ ምልክት እንዲውለበለብላት፣

ሰላሚ በሁላችንም ደም እንዲጠበቅላት።

እህ! ወንድሜ.....

ካላንተ እኮ አይመጣም ሰላሜ።

ግን ምን ይደረግ? መድኃኒት ሆኖ ከተገኘ፣

ደምህና ደሜ።

እኔስ ካላንተ አይሆንልኝም፤..... አታቅፈኝም መሬት፤

ሞትስ ካልቀረ፣ ፈጥኖ ይምጣልኝ፣

ካንተ ከመለየት።

አዩ! በቃ፣ በቃ! በቃ ሂድ፣

ከቡሬ ሂድ በቃ፣ በቃ ሂድና ሙት፤

ግዳጅህን ፈጽምና ከምድር ተሰናበት፤

አይዞህ አብረን እንገባለን ከሰማይ ቤት፣

ፍጹም ዴሞክራሲ ከሞላበት።

ወንድምዬ ጸልይ፣ እንጸልይ፣ አብሮ እንዲጥለን፣

እንጸልይ ጊዜያዊ መለያየት እንዲሆንልን፤

የፍቅር አምላክ አብሮ እንዲያስኖረን።

ውዴ ፍቅሬ በል ሂድ፤

ውዴ ደህና ሁን፤

በእግዚአብሔር እንጂ በሰው አይሆን!

በእግዚአብሔር እንጂ በሰው አይሆን!

በእግዚአብሔር እንጂ በሰው አይሆን!

ምዕራፍ ስድስት

የብቸኛ ትግል

በዚህ አለም የሚከናወነው ሁሉ (ወይንም እኔ የምወስደው እርምጃ) እኔን ከተሳታፊነት አግልሎ፣ የተለየሁ አድርጎ አስቀመጠኝ፤ ከማውቃቸው ሁሉ ለየኝ። ወይ ከኢሕአፓ፣ ወይ ከተቀረው ሰው ሳልሆን በመሃል የቁም እስረኛ ሆንኩ።

የብቸኛ ትግል ማለት ምንድነው? ኢትዮጵያንና ሕዝቦቿን ከአይምሮ ውስጥ እያሰላሰሉ በብቸኝነት ማሰብና መጨነቅ ማለት ነው?

ዙሪያዬ ጨለማ እየሆነ ቢያስቸግረኝም፣ በፖለቲካና በፍልስፍና መካከል ጣልቃ የሚገባ ሃይማኖታዊ መሰል ቀና አስተሳሰብ በውስጤ እንዳለ አውቃለሁ። እንዳውም ሰውን ሙሉ ሰው የሚያሰኘው ይኸው ይመስለኛል። ግን ትንሽ ዞር ብሎብኛል፤ በዛ የመርካቶ ግርግር መካከል፣ የሰውና የሌላውን ጩኸት መለየት አቅቶኛል።

በአንድ በኩል፣ “የመርካቶ ሕዝብ ምን አይነት ጆሮ ቢኖረው ነው በዚህ ሁሉ ጩኸት መካከል የሰው የሆነውን ጩኸት አጣርቶ የሚሰማ?” እላለሁ። በሌላ በኩል ደግሞ፣ የኔ ጥንካሬ ማጣት፣ ባካባቢዬ ከማየው ሰው ሁሉ ያሳነሰኝ እየመሰለኝ፣ በራሴ አዝናለሁ።

ጆሮዬስ ከዳኝ፤ ግን የጆሮዬ መክዳት ለሃሳቦቼ ጥንካሬ የሰጠው እየመሰለኝ፣ ጽሑፎቼን ቀጠልኩ፤ ጠላ ሴት እየገባሁ መጻፍ ሆነ ሥራዬ። ሃሳብ ሲበራከትና ሲጽፉት ቀለል - ደስ ይላል። ግን ይህ ጽሑፍ የት ይደርስ ይሆን?

የሰውነቴ አካል የሆነው ልብሴ፡- አንድ ሰማያዊ ሸሚዝ፣ ጠቆር ያለ ሱፍ ኮት፣ በፍማ ሱሪ እና ጥቁር የቆዳ ጫማ፤ የጠቅላላ ኪሶቼ ቁጥር አስር፤ ሻይ ሴት ገብቼ ገንዘብ ለመክፈል አስሩን ኪሶቼን ደጋግሜ መዳበስ ለምድብኝ፣ ከውጪ ለሚያየኝ ትኩረት እስባለሁ። ኪሶቼን በየጊዜው ስደባብስ የተገዙትን የአውቶቡስ ቲኬቶች አውጥቼ ጥያቄው ይሆን? በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ ማለት ይህ እኮ ነው። ችግር ሲመጣ ይደራረባል።

በኪሴ የቀሩኝን ብሮች ደጋግሜ ከቆጠርኩ በኋላ፣ ለሁለት ቲኬት መግዣ፣ የሚሆን ገንዘብ (23 ብር) በአንዱ ኪሴ አስቀምጫለሁ። መቸገሪን አይቶ ሥጋ የተባለ

ከሰውነቴ ጠፍቶ አጥንቴን ስለቀረሁ፤ ተወዛዋኝ አጽም መሰልኩ። ጉልበት ሊከዳኝ ነው፤ ትንሽ ስሄድ ይደክመኝ ጀመር። ከጆሮዬ ቀጥሎ እግሮቼም ሊከዳኝ ነው መሰለኝ። አቅጣጫን የሚያሳውቅ የአይምሮዬ ክፍል ድንገት ሳይዘጋ አልቀረም፤ መንገድ ይጠፋኝ ጀመር። ቡና ቤቶቼ ሁሉ አንድ አይነት ሆኑብኝ።

ቀደም ብሎ ድምጽ ሁሉ አንድ አይነት ሆኑብኝ፤ አሁን ደግሞ በአይን የሚታይ ሁሉ አንድ አይነት እየሆንብኝ ነው። ሌላ አገር ውስጥ ያለሁ መሰለኝ። ብሄድ ብሄድ አንድ የምለየው መንገድ፣ አንድ የማስታውሰው ቡና ቤት አጣሁ። ከእንግዲህ ማንንም ላላገኝ ነው ብዬ ተበሳጩሁ። ለመሆኑ የመርካቶ መንገዶች እንዲጠፉብኝ ያደረገ የአይምሮዬ መድከም ይሆን? ወይንስ የሞራሌ መላሸቅ።

አሻግሬ ካጠገቤ ጠፋ፤ ወይ ፈልጌ አላገኘሁት፤ ወይ ፈልጎ አላገኘኝ። ጸጋዬንም ለማግኘት ሞከርኩ፤ እርሱ ባገር የለም። መድሀን ጠፍቷል። ሁለቱን (እሻግሬን እና ጸጋዬን) ለማግኘት ካልቻልኩ፣ አውቄ የጠፋሁባቸው ይመስላቸው ይሆን? ጸጋዬን ለማግኘት ካልቻልኩ ለአሻግሬ አልጠቅመውም። ግን ጸጋዬን እንኳን ባጣ አሻግሬን ባገኘውና፣ ሃሳብ ለሃሳብ ብንለዋወጥ ጥሩ ነበር።

በሄድኩበት የቀበሌ ዘበኞች ይከታተሉኝ። ሁኔታዎችም ተስፋ እንድቆርጥ ያስገድዱኝ ጀመር። ሌላ መንደር ውስጥ ገባሁ። ቀስ በቀስ ከዚህ መንደር ያሉትን የሻይ ቤቶችና አካባቢያቸውን አጠናሁ። በዚህ መንደር ውስጥ ብዙ ሴትኛ አዳሪዎች አሉ። ለመሆኑ ሴትኛ አዳሪ ማለት ምን ማለት ነው?

እህ! የኢትዮጵያችን ታሪክ የሁሉም ዜጎቿ ታሪክ ተደምሮ በጥቅሉ ሲነገር ነው እንጂ፣ የአንድ ንጉሥ ወይም የግለሰብ ታሪክ ብቻውን አይደለም። ታዲያ፣ ሁሉም ፖለቲከኛ በሆነበት ምድር፣ ማን ያውራ ስለነርሱ - ስለ ሴትኛ አዳሪዎቹ።

ሴትኛ አዳሪ ማለት ሴቶች በምድር ላይ ራሳቸውን ችለው መኖር ሲያቅታቸው፣ በኑሮ የሚያግዛቸው ባል ሲያጡ፣ በምድር ለመቆየት ሲሉ ወንዶችን የሚለምኑበት ዘዴ ነው። ወንዶችም የሚሠሩትን ሠርተው፣ የእንስሳነታቸውን ደግነት ለመግለጽ ሲሉ፣ ገንዘብ ጣል አድርገው ይሄዳሉ።

በዛ በረሃቡ ዘመን - ድርቅ በሆነበት ሥፍራ (በሰሜን እና በሰሜን ምስራቅ ኢትዮጵያ) ባሎች ሚስቶቻቸውን ማስተዳደር አቃታቸው። ሚስቶችም የሚያበስሉት ምግብ አጡ። በትዳር ውስጥ የረሃብ ሞት ገባ። ከዚህ ለማምለጥ ብለው፣ ባልና ሚስት በሕግ ሳይፋቱ፣ የተለያየ ሥራ ጀመሩ። ባል ባቅራቢያው ከሚገኘው የባላገር ከተማ በቀን ሥራ ሲሸቅል፣ ሚስት ደግሞ፣ ሸቃዮች ከሚያስገኙት ገንዘብ ለመካፈል ስትል፣ ጠላ ሻጭ ሆነች። ይህችና ሌሎችም ሴትኛ አዳሪዎች ዘመዶቻቸው በምግብ እጦት ሥጋና ነፍሳቸው ሲለያይ የተመለከቱ ናቸው። የባላገር ኑሮ ሲዎል እየሆነ መኖር

ሲያቅታቸውና ከሞት በስተቀር ሌላ አማራጭ ሲጠፋባቸው፤ በሥጋቸው ተደስተው ለመኖር ሳይሆን፤ ለዛ ነፍስን ለተሸከመ ሥጋ እንዳያንቀላፋ መደለያ ይሆናል ብለው ነው ሴትኛ አዳሪ የሆኑት። በነርሱ ምርጫ ሳይሆን ተገደው ነው። ታዲያ ገጠር በነበሩ ጊዜ ከተፈጥሮ ጋር ታግለው የሰውን ልጅ ከሞት ለማዳን ይጣደፉ ነበር። አልሆን ሲላቸው የራሳቸውን ነፍስ ለማዳን ብለው፤ ሰው በበዛበት ገቡ፤ እና ከዚያ ሌላ ለየት ያለ ሥራን መሥራት ጀመሩ።

እንዲሁም በአዲስ አበባ ሠራተኛ ባል ከእስር ቤት ገብቶ የመፈታት ተስፋው ጥፍት ሲል፤ ሚስት ለባሏ የምታቀብለው፤ እሷም ልጇም የሚበሉት ምግብ ሲያጡ፤ እየከሰቱ እየመመነች ስትሄድ፤ ልጇም ሲቀጭጭ፤ ባል ይህንን ከእስር ቤት አሾልኮ ተመለከተ። ለሚሰቱና ለልጇ ሲጨነቅ፤ የነፍስ ማዳን አማራጭ ዘዴዎችን ሁሉ አስቦ አስቦ መልስ ሲያጣ፤ ልቡም በርህራሄ ሲነካ፤ የሚዘገንን ነገር በብጣሽ ወረቀት ጽፎ አቀበላት “ስለ እኔ አታሰቢ፤ ስለ እራስሽ እና ስለ ልጆቻችን ብቻ አሰቢ፤ ስፈታ እንጋ....?” ... ምን ማለት ነው?... ወይ ጉድ!! ያስለቅሳል።

- በሰው ሰራሽ ችግር የሰው ምርጫው ሲሆን ኃጢአት፤
- ጾታ በጾታ ላይ እንዲነግሥበት፤
- ሥጋ በሥጋ ላይ በገንዘብ እንዲያዝበት።
- ሴቶች ነፍስ ዘሪዎች፤ ጡት አጥቢዎች፤
- ነፍስ ዘርታችሁ ዝም የማትሉ፤ አሳዳጊዎች፤
- በሕይወታችሁ ሁሉ፤ ለሰው ልጅ ተቆርቋሪዎች፤
- በእውን የናንተ የቢሮ ሥራ ይህ ይሁን? ይህ ይሁን?
- የደላው ብቻ - ቁጭ ብሎ - ተዝናንቶ ሲወንጀል ሌላውን፤
- በሴቶቹ ላይ ያላከካል፤ ጥፋቱን፤ ኃጢአቱን።
- የሰው አይምሮ ሁሉን ተገንዝቦ ሲያዝን፤
- ግን ከሃዘን በቀር፤ ተስፋ ሲመነምን፤
- የሚያዝ የሚጨበጥ ሲጠፋ - ኢሕአፓም ሲበተን፤
- አይ አንቺ ምድር! ስንቱን አሳየሺን - ስንቱን።

ይህም ትንሽ ልጅ ገና ከልጅነቱ ከአባቱ ተለይቶ፤ ከሞት እንዲተርፍና እንዲያደግ እናቱ የምታደርገውን ትግል ሁሉ ለማስተዋል ይበቃና “...ይህች እናቱ ሴትኛ አዳሪ ሁና ያሳደገችኝ፤ ፍቅርን ስለመገባችኝ፤ ውለታ አለብኝ፤ ተምሬ፤ ሥራ ይገድ፤ እናቴን ነጻ አወጣታለሁኝ ይላል።” አዎ! ይህንን ይላል፤ ያ ገና ነፍስ ያላወቀ

የሴትኛ አዳሪ ልጅ። ግን በጉርምስና እና በእውቀት፣ እርሱም የሚወድቅበት ጎዳና ከእናቱ የከፋ ይሆናል፤ ትውልድ ሙትት ሲል..ትውልድ ሙትት ሲል።

ድህነት ሴትኛ አዳሪዎች እንዲሆኑ እንዳስገድዳቸው ሁሉ፤ በልተውና ጠግበው የሚኖሩ ወጣቶች በጥይት እየተገደሉ ከደጃፋቸው ሲጣሉም ተመለከቱ። ተመልክተው ግን ዝም ማለት አልተቻላቸውም። ከሴትኛ አዳሪነት ጋር ሌላ ተጨማሪ ሥራ ወሰዱ። በምርጫቸው በወሰዱት ሥራ መሠረት፣ የሰብአዊነት ተቆርቋሪዎች ሆኑና፣ ከኢሕአፓ ታጋዮች ጋር ተቆራኙ።

ቀደም ሲል፣ በኢሕአፓ በኩል የተደረገው ቅስቀሳ የመርካቶ ሴትኛ አዳሪዎችን የዴሞክራሲያዊ ግንባር ውስጥ እንዲሳተፉ አድርጓቸው ነበርና፤ ብዙ ሴቶች በኡኡታ ኮሚቴዎች በመሳተፍ “ኡ!ኡ!ኡ!ኡ!ኡ!ኡ!ኡ!ኡ!.....” እያሉ በመጮህ፣ የደርግ ወታደር መርካቶ እንዳይገባ ባቅማቸው ተከላክለዋል። ለአኔም በሴትኛ አዳሪ ወታደሮች ከሚጠበቅ መንደር - ከመርካቶ መግባቱ ድንገት ከመገደል ያድነኛል፣ ወይም የመሞቻዬን ጊዜ ያራዝመዋል ብዬ በማሰብ ነው ከዚህ ሥፍራ ጥገኝነት የጠየቅሁት። በገዛ አገሬ ተሰድጄ የገባሁበት መንደር...አገሬ።

በዛ በቀውጢ ቀን፣ መጠጊያና መሄጃ አጥተው ባለቤት እንደሌለው ውሻ ከርታታ በመሆን፣ ለማኝ በሽተኛ መስለው የሚታዩትን የኢሕአፓ ታጋዮች፣ የመርካቶ ሴትኛ አዳሪዎች በማስጠጋት ረድተዋል። ከደጋግ ሰዎች ዘንድ ያለ (የተፈጠረ) ርህራሄ በሴትኛ አዳሪዎችም አለ። ስለሆነም፣ ከሰዓት እላሬ በኋላም ቢሆን፣ ለአልቤርጎ የሚከፈለውን ያህል ብቻ እያስከፈሉ፣ ወይም በነፃ በማሳደር፣ የብዙዎችን ነፍስ አድነዋል።

በተቃራኒ ደግሞ፣ አንዳንድ ሴትኛ አዳሪዎች፣ ሰዓት እላሬ ሲቃረብ፣ እንደኔ አይነቱን ጠውላጋ፣ ከርታታ፣ ገና ከሩቅ ሲያዩ፣ ድምጻቸውን ከፍ አድርገው “እኛ አልቤርጎ አይደለንም፤ እንዴ! አሁንስ በዛ፤ እንዴ!.....” ይላሉ። ታዲያ፣ በዚህን ጊዜ ነው መፈጠር የሚያስጠላው። ግን ጥቂቶች ናቸው እንዲህ የሚሉ። እንደነዚህ ያሉቱ፣ ከኢሕአፓ ወገን ለመሆን የፈሩ፣ ሥጋዊ እውነት ያላቸው፣ መንፈሳዊነት የራቃቸው፣ የተለዩ፣ የተለዩ፣ የተለዩ፣ የተለዩ፣.....ናቸው።

የአንድ ቄስ ምክር

ከዕለታት በአንድ ቀን፣ ጠላ ቤት ገብቼ ለመጎለት ወደ በሩ ጠጋ ስል፣ አንድ ቀዥቃዣ ሰው ከቄስ ጋር ሲጣላ ደረስኩ። ይህም ሰው እንዴት አንድ ቄስ ከሴትኛ አዳሪ ሴት ቤት ይገባል ብሎ የራሱን የከፋት አስተሳሰብ አንጸባረቀ፤ ሊጣላ፣ ሊማታም ከጀለ።

ሴቲቱም ቄሱ እንዳይመታባት በመፍራት ከሁለቱ መሃል ቆመችና እንባዋን ኮለል ኮለል በማድረግ ሰውዬውን እንዲህ አለችው፡-

“ሰማህ የኔ ወንድም! ለመሆኑ ምንም እንኳ እድሌ ሆኖ በዚህ ሥራ ብሰማራ፥ እኔስ እንዳንተው ከሰው አይደለም እንዴ የተፈጠርኩት? ሥጋዬ ቢበድልና እግዚአብሔርን ባስቀይመው፥ ነፍሴን እንዲያድንልኝ ብለምነው፥ ማነው የሚከለክለኝ? እርሳቸውስ አባቴ ከቤቴ ገብተው ቢጸልዩልኝና ቢያማልዱኝ አንተ ምን ገደደህ? ኸረ ተው! ወንድሜ ተው። ከቤቴ እርኩስ መንፈስ እንዳይመጣብኝ፥ ከመጥፎ ሰዎች እንዲያርቀኝ፥ ደጋጎቹን እንዲያርቀርብልኝ፥ ወይም ከዚህ አሁን ካለሁበት የከፋ ኑሮ ውስጥ እንዳልገባ፥ ወይም ሻል ያለ ኑሮ እንዳገኝ አባቴ እግዚአብሔርን ቢለምኑልኝ፥ ከቤቴስ ጸበል ቢረጩልኝ ያስነውራል? ወይንስ ተከልክሏል? አዩ! ተው - ተው የኔ ወንድም! ፍርድ የእግዚአብሔር ስለሆነ ሰውን ለመኮነን አትቻኩል።”

ቄሱም ቀስ ብለው በትእግስት እንዲህ አሉ፡ “ሰማህ የኔ ወንድም! አሁን እርሷ ያለችህን ሰማህ። ቄስ የሴትኛ አዳሬ ዘመድ ሊኖረው አይችልም? ሴትኛ አዳሬዎችስ የቄስ ዘመድ እንዳይኖራቸው ምን ይከለክላቸዋል? ይህች ሴት ዘመዴ ስለሆነችና ስለመወዳት፥ በሥጋዋ ረክሳለች ብዬ፥ ተጠይፌ አልራቅኋትም፤ ልጸልይላት አስቤ ከቤቷ መጣሁ እንጂ። ይህን ማድረግን እንደ ኃጢአት ቆጠርከው? የኔ ወንድም።

አውቃለሁ፤ ከዚህ ስለገባሁ በሌላ ነገር ጠርጥረኸኝ እንደሆነ። የሁላችንንም ሥራ የሚያውቅ እግዚአብሔር ነው። ለመሆኑ፥ ከኔ፥ ካንተና ከሷ የሚጸድቀውን የሚያውቅ ማነው? እኔ ቄስ ስለሆንኩ ብቻ የምጸድቅ፥ እርሷ በዚህ ሥራ ስለተሰማራች ብቻ የምትኮነን ለመሆኑ ማን አወቀ? እኔ ግን በዚህ ሥራ ተሰማርታለች ብዬ ዝምድናዋን አልፍቀውም። ማንም ሰው የፈለገውን ይበለኝ እንጂ፥ እኔስ ድሮ እንደምጠይቃት አሁንም እጠይቃታለሁ። ይህች አለም አታላይ ናት። “ለኑሮአቸሁ የሚሆን ከዚህ ሥፍራ ተዘጋጅቶላችኋልና፤ ኑ እዚህ!” ብላ ሰውን ካልሆነ ሥፍራ የምትጥል አሳሳች ናት ይህች አለም።

ሴቶች ልጆቻችን እና እህቶቻችን አይናቸው እያየ ምድራዊ ሲቦል ውስጥ እየዘለሉ የገቡት በምርጫቸው ሳይሆን ተገደው ነው። ይህችም ሴት ሳትወድ የገባችበት ሥራ ሁል ጊዜ እየጸጸታት ነው፤ እድሉ ሲያጋጥማት ከዚህ ሥራ ትወጣለች። እኔም የመጣሁት አንዱም ሌላ አማራጭ እንድትፈልግ ልመክራት ብዬ ነው። እስከዛው ግን በሥጋዋ ብትረክስ ነፍሷ እንዳይረክስ በምታደርገው ጸሎት ልራዳት ብዬ ነውና፤ ወንድሜ አትቆጣ። ይህ ጥለን የምንሄደው አለም ሁላችንንም የተለያየ ችግር ውስጥ ይከተናል፤ ማነው ወደ የሚፈልገውን ብቻ እያደረገ የሚኖር? ማንስ ነው ከማይፈልገው ርቆ መኖር የሚችል?” አሉ በትካዜ።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

በዛን ወቅትና በዛ ሥፍራ ብዙ ጭቅጭቅና ብዙ ወሬ ነበር። ሴቶቻችን መሄጃ አጥተው ሲንከራተቱ፤ መንግሥትም እያየ ዝም ሲል፤ እኔ በሰማሁት ብቻ ሳይሆን፤ በሃሳብ በተወጠረው አንጎሌ፤ ይህን እና የመሳሰለውን ሳይሆን አይቀርም የተናገሩት በማለት፤ የሰው ልጅ በዕድሜው ውስጥ የሚደርስበትን ፍዳ ከሁኔታው ጋር በማገናዘብ ለመግለጽ ስል ነው ከራሴው ሃሳብ ጨማምሬ የተናገርኩ።

“ይህ ጥለን የምንሄደው አለም ሁላችንንም የተለያየ ችግር ውስጥ ይከተናል፤ ማነው ወደ የሚፈልገውን ብቻ እያደረገ የሚኖር?...ማነው ወደ የሚፈልገውን ብቻ እያደረገ የሚኖር?..” የተሰኘው ግን እኔንም ይመለከታል። አዎ! ጊዜ ያልፋል፤ እስኪያልፍ ያለፋል።

- የሰው ልጅ ሕይወቱ አካል ሰውነቱ፤
- ቢረክስ ቢዋረድ፤ ክብር አልባ ከንቱ፤
- ሌላም ሕይወት አለው፤ የመንፈስ ሰውነት፤
- ከጥፋት አውጥቶ ጨዋ ሥፍራ ‘ሚከት’።
- አለም ሁለት ናት፤ በሁለት ዓይን ስናያት፤
- መጥፎውን በጥሩ ይቻላል መተካት።

ከፉውን ብቻ እያየን፤ ተስፋ ከመቁረጥ ያድነን። ባቅማቸው የተራበን ያበሉ፤ የተጠማን ያጠጡ፤ የታረዘን ያለበሱ ሴትኛ አዳሪዎች በሰማይ የሚያገኙትን ሥፍራ፤ ከአልጋቸው ሳይነሱ፤ የቤት ሠራተኞቻቸውን “ውሃ ቀጠነ” ብለው የሚጨቃጨቁ፤ የሚያመናጨቁና የሚቆጡ የቤት እመቤቶች አያገኙትም (ይሆናል)።

ረዓብ የምትባል ጋለሞታ ሁለት የእስራኤል ሰላዮችን ከቤቷ ደብቃ የኢያሪኮ ንጉሥ እንዳይገድላቸው ስላደረገች፤ ስሟ በመጽሐፍ ቅዱስ ተጽፎላት እስካሁን ትታወሳለች፤ ምሕረት የሚገባት (ሩሐማ) እየተባለች (ኢያሱ 2፡1- መጨረሻ)።

ለኢትዮጵያም ሴትኛ አዳሪዎች ምሕረት ይመጣል። ደጋግ የኢትዮጵያ ሴቶች የድህነትና የረሃብ ጦር ከባላገር አባሮ አዲስ አበባ አመጣቸው፤ ከዚያም የሚወዱትን ሳይሆን፤ የሚጠሉትን ሥራ እየሠሩ ይኖራሉ። እነርሱ ጋለሞታዎች አይደሉም። ቸሩ እግዚአብሔር ሁኔታቸውን ተመልክቶ ከጥሩ ሥፍራ ያስቀምጣቸዋል።

ከወጣቶችና ከሽማግሌዎች፤ ከቆሶችና ከዲያቆኖች፤ ከመንግሥታዊ ድርጅቶችና ከሃይማኖታዊ ተቋሞች በመዋቀር የኢትዮጵያን ሴትኛ አዳሪዎችን ሁሉ ወደ ተሻለ ሥፍራ እየመራ የሚወስዳቸው መንፈስ “በቅርብ ጊዜ ውስጥ” በሥፍራዎች ሁሉ ሥራውን እንደሚጀምር “ይህ መጽሐፍ” ያውቀዋል።

ምዕራፍ ሰባት

ሃሳቦች እና ጭንቀቶች

ከአለታት በአንድ ቀን፣ ከጧቱ ሁለት ሰዓት ላይ፣ አንድ የንኡስ ከበርቴ ቡና ቤት ገባሁና፣ ቡና አዝዬ፣ ከአንድ የግርግዳ ማእዘን ተጠግቶ የተቀመጠ ወንበር ላይ ቁጭ አልኩ። ከኔ በስተቀር ሌላ ሰው አልነበረም። የቡና ቤቱ ሰራተኛ (ቦይ) ሲጠራርግና ሲወለውል አየዋለሁ። እርሱ ጭቁን ነውና፤ ገቢውም ሴቶቹ ከሚያገኙት ያንሳል። እርሱ የነርሱን ፍላጎትና ስሜት በተቻለው መጠን ይጠብቃል፤ ስለዚህም ይመስለኛል፣ ለሴቶቹ ሁሉ እርሱ ታዛዥ ነው።

እንደገባሁ፣ ያዘዘኩትን ቡና ግማሹን ጠጥቼ፣ ልክ እንዳስቀመጡት እቃ ሳልንቀሳቀስ ብዙ ቆየሁ። መቼስ የት እሄዳለሁ ብዬ፣ እስከ ቀኑ አምስት ሰዓት ድረስ ቁጭ አልኩ። ለተመለከተኝ፣ በሃሳብ ሰጥሜ ያለሁበትን የማውቅ አልመስልም። በዩም ሥራውን ጨርሶ ሥፍራውን ለተረኞች ሴቶች ለማስተላለፍ ሲሰናዳ፣ የኔ ከቡና ቤት አለመውጣት አሳሰበው። ሳልንቀሳቀስ - ከወንበር ተጣብቄ ብዙ ስለቆየሁ በዩ ተጨነቀ፤ ተቅቦጠቦጠ፤ ሴቶቹ ሊመጡ ሆነ።

ሴቶቹ ከእንቅልፋቸው ተነስተው፣ ተፀዳድተው፣ ቁርሳቸውን በልተው፣ ተኳኩለውና አበባ መስለው ብቅ፣ ብቅ ሊሉ ሆነ። ሂሳቡን ከፍሎ እንዳይሄድ፣ የማይፈለግ ሰው ከዛ ወንበር ተጣብቋል። ከዛ ሰዓት በኋላ፣ ከዚያ ሥፍራ መቆየት እንኳን ለኔ ለርሱም አልተፈቀደ።

በዩ ልክ እንደሌለሁ ቆጥሮ፣ የዝንብ መግደያ (ፍሊት) ሲነፋ ለኔም ጭምር መሆኑ በደንብ ገባኝ። እኔም ልክ ከእንቅልፉ እንደተቀሰቀሰ ሰው ብንን አልኩ። በዩን ምንም ሳልቀየመው አይኔን እያሻሸሁ ቶሎ ብዬ የቡናውን ሂሳብ ከፈልኩና ወጣሁ።

አዎ! ወንዶች ደጎች ናቸው፤ ግን ደግነታቸው እንደ ሴቶች ደግነት አይለሰልሰም። ይህን ቁንጽል፣ ኢሳይንሳዊ አባባል ላይሆን ይችላል፤ ሆኖም፣ ደግነትን ከርህራሄ ጋር ለማዋሃድስ እንደ ሴቶች ለወንዶች ቀላል አይመስለኝም።

ወይ ጉድ! በአሮምኛ እንዲህ የሚል አባባል አለ፤ “ኢዬይሳ በካ ቡሉ ወጋ ጄቤ ዱኛ ኢቲ ባይሳ” ይህም ማለት፡- ደሃ ሰው ማደሪያ ሲያጣ ፈሱን ያበዛበታል

ማለት ነው። ከዛን ጊዜ በኋላ፣ “ጥንትም የንኡስ ከበርቴ ቡና ቤት ለኔ አይሆነኝም” አልኩና፣ ቡና ቤት መግባት አቆምኩ።

በጠላ ቤት አካባቢ ያለውን ሕይወት ሲመለከቱት እንጂ ሲኖሩበት ከባድ ስለሆነ፣ ጠላውን ትቼ ሻይ ብቻ በመጠጣት ጤንነቴን ለመቆጣጠር ከጀልኩ። ይህን የቀድሞውን አይነት የኳኳታ ጩኸት የሚያባብስ፣ ሽብርና ትርምስን የሚፈጥር፣ አይምሮን የሚያውክ እንደገና ደፍሬ ገባሁበት። ግን የሻይ ቤቱን ጩኸት ችዬ ልቆይ የምችልበትን ጊዜ ስቆጥረው፣ አንዷ ደቂቃ እንደ አንድ ሰዓት ሆነችብኝ። ይህንስ አልችለውም አልኩና ወጣሁ።

ከጠላው ቤት ደግሞ ምንጊዜም እኔ በገባሁበት የሚከታተለኝ አንድ ሰው አለ። ይህ ሰው ምድቡ ከደጋግ ሰዎች ይመስላል፤ ገር ከሚመስለው ፊቱ የሚፈነጠቅ የብርሃን ኃይል ከደግነት በስተቀር ከፋት እንደሌለበት ይመስከርብታል። እኔን አናግሮኝ አያውቅም፤ ግን ሁል ጊዜ ለኔ የሚያዝንልኝ ይመስለኛል። እኔን በጠላትነት ከፋት የሚከታተል ቢሆን ኖሮ፣ እንዴት ሁልጊዜ ከኔ አስቀድሞ ከምገባበት ጠላ ቤት ይገባል? የዚህ ሰውዬ ነገር አሁንም ቢሆን ይገርመኛል። መርካቶ ደጋግ ሰዎች የሚበዙበት አካባቢ ከመሆኑም በላይ፣ አላፊ አግዳሚው ሁሉ ኢሕአፓን በተለያየ መንገድ ይደግፋል። የነኚሁ የደጋግ ሰዎች መንፈስ ነው የደርግን ታንክና መትረብ በመመከት መርካቶ እንዳትቃጠል የተከላከለ። የዛ የደግ ሰውዬንም ከትትል፣ ምንም እንኳን ከእኔ እንቅስቃሴ ጋር ባገናኘውም፣ አካባቢው የተረጋጋ መሆኑን ነው የሚያረጋግጥልኝ።

ከአለታት በአንድ ቀን ያን አሻግሬ የሚገኝበትን ሻይ ቤት ስፈልግ ውዬና አምሸቼ፣ ድክም ብሎኝ ማደሪያ ስፈልግ፣ ሰዓት እላፊ ደረሰብኝና እራሴን ከቀበሌ ዘበኞች ለማስመለጥ ስደናበር፣ አንድ ግቢ ውስጥ ገባሁ። እንዳጋጣሚ ሆኖ በዝቅተኛ ዋጋ የሚከራይ ትርፍ አልጋ ነበር። ወዲያው ገንዘብ ከፍቶ አልጋውን ተከራየሁ። ልክ ርቦት ምግብ ሲያገኝ ለመብላት እንደሚጣደፍ፣ እኔም ወዲያው ከአልጋው ላይ እንዘፍ ብዬ ተኛሁና፣ ወዲያው ልዩ የሕልም አለም ውስጥ ገባሁ። ጧት ብንን ስል ከጧቱ ሁለት ሰዓት ሆኖ ነበር። እንደ ዛሬም ታላቅ እረፍት ተሰምቶኝ አያውቅም አልኩና፣ በልቤ ተመስገን፣ ተመስገን፣ ተመስገን እያልኩ ወጣሁ።

አሁንም ያ ከአሻግሬ ጋር የምንገናኝበትን ሻይ ቤት ላገኘው አልቻልኩም። ምን እንደሰወረብኝ ሊገባኝ አልቻለም። ያ ከሩቅ ይታዎኝ የነበረ ገላጣ ሜዳ፣ ከመሃሉ አንድ ባለ ግርማ ቤተ ክርስቲያን፤ እርሱም ከዋናው ከአዲስ አበባ ልለቅ ስል ያየሁት የቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ቤተ ክርስቲያን ነው። ይህንን ቤተ ክርስቲያን ብዙ ጊዜ ከሩቅ አየው ነበር። እርሱም በሁለት አገር መካከል ወሰን - ድንበር ሆኖ እንደተተከለ፣

ጥሩ ምልክት ሆኖልኝ ነበር። ቁም፤ ካገር ድንበር ደርሰሃልና ወደዛ አትሂድ ብሎ የሚከለክለኝ ይህ ቤተ ክርስቲያን ነበር። አሁን ግን፣ ወዲያ ብሄድ ወዲህ ብመጣ፣ ይህ ቤተ ክርስቲያን አልታይ አለኝ (“ተሰወረብኝ”)፤ ምልክት የሚሆነኝንም አጣሁ።

አሻግሬን አግኝቼው፣ የተቋረጠውን የኢሕአፓ ግንኙነት መሥርቼ ከታጋይ ጓዶቼ ጋር የምገናኝበትን መንገድ ሁሉ በተስፋ እያሰላሰልኩ ብዙ ቀናት አለፉ። ይህ የማይጨበጥ ተስፋ ከቀን ወደ ቀን አስጨናቂ እየሆነ መጣ።

በችግር ጊዜ ስለ እግዚአብሔር መኖር ወይም አለመኖር ማሰብ አይቀርም። አንዳንዴ ይህንንም አስባለሁ፤ ግን፣ በጭንቅላቴ ከማይጠፋው የአንጃዎች ርዕዮተ፣ የኢሕአፓ ግትረኛነት፣ እና ሌሎችም የሚታሰቡ ሃሳቦች ሁሉ ጋር ተደባልቆ፣ ከቀበሌ ዘበኞች ማሳደድ ጋር፣ ከመርካቶ ትርምስና የድብብቆሽ ኑሮ ጋር፣ ከእውነታና ከቅዠት ጋር፣ ጤንነትን ማጣት ተጨምሮ፣ አጠቃላይ ሁኔታውና ትርምሱ ጭንቅላቴን አደነዘዘው።

መሄጃ አጥቼ ተደነባበርኩ፤ ያለሁበትንም አላወቅሁት። በጭንቀት ተወጥሬ ሳለሁ፣ ተስፋ የተሞላበትና ደስ የሚል ስሜት በሰውነቴ ይሰራጫል፤ ምክንያቱ ምን እንደሆነ ሊገባኝ አይችልም። የሰው ልጅ ሰውነቱ ሲጎዳ ደስ ይለዋል እንዴ? እኔ ሁለት ነኝ። አንደኛው እኔ ሲከፋኝ፣ ሌላኛው የእኔነቴ “ተቀናቃኝ” ደስ ይለዋል።

ወይ ጉድ! ጀግንነትና ፍርታት በውስጤ ይደበላለቁብኛል፤ ከፋትና ደግነትም በአንድነት ይወሩኛል። በፍልስፍና ውስጥ ስምጥ ያልኩ እንደሆነ፣ ቶሎ ብዬ ሌላ አለም ውስጥ እገባለሁ። ያለሁበትንም ነገረኛና ነትራካ አለም በውስጣዊ የአዎንታዊነት ተስፋ እለውጠዋለሁ።

ይህ ሥፍራ (መርካቶ) የድሃ ልብስ የለበሱ ሰዎች ብዙ ብሮች ከኪሶቻቸው እየመዘዙ ለሚጠቀሙባቸው ሰዎች ሲያከፋፍሉ የሚታይበት ሥፍራ ነው። ሃብታሞቹ እንደ ተንቀሳቃሽ ባንክ ቤት ሆነዋል። ባለ ገንዘብ ሳይሆን፣ ሥራ የሚከበርበት፣ ገንዘብ መነገጃ፣ መጠቃቀሚያ፣ ኑሮን በጋራ ማሻሻያ እንጂ፣ በሰዎች መካከል ከፍና ዝቅን ፈጥሮ፣ የሌለው ላለው የሚሰግድበት ሥፍራ አይመስልም።

ግን በሌላ በኩል ደግሞ፣ ፍቅር ከድሃው እስከ ሃብታሙ ድረስ ካለ ምንም ይሉኝታና እፍረት፣ በነፃነት ሲንሸራሸር አላይም። ታዲያ ይህ ተለዋዋጭ ሁለት መልክ ከየት መጣ?

አብዮታዊው ትግላችን ጠቅላላ ኢትዮጵያን ነጻ ለማውጣት መሆኑን እየዘነጋሁ፣ ባካባቢዬ ላይ ብቻ በማተኮሪ፣ የሃሳብ ውዥንብር ውስጥ ገብቼ በሆዴ ብዙ - ብዙ የምለፈልፍ ወሬኛ ሆኛለሁ።

ምንም ይሁን ምን፣ በውስጤ ያለውን እውነት የሚያንጸባርቅ ኃይል፣ እኔንም ጥሎ እንደማይጥለኝ አውቀዋለሁና፤ በአይምሮዬ ብቻ ስኖር የሥጋዬንም መጎዳት እንድረሳው ያደርገኛል። በልቤ የቀረጽኳቸውን ጥሩ ጥሩ መጽናኛ ሃሳቦችን እደጋግማለሁ። ብዙውን ጊዜ በሰዎች የማይታሰቡ ስለሆነ፣ የተለዩ “ሰማያዊ” ሃሳቦች ናቸው ልበል? “ባካባቢዬ ሰው ባይኖር ኖሮ፣ የኔው አለም ለራሴ እንዴት ባሚረገግ ነበር!” እያልኩ፣ እራሴን በራሴ የማታልልበት ሃሳብ እየፈጠርኩና እያባዛሁ ብዙ መቆየት ቻልኩ።

በበኩሌ ቁርጥ ያለ ውሳኔ ለማድረግ ባላቃተኝ ነበር። ግን ምንም አይደል፤ በእውነት መቆየት የምችለውን ያህል እቆያለሁ እንጂ፣ ላገሬ ሕዝብ የገባሁትን ቃል ኪዳን ለሥጋዬ ብዬ በውሸት አልለውጠውም። አስተሳሰቤ ከራስ ወዳድነት ጋር የሚጣላ ነውና፤ ሞት ጠሪ መሆኔንም እያወቅሁት፣ ወደ ጤነኛ ሰው ተጠግቼ ሞት አልጋብዝም። ካለ አጃቢ ብቻዬን እሞታለሁ እንጂ፣ ሌሎችን አላስቸግርም። እንደገና ወደ ቀበሌዬ ተመልሼ ነፍሴን የአብዮት ጠባቂ መጫወቻ አላደርጋትም። እነርሱም “እኛ አጋልጧል ብለን ስንፈታው፣ ለካስ ቀንደኛ የኢሕአፓ አባል ሆኖ ተጎኝ! ወይ ጉድ! በሬ ካራጁ የሚባለው ተረት በኛ ላይ ደረሰ እኮ!” ብለው፣ ቀጥቅጠው ይገድሉኛል። ስለዚህ፣ ቢከፋም ቢለማም ከመርካቶ የተሻለ ሥፍራ ስለሌለ፣ ከዚህ ከርሜና ሰንብቼ እድሌን መሞከር ነው ያለኝ ምርጫ።

የብቸኛ ወሬ

አይምሮዬ ባንድ በኩል የራሱን ጤንነት ለመጠበቅ ሲል ይታገላል፤ ግን ለሰውነቴ የሚጠቅመውን መምከር አቃተው።

አንተ እንቅልፍ የማይወስድህ አይምሮዬ፣ በጭንቅላት ሕዋሳት ስትንቀሳቀስ እንዳሻሻ ስሜቶችን የምትሰርጽ፣ አንተ በጉልበትህ አብራኮችን የምትገዛ፣ እስቲ ምን አለህ የምትነግረኝ? ምን አለህ የምትነግረኝ? ብዬ ጥያቄ አበዛሁ።

የሰው ህመሙ ምንድነው? የገዛ ፍጥረቱ አተኩሶ በሽታ ሲሆነው፤ ተስፋ የቆረጠውም መኖሩን ሲያስጠላው። አይ! ሰው መሆን ማለት ግን፣ ተሸካሚ ሥጋን ማሰማመር፣ ካለ ምንም ፍርኃት ወደ ጎዳና ወጥቶ፣ ደረትን ሰፋ አድርጎ፣ ከአፍ የሚወጣውንም ወደ ጆሮ ከሚገባው ጋር አስተካክሎ መናገር፤ መጫወት፤ ምንጊዜም እያስመሰሉ መኖር፤ ፊትን ኮስተር፣ ፈገግ፣ ሳቅ፣ ቆጣ ማድረግ፤ ተንቀሳቅሶ ወደሞት የሚያደርስ ጉስቁልና ውስጥ መግባት፤ ቆሞ ስለማያውቁት ነገር ጸንቶ መጠበቅና መሰልቸት፤ ቁጭ በማለት ሰውነትን ማቁሰል፤ በመተኛትም በሌላኛው አለም

(ቅዠቶች) ከተንኮላኞች ለማምለጥ መሮጥ ሲሆን፤ ይህን ሁሉ ዕዳ የተሸከመውን ሰው ምድራችን የምትታቀፈውን ሰው እርሷ ራሷ እያንገዛለች ርጋፊውን ትጥላለች።

አልሞትኩም እንጂ፤ ምድር እኔን አንገዋላ ጥላኛለች። ዘመዶች፤ ጓደኞችና የሚያውቁኝ ሁሉ ይህ ጨካኝ፤ እራሱን ደበቀብን እያሉ ይንጫጫሉ።

እኔም “ሰው በምክንያት ይለወጣልና፤ ከእንግዲህ ምድቤ ያልታወቀ፤ እኔ ዛሬና ነገ፤ ምንጊዜም የምደበቅ ሰው ነኝ። የምደበቀውም በአይምሮዬ ውስጥ ካሉ ደጋግ ሰዎች መካከል ነው። ደግነታችሁ ለሰማይ ቤት ይቆየኛል እያልኩ፤ ከቀን ወደ ቀን ሞቴን የምጠባበቅ እኔ፤ ከእንግዲህ ልክ እናንተ እንደምታውቁኝ እሆንላችሁ ዘንድ የማይቻለኝ ሆኛለሁ፤ እባካችሁ ይቅርታ አድርጉልኝ.....” በማለት በሃሳቤ ተማጸንኩ።

ሰው ሲጨነቅ ሃሳብ ያበዛል፤ አንጎልም ሊሸከም የሚችለው የሃሳብ መጠን የተወሰነ ነው። አንጎልም ሰው የጉልበት ሥራ ሲሠራ እንደሚደክመው ድክም ይለውና፤ የመሰልቸት ሥራን ሲሠራ የማይታሰበውን ሁሉ ያስባል።

ሙታን የሚባሉ ሰማያዊ ሕያዋን ካጠገብህ አሉልህ የሚል “ድብቅ እውነታ” ውስጥ ገባሁ። ርህሩህ የሴት አያቴ ሥጋቸው ቢሞት፤ መንፈሳቸው አልሞተም አልኩና፤ ባንድ በኩል፤ ወደርሳቸው መጠጋትና ከርሳቸው ጋር መሆን፤ በሌላ በኩል ደግሞ፤ እስከዛውም ጊዜ ድረስም ቢሆን እርዳታ እንዳገኝና ከዚህ ማጥ ውስጥ እንዲያወጡኝ ፈለግሁና ተጣራሁ። የልቤ መጣራት በአፌም ጩኸትን ቢያወጣ፤ በመርካቶ ካለ ጩኸት ሁሉ የኔ ጩኸት ከመሬት አልፎ ሰማይ ላይ ይወጣ ነበር ብዬ እገምታለሁ።

ባንድ በኩል “ሕይወት ያለው ከዚህ ነው፤ ያ ያለህበት የውሸት አለም ስለሆነ፤ ተወውና ና! እዚህ አብረን እንኖራለን።” በሌላ በኩል ደግሞ፤ “አይዞህ ካጠገብህ ሆኜ እራዳሃለሁ” የሚሉኝ እየመሰለኝ፤ በምድር ላይ ተንኮላክበው እንዳሳደጉኝ አሁንም በጭንቀቴ እንዲደርሱልኝ አጥብቄ ለመንኳቸው። ለጩኸቴ ምንም መልስ ባለማግኘቴ፤ ጩኸቴን አቁሜ ራሴን ማዳመጡ ነው የሚሻለው በማለት እራሴን አጽናናሁ። አይምሮዬ የራሱን ጤንነት ለመጠበቅ ሲል ከስሜታዋንቴ ጋር ይታገላል።

ከባድ የትዝታ አለም ውስጥም ገብቻለሁ። በፍቅር ያሳደጉኝ፤ እናዩ የምላቸው የሴት አያቴ (የእናቴ እናት) በውስጤ ስላሉ፤ እሳቸውን ማስታወስ ይጠቅመኛል፤ ያጽናናኛል። እኔም ከምወደው ሕዝብ መፈጠሬ የፍቅር ዕዳ ተሸካሚ አድርጎኛልና፤ ስለ እናዬ ትንሽ ማውሳት ማለትም በኢትዮጵያችን ውስጥ እንዴት እንዴት አይነት ሰው እንደሚበቅል መመስከርም ሊሆን ይችላል።

እናዩ በጣም ደግ። ርህራሄና ሃይማኖተኛ፤ ከበስመ አብ እስከ ጸሎተ ሃይማኖት ድረስ ያለውን ጸሎት ሳይደግሙ፤ መቁጠሪያቸውንም ሳይቆጥሩ የማይተኙ፤ ከእንቅልፋቸውም እንደነቁ፤ ያንኑ ጸሎታቸውን የሚደግሙ፤ ቤተ ክርስቲያን መሄድን የሚያዘወትሩ፤ ከመሞታቸው በፊት የቆረቡ፤ እማሆይም የተባሉ ናቸው።

እናዩ እኔን እንዴት አድርገው እንዳሳደጉኝ በዝርዝር መናገር አስፈላጊ አይሆንም፤ የርሳቸውን ከሌሎች ደጋግ ቤተሰቦች የተለየ አያደርገውምና። እርሳቸው ሲሞቱ ጸጉሬን ተላጭቼ፣ ጥቁር ቆብ ደፍቼ ለአንድ አመት ያህል ባስታወስኳቸው ቁጥር አልቅሻለሁ። ከሞቱ ብዙ ቆይተዋል፤ የማይሞተው ፍቅራቸው ግን አሁንም አለ። እናዩን እንዳልረሳ የሚያደርገኝ አንድ ነገር ስላለ። እርሱን ብቻ ልናገር።

ብዙ ጊዜ ታማሚ ስለነበርኩ፤ ሲያስታምሙኝ ጭንቀታቸው አይረሳኝም። ከሕጻንነት ጀምሮ ከእኔው ጋር ያደገ የትክ ትክ በሽታ ነበረብኝ፤ እርሱም በዘጠኝ ዓመቱ እጅግ አይሎ ሆስፒታል ይዘውኝ ሄዱ። ዶክተሩ አይቶኝ “ይህንን አይነት በሽታ ሆስፒታሉ ማከም አይችልም። የሳንባ ነቀርሳ ሆስፒታል ወስደው ካላሳከሙት ቶሎ ሟች ነው።” አላቸው።

እርሳቸውም በሃዘን በፍርሃትና በድንጋጤ አያለቀሱ። አባቴ እኔን ልጄን ማሳከሚያ በርከት ያለ ገንዘብ ይዞ በቶሎ እንዲመጣ አሳሰቡት። እርሱም እንደታዘዘው ገንዘቡን ይዞ ገሰገሰ። እናዩ በደከመ ጉልበታቸው እኔን አዝለው ብዙ መንገድ ተጉዘው፤ ሳንባ ነቀርሳ ሆስፒታል ደረሱ፤ ከአባቴም ጋር ከዛው ተገናኘን። የሳንባ በሽታ በቶሎ የሚተላለፍ ስለሆነ፤ ከታማሚው በስተቀር፤ ከሆስፒታል ብዙ መቆየት አይፈቀድም።

ምርመራውን ጨርሾ ሆስፒታል አልጋ እንዲሰጠኝ ሲደረግ፤ አያቴ “ለኔስ?” አሉ። ዶክተሩም በቁጣ መልክ “እንዴ እርስዎም ቶሎ ከዚህ መውጣት አለብዎት፤ እርስዎ ደግሞ ተጨማሪ በሽተኛ እንዳይሆኑብን..” በማለት አስጠነቀቀ። አባቴም ስለ መልካም ሥራቸው አመስግኖ “የፈጠረን አምላክ ካለ ምክንያት አልፈጠረንም፤ ልጄ እስካሁንም በሕይወት የቆየው በምክንያት ከርስዎ ጋር ስለቆየ ይሆናል። አሁንም እርስዎ ከዚህ ካደረሱት የሚቀጥለውን ለእግዚአብሔር እና ለሆስፒታሉ ብንተወው ይሻላል። ፈጣሪ ዝም አይልም፤ እኔም ካለማቋረጥ እጸልይለታለሁ። አይዘዎት፤ ይድናል፤ ሐኪሞቹም እንደመከሩት የእርስዎ ከዚህ መቆየት ለሁላችንም ድርብ ችግር ይሆንብናልና፤ እርስዎ ከውጪ ሆነው በቅርብ እየተመላለሱ እንዲያስታምሙት ሁኔታዎችን እንዳዘጋጅ እባክዎትን ይፍቀዱልኝ...” በማለት ተማጸናቸው።

እርሳቸው ግን ይህ ከቶ ሊሆን እንደማይችል ሲያስረዱት እንዲህ አሉ “ሰው ምግብ ካልበላ፤ ወይም የሚበላው ምግብ ሆዱ ገብቶ ካልረጋለት ሊሞት እንደሚችል ታውቃለህ። እንዲህ ከስቶ ምንምን ብሎ የምታየው ልጅህ ከበሽታው ጋር በበላ ቁጥር

እያስታወከው ነው። ሲበላ ይሰላል፤ ከበላም በኋላም ሲሰል፤ የበላው ሁሉ እንዳይወጣ ደረቱን ደገፍ ሳደርግለት፤ ትንሽ እንኳን ከሆዱ እንድትቆይለት እያደርኩ ነው እስካሁንም ልጅህ በሕይወት የቆየው። አሁንም የሚበላው ምግብ ካጠገቡ እስኪረጋለት ድረስ እንኳን አብሬው ካልቆየሁ ልጅህ ሚች እንደሆነ እስቲ አስበው...” አሉት።

ቀጥለውም፡ “መቼም አንተ ካህን ስለሆንክ፤ ዘወትር ቤተ ክርስቲያን እየሄድክ የምትቀድሰውና የምትጸልየው ጸሎት፤ እንኳን ለልጅህ ለኔም ለደካማ እናትህ እንደሚረዳ፤ እግዚአብሔር ጸሎትህን እንደሚሰማ አውቃለሁ። በቃ፤ አንተ ሂድ፤ ተመለስ እና ልጄን እና የተቀሩትን ልጆችህን ጠብቅ። ይህም ልጅህ ድኖ ከተቀሩት ልጆችህ ጋር እስኪቀላቀል ድረስ ፈጣሪ አምላክህን ከመለመን አታቋርጥ።

መቼም ሰው እንቅልፍ ካልወሰደው፤ እንዲሁ በማሳል ቀንም ሌትም የማይተኛ ከሆነ፤ ከበሽታ ጋር እንቅልፍ እጦት ተደርቦበት፤ ቶሎ የመዳን እድሉ ይጨልማል። ሲሰል ደረቱን ደገፍ ሳደርግለት ሲሻለው እንቅልፍ ይወስደዋል። ይህንን ሳላደርግ፤ ከዚህ አንድ ክፍል ብቻውን ትቼው ብሄድ፤ እኔንም እንቅልፍ አይወስደኝ፤ ልጄህም አይተርፍም፤ ይህንን እወቅ። ልጄ! እኔም እናትህ ነኝ፤ እኔም ከልጅህ ብለይ በሃሳብና በጭንቀት እንደምሞት አስበው። ሁላችንንም በምክንያት የፈጠረ እግዚአብሔር አምላካችን እኔንም ከልጅህ ጋር ያቆራኘኝ በምክንያት ስለሆነ፤ እባክህ አሁንም ስማኝ፤ ይህ ልጅ ከኔ ከተለየ ይሞታል። ስለዚህ፤ በመኝታ ክፍሉ ለእኔም አንድ አልጋ እንዲገባ አድርግ፤” በማለት አባቴን ተማጸኑ። አባቴም ይህንን የእናዬን ልመና ተቋቁሞ እምቢ ማለት ስላልቻለ “እሺ እንዳሉት አደርጋለሁ፤” በማለት ለእኔም ለእናዬም ሁለት አልጋ እንዲዘጋጅ በማድረግ፤ በቂውን ገንዘብ ከፍሎ ተመለሰ።

ሰው ስንት ቀን ነው እንቅልፍ እያንገላታው ሳይተኛ የሚቆየው? ምናልባት ትንሽ፤ ትንሽ ሽለብ እያደረገን ይሆናል እንጂ፤ እናዬም እኔም ለአስራ አምስት ቀናት በቂ እንቅልፍ አላገኘንም። ከሳል ብዛት ከማስታወክ ጋር እንቅልፍ መተኛት አልተቻለም። እውነታቸውን ነበር፤ ከምበላው ምግብ ትንሿ እንኳን ከሆዴ እንድትቆይልኝ ደረቱን ደገፍ ያደርጉልኛል። ከአስራ አምስት ቀን በኋላ ማስታወክ ቀረ፤ የምበላውም ምግብ ይረጋልኝ ጀመር። ከዚያ በኋላ ሁለታችንም በቂ እንቅልፍ ማግኘት ጀመርን።

ሁለታችንም ለሁለት ወራት ያህል ከዚያው ሆስፒታል ቆየን። ከዚያም በሕዝቡ የተወደደና የተከበረው ዶክተር “በቃ ካሁን በኋላ መውጣት ትችላላችሁ፤ ለእርሱ በየቀኑ የሚወጋውን ፕሬሲሊን አዝለታለሁ። ይህ ልጅ በቶሎ የዳነው እርስዎ ይህንን በቶሎ የሚተላለፍ በሽታ ትንሽም ሳይፈሩ፤ ከልጄ አልለይም ብለው በድፍረት

በመቆየትም እንደሆነ ገብቶኛል፤” አለ። የእርሳቸውንም ጤነት መርምሮ በዚህ ተላላፊ በሽታ አለመያዛቸውን ካረጋገጠ በኋላ፣ “ጤነኛ ነዎት፤ ከዚሁ ክፍል ሳይወጡ ለሁለት ወራት ቆይተው በዚህ ክፉ በሽታ አለመያዝም የሚገርም ነው..፤” በማለት አሰናበተን።

በጸሎት እና በሕክምና ብዛት ድኝ ከዚህ ደረሰኩ። ከዚህ ያደረሰኝ አንድም የመልካም ሰው ፍቅር ነው። እንዲህ አይነት የፍቅር ዕዳ በተግባር እንጂ በመጻፍና በመናገር ብቻ እንደማይቃለል አውቄአለሁ። መከፈል ያለበትን ዕዳ ሳልከፍል የማልሞት ሆኛለሁ። ምናልባት ይህ ይሆናል የኔ ያለመሞቴ ምሥጢር። ታዲያ፣ እንዲህ ያለውን የፍቅር ዕዳ እንዴት፣ የትስ ተሄዶ ነው የሚከፈለው? ኢሕአፓ የለም፤ አሲምባም ሰማይ ላይ ወጥቷል፤ አያቴም የመንግሥተ ሰማያት አገልጋይ ሆነዋል።

ልክ በዚች አለም ስመጣ፤ ትንሽ ልጅ ሆኜም፣ እንደ ማንኛቸውም ትናንሽ ልጆች ሆኜ ስኖር፣ ፍቅር እና ደግነት በእኔነት የተፈጥሮ ጠባዬ ሆኖ ሳድግ ስመነገድ፣ ገና ስድስት ዓመት ሳይሞላይ ያደረብኝን ጥቃት አስታወስኩት። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ መጥፎ፣ ኃጢአተኛ ሰው ሆንኩ። ይቅርታ፤ ወደኋላ እና ወደፊት ለመንሸራሸር ሃሳባዊ ልቦና ተሰጥቶኛል።

መቼም አንዴ በዝብርቅርቆሽ አለም ውስጥ ገብቻለሁና፣ እስቲ ልቦናዬን መለስ ላድርገውና ውጥንቅጥ ሃሳቦቼን ልዘርጋቸው። አዎ! በኢትዮጵያችን ውስጥ ደጋጎች አሉ፤ ጨካኞችም እንዲሁ። ታዲያ፣ የሰውን ልጅ የሚገዛው (የሚያስተዳድረው) የገዛ አስተሳሰቡ ነው? ወይንስ ስይጣን በውስጡ? ወይንስ መልአክ በውስጡ? እንጃ። በልጅነቴ ያየሁት አንድ ዘግኖኝ ትእይንት ትዝ አለኝ።

ከአለታት በአንድ ቀን፣ ሁለት ሴቶች ተጣልተው ሲሰዳደቡ ቆሜ እመለከት ነበር። መሰዳደቡ እየተባባሰ ሲሄድ፣ የሁለቱ መጫጫህ እኔን በድንጋጤ ተገትሬ እንድቆም አደረገኝ። በድንጋጤ ላይ እንዳለሁ፣ አንደኛዋ ሌላዋን አይኗ ላይ ቢላዋ ስትተክልባት ተመለከብትሁ። የተጠቁዋ ደም ከአይኗ ጀምሮ ወደ ሰውነቷ ሲወርድ ተመለከትሁ። እንዲህ አይነት ጭካኔ በልጅነቴ አይቻለሁ። ከዚያን ቀን ጀምሮ የሰው ልጅ በውስጡ የአውሬነትም ጠባይ እንዳለው ተገንዝቤአለሁ።

በዚህ አለም ላይ መኖሪ፣ ይህን በልጅነት አይምሮ የተቀረጸ አሳዛኝ ትእይንት አብራራልኝ፤ በጉልህ በተደጋጋሚ እንድመለከተውም አደረገኝ። ይህንኑ አይነት ትርእይት ሳይ ነው የቆየሁት። አዎ! ዘመን አለፈና፣ አይምሮዬ ጎለመሰና፣ ሰውነቴ አደገና፣ አይኖቼም በግ በግ አሉና፤ በወጣትነቴ የሚከተለውን ለማየት በቃሁ።

ከአለታት አንድ ቀን አንድ ሴት ወንድሞቿ ሁሉ በደርግ ተገድለው አንዱ ሲቀር፣ የዚህን የመጨረሻውን ታናሽ ወንድሟን ከመንገድ አስፋልቱ ላይ ተጥሎ

ተመለከተች። ወዲያውም ርጣ ከሬሳው ዘንድ ስትደርስ፤ የወንድሟ ደም ኮለል ብሎ ባስፋልቱ ላይ ሲፈስ ተመለከተች፤ ውሾችም ወደ ደሙ ተጠጉ። የወንድሜን ደም ውሻ ከሚልሰው ብላ ነው መሰለኝ፤ ከደሙ ላይ እንደደቀው ብላ ወደቀች። ሁለት እጆቿን ዘርግታ ከዚያው በደረቷ ተኛች።

ቆይቶ የቀበሌ ዘበኞች መጡና፤ “ቀንደኛ ጸረ ኡብዮተኛ” እያሉ፤ እያዳፉ ከነ ደሟ ከእስር ቤት አስገቧት። ይህቺም ቤት ልጅ አልፎ አልፎ ጭንቅላቷን ወዝወዝ፤ ወዝወዝ ያደርጋታል። ድንጋጤ ለዚህ አባታት። አንዳንድ ሰዎች “የወንድሟን ደም ውሻ ከሚልሰው ብላ፤ እሷው ራሷ ልሳው ነው እንዲህ የሆነችው” ይላሉ።

ታዲያ፤ እህ! ደስ፤ ደስ የሚለው ብቻ አይደለም እኮ የኢትዮጵያ ታሪካችን የኛ፤ እንዲህ የሰውን የአውሬነት ጠባይ የሚገልጸውም ጭምር ነው እንጂ። በሁላችን ላይ የመጣ መዓት ከጠባዮቻችን ጋር ተደምሮ እኛን ጎዳን።

ትንፋሽ ሲቋረጥ፤ ከአንድ ሕይወት ወደሌላ ሕይወት፤

ልጆቿን ሁሉ ከደጃፏ ገድለው ሲጨርሱባት፤

ኡብዳ፤ ጨርቋን ጥላ በአውራ ጎዳና ስትንከራተት፤

ያቻትና እኮ! በሥጋዋ የሞተችባ ቤት፤

እስከ ዘለአለም የምትኖር የፍቅር ባለቤት፤

እህት፤ እናት፤ በኢትዮጵያችን ውስጥ፤

ወንድም፤ አባት፤ በጉልበተኛው ሲረገጥ፤

ቀን አልፎ ቀን ሲተካ፤

ማነው ባለ ታሪክ፤ ስሙ የገነነ፤

ከሞት ብቻ ሳይሆን ከእብደትም የዳነ።

በየቀበሌው ያየሁት ድብደባ በአይምሮዬ ውስጥ ተቀርጾ፤ እየቆጠቆጠኝ ለዘለአለም እንዳይቀመጥ፤ በውስጤ የሚገፋፋኝ መንፈስ ይህንን እንድጽፍ አደረገኝ።

በሥጋ ሰውነቱ ውስጥ የእግዚአብሔር መንፈስ አለው የሚባል ይህ ሰው የተባለ ፍጡር እንደ አህያ መደብደብ የለበትም ነበር፤ ሰውን ሰው ሲመታው እግዚአብሔርንም አብሮ እንደመታው ይቆጠራልና። ሰው በሰው ላይ እጁን ካሳረፈ ጨካኝ አውሬ መሆኑ ነው። ህያው ፍጡርን፤ ሰውንም ሆነ እንስሳን ማስቃየት በተፈጥሮ ላይ ጥላቻን መግለጽ፤ የእግዚአብሔርንም ድንቅ ሥራ መንቀፍ ነው።

ሰው በሥጋው ሲያዩት ሁሉም ተመጣጣኝ ሰውነት ነው ያለው። የሁለት ግለሰቦች ነፍስ ሚዛኑ ሲታይ፤ ያንዱ እንደ አንበሳ ነፍስ አይነት ይሆንና፤ የሌላው

ደግሞ የዶሮ ነፍስ አይነት ይመስላል። አንዱን ሰው እንደ አለት ከባድ፣ ሌላውን ደግሞ እንደ ዶሮ ላባ ቀላል የሚያደርግ፤ በአይን የማይታይ የነፍስ ክብደት፤ ከሰው ሚዛናዊ አስተሳሰብ ጋር የተዛመደ፣ የሰውን ጠባይ የሚወስን ነገር ምንድነው?

ሰው ለራሱ እውነት የሚለውን ሁሉ (ጠቅላላ ህልውናውን) ይህች ቀውስ ምድር ሳያስበው ግልብጥ ልታደርግበት ትችላለች። የራሱን እውነት በዚች የእውነትና ውሸት ዲቃላ በሆነች ምድር የፈተነ ሰው እራሱን ለአደጋ ያጋልጣል።

እውነት እውነት ስለሆነ ዘለአለማዊ ነው፤ ውሸትም ውሸት ስለሆነ ጊዜያዊ ነው። ታዲያ፣ ሰው ለዘለአለም የማይኖረው በተፈጥሮው ውሸት ስላለበት አይደለም እንዴት?

አዎ! ልክ ነው። ለዚህ ማስረጃው፣ የሰው ልጅ ከተፈጠረ (ከተወለደ) ጀምሮ ትንሽ ትንሽ እየሞተ፣ ትንሽ ትንሽ ይኖራል። ነገር ግን ከእውነትና ውሸት አንዱ ማሸነፍ ስላለበት ከብዙ ትንንቅ በኋላ፣ በሥጋ ሞት ዘለአለማዊ ሕይወት ያቸንፋል፤ ሥፍራውን ለፍጹማዊና ዘለአለማዊ እውነት ለቀቀ ማለት ነው። ስለዚህ በምድር መኖር ማለት፣ በጊዜያዊ ውሸት እየተወጠሩ፣ በዘለአለማዊ እውነት መሰንበት ነው። አይደለም እንዴት?

ሰው ሲሞት፣ እውነት ከሙታን ተለይቶ ሲወጣ፣ ሥጋና ውሸት አብረው ሲቀበሩ፣ የሚያዝኑና የሚያለቅሱ ሰዎች በሞተው ውስጥ የነበረ እውነት እየታያቸው “የታለ እውነት? የታለ እውነት? ወይት ሄደ?” እያሉ ያለቅሳሉ።

በጣም የሚያዝኑትን “እገሌ አልቃሻ ነው” ማለት ትክክል አይሆንም። ምክንያቱም ያ አልቃሻ የተባለው ሰው የቅርብ ወዳጁ ሲለየው፣ ለርሱ የሚታየው የሚቸ እውነት ለሌላው ላይታይ ይችላል። ከሥጋ ቁስል በስተጀርባ፣ የሰው ሃዘኑ “መንፈሳዊ መልክ” ሲያወጣ፣ ከሰው እድሜ በላይ ለሚኖረው መንፈሳዊ ሰብአዊነትም (ነፍስ) መልክ መስጠቱ ይቀራል?

ጥንትም ሆነ አሁን፣ በአለም ዙሪያ ከሚኖሩ ሰዎች መካከል፣ እንዲህ አድርጌ ገደልኩት እያሉ የሚያወጉ “ጀግኖች” ብዙዎች ናቸው። እንደዚህ አድርጎ ገደለኝ ብሎ የሚያወራ ግን አንድ አይገኝም። እንዴ! ለምን? - ሞቷላ! - ሞቷል እንዴ!

- እነ እገሌ እና እነ እገሌን ስናስታውሳቸው
- አንዳንዶቹ ጥይት የበላቸው፣
- አንዳንዶቹ ግርፋት የገደላቸው፣
- አንዳንዶቹ መሬት ወድቆ የተገኘ፣
- በከፊል የተገኘ አካላቸው።

የእነ እገሌስ ይገርማል፤ ከሞት መትረፋቸው።
 ከሞት ቢተርፉም፤ በአለንጋ ተሰንጥቆ - ተተፍትፎ ቆዳቸው፤
 እንደ ታረሰ መሬት መልክ (ከታራ) አውጥቷል ጀርባቸው።
 ይህን እና የመሳሰለውን ሁሉ ታሪክ ባይመዘግበው፤
 ምድሪቱ በውስጧ የተፈጸመውን አይታና ሰምታ ዝም አትል፤
 ሰንበር - ጠባሳው - ምልክቱ ይናገራል፤
 የፈሰሰው፤ መሬት ሰርጎ የገባው ደም ይመስክራል።
     ኢትዮጵያችን ይህን ሁሉ ታቅፋ ቆይታለች፤
     አሁንም ጨካኞችን ታስተናግዳለች፤
     የማትታዘብ፤ የማታስብ ትመስላለች።
 ካድሬዎችም ከአድር ባዮች ጋር ተወዳጅተው፤
 ሙሉ ሥልጣን ተሰጥቷቸው፤
 ደም ከጠማው ንጉሣቸው፤
 የሰው ደም አርከፍክፈው በየቀዬው፤
 ሲፈነጥዙ በከተማው፤
 አባት ከሞት የተረፉትን ሲቆጥር፤
 እናት ከቤቷ ደጃፍ ተገድሎ የተጣለ ልጇን ታቅፋው ስትዘር፤
 በድን ሲሆንባት የማይናገር፤
 እርሷም በድን ሆና ስትቀር...።

አዬዬዬ... አዬ..ዬ...ዬ ..ሆይ! ..
 አለ ወይ! አለ ወይ፤ አለ ወይ!
 ተመልካች ከላይ! ...ተመልካች ከሰማይ!
 በምድር የሚሠራውን ግፍ ሁሉ የሚያይ።
 አለ ወይ! ተመልካች ከላይ! ተ..መልካች ከ..ላ.....ይ!
 ተ..መልካች ከ..ሰ..ማይ።

አሁንም ከትርምስምስ ትዝታዎች መላቀቅ አልቻልኩም። እራሴን በራሴ ሳክም፤ ደግ ደጉን አስባለሁ፤ ወዲያው፤ ወደ ጊዜያዊ እውነታ መለስ ስል ደግሞ፤ የወገኖቼ ስቃይ ይሰማኛል። አንዳንዱን በመንደር መጽሔት (የድል ኮከብ)

አስፍሬዋለሁ። ይኸኛው ግን ከቶ ከአንገሌ አልጣፋ ብሏል። ይኸውም ትንሿ ልጅ ስትገደል፤ ቀሪዋ ስትጽፍ በዛው በኖርኩበት በመንደሬ የተፈጸመ ነው። ልክ መኪና በሰው እንደሚነዳ፤ የሰውም ልጅ በእርኩስ መንፈስ ሲነዳ የነበረበት ዘመን።

ከታሪክም በላይ ታሪክ፤ ከትዝታም በላይ ትዝታ።

እስቲ ስለ አንዲት ወጣት ልጃገረድ ጥቂት እናውራ ላንድአፍታ።

ቀይ ቀለም ከብሩሽ ጋር በጉያዋ ሸጉጣ፤

ነጠላ ተከናንባ ከቤቷ ስትወጣ፤

የቀበሌው ዘበኛ ጠብ መንጃውን አንግቶ፤

የአውሬ አደን እንዳይመስልበትም ሰግቶ፤

ቀስ እያለ፤ ተከትሎ፤ መሄጃዋን አጣርቶ፤

ጓደኛዋም ብቅ ስትል አይቶ፤

ሥራ እንዳይበዛበትም ፈርቶ፤

ሁለት ሆነው ተገናኝተው ሲቀርቡ ከግርግዳው፤

ቀለሞቻቸውን ከጉያቸው አውጥተው፤

የኢሕአፓን መፈክሮች ሲጽፉ ባንድነት ተባብረው፤

ክንዱን አነሳ፤ አስተካከለ አፈሙዙን፤

ቃታውን ሊሰብ አሾልኮ ጣቱን፤

በል፤ በል ሲለው እርኩስ መንፈስ በፍጥነት፤

ሳያስበው ሹልክ አለ ጥይት፤

አንዷን ከሩቁ አደባያት - ገደላት - አሳ...ረ...ፋት።

ሌላኛዋንም - ያው ገዳይ - የአባቷ ወንድም - አጎቷ ቀረባት - ሊገድላት።

ያቺ ትንሽ ወጣት ወዲያው ስትል ድፍት፤

ሰውዬውም ከሁለት ተከፍሎ በድንጋጤ ጭንቀት፤

ሲታየው የወደፊቱ ጸጸት፤

የገዛ መንፈሱ ሲነግረው፤ በማያውቀው ገብቶ የሥራውን ስህተት፤

ቶሎ፤ ቶሎ አሰበ፤ አሁንም ለርሱ ሥራ እንዳይበዛበት።

በሩጫ ወደ ጓደኛዋ - ወደ ወንድሙ ልጅ ተጠግቶ፤

እንዲህ ሲል መከረ፤ በድንጋጤ ተርበትብቶ፤

“ጓደኛሽ ስትገደል፤

አንቺ ሸሽተሽ ኢታመልጪም?

ደግሞስ ይህን የምትጽፈውን ኢታቆሚም?

አቁሚ ብዬሻለሁ፤ አንቺንም ሳላቃጥልሽ!

ተነስተሽ ሂጂ ሳልገድልሽ።”

ምንም ቢላት፤ በቁጣም መልክ ቢመከራት፤

በፍርታት ተንቀጥቅጣ መርጥ አቅቷት፤

ከዛው ቁጭ ብላ መጻፏን ቀጠለች፤

“አ.አ.ጎ.ቴ!.....ጽ.ሐ.ፌ.ን ሲጨርስ ትገደሉኛለህ!” እያለች።

ከልጅነት እይታዎችም ባሻገር

አይኖቼ የተመለከቱልኝ ክፉ ክፉውን ብቻ ከሆነ፤ እዚህ ላይ ልግታው በማለት፤ ጭንቅላቴን ወደተለየ አቅጣጫ አዘነበልኩትና የብቸኛ ወሬዬን ትንሽ ቀጠልኩ፤ እንዲህም አልኩ። ከልጅነቴ ጀምሮ ያየሁት የሰውን ልጅ ክፋት ብቻ ነው ብዬ አልሞሽም።

ከእለታት አንድ ቀን በልጅነቴ፤ እጅግ ርቦኝ ሳለ፤ በጎርጓዳ ሳህን ብዙ የስኳር ድንች (ሚጣጢስ) ቀረበልኝ። እኔም ሆዴ ጥግብ እስኪል ድረስ በላሁና የሚቀጥለውን አሰብኩ፡- “ወይ ጉድ! እንዲህ የሚጣፍጥ ነገር እስከዛሬም በልጅ አላውቅ፤ ከመጣፈጡም በላይ ሆድን ጥግብ ማድረጉ። ለመሆኑ ከዚህ የተሻለ ምግብ በአለም ላይ ይገኛል? ለንጉሡ በየቀኑ የሚያቀርቡላቸው ምግብ ይህን ሳይሆን አይቀርም።”

ይህ በልጅነቴ ያሰብኩት ነው። ይህን በማሰብ፤ በዚች ትንሽ ነገር ሕይወቴን ያስደሰትኩበት ጊዜ ነበር ለማለት ስል ተናገርኩ። አዎ! በዚህ አለም ላይ መኖሪ ይህን በልጅነት አይምሮ የተቀረጸ ደስ የሚል ትእይንት አብራራልኝ፤ በጉልህ በተደጋጋሚ እንድትመለከትም አደረገኝ፤ ሰዎችም በምግብ ሲደሰቱ አየሁ። አዎ! ዘመን አለፈና፤ አይምሮዬ ጎለመሰና፤ ሰውነቴ አደገና፤ አይኖቼም በግ - በግ አሉና፤ በወጣትነቴ የሚከተለውን ለማየት በቃሁ። የዚህ አለም ሕዝቦች መደሰቻ ብዙ ብዙ ነገር እያለ፤ የኢትዮጵያ ሠፊው ሕዝብ የሚያደርገው እንቅስቃሴ ሁሉ ለስኳር ድንች (ለሆድ) ብቻ ሆኗል። ከፈላስፋው ከኤንጀልስ ዳስ ካፒታል ከተባለው የኢኮኖሚ መጽሐፍ፤ የሚከተለውን የኤንጀልስ ሕግ አስታውሳለሁ። “ድሃ ሰው በደኸየ ቁጥር፤ አብዛኛውን ገንዘቡን (ጊዜውንም) የሚያጠፋው ለሆዱ ብቻ ይሆናል።” ይህንኑ አባባል የእኛም

ሰዎች፣ ሠርቶ የማያልፍለትን፣ ከድህነት መላቀቅ ያቃተውን አሳዛኝና ምስኪኑን ሰው፣ እሱን ልክ እንደ አህያ “ተጭኖ ለሆዱ” ብለውታል።

ኑሮአችን ለሆዳችን ብቻ ከሆነ (ሥጋን ለማደለብ) ምንድነው የመኖር ትርጉሙ? መኖር ላለመሞት የሚደረግ ትግል ብቻ ሆኖ ከቀረ፣ ምንድነው የምድራዊ ሕይወት ትርፉ? እህ! ሥጋን ለማደለብ ሳይሆን፣ ነፍስና ሥጋ እንዳይላቀቁ የደከሙት (የታገሉት) ወገኖቼ ትዝ አሉኝ። በደረቅ አይኔ የተመለከትኳቸውና ፎተግራፍ ያነሳኋቸው፣ በአፋር በረሃዎችና በወሎ ሸለቆዎች የሞቱትንና ለሞት የተዘጋጁትን ሁሉ አሰብኳቸው። ግን ይህንን ሳስብ፣ አይምሮዬ የትላንትናውን ከዛሬው፣ የዛሬውንም ከወደፊቱ ጋር እያመሳጠረ ጭራሹኑ ሊያሳብደኝ ይችላል። እኔ ልከላከለው አልችልም። ስለዚህ፣ በጊዜ ውስጥ እንደ ጥላ የሚያልፍ ትእይንት ሁሉ በውስጡ ተስፋ እንደሌለው፣ እንደ ጨለማ ብቻ እንዳይሆን ይህንን ከዚህ ልግታው።

- አዎ! ሲነገር በጥቅሉ፣ እንዲህ ይመስላል - ነበረ ማለታችን፣
- ያለፈው እንዲሁም የወደፊቱን ሲያሳስበን፣
- በየቀኑ በረሃብ ፍንግል፣ ፍንግል እያሉ ሲሞቱ የሚታዩንን፣
- ስናስተውል - አሮጊት፣ ሽማግሌ፣ ሕጻናት ማለቃቸውን።
- እልፍ አእላፍ ረገፉባት፣
- አዛኝ ልብ ጠፋ፤ ጨካኝ ነገሠባት።
- ተስፋችንም ሕልም ብቻ ሆኖ እንዳይቀር፣
- እንደጋገፍ፤ እንተባበር፤
- ለኢትዮጵያችን ብርሃን የሚሆን፣
- ማንም የለም፣ ከኛ በቀር።

አይምሮም የራሱ አለም አለው። በውስጡ የሚከፈትና የሚዘጋ በር የለም፤ መጥፎ ለሚያስብ የአይምሮው ክፍል ክዳን አልተበጀለትም። ግን ሰው በተፈጥሮው ጭንቅ ሲለው፣ ይህ ጭንቀት ምክንያታዊ መሆኑን ለመግለጽ ሲል፣ አይምሮ በሃሳብ ይቀሰቀሰና፣ ክፉ ክፉውን ከተደበቀበት ጓዳ እያወጣ፣ ፊት ለፊት ይደረድረዋል።

“እንግዲህስ ይኸውልህ፤ ከጭንቀት ለመግባትህ በቂ ምክንያት አለህ....” ሲል አይምሮ ለራሱ ያስረዳዋል። ነገር ግን፣ ተስፋ የማይቆርጥ ሰው፣ መጥፎ መጥፎውን ያሳየኝ አይምሮዬ ጥሩ ጥሩውን ያሳየኛል በማለት በተስፋ ይጠባበቃል። እድለኛ የሆነ ሰው፣ “ጥሩ አይምሮ” ያለው፣ በተስፋ ሲኖር፣ አዎንታዊ ይሆንና፣ ጥሩ ጥሩውን ብቻ እያየ ይኖራል። እድለ ሊሉ “መጥፎ አይምሮ” ያለው (መጥፎ አልኩ እንዴ?)፣ በተስፋ

መቁረጥ ሲኖር፤ አሉታዊ ይሆንና፤ መጥፎ መጥፎውን ብቻ እያየ ይኖራል (እብደት የሚሉት አይነት)። ደስተኛው ጥሩ አይምር አለው ይባላል፤ እርሱም ጥሩ አይምር አለኝ ይላል። የተከፋውም፤ መጥፎ አይምር አለው ይባላል፤ እርሱም መጥፎ አይምር አለኝ ይላል። ጤነኛውን በሽተኛ የሚያደርግ፤ በሽተኛውንም ጤነኛ የሚያደርግ ጊዜ። “ጊዜ የሰጠው ቅል ድንጋይ ይሠብራል፤” ይባል የለም?

የሃይማኖት መሪዎች እርስ በርሳቸው ተፋቀሩ እያሉ ይሰብካሉ። በገንዘብ በኩል የሚመጣ መበላለጥ ሳይቀር፤ የሆዳምነት ፍልስፍና ሳይጠፋ፤ የግለኝነት አስተሳሰብ ሳይደመሰስ፤ እውነተኛ ፍቅር ከየት ይመጣል? በመጀመሪያ የሆዳምነትን ፍልስፍና ማጥፋት ሞራላዊ ግዴታ እንደሆነ፤ እንዴት ይህንን የሃይማኖት ሰባኪዎች አይረዱትም? ገንዘብ የሚፈጥረውን መበላለጥ ተፈጥሮአዊ የሚያስመስሉትም አሉ። ሰው ሁሉ መቶ በመቶ እኩል አለመሆኑን የማይገነዘብ የለም። እርግጥ ለመጠነኛ መበላለጥ ቅናሹ የሚያደርጉበት ሰው አይኖርም፤ ግን ፍቅርም የሚያካትተው መበላለጥ አለ፤ ፍቅርም የማያካትተው መበላለጥ ይኖራል። ታዲያ፤ ከልዩነቶቻችን ሁሉ ባሻገር፤ አንዱ በገንዘብ እንደ መልአክ ሲከበር፤ ሌላውም በእጦቱ እንደ ውዳቂ ዕቃ ሲጣል፤ እንዴት በሰዎች መካከል ፍቅር ሊመሠረት ይችላል? ይህስ መበላለጥ በሕብረተሰብና በአገር አቀፍ ደረጃ ተባብሶ ስለቆየ አይደለም እንዴ ጦርነትን ያስከተለው?

ከመጠን በላይ የሆነ መበላለጥን ለማጥፋትና በሰዎች መካከል ጤነኛ ሰብአዊ ግንኙነቶች ተመሥርቶ፤ ሰዎች እርስ በርስ እንዲፈቃቀሩና በሰላም እንዲኖሩ ለማድረግ ሲሉ ሕይወታቸውን ያጡ የኢሕአፓ ሰማዕታት፤ ከምድር ምንም ክብር አልጠበቁም፤ ከሰማይም የድካም ዋጋ ይከፈላል ብለው አልተመኙም (ይህንንስ ጭራሽ አላሰቡትም)፤ በሙታን ትንሳኤ፤ በመንግሥተ ሰማያትም መኖር የማያምኑ ናቸውና። ግን በመልካም መንፈሳቸው (በቀና አስተሳሰባቸው) ሰማያዊው እድል ፈንታቸው ከጻድቃኖቹ ጋር ይደምራቸው ይሆናል።

ሰውም በፍጥረቱ፤ አንዲት ለልጆቿ ሁሉ የምታስብ ደግ ምድር እናቱ፤ በዙሪያዋ የሚነፍስ ነፋስ አፍ አውጥቶ ቢያወራ፤ “ከጸብ ፍቅር ይበልጣል፤ ከሰግብግብነት እርስ በርስ መተሳሰብ ይሻላል፤ ሰው እርስ በርሱ እንዳይተላለቅ፤ እናት ምድርም እንዳትጠፋ፤ ሰብአዊነት አይምር ገዝቶ፤ የሰዎችን ሁሉ ሰብአዊ ሙብት የሚያስከብርና የማያዳላ ስርዓት ቢመጣ ይሻላል” ትል ይሆናል።

በየመንገዱ የተረፈረፈው የሰው ሥጋ በመኪና እንደተጨፈለቀ ቲማቲም ሲቆጠር በማየቴ፤ የሞቱ ሰዎች መንፈሶቻቸው ከመጮህ የማያርፍ በመሆኑም ነው እኔም የምለፈልፈው (ይመስለኛል)። እስትንፋሴ የእነርሱን ጩኸት ያስተጋባል (ይመስለኛል)፤ የኢትዮጵያ ተራሮች ግን ይህን የሰው ጩኸት አያስተጋቡም።

ጋዜጠኞች ባገር የሉም፤ በኢትዮጵያ ዙሪያ ምድር ሰው እንደሌለባት ባድማ ሆናለች። ሌላው አለም ስለ ኢትዮጵያ ወሬ አይደርሰውም። ቋሚዎች እውነቶቻቸውን በሚያንቀላፋ አይምርላቸው ዘግተው ዝም ብለዋል (ረቂቅ የመኖር ፍልስፍና)። እያዩ የማይሰማቸው ሆነው ነው? ጥሩ (ምርጥ) አይምሮ ስላላቸው፤ አዎንታዊውን (ደስተኞች) ሆነው ነው በተፈጥሯቸው? አዎ! ሁለት ተቃራኒ የሆነ አስተሳሰብ ያላቸው “ኃያላን” ሰዎች አስተሳሰባቸውን ለሕብረተሰቡ ያስተጋቡ እንደሆነ፤ የአስተሳሰብ ወገናዊነትን ይመሠርታሉ። ከሁለቱ አስተሳሰብ ውጪ በገለልተኛነት የተቀመጡ፤ አይምሮአቸውን ከጭንቀት በማውጣት፤ ከዚች አለም ጋር “ካለ ቅራኔ” ለመኖር ሲሉ፤ ተፈጥሮን እየደለሉና እየተለማመጡ እድሜአቸውን ያራዝማሉ።

አንድ እውነተኛ ሰው ከምርምር እና ከሃሳብ ብዛት፤ ከሚያስበው እውነት እና ከራሱ እውነት በስተቀር የተቀረው አለም ትርጉም አልባ ይሆንበታል። እውነትን ፍለጋ ሰውነቱ (ሥጋው) የደከመ ግለሰብ፤ ወቀሳና ችግር ይደርስበታል፤ ደካሞች ሲዘባበቱበትና ሲያላግጡበት አካባቢውን መምሰል ያቅተዋል። የሰው ልጅ ሕሊና አርፎ የማይተኛ በመሆኑ፤ እውነት እየተዘባ ፍርድና ፍትህ ተጓድሎ ሰዎች ሲቸገሩ እየተመለከተ፤ በገለልተኛነት መኖር የሚያቅተው ሰው ለማንኛውም አደጋ እየተጋለጠ የአሳት እራት ይሆናል። አዎ! እውነት ያስፈራል፤ ህልውናም ያሳጣል። ገለልተኛ የሆኑ ሰዎች “በማንኛውም የአስተሳሰብ አውታሮች (በፖለቲካ፣ በሃይማኖት፣ ወ.ዘ.ተ...) በሰዎች መካከል የተካረረ አስተሳሰብ እየተከሰተ፤ ሰዎችን እርስ በርስ ሲያጣላ እና ሲያጋድል፤ “ይህ የሕብረተሰብ በሽታ ነው፤ እኛ ከደሙ ንጹህ ነን” ይላሉ። ለእነርሱ ደስ የሚሰኛቸውን አዳኛ (ምድራዊ ሃብት) ሁሉ እየሰበሰቡ፤ በደስተኛነት ይኖራሉ፤ አለም የነርሱ ናትና።

የሰው ልጅ ተፈጥሮው የእውነትና የውሸት ዲቃላ፤

ሥራው ብዙ፣ የማይወደድ፣ የማይጠላ፤

ባለ ምድራዊ ሥልጡን ሃቅ፤

እውነትን ከውሸት ደብለቅ፤

ትንሽ ትንሽ ማታለል፣ ትንሽ ትንሽ መስረቅ።

ከፊት ለፊት እውነት፣ ሃሰትም ከጉያ፤

ይህ ነዋ! እውቀትና ፍልስፍና፣ ኑሮና ብልሃቱን ማስማሚያ፤

ሁሉን እንደያመጣጡ መቀበያ - የውሸት ሳቅ መደለያ።

ይህች ምድር የተጣመመ እውነት - የተቃና ውሸት የበዛባት፤

ያልጠራ ሕይወት፣ ግማሽ ጤንነት፣ ግማሽ እብደት።

የአለመሞት ምሥጢር

መሠራት ያለበት ኃጢአት እንደሚሠራ ሁሉ፤ መወራት ያለበትም ወሬ መወራቱ፤ መጻፍም ያለበት መጻፉ አይቀርም። ግን ለምን? ኃጢአት ከተሠራ በኋላ ምን ይመጣል? ከተወራ፤ ከተጻፈሰ በኋላስ ምን ሊፈጠር?

የሚሆነው ይሆናል ማለት ነው እንጂ፤ ስርየትን ለማግኘት ኃጢአት ሥሩ ባይባልም፤ ኃጢአት ተሠርቶ ሲያልቅ ግን ጥሩ ነገር መምጣቱ አይቀርም። ማውራትና መጻፍ ግን ከራስ አልፎ የሌላውን ስብእና የማያሳጣ (የማያሳንስ - የማይጎዳ) ከሆነ፤ ምንም አይደል። ተጨናቂው አይምሮዬ በሰውነቴ አካሎች ሁሉ ከፍተኛ ቁጥጥር ለማድረግ አልቻለም፤ ስለዚህ ነገር ማውራት ፈልጌ ነው።

ከአለታት አንድ ቀን፤ በመሄድና በመንከራተት መካከል እንዳለሁ ቀኑ ጨለመና፤ ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ሆነ። ከአንድ የግንብ አጥር አጠገብ ስደርስ፤ በመጥፎ ሽታ አካባቢን መበከላቸውን ከምንም እንደማይቆጥሩ ሰዎች ለመሆን ወሰንኩ። ግን በቅድሚያ ይህ የኔ ውሳኔ ትክክል መሆኑን እና አለመሆኑን ሳስላስል ብዙ ቆየሁ። ጨለምለም ካለ ሥፍራ ቆሜአለሁ፤ ሰውም ባጠገቤ አያልፍ። ሽንቴን ላለመሸናት ምን እንደሚከለክለኝ አላወቅሁትም። አንድ ግለሰብ በሁለት ሃሳብ ሲወጠርና መወሰን ሲያቅተው፤ መረጃዎችን ወደአይምሮ የሚያስተላልፉ ነርሾች መረጃዎቹን በቶሎ እንዳያደርሱ በየመንገዱ እክል ሲያጋጥማቸው፤ አንጎል አስቦ ወቅታዊ ውሳኔ መስጠት ሲያቅተው፤ ይህ ሁኔታ የግለሰቡን ታማሚነት እንጂ፤ ጠባዩን ወይም ማንነቱን አይደለም የሚያንጸባርቀው።

የቀበሌ ዘበኞች ከሩቅ አይተው ወደኔ ሲጠጉ ሃሳቤን ለውጭ ሳልሸና ሄድኩ። ቶሎ ብዬ በአንድ ታጣፊ መንገድ ዞር ብዬ ካቅራቢያዬ ከሚገኝ ሻይ ቤት ገባሁ። ከሰዎች መካከል ለብቻዬ ጨለም - ደበቅ ያለ ሥፍራ፤ ጠረቤዛ ይገዢ ቁጭ አልኩ። ዘበኞቹም በር ላይ ቆመው፤ በአይኖቻቸው ቃኘት ቃኘት እያደረጉ ሲፈልጉኝ፤ እኔም በሃሳቤ “የእናንተ የሦስታችሁም ደምወዝ ተደምሮ በአምስት ሲባዛ የሚከፈለኝ የመንግሥት ሠራተኛ ነበርኩኝ፤ ሥራዬን ጥዬ ለእናንተ በመታገሌ አታሳዱኝ፤ ሂዱ!...” ብዬ በሃሳቤ አባረርኳቸው፤ እነርሱም ሄዱ።

በቆራጥ ውሳኔ ይህን ጥብቅ ትእዛዝ ለማስተላለፍ የቻለው አንጎሌ ደስ አሰኘኝ፤ ግን ወዲያው ሊያስከፋኝ ነው። ዘበኞችን በሃሳብ የሚያባርር አይምሮዬ የፊኛዬን ንጭንጭ ሊቋቋመው አልቻለም። አይምሮዬም “ቆይ ትንሽ ረጋ በል፤ ቆይ ትንሽ ረጋ በል” እያለ የተለመደውን ትእዛዝ ከማስተላለፍ አላቋረጠም። ለይሰሙላ

⁷ ይህ ሃሳብ ወደ አራተኛው መጽሐፍ ዘሯል።

አንድ ሻይ አዘዘኩ። ሻዩን ሲያይ በላዬ ላይ ሊጨምርብኝ ነው ብሎ ነው መሰለኝ፤ ፊኛዬ ተነፋ፤ ተወጥሮ ከፉኛ አሳመመኝ። ወዲያው በጭኖቼ መሃል መቀት ተሰማኝ።

ከሻዩ የተለየ እንፋሎት ከወደ ታች ወደ ላይ እየተነከ ወደ አፍንጫዬ ሲገባ፤ ምን መሆኑ ገባኝ። ተነፈስኩ፤ ግን ሌሎችን እንዳይሸታቸው፤ እንዲህ ያለውም ነውር ይፈጸማል ብለውም እንዳይጠራጠሩ፤ ሻዩን በጠረቤዛው ላይ አፈሰስኩት፤ ወደ ሱሬዬም እንዲዳረስ አድርጌ። ይህ ሁሉ ሲሆን፤ ለካስ የሻይ ቤቱ ሠራተኛ ይመለከተኝ ነበር። ቀስ ብሎ ወደኔ መጣ፤ ጠረቤዛውን ጠራረገልኝና እንደ እናት በመንከባከብ፤ “አይዘህ! አይዘህ..” እያለ አበረታታኝ። ሌላ ሻይ ሊያመጣልኝ ሲል “አይ በቃኝ” አልኩት።

መታመም አለመታመሙን ለይቶ የማያውቅ አይምሮዬ መረታቱን አውቋልና፤ እስካሁን የተፈጸመው ሳይሆን የወደፊቱ ምን ይሆናል ብሎ ማሰላሰል ጀመረ። በማሰብ ብዛት ከባድ ድካም ላይ ስለሆነ፤ ዝም እንደማለት ብሎ፤ በቀሰሰተኛ ድምጽ “መንገዱ ሁሉ ታጥሯልና፤ ያለው አማራጭ እራስን እንደማይፈለግ፤ እንደ አሮጌ እቃ ቆጥሮ መንገድ ላይ መጣል ነው” ይለኝ ጀመር።

ይህን እና የመሳሰለውን ሳስብ ከፍርታትና ከድንጋጤ ጋር ላብ አጠመቀኝ፤ እራሴ ዞረብኝ (አዞረኝ)። የባሰ ሳይመጣ ከዚህ ልውጣ አልኩ። የሻዩን ዋጋ ከፍቶ ልወጣ ስል፤ የሻይ ቤቱ ሠራተኛ “ለፈሰሰ ሻይማ አትከፍልም” አለኝ። የጥንካሬ ምልክት በማሳየት እጁን ጭብጥ አደረገና፤ “አይዘህ! በርታ!...” ብሎ፤ በድጋሜ በማበረታታት አሰናበተኝ።

ከሻይ ቤቱ በር ወጣ እንዳልኩ፤ ቆሞ መራመድ ተሳነኝ፤ እንደሰከረ ሰው መንገዳገድ ጀመርኩ። ራሴን እያመመ ያዞረኛል፤ አይኔም አላይ ብሎ እንደ እውር እደናበራለሁ። በዛ ላይ ጨልሟል። ያ “እራስን እንደማይፈለግ፤ እንደ አሮጌ እቃ ቆጥሮ መንገድ ላይ መጣል ነው ያለኝ አይምሮ ልክ ነው እንዴ?” አልኩ። ቢሆንም እንኳ፤ አካባቢው “በእኔ ብጤዎች” እጅግ የተጨናነቀ ስለሆነ፤ የሰው እንቅፋት ከመሆን በስተቀር፤ እራስን መጣያ ሥፍራ የለም። መራመድ ሲያቅት፤ መቀመጨያና ማረፊያም ሲጠፋ፤...ግርግዳ በመደገፍ እየቆምኩም፤ እያረፍኩም፤ እንደምንም ብዬ ብዙ ተጓዥኩና ከአንድ በር ደጃፍ እንዘፍ አልኩ።

አይኔ ባይለየውም፤ አይምሮዬም ባይገነዘበው፤ እድል ፈንታዬ ነው ከዛች ከደጓ ሴት በር ላይ የጣለኝ። ግባ ብላ አስገባችኝ። አመጣጤ በጤናዬ አለመሆኑን በመረዳት፤ በተለየ የሃዘኔታ አቀባበል ተቀበለችኝ። ሁኔታዬ ሁሉ ቶሎ ስለገባት፤ “ሱሪህን አውልቅና ስጠኝ ልጠብልህ” ብላ አጠባቸልኝና እንዲደርቅ ከወንበር ላይ ሰተረቸው (አሰጣቸው)፤ እጣቢውንም እንዳይሸት ከውጪ ራቅ አድርጋ ደፋች።

አዎ! በዚህ ምድር ላይም እንዲህ አይነት ደግነት ይሠራል። በሁለት ቦታ የተጠቀሰው ብሮች ነበሩኝ። አንደኛው ነገ ጧት አውቶቡስ ጣቢያ ሄጄ ለኔና ለአሻግሬ የአውቶቡስ ቴኬት እንድንዛበት የታሰበ ይመስለኛል። ያለኝን ገንዘብ (23 ብር) በጠቅላላ ባንድ ላይ አድርጌ፣ ሰዓቴንም ጭምር በካልሲ ውስጥ አስገብቼ፣ ካልሲውን ቋጠርኩና ከትራሱ ሥር አስቀመጥኩት፤ ጊዜው ሲመጣ ትወስደዋለች ብዬ።

የሰሞኑ እንቅልፍ እጦት አይኔ እንዳይከደን ማድረግ ብቻ ሳይሆን፣ ሰውነቴንም አደንዝዞ ለመግደል የከጀለ ይመስላል። አይምሮዬ ግን “አንተ ከዳተኛ፣ አሻግሬ ቴኬቱን ለነገ ጧት እንድታደርስለት እየተጠባበቀህ አይደለም ያለው?” ይለኛል። በሌላ በኩል ደግሞ የቴኬቱ መገዛት ለምን እንደሆነ ሊገባኝ አልቻለም። የአውቶቡስ ጣቢያ መንገዴን ለማስታወስ ብሞክር፣ ምንም ምንም ትዝ ሊለኝ አልቻለም። ታዲያ አሁን ትንሽ እንቅልፍ ቢወስደኝ ይሻላል እላለሁ። በሌላ በኩል ደግሞ እዛው አውቶቡስ ጣቢያ ካላደሩ ቴኬቱን መቁረጥ እንደማይቻል ይገባኛል። አውቶቡስ ጣቢያው የት ነው? ኮዱ መቼ ተሠራና???? ጸጋዬ ስለዚህ ጉዳይ ምን የነገረኝ አለ? ለመሆኑ እስከዛሬ የት ነበርኩ? ለምን ቀደም ብዬ ቴኬቱን አልቆረጥኩም? ለማንኛውም ትንሽ ጋደም ብዬ ስነቃ፣ ሴቲቱን አቅጣጫ እጠይቃችና እሄዳለሁ” እያልኩ በሃሳብ ስንገላታ፣ መግለጽ በሚያስቸግር ስሜት ውስጥ ገባሁ።

የጭንቅላቴ መደንዘዝ ሁሉን ሃሳብ ሲዘጋብኝ፣ ቴኬት፣ ቴኬት፣ ቴኬት የምትለዋን ቃል ብቻ እንድትቆረቆረኝ ትቶልኛልና፤ ይህን ብቻ ሳሰላሰል እንቅልፍ ሊወስደኝ አልቻለም። ሰውነቴ የመደንዘዝ በሽታ ይዞታል፤ ተኝቼ ሳለ፣ እግሮቼና እጆቼ ለብቻቸው ነፍስ ያወጡ ይመስል ብርግግ ብርግግ ይላሉ። አዛጋለሁ፤ አይኖቼም ከፍት ዝግት ይላሉ (ይመስለኛል)። ከእንግዲህ ምንም ተስፋ እንደሌለኝ የተገነዘበው ልቦናዬ ሰውነቴን በቁጥጥሩ ለማዋል ባለመቻሉ፣ ለአንድ ላልታወቀ ኃይል አሳልፎ ሳይሰጠኝ አልቀረም። ራሴን ሳትኩ።

ባጠቃላይ የነበረኝ የበሽተኛ ምልክት ሴትዬዋን ሊያስተኛት አልቻለም፤ ፍርቃት ውስጥ ከተታት። ሰዓት እላፊ ደርሶ፣ ሰው ሁሉ በሩን ዘግቷል። ሴቲቱ “ምን ሆንክ? ምን ሆንክ?” እያለች ትወተውተኛለች (ይመስለኛል)። ከእኔ ምንም መልስ በማጣቷና ስለተጨነቀች፣ ጎረቤቶቿን ልትጠራ በሩን ከፍታ ወጣች።

ወዲያው ሴቶች ተሰባስበው እንደ ጉድ ይመለከቱኝ ጀመር። በዚህን ጊዜ አንዷ ሴት “ይህ ሰውዬ በእጃችን ላይ ቢሞት፣ ተጠያቂ የምንሆነው እኛ ሁላችንም ነን። ይልቅስ የቀበሌ ዘበኞች ጠርተን ቢወስዱልን ይሻላል” ስትል ሰማኋት። ወዲያው ብድግ አልኩና፣ ኮቴንና በካልሲ የተጠቀሰው ብሮቼን ትቼ፣ ጫማዬን በደረቁ አጠለቅሁና፣ ከፊቴ የተደረደሩትን ሴቶች በመጣስ ገፊታተርኳቸውና ሩጫ ጀመርኩ።

እንደ ፈራሁት የቀበሌ ዘበኞች ተከተሉኝ። ያቺ ደግ ሴትዮም ከሩቅ ሆና “በእንቅልፍ ልቡ ሊሆን ስለሚችል አታስደንግጡት” የምትል ይመስለኛል። የእኔም ፍላጎት በአንድ በኩል ለማምለጥ፣ በሌላ በኩል ደግሞ ተከሰው እንዲገድሉኝ እንጂ፣ ይዘው እንዳያንገላቱኝ ስለሆነ፣ ጠጋ ሲሉ ስርጥ፣ ራቅ ሲሉ ስቆም፣ በመርካቶ ጠባብ መንገዶች ስሽሎኮለክ፣ ባንድ በኩል እንደ ሌሊት ጅብ፣ በሌላ በኩል ደግሞ እውነተኛ ሰው የሆንኩትን እኔን ሳልሆን፣ ሌሊቱን በሙሉ ሳልቆም፣ ሳልቀመጥ፣ እንዲሁ በእንቅልፍ ትእይንት ስንቀሳቀስ ሌሊቱ ተገባደደ። ከዛም፣ ሊነጋጋ ሲል፣ እንደመንቃትም ያልኩ ይመስለኛል፤ አንድ ሰው ግቢ ውስጥ ገባሁ። ለመጀመሪያ የምጥቀስ ይመስለኛል። የመርካቶ ድሆች መኖሪያ አካባቢ በመሆኑ፣ ለመጸዳጃ በእጅ የተቆፈረ ሰገራ ውስጥ አንድ እግሬ ድንገት ጥልቅ አለ። ሁለት እግሮቼን የሚከት ቢሆን ኖሮ፣ እዛው ጥልቅ ብዬ በቀረሁ ነበር። እግሬን ከሰገራው አወጣሁና ከጨለማው ሥፍራ ተደብቄ ቆየሁ።

የጸሐይ ጮራ ሲፈነጥቅና በግቢ ውስጥ ያለውን ቁሳቁስ ሁሉ ሲያሳይ፣ እንዲት ሴት ብቅ አለች። እስካሁን ድረስ ሴቶች አዳኞቼ ናቸው፤ ከሞትና አደጋ ይጠብቁኛል። ስለ ሁኔታዬ እንድትረዳና እንድታዘንልኝ ምንም ያደረግሁት ነገር አልነበረም። እርሷ ግን ስለ ሁኔታዬ ለመረዳት ደቂቃም አልፈጀባት። ወዲያው በባልዲ ውሃ አምጥታ በእግሬ ላይ አፈሰሰችልኝ፤ ማድረቂያ ጨርቅም አምጥታ ሰጠችኝ። ምናልባት ታወራኝም እንደሆነ ትዝ አይለኝም። “በል እንዳይመጡበህ ከዚህ ተደብቅ...” የምትለኝ ይመስለኛል።

ይህች ሴት ደግነትን እንደምታሳየኝ ገብቶኛል። በጣቶቿ አፍንጫዋን ይዛ አልሸሸችኝም፤ ለኔ ውሃ ለማምጣት ስትል ተጣደፈች እንጂ። አፏን በጂ ይዛ አልታዘበችኝም፤ ለእኔ ምክር ለመስጠት ስትል ለፈለፈች እንጂ።

የሴቶችን ደግነት ከልቤ እረዳለሁ፤ ሆኖም የሞተ ሰው ለማዳን በምታደርገው ጥረት አልተባበርኳትም። ፍርኃት ተደምሮ፣ ተደማምሮ ድፍረትን እንደሚያመጣ ሁሉ “ግድ የለም! ግድ የለም! እንደ ሌሎቹ ጓዶቼ ቀጥቅጠው ይግደሉኝ” ብዬ ቆረጥኩ። በራሴው ቆራጥ ውሳኔ፣ ራሴን ለውጩ፣ ሌላ ሰው ሆንኩ፤ በሽታዬ ሁሉ ጠፋ፤ የኔ ፍርኃት ከዚህ ላይ አከተመ። በዚህ አለም ላይ የመኖርና የመታገል ተስፋዬንም ባጭሩና በጉልህ ለአለም ሕዝብ ለማሳየት ቆረጥኩ። እስኪገድሉኝ ድረስ ልታገል፤ ለአብዮታዊው ድርጅቴ፣ ለኢሕአፓ ያለኝን ታማኝነት ዛሬ ላስመስክር። በዚች በቀረችኝ ሕይወቴ “ኢሕአፓ ያቸንፋል” እያልኩ ልጩህ። ይህ የመጨረሻ ትግሌ ይሆናል። ይህም አብዮታዊ ቅስቀሳ ሰሚ ጆሮ ውስጥ ቢገባ፣ የሚያስብ የሕዝቦችንም የአይምሮ ህዋሳት ቢቀሰቀሰና በኔ ምትክ አንድ ሰው እንኳን

ለኢሕአፓ ቢገባለት፤ ይህ ብቻ ከእኔ የሚተርፍ እውነት መኖሩን ያረጋግጣል። ቼ ጉቬራም ይህንኑ ነበር ያለው፡- “Where ever death might surprise us, it shall be welcomed, provided that this new battle crisis reach some receptive ears, and that those other men come forward to intone our funeral dirge with staccato of machine gunes.”። ይበቃኛል፤ ቅስቀሳዩን በዚሁ ልቀጥልና ዘበኞች ተኩሰው ይገድሉኝ።

በየመንገዱ የሚያጋጥመኝን ሰው ሁሉ “ኢሕአፓ ያቸንፋል” በሉ እያልኩ መጮህ ጀመርኩ። ትናንሽ ልጆቻችን እያስፈራራራሁ በግድ ኢሕአፓ ያቸንፋል ማስባል ጀመርኩ። ይህ የመጨረሻያ የጣረ ሞት ትግል አስደሰተኝ። ብዙዎቻችን ኢሕአፓ ያቸንፋል አሰኘሁ።

የቀበሌ ዘበኞች ሲከተሉኝ እንዲገድሉኝ ብዬ ርጥ ርጥ እልባቸዋልሁ። ግን ተኩሰው አይገድሉኝም፤ ወይም አይይዙኝም። ከሩቅ ሆኜ ሳያቸው ከትናንሹ ልጆች ጋር ያወራሉ። “ያ ሰውዬ ምን አላችሁ?” ብለው ነው የሚጠይቋቸው። ልጆቼም፤ ዘበኞቹ ተኩሰው እንዳይገድሉኝ በማሰብ፤ “ኦብዮታችን ግቡን ይመታል ነው የሚለው፤” እያሉ የሚነግሯቸው ይመስለኛል።

ሮጩ፣ ሮጩ ሲደክመኝ ከአንድ ሥፍራ ተገትሬ ቆምኩ፤ የቀበሌ ዘበኞቹ ባጠገቤ ሲያልፉ አየኋቸው፤ በዚህን ጊዜ የራሴ መኖርና አለመኖር አጠራጠረኝ። አንገቷን እንደተቀነጠሰች ዶሮ፣ መንፈሱ ከውስጡ አፈትልኮ እንደሄደበት፣ እንደ “አንድ ሰው ብቻ” ሆኜ በሥጋዬ ብቻ ቆምኩ፤ ማንም አላየኝ። ግራ ገባኝና እንዲህ አልኩ “እኔ ማነኝ? እኔ ማነኝ? በእግዚአብሔር ለማላምን አንድ አቴይስት፣ ከየት መጡ ልሙት ስል እንዳልሞት የሚከላከሉ መላእክት?” የቀበሌ ዘበኞች ላይተው አውቀውኛል፤ ግን የቀይ ሽብር በረድ ያለበት ጊዜ ስለነበር፣ እንደበፊቱ ሥራ አልበዘባቸውም። “የት ይሄዳል፣ የትስ ያመልጠናል” ብለው ይሆናል የተውኝ።

“በሌላ ቀን” ካለወትሯቸው ክፉኛ ተከታተሉኝ፤ አሁንስ የሚለቁኝም አልመሰለኝም። በተለያዩ እቅጣጫዎች ሲያጠምዱብኝ፣ መሄጃ አጥቼ፣ ከአንድ የቤት ጣሪያ ላይ ወጣሁ፤ እንዴትም ጣሪያ ላይ እንደወጣሁ አላስታውስም። የመርካቶ ቤቶች ትፍግፍግ ያሉ፣ ካንዱ ጣሪያ ወደ ሌላው በቀላሉ የሚዘለልበት ስልሆነ፣ ካንዱ ቤት ጣራ ወደሌላው ተሸጋግሮ መንገድ ዳር ካለው ጣሪያ ስደርስ ቆምኩ። አንድ ትንሽ ልጅ ከታች ቆሞ ቀለደብኝ። “በላ ዝለል! ዝለላ! አንተ የዘለልከውን እኔ የሚያቅተኝ ይመስልሃል? ዝለል እስቲ ጉብዝናህን እንይልህ!” አለ። ከጣሪያው ብዘል የማልሞት መሆኑ ገባኝ፤ እዛው ቁጭ ከማለት የተሻለ አማራጭ አልነበረኝም።

ወዲያው የቀበሌ ዘበኞች ከጣሪያው ላይ ወጥተው ዙሪያዬን ከበቡኝ። ከየት እንደመጣ አላውቅም፤ ከዛው ከጣራው ላይ የምጽፍበትን ደብተርና እስክሪፕቶ አገኘሁ። ይህ ቀድሞኝ የመጣ ነገር - “የተገለበጠ አጋጣሚ...”።

ዘበኞቹን ችላ ብዬ መጻፍ ጀመርኩ። ልክ በየቀበሌው እንደሚደረገው፣ እራሴን የማጋለጫ ጽሑፍ የምጽፍ መስሏቸው ነው መሰለኝ። ቆመው ይጠበቁኛል። እኔ ግን ምን ነበር የምጽፈው? የጻፍኩትን የማላውቅ ነኝ እንጂ፤ ይህን ነበር የጻፍኩት ብዬ አልቀሸም፤ ይህንንስ ማስታወስ አልችልምና። ግን በዚህ አጋጣሚ የነበርኩበትን ሁኔታ ሳስበው ምናልባት የጽሑፌ ስሜቱ ይህንን ይመስል ይሆናል፡-

“ይድረስ ለጓዴ ለአሻግሬ፤ እንደምን ከርመሃል? እኔስ እንዲሁ በመንከራተት ላይ ነኝ። ግን እስካሁን አለሁ፤ ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ የማልኖር ስለሆንኩ ይህንኑ ልነግርህ ብዬ ነው የምጽፈው። ሳላገኝህ በመቅረቴ እጅግ ያሳዘነኛል። ከቁጥጥራ ውጪ ስለሆነብኝ ነውና አትፍረድብኝ። ሞተህም ከሆነ ከሰማይ ቤት፣ በሕይወት ካለህም በምድር፤ በእውነት እኔ ከልቤ ያላጠፋሁህ መሆኑ በደንብ ይገባህ ዘንድ በዚህ አጋጣሚ ይህንን ጻፍኩ።

ውድ አሻግሬ! ደህና ሰንብት ብዬ ስሰናበትህ፣ ሁላችንንም የሚያገናኝ የታጋዮች መንፈስ እንደማይሞት፤ ያሰብነውም ሁሉ በተለያዩ መንገዶች እንደሚስተካከል ተስፋ በማድረግ ነው። ካንተ ጋራ ሳወራ በነበረበት ወቅት ስሜቶቼን ሁሉ በዝርዝር ታውቃለህ።

የወደፊቱ ትውልዶች፣ በእኔ በኩል ያለውን የትግል መንፈስ፣ የከሸፈ መንፈስ ቢመስልም፣ ከዚህ ደብዳቤ አውጥተው ይወስዳሉ። እነርሱም፣ “የኢትዮጵያ ዴሞክራሲያዊ መብት በእውነተኛ ታጋይ ሕዝቦቿ መስዋእትነት ይመሠረታል። አገራችን ኢትዮጵያ ነፃነት፣ ሰላም፣ እኩልነትና አንድነት የሰፈነባት አገር ትሆናለች!” እያሉ ሲጮሁ ይሰማኛል። ላንተም ሕይወትህ ከወገኖችህ ጋር ሆኖ እንደምትፈልገውና እንደምታስበው እንዲሆን የሚያደርግ ታላቁ አብዮታዊ ተስፋህ ምን ጊዜም ከልብህ እንደማይጠፋብህ አምናለሁ።

ከጓዶቻችን ኢሕአፓዎች ጋር ትደባለቅ ዘንድ ልባዊ ምኞቴን አስተላልፋለሁ። በሄድከበት የሕዝቦች ፍቅር ይጠብቅህ። ግን።... አሻግሬ፤ አንተ ከኔ ስለምትሻል፣ ምናልባት በቀይ ሽብር ተገድለህ በመንገድ ላይ ተጥለህ ይሆናል። ብትሞትም፣ ከእንግዲህ በኔ በኩል ጨርሻለሁና፤ ትግሌና ሕይወቴ በዚህ ላይ አክትሟል በማለት፣ ለማይበገረው አብዮታዊ መንፈስህ ነው የማወራው። እኔስ ትግል ከብዶኝ ሳይሆን፣ ለትግል የከበድኩ በመሆኔ ምክንያት ከምድር ገጽ መጥፋቴ ነው።

ምናልባት፡ እንዳጋጣሚ ሳልሞት ብቀር ግን፤ ለወሬ ነጋሪነት እንደሚተርፉ ሰዎች መሆኔ ነውና፤ ምንም አይደል! በአብዮታዊ ትግል ተሳታፊ ለመሆንና ታሪክ ለመሥራት ሳይበቁ፤ ያበዱትም ቢሆኑ፤ መንፈሳቸው ለኢትዮጵያችን የሚሠራ እንጂ፤ የማያንቀላፋ መሆኑን በእርግጠኛነት እናገራለሁ።

አሻግሬ! አንተ ካልሞትክና እንዳጋጣሚ መድህን እና ጸጋዬን ካገኘሃቸው፤ አብዮታዊ ሰላምታዬን አስተላልፍልኝ። ምንም ባይሳካም፤ ስለደህንነቴ ስላሳባችሁልኝ አመሰግናለሁ በልልኝ። በል ደህና ሰንብት!..”

ካጠገቤ የቀበሌ ዘበኞች ጠብመንጃቸውን እንዳነገቱ ቆመው አይቻቸው አልነበረም? ወዴት ሄዱ? ከጣሪያ ላይ ቁጭ ብዬ የምጽፈውን እጽፍ ነበር። ስጽፍ ቆይቼ፡ “ከብዙ ሰዓታት፡ ወይንም ከጥቂት ደቂቃዎች?” በኋላ፡ በድንገትም ዞር ስል ዘበኞቹ የሉም። ይህም ሕልም እንጂ እውነት ባይሆን ይሻል ነበር። ግን ዘበኞቹ ጽሑፉ የማያቋርጥ ሲሆንባቸው ጊዜ፡ እንተወው፡ ጽሑፉን ከጨረሰ በኋላ እንይዘዋለን ብለው ይሆናል ጥለውኝ የወረዱት። እንጃ! ይህ ደግሞ ምን አይነት አጋጣሚ እንደሆነ ሊገባኝ አይችልም። ዞር ዞር ሁኔታዎች ሁሉ የሚስተካከሉት እኔን ለማሳበድ እንጂ እኔን ለመግደል አልሆነም። ግን በእውነት አይምርዬን ሳልሰት (ሳላብድ) የአንዳንድ ሁኔታዎች ክስተት (ያጋጣሚዎቹ ትርምስ) እስካሁን ይገርመኛል። እስካሁን በእኔ ላይ የደረሰ ሁሉ ማንንም ጤነኛ ሰው ያሳብደዋል ብዬ እገምታለሁ።

ከበላዬ ሆኖ፤ መውጫያ መግቢያዬን ሁሉ እየተቆጣጠረ የሚመራኝ አንድ ኃይል ሳይኖር አይቀርም። ይሁን፤ ምንም ይሁን ምን፤ እኔን፤ ሃሳቤን እና ኢትዮጵያን የሚገነጣጥል ኃይል አይኖርም። ደብዳቤውም ከማስታውሰው እያልኩ፡ አሁን ተጻፈ እንጂ፤ በዛን ጊዜ በዚህ ስሜት የተጻፈው ከዚህ የበለጠ የተብራራም ሊሆን ይችላል።

ከጣሪያው ላይ በወጣሁበት አቅጣጫ ወረድኩ። ለጥቂት ደቂቃዎች እንደጤነኛ ሰው በሰዎች መካከል ተመላለስኩ። ማበድስ የተስፋ መቁረጥ የመጨረሻ ደረጃው ይሆናል እንጂ፤ ባለ ርዕዮት ለሆንኩት ለእኔስ እብደት ማለት፤ ኢትዮጵያችንን ረስቶ፤ ከራስ ወዳድነት የተነሳ ለብቻ መኖርን መለማመድ ነው።

አይምርዬ ግን፤ በዚች አለም ካለ ጭንቀት ለመኖርም ተስፋ መቁረጥና መሰናበት ለችግሮች ሁሉ አንዱ “መፍትሔ” መሆኑን በደንብ ስላስረዳኝ፡- “የመርካቶ እብድ ተብዬ ብቀር፤ ሌላውን እያስቸገርኩ በመኖር፤ በሕብረተሰቡ ላይ ሽክም ከመሆን በስተቀር፤ ሥጋዬ እየተወዛወዘ ለማንም ጥቅም አይሰጥም። ስለዚህ፤ ተፈጥሮ ቸርነቷን በኔ ላይ ለመግለጽ ከፈለገች፤ ይህን በእውር አይኔ ያየሁትን፤ በደንቆሮ ጆሮዬ የሰማሁትን፤ ባልበሰለ አይምር ያሰብኩትን ሁሉ ጥፍት አድርጋ፤ ሌላ አለም ውስጥ

ትክተተኝ (በራሷ ትውሰደኝ)። አለበለዚያ ይህን እንስሳ የሆነ ሥጋ እኔው ራሴ ገድዬ ባሳርፈው ነው የሚሻለው” በማለት ቁርጥ ውሳኔ ሳደርግ ቆይቻለሁ።

በሌላም በኩል፡ “ግን ቆይ፤ በቅዱሳን ፊሳዎች ላይ የእውነት አበባ አለምልማ። የሌሎችን አስተሳሰብ በጥሩ ሽታ ታውዳለች፤ በኔ በኃጢአተኛው ሬሳ ላይ የምታድግ አበባ የምትገማ ከሆነስ፡ ሞቴም ለጥሩ ሳይሆን ለመጥፎ ሆነ ማለት ነውኩ፤ አደለም እንዴ?” የሚል ሃሳብ አንገዳገደኝ።

ስለ ሞት ሳሰብ፡ ከመጠን በላይ መንፈሴን ደስ ይላትና፡ ወዲያው ደግሞ ክፍት ይላታል። በሰውነቴ ላይ የሚደርስ ጉዳት፡- ረሃቡም ህመሙም፡ ሁሉም ወደ ሞት የሚያመራኝ እየመሰለኝ፤ የተደበቀ ደስታ ይሰጠኝና እንደገና ልውጥ ይላል። ግን ባጠቃላይ፡ የሥጋዬ መገዳት አስቤው ከነበረው ጋር በመስማማት ወደ ሞት ከሚያመራው ጎዳና የሚከተኝ እየመሰለኝ፤ ከምን ጊዜውም የበለጠ ውስጣዊ ደስታ ይሰማኛል። የመኪና መንገድ የማቋርጥ እየመሰልኩ መሃል መንገድ ላይ መቆም ጀመርኩ፤ ሹፌሮችን ከማናደድ በስተቀር የጠቀመኝ ነገር አልተገኘም። አስተሳሰቤ ሁሉ ሞት ላይ ቢያተኩርም፡ በተጻራሪ ሃሳቦቼ ምክንያት፡ ሞት በረከሰበት አለም ለሞት እንኳን የማልበቃ ሆኛለሁ።

ይህን የመሳሰሉ ድርጊቶች በላዩ ላይ የተፈጸመበት ሰው፡ እሱ ራሱ ደራሲ ከሆነ፡ እንደ ልብ ወለድ አድርጎ ውሸትን እየደባለቀ ካልጻፈ በስተቀር፡ በእውነት ድርጊቶችን ሁሉ አስታውሶ መጻፍ ያቅተዋል። እህ! ታዲያ ምን ልበል? ረሳሁት። ስለረሳሁት አሁን ዝም ልበል እንጂ፤ እኔስ የለመድኩትን በንውስ ከበርቴነት ሁለት አይነት ኑሮ - ነፃ የቢሮ ሥራ እና ድብቅ አብዮታዊ ትግል አጥቼ፡ አሲምባ ገብቼ ልታገል ብዬ ስማጸን፤ አንድም የራሴን ሕይወት ለማትረፍ ነበር። ግን ያ ተስፋ መቅረቱ፡ እንዳው በደፈናው፡ እኔን ከአልኸኛነት ወደ እብደት አሸጋግሮኛል ብል ነው የሚቀለኝ።

እና፡ የቀን ጸሐይ ሙቀት ከጧቱ ብርድ አላቆ ተሲአት (እኩለ ቀን) ላይ ሲያቃጥለኝ እንደነበረ፡ ንኡስ ከበርቴዎች ከማይደርሱበት “ሥፍራ” መቆሜ፡ መቀመጤ፡ ጋደም ማለቴ.. የቀኑም መርዘም ትዝ ይለኛል። በቃ ይኸው ነው፤ግን አካላዊ ሥጋ ጥፍት ብሎ ወደ “ምንምነት” ቢለወጥም፡ ያ “ምንምነት” የተሰኘ ቃል በቁስ አካላት ከተገነቡ፡ በእግዚአብሔር ከማያምኑ ሰዎች የፈለቀ ቋንቋ ሆኖ ነው እንጂ፡ ምንምነት የለም። እኛም እንደ ከዋክብት የታመቀ ኃይል ያለን፤ ጥፍት ስንል ብቅ የምንል ነን እንጂ፡ ጠፍተን የምንጠፋ - ወደ ምንምነት የምንለወጥ አይደለንም።

ምዕራፍ ስምንት

ቀጣይ ሕይወት በከፍተኛ አምስት

የሰው ልጅ ራሱን ነፃ ለማውጣት ሲል ተክለ ሰውነቱን ከራሱ ላይ አያራግፍም፤ ግን ሁኔታዎች ከሁለት አለም እየከተቱ ማንነቱን እስኪስት ድረስ ያንገላቱታል፤ ወደ አልታሰበ ሥፍራም ይከቱታል።

ከሰዓት በኋላ ይመስለኛል። መንገዴን ወደ ሰሜን አመራሁ። ከሩቅ ለሩቅ አንድ የሕዝብ ማመላለሻ አውቶብስ ታይቶኛል። ይህም አውቶብስ ወደ ደብረ ሊባኖስ የሚወስድ ነበር። ለኔ ግን፣ አውቶብስ ሁሉ ወደ ኮረም የሚወስድ መስሎኛል።

ታጋይ ጓዶቼ ከሚገኙበት የሚያደርሰኝ መስሎኝ፣ እንዳያመልጠኝ ብዬ ወደ አውቶብስ ሮጥኩ። አውቶብሱ ዘንድ እንደ ደረሰኩ ተሳፋሪዎቹ ሁሉ ቦታ ቦታቸውን ይዘው ቁጭ ቁጭ ብለዋል። ሹፌሩም ሞተር አስነስቶ ከውጪ ቆሞ ከሰዎች ጋር ያወራል።

አንዱ አልሆን ሲለው ሌላ ከመሞከር የማይሰለች አይምሮ አሁንም “ሊመክረኝ ወይንም ሊያታልለኝ” ነው። ጭንቅላቴ መሥራት አለመሥራቱን በጥቂት ሴኮንዶች ውስጥ ፈተንኩት። ሰዎች አውሮፕላን እንደሚጠልፉት አይነት አሳሰበኝ። ተንደርድሪ ካውቶብሱ ገባሁና የሹፌሩ መቀመጫ ላይ ቁጭ ብዬ ለመንዳት ተዘጋጀሁ። ወዲያው ማርሹን ወደ አንደኛ ማርሽ ለማድረግ ስታገልና ቤንዚን መርገጫውን በእግሬ ስፈልግ፣ ሹፌሩ ዘሎ ገባና እጄን ያዘኝ። ከዛም ከሹፌሩ ጋር ትንንቅ ሆነ።

የቀበሌ ዘበኞች ከአውቶብሱ ገቡ፤ ሁኔታውንም አይተው ትንንቁ ወደ መጥፎ እንዳያመራ ቶሎ ብለው እጆቼን ከሹፌሩ እጅ አላቀቁ። ወዲያውም ተሳፋሪዎች “ይህ እብድ ገደል ሊከተን ነበር እኮ! ወይ ጉድ! ሊጨርሰን?..” እያሉ ተንጫጩ። የቀበሌ ዘበኞች በጠመንጃ እየጎሻሸሙ ከፊትለፊታቸው እንድሄድ አስገደዱኝ፤ እያዳፉ ከቀበሌ እስር ቤት ከተቱኝ። ከዛ እንደደረሰኩ፣ መሬት ላይ አጋድመው ረጋገጡኝና በጠብመንጃው መዳፍ ደበደቡኝ። ሰውነቴ ደንዝዞ ነበር መሰለኝ ብዙም ህመም አልተሰማኝም።

መሬት በደረቴ ተኝቻለሁ። በጀርዬ የጠመንጃውን አፈሙዝ ከተቱና ማንነቴን ለማወቅ ይጠይቁኝ ጀመር። በጥያቄ አጣደፉኝ፤ ቶሎ ቶሎ መለስኩላቸው፤ ግን አፌ ከመሬቱ ጋር ስለተጣበቀ፥ ድምጹ በደንብ አይወጣም። “ሥራህ ምንድነው?” ሲሉኝና ስመልስላቸው፥ የንግድ ሚኒስቴር፤ ወታደር ነኝ...” ያልኩ፤ ቢመስላቸው፥ “ዘበኛ ነኝ፤ ነጋዴ ነኝ፤ ሥራ ፈት ነኝ...” ብላቸውም፥ ቀብጠርጠር በማድረግ፥ ከነርሱ ጥያቄ የኔው መልስ እንዲበረከት።

ከመካከላቸው አንዱ “መንግሥቱ ኃይለ ማርያምን ታውቀዋለህ?” ብሎ ጠየቀኝ። “አዎን አውቀዋለሁ፤ እርሱ ወታደር ነው።” አልኩ፤ ቀስ ብዬም እንድለዋለሁ ያልኩ ይመስለኛል (እኔው ራሴ በውስጤ ሁለት ሰው እንደሚያወራ ሆኛለሁ...)። ቀስ በሚል ድምጽ ብዙ አወራሁ። “ምንድነው የሚቀጣጥረው ይህ ሰው? መንግሥቱን ታውቀዋለህ ወይ?” ነው የምንልህ” ሲሉኝ፤ እኔም ቀስ ብዬ “አዎ አውቀዋለሁ” ስል፥ ጓደኛዬ ነው ያልኳቸውም ይመስላቸዋል።

በጀርዬ ላይ የጠመንጃ አፈሙዝ የተተከለበት ሰው ጮክ ብሎ ካወራ፥ ከጠመንጃው ቃታ ውስጥ ያሉ ጥይቶች በድንጋጤ ተፈትልከው ይወጡና ሰው ይገድላሉ (ይህን ሊያውቅ የሚችል የደረሰበት ብቻ ነው፥ ሌላ ሰው አያውቅም)። የጠብመንጃውን አፈሙዝ በጀርዬ ቀዳዳ ከትተው ሲገፉት፥ ልክ ሃኪሞች ቀዶ ጥገና ሲያደርጉ ለማደንዘዢያ መርፌ እንደሚወጉ አይነት ሆነልኝ፤ ከእንግዲህ ቢተኩሱም አይሰማኝ ብያለሁ።

በጠመንጃቸው አፈሙዝ ጀሬዬን ሲኮረኩሩትና ሲጎሻሽሙት ይገድሉኝና ያሳርፉኛል የሚል እምነት ቢያድርብኝም፥ ለመትረፍም እየጓጓሁ፤ ቀብጠርጠር እያደረግሁ እብድ መስዩ ስለፈልፍ፥ በቋንቋም ግራ አጋባኳቸው።

ይህን ከመሬት የተደፋ ሰው መግደል ለምን እንዳስፈለገ የባለጠብመንጃው ሕሊና እየተመራመረ እንዲቆይ እንጂ፥ ቶሎ ብሎ ቃታውን ስቦ እንዳይገድለው ለማድረግ፥ እንደ ህጻን መንተባተብ እና እንደፈለስፋም አጣርቶ መናገር አስፈለገ። የመርማሪው ሰውዬ አይምር ከጥሩው መንፈሱ ጋር ተወያይቶ እንዲምረኝ ጊዜ ለመስጠትም ነው - ይህ ‘ማይደል በሕይወት ለመቆየት የሚያስችል ተፈጥሮአዊ ብልሃት? (ምንኛ ብልጥ ነኝ!)።

ሰው እንዳይሞት እንዲሞትም የሚያደርጉትን ምሥጢሮች፥ አውቀንም፥ ሳናውቅም እንጠቀምባቸዋለን። የሰው ልጅ ሁሉ የሁለትነት ጠባይ በከባድ ሁኔታዎች ሲፈተን፥ አንዱ ሰው ከውስጡ ራሱን ለመግደል ሲታገል፥ ሌላው ሰው ደግሞ ከውስጡ ራሱን ለማዳን ሲታገል፤ ከሁለት የአንዱ የመሰናበቺያ፤ የሌላውም የመቆያ ምሥጢር።

የጠመንጃውን አፈሙዝ ከጆሮዬ ዞር አድርገው በእርጋታ፡ “ሊቀ መንበሩን የት ነው የምታውቀው? አጋዴን ነው ሐረር?” ብለው ሲጠይቁኝ፤ እኔም ሊቀ መንበር የተባለው ቃል ግራ እንዳጋባኝ ሆኜ፡ ቶሎ ቶሎ እየደጋገምኩ፡ “የት ነው ያለሁት? የት ነው ያለሁት? የት ነው ያለሁት?” ማለቴ በጣም ትዝ ይለኛል። በዚህን ጊዜ አንዱ ዘበኛ በአጋዴን ያለሁ መስሎኝ የምለፈልፍ መስሎት እንደሆን እንጃ፡ “ይህ ሰው በአጋዴን በረሃ ችግር ደርሶበት ያበደ ወታደር ነው” ብሎ ደመደመና ሌሎቹንም አሳመናቸው።

ሌላው ዘበኛ “እባክህ ይህንንስ እብድ እዛ ወስዶ መጣል ነው” ይልና፡ ከአንድ የእቃ ማስቀመጫ ክፍል ውስጥ ዘግተው ይተውኛል። ረስተውም ሆነ አውቀውም እንደሆነ አላወቅሁም፤ ለሦስት ቀናት በሩን ከፍቶ የተመለከተኝ አልነበረም። እኔም ሌትና ቀን ጨለማ በሆነበት ሥፍራ ሰነበትኩ። ደግነቱ በጭላንጭል አንድ ትንሽ ከረጢት አይቼ ነበርና፡ ከፊት ሳደርገው በውስጡ ሰኳር አገኘሁ። ቀስ ቀስ እያልኩ ሁሉንም ሰኳር ቅማጫ ጨረስኩ፤ ይህም ለሦስት ቀን ምግብ ሆነኝ።

በዚህ እስር ቤት ውስጥ ሆኜ፡ ብዙ ብዙ ለሰው መግለጽ የሚያዳግት አሰገራሚ ትእይንቶች ታዩኝ። ግን ይህ ነው ብሎ መናገር የማይቻል በመሆኑ፡ እስከ ዛሬ ድረስ ምን ነበር ያየሁት የሚለውን ለእኔም ለራሴ ማወቅና መረዳት ያቅተኛል። ግን ከሁሉም በላይ ብዙ ወጣቶች (ወንዶችም ሴቶችም) ይታዩኛል፤ የማድናቸውም ይመስለኛል።

የመርካቶ ቀበሌ ሠራተኞች፡ እንደ ስምጥ ሸለቆ ኩብት አርቢዎች ወሬ ቶሎ ቶሎ ይለዋወጣሉ መሰለኝ፤ በሦስተኛው ቀን ከየት ተነስቼ እዚህ እንደደረሰኩ ተመርምሮ ስለተደረሰበት፡ ወደ ሌላ ቀበሌ እንድሄድ ተደረገ።

ለመሸጥ ወደ ገበያ እንደሚነዳ በግ፡ በከተማ መሃል ጠብመንጃ ባነገቱ ሰዎች እየተነዳሁ፤ ሁለተኛውን ቀበሌ አልፎ ሦስተኛው ላይ ደረስኩ። ይህ ቀበሌ ያች እናት የሆነች ደግ ሴት ያለችበት ቀበሌ ነው። ከቀበሌው እንደደረሰኩ፡ ያቼን ደግ ሴት ከቀበሌው ጽሕፈት ቤት ቆማ አየኋት። “ይህ ነው ወይ?” ብለው ሲጠይቁት ሰማሁ። እርሷም እኔን ስታየኝ እንባዋ ቅርር አለና፡ በቀጭን ድምጽ “አዎን” አለች። ከዛም በጀ የያዘችውን ኮቴን እንድትሰጠኝ አደረጉ።

“ሌላስ ከርሷ የቀረህ እቃ አለህ?” ብለው ጠየቁኝ። በዚህን ጊዜ ትኩር ብላ አየችኝ። “አንተ ተናዘህልኝ የሄድከውን ገንዘቡንና ሰዓቱን፡ አሁን አልሞትኩምና መልሼልኝ..” የምላት መስሏት ይሆን? አልኩ በልቤ። አይ፡ ይህ የኔ እስተሳሰብ ነው። እርሷ ግን በድምጽ አልባ ንግግር፡ በሕይወት በመትረፌ ፈጣሪዋን ማመስገኗ መሆኑ ገባኝ። ወዲያው ብንን እንደማለት ብዬ፡ “የለም፤ የለም፤ የለም፤ ምንም የቀረ የለም”

አልኳቸው። እንደገናም ጠየቁኝ፤ እኔም ምንም የቀረኝ አለመኖሩን በማረጋገጥ መለስኩላቸው።

እርሷንም “በይ ሂጂ!” ተብላ ልትሄድ ስትል፣ ሌሎች እንዳይገባቸው አድርጋ፤ ምስጋናዋን ከምርቃት ጋር በገጽታ ንግግሯ ለኔ ብቻ ለመግለጽ በቅታለች (የሴቶች ችሎታ)። ምስኪን ሴት፣ በቀስታ “እግዚአብሔር ይጠብቅህ!!!” ብላኝ ነው የሄደችው።

እኔም፣ “አንቺ ሴት ገብቶኛል ደግነትሽ፤ በሄድኩበት ደግጭኛል መንፈስሽ፤ አዙሮ፣ አዙሮ አቁሞኛል ከፊትሽ፤ በይ ሂጂ ግቢ ከቤትሽ.....” ብዬ አንገቴን ወደ መሬት ደፋሁ። ሴቲቱም ካጠገቤ ርቃ ሄደች፤ ሄደች የደግነቷን መንፈስ ከበስተኋላዋ እያግተለተለች።

“በል ልበስ!” ተባልኩ፤ በቁጣ፣ ኮቴንም ለበስኩና እጆቼን ቶሎ ቶሎ ወደ ኪሶቼ መከተትና መፈታተሽ ጀመርኩ፤ እቃ ጠፍቶት እንደሚፈልግ ሰው ሆነኩና። የጻፍኩበት ደብተሬ የለም። “ጽሑፌን ከዚች ደግ ሴት መላእክት (ወይም ኢሕአፓዎች) ወስደው ያነቡታል፤ ሁሉም ደግ ነው...፤” አልኩ በልቤ።

ከኮቴ የጉያ ኪሴ እጄን ሳስገባ የሆነ ወረቀት አገኘሁ። ስመለከተው የቀበሌ የፈቃድ ወረቀት መሆኑ ትዝ አለኝና ቶሎ ከአፌ አስገባሁና ማኘክ ጀመርኩ (ይህ ነው የሰው ልጅ የአርባ ቀን እድሉ፣ ሴኮንድ በማይሞላ ጊዜ ውስጥ የሚወሰን)።

ዘበኞች አንዴ ዘለው አፈኑኝ። አፌን ጥርቅም አድርገው ይዘው ወረቀቱን ከአፌ አወጡት። የቀበሌ የፈቃድ ወረቀት መሆኑን ሲረዱ፣ እውነትም እንደተጠራጠሩት ተራ እብድ ሳልሆን፣ እውነተኛ የኢሕአፓ አባል መሆኔ ገባቸው።

ሁሉም እንደ የማርያም ጠላት በየተራ ደበደቡኝ፤ ቀጠቀጡኝ፤ ወገሩኝ። እውነተኛ ዱላ የቀመስኩት የዛን ጊዜ ነው። እጆቼን የኋሊት ጥፍር አድርገው በገመድ አስረው፣ እያዳፉ ወደ ከፍተኛው ጽሕፈት ቤት (እስር ቤት/ከፍተኛ አምስት) ወሰዱኝ።

የመርካቶ ከፍተኛ አምስት እስር ቤት እንደደረሰኩ፣ የታሰሩ ወጣቶች ውጪ ተፈቅዶላቸው፣ ተደርድረው አየኋቸው። በዚህን ጊዜ ሦስት ቀን በቀበሌ ታስሬ ሳድር ካየሁት ትእይንት ጥቂቱ ግልጥልጥ ብሎ ታየኝ። በእውነትም የራሴን ሕይወት አሳልፌ በመስጠት እነኚህን ወጣቶች ለማዳን የምቸል መሰለኝና የሚከተለውን አሰብኩ፡-

“ከጥቂት ወራት በፊት፣ ቀበሌዎች ድንገት ቤቴ ቢመጡብኝስ እያልኩ የኢሕአፓ ጽሑፎችን እደብቅ ነበር። ትዝ የሚለኝ፣ እኔን በዚህ ምክንያት እንዳይገድሉኝ ብዬ ከኢሕአፓና ከአንጃዎች የሚደርሱኝን ጽሑፎች ከቤቴ ውስጥ ሊገኝ ከሚችል የመደበቂያ ሥፍራ ሁሉ ደበቅሁ፤ በመጨረሻም በጓሮ በኩል መሬት

ቆፍሬ ቀበርኩ። የእነኚህ ወጣቶች እናቶች ደግሞ፣ ልጆቻቸውን ለመደበቅ ወደ ማህጸናቸው መልሰው መከተት ብቻ ሲቀራቸው ሁሉን አደረጉ። እነኚህ ከፊት ለፊት የሚታዩት ወጣቶች ከዛ ሁሉ ድብቃት በኋላ፣ ከተገደሉት የተረፉት ናቸው እኮ! ዛሬ ለእነኚህ ወጣቶች ስል እምታለሁ፤ ዛሬ ለእነኚህ ወጣቶች ስል እምታለሁ፤ ለመሞቻዬ የሚሆነኝ በቂ ምክንያት አሁን ገና አገኘሁ!” አልኩና ከሥጋ ቁጥጥር ውጪ የሆነ ጨኸት ጮህኩ፡-

“ወጣቶችን በማሰር ምን ትጠቀማላችሁ? ያው ግደሉኝ፤ እኔ አለሁላችሁ! ወጣቶች ምን ባጠፉ ይቀጣሉ። ያው አለሁላችሁ ግደ...ሉኝ! ግደ...ሉኝ” አልኩ።

የከፍተኛው ሊቀመንበር ወጣቶቹን በቁጣ ቃል “በሉ ቶሎ ግቡ! ግቡ! ግቡ!...” ብሎ እየጮኸ ቶሎ ወደየከፍላቸው እንዲገቡ አደረገ። ወደ እኔም ዞር በማለት ከተመለከተኝ በኋላ፣ በዙሪያዬ የከበቡኝን የቀበሌ ዘበኞቹ፣ “ይህ አናርኪስት ባይናችን ላይ ቅስቀሳ ሲያካሄድ ዝም ብላችሁ ታያላችሁ?” ብሎ በመጮህ፣ አንድ ጡጫ በፊት ላይ አሳረፈብኝ። እኔም እጆቼን የኋሊት ታስሬ፣ ሰውነቴም በጾም ብዛት የደከመ ስለነበረ፣ ወዲያው መሬት ላይ ባፌ ተተከልኩ። እዛው እንዳለሁ እያንዳንዱ የአብዮት ጠባቂ (ዘበኛ) አብዮታዊ ግዴታውን እኔን በመደብደብ አስመስከረ።

ከዛም ሊቀመንበር “በቃችሁ! በቃችሁ!” አለ፤ የኔ ነፍስ ያደረችበትን ሥጋ በቀላሉ ለቃ የማትወጣ መሆኑን ባለማወቁና የምሞት ስለመሰለው፣ ከኔም መረጃ ስለሚፈልግ፣ ሳልሞት በፊት ሊመረምረኝ፣ ኑዛዜዬንም ለመስማት አስቦ።

ወዲያው ከቢሮው እንዲወስዱኝ ትእዛዝ አስተላለፈ። ከቢሮው እንደገባሁ፣ “ሃሽሽ ትወስዳለህ እንዴ?” ብሎ ጠየቀኝ ሊቀመንበር። እኔም “አይ አልወስድም” አልኩት። “ጭራሽ ወስደህ አታውቅም?” ብሎ በመደጋገም ጠየቀኝ። እኔም እንደማልወስድ አረጋገጥኩለት። “በትምህርትህ ስንተኛ ክፍል ደርሰሃል?” አለኝ። እኔም አስራ ስድስተኛ ክፍል መጨረሴን ነገርኩት።

የሊቀመንበር ፊት በድንገት ትንሽ ደንገጥ ያለ ይመስላል፤ ወዲያው ፈገግ አለ፤ ያዘነልኝም በመምሰል “ኮድ ተቀብለህ አሲምባ ከጓዶችህ ጋር ለመቀላቀል ስትዘጋጅ እንደተያዘክ ተነግሮኛል። ይህ እውነት ነው ወይ?” አለ። እኔም “አዎን እውነት ነው፤” አልኩት።

አሁንም የበለጠ ፈገግ አለ፤ ከወንበር ላይ በመደላል ዘና ብሎ፣ ወረቀትና እስከራጥቶ ያዘና፣ “ታዲያ ኮዱን ለኔ ልትነግረኝ ፈቃደኛ ነህ?” አለ ለሰለሰ ብሎ።

እኔም በማረጋገጥ “አዎን ፈቃደኛ ነኝ” አልኩት። በዚህን ጊዜ እጅግ ደስ አለው። ረጋ ብሎ ኮዱን ለመጻፍ ይችል ዘንድ፣ እራሱን በወንበር ላይ አስተካከለ።

“ለአብዮታዊ ትብብርህ ሳናመሰግንህ አናልፍም” በማለት ሳቅ አለና፤ “ጓድ በል ኮዱን ንገረኝ” አለ፤ ከፊትለፊቱ ያለውን ወረቀት በእስክሪፕቶው እየወጋ። እኔም በልቤ “ያንደጉድህ” አልኩና “ኮዱማ ከልቤ ውስጥ ነው ያለው፤ ስትፈልግ ደረቴን ሰንጠቀህ ከልቤ ውስጥ አውጥተህ መውሰድ ትችላለህ” አልኩት።

ሊያምን አልቻለም፤ እንደገና ድምጹን ከፍ በማድረግና በመጮህ “ኮዱን አውጣ ነው የምልህ! ቀጥቅጬ ሳልገድልህ!...” አለ በታላቅ ቁጣ።

እኔም በልቤ ከርሱ ጩኸት አስራ ሁለት ጊዜ አስበልጬ የጮኸኩ ይመስለኛል፤ ካፌ ሲወጣ ግን ስልል ያለ ድምጽ ይሆናል ብዬ እገምታለሁ። “ኮዱ ልቤ ውስጥ ነው ያለው፤ ከቻልክ ልቤን ቀደህ አውጥተህ መውሰድ ትችላለህ ብዬሃለሁ!” አልኩት። እንዳልሰማ ሆኖ፤ “ምን? ምን?” አለ። እኔም ያልኩትን ደግሜዋለሁ፤ መልሶም ቢጠይቀኝ ይህንኑ ነው ደጋግሜ የነገርኩት።

ተረካቢ ያጣች ነፍስ

ይህን መከራ ላይ የጣለኝን ሥጋዬን ለመጨረሻ ጊዜ የሚያሳርፍልኝን ነገር አሁን ገና አገኘሁት። በአማርኛ እንኳን ተቀራራቢ ፍቺ የማይገኝለት “ቶርች” የተባለውን፤ የሚገድል ወይም ከሞት አፋፍ የሚያደርስ ድብደባ ሰጥተውኝ ይሆናል (እኔኮ ደንዝዣለሁ፤ ምንም ምንም አይሰማኝም)። ታዲያ፤ ልክ እንደ ጠጅ እየጣፈጠ ገብቶ ያሰከረኝ፤ ሰመመን ውስጥ አስገብቶ ራሴን ያስረሳኝ ምንድነው? ቅዠት ወይንስ ስካር።

አይምሮዬ ከሥጋዬ በመገንጠል ለብቻው ማሰብ ጀምሯል፤ ወይም ሄዷል (ሞቻለሁ)። የኔ ጩኸት ሊቀ መንበሩን በሰውነት ኩምሸሽ አድርጎ ያሳነሰው፤ በዙሪያዬ የነበሩ ሌሎቹም በኔ ጩኸት ተደናግጠው ሮጠው ያመለጡ፤ እኔም ለብቻዬ የቀረሁ እንዲመስለኝ ያደረገ ኃይል ምንድነው?

ከእንግዲህ ለኃጢአቴ ሁሉ የቶርችን ፍሬ ከበላሁ፤ አዳምና ሔዋን ከነበሩበት ከገነት እገባለሁ። የሚል ተአምራታዊ ሃሳብ ቅሬት በጭንቅላቴ የተቀረጸ ይመስል፤ የሚፈልገኝና የሚያሳድደኝ አለመኖሩን በማስታወስም ይሆናል...፤ ይህ ነው የማይባል እረፍት ተሰምቶኛል። እንጃ! እንጃ! ስለማላውቀውና ስለማይገባኝ ነገር ብዙ ማውራት አልፈልግም። ግን፤ ከአይምሮ በስተጀርባ የተቀበረ፤ ይህ የማይረሳ ትዝታ፤ ዝም ቢሉ የማያስችል፤ ቢናገሩት ለማሳመን የሚያስቸግር.....።

ከተጣልኩበት ደጃፍ በአንድ እንጨት ላይ የተንጠለጠለ የኢሌክትሪክ አምፖል አለ። ልክ እንደ ጥጥ ብናኝ በቀስታ ወደ ላይ ተንሳፈፍፌ ወደ አምፖሉ እንደተጠጋሁ በጣም ትዝ ይለኛል። አምፖሉ ዘንድ እንደረሰኩ ብቻ ይህንን

በእርግጠኝነት እናገራለሁ (እኔም ለራሴም ቢሆን፤ ይህንን ብክድ ውሸታም ነኝ)። ከዛ በኋላ አላውቅም፤ ግን፤ እንዳው ጥፍት ብያለሁ - ቅጽበታዊ መጥፋት። አምፖሉን አልፎ፤ ምድሪቱን በቅጽበት ለቅቄ ሄጃለሁ፤ አምን ሄጃለሁ። እራሴን ስጓዝ አላየሁትም፤ ግን ደርሻለሁ። በደረሰኩበት ሥፍራም ውስጥ ያለውን እጅግ በጣም የሚያስደስት፤ በምድራዊ ቋንቋ የማይገለጽ፤ ፍጹም የሆነ መጀመሪያና መጨረሻ የሌለው ዘለአለማዊ ሥፍራ አይቼ፤ እኔም ከዚያ ገብቻለሁ።

እኔ የደረሰኩበት ሥፍራ፤ ኢትዮጵያ ሕዝቦቿን አቅፋ በሰላም የምትኖርበት፤ ለጠላት የማይታይ እውነተኛ ሥፍራ ይመስላል። ግን፤ ቤት ይሁን አገር ይሁን አልለየሁትም። ያ ሥፍራ ብርሃን የሚያገኘው ከጸሐይ አይመስልም፤ ግን ልዩ አይነት፤ በምድር ላይ ሊነጋጋ ሲል ያለውን የሚመስል፤ እንደሚተነፈስ አየር የሆነ፤ ልዩ የብርሃን አየር (ወይንም የአየር ብርሃን)። ራቅ ብዬ ብሄድ፤ የሰው ዘር ሁሉ የሚኖርበት ሥፍራም ከዚህ መሆኑን ሳልገነዘብ አልቀርም። እኔ ግን፤ በአንድ ብዙ ብርሃን ከማይደርስበት፤ ሌላው ሰው ከማያየኝ ሥፍራ ጥጉን ይገድ፤ ተመልካች ብቻ ነበርኩ እንጂ፤ ለመሳተፍ ገና አልተፈቀደልኝም።

እጅግ የሚያማምሩ፤ አዳዲስ “ልብስ” የለበሱ፤ ቆንጆ ቆንጆ ወንዶችና ሴቶች በልተውና ጠጥተው፤ ጠግበው፤ ደስ ብሏቸው፤ አምረውና አገጠው፤ አሽብርቀው፤ በመዝናናት ሽር ጉድ ሲሉ ከሩቅ ይታዩኛል። ከዚህ ሥፍራ፤ በእድሜ ሕጻን ሽማግሌ፤ በአካል ቀጭን ወፍራም፤ በመልክ ቆንጆ አስቀያሚ፤ በጠባይ ጥሩ መልካም ሳይባል፤ ሁሉም አንድ አይነት ናቸው፤ የሁሉም ተሳትፎ ገደብ የለሽ ነው። ከዚህ ሥፍራ ምድራዊ ስበት ያለ አይመስልም፤ እንደ ልባቸው፤ ሲፈልጉ ወደ ላይ፤ ሲፈልጉ ወደታች፤ እንዳሻቸው አቅጣጫ በመቀያየር፤ ከመሬት የተለየ አይነት እንቅስቃሴ ያሳያሉ። “በአንድ ቦታ ተቀምጠው ተንሳፈው?” የሚያወሩም አሉ።

የአድማሱ ክልል አይታይም፤ መጨረሻም የሌለው ይሆናል (እንጃ)። ሥፍራውም አካላዊ ይመስላል፤ ግን ከዚህ ሥፍራ አፈር፤ ድንጋይና ውሃ አይታይም (እንጃ)። ሁሉም ነገር ከእሳትና ከአየር የተገነባ ይመስላል። በመሬት ካሉት ነገሮች መካከል እንደ ትምህርት ቤት (ዩኒቨርሲቲ) የበዛበት ይመስላል። የሚማሩትም ትምህርት በአጠቃላይ ጊዜን እየደመሰሰ፤ ወደ ፊትና ወደ ኋላ እየሄደ፤ እንደ ታሪክ፤ እንደ ሃይማኖት አይነት ሰማያዊ ፍልስፍና (ስለ ሰው ልጅ፤ ስለ ተፈጥሮ፤ ስለ እግዚአብሔርም) ይመስላል።

የአዲስ አለም መኖር እንዲህ ጥሩና ቆንጆ የሆነው ሰውን ለማስኖር ከሆነ፤ በምድር ላይ መኖርና መሞትም የመጨረሻያው አላማው በዚህ አዲስ አለም ውስጥ ፍጹማዊ ሆኖ ዘለአለማዊ ለመሆን ከሆነ፤ በምድር ላይ እንኳን ሰይጣን ኖረ፤ እርኩሳን

መናፍስትም እንኳን ሰውን አስቀያሚ አስመስሉት ያሰኛል። ይህም፣ ሴት ልጅ አርግዞ በስቃይ አምጣ የምትወልደውን ህጻን እቅፍ አድርጋ ስትስመው ከምታገኘው ደስታ ጋር ይመሳሰላል (እርግዝና - አምጦ ልጅ መውለድ ጥሩ ከሆነ፣ በምድር መኖርም ጥሩ ነው እንደማለት ይቆጠራል)።

ሰማዩን ደፍሬ ቀና ብዬ አልተመለከትኩትም። አንድ ነገር ብቻ እንደ ፈራ ሰው ቀና ማለት አቅቶኛል። እግዚአብሔር የሚያየኝ መስሎኝ ይሆን? ተደብቄ ከገባሁበት ሥፍራ “ውጣ!” እንዳልባል ብቻ ፈርቻለሁ። በዚህ ቆንጆ ሥፍራ ማንም ሳያየኝ ብዙ ብዙ ቆየሁ። ለደስታዬም ወሰን አልነበረውም። በተመልካችነት ሳስተውል፣ የዛ አገር ሰዎች ሁሉ፣ በሰማያዊ አካላቸው ረዘም- ረዘም፣ ጎላ ጎላ ያሉ፣ በሁኔታቸውና በጠባያቸው፣ ለመግለጽ በማይቻል አይነት፣ ፍጹም ጥሩዎች በመሆን፣ በፍጹም ደስታ ውስጥ የሚኖሩ ናቸው።

ይህ በጣም ግልጽ ሆኖ ታይቶኛል፤ ግልጥ ከመሆኑ የተነሳ እስካሁንም አልፎ አልፎ በሃሳቤ ይመጣብኛል። ይህ ነገር እውነት ስለመሆኑ እንዳልጠራጠር፣ በደንብ የማውቃቸውን ሁለት ሰዎች (ወንድና ሴት) ከዚያ ሥፍራ በግልጽ አይቻቸዋለሁ።

በዚያን ጊዜ፣ በዚያን ሥፍራ፣ እነዚህ ሁለት ሰዎች ሲያወሩ ይሰማኛል፤ ድምጻቸውም እጅግ ጥርት ያለ ሆኖ የሙዚቃ ቃና ያለው ይመስላል። የወንዱ ድምጽ ወፈር ያለ ሆኖ፣ የድምጹ ጥራትና የሚናገረውም የፍልስፍና ንግግር፣ ለመግለጽ የማይቻል እውነተኛነትና ፍጹምነት ያለው ነው። የሴቲቱም ድምጽ ቅጥን ብሎ፣ የሙዚቃ ቃና ያለው ነው። ስትነጋገር ሴትነቷንና ደግነቷን በተለየ መልክ ግልጽ ያደርገዋል።

በአሮጌው አለም ከሌላው ሰው ተለይቶ የማይታየው የእነኚህ ግለሰቦች ጠባይ፣ በአዲሱ አለም ውስጥ እጅግ ጥሩ ሆኖ አገኘሁት። እነኚህ በሁለንተናቸው ፍጹምነት ደረጃ የደረሱ ሰዎች፣ እኔን ሊያዩኝ የሚችሉ አይመስሉም። ቢያዩኝም ኖሮ በእንዴት አይነት ደስታ ተቀብለው ባስተናገዱኝ ነበር።

ሴቲቱ አሁንም በዚህ አለም ላይ በሕይወት አለች። ወንድዬውም እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ በዚህ አለም ላይ በሕይወት ነበረ። አሁን በምድር የለም፤ የእርሱ መንፈስ ግን የብዙዎችን መንፈስ የነካ ስለሆነ፣ አሁንም በሕይወት ሲኖር፣ ከአንድ ቦታ ብቻ ተወስኖ መኖር ሳይሆን፣ ለየት ባለ መልክ አለምን እየዞረ የሚኖር ነው የሚመስለው። በአሁንም ሰዓት “ጻፍ፤ ጻፍ...” እያለ የሚያደፋፍረኝ ይመስለኛል።

ወቅታዊው እውነታ

አዩ! እስቲ ወደማላውቀውና “እኔ” ወደምለው ወደራሴው ልመለስ። እኔ በዛን ወቅት፣ ከሞተው እኔ የተረፈው እኔ “ለካስ አልሞትኩም” ነው። አለመሞቴ (በአዲስ አለም ውስጥ አለመወለዴ) በደንብ እንዲገባኝ ሆነና፣ የሥጋ ህመም ቀስቀሰኝ፤ ድንግጥ አልኩና፣ ያ ሁሉ ከምኞት ጋር የተቀላቀለ አስተሳሰብ ወይም ምናባዊ ፍልስፍና ተረስቶ፣ ወደ ምድራዊ እኔነት ተለውጦ፣ በሥጋዊ ህመም፣ በሃዘን ስሜት እና በአሉታዊ አስተሳሰብ ተተካ።

“ውሸት! ሁሉም ውሸት! ውሸት! መሬት ውሸት! እኔም ውሸት! ሁሉም ውሸት...” እጆቼ የኋሊት እንደታሰሩ ከቢሮው ደጃፍ እውጪ ተጥዬ በጣረ ሞት ላይ የምገኝ ሥጋ ነኝ። ሁሉ ነገር ውሸት መሆኑ በጣም ገባኝ፤ ውሸት በጣም አሳመመኝ።

አዩ ጉዴ! ከዚያ ከሄድኩበት ሥፍራ ከአንድ ጥግ ተቀምጬ፣ ከተመልካችነት አልፎ ተሳታፊ ሳልሆን መቅረቴ - ነፍሴ ከሸረሪት ድር በቀጠነች ሐረግ ላይ ተንጠልጥላ፣ እዚህና እዛ ስትወዛወዝ ነበር አዲሱን አለም ያየችው። አንድ ወጥ የሆነውን ንጹህ አለም በቀጭን ሐረግ ላይ ተንጠልጥዬ ነበር ያየሁት። ያ ቀጭን ሐረግ አጉል ሥፍራ ስደርስ ተበጠሰ። አይ ጉድ! ምነው አዲስ አለም ስገባ - ከዚያ በተበጠሰ ኖሮ። እየጎመጀሁና እየጓጓሁለት፣ ያ ደስ የሚል አለም በመጋረጃ ተዘጋ። እድሌ ሆነና፣ ከዚህ ከምድር ላይ ተመልሼ ወደቅሁ። ተረካቢ ያጣች ነፍስ ተመልሳ መጣች ወደ ሥጋው እኔ። እኔና ነፍሴ፣ ቤታችን ካፈር ላይ ነው - ከመሬት።

- እኔም የዚያን ጊዜ፣
- የዚህችን አለም ነገር አሟጥጬ፣
- ለጡረታም አልደረስኩ ነበር፣
- አለምን በመንፈሴ እንዳልዘር።
- ፍጥን ብዬ እንደ ተወርዋሪ ኮኩብ ስበር፣
- ከዚያ ሥፍራ ደረስኩ፤ አስቀድሜ አለምን ሳልዘር፤
- ከምድር የቀረኝ ሳይኖር፣
- ተመልሼ መጣሁ ከምድር፤
- ለካስ አልሞትኩም ነበር።
- ከብርሃን ፍጥነት በላይ ፈጥኜ ከደረስኩበት፤
- ይህቺን አለም ትቼ ርቄ ከሄድኩበት፤
- ለምን አየኋቸው እነሱንስ ከዚያ?

አለም ፍጹም ደስታ ከሆነበት ሥፍራ።

ወጣቶች በአካል ፍጥን ፍጥን ይላሉ፤

አለማቸው መሬት መሆኑን ያረጋግጣሉ።

ሽማግሌዎችም በአካል ቀርፈፈፍ ይላሉ፤

ጊዜአቸው ደርሷልና፤ በሃሳብ ብቻ አለምን ይዞራሉ።

ባህታውያን፤ መነኮሳትም ይህቺን አለም ይሸሻላሉ፤

በሥጋቸው መሬት በነፍሳቸውም ከሰማዩ ላይ ይኖራሉ።

የሰው መንፈሱ በጠፈር፤

በጊዜና በቦታ የማይታጠር፤

መቅረብ ሲፈልግ የሚቀርብ፤

መራቅም ሲፈልግ የሚርቅ፤

ለጊዜው በሥጋው አለምን ቢዞር፤

ለነፍሱ ተዘጋጅቷል አዲስ አገር።

ፈጥኖ መብረር አንደ ተወርዋሪ ከዋክብት፤

ቅዱሳን፤ ጻድቅን፤ መላእክትም ወዳሉበት፤

በኋላ ነዋ!

ሰው ሁሉ ሲሞት፤

መንፈስ ሙጥጥ ሲል ከመሬት።

“እኔስ ከኢትዮጵያችን ምን አለኝ?” የማይል፤

እርሷን የሚወዳት አይሄድም ርቋት፤

እርሷም ከሞት በላይ መንፈስ አላት፤

ምድራዊም ብትሆንም ሰማያዊ ናት።

ምነው ቀና ብዬ ወደ ሰማይ አንጋጥጬ በተመለከትኩ ኖሮ? ኮሙኒስትነቴ ቀርቶብኝ፤ “አምላኬ ላንተ እስግዳለሁና፤ እባክህ አትጨክንብኝ” ባልኩት ኖሮ። ለሚጠይቀኝ ጥያቄ ሁሉ፤ “ታዲያ ምን ላድርግ፤ ታዲያ ምን ላድርግ?” እለው ነበር። እርሱም የልቤን ቅንነት አይቶ ስለማይጨክንብኝ፤ “በል ለጊዜው እዚህ አረፍ በል” ብሎ፤ ለየት ያለ ሥፍራ ይሰጠኝ ነበር እንጂ፤ መልሶ ወደ መሬት አይጥለኝም ነበር። አለቀ፤ የኔ ነገር በዚህ ላይ አበቃ። ከሰማይም ከእግዚአብሔርም ሳልሆን ቀረሁ!

በጊዜው የነበረው ወቅታዊ እውነታ ግን፥ እኔ በዛን ወቅት አልሞትኩም ነው። ቀኑ መሽቶ፥ ሌሊቱም ወደ መገባደድ ተዳርሷል። ሰው ሁሉ ተኝቷል። እዛው እንደተደፋሁ ሰውነቴ በውሃ ጥም አረረ። እውነተኛውን ሞት አሁን ላገኛት ነው ብዬ አሰብኩ፤ “ውይ! ምናለ በሞትኩና፥ ማየት መስማቴም ቀርቶ እንዳው ዝም ባልኩ...” አሰኘኝ።

የጠጣሁት ቶርቶ በብርሌ የተቀዳ እሬት እንጂ፥ የሚያስክር ጠጅ አልነበረም። እሬቱን ብዙ ባጠጡኝና በሞትኩ ምናለበት ነበረ? አፌ ደርቆ ምላሴም ከላንቃዬ ተጣብቋል።

“ወይ ሞት! ለካሰ የሰው ልጅ የሞትን ጥሩነት ባለማወቅ ክፉኛ ተጎድቷል” አልኩ። ቀጥዬም፥ “የፈጠርከኝ አምላኬ ሆይ! እኔ ዛሬ ባንተ አምኛለሁና፤ እባክህ! እባክህ ውሰደኝ። ጨርሰህ ያልወሰድከኝ ስላላመንኩብህ አይደለም? በል አሁን አምኜብሃለሁና ውሰደኝ፤ እባክህ ውሰደኝ፤ እባክህ ውሰደኝ። ከዛሬ ጀምሮ ፈጣሪ አምካኬ አንተ መሆንክን ተቀብያለሁና እባክህ ውሰደኝ” እያልኩ ተማጸንኩ።

በዚህ የሞት ሽረት ሲቃ ስንፈራፈር ወደ መንጋቱ ተቃረበ። አንዲት ትንሽ ሴት ልጅ በሳህን እንጀራ፥ በኩባያ ውሃ በነጠላዋ ሸፍና አመጣችና፥ ማንም ሳያያት ተደበቃ ውሃውን አጠጣችኝ። ትንሽ ደቂቃዎች ብቆይ ይለይልኝ ነበር (የመጨረሻያውንና እርግጠኛውን ሞት አገኝ ነበር)። እኔም ለመሞት የከጀልኩት ሰውዬ፥ ውሃ ባሬ ሲንቆረቆር ጊዜ ሞትን ረሳሁት። ያቺ ሴት ልጅ ምግብ ልታጎርሰኝ ሞከረች፤ አልሆነላትምና ፈጥና ተመለሰች (እስከዛሬ ያቺ ሴት ልጅ ማን እንደሆነች አላወቅሁም)።

የጠጣሁት ውሃ ነፍስ ዘራልኝ። ቀስ በቀስ ያለሁበትንም ቦታ በደንብ መረዳት ጀመርኩ። “ይህ ነወይ የጸሎቴ መልስ?...ታዲያ የትኛው ነው ውሸት? የትኛው ነው እውነት?...ብኛም - የመኖሪ ህልውና ቢረጋገጥም፥ ውሸት! ሁሉም ውሸት!... መሬት ውሸት! እኔም ውሸት! ሁሉም ውሸት...”

ከዛን ጊዜ ጀምሮ ሴቶች ተራ በተራ እየመጡ በድብቅ ውሃ ያጠጡኝ፥ ይመግቡኝም ጀመር። በዚህ አይነት አንድ ሳምንት አለፈ። አሁንም ከቢሮ ደጃፍ (እጅቼ የኋሊት እንደታሰሩ) እንደተጣልኩ ነው። ካድሬው ቢሮ በገባና በወጣ ቁጥር፥ “ይህ አመጸኛ አሁንም አልሞተም?” እያለ፥ ልክ አንደ ተከላላይ የግር ኳስ ተጫዋች (ተርሲኒ) ሆኖ ይጠልዘኛል። የዛን ቀን ሊቀ መንበሩ ባሰቃቂ ሁኔታ ሲመረምረኝ፥ ካድሬው ቢኖር ኖሮ፥ እርሱ ብዙ የገደለ ስለሆነ፥ እኔንም ቶሎ ይገላግላኝ ነበር።

ሌሎቹ የአብዮት ጠባቂዎች እየዘለሉኝ ያልፋሉ እንጂ አይረግጡኝም። ሁሉም እየረገጡኝ ማለፍ ሲችሉ፥ አይነኩኝም። አንዳንዴ የማሰናክላቸው የአብዮት

ጠባቂዎች፣ ብቻቸውን ሲሆኑ፣ “አይ!..” በማለት በስጫትጫት ይሉና፣ ሳያስቡት ሰብአዊ ርህራሄን የሚያንጸባርቅ የሃዘኔታ ቃል ካፋቸው ይወጣል። ሌላ ጊዜ ደግሞ፣ ያው ያዘነልኝ ሰው፣ ካጠገቡ ሌላ ሰው ያየ እንደሆነ፣ “ምን ይህ! ደንቃራ!” ብሎ፣ መሬቱንና እኔን አንድ ላይ አድርጎ፣ ከፋኛ የጎዳኝ በማስመሰል ይረግጠኛና ያልፋል። ይህ በተደጋጋሚ የተገነዘብኩት ሁለት አይነት የሰው ጠባይ ይገርመኛል።

ሞቼ በነበረ ጊዜ የተገለጠልኝ ምሥጢር ይህ ነው፡- ሰዎች በተፈጥሮ ደጎች ነን (በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠረ ሰው መጥፎ ሊሆን አይችልምና)። ግን የተጣልንበት አለም ክፉ እንድንሆን ያደርገናል። አዎ! የሰዎችን ውስጣዊ ደግነት የሚሸፍን አለም ውስጥ ነው ያለነው። ታዲያ፣ ጥፋተኛው ማነው? ሰው ወይንስ ምድር (አለም)፩? ይህች ምድር (አለም) እኮ የሰይጣኑም የክፋቱ ኃይል ውስጣዊ ደግነታችንን እስከ መበረዝ፣ ወይንም እስከ ማጥፋት የደረሰበት አለም ናት።

“ይህን አለም አትምሰሉ፣ ልባችሁንም ኢድሱ፣ እግዚአብሔር የሚወደውን መልካሙንና እውነቱን፣ ፍጹሙንም መርምሩ።” ሮሜ፡ 12፥ 2

ከሞት በስተጀርባ ያለውን ሕያውነት ስለቀመሰኩ፣ ለሞት የሚያበቃ “ጥፋት ሳላጠፋ”፣ ለራሴ ሞትን ተመኘሁ። እጅግ “በረቀቀው” በኮሙኒስታዊ አስተሳሰቤ የምመኘው ከሞቱት ጋር ለመሞት እንጂ ለመኖር ስላልሆነ፣ “ምንድነው ኃጢአቱ? እባካችሁ ሰዎች ወይንም መላእክት ከዚህ ጭንቅ አውጡኝ” እያልኩ እንዳልማጸን ራሴን ገታሁ።

በጊዜው የነበረው ወቅታዊ እውነታ በዚያ ሕልም መሳይ ነገር ተደናቀፈ። ለምን ይሆን? እንግዲህ ያ ሁሉ የገዛ አይምሮዬ እኔን ለማታለል የሚጫወተው፣ በአንጎል ውስጥ የሚከናወን የነርቮች ንዝረት ሊሆን ይችላል። ሥጋዊ ሕመምን ለማስረሳት አንጎል ብቻውን እንዲህ አይነት ሥራ የመሥራት አቅም አለው ማለት ነው? ወይንስ ብቻውን ባይሆንም የውጭ ኃይል አለበት?

⁸ ይህንን አስመልክቶ - “የእንፋረዳለን ቅገሮች” በሚል ርዕስ አንድ ግጥም ከሁለተኛው መጽሐፍ ይገኛል።

ኮሙኒስት/አይዲያሊስት

ኮሙኒስትነት ለሰማይ ወይንስ ለምድር መሆኑን ሳላውቅ በመቅረቴ የአስተሳሰብ መዛባት ደረሰብኝ። የመሞትን ማእረግ እንዳላገኝና ሰማይ ቤት ገብቼ ከሕያዋን ጋር እንዳልቀላቀል ያደረገኝ ይኸው የተዘበራረቀው አስተሳሰብ ይሆናል።

ምንድነው ኃጢአቴ? ምናልባት በኮሙኒስታዊ ርዕዮታቸውና አስተሳሰባቸው ምክንያት አያሌ ኢትዮጵያውያን ወገኖቹ በያለበት በተመሳሳይ ሲሰቃዩ፣ እኔ ግን ከኮሙኒስቶች ጠባይ ውጪ በሆነ አስተሳሰብ ስለራሴ ብቻ የማወራው ይሆናል ኃጢአቴ።

የሰው ልጅ የነገሮችን መልካም ጎን በደንብ ያይ ዘንድ መጥፎውን አስቀድሞ ማየቱ የሚረዳው ይመስለኛል፤ “ኢኪትካ ዘይርኤ ሳኒትካ አያአምርን - መጥፎውን ያላየ ጥሩውን አያመሰግንም” እንዲሉ። ለዚህም ይሆናል ፈላስፋውም ማርክስ “በካፒታሊስት ስርዓት ውስጥ ብዙሃኑ ለፍቶ አዳሪዎች በጥቂቶች ብልጣብልጥ አታላዮች፣ ራስን ወዳዶችና አልጠግብ ባዮች እየተመዘበሩ ለዘለአለም አይኖሩም፤ አንድ ቀን ይነሳሉ፤ የብዙሃን መንግሥት (የኮሙኒስት ሥርአት) ይመሠርታሉ” ያለው።

የኮሙኒስት ስርዓት ሰውን ከሰው የማያበላልጥ፣ በሰዎች እኩልነት - በአብሮነትና በአንድነት የሚያምን የጋርዮሽ ስርዓት ነው። አንድ በሰዎች እኩልነት የሚያምን ኮሙኒስት በእግዚአብሔር ካመኑ ያ እምነቱ ከእግዚአብሔር ጋር የበለጥ ያቀራርበዋል እንጂ አያርቀውም።

አንድ እውነተኛ በእግዚአብሔር የሚያምን ኮሙኒስት “አባታችን ሆይ! በሰማይ የምትኖር፣ መንግሥትህ ትምጣ...” እያለ ሲጸልይ፣ የሰማይ መንግሥት ከምድር በወረደ ጊዜ፣ ያንኑ እጅግ የተጠላ የካፒታሊስት (የግለኝነት) ስርዓት መልሶ እንዲያመጣበት አይደለም፤ ፍጹም ፍቅር የሆነው የእግዚአብሔር መንፈስ ሰዎችን ሁሉ በእኩልነት፣ በሕብረት እና በአንድነት አስተሳሰር፣ ደስ የሚል ኑሮ እንድንኖር ነው እንጂ።

ራሱን ከሚወድ፣ ከሌባው ሰይጣን አስቆሮቱ ይሁዳ በስተቀር፣ ሌሎቹ የክርስቶስ ተከታዮች ከኮሙኒስቶች ጋር ሲኖሩ፣ አንዱን ከሌላው ሳያበላልጡ በኮሙኒስትነት አልነበረም የኖሩት?

በኢትዮጵያም ሆነ በውጭ አገር በገዳም የሚኖሩ መኖንያን ኑሮአቸው ግለሰባዊ ሳይሆን፣ ኮሙኒስታዊ (የጋርዮሽ አኗኗር) መሆኑ ታዋቂ ነው (ኮሙኒስትነት ለሰማይ - ኮሙኒስትነት ለምድር)።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

በየከተማው የምናየው ግን እንደዚያ አይደለም። እርኩስ መንፈስ (ሰይጣን) ዋነኛ አላማውና ቀዳሚ ሥራው በምድራችን ላይ የራሱን መንግሥት ማስፋፋት ስለሆነ፤ በገጠር ያሉትን ገዳማት መቆጣጠር ቢያቅተውም፤ በየከተማው የሚገኙ መንፈሳዊ ሥፍራዎችን አላማ እያሳተ፤ የንጹሃን አማኞችን ልብ ወደ ምድራዊነት (ሰግብግብነት፣ ራስን ወዳድነት፣ ምቀኝነት፣ ወ.ዘ.ተ.) በመቀየር፣ እጅግ ርቅቅ ያሉ የማታለል እና የሥርቆት ዘዴዎችን የሚጠቀሙ ግብረአባሮችን መልምሎ፣ የእርሱ ደቀ መዝሙር አድርጎአቸዋል።

በአሁኑ ጊዜ፣ በአለም ዙሪያ አያሌ ታላላቅ ምድራዊ እና መንፈሳዊ ተቋሞች እንደ አስቆሮቱ ይሁዳ በመሳሰሉ ሌቦች ተይዘዋል። አዎ! ኮሙኒስትነት ለሌብነት አይመችም። እና! የትኛው ነው ለሰማይ የቀረበ? የካፒታሊስት ስርዓት ወይንስ የኮሙኒስት ስርዓት?

በአጠቃላይ ሲታይ፣ በአሁኑ ወቅት የሰው ልጅ ለእውነተኛ የኮሙኒስት ስርዓት ብቁ አይደለም። ስለዚህ ሰይጣን ሰውን ሁሉ ሰይጣናዊ በማድረግ የራሱን መንግሥት በምድራችን ላይ እንዳያጸና “አባታችን ሆይ! በሰማይ የምትኖር፣ መንግሥትህ ትምጣ...” እያልን በየጊዜው እንጸልያለን። ታዲያ፣ የእግዚአብሔር መንግሥት መሬትን ሲያስተዳድር፣ በካፒታሊስት ስርዓት ወይንስ በኮሙኒስት?

አዎ! ኮሙኒስትነትም፣ ሞትም ብቃትን ይጠይቃል። እኔም “ሞቼ” በነበረ ጊዜ፣ ለእውነተኛው ሞት ብቃት አልነበረኝም። እኔም “ሞቼ” በነበረ ጊዜ፣ እውነተኛውን የኮሙኒስት ስርዓት አላወቅሁትም ነበር። ለዚህም ይሆናል፡- “ከዚያ መኖር ለኔ መልካም እንደሆነ” የተመኘሁት።

“ጴጥሮስም መልሶ ጌታችን ኢየሱስን “አቤቱ በዚህ መኖር ለእኛ መልካም ነው፤ ብትወድስ ሦስት ቤቶችን በዚህ እንሰራ፤ አንዱን ለአንተ፣ አንዱንም ለሙሴ፣ አንዱን ለኤልያስ አለው።” ማቴ. 17:4

ሐዋርያው ጴጥሮስ፣ ለእኔም ከዚህ ድንኳን ይሰራልኝ አላለም፤ ለእርሱ ኢየሱስን፣ ሙሴንና ኤልያስን እያየ መኖር በቂው መሆኑን ያውቃል። እኔም ለጊዜው “ከዚያ መኖር ለኔ መልካም እንደሆነ” ያሰብኩት፣ ጥጉን ይገባ፣ ኩርምት ብዬ፣ ካለሁበት ሆኜ፣ ጥሩ ጥሩውን እየሰማሁና እያስተዋልኩ እንድኖር ነበር እንጂ፣ እኔ ከእነኞ ካየኋቸው ከደጋግ ሰዎች ጋር ተደምሬ እንደነርሱ እንድኖር በመመኘት አልነበረም (የደረሰኩበት ሥፍራ ያልጠበቅሁት ሥፍራ ስለሆነ፣ እኔ ለዚህ ቆንጆ ሥፍራ ገና ነኝና - ልቦናዬ በሚያውቀው ገና ነኝና.....)።

ከነገሮች ሁሉ በስተጀርባ፣ ይህንን የመሳሰሉ ትእይንቶች ለሚያጋጥማቸው፣ እነርሱ ለሚያስቡትና ለሚሰማቸው ማጠናከሪያ፣ እንደ ማንቂያ ደወል፣ እንደ ትምህርትም እንደሚሆናቸው አምናለሁ።

የሰው ልጅ በዚች ምድር ላይ ሲኖር፣ ያ “መኖር” የምንለው ቃል የመኖርና የመሞት ክስተቶችን በአንድነት አጣምሮ በመያዝ ነው፤ ሰው በየሰከንዱ ሲኖር በየሰከንዱም እየሞተ ነውና። ከምድር የመሰናበቺያ (ሞት) እስኪመጣ ድረስ ሁለቱም አብረው መጓዝ ስላለባቸው፣ በምድር ላይ ሁለቱም (መኖርና መሞት) የማይነጣጠሉ ክስተቶች ይሆናሉ። ለዚህም ነገር፣ የአሲሲው ቅዱስ ፍራንቼስኮ (Saint Francis of Assisi) ሞትን “እህቴ” እያለ የሚጠራት።

ካልገደሉ መኖር ከማይችሉ ሥጋ በሊታዎች (carnivores) ከነ ጅቦች፣ ነብሮች፣ አዘዎች፣ የሰው ልጅ የሚለየው ሳይገድልም መኖር የሚያስችል ተፈጥሮአዊ ጠባይ (omnivore) ስላለው ነው። ምድሪቱን ይዝ ዘንድ ሥልጣን ቢሰጠውም፣ በምድራዊነቱ ተመችቶት እንዲኖር ያህል ነው እንጂ፣ ልክ እንደ ሥጋ በሊታዎች እየገደለ ብቻ እንዲኖር አይደለም። ምድሪቱም ለሰው ልጅ ምግብ ሆነችለት እንጂ፣ ጨካኝ ይሆን ዘንድ አልገፋፋችውም። ይልቁንስ ከጥንቱም የዝ ሕሊናውን በአግባቡ ቢጠቀምበት ኖሮ፣ ገና ከአፈጣጠሩ እንደ ሰማይ መላእክትም በምድሪቱ ለመኖር የሚያስችል ውስጣዊ መንፈሳዊ ጠባይ ተሰጥቶታል። ይህንን ውስጣዊ ጠባይ በአግባቡ ቢጠቀምበት ኖሮ፣ ከላይ ከሰማይ (ከእግዚአብሔር) የተሰጠውን አስርቱ ትእዛዛትን መጠበቅ ያን ያህል አስቸጋሪ አይሆንበትም (ላይቸል አይሰጥምና)። ስለዚህ የሰው ልጅ ምድራዊ ኑሮው ሳይጓደልበትም፣ ሰማያዊ ማንነቱንም ለማስጠበቅ የሚተጋ ቢሆን፣ ሲሞት የሚያገኘው ጠፈራዊ ንኪኪ ለዘለአለም ያኖረዋል።

ሰው ሲሞት (ምድራዊነቱ ሲለቀው)፣ በቀጥታ ወደ ሰማይ ቤት ይገባና ያ መኖር ክስተት በዘለአለማዊነት ይቀጥላል። ሆኖም፣ መጥፎ ሰው ሲሞት፣ ያቺ የማትሞት ነፍሱ ከክፉ ሥራው ጋር አብራው የምትጓዝ ከሆነ፣ ሰማያዊ ፍርድ እና ቅጣትም የማይቀር ዕዳ ይሆናል፤ ሰማያዊ ፍርድም የማያዳላ፣ እውነተኛና ቀጥተኛ ስለሚሆን፣ ምንም እንኳን፣ አስር፣ መቶ እና ከዛም በላይ የገደሉቱ በውስጣቸው ጥሩነት ቢኖርባቸውም፣ ያንን ሁሉ ግፍ ፈጽመው በጥሩነታቸው ብቻ ከጻድቃን ተደምረው እንዳይኖሩ ሰማያዊ ሕግጋት ያግዳቸዋል፤ ወይንም የተገዳዮቹ መንፈስ አይለቃቸው።

⁹ አራተኛው መጽሐፍ (ከምድራዊነታችን ባሻገር) ላይ ተብራርቷል። ስለ ቅዱስ ፍራንቼስኮ የተጻፉ ድረ ገጻችንም ይመልከቱ። “Praised be my Lord, through our sister Bodily Death, from whom no living person can escape.”

የምሽት ትርኢቶች

ሁለት እጆቼ የኋሊት እንደታሰሩ፤ ከከፍተኛው ጽሕፈት ቤት ደጃፍ፣ ከውጪ እንደተጣልኩ፦ በዛው ቅጥር ግቢ ውስጥ ስለተፈጸመ አንዳንድ የማይረሱ ወቅታዊው ሁኔታዎች ሳስታውስ፦ “በእውነትም ሰው ብቻውን አስቦ ያን ያህል በሰው ላይ ይጨክናል? የውጪ ኃይላት (እርኩሳን መናፍስት) ጣልቃ ገብነት እና ግፊት ተጨምርበት ነው እንጂ፤” አላለሁ።

መሸትሽት ማለት ሲጀምር፣ በምድር ላይ የነገሡ የቀበሌ ባለ ሥልጣኖች የከፍተኛ ክልል ውስጥ የሚገቡትን ግለሰቦች እንዴት እንደሚያሰቃዩአቸው ከዛ ከተጣልኩበት ሥፍራ ሆኜ፣ በፍርሃት፣ አይኔን ገለጥ እያደረግሁ እመለከት ነበር። ማታ ማታ ሲሆን፣ አልፎ አልፎ የማየው ምድራዊ ትእይንት፣ ይህች ምድር በእውነት፣ በእውነት ገሃነመ እሳት መሆኗን አረጋገጠልኝ።

ከከፍተኛው አጥር ግቢ ውስጥ አንድ ትንሽ የጨለማ ቤት አለች። በዚች ቤት ውስጥ መስኮት የለም፤ ሙብራት የለም (ምንጊዜም ጨለማ ነው)። በውስጡ ጸሐይን (ወይንም ሌላ ብርሃን) ለማየት ያልተፈቀደላቸው፤ አስራ አምስት የሚሆኑ ግለሰቦች ይኖራሉ። እነኚህ የቀይ ሽብር ሲፋፋም በነበረ ጊዜ፣ አብረዋቸው በዛቸው ክፍል ውስጥ ታጭቀው ከነበሩት፣ ከእኩለ ሌሊት (ከምሽቱ ከሰድስት ሰዓት እስከ ዘጠኝ ሰዓት ባለው ጊዜ ውስጥ)፣ ወጣ አድርገው “ጸረ አብዮተኞች” ለሚሏቸው ማስፈራሪያ እንዲሆኑ ተገድለው በየመንገዱ ከተጣሉት የተረፉት ናቸው። ቁጥራቸው ሁል ጊዜ አስራ አምስት ነው። አይጨምርም፤ አንዳንድ ይቀንሳል፤ የሚቀንሰውም የመሞት እድል ፈንታው የሆነ ተገድሎ በእኩለ ሌሊት ወደ አውራ ጎዳና ሲጣል ነው። ከውጪ አንድ የዲጌንስ አባል ሲያዝ የጨለማው ቤት እስረኞች ቁጥር ቶሎ ይተካል። ተገድሎ የተጣለ በጨለማ ቤት ውስጥ ከሚኖር የተሻለ እድል ያጋጠመው ነው። የኢሕአፓ ዲጌንሶች (የጦር ክንፍ አባላት) ቤት እንጂ፣ የእንደኔ አይነቱ ለፈስፋሳ የማይገባበት በመሆኑ ነው ወደዛ ያልተጣልኩት።

ካድሬው “ለአብዮተኞች” ብቻ ከተመደቡ መጠጥ ቤቶች ቆይቶ ሲመጣ፣ ትንሽ ሞቅ ብሎትም ከሆነ፣ ከፍተኛ የመሬት መናወጥ ይከተላል። ደስ ሲለው የሚገድል ስለሆነ ነው የሚፈራው (የርሱ ምድብ መቶና ከዛ በላይ ከገደሉት መካከል ነው)። “የከፍተኛው ገድል በዘመነ ቀይ ሽብር” በሚል አርእስት ቢጻፍ አንድ ትልቅ ጥራዝ ይወጣዋል። ካድሬዎች ከሊቀመንበሮች ጋር የአሜሪካን አገር ቴክሳስቶ የሆኑበት፤ ወይም ሰዎቹ ወደ ስይጣኖች የተቀየሩበት ወቅት ነበር ብሎ ማለፍ ይሻላል።

ይገርማል! ሌላ ለየት ያለ ትእይንት አየሁ፤ ከከፍተኛ እስር ቤት ተይዘው ከሚመጡት መካከል፣ አንዳንዶቹ አውቀው ለመገደል ሲሉ የሰከሩ በመምሰል

ሲለፋደዱና ሲሳደቡ ቶሎ በጥይት ይቀለባሉ። እነኚህም እንደ እኔ ተንከራተው ተንከራተው፣ አለም ጭልምልም ሲልባቸው፣ ሆነ ብለው ሞትን በመፈለግ የመጡ የኢሕአፓ አባላት ሳይሆኑ አይቀርም ብዬ እገምታለሁ። እነርሱ ቶሎ የመገደልን ምስጢር በማወቃቸው እና እድላቸው ሲስተካከል (ሲሰምር) ቶሎ ሞትን ያገኟቸዋል።

በግቢው ውስጥ በውድቅት ሌሊት የሚፈጸመውን ሰይጣናዊ ትእይንቶች የምመለከት እኔ፣ ከዛው ከተደፋሁበት ሰው በጥይት ሲገደል ስላየሁ፣ በካድሬው ወይም በሊቀመንበሩ እጅ የምወድቅበትን ወቅት ብቻ በጉጉት እየተጠባበቅሁ የምኖር ሆንኩ። ግን፣ ከዚህ በጣም ዝነኛ - ገዳይ - እስር ቤት የገባሁበት ጊዜ፣ ነገር ከበረደ በኋላ ሆኖ ነው መሰለኝ፣ የመሞቻዬ ቀን ተራዘመብኝ።

ሰው ሁሉ በሃሳቡ ይኖራል፤ ያ ሃሳቡ የተለየ አለም ውስጥ ይከተዋል። ሰው ሁሉ ለራሱ ጥሩ ነገር ስለሚያስብ፣ በዚህ አለም የማይገኘውን እጅግ ጥሩውን ነገር ያስመለከተዋል። ያ ጥሩ ነገር ጥሩ ከመሆኑ የተነሳ ከምድር ላይ አይገኝም በማለት፣ ሃሳብ ወደ ላይ - ወደ ሰማይ (መንግሥተ ሰማይ) - ወደ መንፈስ ይመጥቃል። ታዲያ ሰው ይህን በማሰቡ ምን አጠፋ? በእውነት ያለ ነገር በመኖሩ ምክንያት አይደለም ወይ በሰው ሃሳብ ውስጥ የሚቀረጽ? በህልሜም ሆነ በቅገጭቴ፣ ያየሁትን፣ ለኔ መንግሥተ ሰማይ የመሰለኝን እያሰብኩት፣ አሁን ካለፍርኃት፣ ማንም ሰው በማያውቀው፣ ለኔ የኔ የሆነውን ውስጣዊ ደስታዬን እየተመገብኩ ኖርኩ።

የጻዲቶች ፍቅር

በሁለት ሳምንታት ውስጥ ማንነቴ ተጣርቶ ተደረሰበት። ታስሬ የተፈታሁ መሆኔና ከኔ ጋር በፓርቲ ውስጥ ይሠሩ የነበሩ አሁንም በሌላ ከፍተኛ እስር ቤት እንደታሰሩ መሆናቸው ታወቀ። ኮድ የተባለውም፣ ለኔ ለጊዜው መሰሎኝ ነው እንጂ፣ በየቀኑ ለኔ ሲል ኮድ እየሠራ የሚጠብቀኝ እንደማይኖር እነሱም ስለገባቸው፣ በእልህ ብቻ ቀጥቅጠው ሊገድሉኝ አልፈለጉም።

ስለኔ ጉዳይ የከፍተኛው ሊቀ መንበርና ካድሬው ይጨቃጨቁ ጀመር። ሊቀመንበሩ “ይህ ግለሰብ ከፍተኛ ተሳትፎ ኖሮት ሊሆን ይችላል፤ ግን እንደነጋበት ጅብ መሄጃ አጥቶ ሲንከራተት ነው የተያዘው። ባሁኑ ወቅት ኢሕአፓ ሙሉ በሙሉ በቁጥጥራችን ውስጥ ነው ያለው። ስለዚህ ካሁን በኋላ ያንድ ግለሰብ መገደል ለአብዮታችን ምንም የሚያመጣው ለውጥ ስለሌለ፣ እጆቹን ፈትተን ከሌሎቹ እስረኞች ጋር ቢደባለቅ ይሻላል” የሚል ሃሳብ አቀረበ።

ካድሬው ደግሞ፣ “ቆይ! ትንሽ ይቀጥቀጥ! ያንድ ግለሰብ መገደል ለአብዮታችን ምንም የሚያመጣው ለውጥ ባይኖርም፣ የአንድ ኢሕአፓ አባል

እንቅስቃሴ ለአብዮታችን ጠንቅ መሆኑን አለመገንዘብህ ከአንድ የከፍተኛ ሊቀመንበር የሚጠበቅ አልነበረም!” ብሎ ተቆጣ። ሊቀመንበሩም ዝም አለና እንደተስማማ ሆነ።

አሁንም ሁለት እጆቼ የኋሊት በገመድ እንደታሰሩ ናቸው። ለአንድ በግ የሚታዘነውን ያህል ሃዘኔታ ከሰዎቹ አላገኘሁም። ምን ይደረግ! በግን ቢያስሩት አርደው ሊበሉት፤ እኔን ምን ያድርጉኝ።

የካድሬው እርግጫ አጥንቶቼን አድቆታል። ደግነቱ እንዳልሞት ሕይወቴን የሚጠግኑልኝ ሴቶች የድብቅ እንክብካቤአቸውን አላቋረጡም።

ይህ በዚህ እንዳለፈ ካድሬው ለከፍተኛ አብዮታዊ ግዳጅ ተፈልጎ ወደ ሌላ ሥፍራ ተቀየረ። ከዛ በኋላ የከፍተኛው ሁኔታ ተሻሻለ። ካድሬው በሄደ ማግስት ሊቀመንበሩ እጆቼን ፈትቶ ከሌሎች የኢሕአፓ እስረኞች (ጓዶች) ጋር ቀላቀለኝ። በዚህ እኔን ባስገቡኝ ክፍል ውስጥ፣ ከኔ ጭምር፣ ሃያ ስንሆን፣ በኢሕአፓ መዋቅር ውስጥ የነበረን ተሳትፎ የተለያየ ነበር።

በዛች ጠባብ ክፍል አይምሮን ለማዘናናትና ለመርሳት የማይወራ ወሬ የለም። የተረት፣ የታሪክ፣ የግጥም፣ የዘፈን፣ የመዝሙር፣ የኩምክና ችሎታ ያላቸው ሁሉ እራሳቸውንና ሌላውን ለማስደሰት በሞቃት ስሜትና በፍቅር ይሳተፋሉ።

በመጀመሪያው አንድ ወር ያህል እንደ ታማሚ ሰው ሆኜ ብዙ አላወራም ነበር። ከእስር ቤት ውስጥ ሁሉም ስለራሱ ሲያወራ በያንዳንዱ አይምሮ ውስጥ የሚያስጨንቅ ሃሳብ ፈታ ይላል። እኔም እንደነሱ ስለራሴ እያወራሁ ከጭንቀቴ እንድላቀቅ ጓዶች ይሻሉ። ግን አልሆነላቸውም። እኔ ብዙ ዝም ስል ስለራሴ ማውራት የማልፈልግ በመሆኔ ብቻ ሳይሆን፣ ብዙ ነገር ስለምረሳ፣ ባስታውስም የማይገቡኝ ነገሮች ስለሚበዙ እንደሆነ ጓዶቼ አልተረዱልኝም። ግን አልፎ አልፎ የምናገረው ሁሉ ያስገርማቸዋል፤ አንዳንዴም ያስቃቸዋል።

ብዙዎች ሲዘናኑ ደስ ይለኛል፤ ግን አንዳንዶቹ (በኢሕአፓ ተሳትፏቸው ከፍተኛነት ጭራሽ የማይፈቱ የሚመስላቸው) መሬት እየቆረቆሩ ሲያንጎራጉሩ፡-

- አልነገርኩሽም ወይ ባጥር ተንጠልጥዬ፤
- ከእስር ቤት ከገቡ መውጣት የለም ብዬ፤
- ለምን የኔ ሕይወት ካንቺ ተጣመረ፤
- እንደማጣሽ ሳውቀው ልቤ ተሸበረ።
- ጉድ እኮ አረገኸኝ፤ ጉድ እኮ ሠራኸኝ፤
- ለፋኖነት ሳስብ ከእስር ቤት ጣለኸኝ።

እውነት አሳውሮኝ፤ ቀኑም ጨለሙብኝ፤

ሰላንቺ ማሰቡ ጭንቀት ሆነብኝ።

ጉድ እኮ ዘየቴ፤ ጉድ እኮ ቀናቴ ይሏታል ይህችን ልጃገረድ አብዮትና በውስጧ የነበሩ እክሎችን ሁሉ በማጠቃለል። ከቀልዶችና ከቁምነገሮች ብዙ ትምህርት ይገኛል፤ እንደምንም ይመሻል፤ እንደምንም ይነጋል።

በአንድ የተወሰነ ወቅት የከፍተኛው እስረኞች ሁሉ (በተለያዩ ክፍሎች የነበርነው ሁሉ) በአንድ አዳራሽ ውስጥ እንድንዛወር ተደረገ። ለምን ይህ እንደሆነ ሁኔታው ተረስቶኛል። ሁላችንም ብርድ ልብሰቻችንን እየያዘን ወደ አዳራሹ ገባን። ከዚያም ሁላችንም እንደ ቀድሞው በየክፍላችን እንደ ነበርነው ተፈላልገን ተቀመጥን። ትንሽ ቆይቶም፤ መኝቶቻችንን አስተካክልን።

በአዳራሹ ውስጥ ለመጀምሪያው ቀን ብቻ ደህና ተኛን። ግን ከቀን ወደቀን ቁንጫዎች እየበረቱ እንቅልፍ ያሳጡን ጀመር። አንዱ ሲገላበጥ፤ ሌላውም ሲቀስቀስ፤ እንዲሁ ከዳር እስከዳር መተረማመስ ሆነና፤ ለጤንነታችን በቂ የሆነውን እንቅልፍ ማግኘት አቃተን።

አንድ ቀን፤ ከጎኔ ለሚተኛ፤ በእድሜም ጠና ላለ ሰው፤ ቀስ ብዬ፤ “እያንዳንዳችን የራሳችን ቁንጫዎች ከለበስነው እንዳይወጡ ጥርቅም አድርገን ይዘን፤ ዝም ብለን ብናጠግባቸው፤ እነርሱም ሲጠግቡ እንቅልፍ ወስዷቸው ይተኛሉ እኮ! እኛም እናርፋለን። አለዚያ፤ ሆዳቸውን ለመሙላት ሲሉ እነርሱ ሲራወጡ እኛም ስንገላበጥ እንቅልፍ ላናገኝ ነው። እስቲ ይህን ዘዴ እንሞክረው” አልኩት። እርሱም ይህንን የነገርኩትን በማጣፈጥ፤ ድምጹን ጎላ አድርጎ እንቅልፍ ለወሰደውም ላልወሰደውም እንዲሰማ አድርጎ ተናገረ። ረጋ ያለ መካሪ፤ በእስረኞችም መካከል የተከበረ ስለነበረ እርሱን ስሙትና ሁሉም በዚህ ሃሳብ በመተባበር፤ ቁንጫዎቻቸውን ማጥገብ ጀመሩ። በማግስቱና ከዛ በኋላ የተሻለ እንቅልፍ ተኛን።

በአዳራሹ የቆየነው ለሁለት ሳምንታት ብቻ ነበር። ከዛ በኋላ ቁንጫ ወደሌለባቸው ክፍሎቻችን ተመለሰን። ከዛም የተለመደውን ወሬ ቀልድና ጨዋታ ቀጠልን። ብዙዎቹን ትንሽ ነገር ያስቃቸዋል። ያም በእድሜው ጠና ያለ ሰው ቁንጫቹን ስለማጥገብ ሃሳብ የፈለቀው ከኔ መሆኑን ስለተናገረም እንደሆነ እንጃ፤ እንዳው የኔ ነገር ያስገርማቸውና ያስቃቸው ጀመር፤ የነርሱም ሳቅ ለኔ መድኃኒት ሆነኝ።

ሁሉም ለኔ ሲያስቡልኝ፤ ዝም ብዬ የነበርኩትን ቀስ በቀስ እንደምንም ሲያናግሩኝ፤ ሲንከባከቡኝና ሲያጽናኑኝ፤ ሰው ከሰው ጋር ከሆነ ምንም ቢደርስበት ሁሉን ችግር ሊወጣው እንደሚችል ሲያስተምሩኝ፤ እኔም ከእንቅልፉ ብንን ብሎ እንደተነሳ ሰው ጤናማ ሆንኩ። ያለሁበት የደጋግ ሰዎች እስር ቤት መሆኑ በደንብ

ገባኝና ተዝናናሁ። እኔን እንዲህ ውድድ የሚያደረጉኝ ለምን እንደሆነ እየገረመኝ፤ በሚያስተሳስር ጓዳዊ ጓደኝነት ጣፋጭ ኑሬዬን ቀጠልኩ፤ በእውነት የነርሱን ውለታ በሰማይ እንጂ በምድር መክፈል ይከብዳል።

ከእስር ስለ መፈታት ወሬ

እስረኞች ሁሉ እንደየጥፋታቸው እየተመዘነ፤ የሚፈቱትን ለመፍታት፤ የማይፈቱትን ደግሞ ወደ ከርቸሌ እስር ቤት በመላክ፤ የከፍተኛውን ጽሕፈት ቤት የቀን ተቀን ጉዳዮች ሥራ ማስኬጃ ብቻ ለማድረግ እቅድ ከወጣ ሰንበቷል። ስለ መፈታት ወሬም ብዙ ይወራል።

የከርቸሌው ሃሳብ ከመጣ በኋላ መዝናናት ጀመርኩ። ሁላችንም የእስር ቤት ኑሮን የተለማመድን ስለሆንን፤ አንዳንዶቻችን፤ በተለይ ዘመዶቻችን የሚኖሩበት አካባቢ ለከርቸሌ የሚቀርብ ከሆነ፤ ከዛው ከርቸሌ ለመሸጋገር እና እዛ ለመኖር እንመኛለን። እኔም ያቺን ቀን ስጠባበቅ ቆየሁ። ሆኖም እፈታለሁ/አልፈታም እያልን ሁለቱንም በልባችን ማሰብ አይቀርምና፤ ወሬ የተባለ ሁሉ መደምደሚያው ስለመፈታት የሰነ አይምሮአዊ ተስፋ የሚሰጥ አይነት መሆን አለበት።

በዚህ በጭንቅ ሰዓት “አንቱ! አንቱ! አይፈቱኝም?” ያለችዋም የዋህ ይቀለድባታል። አይ አንቺ! መፈታት አንዲህ በቀላሉ።

እንደአጋጣሚ ሆኖ፤ ወይንም አሁንም አንጎሌ ለብቻው ወይንም ከሌሎች ኃይላት ጋር በመጣመር፤ “አንድ ሰው ሰይጣናዊ ቢሆንም መልአካዊ ጠባይም በውስጡ ይኖረዋል” እያልኩ እንዳሰብ፤ ከዚሁም ጋር፤ “ያ ሁለት እጆቼን አጣምረው በገመድ እንድታሰር ትእዛዝ የሰጠ ሰውዬ፤ በኋላም የእጆቼን እስር ፈትተው ከሌሎች ጓዶቼ ጋር እንድቀላቀል ያደረገኝ ሰውዬ፤ ምንም ቢሆን እኔን ከእስር ቤት መፍታት አያቅተውም...” እያልኩ እንዳሰብ ያደርገኛል።

ያ ሲጠበቅ የነበረ ቀን ደረሰ። ወደ ከርቸሌ የሚሄዱት እስረኞች ስም ተጠራ። በፓርቲው ከፍተኛ ተሳትፎ የነበራቸውም ያልነበራቸውም ወጣቶች ስም ሲጠራ ሁላችንም ተደናገጥን። እርስ በርሳችን አይዞህ፤ አይዞን መባባል ሆነ። እኔም “አይዟችሁ፤ ከእንግዲህ ወደ ከርቸሌ ብንሄድም፤ ከዛ ደግሞ ሌላ ኑሮ እንመሠርታለን...” እያልኩ ማደፋፈር ጀመርኩ።

አንዱ ስለሌላው መፈታት ያስባል። እኔ እንድፈታ የሚያስቡልኝ ብዙዎች ነበሩ። በደጋግ ሰዎች መካከል የሚኖር መልካም ምኞት በምግባር ተለውጦ አየሁት። እጅግ ይገርማል፤ እራሴን ወደ ከርቸሌ ለመሄድ ሳዘጋጅ ጭራሹኑ “ተፈተሃል”

ተባልኩ። እኔስ ተፈታሁ ከማለት ይልቅ፣ አመለጥሁ ማለት ነው የሚቀለኝ። ተ...ተፈታሁና፣ መፈታቴን ከሚያስረዳ የመታወቂያ ምስክር ወረቀት ጋር ወደጠላሁት አለም ተተፋሁ - ተለቀቅሁ።

እስካሁን ያወራሁት ሁሉ በእውነት፣ እውነት ስለሆነና በመርካቶ አብረን የታሰርን ጓዶቼ ስለሚያውቁት፤ እኔ ይህን ሁሉ ስጽፍ በስሜት እያለቀስኩ እንደሆነ ይገባቸዋል፤ እነርሱም ሲያነቡት በትዝታ እንባቸው ይፈሳል።

እስከ ዛሬ ድረስ፣ ችዬ ባፌ ሳልናገረው የቀረሁትን (ያቃተኝን) ከዝምታ የማይሻል ወሬ የጻፍኩት፣ በዚህና በሚከተሉት መጻሕፍት የተካተቱ ፍሬ ሃሳቦች አመጣጥ ከየት እንደሆነ፣ መድረሻቸውም እስከየት ድረስ እንደሆነ ግልጽ ማድረግም ስላስፈለገ ነው።

ከገዛ አገሬ ያተረፍኩት የስነአይምሮ ጠባሳ ሲያስለፈልፈኝ፣ ከመጥፎው ጎን ጥሩውን ለማየትም እየታገልኩ ሆነና፤ ሰው በሥጋውና ለሥጋው ብቻ እንደሚኖር፤ በመንፈሱ እና ለመንፈሱም እንደሚኖር የተማርኩትን ማካፈሌ መስሎኝ፣ ደብቄ ማቆየት ያቃተኝን (ጊዜ ከዝምታ ፈልቅቆ ያወጣውን ወሬ) ተናገርኩ። እኔም “በምክንያት” ሸክሜን አራገፍኩ።

“ይህ ችግረኛ ጮኸ፤ እግዚአብሔርም ሰማው።

ከመከራውም ሁሉ አዳነው።” መዝ. 34:6

ካላወቅሁ አላምንም የሚል ሰው “እኛ ሰዎች ምን ያህል ነው ልናውቅ የምንችለው?” ብሎ ራሱን ቢጠይቅ፣ እንኳንስ ከፍ ብለን የሰማዩን - የጠፈሩን፣ ከዚህኛው ከምድራችን እንኳን የማናየውና የማናውቀው ከምናየውና ከምናውቀው የሚበልጥ መሆኑን መገንዘብ ይችላል። አወቅን የሚሉ ሁሉ በራሳቸው ሎጂክ (logic - ስነ አመክንዮ) ይመራሉ፤ የሰው ሎጂክ ከሚያየውና ከሚሰማው አያልፍም።

ሲያወሩት ደስ የሚል፣ ምድራዊ ክብር የሚሰጥ የጀግኖች ታሪክ ሲወራ ደስ ይላል፤ በአንጻሩ፣ እንዲህ ከመደበኛ ወሬዎች ሁሉ “ለየት ያለ ወሬ” ቢወራም፣ አንዳንድ ግለሰቦች ጀግንነት ሳይጎድላቸው፣ ግን “ሁኔታዎች” በበላይነት ሲቆጣጠሯቸው ማየቱ አይከፋም፤ ይህም ትምህርት - ታሪክም ሊሆን ይችላልና።

አንዳንድ ሰዎች ሳይወዱ በግዴታ የተደፈቁበት ሁኔታ ትንሽ ቢያስመስላቸውም፣ እነርሱ የውስጣቸውን ጥሩነት ብቻ እየተመለከቱ ወደፊት እንዲጓዙ ለእነርሱም ምክር ሊሆናቸው ይችላል።

መቼም ታሪክን በግለሰብም ሆነ በአገር ደረጃ በመገምገም፣ መለስ እያሉ ያለፈውን ሕይወት መመርመር የተለመደ ነው። ታዲያ፣ የወጋ ቢረሳ የተወጋ አይረሳም

እንደሚባለው ሳይሆን፤ በአንድ የተወሰነ ወቅት የብዙ ሰዎች ስሜቶች የቆሰሉበትን ሁኔታ ጠቅለል ባለ መልኩ አይቶ፤ ግን ከክፋቶችና ከክፉ ቀኖች ባሻገር ጥሩነትና መልካም ቀን መኖሩንም ማሰብ ይጠቅማል። ሁሉንም ረስቶ፤ ክፋቶችን ሁሉ በጥሩ አስተሳሰብ (በመንፈሳዊነት) አስወግዶ ወደፊት መራመድ ይቻላል።

በአንድ አገር ውስጥ ሥር ነቀል ለውጥ ቢመጣ፤ ያ ለውጥ በቀላሉ አልመጣም፤ ለዛ ለውጥ ተሳታፊ የሆኑት፤ ከሴትኛ አዳሪዎችና ጠላ ሻጮች ጀምሮ፤ እኛም ሁላችንንም ጨምሮ ስለሆነ፤ የአንድን አገር ታሪክ የሚወስነው የጠቅላላ ሕዝቦቿ ሥጋዊና መንፈሳዊ እንቅስቃሴ በመሆኑ፤ እንዲህና የመሳሰለው የግለሰብ ወሬ በታሪክ ባይመዘገብም፤ የግለሰቦችን ተሳትፎ፤ መጠንና ይዘቱንም ያሳያል። በዚህ ጽሑፍ የቀረበውን የመሳሰለ በአፍ መናገር የሚያቅት ብዙ የተደበቀ ታሪክ እንደሚኖር አያጠራጥርም። ሁሉም በየቤቱ ከብጤው ጋር ያወጋዋል።

አንዱ ሲያለቅስ አይቶ ሌላውም እንደሚያለቅስ ሁሉ፤ ለመኖር ፈቃድ ተሰጥቶት የሚኖር ሰው ሁሉ የሌሎችንም መንፈሶች ተሸክሞ የሚኖር መስሎኝ፤ በግርፋት ብዛት ደምተው የሞቱ የምወዳቸው ጓደኞቼ ወገኖቼ ሁሉ ትዝ ትዝ እያሉኝ ጻፍኩት።

ወታደሩ ሚስቱን ልጆቹን ትቶ ወደጦር ግንባር ሲዘምት፤ ዘማችችም የሞቀ ቤታቸውን ትተው ወደ በረሃ ሲዘልቁ፤ ነባራዊ ሁኔታዎችን ቀይረው ለኢትዮጵያችን የተሻለውን ለማምጣት ብለው ነው።

አንዳንድ ሰዎች ግን፤ ማየት የሚፈልጉትን ብቻ ያያሉ፤ መስማት የሚፈልጉትን ብቻ ይሰማሉ፤ ስለዚህም በዚህ ዝብርቅርቅ አለም ውስጥ የራሳቸውን አለም መሥርተው ይኖራሉ (እራሳቸውን እየደለሉ፤ እያሞካሹ)።

መናገር ሲያቅተኝ የነበረውን ታሪኬን (ታሪካችንን)፤ ዛሬ ለናንተና ለሌሎችም ከዚህ ምድር ለተለዩኝ ጓደኞቼ (ጓዶቼ) ስል አወራሁ። በቃ! የውሃ ነፋስ ተነፈስኩ፤ የዝምታ ዕዳዬንም ከፈልኩ። ይልቁንም ከምድራዊነታችን ባሻገር ልናውቅ የማንችለው በምድራዊነታችን ልናውቅ ከምንችለው እጅጉን የሚበልጥ መሆኑን በሚያሳየን ክስተት ውስጥ ማለፊን የአመላክትሁ መስሎኛል።

ከፖለቲካ ውዝግቦች ባሻገር

ለገዛ አገሩ ጠላት የሚሆን አይኖርም። ከውዲቷ አገራችን የማይወጣው መንፈሳችን ብንርቅም እንድንቀርብ ያደርገናል። ከታሪክ እየተማርን የተሻለውን እናድርግ እንጂ፤ ያንኑ ስህተት መልሰን አንድገመው፤ አብሮ በመሆን ተቻችሎ በመታገል እንጂ፤ እርስ በርስ በመነቃቀፍ አገር ወደፊት አትቀድምም።

ያኔ፤ ከአርባ አመታት በፊት፤ “መሬት ላራሹ” በሚል መርህ ተነሳስተው፤ ሲታገሉ የነበሩ ወጣት ኢትዮጵያውያን፤ እንሸለማለን፤ ምድራዊ ክብርን እናገኛለን ብለው አልነበረም፤ የድሆች እና የጭቁን ገበሬዎች ሕይወት እንዲሻሻልላቸው ሲሉ ነበር እንጂ። ባዶ እጃቸውን ሰላማዊ ሰልፍ እያደረጉ ሲጮሁ የነበረው፤ ሰሚ ያጣውን የድሃውን ብሶት እና እሮሮ ለማስተጋባት ያህል እንጂ፤ ፖለቲካዊ ዝናን ለማትረፍ አልነበረም።

የዛን ጊዜ በትግል አለም ውስጥ ሲታገሉ የነበሩ፤ እነኛ ወጣቶች ያለፉት፤ አሁንም ከሞቀ ቤታቸው ወጥተው በትግል ላይ ያሉት፤ በማንኛውም ደቂቃ ሕይወታቸው እንደምታልፍ እያወቁ የገቡበት ትግል፤ በገንዘብ ምድራዊ ደስታን ለመሸመት አልነበረም፤ ሕሊናቸው ከግላዊ ሕሊና ሁለንተናዊ ሕሊና እንደሚበልጥ፤ እነርሱ በሕይወታቸው የከፈሉበትንም ምድራዊ ደስታ የወደፊቱ ትውልድ እንዲረከበው የገዛ ሕሊናቸው ስለነገራቸው፤ ጥሩ ለሚሠራ ጥሩ ሰው ሽልማት ቢኖረውም፤ ያ ሽልማት ምንጊዜም ከምድራዊ አለም እንደማይጠበቅ ውስጠ መንፈሳቸው ስለገለጸላቸው፤ የውስጣዊ ማንነታቸውም ጥሩነት መክሯቸው፤ በጎ መንፈሳቸውም መርቷቸው ነው እንጂ፤ በምድራዊነታቸው ተደልለው አልነበረም (አይደለም)።

የዛን ጊዜ፤ ከአርባ ዓመታት በፊት፤ ከፍ ሲል እንደ “ዴሞክራሲያ” ያለ አገር አቀፍ መጽሔት፤ ዝቅ ሲልም እንደ “የድል ኮከብ” የመሳሰሉ የመንደር መጽሔቶች፤ በውስጣቸው ሲያስተጋቡ የነበሩት ጽንሰ ሃሳቦች ቢመረመሩ፤ የድሃውን እና የተጨቆነውን የሠፊውን የኢትዮጵያ ሕዝብ ብሶት እና ጩኸት ፖለቲካዊ ቅርስ በመስጠት፤ ያንን አስከፊውን በባላባት እና የጭሰኛ ስርዓት ላይ የተመሠረተ ኋላቀር የኢኮኖሚና የሶሻል ስርዓት በተሻለ የኢኮኖሚ እና የሶሻል ስርዓት ለመቀየር እና ለመገንባት ነበር እንጂ፤ አሁን አንዳንድ ሰዎች እንደሚሉት፤ የውጭ አገሩን የባዕዳኑን ፍልስፍና በመከተል ብቻ አልነበረም።

በአገራችን ያልነበረውን፤ ስለ እኩልነት የሚሰብከውን የሶሻሊስት ፍልስፍና ከውጪው የምሁራን አለም መበደር ግዴታ የሆነበትም ምክንያት፤ የአገራችንን ታሪካዊ፤ ባህላዊ እና መንፈሳዊ ቅርጾች በውጪው አለም ለመተካት አልነበረም፤ የዛን

ጊዜ የነበረውን ጭቁን ሕዝብ ነጻ ለማውጣት፤ በቅድሚያ ንቃተ ሕሊናውን ከፍ የሚያደርግለት የሰብአዊነት እና የእኩልነትን መንፈስ በጥልቀቱ የሚያሳየው፤ በጊዜው የተገኘው የሶሻሊስት ፍልስፍና ስለነበረ ነው እንጂ።

እጅግ ብዙ መከራ የደረሰባቸው የብዙ ታጋዮች ወንድሞችና እህቶች፤ አባቶችና እናቶች ታሪክ (ያለፈው፣ የዛሬው እና የወደፊቱም) ቢወራም ባይወራም፤ ቢጻፍም ባይጻፍም፤ የሁሉም ታሪካዊ አቅጣጫው አንድ ነው። የሚያመራውም ከግለሰብ ወደ ሕብረተሰብ፤ ከሥጋዊነት ወደ መንፈሳዊነት ነው። ይህም ሂደት የኋላ ኋላ በመንፈሳዊ ግንኙነት ተዋሕዶ፤ እንደ አንድ አቢይ ክስተት (የአንድነት መንፈስ) በጉልህ የሚታይበት ወቅት ያስገኝ ይሆናል።

እነሆ! ከትግል ትግል ተሻግራችሁ። ከዚህ የደረሳችሁ በውጪም በአገር ቤትም ያላችሁ ወገኖቼ ሆይ! የናንተን የትግል መንፈስ እንደቀላል ነገር አትዩት። በረቀቀ መንፈስ (እናንተ በሚመስላችሁ መንገድ) ትግላችሁን ቀጥሉ፤ ኢትዮጵያ የሁላችንንም ሞቃት ተሳትፎ ትፈልጋለችና።

የታሪካችን ምድራዊ ጎኑ ቢረሳ፤ ሰማያዊ (መንፈሳዊ) ጎኑ እንዳይረሳ “ያንን” ብዙ ሰው ሊመለከተው ያልቻለውን የእውነተኛ የኢሕአፓዎች በጎ አሳቢነትና መልካም መንፈስ - ስሜት (ወኔ) በየቦታውና በያቅጣጫው “ልዩ በሆነ መንገድ” እንቀስቅሰው። ነፍሳማው የሙታን ድምጽ ከመቃብር ይጮሃል - ይጣራል፤ ተከቶን ታጋይ ያልፋል፤ ትግላችን ይቀጥላል።

በኢሕአፓም ሆነ በሚኤሶን ሲታገሉ የነበሩትን ሲተቹ፤ አያሌ ወጣቶች ያለቁት በእነርሱ የተሳሳተ የፖለቲካ አመለካከት ነው ይላሉ፤ ታዲያ የዛን ጊዜ፤ በዚያን ጊዜ ለነበረች ኢትዮጵያችን፤ የተሻለው እና ያልተሳሳተው የፖለቲካ አመለካከት ምን ነበረ (የንጉሡ፣ የደርግ፣ የዝምታው..) የቱ?

በእርግጥ እጅግ ታላቅ ስህተት መሠራቱ አይካድም። ስህተቱ ግን በጊዜው በነበረው የፖለቲካ አመለካከት ሳይሆን፤ በተሳሳተው የትግል መንገድ ነበር፤ ማለትም የታክቲክ እና እስትራቴጂ ስህተቶች።

በአግባቡ መተቸት ጥሩ እንደመሆኑ፤ ካለአግባብ ሙገሳ ማብዛት ደግሞ፤ ከጥቅሙ ጉዳቱ ነው የሚያመዘነው። እስቲ ሁሉንም በመጠኑ ያዙት።

“...ለወገኔ ይጠቅማል በማለት፣ ወይንም በከንቱ ውዳሴ ምክንያት አንድ አንኳን አታድርጉ...” ፊል. 2፡3

መቼም “ከወደቀ ዛፍ ምሳር ይበዛበታል፤” እንደሚባለው ሆነና ነው እንጂ፤ በደርግ ፋንታ ከሁለት አንዱ (ኢሕአፓ ወይንም መኤሶን) ሥልጣን ቢይዝ ኖሮ፤

ባሁን ሰዓት ኢትዮጵያችን፣ በአንድነቷ፣ በሶሻል እና ኢኮኖሚ ይዘቷም ከፍተኛ ደረጃ ልትደርስ እንደምትችል መገመት አያቅትም።

ያም ሆነ ይህ፣ ምናልባትም አብዛኛው የኢትዮጵያ ሕዝብ፣ ባሁኑ ጊዜ እንደበፊቱ፣ አንድ ራሱን ችሎ በተቀመጠ፣ በአንድ ወጥ ፍልስፍና የሚመራ፣ እንደ ሶሻሊዝም አይነት ርእዮተ አለም (ideology) ላይፈልግ ይችላል።

ምናልባት አገራችን ለወደፊት የምትራመደው በአንድ ፓርቲ አመለካከት ብቻ ላይሆን ይችላል፤ በፓርቲዎች ቅንጅት ለአንዲት ኢትዮጵያ የሚቆም መድብለ ፓርቲ ይፈጠር ይሆናል። ስለዚህ፣ ከልዩነቶች ጋር ሁሉ፣ እርስበርስ በመከባበርና ለአንድ አገር በማሰብ ካልሆነ በስተቀር፣ የሚያስከትለውን የእርስ በርስ መገዳደል (አላስፈላጊ እልቂት) ተመልክተናልና፤ እርስ በርስ በመቻቻልና ግላዊ ስሜቶችን ገታ እያደረጉ፣ ለጋራ ጥቅምና እድገት፣ ለማህበራዊ ኑሮአችንም መሻሻል በማሰብ ነው አገራችን ኢትዮጵያ ከፍ ከፍ የምትል።

የአንድ ግለሰብ ወይም የአንድ ፓርቲ የትግል ውጤት በአንድ ትውልድ ውስጥ ላይታይ ስለሚችል፣ በየአቅጣጫው የሚደረገውን የሰውን ሁሉ ተሳትፎ ማክበር የሚያስፈልግበት ጊዜ ላይ ነን። ይህንን ጉዳይ የአሁኑ ትውልድ በደንብ ስለተረዳው ሁሉም (ከሊቅ እስከ ደቂቅ) በድርጅትም ባይሆን በግል የራሱን ድርሻ እየተወጣ ይገኛል።

በቆራጥነት ታግለው ካለፉት ጎን - በአሲምባ፣ በበጌምድር ገጠር የነበራችሁ፣ ይህ የኛ የኢሕአፓዎች ታሪካችን ባለ ብዙ ዘርፍ መሆኑን ተመልከቱት።

ይህም በመልካም መንፈስ ግፊት የተጻፈ ጽሑፍ (መልእክት) ልብ ወለድ ካለመሆኑም በላይ፣ በውስጠ ታዋቂነት ከተቀረጹ ሃሳቦች መካከል ይህንን በአንክሮ ተመልከቱት፡-

“እባካችሁ ሰዎች አትዘናጉ፤ አሁንም ቢሆን ክፉው መንፈስ ኢትዮጵያችንን እየታገላት - እያንገላታትም መሆኑን እያሰባችሁ፣ ሁለመናዋን እየላት። በእርግጥ እግዚአብሔር አገራችንን ችላ ብሎ አይተዋትም፤ ሆኖም፣ ምንጊዜም የሁላችንንም ተሳትፎ ይፈልጋል እግዚአብሔር፤ ስለዚህ ከመልካሙ መንፈስ ወግኑ...”።

“እንግዲህ እግዚአብሔርን እሺ በሉት፤ ሰይጣንን ግን እንቢ በሉት፤ ከእናንተም ይሻሻል።” ያዕ. 4፡7

ኢትዮጵያችን የእውነተኛችን መንደር ተብላ እንድትጠራ፣ ከተለያዩ አቅጣጫ የእውነት ብርሃን የምትፈነጥቁ ሰዎች ሁሉ፣ በዚህች ምድር ላይ ስትኖሩ፣ ለጠቅላላ

ሰብአዊነት እንጂ ለራሳችሁ (ለግላዊ ክብራችሁ እና ጥቅማችሁ) ብቻ ሳታስቡ ከሆነ፤
እናንተ ለዘላለም ኑሩ።

- አንቺም “የድል ኮከብ”፤ ከመንደር ያለሽው፤
- ወጣ በይ ከጓዳ፤ ወገንሽን እዩው፤
- ብርሃን ሰጪ አካል፤ መሆንሺን አትርሺው፤
- ተደብቆ ኑሮ፤ መሸነፍን ፍሪው፤
- ድሉ የሕዝብ እስኪሆን፤ ተስፋሺን አታጥፊው።

ምዕራፍ ዘጠኝ

ቅሪት ሃሳብ

ከእስር የተፈታሁበትን ወረቀት (የነፃነት ፓስፖርት) በኪሴ ይገባ። እንደገና በአዲስ አበባ መንገዶች ውስጥ መዘዋወር ጀመርኩ። ከከፍተኛ ወደ ከርቶሌ ተሸጋግረው ከዚያ ብዙ የቆዩትን ለተወሰኑ ጊዜያት ብቻ ጠየቅኳቸው። ምድራዊ ሁኔታዎች፣ የኔም አሻግሮ አለማየትና ራስን ወዳድነት ጠባይ ተጨምሮ፣ እስኪፈቱ ድረስ በየሳምንቱ እየሄድኩ ባለመጠየቁ ይቆጩኛል።

ያልታሰሩት ጓደኞቼ ምንጊዜም ጓደኞቼ ናቸውና፤ “ወይ ጉድ! ለካስ አንተም እንዲህ ያለህ ነበርክ!” ብሎ የራቀኝ ማንም ሰው አልነበረም። ታዲያ፣ አንዳንዶቹ አስተሳሰቤን ሲመለከቱት፣ ማንም ሰው እራሱን የሚያመሳስልበት ሲያጣ፣ የገዛ ሕይወቱ ከሁለቱ አለም ለአንዱም የማይጠቅም እንደሚሆንበት ይሰማቸውና፣ “እህ!..” ብለው ዝም ይላሉ። እኔ ግን እራሴን ለቀቅ እያደረግሁ፣ አካባቢዬንም እየመሰልኩ እንድኖር የሚያስችል ጠባይ የለኝም። ስለዚህ፣ በዚሁ ልለውጠው ከታገልኩለትና ተሸንፌ ከተውኩት አለም ውስጥ ብቻዬን ያለሁ መስሎኝ ተከፍቻለሁ። ለዚህ አለም ሕይወት ትርጉም ስላጣሁበት ለቀሪ ጓደኞቼም ግራ የማጋባ ሆንኩባቸው፤ ጥንትም በደንብ አያውቁኝ ነበር፤ አሁን ደግሞ የባሰ እንግዳ ሆንኩባቸው።

የኮሙኒስት ስርዓት መሠረታዊና የምኞታዊ - መንፈሳዊ መሰል አስተሳሰብ ይማርከኛል። በሰዎች ልጆች ፍቅር፣ በማንኛውም ረገድ በእኩልነት ላይ የተመሠረተ ኑሮን እመኛለሁ። ለኔ ኮሙኒስት መሆን ማለት የራስን ድሎትና ደስታ ሁሉ ለጋራ ድሎትና ደስታ አሳልፎ በመስጠት ውስጥ፣ የራስን ደስታ ማግኘት ማለት ነው። የክርስቲያናዊነትም አላማ ይህንኑ የሚመስል ስለሆነ ይመስለኛል። ከኮሙኒስትነት ሲወጡ ወደ ክርስቲያናዊነት (ሃይማኖተኛነት - መንፈሳዊነት) ዘንበል ማለትን በገሃድ የተመለከትነው።

በኮሙኒስት ድክትሪን፣ በሳይንስ እውቀት፣ በግትረኛነትና አመጸኛ ጠባይ፣ እኔ ከእኔነቴ በስተቀር ሌላ ምን አለብኝ ብዬ፣ የራሴን ሕይወት በራሴ ለመምራት ስሞክር፤ “ተው አንተ!...” ብሎ የሚገታኝ ኃይል ተቋቋመኝ።

ሰዎች ኮሙኒስት ቢሆኑ፤ ሃይማኖተኛም ቢሆኑ፤ ምንጊዜም የደግነታቸው ውስጣዊ ጠባይ አይለቃቸውም። ግን በሰዎች መካከል እየገባ የሚያበጣብጥ አለ። ከአገሬ ከኢትዮጵያ ጋር እራሴን ማጣጣም አቃተኝ። ኢትዮጵያ የማላውቃት (ባይተዋር) ሆነችብኝ - በባእድ አገር የምኖር መሰለኝ።

ከመሃል ዘሎ የሚገባ ሰይጣን (ክፉ መንፈስ) ባይኖር፤ ያ የኮሙኒስቶች ህዋስ፤ በልዩ መልኩ የጠራ መንፈሳዊነትን ለማዋቀር ነበር እንጂ፤ አይደለም ሌላ ነገር። እርሱ (ክፉው መንፈስ) በሥፍራዎች ሁሉ ስለሚገኝ፤ እኔ የኑሮ አቅጣጫዬ የጠመንጃቸውን አፈሙዝ እየተመለከትኩ እየሆነብኝ፤ በየጊዜው እየተሳቀቅሁ መኖር ሆነብኝና ኑሮ ሰለቸኝ። ትጉህ ሠራተኛ ተብዬ፤ በሚከፈለኝ ገንዘብ በሥጋዬ የደላኝ ብመስልም፤ ውስጣዊ ስሜቴ እና የስነ አይምሮአዊ ግንዛቤዬ ለየብቻ ሆነው ብዙ ብዙ ያናግሩኛል።

በሥራ ችሎታዬ የተወደድሁ ብሆን፤ በልቤ ከዳተኛ የሆንኩ እየመሰለኝ፤ ተለውጬ፤ በከፋች ምድር ላይ ለረዥም ዓመታት እንደኖር ያደረገኝን የድሮውን እራሴን አጣሁት፤ የወደፊቱንም እኔን ማየት ተሳነኝ። ይህን ያህል ዓመታት በኖርኩባት አገሬ እራሴን ማግኘት አቃተኝ፤ “ለነኛ ለሚኖሩቱ” ጥላ ሆኜ የቀረሁ መሰለኝ። ቀኑ ይረዝምብኝ፤ የእስር ቤት ለዛ (የጻዳዊ መተሳሰብና ፍቅር) ይናፍቀኝ ጀመር። ለሕዝቦች ተሰጥቶ የተመለሰ ትራፊ የሥጋ ሕይወት፤ በሰዎች መካከል - በአዲስ አበባ መንገዶችም የሚመላለስ እኔ፤ ሁለት ሰው - እኔ እና እኔ ባንድነት ሆነን እንኳን አንድ ሰው ለመባል ያልበቃን መስሎኛል።

መንግሥታዊ አስተዳደርና ስርዓቶች

ሰውን ሁሉ በእኩልነት የሚመራ መንግሥታዊ መተዳደሪያ ደንቦች - ሕግጋትም ይረቃሉ፤ ፖለቲከኞች ይሯሯጣሉ፤ ቅን አሳቢዎችም በየአቅጣጫው ይደክማሉ። ግን ማነው ለጋራ ብልጽግና የቆመ? ማን? ምንድነው የሰብአዊነትን ሁለንተናዊ ህልውናን የሚያስጠብቅ ስርዓት የሚያስገኝ?

በኮሙኒስት አገሮች የተገኘ የሰዎች የሕሊና እድገት ሥጋዊ ስነ አይምሮን አጎለመስ እንጂ፤ መንፈሳዊነቱን አቀጭጭታል። ከዚያ የኮሙኒስቶች አገሮች ነዋሪ የሆኑ፤ የሚፈልጉትን ለማድረግ እንዳይችሉ ይገታሉ። በኑሮአቸው ውስጥም፤ የጋራ ካልሆነ በስተቀር፤ ግላዊ መንፈሳዊ ደስታቸው በብዛት (በየጊዜው) እየተነፈጋቸው እንደሆኑ ይነገራል።

ኮሙኒስት መሆን እግዚአብሔርን ከማመን ጋር ቢሆን ኖሮ፣ ከየትም ይምጣ ከየት፣ የደጋግ መንፈሶች ጣምራነት አቸናፊ ይሆን ነበር (ምናልባት)። ኮሙኒስቶች ሦስት ጉልህ ጥፋቶች አጠፉ፡-

1ኛ) በእግዚአብሔር አናምንም አሉ።

2ኛ) ምድር (ተፈጥሮ) ወጣ ገብ መሆኗን አልተረዱም።

3ኛ) የሰው ፍጥረቱ ሁለት አይነት መሆኑ አልገባቸውም።

በፈጣሪ ባለማመናቸው፣ ከሰው በላይ ሁሉን ሊያስተካክል የሚችል እግዚአብሔር መኖሩን አላወቁም። የምድርን ወጣ ገብነት (ለሰው ሁሉ እኩል አለመሆን) በደንብ አልተረዱትም፤ ቢረዱትም በሶሻሊስት ርዕዮተ ማስተካከል የሚችሉ መስፈርቶቻል። የሰው ልጅ በተፈጥሮው ሁሉም እኩል ሆኖ የተፈጠረ ቢሆንም እንኳን፣ ይህን እኩልነት የምድር አድሎአዊነት ሊለያየው እንደሚችል አልገባቸውም።

የኢኮኖሚ እድገትን በሶሻሊስት ርዕዮተ አለም ሲቀይሱ፣ የሰዎችን አልጠግብ ባይነትና ስግብግብነት በቀላሉ ተመልክተውታል። ይህ የሰው ሁሉ ምድራዊ ጠባይ በኢኮኖሚ ላይ የሚኖረውን ወሳኝነት ወደጎን አደረጉት። በሶሻሊስት ኢኮኖሚ ስርዓት ብቻ ቶሎ ቶሎ ወደፊት መራመድ የሚያዳግት መሆኑን በወቅቱ አላወቁትም ነበረ።

ቀደም ሲል ሌኒኒስቶች ይህን ችግር ከሞላ ጎደል ተረድተውት ልዩ (መለስተኛ) የኢኮኖሚ ፕላን (New Economic Policy) ዘርግተው ነበር። በኋላም ትርጉሰካይቶች ይህን የሰዎች ሁሉ ችግር በመረዳት የጊዜያዊ ካፒታሊዝምን አስፈላጊነት ሲሰብኩ ነበር¹⁰።

እስታንሊኒስቶች ግን፣ የሰውን ውስጣዊ ጠባይ አልተረዱትም፤ ክፉውን ሰው ከደጉ ሰው በጉልበት ለይተው ለማላቀቅ የሚችሉ፤ ወይንም ክፉውን ሰው ገድለው ቢጨርሱት የሚቀረው ሁሉ ደግ ብቻ የሚሆን መሰላቸው(?)። የኮሙኒስት ጽንሰ ሃሳብ ከሰው ተፈጥሮ ውስጥ መጥፎውን ማጥፋት የሚችል፤ ኮሙኒስትነትም የምድርን ወጣ ገብነት የሚያስተካክል - የሰውን ጠባይ የሚያርቅ (የሚያሻሽል) መሰላቸው(?)። በአንድ ኃይለኛ ስርዓት ድንጋጌ ብቻ የሰው ሁሉ ተፈጥሮአዊ ጠባይ በጉልበት ወይንም በስብከት አንድ ወጥ ሊሆን እንደሚችል አድርገው ወሰዱት(?)።

ኮሚኒስቶች የሰው ፍጥረቱ ሁለት አይነት መሆኑ አልገባቸውም። በአንድ ካፒታሊስት ልቦና ውስጥ ቅንነትና ክፋት ባንድነት እንደሚኖሩ ሁሉ፣ በአንድ ኮሙኒስታዊ የሆነ ሰው ልቦና ውስጥም ቅንነትና ክፋት ባንድነት ይኖራሉ።

¹⁰ እነኚህን መጻሕፍት ያንብቡ፡- The Prophet Armed/The Prophet unarmed/The Prophet Outcast

እንግዲህስ፤ ያ የሰው (ሰብአዊ) ልቡና ክፉቱን በቅንነት እስኪለውጠው ድረስ ያ የምናስበው መልካም ስርዓት (መንፈሳዊ ኮሙኒዝም) በቶሎ አይመጣም ማለት ነው?

ሰው በሚሠራውና በሚያደርገው ሥራ ሁሉ ዘለአለማዊ አስተሳሰቡ (ጥሩው)፤ እሩቅ ወደ ሆነውና ወደማይጨበጠው አለም ያስመለከተዋል። በዚህ አንጻር፤ የአንዳንድ ዘመን አመጣሽ ሃይማኖቶችን (cults) መሠረታዊ አላማ ብንመረምረው፤ ባሁኑ ጊዜ የማይቻለውን ምድራዊ ሕብረተሰብአዊ አንድነት ለመፍጠር እንደሆነ እንገነዘባለን። በቶሎ ከመፍረድና ስህተተኞች ናቸው ከማለት ይልቅ፤ አሁን ላለንበት ዘመን የማይሆን ነው ብሎ ማለፍ ይሻላል።

በተመሳሳይ፤ ማርክስና ኤንጀልስ እራሳቸውን ከፍ፤ ሌላውን ዝቅ አድርጎ የሚያሳይ የፊውዳላዊ ርዕዮተኛ (አስተሳሰብ - አመለካከት)፤ ብዙሐኑን ሲጎዳ ተመለከቱና፤ “ይህን በሰብአዊነት ውስጥ ተረጋግቶ የተቀመጠ በሽታ ለማጥፋት እንገባ፤ የሰውም ልጅ እስከዘለአለሙ ጤነኛ ሆኖ ይኑር።” ብለው አሰቡ።

የማርክስ እና ኤንጀልስን መሠረታዊ ፍልስፍናና ብንመረምረው፤ እነርሱም ቢሆኑ መሠረታዊ ፍልስፍናቸው የተጠነሰሰው፤ ለሰው ልጅ እኩልነት በማሰብ፤ ምድራዊ ሕብረተሰብአዊ አንድነት ለመፍጠር ነበር። በቶሎ ከመፍረድና ስህተተኞች ናቸው ከማለት ይልቅ፤ አሁን ላለንበት ዘመን የማይሆን ነው ብሎ ማለፍ ይሻላል።

ያም ሆነ ይህ፤ መልካም አስተሳሰቦች ከክፉው ጋር ሳይጋጩ ለዘለአለም ረግተው አይቀመጡም፤ መላው ጠፈር በቅራኔዎች ትግል ውስጥ ያለ ነውና።

ሆኖም፤ ጊዜው ይርዘም እንጂ፤ አንድ ቀን የጠፈር ኃይላት ቀና አስተሳሰቦች ሁሉ በረድፍ በረድፍ ይስተካከሉና፤ በዚች በምድራችንም ላይ ቀናውን መንፈሳዊ ተጽእኖ ያሳድሩብን ይሆናል። ጊዜው ይርዘም እንጂ፤ አንድ ቀን አለም አቀፋዊ ወንድማማችነት (መንፈሳዊ - ኮሙኒስታዊ አመለካከት) መምጣቱ አይቀርም (መንግሥትህ ትምጸ)።

የወደፊቱን ለሕዝቦች የሚጠቅም መንግሥት መመሥረት የሚቻለው፤ በከፍተኛ የመንፈሳዊነት እድገት መሆኑን በሃይማኖታዊ ስነስርዓታዊ አስተዳደር የሚመሩ አገሮችም (አንዳንድ የእስላም አገሮች) የሚገነዘቡት ይመስላል። በእነዚህ አገሮች ውስጥ ሃይማኖት የበላይነት ስላለው፤ የሰዎችን ሞራላዊነት (መንፈሳዊ ጨዋነት) ከፍ አድርጎታል። ግን የእስላም ወንዶች ብዙ ሴቶች ያገባሉ፤ ሚስቶቻቸውን ከራስ ጸጉር እስከ እግር ጥፍር ሸፋፍነው ይደብቋቸዋል። ማታ ማታ ለእነርሱ አይን ብቻ እንዲታዩ አድርገው ይገልጧቸዋል። ሴቶቹም ወንዶቻቸው ባወጡት ሕግጋት

እየተመሩ በሰውነታቸው ዝቅተኛነታቸውን ባያምኑበትም በግድና በፍርታት ተቀብለውት ይኖራሉ።

ሴቶች ከወንድ እኩል ወይንም ከወንድ በላይ መብት የነበራቸው ዘመን ነበር ይባላል። የሴቶች መብት ከጠፋ ቆይቷል። ባሁኑ ጊዜ በአለም ዙሪያ ወንዶች ለሴቶች በቂ ክብር አይሰጡም። ሴቶችም በወንዶች ስላልተከበሩ፣ ራሳቸውን ዝቅ አደረጉት፤ ከዝቅተኛነታቸውም የተነሳ አንዳንድ የሚሠሩት ሥራ የማያምር ሆነ።

ብዙውን ጊዜ በዚህ አለም ላይ ለጥሩ ነገር (ለሰላም፣ ለፍቅርና ለደስታ) ምክንያት የሚሆኑ ሴቶች ሆነው ሳለ፣ ወንዶች ሴቶችን ስለማያዳምጧቸው፣ አንድም ይህ ነው (ይሆናል) በምድር ላይ ጭካኔ የመብዛቱ ምክንያት። ወንዶች ሴቶችን ባለማክበራቸው የሰብእነት ማንነት (ሰው መሆን ምን ማለት መሆኑ) ቁልጭ ብሎ አልታየም - መንፈሳዊ ጎኑ አልተገለጠም።

“መበለቲቱንና ድሀ አደጉን፣ መጻተኛውንና ችግረኛውን አትበድሉ፤ ከእናንተ ማንም በወንድሙ ላይ በልቡ ክፉ አያስብ።” ዘካ. 7:10

በበለጸጉት የካፒታሊስት አገሮች የግለሰቦች ሠርቶ የማደር ችሎታ ፊውዳላዊ መበላለጦችን የደመሰሰበት ሥፍራ ስለሆነ፣ ማንም ለማንም አያነበድድም፤ በመጠኑም ቢሆን፣ የሰው ልጅ በተፈጥሮአዊ እኩልነቱ ይከበራል። በጦርነት ሳይሆን በድምጻቸው ብቻ የመንግሥት አስተዳደርን የመለወጥ ችሎታ አላቸው። ሰብአዊ መብት ስለሚከበር ሰው በሥጋውም በመንፈሱም “ደመቅ” ያለ ኑሮ ይኖራል።

ሆኖም፣ ግለሰብ ምድራዊ ፍላጎቶቹን ብቻ እየተከተለ ሲጓዝ፣ ተቆጣጣሪ ስለሌለው፣ ከመጠን በላይ ስግብግብ፣ ከመጠን በላይም እራስን ወዳድ እየሆነ መጥቷል። ይህም ወደተለያዩ ጥፋቶች እያመራ፣ አጠቃላይ ሰብአዊነትን አራክሶታል - የሰዎች ሞራላዊነት (መንፈሳዊ ጨዋነት) ዝቅ ብሏል። ስግብግብነትና ግለኛነት እጅግ ከፍተኛ በመሆኑም፣ የሰዎች ማህበራዊ ኑሮ ተበላሽቷል - ጠፍቷል ማለትም ይቻላል።

ጥንት ሰዎች በጋርዮሽ ሲኖሩ በነበሩበት ጊዜ የነበረው ሕብረተሰብ፣ ምንም እንኳን በኋላ ቀር ስርዓትነት ቢታይም፣ በጋርዮሽ አስተሳሰብ ላይ በተመሠረተው የሰው ጠባይ፣ ክፍና ደጉን አብሮ በማሳተፍ፣ ቀለል ያለ፣ ምናልባት ደስተኛም ሕይወት ይኖር ነበር። እንዲህ ያለው አኗኗር አሁን በካፒታሊስቶች ተደምስሷል። የሚገርመው ደግሞ፣ ሕብረተሰብ በማይገታ (በማይታረም) ግለኛነት ወደ ስይጣናዊነት ሲያመራ፣ ይህንን እንደ ሰብአዊ መብት የሚቆጥሩ ይኖራሉ። በካፒታሊስት ስርዓት ውስጥ የግለሰቦችን ስንኩል ሥራ የሚገታ መንግሥታዊ ተቋም የማይኖረውም ለዚህ ይሆናል።

በተቀረው አለም (ሦስተኛው አለም ተብለው በሚጠሩ እንደ ኢትዮጵያችን ባሉ በድሆች አገሮች) ያሉ ሕዝቦች “ይህችን ምድር በስነስርዓት የሚያስተዳድር መንግሥት ከወዴት ይገኛል?” እያሉ ይጮሃሉ። ፖለቲካዊ ፍልስፍናን እንደ እነርሱ ያወቀበት የለም። አለም አቀፋዊ ርዕዮተ በድሆች አገሮች እንደሚገኝ፤ ሌላ “ሰለጠነ” ተብሎ ከሚጠራው አለም አይገኝም። ግን ይህች ድሆች የበዙባት አለም ውስጥ፤ የፖለቲካ ችግርም የመላበት፤ መፍትሔውም እንቅስቃሴ የሆነበት ሥፍራ ነው። ሃብት በጥቂቶች እጅ ስለሆነ፤ ኃይለኞች የሆኑት በገንዘባቸው እንዳሻቸው ሲኖሩ፤ የተቀረው ሕዝብ በድህነት ይኖራል። ሰው በሰው ላይ ግፍ ሲሠራ በግላጭ ይታያል። የሦስተኛውን አለም አትኩሮ ለተመለከተው፤ ሰይጣን (ክፉው መንፈስ) መንግሥቱን የመሠረተው ከዚያ ነው ያስብላል።

በአንጻሩም፤ ለተጨቆኑ እና ለተበደሉ የሚያዝኑ፤ አምላካቸውን በጸሎት የሚማጸኑ ትጉሃን ሃይማኖቶች የሚበዙት፤ ሕዝቦች ከችግሮቻቸው በራሳቸው ይወጡ ዘንድ፤ መንፈሳዊ ብርታትን የሚሰጣቸውን ትክክለኛውን ምርጫቸውን (መንፈሳዊነታቸውን) ሲያጠናክሩ የሚታየውም ከዚያ ነው።

“ለምስኪኑ ተስፋ አለውና፤ የዐመጸኛም አፍ ይዘጋልና።” ኢዮ. 5:17

እንግዲህ ባጠቃላይ፤ አንድ መንግሥታዊ አስተዳደር ከሌላው የማይሻል ከሆነ፤ ገዳም ገብተው የራሳቸውን አስተዳደር ከመሠረቱት በስተቀር፤ ለሰው ልጅ ምንም አይነት ሥጋዊ (ምድራዊ) አስተዳደር የሚበጀው አይመስልም።

የሰው ልጅ በአካላዊ (ሥጋዊ) አለም ውስጥ እየኖረ ከመጥፎ ነገሮች (እራስን ወዳድነት፤ ስግብግብነት፤ ከፋት፤ ወ.ዘ.ተ.) ሊላቀቅ ስለማይችል፤ ያ ፍጹም አስተዳደር ከመሬት ሊገኝ የሚችል አይመስልም። ምናልባት መንፈሳዊነትን ያላጣመረ ሰሻሊዝም እንደማያዋጣ የተገነዘበ፤ እንዲሁም ለወደፊት ካፒታሊዝም ሲወድቅ ተመልክተው የሚማሩ ቢኖሩ፤ ምናልባት የዛን ጊዜ በመንፈሳዊነት የታነጸ ሁለንተናዊ የሰሻል፤ የፖለቲካና የኢኮኖሚ መፍትሔ ይፈጠር ይሆናል።

የአንድ አገር ሕዝብ፤ በቅድሚያ መንፈሳዊ የበላይነቱን የሚያስከብር ቢሆን፤ የዛን ጊዜ ዋናው ወሳኝ የአጠቃላይ የሕዝቦች መንፈሳዊ ንቃት ይረጋገጣል። በዚህም ከፍተኛ ንቃት የሚገኝ ሕዝብ፤ የማንኛውንም አይነት የመንግሥት ሥርዓት (ዴሞክራሲ፤ ሞናርክ፤ ወ.ዘ.ተ...) በንድፈ ሃሳብ (በቲዎሪ) በተግባርም ቢከተል ለክፉ አይሰጠውም፤ የዛን ጊዜ በ“ኢዝሞች” ፋንታ “አብሮነት” ይተካል።

እስቲ ከተባለው ሁሉ ያቺን ኢትዮጵያችንን እናውጣትና ወደ ኋላ እንመልከት ላንዳፍታ። ለአለማዊ ኑሮ ተስገብግብን፤ የአንድነታችን ማጠናከሪያ፤ የጥቁር ሕዝቦች መመኪያ የሆኑት ንጉሣችንን እና በዙሪያቸው የነበሩ ደጋፊዎቻቸውን

ሁሉ እንዲወገዱ ምክንያት ሆነን። በምትካቸውም የተገነባው የስርዓት ለውጥ ብዙ ጥሩ ጥሩ ነገሮችን አሳየን። በገንዘብ የሚመጣ መበላላጥ ጠፋ። ሰዎች እርስ በርስ ሲከባበሩ አየን፤ ግን በብዛት የመፈራራት መከባበር ነበር።

የኢትዮጵያ ሕዝብ ከጥንት ጀምሮ፣ በፊውዳላዊ ስርዓት አስተሳሰብ የሚመሩ ገዢዎቹን ሲያስተዳድር (ሲያበላና ሲያጠጣ)፤ ኑሮውን ሁሉ ለነርሱ አድርጎ፣ የራሱን ኑሮ ትቶ፣ እነርሱን ብቻ ሲያስኖር ኖረ በፍርኃት። አሁንም (ያ የፊውዶ ካፒታሊስት ስርዓት ከተገረሰሰ በኋላ) የኢትዮጵያ ሕዝብ ከፍርኃት አልተላቀቀም። አሁንም ስነአይምሮው በነፃነት አያስብም፤ ውስጣዊ አስተሳሰቡን ካለፍርኃት መግለጽ አልቻለም። ጥንት የሚሸልሉትና የሚያቅራሩት ፊውዳሎች ነበሩ፤ አሁን በእነርሱ ፋንታ እግዚአብሔር የለም እያሉ፣ አፈ የሚለውን የመናገር መብት የሚነፍጉት ናቸው። መንግሥት ለብቻው ኃይለኛ ሆኖ ሕዝብን እንደ ራሱ ፍላጎት ያስተዳድረው ጀመር (ሰብአዊ መብትን እየረገጠ)።

ከጥንት ጀምሮ በታሪክ፣ በአገራችን ኢትዮጵያ ጥቂት ጀግናዎች ለራሳቸው ክብርና ለሆዳቸው ሲሉ፣ ጠብ መንጃ ይዘው ሕዝቦቿን እያስፈራሩ፣ ካለውዴታ በግዴታ እንዲገብሩላቸው አደረጉቸው። በዚህ ምክንያት የኢትዮጵያ አየር በፍርኃት የተበከለ ሆኗል። ከነርሱ ከጀግኖቹ በስተቀር ሃሳቡን ካለፍርኃት ገልጦ የሚናገር ጠፍቷል። ጥንት በፊውዳሊዝም፣ ዛሬ ደግሞ በሶሻሊዝም፣ እንዲሁ እንዳቅራሩና እንደሸለሉ አሉ፤ (ጥንት ባባቶቻቸው፣ አሁንም በልጆቻቸው)።

በኢትዮጵያ ውስጥ የፖለቲካ ጭቅጭቅ የሚከረው ከጥንት ጀምሮ ሥር በሰደደው ፊውዳላዊ ጠባይ ምክንያት ሳይሆን አይቀርም። የፊውዳሎች ጀርአቸው የሚሰማው እነርሱ እራሳቸው የሚናገሩትን ብቻ ስለሆነ፣ ከግል ጥቅማቸው ውጪ ለሆነ ነገር ጀርአቸው አይከፈትም። ከጥንት ጀምሮ እስካሁን ድረስ መሪዎቹ እነርሱና የነርሱው ርዝራዦችና ልጆቻቸው የሰፊውን ሕዝብ የልብ ትርታ ቀስ ብሎ የሚነግራቸውን ሰው አይሰሙትም - የድሃው ተሰሚነት የጠፋበት፤ ታዋቂ ፖለቲከኛ ብቻ የገነነባት አገር።

ይህች ምድር ከተፈጠረች ጀምሮ በሰዎች ላይ በደረሰ ፈተና የማይማር ሁሉ እየተቀጣ እዚህ ደረሰን። ሰው እየተማረ ስህተቶችን ባይደጋግም - ጠባዩን ቢያሻሽል፣ በምድራዊነት ላይ ብቻ የሙጥኝ ከማለት ፋንታ እራሱን ትንሽ ረቀቅ ቢያደርግ፣ በሕይወቱም ውስጥ መንፈሳዊነቱን ቢያጎለምስ፣ ሰላሙን እና የጋራ ብልጽግናውን ማሻሻል እንዲህ ከባድ አይሆንም ነበር።

ባጠቃላይ የኢትዮጵያ ሕዝቦች የጋራ ትግል ያስገኘው የአስተዳደር የስርዓት ለውጥ ትንሽ ወደፊት አራመደን፤ ግን ያልገባን ነገር አብሮን ስለቆየ፣ ከማጡ ውስጥ ጨርሶ መውጣት አቅቶናል።

አሁንም ቢሆን፣ እግዚአብሔርን ክድ፣ ሃይማኖትን አውግዘ፣ የሰብአዊነት ምድራዊነቱን ብቻ ይዞ የሚጓዝ መንግሥታዊ አስተዳደር ብዙ እንደማይዘልቅ ብናስተውል ነው የሚሻለው።

ኢትዮጵያ እግዚአብሔርን በመካድ ላይ በተመሠረተ ፍልስፍና ወደፊት መራመድ አልቻለችም (አትችልም)። በዚች ምድር ሰው ከሃይማኖቱ ተለይቶ መኖር አይሆንለትም። በተለይ ኢትዮጵያና ልጆቿ ከእግዚአብሔር ርቀው ብዙ መቆየት እንደማይችሉም ትላንት፣ ዛሬ እና ነገም የምናየው ነው።

በደርግ መንግሥት ውስጥ የታዩ አቅጣጫ ቀያሽ ወሳኝ ኩነቶች

በሳል ፖለቲከኞቻችንን እያጨቃጨቀ፣ ለኢትዮጵያችን ምንም ሳይሠሩ እንዲያልፉ የሚያደርግ ምን እንደሆነ ለማወቅ፣ እኛም ከእነርሱ የበለጥን ፖለቲከኞች መሆን አይኖርብንም።

ተነግሮ የማያልቅ ብዙ ትእይንት ከተፈጸመባት አገራችን መካከል፣ ጎላ ጎላ ያለውን ትእይንት እንኳን ቢጽፉት የወደፊቱ ትውልድ ጠቃሚ ትምህርት ያገኝበት ይሆናልና፤ ከምድራዊነት ውጪ (ፖለቲካ የሌለበት) አለም ውስጥ ገብተን በመንፈሳዊነት ለኢትዮጵያ ጥሩ ጥሩውን እየተመኘንና እየጸለይን ብንኖርም፣ ከአይምሮአችን የማይጠፉ ቅሪተ ሃሳቦች ይኖራሉ። ለምን? ለምን? እያልን ስንጠይቅ፣ የአገራችንን እድል ፈንታ ወደ አንድ አቅጣጫ የሚጎትቱትን ምድራዊና ሰማያዊ ኩነቶች አያይዘን እንገመግማለን፤ ተነግሮ የማያልቅ ብዙ ትእይንት ከተፈጸመባት አገራችን መካከል፣ ጎላ ጎላ ያለውን ትእይንት እንኳን ቢጽፉት የወደፊቱ ትውልድ ጠቃሚ ትምህርት ያገኝበት ይሆናልና።

እንደ ኢትዮጵያ ዘመን አቆጣጠር፣ መስከረም 3 ቀን 1967 ዓ.ም. ጃንሆይን (ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴን) ከሥልጣን አወረዱቸው፤ በኋላም ገደሏቸው። ደርግ ሥልጣኑን ከጨበጠ በኋላ ሰማንያ ሦስት (83) ዓመት የሞላቸውን አዛውንት በቁጥጥሩ ሲያውላቸው፣ የዛን ጊዜ ንጉሣዊ አገዛዝ እንዳከተመ፣ የወደፊቷም ኢትዮጵያችንም አቅጣጫዋ ወደፊት እንጂ፣ ወደኋላ እንደማይሆን ያስታውቃል። ታዲያ፣ ጃንሆይን ከአንድ ገለልተኛ ሥፍራ ተቀምጠው ቀሪ እድሜአቸውን ፈጣሪያቸው በፈቀደ እንዲኖሩ ማድረግ ሲቻል፣ እርሳቸውን በዛን ወቅት መግደል፣ ምን ትርጉም ይኖረዋል፤ የተፈለገውን ሰይጣናዊ አስተሳሰብ - እኛ “አላስፈላጊ ጭካኔ”

የምንለውን ለመለማመድ፣ ለቀጣዩም ደም የማፍሰስ ሥራዎች መንገድ ለመጥርግ ይሆናል እንጂ?

የጃንሆይንም ስልሳ (60) ባለስልጣናት በቁጥጥር ካዋሏቸው በኋላ፣ አቅመ ቢስ ሆነው፣ ምንም ማድረግ እንደማይቻላቸው እያወቁ ገደሏቸው። እነኚህም ባለ ሥልጣናት አብዛኛዎቹ እድሜ የጠገቡ አዛውንት ነበሩ። አብዛኛዎቹም በሃብትና በንብረት የደረጁ ከመሆናቸው ጋር፣ በዘመኑ ትምህርት ጥልቅ እውቀት ያላቸው ምሁራን እና ጠበብት ነበሩ።

ከእነኚህም መካከል ከቡር ጠቅላይ ሚኒስቴር እንዳልካቸው መኮንን “ለኢትዮጵያችን የሚያስፈልጋትን የለውጥ አይነት ተረጋግተን እንመልከት፤ ፋታ ስጡን፤...” እያሉ ሲወተውቱ እንደነበር አይረሳም።

ታዲያ፣ እነኚህን ሊቃውንቶች አስሮ ማቆየት እና፣ ከዛው ሥፍራ መጠነኛ ምቹት ሰጥቶ፣ ከነሱ ለአገር ጠቃሚ እውቀቶቻቸውን እንዲለግሱ፤ ጥፋተኞችም ቢሆኑ፣ ጥፋታቸው በፍርድ እንዲታይ ማድረግ ሲቻል፣ ስልሳውንም በአንድ ወቅት መረሸን ምን ትርጉም ይኖረዋል፤ የተፈለገውን ሰይጣናዊ አስተሳሰብ - እኛ “አሳስፈላጊ ጭካኔ” የምንለውን ለመለማመድ፣ ለቀጣዩም ደም የማፍሰስ ሥራዎች መንገድ ለመጥርግ ይሆናል እንጂ?

ሌተና ኮሎኔል መንግሥቱ ኃይለማሪያም የተባለው የአገር መሪ ኢትዮጵያን ለ17 ዓመታት በሚያስተዳድርበት ወቅት (ከ1966 ዓ.ም. እስከ 1983 ዓ.ም.) ምን ምን እንደተሠራ ዘርዘር መጨርስ ከአቅም በላይ ይሆናል፤ የዚህም መጽሐፍ ዓላማ አይደለም። ነገር ግን ሰውዬው ሰይጣናዊ እንደሆነ፣ ወይም “ከራሱ ቁጥጥር በሆነ ኃይል” እየተመራ አገራችንን ልክ እነኛ “የውጪ ኃይላት” ወደሚፈልጉት አቅጣጫ እንድትመራ ያደረጋት መሆኑን ለመጠቆም ያህል ጥቂቱን እንጠቅሳለን።

ገና ሲጀመር፣ “በጎ ሃሳብ” ከአንድ አቅጣጫ ሲመነጭ አመንጪውን መግደል ሃሳቡን መግደል እየመሰለው ብዙ ደግ አሳቢዎችን ገደለ። ከራሱ (ወይም ከውጪ ኃይላት) ለየት ያለ ሃሳብ ያቀረበውን ሁሉ የሚያዳፍን ወይም የሚደፋ (የሚገድል) በመሆኑ፣ “ኮዳ ትራሱ/የበረሃው ጀግና” በመባል የታወቀ ትውልደ ኤርትራዊ የሆነ፣ ስለ አገር ጥበቃና ስለ አንድነት ከአባቱ ከጃንሆይ የተማረ ሚሊታሪ እስትራቴጂስት፣ አንድ ጄነራል - አማን ሚካኤል አምዶም የተባለ ኢትዮጵያዊ መግደሉ - ይህ አንድ የኢትዮጵያችንን መጻኢ የሚቀይስ - ወሳኝ ኩነት ሆኗል።

ይህ ጄነራል ኤርትራን ከእናት አገራቸው ለመገንጠል ጫካ የገቡትን የሽምቅ ተዋጊዎች¹¹ (guerrilla fighters) በሰላም ድርድር ብናቀርባቸው ይሻላል ብሎ እንደመከረ፤ መደበኛው የኢትዮጵያ ወታደር ከሽምቅ ተዋጊዎች ጋር የሚያደረገው ጦርነት ማለቂያ ስለማይኖረው፤ ሕዝባችንን በከንቱ እናስጨርሳለን፤ ያገራችንንም ኢኮኖሚ ስለሚዳከም፤ ለአገር እድገት የምናደርገው ጥረት ስኬት አይኖረውም። ስለዚህ እባካችሁ እንደራደር....” ብሎ ወታደራዊ ገለጻ በማድረጉ፤ ወታደሮች ከቤቱ ሄደው እንዲገድሉት አደረገ።

ጄነራሉ እንደተነበየው በመለስ ዜናዊ የሚመራው የኢሕአዴግ እና የኤርትራ ሽምቅ ተዋጊ ቡድኖች ከኢትዮጵያ መደበኛ ወታደሮች ጋር ባደረጉት ፍልሚያ አያሌ ሕዝቦች አልቀዋል።

የኤርትራ ኢትዮጵያ ጦርነት ከመጀመሩ በፊት አያሌ ኤርትራውያን በኢትዮጵያ ይኖሩ ነበር። ከእነርሱ መካከል፤ አብዛኛዎቹ ባይባልም፤ በኢትዮጵያዊነት መንፈስ በታነጸ አመለካከታቸው (ኢትዮጵያውያን ነን ብለው) አገራቸው ኢትዮጵያን ከልብ ሲያገለገሉ የነበሩ ኤርትራውያን በገፍ ተባረዋል። ኤርትራዊ/ኢትዮጵያዊ ወጣቶችን ሁሉ “ሂዱ፤ ጫካ ግቡና ውጉኝ፤ ከተቻላችሁስ መንግሥታዊ ስልጣኔን ከኔ ፈልቅቃችሁ ትወስዳላችሁ፤ ከዛ በኋላ ነፃ ትወጣላችሁ.....” በሚል የሰካራም ጉልበተኛ ድንፋታ (ርዕዮተ ሰይጣን) ተመርታ አገራችን ተከፋፈለች።

ኤርትራዊ በመሆናቸው ብቻ የተገደሉ ኤርትራውያን - ኢትዮጵያውያን ፋንታ፤ ያ የጥፋት መላእክተኛ ቢሞትልን ናሮ፤ የኢትዮጵያ አገራችን መልካ (የጄኦግራፊ ቅርጿ) እንደ ቀድሞው ይሆን ነበረ፤ ወይንም የተገንጣዮቹ ቁጥር ይቀንስ ነበር።

ሌተና ኮሎኔል መንግሥቱ ኃይለ ማሪያም የኢሕአፓ ደጋፊዎች ናቸው ብሎ ካስገደላቸው ሌሎች ስድስቱ የደርግ አባላት መካከል፡- ለተወሰነ ጊዜ የደርግ ሊቀመንበር የነበሩ በ“ኢትዮጵያ ትቅደም” መርህ የምናስታውሳቸው ብ/ጄነራል ተፈሪ በንቲ ይገኙበታል።

ታጋሽ እና አስተዋይ በመሆን የሚታወቅ ምክትል ጠቅላይ ሚኒስቴር ኮሎኔል አጥናፉ አባተ “እኛ የፈለግነውን ከማድረግ ይልቅ ሃይማኖተኛ ለሆነው የኢትዮጵያ ሕዝብ የሚሻለውን አይነት አስተዳደር ብንመክርበት ይሻላል፤ ግለሰቦችን በመግደል

11 ከትልቅ የፖለቲካ-ወታደራዊ ስትራቴጂ ጋር በመተባበር ታጣቂዎች በፈጣን እርምጃዎች፤ ገባ ወጣ እያሉ፤ ከመደበኛ ወታደራዊና የፖሊስ ኃይሎች ጋር የሚጥቡት የጦርነት ዓይነት።

ለውጥ አናመጣም፤ ሥልጣን ለሕዝብ አስረክቦን ወደ ካምፓችን እንመለስ።” ሲል እንደነበር ይታወሳል። እርሱም በጥሩ አሳቢነቱ ተገደለ።

በወቅቱ የነበሩትንም ተቃዋሚ የፖለቲካ ፓርቲዎች (ኢጭአት፣ መኢሶን፣ ኢሕአፓ፣ ማሌሬድ፣ ኢኮፓ) አንድ ባንድ አጥፍቷቸዋል።

እነርሱም የፖለቲካ ብርድልብስ ተከናኝበው፣ እርስ በርሳቸውም በመጣላት ፈንታ ለኢትዮጵያችን የተሻለውን ለውጥ ለማምጣት አንድላይ ቢመክሩ ኖሮ፣ ምናልባት የኢትዮጵያችን መጻኢ ወደተሻለ መንገድ ያመራ ነበር።

ይህ ገንዘብ ከባንክ እያወጣ፣ ጥይት እያመረተ ብዙ ሰዎችን ያጨራረሰ። ይህ አንድ ደመ መራራ ያገር መሪ (አጥፊ) ከአጠቃላይ የጥሩ አሳቢዎች ጀግኖች ወታደሮች (መኮንኖች፣ ሻለቃዎች፣ ኮለኔሎች፣ ጄኔራሎች) መካከል ለብቻው ተገንጥሎ፣ እነርሱን አስጨርሶ፣ አዛውንት፣ ምሁራን፣ ወጣቶችም ተገድለው፣ ሕዝቦች ደህይተው፣ ጦሩ ተቀንሶ፣ የሕዝቦች ቅስም ተሰብሮ፣ አገራችን እንድትዳከም ያደረገ፣ ይህ ወታደር አገራችንን ለብቻው ዲክቴተር ሆኖ ለ17 ዓመታት ገዛ። ለርሱም አልቀረለትም፤ በኤርትራ እና በወያኔ የሽምቅ ተዋጊዎች፣ በሲአይኤ ዲሪክተር ሃርማንኮህም እርዳታ በ1983 ዓ.ም ከስልጣን ተወገደ።

ከላይ የተጠቀሱትን እና ሌሎችም ተመሳሳይ ኩነቶች ደማምረን ስናያቸው አንድ እኛ የማናውቀው “የውጭ ኃይል” እርሱ ካዘጋጃቸው ሰዎች ጋር አብሮ በመሥራት፣ ኢትዮጵያችንን በተወሰነ አቅጣጫ ብቻ እንድትመራ ያደረገ ይመስላል።

ልውጥ ሕብረተሰብ

በደርግ ጊዜ እና ከደርግ ቀጥሎ የመጡትንም መሪዎች በትረ መንግሥቱን ሲጨብጡ ችግኙጉርጉር መልክ እንደሚያወጡ ተመልክተናል። የመንግሥት ስርዓት ሲለወጥ፣ የተለያዩ የሕብረተሰብ አካሎችም ልዩ ጠባዮች ማውጣታቸው የማይቀር ነውና፤ ሕብረተሰቡም እንዲሁ ልውጥውጥ ይላል። ስለ ሕብረተሰብ የሚያጠኑ ምሁራን ይህንን ጉዳይ በስፋት ይመለከቱታል።

እያንዳንዱን የሕብረተሰብ ክፍል እየለየን ስናስተውል፣ በወቅቱ የነበረው የመንግሥት ስርዓት የአገራችንን አጠቃላይ ደህንነት ምን ያህል እንዳቃወሰው ያመለክታል። እኛም፣ ያለፈው እንዳይረሳ ብቻ ሳይሆን፣ “ለምን? ምንድነው እንዲህ የአንድ አገር ሕብረተሰብን የሚያገለባብጥ?” እያልን እንድናስብበት ለወደፊትም ቢሆን፣ የመንግሥት ስርዓት በተለወጠ ቁጥር ምን እንደሚያጋጥም ለማገናዘብ እንዲቀለን፣ ከደርግ መንግሥት የሚከተለውን በማስታወሻ ይዘናል።

ወታደሮች የሰላም ምልክቶች

ወታደሮች ትእዛዝ አክባሪዎች ናቸውና፤ ግደሉ ሲባሉ የሚገድሉት ከበላይ አካል የሚሰጣቸው መመሪያ ለአገር - ለወገን የሚጠቅም መሆን አለበት በማለት ነው። የበላይ ትእዛዝ የማያከብር ወታደር፣ አለማክበሩ አገሩን የጎዳ ሊመስለው ይችላል። ስለዚህ፣ ያለው ምርጫ፣ ብዙ ሳያስብ እና ሳይመራመር፣ ትእዛዝ ማክበር ይሆናል።

መልካም ነው፤ በየአቅጣጫው ኢትዮጵያን የሚጠብቃት የእውነት አምላክ እንጂ ሰው አለመሆኑን የተረዱ ወታደሮች ፈጣሪያቸውን በጸሎት እየተማጸኑ ሥራቸውን በማክበር ይሠራሉ።

ወታደሮች ጥሩ መንግሥት ስለ መምጣቱ ምልክቶች መሆናቸውን የምናውቅበት አንድ መንገድ አለ። ይኸውም፡- ወታደሮች በሥራቸው በሕሊናቸውና በልባቸውም ደስተኛ ሆነው ሲታዩ፣ ያ ጥሩ መንግሥት ስለ መምጣቱ ምልክት ሊሆን ይችላል። በደርግ ዘመን የነበሩ ወታደሮች ግን፣ የአገር የሰላም ጠባቂዎች እንዳልሆኑ ሁሉ፣ እንደ ሕዝብ ጠላት እየታዩ፣ በሥራቸው ሳይደሰቱ፣ ኑሮአቸው በሥጋዊም በመንፈሳዊም መንገድ የማያስደስታቸው ሆነ (የከፋውን ስርዓት አንጸባረቀ)።

ችግሮች የድህነት ምልክቶች

በሶሻሊዝም ችግሮችና ድሆች አይኖሩም ብለው የደሰኩሩ፣ ይኸው ዛሬም ድሆች በወታደራዊው የአስተዳደር ስርዓትም በርክተው መታየታቸውን ይመስክሩ።

ባለ ለስላሳ ልቦች የሆኑ ሁሉ አዝነዋል፤ ተከዘዋል። ባለ ጠጣር ልቦች ደግሞ ለራሴ ብቻ በማለት በገዛ ወገኖቻቸው ላይ እንደጨከኑ ናቸው። የሚበሉት ያጡ ድሆች በምን አይነት መንገድ ምግብ አግኝቼ ሕይወቴ ቶሎ እንዳታልፍ ልከላከል እያሉ ይጨነቃሉ። የሚበላ ባገኙም ጊዜ ያ ጭንቀታቸው ይወገድላቸውና በሰላም መኖር ይጀምራሉ፤ በመኖራቸው ብቻ ይደሰታሉ። አንድ በእግዚአብሔር የሚያምን ድሃ የሚበላው ካገኘ፣ ቀሪ ሥጋዊ ፍላጎት ስለማይኖረው፣ ልቡ በመንፈሳዊ ደስታ ብቻ ይሞላል። አለም የተሰጠችው ለተቀረው ሰው ቢሆን ደንታ አይሰጠውም፤ የዘለአለም እረፍተን የሚከለክለው የለምና።

ጭቁን ሠራተኞች እና ናኡስ ከበርቴዎች - የተሰፋ አዳሪ ምልክቶች

ጭቁን ሠራተኞችም በደሞዛቸው ላይ ጥቂት ብሮች ተጨምሮላቸው ደስ ብሏቸዋል። የፖለቲካ ማሰልጠኛ ትምህርት ቤት እየሄዱ ርዕዮተ አለማቸውን ሶሻሊስት አድርገውታል (አስመስለውታል - መስሏቸው ነው)። ቋንቋቸውም የበሰሉ

ፖለቲከኞችና ፈላስፎች እንደሚናገሩት አይነት ሆኗል። የፖለቲካውን ትምህርት ለጨረሱትና ለከደሩት (የፖለቲካ ካድሬ ለሆኑት) “ከጸረ አብዮተኞች” እራሳቸውን የሚከላከሉበት አንዳንድ ሽጉጥ ተሰጥቷቸዋል። በሄዱበት ሁሉ ደረታቸውን ነፍተው፣ ጎርደድ - ጎርደድ እያሉ፣ እንደልባቸው “አብዮታዊ ስድብ” ይሳደባሉ። ከፈለጉም ያስራሉ፤ ያሳስራሉ።

ተንኮለኛ ሰው አውቆ ያጠፋል፤ የሥልጣን ጥም ያለበትም ለራሱ ክብርና ጥቅም ሲል የአገሩንና የወገኑን ጥቅም ይለውጣል።

ቤት የማይሠራ፣ መኪና የማይገዛ ገንዘብ፣ በመጠጥ ቤት ሲበተን ነው ብዛቱ በይፋ የሚታወቅ። ንኡስ ከበርቴዎች በየቡና ቤቱ ይሰገሰጋሉ፤ ጣዕም ያለው ሙዚቃ ይሰማሉ። ሙዚቃውም ለትካዜ ያመቻል። ለአንድ ንኡስ ከበርቴ የሚታሰቡት ሁሉ በርከትከት ስለሚሉ፣ ለብቻ ቁጭ ብሎ ሙዚቃ በማዳመጥ በሃሳብ መመሰገን የአንድ ግለሰብ የህልውና መጠበቂያ ሥራ ይመስላል።

ሙዚቃ በውስጣዊ ስሜት መንፈሳዊነት የሚታደስበት ስለሆነ፣ ሰዎች ሁሉ ዘና ዘና እንዲሉ፣ ክፉውን ጊዜ እየረሱ፣ ደግ ደጉን እያሰቡ እንዲኖሩ ይጠቅማል። ዘፋኞቹን በደንብ ለማዳመጥ ውዝዋዜአቸውንም በቴሌቪዥን ለማየት ወደ ቡና ቤት ሰተት ማለት ተለምዷል።

አንዳንድ ጊዜ አስደስቶ የሚያስፈነድቅ ዘፈን ተፈላጊነት ስለሚያኖረው፣ ዝም ብለህ ሙዚቃውን አዳምጥ ተብሎ የተገደደ ይመስል። ንኡስ ከበርቴው የሞተ ዘመዶቹንና ጓዶቹን ሁሉ እያሰበ፣ ለሚያዳምጠው ሙዚቃ ከሚስማማ ሃሳባዊ ትእይት ውስጥ ራሱ ትያትረኛ ሆኖ ይገባል። የኦሮምኛ ወይም የምንጃር ዘፈን ሲሰማ፣ ድንገት ከመቀመጫው ብድግ ብሎ ሰውነትን ማፍታታት የመሰለ ውስጣዊ ዳንኪራ ያከናውናል። ግን ወዲያው፣ ለዳንኪራና ለደስታ አለመፈጠሩን ሲያስታውስ፣ ቢራውን (ወይም አረቄውን) ያጫልጣል፤ ከዚያም፣ ትዝታዎችን ሁሉ በመደምሰስ ታዋቂ ወደ ሆነው ስካር ውስጥ ይገባል፤ ገንዘቡን ከፍሎ ይወጣና፣ እየተወለጋገደ የሰአት እላፊ ከመድረሱ በፊት ወደ ቤቱ ይደርሳል፤ ልክ ከምሽቱ ስድስት ሰዓት ሲሆን የቤቱን በር በጁ ይነካል።

ምሁራን የዝምታ ምልክቶች

ምሁራን/ዝም ያሉትን ሁሉ ከአጠቃላይ ንኡስ ከበርቴዎች ጋር ብንደምራቸውም፣ ከእነርሱ መሃል፣ ከጭቁን ሠራተኞች የተሻለ ገቢ የሚኖራቸው የተማሩቱ (ባለዲግሪዎች) ናቸው። ከመካከላቸውም፣ ለመንግሥት ቀረብ ያሉቱ፣ በዛው መጠን ገቢያቸውም ከፍ ይላል።

ታዲያ፡ መስሎ ለማደር ካልሆነ በስተቀር፡ አምባ ገነን የሆነውን ወታደራዊ መንግሥት በመቃወም የማይናገር፡ ሃሳባዊ ሚዛናዊነቱን ለራሱ አድርጎ፡ ቢናገርም ተሰሚነት እንደማያገኝ ስለሚያውቅ፡ የልቡን ቅዋሜ ከማሰማት ይልቅ፡ ዝምተኛነቱን መርጧል።

አጽናኞች/ሰባኪያን የተጨናቂዎች ብዛት ምልክቶች

አጽናኝ ሰባኪያንም ለሃዘንተኞችና ጭንቀት ውስጥ ለገቡ ሁሉ መንፈሳዊ እድሳትን የሚያመጡ ሆነዋል። እንደ ንጹህ ከበርቴዎች ለመዝናኛ የሚሆን ገንዘብ የሌለው ተረፈ ኢሕአፓ (ወይንም ሌላው) በሳምንት አንድ ቀን ሰንበትን ጠብቆ ከቤተ ክርስቲያን ሲሄድ ብቻ ነው ደስታው።

ወቅቱ ብዙ ወጣቶች ከቤተ ክርስቲያን መሄድ የጀመሩበት ወቅት ነበረ። አንዳንድ ቤተ ክርስቲያኖች የልቅሶ ቤት ይመስላሉ። ሰውም በርከት ብሎ የሚመጣው ከእንደዚህ ያለው መላቀሻ ሥፍራ ነው። ወቅቱ ከቤታቸው ለማዘን እና ለማልቀስ የተከለከሉ ሁሉ ከቤተ ክርስቲያን እየመጡ የሚያለቅሱበት፤ ጴጥጤቆስጤዎችም በመንፈሳዊ መዝሙር እና በስብከት የሰውን መንፈስ የሚረኩበት ወቅት ነበር።

ሰዎች አብዛኛውን ጊዜ የሚሰሙት በልባቸው ያለውን ነው፤ እውነት ደግሞ ከእውነታዎች ጋር ተደርቦ በስሜት ሲነገር፡ አድማጮቹም በስሜት ሲሰሙት ሊያስለቅስ ይችላል። ሰባኪያንም ደግመውና ደጋግመው፡ “ቢቃ! እስከመቼ?... ከሚከብደው ወደሚቀለው አለም እንሻገር፤ ወደ እግዚአብሔር እንሂድና በእግዚአብሔር መንፈስ እንጽናና...” እያሉ ይሰብካሉ (ያስተምራሉ)።

“እናንት ደካሞች፣ ሸክማችሁ የከበደ ሁሉ ወደኔ ኑ፤ እኔም አሳርፋችኋለሁ። ቀንበሬን በላያችሁ ተሸክሙ፤ ከእኔም ተማሩ፤.....” ማቴ. 11:28፥ 29

ተማሪዎች የሥልጣኔ ምልክቶች

ተማሪዎች አገር ገንቢዎች፣ የወደፊት ሥልጣኔ ምልክቶች ቢሆኑም፣ በወታደራዊው ስርዓት ውስጥ ተማሪዎች ብሩህ ተስፋ አይታያቸውም። ትምህርት ቤት በብዛት ተከፍቷል፤ ግን የተማሪዎቹ የወደፊት ተስፋ ተጭለምልሟል።

ከድሮ ከኃይለ ሥላሴ ዘመን ወዲህ፣ በኢትዮጵያ የተማሪዎች የወደፊት ተስፋ እየቀነሰ መጥቷል። ቤተሰብ ሂደትና ተማሩ ብሎ ትእዛዝ ከማስተላለፍ በስተቀር፣ የሚማሩትን ሁሉ ለመከታተል አይችልም፤ መንግሥትም የወደፊት ተስፋቸውን እያዩ እንዲማሩ የሚያበቃ የሥራ መስክ አይከፍትላቸውም።

ይህ ዘመናዊ ትምህርት ለጠቅላላ የሰው ልጅ የተሰጠ ስለሆነ፤ ሁሉም ይማረው ዘንድ ግዴታ ነው። ግን፤ “በእንዴት አይነት መንገድ ነው ሰው ትምህርትን የራሱ እያደረገ መማር የሚችል?” ብለን ስንጠይቅ፤ የሚከተለውን እንገነዘባለን፡-

1) አለማወቅን (በልማድ ያደጉ ኋላ ቀር አስተሳሰቦችና ድንቁርናዎች ሁሉ) ከቤተሰብ፤ ከሕብረተሰብና ከአገር ውስጥ በማጥፋት፤

2) አገር ገንቢ (ለኑሮ የሚጠቅሙ) ትምህርቶችን (ምድራዊና ሰማያዊውን በማጣመር) በመማር፤

3) ዘመናዊ ትምህርትን ለራስም ለአገርም እንዲጠቅም ለማድረግ ከተጠቀሱት ሁለት ነጥቦች ጋር እያስማሙ በመማር።

ከመኖር ጋር አለመኖር እንዳለ ሁሉ፤ ከማወቅ ጋር አለማወቅም አብሮ ያድጋል። በዚህም ምክንያት፤ በሕብረተሰብ ውስጥ ከፍተኛ አለመግባባት እየተፈጠረ አብሮ መሥራት ያስቸግራል። የትምህርት አላማውና ተግባሩም፤ እንዲህ ያለውን ችግር ለመቅረፍ፤ ሕብረተሰብን በሳይንስና ቴክኖሎጂ ከማራመድ ጎን ለጎን፤ በጥሩ መንፈሳዊ ፍልስፍና ማገልገልም መሆን አለበት።

ምድራዊ ትምህርትን ብቻ ይዞ መጓዝ ምድራዊ - ሰማያዊ የሆነውን ሰው በግድ ምድራዊ ብቻ እንዲሆን መገፋፋት ይሆናል። የሰው ልጅ ሥጋዊ እና መንፈሳዊ ህልውናው ካልተጠበቀለት በኑሮው ሙሉ ደስተኛ ሊሆን አይችልም። እኛም ምድራዊ እና ሰማያዊ ሆነን በመፈጠራችን ምድራዊ ትምህርት ብቻ አያረካንም፤ አይበቃንም። እንደ ቀድሞው ቢሆን ኖሮ፤ በሶሻሊስት ስርዓት ውስጥ የማይሰጠው፤ የተናቀው መንፈሳዊ (የሃይማኖት ወይም የግብረገብነት) ትምህርት ነበር የኢትዮጵያኖችን እውነተኛ መልክ የሚያንጸባርቅ።

እንደ ጥንቱ ቢሆን ኖሮ፤ ተማሪ ሲባል በኑሮ ተቸግሮም ቢሆን፤ በትጋት አጥንቶ፤ ፈጣሪውን ዘወትር በጸሎት መግጸን እና፤ ሕዝብን - ቤተ እምነትን (ቤት መቅደስንም ሆነ መስጊድን) ማገልገል ነበር የመልካም ዜጋ መገለጫ። እንዲህ አይነቱ የትምህርት ስርዓት የመከተል ባህል እየጠፋ ስለሄደ፤ ለወደፊት፤ የኢትዮጵያኖችን እድገት በምድራዊ ምልክታ ብቻ የሚወሰን እንዳይሆን ያስጋል።

ጤናማ ሕብረተሰብ የሚገነባው፤ የዜጋዎችን ሞራል ከእውቀት እና ከእውነት ጋር በማያያዝ የመንፈሳዊ እውቀትንም ከዘመናዊው ትምህርት ጋር አብሮ በማስኬድ ነው እንጂ፤ ምድራዊ ትምህርት ብቻውን እራስን ወዳድ ከማድረጉም በላይ፤ አሁን እኛ መጥፎ (ስይጣናዊ) የምንለውን አኗኗር፤ የወደፊቱ ትውልድ እንደ ጥሩ አድርጎ እንዲቀበለው ቅድመ ሁኔታዎችን እንደ ማስተካከል ሊቆጠር ይችላል።

በዚህ በአካላዊነት ከሚታየን የዘመኑ “ሥልጣኔ” ሌላ “መንፈሳዊ ሥልጣኔ” በግልጽ ከማይታይበት አለም ውስጥ ነው ያለነው። በመንፈሳዊነት ብናድግ ኖሮ፣ ይህ “ሥልጣኔ” የምንለው ቃል ምናልባት “ኋላ ቀርነት” ከሚል የተሻለ ስም ባላገኘ ነበር። ይህንን አባባል ትንሽ ዘር አድርገን ብንመለከተው፣ ሰው ከቁመናው ጋር ትልቅ ጭንቅላት ስላለው ለዚህ ለዘመኑ “ሥልጣኔ” በቃ። ግን ይህን “ሥልጣኔ” ያገኘው በእንስሳዊ ጠባዩ ነው። ወይንስ በመልአካዊ ጠባዩ?

ሰው እንደ እንስሳ ሆኖ በአካላዊነቱ ብቻ የኖረበት ዘመን ቢኖር፣ በሥጋዊ አካሉ ላይ የእግዚአብሔር መንፈስ ስለተጨመረበት ዘመናዊ ሰው አላደረገውም፤ ሥጋዊ የሆነው አካሉ ለምድራዊነቱ ይስማማው ዘንድ፣ ከእግዚአብሔር በተሰጠው ችሎታው ሁሉን ሲሞካከር ከዚህ ደረጃ ደረሰ እንጂ።

የዘመኑ “ሥልጣኔ” ሰውን ከመንፈሰም ከእግዚአብሔርም አርቆት እንደሆነም ማወቅ የምንችለው፣ የሰው ልጅ ለወደፊት ሊደርስ የሚችልበትን ከወዲሁ ማገናዘብ ስንችል ይሆናል¹²።

የገበሬዎችና ከብት አርቢዎች ኑሮ በደርግ መንግሥት

ገበሬዎችና ከብት አርቢዎች በለውጡ መደሰታቸውን ማን ጠየቀ? ድርቅ ሲሆን በቅድሚያ የሚጠቁ የምንመገበውን ሁሉ የሚያመረቱ ገበሬዎችና ከብት አርቢዎች (በተለይም የስምጥ ሸለቆ ከብት አርቢዎች) ናቸው። እነርሱ ከተፈጥሮ እንጂ ከሰው ብዙ የማይጠብቁ ስለሆኑ፣ ሰማይ ሰማዩን እያዩ፣ ከየትም ከየትም ነፋስ ነፍሶ፣ ውሃ አዘሉን ደመና እንዳያመጣላቸውና እንዲዘንብላቸው እግዚአብሔርን ይለምናሉ።

የአፋርና የኢሳ ብሔረሰቦች እርስ በርሳቸውና በአቅራቢያቸው ከሚገኙ ደገኞች ጋር በሳር ግጦሽ ምክንያት ዘወትር ይጣላሉ። ሰውም ሆነ እንስሳ ሆዱን ለመሙላት ሲል ማድረግ ያለበትን ሁሉ ያደርጋልና፤ በጋ ሲሆን የበረሃው ሳር ተቃጥሎ ሲያልቅ፣ ቆለኞች ወደ ደጋው ሲጠጉ፣ ከረምት ሲሆንና ቆላው ሳር ሲያበቅል፣ ደገኞችም ወደአቅራቢያቸው የስምጥ ሸለቆ ከብቶቻቸውን ሲያሰማሩ፣ ግጭት ይጀመራል።

ይህ ከተፈጥሮ ሁኔታ ጋር የተያያዘ የሚመስል ግጭት ከጥንት ጀምሮ የቀጠለ ነው። አንድ መንግሥት ቢሄድ፣ ሌላም ቢከተል፣ ለስምጥ ሸለቆ ከብት አርቢዎች ያሰበላቸው ያለ አይመስልም። ከደጋው የኢትዮጵያ ክፍል፣ እስከ ቆላው፣ ቁጥቋጦ እንኳን ከማያበቅል፣ በንዳድ ያለቀው ሕይወት እንዴት ይረሳል - እንዴት ይረሳል።

¹² ስለ እውቀትና ሥልጣኔ፣ ማንነትና ድካህነት፣ ስለ ሥይጣኔም ከሁለተኛው መጽሐፍ ይመለከቷል።

“ከእግዚአብሔር ቀጥሎ ለሕዝብ ማሰብ ያለበት መንግሥት አይደለም እንዴ?” ብለው የሚጠይቁ ባላገሮች፣ ገበሬዎችና የስምጥ ሸለቆ ከብት አርቢዎች፣ በተደጋጋሚ ከሚያጋጥማቸው ድርቅ ለመላቀቅ ሲሉ፣ ወደ ከተማም ገብተው፣ የቀን ሠራተኛም በመሆን ወይንም በሌሎች አማራጭ የሥራ መስኮች ለመስማራት ይሻሉ።

ከመንግሥት መሪዎች የሚያገኙት ምላሽ ዝምታ ብቻ ሲሆን፤ አገራችንን በተደጋጋሚ ድርቅ ሲያጠቃት፣ በድርቁም ምክንያት የሚቻሉት ቁጥር እየጨመረ ሲሄድ፣ አማራጭ እንኳን ቢጠፋ፣ መንግሥት ጊዜአዊ ማስታገሻያ ምግብ እና መጠለያ እንዲሰጣቸው ይጠይቃሉ። ለሁሉም መልስ ይጠፋል።

ከአንድ ቤት ውስጥ እናት እና አባት ሞተው አንድ ታዳጊ ሕጻን ብቻ ሲተርፍ፣ የዚህን ለወሬ ነጋሪ የተረፈ ታዳጊ ሕጻን እርሮ፣ በቴሌቪዥን አይተን የሰማነው ይህንን ይመስላል፡-

“አሁን ካለ አባትና እናት፣ ካለ ወንድምና እህት፣
ካለ አጎትና ካለ አክስት፣ ብቻዬን ቀርቼ የምታዩኝ፣
እኔም ባለ ብዙ ዘመድ ነበርኩኝ፤
እናትና አባቴ ከራሳቸው እየቀነሱ ሲመግቡኝ፣
እነርሱ በየቀኑ እየሞቱ፣ የእኔን ሕይወት አራዘሙልኝ።
መሬት ሲታረስ፣ ተቆጥቦ የተቀመጠ እህል
ጥራጥሬው ሁሉ ውሃ አግኝቶ ሳይበስብስ፣
አንዱም ነፍስ ዘርቶ ላይበቅል፣
ሲበተን፣ ሲዘራ፣ በተሰፋ ወደ መሬት ሲጣል፣
ድርቅ ሲሆን፣ ዝናብ ሲጠፋ - ክረምትና በጋ ሲመሳሰል፣
ከዛሬ ነገ ይሻላል ሲባል፣
አምናና ካቻምና አንዱ ከሌላው የማይሻል፣
አየሩ ሲደርቅ፣ የጸሐይ ሙቀት ሲያቃጥል፤
ምን ይደረግ? ምን ይደረግ? ምድሪቷ ምግብ አልሰጥ ስትል?
ሳሩ ጎመን ነው ተብሎ እንዳይበላ፣ እርሱም ጠፍቷል፣
ሁሉ ነገር አመድማ፣ ቡናማ መስሎ ይታያል፣
ምን ይደረግ? ምን ይደረግ? ምድሪቷ ምግብ አልሰጥ ስትል?”

ተፈጥሮአዊ ድርቅን የመከላከል ብቃት ማጣት - አርቆ የአለማለብ - የኋላ ቀርነት - የደካማ መንግሥት ምልክት እንደሆነ አድርገን መውሰድ እንችላለን። ሆኖም፣ ትላንት፣ ዛሬ፣ እና ለወደፊትም የማይቀረውን ይህንን እና መሰል ተፈጥሮአዊ አደጋ ተከላክሎ፣ የሰውን እና የእንስሳቱን ነፍስ የማዳን ሥራ ከሁላችንም የሚጠበቅ ዕዳ ነው። ይህንን ከኛ የሚጠበቅ ዕዳ የምንወጣው፣ ነገ እና ከነገ ወዲያ ድርቅ ቢከሰት ዜጎቻችንን ለመታደግ የሚያበቃውን አህጉራዊ ኢኮኖሚ በማሳደግ ይሆናል።

በአፋር ሸለቆ ውስጥ፣ ሃብት ንብረት የተባሉ ከብቶች፣

ፍየሎች፣ በጎችና ግመሎች፣ የቆላው አገር ዘመዶች፣

ሳር ቅጠል ሲፈልጉ የደከሙ መጋቢዎች፣

የት ገቡ የኛ ሰዎች?

ከአስር ከብት ጋር አንድ ሰው ተዳብሎ ሲሞት፣

ከንብል - ከንብል በያለበት፤

ነጭጩ ብቅ ብቅ ሲል፣ በዚህም በዚያም አጥንት፣

ገና የአለም መጨረሻ ሳይሆን፣ የፍጥረታት እልቂት።

እናንተ ነፍሶች፣ የሱማሌ የኢሳና የአፈር ወገኖች የሆኑት።

በስምጥ ሸለቆ ውስጥ ሞታችሁ የቀራችሁ።

አይዟችሁ ትኖራላችሁ፤ በአይምሮአችን እየታሰባችሁ።

ያለፈው አለፈ። መጪውም ሳይዘገይ ይመጣል። ለዚህ በሰማን ምሥራቅ አፍሪካ በተደጋጋሚ ለሚከሰት ድርቅ ማቃለያ ዘዴዎች እንዴት ይጠፋል? የወደፊቷን ኢትዮጵያችንን ለመታደግ ሁሉን ነገር በፍቅርና በአንድነት አስበን፣ ከመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክም ተምረን፣ ስለ ዘላቂ መፍትሄም ቢታሰብበት መልካም ነው።

“ከአራት ሺህ ዓመታት በፊት ፈርአን በጥሩ ቀን እህል እያጠራቀመ ቆይቶ፣ ድርቅ ሲሆን ሕዝቦቹን ከረሃብ አዳናቸው።” ዘፍ. 41:28-36

ሰደት - የመጥፎ መንግሥት መገለጫ

እሾክና አሜከላ በበዛበት ምድራችን የምንመላለስ እኛ፤ ስለ ኢትዮጵያችን ማሰቡን አላቋረጥንም። ለምን ነበረ በገዛ አገራችን ተደላድለን መኖር ያቃተን? ለምንስ ተሰደን፤ ከባሕድ አገር ለመኖር ተገደድን?¹³

ከሰው ለተፈጠረ የማይገባ፤ ብዙ ድርጊት የተፈጸመባት አገር ውስጥ ያደግን እኔና ወገኖቼ (ያሉትም የሄዱትም) ኢትዮጵያን (ኤርትራንም ጨምሮ) አላጠፋናትም፤ ኢትዮጵያ አሁን እንደሚያየደት ሳይሆን፤ ከዘመን ዘመን ተሸጋግራ፤ ልዩ ሆና በክብር ተቀምጣለች ከአይምርላችን።

የአንድ አገር ኗሪ፤ ተፈጥሮአዊ ባልሆነ ምክንያት አገሩን ለቆ ሲሰደድ፤ ብዙውን ጊዜ ምክንያቱ ፖለቲካዊ ነው ሊሆን የሚችል። የሚሰደድ የከፋው፤ የማይሰደድም ያልከፋው ነው ማለት ግን ልክ አይደለም። ሆኖም፤ በአንድ መንግሥታዊ አስተዳደር ውስጥ በየጊዜው የሚሰደደው የሕዝብ ቁጥር የሚያመለክተው በመንግሥት እና በሕዝብ መካከል ያለውን ቅራኔ ነው።

ነፍሳችንን ለማትረፍ ስንል ተሰደድን እንጂ፤ በእኛና በአገራችን በሕዝባችንም መካከል ያለውን መንፈሳዊ የፍቅር ስንሰለት የሚበጥስ፤ ምንም አይነት ምድራዊ ኃይል አይኖርም።

አገሩን ለቆ መሰደድን ማን መረጠው?

እጣ ክፍላችን ይኸው ሆኖ ነው እንጂ የተገኘው!

በሄድንበት ሁሉ ሬፉጂ መባላችን - እንግዳ ሰው፤

ክብራችን ኢትዮጵያዊነት፤ ምንጊዜም ከኛ ጋር ሆኖኑ ነው።

ያገራችንን - የመሬቱን - ያፈሩን፤ የድንጋዩን፤ የሳር የቅጠሉን፤

የጫካውን፤ የሸለቆውን፤ የሜዳውን የተራራውን፤

የእርሻውን፤ የበረሃውን፤ የዱሩን፤ የቀዬውን፤

የከተማውን፤ የመንደሩን፤ ከዳር እስከዳር ሁሉን፤

አንረሳም ሁሉን፤ ትዝታዋን የአገራችንን።

እኛስ በኢትዮጵያችን ተስፋ አንቆርጥም፤

ለውጥ ቶሎ ቢመጣ፤ ባይመጣም፤

ጊዜው ቢያጥር፤ ቢረዝምም፤

¹³ ተጨማሪ ግጥሞችን ከሁለተኛው መጽሐፍ (ከምድራዊነታችን ባሻገር) ይመለከቷል።

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ኢትዮጵያችን ከአይምሮአችን ተረጋግታ ተቀምጣለች፤
እርሷም በፈጣሪዋ ጊዜዋን ትጠብቃለች።
ሥጋችን ከባዕድ አገር፣ ህልማችን ከሕዝባችን፣
ያገር ዘመድ ናፍቆቱን በግዳችን ችለን፣
እህ! ተመልሶ መግባቱንም እንዳናስበው አደረጉን።

ለእርቅ የሚያስብ ሲጠፋ አስተዋይ፣
መጥፎ ቀን በዛብን፣ ጥሩውን ቀን ሳናይ።
ሰዎች ተመልከቱ ከሩቅ፣
ከምድራዊነት ባሻገርም ቢርቅ፣
እዩአት ያቺን ቆንጆ ኢትዮጵያችንን።
ተመልከቱት ፍቅሯን - ደግነቷን፣

በጉያዋ ታቅፋ በመንፈስ የሚዋደዱ ልጆቿን።
ወገኖች ነጽሩ አሸልካችሁ - አሉታዊነትን ትታችሁ፤
ያ.....ውና፣ ከዚያ ማዶ፤ ያ ቆንጆ አገር - አገራችሁ፤
መደሰቺያ፣ መቦረቂያ ሥፍራችሁ፤
ስትኖሩበት ሞቅ ይላል ቤታችሁ፤
በስደትም የሄዳችሁ - ስትመጡ ተመልሳችሁ።

ኢትዮጵያ አሁን እንደሚያዩአት ሳይሆን፣ ከዘመን ዘመን ተሸጋግራ፣ ልዩ ሆና በከብር ተቀምጣለች ከአይምሮአችን። ጊዜና ዘመን እንደሚለዋወጡ ሁሉ፣ በኢትዮጵያችንም ጥሩው ዘመን ይመጣል፤ ትጉሃን ሰዎችንም የሚያስኖሩ ሁኔታዎች ይፈጠራሉ።

“ሰማይ ከምድር ከፍ እንደሚል፣ እንዲሁ እግዚአብሔር ምሕረቱን በሚፈሩት ላይ አጸና።” መዝ. 102:11

ምዕራፍ አስር

በደርግ ምትክ ኢሕአዴግ

ከደርግ በፊት (በንጉሡ በኃይለ ሥላሴ ዘመን) የነበረውን የፊውዶ ካፒታሊስት ስርዓት እንደነገሩ “በሶሻሊስት ስርዓት” የለወጠ የደርግ አብዮት፡ በ17 ዓመታት የግዛት ዘመን ውስጥ መጠነኛ ለውጥ ቢያመጣም፡ እንዳሰብነው አልሆነም።

ያ የወታደር አገዛዝ (ደርግ) በኢትዮጵያችን ትቶ የሄደውን ጠባሳ አይተነዋል። አሁን ደግሞ፡ ከወደሰሜን በመጣ (ወያኔ በመባል የሚታወቅ፡ በብዛት የትግራይ ተወላጆች ያሉበት)፡ በኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር (ኢሕአዴግ) የተተካው መንግሥታዊ መስተዳደር - እርሱስ እንደሰሙ ጥሩ ባይሆንም፡ ከደርግ የተሻለ ሳይሆን አይቀርም በማለት ልናይለት ጓጉተናል።

ኢሕአዴግ (ወያኔ) የደርግን መንግሥት በመደምሰስ፡ ኢትዮጵያችንን በክልል በመከፋፈል፡ ልዩነቶችን እና ጥላቻን የሚቀሰቅስ ሕገ መንግሥት በማጽደቅ፡ በዘር የተዋቀረ ፌዴራላዊ ሪፐብሊክ መንግሥትን የመሠረተ በመሆኑ ይታወቃል።

እነሆ! ከደርግ የሰባት ዓመታት የግዛት ዘመን በኋላ፡ ከወያኔ አስራ አንድ የግዛት ዘመን በኋላ (በድምሩ ከ18 ዓመታት በኋላ - በ1998 ዓ.ም. እንደ አውሮፓ አቆጣጠር)፡ ከቤተሰቤ ጋር ወደ ኢትዮጵያ፡ ከስደት አለም ተመልሼ መጣሁ፤ የሳቅና የጨዋታ፡ የሃዘንም ሆነ የደስታ፡ የተለያዩ ትዝታዎችን ከሚያስታውሰን ሥፍራ።

ከቦሌ አይሮፕላን ማረፊያ ጀምሮ መሃል ከተማ እስከንገባ ድረስ፡ ሳርና ቅጠሉ፡ አፈርና ድንጋዩ፡ ሁሉም ከፈረንጅ አገሩ ለየት ያሉ ሆኑብኝ። በደራረቁ ሳሮቹ መካከል ደረቅ አፈር፡ አልፎ አልፎም የለመለሙ ሳሮች፡ ልምላሜና ድርቀት እዛው በዛው፤ በልምላሜና በድርቀት መካከል ትላልቅና ትናንሽ ድንጋዮች፡ እንዲሁም ጠጠሮች እና አፈሮች።

ከላይ በዛፎች ላይ ተንጠልጥለው ቅጠሎቹ ምንም አይሉም፤ እንዳው መታዘብ፡ ቅሬታና ሃዘን፡ በምድራችን ላይ ስለሚታየው ከፍና ዝቅ ሁሉ (እንዴ!)።

እንዳው ሁሉም - ሳሩም ቅጠሉም፡ አፈር ድንጋዩም አብረው ሆነው፡ “ከጥንት ጀምሮ ያንተነትህ መሠረቱ እኛ ነን እኮ! ከኛ በቅለህ ሌላውን መሆን ላትችል።

ለምን ጥለኸን ሄድክ? ....በቃ ይቅር፤ ሁሉም ይቅር፤ ግን እናንተ ደህና ናችሁ?" እያሉ ሰውን በናፍቆት ሰቀቀን ውስጥ ይከታሉ፤ ብዙ ሺህ ዓመታት ወደ ኋላ እየጎተቱ።

እኛስ ወዳገራችን ተመልሰን የመጣነው፥ ከዘመዶቻችን ተቀላቅለን፥ ላጭር ጊዜም ቢሆን ኑሮን ከወገኖቻችን ተቃምሰን፥ ስለ አገራችንም ክፉውንም ደጉንም አይተን ለመመለስ ነበር። ገና ከአይሮፕላን ስንወርድና ያገራችንን አየር ስንተነፍስ፥ ሰው ከገዛ አገሩ ለቆ መውጣት እንደሌለበት፤ ስደት ማለት እራስን በትንሽ በትንሹ እየቆረሱ ለሌላው መስጠት እንደሆነ ነበር የተሰማን ስሜት።

መናኸሪያችን አዲስ አበባ የሁላችን መገናኛያ፥ የኋላ ዘመን መሰባሰቢያ፥ መረካከቢያም ስለሆነች፥ ይህ የዛሬው አመጣጣችን የመጨረሻያ አለመሆኑን እናውቃለን። አዲስ አበባ ስንገባ የተሰማን የደጋግ መንፈሶች ስሜት፥ ኢትዮጵያውያን (ያሉትም፥ የሞቱትም) ከሩቅ - ከዳር አገር ተጠራርተው አብረው የሚኖሩበት ዘመን መቃረቡን ያበስራል።

አዎ! ሰዎች ጮኸውባታልና፥ ደጋግ መንፈሶችም በዝተውላታልና፥ ዛሬም ቢሆን ነገ፥ እንደ ስሟ የምትሆንልን፤ መጨረሻያው ሲቃረብ፥ ኑ! ግቡልኝ! የምትል፥ መልካም አስተናጋጅ - ቆንጆ ሞቃት ቤት፥ እርሷ ናትና፤ ደስ ብሏት ስትዋብ፥ ከፍቷትም ስታዝን፥ ከኢትዮጵያ - ከመሃል አገር - ከአፍሪካ፥ ከአለም ዙሪያም - ሰውን በሰውነቱ አክብራ የምትቀበል፥ ለሰው ልጅ በእጩነት የተቀመጠች፥ ትላንት የምናውቃት፥ ዛሬን ያየናት፥ የወደፊቷን ስንመለከታት፥ በህንጻዎቿና በመንገዶቿ ማማር ሳይሆን፥ በደጋግ ሕዝቦቿ፥ ሳይበላ የሚጠገብባት ሥፍራ የምትመስል የፍቅር ከተማ፥ እርሷው ናት አዲስ አበባችን።

ከከተማዬቱ ማማር በስተጀርባ፥ የድሆች መብዛት፥ የሥራ ፈቶችም መበራከት ያሳዝናል። ሆኖ ዛሬ ጦሙን ቢያድር፥ ነገም ከነገወዲያም እንዳይደጋገምበት የቀን ተቀን ኑሮአቸውን ለሟሟላት የሚሯሯጡ ብዙዎች ናቸው።

እንዲሁም፥ ከጥቂት ጊዜ የወለዳቸው ቱጃሮች በስተቀር፥ ከፍና ዝቅ ያለ ኑሮን የቀመሱ፥ ቢሯሯጡም አልሆን ብሏቸው ተስፋ የቆረጡ አሉ፤ ብዙ ስለደከሙ - ከድህነት ጋር ብዙ ስለቆዩ - ምድራዊ ሕይወት ስልች...ት ብሏቸው ለተመለከታቸው በግድ ኑሩ የተባሉ ይመስላሉ።

- ኢትዮጵያ - ኢትዮጵያችን ብዬ ልጥራሽ፤
- የተስፋ ምድር - የሁላችን ስለሆንሽ።
- እኛስ ቢመረን ተለይተንሽ፥ ብትናፍቁን መጣንልሽ፤
- አንቺም እንደ ወትሮው ሞቃት ነው መንፈስሽ፤

ግን ምነው የከፋሽ መሰልሽ? ምነው ጎስቆል አለ ሰውነትሽ?

ችላ ተባልሽን? ወይንስ ተጠላሽ?

አንቺ ከፍጥረትሽ በመንፈስ የተሞላሽ ሆነሽ፤

የገነት ውሃዎች ሲፈሉብሽ፤

የበኩር ልጅ አብቅለሽ፤

የዘር¹⁴ ግንድ ከጉያሽ፤

ልጆቻችንም በአለም ዙሪያ ዘርተሽ፤

ሁሉም በያሉበት ሲያፈቅሩሽ፤

ማነው የሰደበሽ? እንዳትኩራሪ በታሪክሽ፤

የበሽታ፣ የድህነት መናኸሪያ ብሎ የጠራሽ።

ኢትዮጵያችን፣ ዛሬ ምድራዊነት ቢያጣጥልሽ፤

ዕጹብ ድንቅ ነሽ ለሚያፈቅሩሽ፤

ሰማያዊነት ነውና፤ እውነተኛው መልክሽ።

ዛሬ ምድራዊ ሃብት ባይኖርሽ፤

ሃብታም ነሽ አብርካትን በሚሹ ልጆቻሽ፤

የሕዝቦች ደግነት ነውና ሃብትሽ፤

አምልኮተ እግዚአብሔር ነውና እምነትሽ።

ቀኑን ሙሉ በየመንገዱ የሚቀመጡ የዛፍ ጥላ እንኳን ቢያገኙ ጥሩ ነበረ።

ዛፎች በየቤተቹ መካከል እና በየመንገዶቹም ዳርቻ ቢተከሉ ኖሮ፣ ቅጠሎች የጸሐይን ብርሃን ወደ ኃይል ለውጠው፣ ሕይወት አግኝተው ሲበራከቱ የከተማውን የአየር ሙቀት (ቃጠሎ) ይቀንሱት ነበር። ዛፎቹ ሰውን በጥላ ሲያቀዘቅዙት፣ የመሬቱንም አቧራ ሲይዙለትና ንጹህ አየር ሲሰጡት፣ ለአይን ውበት ከመሆናቸውም በላይ ለጤንነትም ይጠቅማሉ። በዛፍ መራቆት የደረቀውን መሬት በእጽዋት እንዲሸፍኑት መንግሥት “መመሪያ” ቢሰጥ ጥሩ ነበር።

አሁንም (የ1998 እይታ) ቢሆን ከሰው የሚወጣ “ደረቅና ፈሳሽ በካይ” አፈሩንና ውሃውን እየበከለው ነው። ይህ ችግር በተለይ በአንዳንድ የሕዝብ ቁጥር በበዛበት አካባቢ (በከተማዎችና በመንደሮች) በገሃድ እየታየ ነው። የሕዝቦች ጤንነት

¹⁴ በዚህ መጽሐፍ እና በሚከተሉትም “ዘር” የሚለው ቃል የሚያመለክተው፣ የሰው ዘር፣ የዝንጆሮ ዘር፣ የአሳ ዘር፣ እና ሌሎችም የፍጥረታት ዝርያዎችን (የዘር መደቦችን) ነው።

እና የአካባቢ ጤንነት የተያያዙ መሆናቸውን ሠፊው ሕዝብ የተረዳ አይመስልም። በመንግሥት ደረጃም አስፈላጊው የአካባቢ ንጽሕና ካልተደረገ በስተቀር፣ የሕዝብ ቁጥር እየጨመረ በሄደ ቁጥር፣ የሕዝቡም ጤና ማጣት ይባላል።

ከሰው የሚወጣውን “በካይ” ለአይን እንዳይታይ ብቻ በቀዳዳ ቢደብቁት፣ በመሬት ላይ ከሚፈሰ ውሃ ጋር መገናኘቱ ይቀራል እንጂ፣ ከከርሰ ምድር ውሃ ጋር መነካካቱ አይቀርም። ያለው አማራጭ ከሰው የሚወጡ “በካዮችን” መቅበር ሳይሆን፣ በተወሰኑ ሥፍራዎች እያጠራቀሙ መሄጃቸውንና መድረሻቸውን መወሰን (በቁጥጥር ውስጥ ማዋል) ነው።

ለአካባቢ ጤንነት የሚወጣው ገንዘብ ለሕዝቦች ጤንነት ከሚወጣው ገንዘብ ጋር የሚደጋገፍ መሆኑ እየታሰበ፣ አስፈላጊውን መንግሥታዊ እርምጃ ለመውሰድ የሚያበቃ ገንዘብ መመደብ ይገባል። ኗሪውም የራሱ ጤንነት እና የምድሪቱ ጤንነት (ንጽሕና) የተያያዙ መሆናቸውን በደንብ መማር ይኖርበታል።

በየመንገዱ ሠራተኛውና ለማኙ ኡብሮ ይርመሰመሳል። አንዳንድ ፖለቲከኞች ለድሃ ገንዘብ መስጠት የሰውን የፖለቲካ ንቃት ያዳክመዋል፤ ለተሻለ የመንግሥት ስርዓትም እንዳይታገል ያደርገዋል፤ አለዚያም ሥራ መሥራትን ትቶ የሰው እጅ ብቻ እየተጠባበቀ እንዲኖር ያደርገዋል (ያሰንፈዋል) ይላሉ። ግን፣ ምንም ቢባል ምንም፣ በድሆች ወገኖቻቸው ላይ መጨከን የማይቻላቸው ደጋግ ሰዎች፣ ከቤት ወደ ሥራ፣ ከሥራም ወደ ቤት ሲሄዱ፣ በየመንገዱ ተተልኩሉ ለሚለምን ሁሉ (እጁን ቢዘረጋም ባይዘረጋም) ሳንቲሞችን ጠብ ጠብ እያደረጉ ማለፍ የተለመደ ሆኗል። ለማኞች በአንድ ቀን የሚሰበስቡት ገንዘብ ቢቆጠር አንድ የቀን ሠራተኛ ከሚያገኘው ሳይበልጥ አይቀርም የሚሉም አሉ (ሊሆን/ላይሆንም ይችላል)።

ጤነኞቹና ኑሮ የተሳካላቸውን ኢትዮጵያውያኖች በያሉበት ያገራቸውን ድሃ እንዲያስታውሱና እንዲረዱ፣ መስጠት የሚችሉ የመስጠትን ዕድል እንዲያገኙ የሚቀሰቅሱ ስንኞች ከዚህም ከዚያም ይሰማሉ፡-

- እባካችሁ የኔ ጌቶች፣ ተወዳጆች የእግዜር ሰዎች፣
- ምኞቴ ነው ፍላጎቴ፣ እንድትሆኑ ጤነኞች፤
- ጸሎቴ ነው፣ ልመናዬ፣ እንድትሆኑ ደስተኞች።
- እኔስ ሆኜ ቀረሁ በሽተኛ፣ የማልችለው ሠፍሮብኝ፣
- መግቢያ አጣሁኝ መሸሸኪያ፣ ካቅሜ በላይ ሆነብኝ፤
- ወድቄአለሁ ተመልከቱኝ፣ የእሳት አጥር ታጥሮብኝ።
- አትጨክኑብኝ እያያችሁ፤

እኔምኮ ነኝ ወገናችሁ።

ቸሩ እግዚአብሔር ይባርካችሁ፤

ሰላም ፍቅር ያብዛላችሁ፤

በረከቱን ያድላችሁ፤

ዜማ መላእክት ያሰማችሁ፤

የምድር ሰማይ ያርግላችሁ፤

ከጭንቀት አውጡኝ እባካችሁ፤

አትለፉኝ - እርዱኝ በአምላካችሁ።

ኢትዮጵያችን ድሆች ሃብታሞችን እየለመኑ የሚኖሩባት አገር ስትመስል፤ ለማፍም፤ ሰጪውም ከሥጋዊነቱ አብልጦ ለነፍሱ እንዲያስብ አድርጎታል ያሰኛል።

ጥንት ከማውቃት ኢትዮጵያ ለየት ያለ ነገር ቢኖር፤ ሰዎች ከምን ጊዜውም የበለጠ ሃይማኖቶች በመሆን ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲሄዱ፤ እግዚአብሔርን ሲያመሰግኑ፤ ሲጸልዩ፤ ሰማያዊ መዝሙር ሲዘምሩ ይሰማሉ። ይህ በጣም ደስ ይላል፤ ግን በአንጻሩ በሃይማኖት ፉክቻ በጠላትነት እስከ መተያየት መድረስ፤ ብሎም እርስ በርስ የመናቆር አዝማሚያ እጅጉን ያሳዝናል።

ከዛ የሃይማኖት አልባ ዘመን በኋላ፤ ሰዎች በኢትዮጵያ ምድር ልብ ገዝተው ወደ ሃይማኖት ተመለሱ። ግን ባሁኑ ጊዜ የሃይማኖቶች ግጭት በየቤተሰቡ እየገባ፤ ሰዎች በገዛ ክፋቶቻቸው ልዩነቶችን እያከረሩ የማሕበራዊ ኑሮ መናወጥን ፈጥረዋል።

አቡነ ተክለ ሃይማኖት እና ሌሎችም ጻድቃን የደከሙበትንና ያስፋፉትን የክርስትና ሃይማኖት አርቶዶክስም ፕሮቴስታንትም ይኮትኩታት (ያልማት)። እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ስለ ምድር ኃጢአት አለቀሰች እንጂ፤ ወገን አልለየችም። እመቤታችን ስሟ መጨቃጨቂያ ሲሆንባት፤ እርሷም ልጇም ደስ አይላቸውም። ሰው ሁሉ የየራሱ ሃይማኖት ለራሱ ይሁነው፤ ሁሉንም ውደዱ እንጂ፤ በመካከላችሁ አለመግባባትና ጭቅጭቅ አይፈጠር፤ የክርስቶስባዊነት አላማው በሰዎች መካከል ልዩነቶችን በፍቅር አስተሳስሮ፤ ማንም ለሌላው ራሱን ዝቅ በማድረግ፤ ለእግዚአብሔር እየሰገዱ መኖር ነውና።

የአርቶዶክስ ሃይማኖት ልክ አይደለም፤ የኛ ብቻ ነው ልክ፤ የኛን የሚያጸድቀውን ተከተሉ በማለት፤ ከአርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ደጃፍ ድረስ እየሄዱ ወረቀት የሚበትኑ መኖራቸውን ሰምተን እጅጉን አዘን። እነኚህ ግለሰቦች ጥቂቶች ቢሆኑም፤ እንደነርሱ ለሚያስቡ ሁሉ ምክር እና ትምህርት ያስፈልጋቸዋል።

ሰዎች እርስ በርስ ሲጣሉ የሚጎዱት የገዛ መንፈሳቸውን (ውስጣዊ ማንነታቸውን) ነው። እግዚአብሔርን ተገን አድርጎ ሌላውን ማጥቃት የሰይጣን ተንኮል እንጂ፣ መንፈሳዊ ሥራ አይደለም። በኢትዮጵያ የተለያዩ ሃይማኖቶች ቢያብቡ እግዚአብሔር የፈቀደው ነውና፤ እንደ ጥሩ መታየት ይኖርበታል።

ተው! ተው! ተው! እምነታችሁን ለራሳችሁ አድርጉ እንጂ፣ ከእግዚአብሔር ቤት ደጃፍ ደርሳችሁ በመንፈስ ላይ ሁከት አትፍጠሩ። የምትሠሩት ሥራ ሁሉ በጎ የሚመስላችሁን እያሰባችሁ ቢሆንም፣ በውስጡ የበጎ መንፈስ እገዛ ከሌለበት ውጤቱ መጥፎ ይሆናል፤ እናንተንም ጥፋተኛ ያደርጋችኋል። የጥሩ ሥራ ጥሩነቱ የሚረጋገጠው እንዳጀማመሩ ውጤቱም ሲያምር ነውና፤ ወረቀት ስትበትኑ የሚያስከትለውንም ውጤት እያሰባችሁ ይሁን።

እናንት የወንጌሉን ቃል ተከትላችሁ እራሳችሁን ትመራላችሁ፤ ግን ቅዱሱ መጽሐፍ፡- “ወደ አሕዛብ ሂዱና አስተምሩ..” (ማቴ. 28፡ 19-20) አለ እንጂ፣ በአብ በወልድ፣ በመንፈስ ቅዱስ ስም የተጠመቁ አማኞች ዘንድ፣ ከሚሰግዱበትም ቤተ ክርስቲያን ደጃፍ ድረስ ሄዳችሁ የነርሱን ሃይማኖት አስተካክሎላቸው አላለም።

በአንድ ጻድቅ ስም ቤተ ክርስቲያን እያሠሩ ጻድቁን ለመምሰል የሚጥሩ ሕዝቦች ሃይማኖታቸው የቀና ነው እንጂ፣ የተወላገደ ሊሆን አይችልምና፤ በከንቱ አትቃወሙ።

እናንት ወንጌላውያን፣ የክርስቶስ ተከታዮች የሆናችሁ ደጋግ ሰዎች ሆይ! የደግነታችሁ መጨረሻያ ክፋትን እንዳያመጣባችሁ ተጠንቀቁ። እናንት ስለምታውቁት ሁሉ የገለጸ አምላክ ለሌሎችም እንደየአቅማቸው የሚሰጡት (ያሳወቀ) መሆኑን አስቡ። ክርስቶስ እንዲህ አለ፡-

“የራሴን በጎች አውቃለሁ፤ የራሴም በጎች ያውቁኛል፤ ነፍሴንም ስለ በጎች አኖራለሁ። ከዚህም በረት ያልሆኑ ሌሎች በጎች አሉኝ፤ እነርሱን ደግሞ ላመጣ ይገባኛል፤ ድምጹንም ይሰማሉ፤ አንድም መንጋ ይሆናሉ፤ እረኛውም አንድ።” ዮሐ. 10፡16

የዚህን ጥቅስ ትርጉም ሙሉ በሙሉ ሊያውቅ የሚችል ከሰው የተፈጠረ ሊኖር አይችልም፤ ከራሱ ከክርስቶስ በስተቀር። ግን ልዩነቶቻችንን ከተለያዩ በረት እንደመግባት ብንቆጥረው፣ የራስ ያልሆነውን ሃይማኖት በማጥላላት፣ ራሱ ክርስቶስን መስሎ፣ “ኑ ከዚህ በረት ግቡ...” እያሉ ሰውን ከማስጨነቅ ይልቅ፣ ዘር ዘር ያ አንድ የሆነው እረኛ - ጌታችን ፈልጎ ያገኛቸዋል፤ ከተለያዩ በረት ብንሆንም፣ በእረኛችን አንድ መንጋ ልንሆን እንችላለን ብሎ በአዎንታዊነት መመልከት ይቀላል (ይሻላል)።

ለመሆኑ ከዚህ ምድር ውጪ ሌሎች በረቶች ቢኖሩስ ማን ያውቃል? እኛ ሁላችንም በአንድ በረት ውስጥ ያለን ብንሆን እና፡ “እነርሱን ደግሞ ላመጣ ይገባኛል” ሲል ከዚች ምድር ሌላ - ሌሎች የጠፈር ምድሮች ያሉበት ሥፍራ እሄዳለሁ ማለቱ ቢሆንስ? ማን ያውቃል። በማያውቁት ነገር መጣላት ይቅር፤ በክርስቶስ መንፈሳዊ አንድነትና ፍቅር ተስማምተን እንኑር።

ቋንቋዎች እና ፊደሎች

ባላገሮች ወደ ከተማ ገብተዋል። እነርሱ የዋህነታቸውን ይዘው ሲገቡ፣ ከተማዎች አዘኑላቸውና አስተናገዷቸው - አበሏቸው፣ አጠጧቸው። እነርሱ ግን ለከተማዎች ምንም አላደረጉላቸውም። ግን የተፈጥሮ ቻይነታቸውንና ትእግስተኛነታቸውን አስተማሯቸው፤ ደግነታቸውንና ፍቅራቸውንም ገለጹላቸው።

ከጊዜ ብዛት ከተማው ከባላገሩ ብዙ ነገር ተማረ። የአነጋገሩ ስልት ተለወጠ። አማርኛችን በትግርኛና በአሮምኛ ተከልሶ፤ በሌሎች ቋንቋዎችም ተነካክቶ፤ ለሁሉም የሚጣፍጥ ቋንቋ ሆነ። ከመንፈሳዊ መዝሙርና ከዘፈንም ጋር ግንባር ፈጥሮ አማርኛ የፍቅር ቋንቋ ሆኗል፤ እንደሰው ቋንቋውም ልሰልስ።

የወቅቱ የአገራችን ሕብረተሰባዊ የኢኮኖሚ እርከኖች በአማርኛ ውስጥ የሚካተቱ “የአራዳ” ቃላትን ፈጥሯል። ለሚጠቀሙባቸው ውስጣዊ ስሜታቸውን (ሁኔታቸውን) በበለጠ የሚገልጡበት ነውና፤ ለእነርሱ ያ ጥርት ያለ ቋንቋቸው ነው።

ባጠቃላይ፣ በሰዎች ንግግር ውስጥ ትህትናን የሚገልጹ ቃላት (እንደ “እናትዬ”፣ “አባት” የመሳሰሉ) በብዛት ይሰማሉ፤ የሰዎችም የርስ በርስ ግንኙነት፣ ትእግስተና ፍቅር በግልጽ የሚታይበት ሆነ። ድሃና ሃብታም ተረዳድቶና ተቻችሎ የሚኖርበት አገር - በእውነት ይህ የኢትዮጵያ ሕዝብ የእግዚአብሔር ሕዝብ ነው።

ጥንት ከማውቃት ኢትዮጵያ ለየት ያለ ነገር ቢኖር፣ የኢትዮጵያ ቋንቋዎች በላቲን መጻፋቸው ነው። በጥንት ዘመን የሕዝቦች መገልገያ ፊደል ኢምፔሪያሊስት ሆኖ ሌላውን ፊደል ሲወር አላየንም፤ አሁን ግን ኢትዮጵያ በፈቃዷ የራሷን ፊደል በላቲን ፊደል አስወርራለች። እኛው ራሳችን ነን ራሳችን ያስወረርነው እንጂ፣ የላቲን ፊደል ራሱ ኢምፔሪያሊስት ሆኖ ፊደላችንን (ወይንም ቋንቋችንን) ለማጥፋት አልተነሳም።

ለእስዋሂሊ፣ ለሶማሊያና ለሌሎች ቋንቋዎች የኛ የግዕዝ ፊደል ከላቲን ፊደል የበለጠ የሚጠቅም፤ በኢትዮጵያና ለኢትዮጵያ ብቻም ተወስኖ መቅረቱ በእውነት የሚያሳዝን ሆኖ ሳለ፣ በአሁኗ ኢትዮጵያችን የግዕዝ ፊደል ተጠቃሚውን ሕዝብ

ወደተወሰኑ ሕብረተሰቦች ማሸጋሸጥ ለወደፊት የሚያስከትለውን የእርስ በርስ መገፋፋት፣ እስከ ጦርነትም ሊያደርስ የሚችል ቅድመ ሁኔታዎችን እያመቻቸን መሆኑን ያልተገነዘብን ይመስላል።

ለብዙ ዘመናት በግዕዝ ፊደል ሲጠቀሙበት የቆዩ አማሮች እና ትግሬዎች ብቻ በመሆናቸው፣ “በላቲኑ ፊደል ከተጠቀምን የእነርሱን የበላይነት በማስቀረት፣ እኛ የበላይ ሆነን የምንታይበት አንዱ አማራጭ መንገድ ይሆንልናል።” ብለው የሚያስቡም ይኖራሉ። አዩ! የአለም ፊደሎች ሁሉ የየግላቸውን ፊደሎች ወደ ላቲኑ ቢያሸጋሽጉ፣ የራሳቸውን ማንነት ከማጣታቸው በስተቀር፣ ይህ ድርጊት ብቻውን፣ በሥልጣኔ አንድ እርምጃ እንኳን እንደማያራምዳቸው አልተገነዘቡም።

አንድ ቋንቋ በደንብ የሚታወቀው በንግግር ብቻ ሳይሆን በጽሑፍም ሲደገፍ ነው። የግዕዙን ፊደል ለአማርኛ ምንባብ የሚጠቀሙ የአሮሚያ ሕብረተሰቦች፣ ቋንቋውን በደንብ ካላወቁት ለማንበብ ይከብዳቸዋል፤ ቋንቋውን በደንብ ሲያውቁት ማንበብና መረዳቱ ይቀላቸዋል። እንዲሁም የግዕዙን ፊደል ለአሮሚኛ ምንባብ የሚጠቀሙ ሌሎች ሕብረተሰቦች፣ አሮሚኛን በደንብ ካላውቁት፣ ለማንበብ ይከብዳቸዋል፤ ቋንቋውን በደንብ ሲያውቁት፣ ማንበብና መረዳቱ ይቀላቸዋል። ሃቁ ይህ ሆኖ ሳለ፣ የላቲኑ ፊደል ምን የተለየ ነገር ፈጠረ?

ካሁን በፊት ጥቂት የአሮሞ ነጻነት ግንባር መሥራቾች፣ መሪዎች እና አባሎች ተሰባስበው፣ ለኛ ለቋንቋችን ይህ ነው የሚበጀን ብለው የላቲኑን ፊደል እንደ መገልገያ መረጡ። እነርሱ በብሄርተኛነት፣ አጉል ግንፍል ፖለቲካ ተነሳስተው፣ የግዕዝን ፊደል አጥላልተው የላቲኑን ሲሰብኩ፣ ለዘመኑ ሥልጣኔ አዲስ በር የከፈቱ መስሏቸው ይሆናል። በአንዲት ኢትዮጵያ የአሮሞ ሕብረተሰብ፣ ከሌላው ተለይቶ፣ ብቻዬን ልሠልጥን ብሎ ቢነሳ፣ ልገንጠል ማለቱ እንደሚሆን ያስታውቃል። የፖለቲከኞቹም አዝማሚያ ወደዚህ ነው የሚያመራው። እነርሱ የአሮሞን ሕዝብ ከተቀረው የኢትዮጵያ ሕዝብ ገንጥለው፣ በብቸኝነት ለማስተዳደር ፈልገዋል።

በፊደል አመካኝተው ልዩነትን ቢፈጥሩ፣ ያ ልዩነት ተባብሶ፣ በሃይማኖቱም ሕዝቡ ከኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ እምነቱ እንዲያፈነግጥ፣ ብሎም፣ በአዲስ መንፈስ ቅኝት፣ ሌላ ልዩ የሚያደርገውን መርጦ እንዲጠቀም ነው የተፈለገው።

በግዕዙ ፊደል በአፍ የሚነገረውን ሁሉ እንዳለ መጻፍ ስለሚቻል፣ በቃላቶች ላይ የሆኑ ችግር አይኖርም። ስለዚህ፣ ለእነርሱም (በተለይ እንግሊዘኛና ፈረንሳይኛ ተናጋሪዎች) ከላቲኑን ፊደል ይልቅ የግዕዙ ፊደል ነበር የሚሻላቸው።

የላቲኑን ፊደል አንዴ መማሩ ቀላል ሲሆን፤ የግዕዙን ፊደል ግን አንዴ መማሩ ጊዜ ይፈጃል። ሆኖም፤ ፊደሉ ከተጠና በኋላ፤ ለእያንዳንዱ ቃል ትክክለኛውን ሆሄ (Spelling) እንዳለ በማስቀመጥ ምንም ስህተት አይፈጠርም።

በግዕዝ ፊደላችን ላይ ሰረዝም ሆነ ቅጥል (ነጥብ) በማድረግ፤ ፊደሉን ለአሮሚኛ ቋንቋ ተስማሚ ማድረግ ይቻላል። በአሮሚኛችንም ቢሆን ቀድሞ በግዕዝ ያልነበሩ ፊደላት፤ እነ “ተ፡ደ፡ሰ” ላይ ሰረዝ ተጨምሮባቸው ነው። እነ “ቸ፡ጀ፡ሸ” የተገኙት። በተመሳሳይ፤ ደ ላይ ሁለት ነጥብ ተጨምሮ ጀ ቢደረግ፤ በአሮሚኛ ተፈላጊ ከሆኑት መካከል አንዱ ተገኘ ማለት ነው። ይኸውም፡- በአሮሚኛ “አይታጠብም” ለማለት የፈለገ፤ “ኢንጂቀኒ” ይላል ማለት ነው።

እንዲህ በአዎንታዊ አስተሳሰብ አብረን ብንዘልቅ፤ አንዳንድ በአሮሚኛ የማይገኙ አባባሎችን ከአሮሚኛ እየተዋሰን ልንጠቀምባቸው እንችላለን። ለምሳሌ፡- በአሮሚኛ “በዱን በዲ መሌ ሰፊ ኢጃ ኢንጂቀኒ” በአሮሚኛ ሲተረጎም “የጠፋው ይጠፋል እንጂ የውሻ አይን አይታጠብም።” ይህም፤ ጭምልቅልቅ ያለውን የሰውን ጠባይ ለማረቅ መምከር፤ የውሻ አይን እንደማጠብ ይቆጠራል እንደማለት ቢሆን፤ ይህንን የመሳሰሉ፤ በአንድ ብሔር ቋንቋ ውስጥ የማይገኙ አባባሎችን እያዋሃዱ መጠቀም ምን ይጎዳል? ይጠቅማል እንጂ።

የእንግሊዝኛ አረፍተነገሮችን በግዕዝ ፊደል በማስቀመጥ በትክክል ማንበብ ይቻላል። ለምሳሌ፡- What do you want? በግዕዙ ሲጻፍ፡- “ኋት ዱ ዩ ዋንት?” ልክ በአፍ ሲነገር እንደሚባለው ይነበባል።

የአሮሚኛን አረፍተነገሮች በላቲን ፊደል በማስቀመጥ በትክክል ማንበብ ያን ያህል ቀላል አይሆንም። ለምሳሌ፡- ምን ትፈልጋለህ? በላቲን ሲጻፍ፡- min tifeligaleh? ሲነበብ “ሚን ቲፈሊጋለህ?” ስለሚሆን፤ ልክ በአፍ ሲነገር እንደሚባለው አይነበብም።

እንዲሁም፤ ለአሮሚኛውም በትክክል የሚያስነብበው የግዕዙ ፊደል ነው። ለምሳሌ፡- “እንደ አንበሳ እንበላለን እንጂ አንጠግብም” አሮሚኛው “አካ ሌንጫ ኛና መሌ ኢንቁፍኑ” በግዕዙ ሲጻፍ - ልክ በአፍ ሲነገር እንደሚባለው ይነበባል፤ በላቲኑ (በቁቤ) ሲጻፍ፡- aka liencha gnana melie inqufnu ልክ በአፍ ሲነገር እንደሚባለው አይነበብም።

የላቲንን አልፋቤት ለአሮሚኛ ሲጠቀሙበት፤ ከጥቂት ልምምዶች በኋላ አሮሚኛን በደንብ ማንበብ አይቻልም ለማለት አልተነሳንም፤ ይቻላል። ሆኖም፤ የትኛው ነው ለአሮሞ ተወላጅ፤ ለኢትዮጵያችን፤ ለአፍሪካም የበለጠ የሚጠቅመው ብለን ብናስብበት መልካም ነው።

“በእጅ የያዙት ወርቅ እንደ መዳብ ይቆጠራል፤” እንደሚባለው ሁሉ፣ የኛን የግዕዝ ፊደል ብቃትና ችሎታ¹⁵ እኛ እያቀለልን ስንሄድ፣ ሌሎች (ፈረንጆች) ከኛ ቀበል አድርገው፣ በየዩኒቨርሲቲዎች ያጠኑታል (ለምን ይሆን?)። ያም ሆነ ይህ፣ ሕዝቡ ለራሱ የሚቀለውን ብቻ ሳይሆን፣ የሚጠቅመውንና የሚሻለውን፣ በዘለቄታዊነት ለወደፊቱ ትውልድ የሚያዋጣውን በራሱ ያውቃል። በዚህ በአሁኑ ሁኔታ ከቀጠለ ግን፣ በላቲኑ እና በግዕዙ ፊደል የሚጻፉትን መጻሕፍት ሁሉ እያነበቡ የሚያድጉ ልጆች፣ በኋላ በላቲን ብቻ ከሚጠቀሙት ጋር መግባባት እንዳያቅታቸው ያሰጋል።

አገራችን ብዙ የቋንቋ ምሁራን አሏት፤ ምነው እነርሱ የሚሉትን እንኳን ብንሰማ? ከጥንት ጀምሮ የኢትዮጵያ ለኢትዮጵያውያን ሁሉ የሆነውን ፊደል ከአገር ለይተው ቢያወጡት፣ ሕዝቦች በአስተሳሰብ፣ በኑሮና በባሕል ይራራቃሉ። ይህ ሲሆን፣ የእድገትና የእውቀት መዘባት፣ አለመግባባትም አብሮ ያድጋል - ይህ አንድ በጠላት ታስቦበት የተቀመጠ አደገኛ መሰናክል - ኢትዮጵያውያን ከኢትዮጵያውያን ወገኖቻቸው ጋር ተግባብተው በሰላም እንዳይኖሩ፤ በህብረት እና በአንድነት አብሮ በመሥራት፣ በጋራ እንዳይበለጽጉ።

እስራኤላውያን ከተለያዩ አገር ዜግነታቸውን ፈልገው (መርጠው) ወደ እስራኤል ሲገቡ፣ በመጀመሪያ ቋንቋቸውንና ፊደላቸውን ከሚያጠኑበት ኡልፓን ከተባለ ሥፍራ ይሰነቡታሉ። ከዚያም ተምረው ሲወጡ፣ በአንድ ብሔራዊ (እብራይጥ) ቋንቋ ይግባባሉ። የእብራይስጥን ቋንቋ ካለ ፊደሉ ማጥናት እንደሚከብድ፣ የኛንም (አማርኛ፣ አሮሚኛ፣ ትግርኛ...) ቋንቋዎች፣ ካለ ራሳችን ፊደል መማርና ማዳበር ቀላል አይሆንም።

ሕዝቦች በአስተሳሰብ፣ በኑሮና በባሕል ሲቀራረቡ (የሚያቀራርባቸው መንገድ ሲበዛ)፣ ከእኩልነታቸውና ነፃነታቸው ባሻገር አንድነታቸውም ይጠናከራል፤ በአንድነታቸውም አብሮ በመሥራት የጋራ ብልጽግናቸው ያብባል።

“አይሆንም፤ አይቻልም..” የሚለው ሰፊው የአሮሞ ሕዝብ ሳይሆን፣ ጥቂት የጥላቻን መርዝ የሚነሰንሱ ፖለቲከኞች መሆናቸውን እናውቃለን (መንግሥትም ይህንን ያውቃል)። የአገር መሪዎችም የጥላቻን መርዝ ከሚነሰንሱ ፖለቲከኞች ጋር በማበራቸው ምክንያት፣ የኢትዮጵያ ሕዝቦች እድገት እየቆረቆዘ ሲሄድ እናያለን።

የላቲኑ ፊደል የመጣብን፣ እኛ ቅን ኢትዮጵያውያን የምናስበውን “የሕዝቦች አንድነት” በተግባር እንዳይተረጎም “ታስቦም/ሳይታሰቡም” ሊሆን ይችላል። ግን፣ ለሕዝቦች አንድነት የሚቆረቆር ሕዝባዊ አስተዳደር ቢኖር፣ ይህንን አቢይ ጉዳይ

¹⁵ <https://mereja.com/amharic/v2/124941>
¹⁶ <https://ethioreference.com/archives/9222>

ለዘረኞችና ለአክራሪዎች ለቆ፣ ችላ በማለት ፋንታ፣ ለወደፊት የሚያስከትለውን ብሔራዊ እና አህጉራዊ ጉዳት ከወዲሁ በመመልከት፣ ፈጣን እርምጃ መውሰድ ተገቢ ነው።

አሁን ይኸ ሁሉ ሃተታ ያስፈለገው፣ ሠፊው የአሮሞ ሕዝብ የሚሻለውን ራሱ አውቆ መምረጥ እንደማይችል በመቁጠር አይደለም። ነገር ግን፣ አሮሚኛ የአሮሞዎች ብቻ ስላልሆነ፤ የእኛ የአማሮች፣ እንዲሁም በኢትዮጵያ ምድር ውስጥ የሚኖሩ የሌሎች የተለያዩ ቋንቋ ተናጋሪዎችም ስለሆነና፣ ሁላችንንም የሚመለከት ጉዳይ ስለሆነ ነው። “ለኔ የሚጠቅመኝ የትኛው ነው?” ከማለት ይልቅ “ለሁላችንም (ለኢትዮጵያ - ለኤርትራ - ለምሥራቅ አፍሪካ) የሚጠቅመው የትኛው ነው?” ብሎ ለሁላችንም ከማሰብ ጋር ሲሆን፣ ዘላቂ ጥቅም የሚኖረውን ለይቶ ለማወቅ እንደሚቻል፤ ብዙሐኑ የአሮሚያ ሕብረተሰብ በዘላቂነት የሚጠቅመውን በሚመርጥበት ጊዜ፣ በጥሞና (በእርጋታ) ካለ ምንም የፖለቲካ ተጽንኦ እና ካለምንም ጥላቻ (ኢትዮጵያዊነቱንም እያሰበ) ቢሆን መልካም እንደሆነ ለመምከር ነው።

የተቀረውም የኢትዮጵያ ሕዝብ አጠቃላይ ምርጫ አካሂዶ፣ ይህን ክብነት የበዛበት፣ ሲያዩት እንደ ማሸላ ቆሎ የፈካ፣ ጥንታዊነትን የሚያስታውስ ቆንጆ ፊደል እየተወ፣ ወደ ላቲኑ መሸጋገር ይሻለኛል ካለ፤ የዛን ጊዜ “ሁሉም ለበጎ ነው...” ብሎ መቀበል ይቻላል። ሁሉም ነገር በምክር እና በስምምነት ሲሆን ነው መልካም።

አጠቃላይ የሕብረተሰብ ችግር

አንዳንድ ሰዎች ምክር አነሳቸው፤ ኑሮና ብልሃቱ ጠፋባቸው። ሥራው በተለይ ምክር በመስጠት የሕብረተሰብን ችግር ማቃለል የሆነ የሬዲዎ ፕሮግራም ቢኖር ጥሩ ነበር። ትምህርት ቤቶች በምድር ስለመኖር ጉዳይ (ኑሮና ብልሃቱን) አያስተምሩም። እናትና አባቶችም የሚያውቁትን በግልጽ ለልጆቻቸው አይነግሩም። ኋላ ቀር (ጎጂ) ባህል ያደናቆራቸው እናትና አባት እነርሱ ያለፉበትን ነው ለልጆቻቸው የሚያስተላልፉት። ለወደፊት ተወልደው የሚያድጉ ልጆች ከመጪው ዘመን ጋር እንዴት ስምም ሆነው እንደሚኖሩ ተለይቶ አልታወቀም።

ልጃገረዶች ገና ለአቅመ ሔዋን ሳይደርሱ (ማህጸናቸው ልጅ ለመታቀፍ ሳይደርስ) ገና በልጅነታቸው እያገቡ በእርግዝና ይታመማሉ፤ ሽንታቸውንም መቋጠር የማይችሉ ይሆኑና ይሰቃያሉ። አለማወቅን (የሚጎዱ ልማዶችና ድንቁርናዎችን)፣ በተለይ በአለም የተወገዙና ጎጂ ልማዶችን ከቤተሰብ፣ ከሕብረተሰብና ከአገር ውስጥ አለማጥፋት፣ ከኋላቀርነት ተገንጥሎ እንደማይታይ አልተገነዘብንም። የብዙሐኑ ኋላ ቀርነት ካልተወገደ በስተቀር፣ ሥልጣኔ ግንጥል ጌጥ ነው የሚሆነው።

ባጠቃላይ አገራችንን ከገጠማት ችግሮች መካከል፣ ለአያድርስ (AIDS) በሽታ የተጋለጡት እጅጉን ያሳዘናሉ። ይገርማል! ይደንቃል! ሰው ካልሞተ ብዙ ነገር ያያል። እነኛ መሄጄያ አጥተው በዚህ አስነዋሪ ተግባር ተዘፍቀው የቀሩት፣ ከሞቱት የተረፉት ሴትኛ አዳሪዎች - ከነርሱም መካከል በአያድርስ (AIDS) በሽታ የተሰቃዩ አሉ፤ በእሳት ውስጥ ሌላ እሳት እየተቃጠሉ ስለሆነ፣ ይታያሉ እንጂ ይኖራሉ አይባልም።

ሥጋዬ አፈር መሰለ፣ በስባሽነቱን በቁሜ መሰከረ፤

ያ ሁሉ ውበት፣ ያ ሁሉ ቁንጅና ሄደ በረረ።

ሰው ሆኜ እንደ ሰው ሳልቆጠር፣

ተምሬ፣ ሥራ ይገፎ እራሴን እንዳላስተዳድር፣

በሞትና ሽረት መካከል ስወጠር፣

ምነው ምናለበት ነበር፣ ለበሽታ ምግብ ሆኜ ከምቀር፣

እዩ! ምናለበት ነበር ጥንቱን ሰው ሆኜ ባልፈጠር።

ሰውነት ሲውረገረግ፣ በዝማሬ ስሜት ሲነቃነቅ፣

ይህ ደስ የሚያሰኝ ውስጣዊ ስሜት፣

የመኖርን ጣዕም የሚያንጸባርቅ፣

በተፈጥሮአዊ - መንፈሳዊ ክስተቶች የሚተላለፍ፣

ከዝቅተኛ ሰብአዊነት ወደ ከፍተኛ ሰብአዊነት፣

ይህ ሕይወት ትፍስሂት።

እዩ! “እንዲህና እንዲያ እኮ ነበር..” ብሎ - ሆኖ ቀረ፣

ሁሉም በአንድ አያድርስ ተሰበረ።

ግን፣ ይህ እንጂ እኮ ነው፣ ጣፋጭ ኑሮ ማለት፣

ትንሽ - ትንሽ ሰቅየት፣ አልፎ - አልፎም ማቃሰት።

ይህ እንጂ እኮ ነው፣ የመኖር ለዛ፣

ቀኑን ሲቆጥሩት እንዲበዛ።

እህህ!... እድሜ ሳይገፋ፣

በሽታ ሲገፋ፣

ኑሮ ሲከረፋ።

እንዲህ ነዋ ዕድሜ ሲያጥር፤

በልጅነት ላይ እርጅና ሲጠነክር፤

መቃብርም በጎልማሶች እንዲከበር።

መጥኔ “ብዙ - ብዙ” ለመኖር ሲሉ የሚደክሙ፤

ሞት መሆኑን ያላወቁ፤ መድኃኒቱ የህመሙ።

ሰው ሁሉ በአያድርስ ታማሚዎች ላይ ይፈርዳል። የአያድርስ በሽታ ከኢትዮጵያ የሚጠፋው የዛሬ ህጻናት (የነገ ጎልማሶች) ቤተሰብና ጠቅላላ ሕብረተሰቡ በፍቅር ተሳስሮ፤ የገዛ ሕይወቱን ማክበርና መንከባከብ እንዳለበት ሲማር ነው።

በአስተዳደሩ ጉድለት ምክንያት አንዳንድ ልጆች ማድረግ የሚገባቸውን ለይተው ስለማያውቁ ነው ችግር ውስጥ የሚገቡት። ያለፈውስ አለፈ፤ ህጻናት እንዲያውቁና እንዲጠነቀቁ መነገር ያለበት ገና ከፍ ሳይሉ (ገና 13 ዓመት ሳይሞላቸው) ነው። አያድርስ በብልግና የሚመጣ በሽታ መሆኑን ልጆች ገብቷቸው፤ እራሳቸውን ከዚህ በሽታ ለማራቅ፤ አስፈላጊውን ጥንቃቄ እንዲያደርጉ መምከር ያስፈልጋል።

ከሚቀጥለው ትውልድ ቀጥሎ፤ የኢትዮጵያ ልጆች አያድርስ እንዳያገኛቸው ለማድረግ የሞራል (የግብረገብነት) እና የሃይማኖት ትምህርት በሠፊው ማስተማር ያስፈልጋል።

ይህ የአገር (የሕብረተሰብ)፤ የመንግሥትም ችግር ነው እንጂ፤ በግለሰቦች ላይ ብቻ የሚላከክ ኃጢአት አይደለም። የአገር አስተዳደር የሕብረተሰብን ሞራል የሚጠብቅና የሚንከባከብ መሆን አለበት። መፍረድ ቢኖርብን በሁላችንም ላይ እንፍረድ፡- ለምን ሞራላዊነታችንን በጋራ አልጠበቅንም? ለምን ከሃይማኖታዊ ተቋሞች ራሳችንን አገለልን? ለምን የቤተሰብ ፍቅር አጣን? ለምን ከጨዋነት ብልግናን መረጥን? ለምን የቀድሞውን ጥሩውን ባህላችንን ትተን መጥፎውን ወረስን?

ሽርመጥና በአገራችን የገባው ከጣሊያን ጊዜ ጀምሮ ነው ይባላል። አሁንም፤ በየጊዜው፤ በተለያዩ መንገዶች ከውጪ የሚገቡ፤ እንደ ግብረ ሶዶም አይነት ሰይጣናዊ ስነ ምግባሮች እና ልምዶች በየሥፍራዎች ሁሉ እየተዛመቱ ስለሆነ፤ ይህ አካሄድ በዛሬውና በወደፊቱ ትውልድ ላይ የሚያስከትለውን ጉዳት አያየን ዝም አንበል፤ ክፉ ነውና መዘዙ፤ በሽታ ነውና ትርፉ፤ የእግዚአብሔርን ሕግጋት ሲረሱ፤ መንፈሳዊነትን ሲንቁ፤ በምድራዊነት ብቻ ሲገሰግሱ፤ የሥጋን ግልጋሎት ለእርኩስነት ሲያውሉ።

ስለ መንፈሳዊነትና ስለ መንፈሳዊ ኑሮ ካልተሰበከ፤ አለማዊ ኑሮ ሲከብድ በቀላሉ ተስፋ የሚቆርጡ ግለሰቦች ለገዛ ሕይወታቸው የማይሳሱ፤ ለጤንነታቸውም

የማይጠነቀቁ ይሆናሉ። ዘወትር እራሳቸውን ስለሚያሳዩትም፣ በምድር መኖርና መሞት ካለ ምክንያት ይመስላቸዋል። በግዴለሽነት ስለሚኖሩም፣ የዘለአለም ጸጸት የሚሆን ድርጊት ውስጥ ሲገቡ እንኳን አይታወቃቸውም (አይታያቸውም)።

በአያድርስ በሽታ የሚሰቃዩ ሁሉ ስለበሽታው ስለማያውሩ፣ የዝቅተኛነት መንፈስ እየተሰማቸው፣ “የሰው ልጅ ጠባዩ ይቃኛል በግድ፣ እኔስ የቀረልኝ ምድርን ትቶ መሄድ...!” በማለት የተቀረውን እድሜአቸውን እንኳ በሚገባ ሳይጠቀሙበት ያልፋሉ። የሌሎችን ስሜት ለመጠበቅ ሲሉም ወደ ቤተ ክርስቲያን መሄድ ያፍራሉ። እነኚህን የሚወደዱ ሴቶችና ወንዶች ወጣቶች፡- “ኑ! ከውጪ ሆናችሁ አታልቅሱ፤ ከኛ ጋር አብረን እንሁን፤..” እያለ የሚያደፋፍራቸው ጠፋ።

እራሱ የማያለቅስ፣ አይዟችሁ አታልቅሱ የሚል ጠፋ፤ ለቀስተኞችም የሚያለቅሱት ለሚችሉ ሳይሆን በቁም ለሚሰቃዩት ሆነ። የሚች መለየት በቋሚዎቹ ላይ በአለማዊና በመንፈሳዊ መንገድ ጉዳት የሚያስከትል ሲሆን፣ በዚህች አስደንጋጭና አስፈሪ ምድር ላይ ብቻዬን ቀርቼ እንዴት ሆኜ እኖራለሁ የሚል ውስጣዊ ስሜት እየቀሰቀሳቸው ምርር ብለው ያለቅሳሉ።

አዎ! ልቅሶም ብዙ አይነት ነው። እንጀራ ከሌማቱ እንዳይጠፋ ሠርቶ የሚገባ የልጆች አባት፣ ከውጪ አያድርስን ሽምቶ ሲገባ፣ ባልና ሚስት ሲታመሙ፣ ምግብ ከቤት ሲጠፋ፣ ልጆቹም “ራብን...ራብን..” ብለው ሲያለቅሱ የሚለቀስ ልቅሶም አለ። አንዳንድ ጊዜም እንዲህ አይነቱ ልቅሶ ጅምትን ወጥሮ፣ ትኩሳትና የራስ ምታት በሽታን የሚያመጣ ይሆናል። ኑሮ ከአቅም በላይ ሲሆን፣ ሃዘን ሲበዛና ከድህነት ጋር በጤንነት መኖርም ሲያቅት፣ አይምሮ “ለኔስ የሚቀለኝ ይህ ነው” ይልና ይሳነፋል፤ የዘን ጊዜ ሰው መደበኛ ሥራውን እየረሳ፣ መቀባጠር ይጀምራል፣ እብደትም ይከተላል።

አንዳንድ እናቶች፣ አባቶች፣ ሽማግሌዎችና አሮጊቶች ስለ ልጆቻቸው በጠና መታመም እንጂ፣ በምን በሽታ እንደታመሙ ስለማይነገራቸው አያውቁትም፤ ግን ወደ ቤተ ክርስቲያን እየሄዱ ከልቅሶ ጋር የተደባለቀ ጸሎት ከማድረግ አያቋርጡም።

የቤተ ክርስቲያን ጸሎትና ስነ ስርዓት ሁሉ ሲገባደድ፣ ሰውም መስቀል ተሳልሞ ወደየቤቱ ሲሄድ፣ እናት ወደ ኋላ ጎተት ብላ ትቀራለች፤ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ያለበት ስዕል አጠገብ ትቆማለች። ፈራ ተባ እያለች፣ እንደምንም የተቸነከረውን የክርስቶስን እግር ነካ ታደርግና አንገቷን ትደፋለች። እንዲህም ትላለች፡

“እነሆ! ሰማይ ዙፋንህ፣ ምድርም የእግርህ መርገጫ...፤ አንተም እንደ ሰው በጠባብ ደረት ተወስነህ፣ .....አንተም እንደ ሰው በምድር ላይ መከራን የተቀበልክ አምላክ ሆነህ፣...ችግሬንና መከራዬን እያየህ፣... እያየህ፣...ጌታዬና መድኃኒቴ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆይ! ምነው ጨከንክብኝ፤ ምነው ጨከንክብኝ፤ ምነው ጨከንክብኝ.....”።

አዎ! በኢትዮጵያ ጨለምለም ያለውን ሥፍራ ለተመለከተ፣ ከሰማይ ነጭ ደመና የራቀውን ያህል በረከቱም እንዲሁ ርቋል ያስኛል። ሰውም ወደ ፈጣሪ አምላኩ ይጣራል። እርሱም “ሁል ጊዜ ይሰማል፤ ግን ብዙውን ጊዜ መልስ ሳይሰጥ ዝም ይላል..”። ሰው ለሰው ደጅ ሲጠና፣... ተለማኝ ሰው ለማኝ ሲሆን፣... ይህን ሁሉ እያየ እግዚአብሔር ዝም ይላል?

ሕዝቦች አለቀሱ በልባቸው፤ ምነው እግዚአብሔር ጨከነ ብለው። ደጋግ ሰዎች ግን የማያቋርጥ እርዳታ ያደርጋሉ፤ እነርሱ ችግራቸውን ለመርዳት ሲሉ፣ እነርሱ ራሳቸው ለማኞች ሆነው (ልመናን ተለማምደው)። የእግዚአብሔር ደግነት ከነኚህ ደጋግ ሰዎች ያነሰ ነው እንዴ? ከሰው በላይ ሆኖ የሚያይ አምላክ የሰዎችን ደግነት እያየ የራሱን ደግነት ማሳየት አቃተው ወይ?

አልገባኝም። እግዚአብሔር ሲያስብ እሩቅ፣ ጊዜውም ረጅም...። አይ!! ..እራሴን አመመኝ፤ ዘረብኝ፤ ምነው ጥንቱን እንደወጣሁ በቀረሁና ባልተመለስኩ አሰኘኝ፤ ምላሴ ተኮላተፈ፤ ተንተባተብኩ፤ መናገርም አቃተኝ። ከምድራዊነት ራቅ ብዬ ካላሰብኩ ይህን ስሜት ልቆጣጠረው አልቻልኩም፤ አንዳንድ ጊዜ ምድራዊ ስሜታዊ አስተሳሰብ መንፈሳዊነትን ያስረሳልና።

አዎ! የእግዚአብሔር ደግነት ከሰዎች ደግነት አያንስም። ደግነቱን በአካላዊ መንገድ ብቻ ሳይሆን፣ በመንፈሳዊም መንገድም መመልከት ይገባል። ምንም እንኳን ሥጋ ሲጎዳ ሃዘን የማይቀር ቢሆንም፣ በመንፈሳዊነት ሰማያዊ ደስታ ሊሰማን ይገባል። ሰው መንፈሳዊነቱን ረስቶ ሥጋዊነቱን ብቻ በማስደሰት ከተወሰነ፣ ብዙ ችግር ሊደራረብበት ይችላል። በጨዋነት አድጎ በጨዋነቱ የዘለቀ ሰው የአያድርስ በሽታ አይነካውም። እግዚአብሔር ሰው ጨዋ ሆኖ በኑሮው ተደስቶ ይኖር ዘንድ ይፈልጋል። ጨዋነት ብቻ ነው የመጨረሻ መፍትሔ ሊሆን የሚችል።

“አሁንም ቃሌን በእውነት ብትሰሙ፣ ኪዳኔንም ብትጠብቁ፣ ምድር ሁሉ የእኔ ናትና፣ ከአሕዛብ ሁሉ የተመረጠ፣ ርስት ትሆኑልኛላችሁ። እናንተም የካህናት መንግሥት፣ የተቀደሰም ሕዝብ ትሆኑልኛላችሁ።” ኦሪት ዘጸ. 19:1 - 6

ደብረሊባኖስ

አዲስ አበባ ጥቂት ቀናት ቆየን። እኔም ባለቤቴን እንዲህ አልኳት፡- “ተወልደን ባደግንባት በዚህች በኢትዮጵያ ምድር፣ ድሮ በኃይለ ሥላሴ፣ ቀጥሎም በደርግ፣ አሁንም በኢሕአዴግ፣ ብዙ ብዙ አስጨናቂና አስደሳች ትርእይቶችን እየተመልከተን አይምሮአችንን ሳናጨናንቅ አልቀረንም። ወደመጣንበት ከመመለሳችን በፊት አገሩንና ሰውን የት ሄደን በድጋሜ እንመልከት?

ከውጪ የሚመጣ ሰውማ (በተለይ አገሩን በደንብ የማያውቅ ዳያስፖራ) የአዲስ አበባን ፎቆች፣ የከተማ ዘናጮችንም ያስትውልና፤ ወደ ትላልቅ ሬስቶራንቶችና ሆቴሎች ገብተው የሚዝናኑትን ያይና፣ የኢትዮጵያ ሕዝብም እንዲሁ ያማረበት - ያለፈለት ሊመስለው ይችላል። እስቲ ጊዜአችንን ለመጠቀም ያህል፣ ከአንድ ለየት ያለ ሥፍራ ብቻ እንሂድ።”

እርሷም እንዲህ አለች፡ እንደተለመደው ረጋ ብላ፡- “ወደ ደብረ ሊባኖስ ገዳም ለመሄድ እቅድ አውጥተን የለም እንዴ? ወደዛው እንሂድ እንጂ።”

ይህን ዝነኛ ገዳም ሳናይ አንመለስም ብለን ወስነን ስለነበር፣ ወደ ደብረ ሊባኖስ አመራን (በዚያ በውስጡ ገብቼ መሪውን ያነቃነቅሁት፣ ቤንዚን መርገጫውን በእግሬ ስዳስስ የተያዘኩበት የደብረሊባኖሱ አውቶብስ)። ሜዳ ሜዳውን ጨርሰን ወደ አዘቅቱ ሥፍራ አቆለቆልን፤ ከዚያም ገዳሙ ካለበት ሥፍራ ደረስን።

ምን አይነት ሥፍራ ነው ይህ? ከመሬት እስከ ሰማይ በቆመ የአለት ገደል የተገነባ አጥር - በዙሪያው ተፈጥሮአዊ ዝቅጠ አለቶች (ከአሸዋ ድንጋይ እስከ የኖራ ድንጋይ) ድርብርብ ብለው፣ ከበላያቸውም የአሳት ወለድ አለቶችን ተሸክመው፣ ሁሉም ተስማምተው እንደ ግርግዳ፣ በክብነቱ፣ በቁመናው እና በውበቱ ግርማ ሞገስ ያለው፤ ዝቅ ብሎ ከረባዳው ሥፍራ፣ ባለ ግርማ ሞገሱ የአቡነ ተክለ ሃይማኖት ቤተ ክርስቲያን - እንዲሁም ከዚህ ሥፍራ የደብረሊባኖስ ገዳም።

በሃሳብ ብቻ ሳይሆን፣ ያንን በደብረ ሊባኖስ ገደል ታጥሮ ያለ መሬት ከታች ከአዘቅቱ ሆነው ወደ ላይ ሲመለከተት፣ የገደሉ ጫፍ ሰማይን የሚነካ ይመስላል። የገደሉ ግርማ ሞገስ ሌላውን የመሬት ክልል “ሂድ ወደዛ...” ብሎ በማባረር፣ ለራሱ በራሱ የሆነ ሌላ መሬት በመክበብ አዲስ አለም የፈጠረ ነው የሚመስለው።

ገዳማትን ለመመሥረት ምቹ የሆኑ ሥፍራዎችን የሚመርጥ ማነው? ከዚህ ሥፍራስ ምድርና ሰማይን የሚያገናኝ፣ የማይታይ ነጻና ያለ ነው የሚመስል። ሰላምና ተስፋ የሞላበት፣ ምድራዊነትን የሚከላከል የመንፈሳዊያን ምሽግ፣ ይህ ገዳም በእውነት እጹብ ድንቅ ነው።

ተክለ ጻድቅ መኩሪያ፣ ስለ አቡነ ተክለ ሃይማኖት፣ በኢትዮጵያ ታሪክ 2ኛ መጽሐፍ (1951) ውስጥ በጥቂቱ አስፍረዋል። እርሳቸው የታሪክ ጸሐፊ እንጂ፣ የቅዱሳትን ገድል የሚጽፉ ባለመሆናቸው፣ “የዘመኑ ሰው” ስለ አባታችን የተተረከውን “በቀላሉ የሚቀበለው የመሰላቸውን” ብቻ መዝግቦው የተቀረውን ትተውታል። ግን የአባታችን ታሪክ በደንብ ባለመታወቁ እየጸጸታቸው የሚከተለውን ጽፈዋል፡-

“የአቡነ ተክለ ሃይማኖትን ታላቅነትና መንፈሳዊነት ከሚያስረዱት ከብዙዎቹ ነገሮች ውስጥ አንባቢ ሊረዳላቸው የሚገባው በጳጳስነት ሲገዙ ኖረው፣ በዚያው

በዘመናቸው ጳጳስ እንዲመጣ መፍቀዳቸው፣ ከመጣ በኋላም፣ ለሥልጣኑ ሳይጓጉ፣ ሳይቀኑም፣ ጠብና ጦርነትም ሳያስነሱ በሰላም አስረከበው፣ እርሳቸው ወደገዳማቸው መግባታቸውን ነው¹⁷።”

የሰው ልጅ አንጎሉ እውቀቶችን ከውጪ ሽምቶ፣ በስነ አመክንዮ አስልቶ፣ በራሱ ሊገነዘብ የሚችለው እውነት ኢምንት መሆኑን የሚረዱ፣ ቅዱሳት መጻሕፍትን በእምነት ያነባሉ፤ በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ የታጨቁ እውነቶች የሚገለጡት እውነቶችን በመንፈሳዊ መንገድ መቀበል ለሚቻላቸው ሰዎች ብቻ ይሆናል¹⁸።

“... አባ ዮሐንስ ከግብጽ ከመጣ በኋላ፡- “ለኔ ለምጻተኛው ይህ ሥራ አይገባኝም፣ ይህንን የምወደው ከሆነ፣ ከእግዚአብሔር ዘንድ ቀድሞም ታዘዘኩ ነበር፤ በመልአኩም እጅ ከህነት የሚሰጥበትን መጽሐፍና ቅብን ሜሮኑን ልኮልኝ ነበር፤ እነሆ እኒህ ናቸው” ብሎ አሳየውና ለሱ ሰጠው።” ገድለ ተክለ ሃይማኖት (ታህሳስ 15 ቀን 1946 ዓ.ም. ገጽ 205 – 206)። እንዲህ አይነቱ ቅዱስ ሰው የተወለደባትን አገራችንን “አንቺም እኮ ቅዱስ ነሽ!” ብንላት ምን ይከፋል?

ከደብረ ሊባኖስ ገዳም በደረሰን ጊዜ ይህ ነው የማይባል እረፍት ተሰማን። ገዳሙ የአለምን ችግሮች ሁሉ ሊጋፈጥልን የሚችል መሰለን። እውነት ነው፤ ለጊዜውም ቢሆን፣ የአለምን ችግሮች ሁሉ ተጋፍጦልናል ማለት እንችላለን፤ እዛ በቆየንበት ወቅት ሁሉ፣ ምድራዊ ችግሮቻችንን ሁሉ ረስተን በመንፈሳዊነታችን ብቻ ደስታን ሽምተናልና።

ከዚህ ገዳም ሳለን ሰውነታችንን ሁሉ አቅፎ፡- “አይዟችሁ፤ ከዚህ አለም ውጣ ውረድ እረፍት የምታገኙት በመንፈሳዊነታችሁ ስትንቀሳቀሱ ነው...፤” የሚል ስሜት ተሰማን (እንጃ፤ መሰለን፤ ብዙ ብዙ መንፈሳዊ ስሜት ታሰበን)። አዎ! የጻዲቁ አባታችን የቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖትን አጽማቸው የተቀመጠበትን በእጆቻችን ዳሰስ ስናደርግ፣ እኛ በውስጣችን የተሰማንን መንፈሳዊ ስሜት የምናውቅ እኛ ብቻ ነን፤ ሌላ ሰው ሊያውቅልን አይችልም።

በደብረ ሊባኖስ በቅዱሱ አባታችን ስም የታነጸው ቤተ ክርስቲያን እጅግ የተዋበ ነው። እኛም ከገዳሙ አድረን በማግስቱ በባለቤቱ እናት (እናቴ) እየተመራን፣ በጧት ሄደን ጠበል ተጠመቅን። ካስቀደስንም በኋላ፣ መንፈሳውያን ድሆች ወደሚገኙበት፣ ከቤተ ክርስቲያኑ በስተሰሜን ካለው ሥፍራ ሄድን። ከዚህም ሥፍራ

¹⁷ ተክለ ጻድቅ መከራይ 1951 (የኢትዮጵያ ታሪክ 2ኛ መጽሐፍ፣ ገጽ 19)።

¹⁸ ብዙውን ትረካ ከአራተኛው መጽሐፍ (ከምድራዊነታችን ባሻገር) ይመለከቷል።

በደረሰን ጊዜ እጅግ በጣም ብዙ ድሆች በእንጨትና በአሮጌ ጨርቅ በተሠሩ ትናንሽ ቤት መሳይ ዳሶች ውስጥ ትፍግፍግ ብለው ተመለከትን። አንዳንዶቹ ቁጭ ብለው፣ አንዳንዶቹም ተኝተው ይታያሉ። የታመሙትን ካልታመሙት መለየት አይቻልም። ሁሉም በሥጋ ቀስስተኞች ስለሆኑ፣ ወደ መንደር ሄደው የሚለምኑ አይደሉም።

በመካከላቸው ያልታመሙ (ጤነኞች) ቢኖርባቸውም፣ የሚበሉት ምግብ የልባቸው ትርታ እንዳያቋርጥ የሚረዳ እንጂ፣ የእግር ጉልበት ሰጥቶ ከቦታ ቦታ የሚያላውስ፣ እየጮሁም ለመለመን የሚያበቃ የእስትንፋስ ኃይል (አቅም) የሚሰጣቸው አይደሉም። እራሳቸውን አሳንሰው፣ ካለ ምንም ምድራዊ ፍላጎት፣ ድህነትን ተቀብለው፣ በቤተ ክርስቲያን ዝማሬ ተማርከው፣ ከፈጣሪያቸው ጋር በጸሎት እየተገናኙ ይኖራሉ፤ በሥጋው የተጎዳ ሰው ከቀደሙ መንፈሳውያን ጋር የተያያዘ መንፈሱ ያጸናዋልና። ከዚህ ሥፍራ የሚመጡና ከዚህ የሚቀሩ ወንዶችና ሴቶች፣ የተለያየ ምድራዊ ሕይወትን ያሳለፉ ናቸው። ምድራዊነት ሲገፋቸው፣ እነርሱም ከምድራዊነት ሲርቁ ሲርቁ ነው ከዚህ ከደብረ ሊባኖስ የወደቁት።

ታዲያ፣ የእያንዳንዱ ታሪክ ቢመዘገብ፣ የጠፈር አካላት ተመሳጥረው፣ ልክ ወደዚህ ቦታ እንዲመጡ ያስገደዱቸው ይመስል። የትም ቢሄዱ የትም፣ ወደ እግዚአብሔር ካልተጠጉ በስተቀር እንደማይሆንላቸው እርግጠኞች ሆነው ስለቆዩ ነው ከዚህ ሥፍራ ይመጡ ዘንድ ግድ የሆነባቸው። በገዳሙ አባቶች መንፈሳዊ እይታ ከዚያ እንዲኖሩ ስለተፈቀደላቸው ነው፣ መጨረሻቸውን ከዚህ ሥፍራ ያበጃጁት።

- የደብረ ሊባኖስ መንፈሳውያን ከቤተ ክርስቲያን ተጠግተው፣
- በገዳሙ የድሆችን መንደር መሥርተው፣
- በአባታችን መንፈስ ክልል ተወስነው፣
- ከውጪው አለም ተገልለው፣
- በመጽዋቾች እርዳታ ተንጠልጥሎ ነፍሳቸው፣
- በረሃብ በሕግም ሲጠገደፍ ሞታቸው፣
- ሰማይ ቤት ለመሄድ፣ ዛሬና ነገን ተጠባብቀው፣
- ሌት ተቀን ጸልዮው፣ ሌት ተቀን ጸልዮው....፤
- ይህን የሚመስል ነው ምድራዊ ሕይወታቸው፤
- በምድራዊ አይኖቻችን ስንመለከታቸው።

ወደ መንደር ስንሄድ፣ ብዙ ለማኞችን ተመለከትን። እነኚህ በምድራዊነታቸው ተስፋ ያልቆረጡ፤ በመንፋስባቸውም ጥንካሬ ምድራዊ

ጉስቁልናን መቋቋም ያልቻሉ ነው የሚመስሉት። እነኚህ ስፊት በሚለምኑበት ጊዜ፡-
“እንደምንም ብዬ በምድር ልኑር፤ ስለማላውቀውስ ሰማያዊ አለም ብዙ አልጨነቅም..”
እያሉ የሚያስቡ ነው የሚመስሉት። ግን እነሱም በማይለምኑበት ጊዜ፤ ነፍስና
ሥጋቸውን ከቤተ ክርስቲያን ጸሎት ማላቀቅ አይፈልጉም። ስለዚህ፤ ከዚያ የቅዱስ
አቡነ ተክለ ሃይማኖት ቤተ ክርስቲያን ርቆ መሄድ አይሆንላቸውም።

አዩ!! ለኛስ ከባድ ነው የሚሆን፤ እንዲህ አይነት ኑር፤

ካለ ፍርቃት ተረጋግቶ፤

ከምድራዊ ውጣ ውረድ ተለያይቶ፤

በልዝብ ቋንቋ ተግባብቶ፤ ምስጋናን አብዝቶ፤

የተገኘውን በልቶና ጠጥቶ፤

በማወቅና አለማወቅ ትንንቅ፤ ትእግስትን አብዝቶ፤

እጅግ ይከብዳል ከዚህ ብዙ መቆየት፤

ሕዝቦች ሁሉ እንዲህ በርቀት ከደቀቁበት፤

ግን ከፍታና ዝቅታ በጠፋበት።

ባለቤቴ በነኚህ ድሆች ልቧ ተነካ። ለድሆች የመደብነው ገንዘብ ወዲያውኑ
አለቀ። “ከእንግዲህ ከዚህ ሥፍራ መቆየታችን ለምንድነው? ቢይ እንሂድ” አልኩ
ኮከቤን። እርሷ ግን ልቧ ተንጠለጠለ። ኮከቤ ደግ ሴት ናትና፤ መንፈሷን ከዚህ ሥፍራ
ልታላቅቀው አልቻሉቸውም (አልፈለገችም)። በተለይ አንድ ሰው፡-

“ኑ እባካችሁ፤ ድሆችን ለመርዳት የማደርገውን ተመልከቱልኝ” እያለ
ሲጋብዘን፤ ኮከቤ ሰውዬውን ተከትላ መሄድ ፈለገች። እኔን ደግሞ አንዱ ዲያቆን፡-

“እዚህ ደርሰህ አሰቦን (አባታችን ቆመው የጸለዩበትን ዋሻ) ሳታይ ትሄዳለህ?”
ይለኛል። ገድላቸውን ሳነብ ያነባሁት እንባ ትዝ አለኝና፤ ተመልሶ እንደሚመጣ ሰው
ሆኜ ችላ አልኩት።

ኮከቤም፡- “እነኚህን ድሆች በተደራጀ መንገድ መርዳት ይቻል ይሆናልና፤
ወደዚህ ሰውዬ እንሂድ” ብላ ጨቀጨቀችኝ። እኔም፡- “እባክሽ ጊዜም የለን፤
አውቶብሱም ያመልጠናልና እንሂድ፤” ብዬ አከላከልኳት፤ ቅር እያላት አውቶብሱ
ውስጥ ገባን። መንገድ ስንጀመር፤ እህ! እያልን..... በሃሳብ ተዋጥን። የባለቤቴን
መንፈሳዊ ቅንኦት እንዳልነካም እየተጠነቀቅሁ ቀስ ብዬ ተናገርኩ፡-

“ኮከብዬ፤ እኔም እኮ ምኞቴ የሥጋ ያይደለ፤

ምነው መንፈሴ ከደሆቼ ወገኖቼ ጋር በተቀላቀለ።”

እርሷም እንዲህ አለች፡-

“እንዳየኸውና እንደተመለከትከው፡

በኢትዮጵያ በዝቷል ድሃው።

የተማረውም ያልተማረውም፤ ድህነትና ልመናን ሰልጥኖበት፤

ሆድ ሲርበው፤ እንጀራ ልመና፤ ከቤት ወደ ቤት ጉትት...ጉትትትት።

በጎስቋላ ሥጋ - በተጨማሪደፊ ፊት፤

ውስጣዊነት ሲተካ በውጫዊነት፤....

የኛስ ኑሮ ምንድን ነው ከዚያ ማዶ፤

ከአገር ከወገን ርቆ፤ ከባዕድ አገር ተሰዶ፤

ምንድነው የኛ ሩጫ፤ ለሥጋ ብቻ ተሰገብግቦ፤

ዘለአለማዊነትን አርቆ፤ ጊዜያዊነት አቅርቦ።

ገንዘብ ለመሥራት ተጣድፎ፤

ፍላጎትን አብዝቶ፤

በፍቅር ነዋይ ተጠምዶ፤

መንፈሳዊነትን ረስቶ።

የፈረንጅ አገር ምግብ በልተን ጠገብን፤

ከሁሉም በላይ ተራብን።

እንዴት እናርካ ጥማችንን?

ምን እናድርግ በኑሮአችን፤

ተወስነን እንዳንቀር ለራሳችን።

ከእንግዲህስ አቅማችን በፈቀደ፤ እኔና አንተ እነኚህን የደብረሊባኖስ ድሆች እንርዳ፤ እስቲ አስብበት፤” አለችኝ በአንክሮ። እኔም “እሺ....” አልኩ፤ ከልቤ (አብረውኝ እሺ የሚሉ ሰዎች እንዲኖሩ እየተመኘሁ)።

የገዳሙን ሥፍራ ለቀን ወደአቀባቱ ከፍ ከፍ እያልን ሰንወጣ፤ ከሩቅ የሚጣራ “ነገር” ያለ መሰለ።

የጸድቁ አባታችን ልጆች የሚኖሩበት የድሆች መንደር - በደብረሊባኖስ ያለ መንፈስ እኛን ከቶ ሊለየን የፈቀደ አልመሰለኝም።

አይረሳምና ሥራቸው፤ ድሆችን የሰበሰበው መንፈሳቸው፤

እሱው ሳይሆን አይቀርም ከሩቅ የሚጣራው፤

የአቡነ ተክለ ሃይማኖት ደግነታቸው።

ማንም ይሁን ማን የሰው ደግነቱ፤

የሩቁን የሚሰብ፤ ፍቅር ኃያል ነው ስበቱ፤

ደግ ሰው እጁን ሲዘረጋ መታየቱ፤

መንፈሳዊ አብሮነት ነው ሕይወቱ፤

ፍቅር፤ ደስታ ነው ውጤቱ።

እህህ!..ወይ የጊዜ ርዝመት፤

ቅጽበት እንደ ሺህ ዓመት።

ሲያደናቅፍ ደግነት፤

አብሮ መኖር ሲያቅት፤

ስጦታን መቀበል፤ መስጠትም ሲያዳግት።

አይከለከልም ምኞቴ፤

የጻዲቁን አባት መንፈሳዊ ሕይወት መመኘቴ፤

ለኔ ብቻ አይደለም፤ ለኢትዮጵያችን ሁሉ ቢዳረስ፤

በከተማም፤ በገጠርም - ያ የደበረ ሊባኖስ ደግ መንፈስ።

በቃ! በቃ! በቃ! ምድራዊት ኢትዮጵያ፤

በእውነት አንቺ ነሽ መስተዋት - የሰማዩን መመልከቼያ።

ኪሩቤል የሰይፍ ነበልባል የያዘብሽ፤

በምድርና በገነት መካከል - አንቺ ኬላ (ድንበር) ነሽ።

ለአብርሃምና ለዘሩ፤ የዘለአለም ምሕረቱ እንዲጸናልሽ፤

የማርያም ጸሎቷ አይለይሽ።

እምቤ ማርያም፤ ቤዛይት አለም፤

እግዚአብሔር ማርያም፤ የምንል ልጆቻሽ፤

እኛ የኢትዮጵያ ሕዝቦች የምንወድሽ፤

ተማጽንን-በሻል ዛሬ፤ ስለፍቅርሽ፤

ምልጃሽን አታቋርጧል፤ እንዳንጠፋ ከሃሳብሽ።

በመሬት የመኖር ግዴታችን እነኚህን ድሆች አብረናቸው እንድንቆይ አላደረገንምና፤ ቅር ቅር እያለን ተለየናቸው። በዛች አንድ ቀን ጧት፥ የብዙ ድሆች መንፈስ ሞቅታ ከዚህ ከምናየው አካላዊ አለም የተለየ ስሜት አሳድሮብን አዲስ አበባ ገባን፤ ከዚያም ጥቂት ቀናት አድረን በግድ ወደ ፈረንጅ አገር ተመለስን።

በረከተ ጸሎት

ቸሩ እግዚአብሔር አምላካችን፤

በመንፈስ - በሥጋ ፈጣሪያችን፤

ስንጨነቅ አንተው ነህ መጽናኚአችን፤

ስንፈራም አንተው ነህ ብርታታችን፤

ስንጠቃ አንተ ነህ መከታችን፤

አለማወቅ ሲያሳውረን፤ አንተ ነህ ብርሃናችን፤

አንተው ነህ እውነት - መመሪያችን።

አቤቱ አምላካችን፤ ተስፋችን - መመኪያችን፤

ባንተ መንፈስ ከልል ምንጊዜም እንድሆን፤

ጠብቅ ልጆችህን፤ ተመልከት ፍጥረትክን።

የሰማይ መንግሥት አልታይ ቢለን፤

እምነት ከእውነት አልሰምር ቢለን፤

በአለማዊነታችንም እንቅፋት ቢበዛብን፤

ምድራዊ ችግሮች ተስፋ ቢያስቆርጡን፤

ቸሩ እግዚአብሔር አምላካችን፤

ባንተ ነው ትኩረታችን፤

ባንተ ነው ተስፋችን።

ከጨለማ/ከጉድጓድ አውጣን፤

ቀናውንም መንገድ አሳየን፤

ድርጊቶቻችንን ሁሉ ወዳንተ እንዲያመሩ አድርግልን።

ወሳኝ ታሪካዊ ኩነቶች

በአገራችን የተፈጸሙ ኩነቶች(ክስተቶች) ሁሉ ምክንያት፣ መነሻና መድረሻ እንዳላቸው ይታወቃል። ሆኖም ሁሉም በብዛት እና በዝርዝር ቢጠቀሱ፣ እንደ ሰው አመለካከት፣ አጨቃጫቂና አወዛጋቢ ነው የሚሆኑት። እኛ ግን፣ ታላላቅ እና ወሳኝ ከሆኑ አያሌ ኩነቶች ውስጥ፣ ማንም በቀላሉ የሚያስተውላቸውን፣ አወዛጋቢ ያልሆኑት፣ ጥቂቶቹን ብቻ እየመረጥን፣ በእነኛ ላይ በመመርኮዝ ወደ እውቀት እና ወደ እውነት ለመጠጋት ነው ፍላጎታችን።

“ይህ ለምን ተፈጸመ? ይህስ ለምን ተደረገ?” እያልን ስንጠይቅ፣ ወደ አንድ አቅጣጫ ምልክታዎች እናመራለን። ይህም፣ በግልጽ ከሚታየው እና በአካላዊው አለም በቀላሉ ከሚተረጎመው እየተሻገርን፣ ምድራዊ ትርጉም ወደማይሰጠው መንፈሳዊ አለም ውስጥ ለመግባት እንደሚረዳን በመተማመን ነው።

የቀዳማዊ ወያኔዎች ትግል

በንጉሣዊው የኃይለ ሥላሴ ዘመን የተካሄደውን የቀዳማዊ ወያኔዎችን ጦርነት ያስታውሷል።

የጥንቶቹ ወያኔዎች ከምሥራቅና ከደቡብ ምሥራቅ ትግራይ የተውጣጡ ጦረኞች ነበሩ። እነርሱ፣ ምናልባት ቁልጭ ያለ የፖለቲካ መመሪያ ባይኖራቸውም፣ ሕዝቡ ከሚችለው በላይ ቀረጥ ስለተጨመረበት፣ በንጉሡ ከተጫነባቸው የኢኮኖሚ ውጥረት ለመላቀቅ ነበር ታጥቀው የተነሱት።

እንደ አውሮፓ አቆጣጠር፣ የጣልያን መንግሥት በ1890 ዓ.ም. ኤርትራን፣ በ1936 ዓ.ም. ኢትዮጵያን፣ ሶማሊያንም ጨምሮ ሲቆጣጠር ነበር። በ1941 ዓ.ም. እንግሊዞች እና ኢትዮጵያኖች ጣሊያኖችን ከዛ አካባቢ አባረሯቸው።

ጣሊያን ከኢትዮጵያ ተባብሮ ሲወጣ፣ ከኤርትራም ነቅሎ እንዲወጣ ስለተፈለገ፣ ከ1941 ዓ.ም. ጀምሮ እስከ 1952 ዓ.ም. ድረስ፣ ኤርትራ ለአስር ዓመታት ያህል በእንግሊዝ ጠባቂነት (protectorate) ሥር ነበረች። በዚህን ጊዜ (በ1943 ዓ.ም.) ነበር የቀድሞው የወያኔ ጦርነት የተቀሰቀሰው። የትግራይ ተቃዋሚ ኃይላት (ቀዳማዊ ወያኔዎች) በንጉሡ በኩል የተሰለፈውን የኢትዮጵያ ጦር ከፋኛ ስላጠቁ፣ የትግራይም መገንጠል የሚያስጋ ስለነበረ፣ እንግሊዝም በዚህ ሳቢያ ትግራይንም ከኤርትራ ጋር በአንድነት በበላይ ጠባቂነት (protectorate) ሳቢያ አስተዳድራለሁ እንዳይል፣ በወቅቱ ፈጣን እርምጃ መውሰድ አስፈለገ።

ስለዚህ፡ በንጉሡ ትእዛዝ፡ ቀዳማይ ወያኔዎች በአየር ኃይል ተደበደቡ። የወያኔዎች አመጽ ከሸፈ፤ እራስን በራስ ለማስተዳደር የተነሳሱት፤ ለመገንጠል የፈለጉም አልተሳካላቸውም። የወያኔዎች ትግል ተዳፍኖ ቆይቷል።

ባላባቶች ከያለበት እንዳይነግሡ።

እንዳትፈረካከስ አገራችን።

እንዲጠናከር ማእከላዊው መንግሥታችን።

በወያኔ አሳቦ እንግሊዝ እንዳይወስድብን ትግራይን።

እንዳይጋራ ሥልጣን የንጉሡን።

በቦንብ ተደበደቡ ወገኖቻችን።

በቀዳማይ ወያኔዎች ጦርነት ሳቢያ የትግራይ ሕዝቦች እንደ ጠላት በቦምብ መደብደባቸው እጅጉን ያሳዘናል፤ ይጸጽታልም። ሆኖም፡ “እሾክን በሾክ” እንዲሉ፡ ፈጣን እና የማይዳግም እርምጃ ስለተወሰደ፡ በንጉሡ ዘመን ኢትዮጵያችን ሳትከፋፈል፡ በአንድነቷ ጸንታ ቀረች።

ከዛ በኋላ (በኃይለ ሥላሴ ዘመነ መንግሥት) ለአንድነት በታገሉ ኤርትራውያን አርበኞች የአንድነት ፓርቲ (Unionist Party) ብርታት እና በኢትዮጵያም ከፍተኛ የመዋሃድ ፍላጎት ምክንያት፡ ኤርትራ ከኢትዮጵያ ጋር ተዋሃደች (አንድ ሆነች)።

ሆኖም፡ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ አንድነትን ያልፈለጉ ኤርትራውያን፡ ለትጥቅ ትግል እራሳቸውን አዘጋጁ። ኤርትራን ነጻ ለማውጣት መጀመሪያ ጀብሃ በኋላም ቫዕቢያ ከኢትዮጵያ መንግሥት ጋር ጦርነት ጀምረዋል።

የዳግማዊ ወያኔዎች ትግል/የኤርትራ መገንጠል

የበኋላ ወያኔዎች (ዳግማዊ ወያኔዎች) መንፈስም ከቀዳማዊ ወያኔዎች መንፈስ የተወረሰ (የቀጠለ) ይመስላል።

እንደ ኢ.አ. ከ1966 ዓ.ም. በፊት ጀምሮ፡ የኢሕአፓ የጦር ግንባር የሆነው የኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ሠራዊት (ኢሕአሠ) በሰሜን ትግራይ ውስጥ፡ አሲምባ በመባል ከሚታወቅ ሥፍራ፡ ታላቅ ምሽግ መሥርቶ ነበር። የዛን ጊዜ፡ የትግራይ ሕዝብ ነጻነት ግንባር (ትሕነግ) በኋላም የኢትዮጵያ ሕዝብ አብዮታዊ ዴሞክራሲ ግንባር (ኢሕአዴግ) በወቅቱ በከፍተኛ ደረጃ በጦር ተደራጅቶ ከነበረው የኤርትራ ነፃ አውጪ ጋር ግንባር ፈጥረው ነበር።

የኤርትራ ነፃ አውጪዎችም የጠላቱ ጠላት ወዳጄ ነው በማለት ትሕነነቸን (ወያኔዎችን) ተጠቀሙባቸው። ወያኔዎች ከኤርትራ ነፃ አውጪዎች ጋር ሲወዳጁ፣ የኢሕአፓን የጦር ግንባር (ኢሕአሠን) “እናንተ ኤርትራ የኢትዮጵያ ኮሎኒ (ቅኛ ግዛት) መሆኗን ከዳችኋል፤ ስለዚህ ኤርትራ ነፃ እንድትወጣ ፍላጎት የላችሁም፤” በማለት ትንኮሳ ጀመሩ። ቀጥሎም፣ “እናንተ የምትታገሉት ለኢትዮጵያ፣ እኛ የምንታገለው ለትግራይ ስለሆነ፣ ሂዱና እዛው አገራችሁ ሆናችሁ ታገሉ...” በማለት እና በሌሎችም በጥቃቅን ቅራኔዎች ጠመዷቸው፤ ቅራኔውም እየተባባሰ መጣ።

ትሕነግ እንደ አንዱ የፖለቲካ መመሪያ አድርጎ የወሰደው የኤርትራ መገንጠል፣ ከኢሕአፓ መመሪያ ጋር ተጻራሪ በመሆኑ፣ ቅራኔው እየሰፋ ሄደ። ከእንደዚህ አይነቱ የፖለቲካ ድርጅት መወዳጀት ያቃተው የኢሕአፓ የጦር ግንባር (ኢሕአሠ) ከትግራይ ለቆ መውጣት ግድ ሆነበት (ተገደደ)።

ከሰላሳ ዓመታት ጦርነት በኋላ፣ በወያኔዎች አጋዥነት፣ ኤርትራ ከኢትዮጵያ ተገንጥላ ራሷን የቻለች አገር ሆነችና ነፃነቷን አወጀች።

የኢትዮጵያን ሕዝብ ቁልቁል ወደ ረመጥ የነዳ፣ ፋሺስታዊው ደርግን የጣለ ወያኔ፣ ገና ከጥንቱም ከኢሕአፓዎች ጋር ባይጣላ፣ እነርሱንም አቅፎ፣ አብሮ መሥራት ቢችል ኖሮ፣ ምናልባት ይህ የርህራሄ ጎኑ አንድ ሊያስወድደው የሚችል መልካም ምግባር ይሆንለት ነበር። ይህ ሳይሆን ቀረና፣ በጊዜው የነበሩ ሌሎችም የፖለቲካ ኃይላት ሙሉ በሙሉ ከሕዝቦች ጋር ሳይሆኑ ቀሩና፣ “ሌሎችም ኩነቶች” በአገራችን ተፈጠሩና፣ ዳግማዊ ወያኔ ለብቻው አገሪቱን በሞላ ተቆጣጠረ። “የጠላቱ ጠላት ወዳጄ ባይሆንም፣ የጠላቱ (የደርግ) ጠላት ወዳጄ ሊሆን ይገባል፤” በማለት አብሮ ለመሥራት የተመኙ ሌሎች የፖለቲካ ድርጅቶችም ከወያኔዎች ጋር ሆኖ አገር መምራት አልቻሉም።

ወያኔዎች ሙሉ ኢትዮጵያን ሲቆጣጠሩ፣ ትሕነግ የሚለው መጠሪያቸው ቀረና ኢሕአዴግ (ኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ዴሞክራሲያዊ ግንባር) ሆነ።

ኢትዮጵያ ከደርግ አገዛዝ ስትላቀቅ፣ ኤርትራም ነፃነቷን ስታውጅ፣ በሁለቱም አገሮች ጦርነት አብቅቶ ሰላም የሰፈነ ይመስል ነበር። እየቆየ ሲሄድ፣ በተለይም ከባድማ ጦርነት በኋላ፣ የሚዋደዱ ሕዝቦችን የሚያጣሉ የአገር መሪዎች፣ እነርሱ ከአገራቸው ፍቅር ይልቅ የገዛ ሥልጣናቸውን የሚያስቀድሙ በመሆናቸው፣ ሰላም ደፈረሰ።

ለአድዋ ሰዎች አስመራ ቅርባቸው፣

የኖሩበት ሥፍራ ራማን ተሻግረው፣

ባህላቸው አንድ ነው መግባቢያ ቋንቋቸው።

ለአክሱምም ሰዎች ጎንደር ቅርባቸው፤

የኖሩበት ሥፍራ ተከዜን ተሻግረው፤

ባህላቸው አንድ ነው መግባቢያ ቋንቋቸው።

ኤርትራን ከትግራይ ማነው የገፋው?

ጎንደርን ከትግራይ ማነው የገፋው?

አብሮ እንዳይኖር ሕዝቡ፤

ማን ለማን ነው? ጠላት የሆነው።

ኤርትራ ነፃነቷን ስታገኝ በደስታ ብዛት ያለቀሱ እንደ ደስታቸው አልሆነላቸውም። መቼም ሰው ሆኖ ወገን ለወገኑ የማይቆረቆር የለምና፤ “ሠፊው የኤርትራ ሕዝብ በምን ሁኔታ ውስጥ ነው ያለው? ከፍቶታል ወይንስ ደልቶታል?” እያልን ስንጠይቅ ቆይተናል። ከግለሰቦች የምናገኘው መልስ ይለያያል።

አንዳንድ ሰዎች፤ አብዛኛው ኤርትራዊ ለብዙ ዓመታት ሲያልመው የነበረውን ፈጣን እድገት ሳያገኝ መቅረቱ ቅሬታ ውስጥ ሳይከተው አልቀረም ይላሉ። አንዳንዶች ደግሞ፤ ሠፊው የኤርትራ ሕዝብ ላይደላው ይችላል፤ ነገር ግን አይራብም፤ አይጠማም። የመንግሥቱም ስርዓት በሕዝቦች መካከል ከፍና ዝቅ የሚፈጥር ስላልሆነበት፤ በእኩልነት ያገኘውን ነጻነቱን እያጣጣመ፤ በመጠኑ ይኖራል ይላሉ።

አንዳንዶች፤ በተለይ በእድሜ ገፋ ያሉት፤ አሁንም ስለ ኢትዮጵያ ይቆረቆራሉ፤ እንዲህም ይላሉ፡- “ሕዝቦች ታግለው የሚፈልጉትን ቢያገኙ የሚጠላ የለም። ግን ወንድም የገዛ ወንድሙን እንዲጠላ የሚያደርግ በውሸት ላይ የተመሠረተ ፖለቲካ በጣሙን ያሳዝናል። ሰው ግን እውነትን በራሱ ፈልጎ በማግኘት ፋንታ፤ ሌሎች የፖለቲካ አቀንቃኞች የሚሉትን ብቻ እየሰማ በጥላቻ አለም ውስጥ ይዘፈቃል። ብዙ ሰው ከፍርታት የተነሳ የልቡን ከመናገር ይቆጠባል።

በአንድ ባህልና ልምድ፤ በአንድ ሃይማኖታዊና ስነ ልቦናዊ አመለካከት ያደጉ ወንድማማቾችን የሚያለያይ፤ በውሸት ላይ የተገነባ እኩይ የጥላቻ ፖለቲካ ነው ከሁሉም የሚያስከፋው። አሁንም፤ ደግ ጊዜ ቢመጣና ኤርትራ እንደገና ከእናት አገሯ ከኢትዮጵያ ጋር ብትዋሃድ ደስ ይለናል” ይላሉ።

አዎ! በኢሕአፓ ፓርቲ ውስጥ አብረውን ሲታገሉ የነበሩ ትውልደ ኤርትራ (ኢትዮጵያውያን)፤ የሁላችንንም ችግሮች የሚፈታ ርዕዮተ አለም አገኘን በማለት፤ ስለሁላችንም ብለው ታገሉ እንጂ፤ ኤርትራን ከኢትዮጵያ በመገንጠል እሳቤ እንዳልተነሱ “እኛ” እናውቃለን።

ኤርትራ ከእናት ኢትዮጵያ ተገንጥላ የብቸኝነት ነጻነቷን ብታውጅም፤ በታሪካዊ ጉዞዋ ሁሉ፤ የኤርትራ ሕዝብ መንፈስ ከኢትዮጵያውያን መንፈስ ተለይቶ እንደማይታወቅ፤ ብዙዎቻችን ይገባናል።

ነፃነት ሲባል ስሙ አንድ፤ ግልጋሎቱም የጋራ የመሰላቸው፤

እጅግ አዝነዋል ከልባቸው፤

“ኢትዮጵያ ስትጠላ፤ የኤርትራም ነፃነት ትርጉም ያጣል” ብለው።

ቅር ያላቸው፤

አገር ለቀው የወጡ፤ እንደገና ስደትን መርጠው፤

የሰላምና የፍቅር መርሆ ይዘው፤

“ካብ መንጎ ኤርትራ፤ ካብ መንጎ ትግራይ፤

ምዕብዳን ምዕብዳኑስ አውሮፓ ይሃሸይ” ብለው።

እንደወጡስ ከዛ አይቀሩም፤ ይመለሳሉ ካገራቸው፤

ለአንድነት ይቆማሉ ጎሳና ሃይማኖት ሳይለያያቸው።

አንድላይ እንቀድሳለን፤ ልጆቻችን ከልጆቻቸው፤

ይዋሃዳል እጣናችን ከእጣናቸው፤

አንድ ላይ እንሰግዳለን፤ በመስጊዳችን በመስጊዳቸው፤

ይህ ብቻ ነውና መፍትሔው፤

በሥጋውም በመንፈሱም ለሚኖር ሰው።

ምናልባት እስከዛሬ በተፈጠሩት አወዛጋቢ የፖለቲካ ኩነታዎች (ክስተቶች) ምክንያት፤ ለወደፊት የሚፈጠረው በግልጽ ተለይቶ ላይታወቅ ይችላል እንጂ፤ እኛስ በሚሰማን መንገድ ቢሆን፤ ለወደፊቱ፤ ካለ ኢትዮጵያ ኤርትራ ብቻዋን መሆን ይከብዳታል። ኢትዮጵያም ካለ ኤርትራ ብቸኝነት ይሰማታል።

መሰናከሎች ከታለፉ በኋላ፤ ለሁላችንም የዴሞክራሲ፤ የአንድነትና የሰላም ጊዜ በቅርብ መምጣቱ አይቀርም፤ እግዚአብሔር ለእርሱ የሆኑትን ሕዝቦች በምድር ላይ በሰላም ለመኖር እንዲችሉ ያደርጋቸዋልና።

ጠንቋይ ያሰማራቸውን እባቦች የዋጣቸው፤ የኤርትራንም ባሕር ለሁለት የከፈለ የሙሴ ብትር፤ አሁንም ሥራውን ይሠራል በሰውር። ከእንግዲህ፤ ከኢትዮጵያ ብቻ አይደለም፤ ከኤርትራም ተነቅሎ ይወጣል እርኩስ መንፈስ፤ ወደ ሳይሆን በግዱ።

በሕዝቦች መካከል የሚኖር የእግዚአብሔር ፍቅር የተጣሉትን ያስታርቃል፤ መልሶም አንድ ያደርጋቸዋል። የኤርትራም ሕዝብ የቅርብ ጊዜ ያይደለ፤ የሩቅ ጊዜ ታሪኩን ሲያስታውስ፤ በመንፈስ የሚቀርበውን ሕዝብ ከአካባቢው ይፈልጋል፤ የዛን ጊዜ፤ ኤርትራችንም፤ ኢትዮጵያችንም በነጻነትና በእኩልነት ላይ በታነጸ አንድነት፤ የሚጠብቃትን የአምላኳን ሰላምና ፍቅርን ይዞ እንደምትዘልቅ “ይህ መጽሐፍ” ያውቀዋል።

- ያቺ የነፃነት፣ የፍቅር፣ የሰላም፣
- የእኩልነትና የአንድነት ባንዲራ፣
- ከመሃል ኢትዮጵያ የተተከለች፣
- የምታውለበልብ በኢትዮጵያ ጣራ።
- ለአንድ ሕዝብ ታጭታ የተቀመጠች ሙሽራ፣
- አሁንም አለች በኢትዮጵያ፣ እንዲሁም በኤርትራ።

የዳግማዊ ወያኔዎች ጠስ

ኢትዮጵያ ሕዝቦቿን ሁሉ የምታቅፍ መሆኗ እንዳይታወቅ፣ ሕዝቡን በሃይማኖት እና በጎሳ እየከፋፈሉ ለማጣላት፤ በፖለቲካም ሕዝቦች የሚፈልጉትን እንዳያውቁ ለማድረግ፤ የኢትዮጵያ መሪዎችም የሥልጣን ዘመን በኢትዮጵያ ብሔረሰቦች መከፋፈልና እርስ በርስ መጣላት ላይ የተመሠረተ እንዲሆን ተስተላክሎ ከተቀመጠ ቆይቷል።

ለወደፊቷ ኢትዮጵያችን አንድ ነገር እናድርግ ብለው የተነሱ ብዙዎች ነበሩ። ለአንድ አገር ሲባል መስማማት ያቃታቸው ኃይላት ሁሉ፣ ተስማምቶ አብሮ መሥራት አለመቻል ዋናው ምክንያቱ፣ ከጥንትም በኃይል ሥልጣን የጨበጡት ወያኔዎች አሁንም ይህ ኃይላቸው እንዳይቀንስባቸው ሲሉ፣ በስምምነት አብሮ መሥራትን አልወደዱም። የእነርሱ ፍላጎት ሕዝቦችን በወቅቱ በነበሩ ልዩነቶች (ፖለቲካ፣ ጎሳና ሃይማኖት...) እርስ በርስ እያጋጩ፣ በሥልጣን ለመቆየት ነበር።

የአገር መሪዎችን የፖለቲካ አቅጣጫ በመገምገም፣ ይህ የወያኔ መንግሥት ለኢትዮጵያ ሕዝቦች የማይዛልቅ መሆኑን የተረዱ ጥቂቶች አልነበሩም። በእርግጥ የኢትዮጵያ ሕዝብ “ሁሉም በስነ ስርዓት ይፈጸምልን..” በማለት፣ ከቀን ወደቀን ሲፈጸም የተመለከተውን ኢድሎአዊነት ተቃወመ እንጂ፣ ከደርግ በኋላ ወያኔም ሆነ ማንም ሥልጣን ቢይዝ ግድ አልነበረውም።

አብዛኛው የትግራይ ሕዝብ መገንጠልን የማይሻፍቱ ቁም በቀል የማያውቅ ስለሆነ፣ ከጥንትም በንጉሡ፣ በኋላም በደርጉ፣ በደል ቢደርስበትም የትግራይ ሕዝብ የኢትዮጵያን ሕዝብ አልጠላም (አይጠላም)። ዳግማዊ ወያኔዎች የትግራይን ሕዝብ አይወክሉም። የትግራይን ሕዝብ ከእናት አገሩ ከኢትዮጵያ የሚገነጥለው ኃይል አይኖርም። አንዳንድ ፖለቲከኞች፣ “ትግራይ ከእናት አገሯ ተገንጥላ፣ ሕዝቦቿም ለብቻቸው ነፃነታቸውን ያውጃሉ፤ አሊያም ከኤርትራ ጋር ይቀላቀሉ..” ብለው የሚያስቡ ነበሩ። ነገር ግን፣ ይህ ሊሆን እንደማይችል፣ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በተፈጠረው ታሪካዊ ክስተት መረዳት ይቻላል።

ሕዝቦችን በጎሳ በመከፋፈል ላይ የተመሠረተ የአስተዳደር ፍልስፍና፣ የተለያዩ ጎሳዎችን (የሕብረተሰብ ክፍሎችን) በግድ አንድ በማድረግ ላይ ከተመሠረተ የአስተዳደር ፍልስፍና አይሻልም። በእርግጥ በእኩልነትና በዴሞክራሲያዊ ነፃነት ላይ ያልተመሠረተ አንድነት ምንም ትርጉም የለውም። መፍትሔው በቅድሚያ ዴሞክራሲያዊ ነፃነትና እኩልነት፣ ቀጥሎም አንድነት ነው።

እኩልነት ሲባል፣ በሃብት አለመበላለጥን ብቻ አይደለም የሚያመለክተው። አንዱ የሕብረተሰብ ክፍል በሌላው ላይ የበላይነት ሳያሳይ፣ በሃብት መበላለጥ ኖረም አልኖረም ሕዝቦች ሁሉ በሰብእናቸው ተከብረው፣ የሁሉም ኢትዮጵያዊነት በእኩልነት ሲታይ፣ ያ ነው እኩልነት። አንዱ የሕብረተሰብ ክፍል በሌላው ላይ የበላይነት እያሳየ፣ በአገራችን አንድነት አለ ቢባል ግን፣ ያ አንድነት የይስሙላ አንድነት ነው የሚሆነው እንጂ፣ በውስጡ ፍቅር እና ሰላምን ያካተተ ፍጹማዊ አንድነት ሊሆን አይችልም።

ዳግማዊ ወያኔዎች ደግ አሳቢዎች ቢሆኑ እንኳን፣ ነገሮችን በተገላቢጦሽ ነው የሚመለከቱት። የሚገርመው ነገር፣ ደጋግ ሃሳቦችን ከኢሕአፓ ይኮርጁና፣ በተገላቢጦሽ ያስቀምጡታል። ለምሳሌ ኢሕአፓ፣ “ሕዝቦች በቅድሚያ ለእኩልነትና ለዴሞክራሲያዊ ነፃነት መታገል አለባቸው..” ሲል የነበረው፣ በዚህ መሠረት የሚመጣ አንድነት ፍጹማዊ መሆኑን ስለሚገነዘብ ነው።

ኢሕአፓ የሰው ልጆችን ዴሞክራሲያዊ መብት ከግለሰብ እስከ ብሔረሰብ ለማረጋገጥ ሲሞክር፣ “የማንኛውም ብሔር የራሱን እድል በራሱ የመወሰን ዴሞክራሲያዊ መብት እስከመገንጠል (መገንጠልንም ጨምሮ) የተጠበቀ ነው” በሚል ፖሊሲ ነበር። የዛን ጊዜ፣ “ይህ ፖሊሲ ከውጪ የተቀዳና ለኛ ለኢትዮጵያኖች የማይሆን ነው፤ ይህ ፖሊሲ አገር የሚከፋፍል ገንጣይ ነው...” የሚሉ፣ በውስጥ ታዋቂነት “አንድነት በእኩልነት” በሚል መርህ የተነደፈውን የትግል ጉዞ

(እስትራተጂና ታክቲክ) - ቀናውንና የሰዎችን ሰብአዊ መብት የማያስደፍረውን ፍቅር፣ ዴሞክራሲና የእኩልነት መንፈስ ያልተለየውን መነሻና መድረሻ አላዩትም።

“የማንኛውም ብሔር የራስን እድል በራስ የመወሰን ዴሞክራሲያዊ መብት እስከመገንጠል (መገንጠልንም ጨምሮ) የተጠበቀ ነው” ሲባል፤ በቅድሚያ መሟላት ያለባቸው መስፈርቶች ይኖራሉ። እነኚህም መስፈርቶች - በሃማኖትና በተለያዩ ስነ ልቦና የሚገናኙ፣ አንድ ቋንቋ የሚናገሩ፣ አንድ ባሕል ያላቸው ሕዝቦች፣ ከሌሎች ተለይተው በአንድ የጂኦግራፊ ክልል ተወስነው የኖሩ ሲሆን እና፤ ከሌሎች ተለይተው የራሳቸው የሆነ ታሪክ ሲኖራቸው ነው።

ዴሞክራሲ ከሰብአዊ መብት ጋር የተያያዘ በመሆኑ፣ ኤርትራውያንም በራሳቸው አንድ አገር የመሆንን መሥፈርት ስለሚያሟሉ፣ ኢሕአፓ የኤርትራ ሕዝብ ከፈለገ፣ የራሱን እድል በራሱ የመወሰን መብቱ መከበር አለበት አለ እንጂ፣ ኤርትራ እንድትገነጠል ምንም ያደረገው ድጋፍ የለም። ሕወሓቶች ግን ኤርትራ እንድትገነጠልላቸው ይፈልጉ ነበር። ምክንያቱም ትግራይ ብትገነጠል፣ የኤርትራ ከኢትዮጵያ ጋር መሆን አይመቻቸውም።

በእርግጥ፣ ከደርግ በፊትና በደርግ ጊዜ በኢትዮጵያችን ውስጥ ከላይ የተጠቀሰውን መስፈርት በከፊልም ሆነ በምልአት የሚያሟላ ከኤርትራ በስተቀር ሌላ ማንም አልነበረም። ባሁኑ ጊዜ ግን፣ እነርሱ፣ ጸረ ዴሞክራሲ የሆኑት እውነተኛ አገር ገንጣዮች፣ ከተጠቀሱት መሥፈርት መካከል አንዷን (ቋንቋን) ብቻ ይዘው፣ የኢትዮጵያን ሕዝቦች በዘር መከፋፈል ጀመሩ። ለከፋፈሏቸውም ሕዝቦች መገንጠል እንዲያመቻቸው፣ ተገንጥለውም እራሳቸውን እንዲችሉ፣ ሰፋፊ የጂኦግራፊ ክልል፣ አበጁላቸው። አንድ መንግሥት በራሱ አነሳሽነት አንድ ክልል አበጅቶ፣ “ከዛሬ ጀምሮ በዚህ ክልል ውስጥ የምትኖሩ እራሳችሁን በራሳችሁ የማስተዳደር መብታችሁ የተጠበቀ ነው..” ቢል፣ የሕዝቡን ዴሞክራሲያዊ መብት ነጥቆ ለራሱ አድርጓል።

ከኤርትራ ሠራዊት ሌላ፣ ኤርትራን ከኢትዮጵያ ልገንጥል ብሎ የተነሳ፤ ኤርትራን ከኢትዮጵያ መገንጥል እንደ ዋነኛ ፖሊሲው አድርጎ የወሰደ ሕወሓት (ሕዝባዊ ወያኔ ሓርነት ትግራይ) ብቻ ነበር።

“የባል ወይም የሚስት ዴሞክራሲያዊ መብት እስከመፋታት - መፋታትንም ጨምሮ” የተጠበቀ መሆኑን እናውቃለን። ይህ ማለት “ተጣሉ/ተፋቱ” ማለት አይደለም። መልካሙን ጎን ለተመለከተው፣ በፍቅር ተዝናንታችሁ ኑሩ ማለት ነው እንጂ፣ እንዲጣሉ እንዲፋቱም የሚገፋፋ አይደለም። ለመፋታት የሚያበቃ ሁኔታ ከመጣ ግን የመፋታት መብታቸው በሕግ የተጠበቀ ነው። ለሰው ልጆች ሁሉ የመግባቢያ ቋንቋን የፈጠረ ችሩ እግዚአብሔር ይመስገን፤ ሊቃውንት የታሪክ

አዋቂዎችና ፖለቲከኞች ከሚያስቡት ሁሉ ባሻገር፤ ይህንን በቀላሉ የሚረዱ የኢትዮጵያና የኤርትራ ልጆች ብዙዎች ናቸው። ጊዜያዊ ጥቅማ ጥቅሞችን የፈለጉ ግን፤ የሰውን የመግባቢያ ቋንቋ እነርሱ በሚፈልጉት መንገድ እያጣመሙ ይጠቀማሉ።

እውነታው እንዲህ ነው፡- የመገንጠልን መስፈርት የሚያሟላ ዛሬም ሆነ ለወደፊት በኢትዮጵያችን ሊኖር አይችልም። ስለዚህ፤ ዴሞክራሲን ከሚያቀነቀኑ አሕጉራትና የፖለቲካ ድርጅቶች በቁንጽሉ የተወሰደ፤ ዛሬ በኢሕአዴግ ሕገ መንግሥት ጸድቆ የተቀመጠ አንቀጽ 39 ለኢትዮጵያችን እንደሚያሠራ ግልጽ ነው። “አውቆ የተኛ ቢቀሰቅሱት አይነሳም፤” እንደሚባል ሁሉ፤ በጥፋት ጎዳና እየተሰነካከለች ያለችውን ኢትዮጵያችንን “እባካችሁ ቀናውን መንገድ እናስይዛት...” ቢባልም፤ አውቆ የተኛ ሁሉ እንቅልፉን እየለጠጠ፤ ቢነቃም፤ ጆሮ ዳባ ብሏል።

የኢትዮጵያ ሕዝቦች ብዙ ቆይተው፤ በመጎዳታቸውና እየተጎዱም ሳሉ፤ የጎሳ ፖለቲካ የማያዋጣቸው መሆኑን፤ ኢትዮጵያችንን እንደሚከፋፍላት፤ ጉዳት ላይም እንደሚጥላቸው ተገነዘቡ። ተቃዋሚ (ተቀናቃኝ) የፖለቲካ ድርጅቶች፤ ከሕዝቦች ሁሉ ጋር ተባብረው፤ በዴሞክራሲ ተወያይተው፤ አገራቸውን አስቀድመው፤ ለእርቅ፤ ለሰላም፤ ለሕብረትና ለአንድነት መነሳት ስላቃታቸው፤ የዳግማዊ ወያኔዎች አገዛዝ ተጠናከረ።

ደርግ የወደቀው በዳግማዊ ወያኔዎች ትግል ብቻ እንዳልሆነ እየታወቀ፤ እንዲህ የትግራይ ዜጎች (ከጥቂት የሌሎች ብሔረሰቦች ጋር) ብቻቸውን አገሪቷን ሲገዙ ማየት ያልፈለጉ እጅግ አዘኑ። ከትግራይ ተባብሮ ጎንደር፤ ከጎንደርም ተባብሮ ሱዳን የገባውም፤ በየጫካው የተጣለው፤ የኢሕአፓ ወታደር (ኢሕአሠ) ቀባሪ ያጣው፤ እንዲሁም ከመላው ኢትዮጵያ በየአገሩ የተሰደደው፤ የሞተውም፤ ያልሞተውም፤ አሁንም በመንፈሱ እውነትን እንደጨበጠ ነው ያለው። ብሩህ ተስፋ የሚታያቸው፤ ተነሱ - ተነሱ እያሉ የሚቀሰቅሱን፤ አሁንም የሚታገሉ ብዙሐን ናቸው። ወድቀን አልወደቅንም፤ ብዙ ጎበዛዝት አሉ ከጎናችን።

የኢሕአፓና የሌሎችም የፖለቲካ ድርጅቶች መሪዎች፤ በወያኔዎች ሲታሰሩ፤ ሲገደሉ፤ ይህን እና የመሳሰለውን የታሪክ መጥፎ ጎን የሚመዘግብ የሕዝቦች አይምሮ አልተኛም። ስለዚህ የኢትዮጵያችን ነገር፤ ከሸማግሌዎች አይምሮ የማይጠፋ፤ ወጣቶችን የሚቆጠቁጣቸው፤ ልጆቻችንና የልጅ ልጆቻችንም የማይረሱት ጉዳይ ሆነ።

ከደርግ 17 ዓመታት የግዛት ዘመን በኋላ፤ በ27 ዓመታት የኢሕአዴግ (ወያኔ) የግዛት ዘመን ውስጥ መጠነኛ ለውጦችን ብናስተውልም፤ በሁሉም አቅጣጫ እንዳሰብነው አልሆነም። በታሕታይ መዋቅሮች (እንደ ቤቶች እና መንገዶች የመሳሰሉ ጥቃቅን ለውጦች) ላይ መጠነኛ መሻሻል ተደርጓል። ላዕላይ መዋቅሩን ጨፍድደው

የያዙት አመራሮች ግን፣ አገሪቷን ወዴት እየመሯት እንደነበረ “ለእኛ ለሚታየን” ግልጽ ቢሆንም፣ እጅግ በሚያስገርም ጥበባቸው ሠፊውን ሕዝብ አሞኝተው ቆይተዋል።

ክርስቲያኑ የሱዳን ሕዝብ ሳይሰልም በፊት፣ ከጥንት ኢትዮጵያ የሚለው ስም በምሥራቅ አፍሪካ የሚኖሩትን ሁሉ የሚያጠቃልል ነበር። አንድ የነበረው ታላቅ ሕዝብ ተከፋፈለና ታላቋ ኢትዮጵያ ትንሽ አገር ሆነች። ምናልባት አሁንም ይህቺን ትንሽ አገር እንደገና ትንሽ ለማድረግ፣ ከተቻለም ለማጥፋት የሚፈልጉ ኃይላት ይኖሩ ይሆናል። ግን፣ ጥሩ መንግሥት እንዳይመጣ የታገሉ የእርኩስ መንፈሶች ሴራ በዚህ አይቀጥልም።

- በአራቱም ማዕዘን አለምን ዞሯታል፤
- እየደጋገመ ሕዝቦችን ቀጥቅጧል፤
- ኢትዮጵያን ለመምታት እቅድ ተዘርግቷል፤
- የሰይጣን ክፉ አይን አክሱምን አይቷታል፤
- ረዳት እንዲሆኑት ብዙ ሰው መልምሏል፤
- ግን የእሳት ግርግዳ አቃጥሎ ገርፎታል።
- ደጉ ብሔረሰብ አስተውሏል ገብቶታል፤
- አምሃራይ ከትግራይ የማይለይ ሆኗል፤
- የአሮማይ ፍቅር ኢትዮጵያን አዳርሷል።

ምዕራፍ አስራ አንድ

በኢሕአዴግ ምትክ አዲስ መንግሥት

ኢሕአዴግን ስለተካው “አዲስ” መንግሥት ውስጠ ጠባይ - ከዚህ መጽሐፍ ምልክታ አንጻር - ይህ እንዴት እንደሆነ፣ መጻፉ እና ለታሪክ መቀመጡ ግዴታ ስለሆነ፣ ካስተዋልናቸው አንዳንድ ምድራዊ/ሰማያዊ ክስተቶች ጥቂቶቹን ፈንጠቅ ለማድረግ፤ “ጅብ ክሄዶ ውሻ ጮኽ፤” እንደሚባለው እንዳይሆንብን፤ በጊዜው ሥልጣን የያዘው መንግሥት፣ ጥሩና መጥፎ ጎጥን በመናገር፣ የከፋው እንዳይመጣ የሚሻለውን እንድንመርጥ፤ የሚሰማን ሁሉ በደንብ እንዲሰማን፣ የምናውቀውን በደንብ እንድናውቅ፣ ካየነው እና ከሰማነው ተነስተን፣ አንዳንድ አስተያየቶችን ማቅረብ ግዴታ ስለሆነብን፤ ከኢትዮጵያችን መጻኢ ጋር የሰሜቶቻችን ግለት አሁንም ስላልበረደ፤ መርሳት የሌለብንን እንዳንረሳ፣ ትኩረት መስጠት ላለብን ሁሉ ትኩረት እየሰጠን፣ ለጋራ ችግሮቻችን ሁሉ የማያወላዳ የጋራ መፍትሄ እስክናገኝ ድረስ፣ በሃሳብ መቆየቱ፣ ሊመጣ ያለውን ለማስተዋል ስለሚጠቅም፤ ለዘወትር ጸሎታችን እንደ ማስታወሻያ፤ ፈጣሪያችንንም እንደ መለመኛ፣ መማጸኛም ይሆን ዘንድ፣ እንደሚከተለው አቀረብን።

ኢትዮጵያችን ከመንግሥት እና ከመሪዎቿ ጋር ከመጥፎ ወደ በጣም መጥፎ ተለውጣለች፤ የሕዝባችንም ሁኔታ ከመራር ወደ በጣም መራር ተሸጋግሯል። በእኛ ላይ ስቃይ እና መከራ የበዛው፣ ኢትዮጵያን ለማጥፋት የተነሳው ኃይል ሥጋዊ ብቻ አለመሆኑን (ጥቂት የማይባሉ እርኩሳን መናፍስት እንደዘመቱብን)፣ እኛ አስቀድመን ባለመረዳታችን እና፣ በፍጹም ሰብአዊነታችን አንድነትን ሸተን ባለመነሳታችን የተነሳ መሆኑን ነው ከዚህ ቀጥሎ የከተብነው።

አሮጌው ኢሕአዴግ በአዲሱ መንግሥት ሲተካ

አዲሱ መንግሥት የምንለው፣ ወያኔዎች በሕዝብ ግፊት ሥልጣናቸውን ለቀው ሲሄዱ የተረከበውን፣ በኢትዮጵያ አዲስ የተመረጠው ጠቅላይ ሚኒስቴር ዶክተር አቢይ አህመድ የሚመራውን መንግሥት ነው። የዚህን መንግሥት ውስጠ ጠባይ፣ ብዙ ሰዎች፣ ከራሳቸው ከደግነታቸው ብዛት ይሁን፣ ከክፋታቸው ብዛት ይሁን፣ በደንብ ይረዱት ዘንድ አልተቻላቸውም። መንግሥትም በበኩሉ የሚፈጽማቸው ሁሉ፣ እጅግ

የረቀቁና ለብዙ ሰዎች በቀላሉ የማይተረጎሙ በመሆናቸው “በተደበቀ አጀንዳ” ጥሩ ጎኑን እያሳዩ፣ ወደ ሥልጣን የመጣ እና፤ ሲጀምር (እ.ኤ.አ. 1912 ዓ.ም.)፣ በብዙዎች አድናቆትን ያተረፈ መሪ ነው።

አንድ ቋንቋ በሚናገሩ፣ አንድ አይነት ሃይማኖት ባላቸው በኤርትራ እና በኢትዮጵያ መካከል የነበረውን አለመረጋጋት ለማስፈን፣ ዶክተር አቢይ አህመድ (ጠቅላይ ሚኒስቴር) የወሰደው ሰላምን የማስፈን እርምጃ፣ የአለም ኖቤል ሽልማትን (Nobel Prize) አስገኝቶለታል።

ይህ “አዲስ” የተሰኘ መንግሥት ሥልጣን ከተረከበ ጀምሮ፣ (በተለይ ከመጀመሪያው አንድ ዓመት የሥልጣን ዘመን በኋላ ጀምሮ)፣ በኢትዮጵያችን ውስጥ እጅጉን ዘግናኝ የሆኑ ግጭት ተፈጽመዋል፣ እየተፈጸሙም ነውና፤ “ይህ ለምን ተፈጸመ? ይህስ ለምን ተደረገ?” እያልን እራሳችንን እንድንጠይቅና፣ ወደ እውነት ለመጣጋት እንዲያመቸን፣ አንዳንድ ወሳኝ የሆኑትን ኩነቶች (ከስተቶች) እንመልከት።

“አዲሱ” መንግሥት ሥልጣን ከያዘበት ጊዜ ጀምሮ፣ መሠረታዊ የአገዛዝ ስልቱ ከወያኔዎች የአገዛዝ ስልት አልተቀየረም። የኢትዮጵያ ሕዝብ ቃሉን የሚሰማለት መንግሥት እስካሁን አላገኘም። የፖለቲካ ፓርቲዎች የመብዛታቸውን ያህል፣ በየለበት ወሬ በዛና፣ ኢትዮጵያዊ የሆነ (በውስጡ ለሚኖሩ ሕዝቦቿ ሁሉ የሚጠቅም) ርዕዮተ አለም (ideology) ጠፋ።

ከረጅም አስከፊ ጊዜያቶች (ከወያኔ የ27 ዓመታት አገዛዝ) በኋላ፣ የጠቅላላ ሕዝቦች ፍላጎት እና ምኞት “ለውጥ! ለውጥ! ለውጥ!” ስለነበረ፣ በሕዝቦች ጩኸት እና ሰላማዊ ሰልፎች ብዛት “ለውጥ” መጣ። ለውጥ ፈላጊው ሕዝብ አዲስ “ለውጥ” እየመሰለ የመጣውን “ለውጥ” ለውጥ ነው ብሎ ተቀበለው። እውነትም፣ አንዳንድ አንጻባራቂ ግንባታዎች ይታያሉ፤ የአገር ሉዓላዊነት ሳይጠበቅ፣ ሕጻን ልጅ ሲያለቅስ ማባባያ ከረሜላ እንደሚሰጠው አይነት።

በአንድ በተወሰነ ወቅት፣ ጠቅላላ የኢትዮጵያ ሕዝቦች ንቅት ብለው፣ እጆቻቸውን አጣምረውና ወደ ሰማይ ሰቅለው፤ “እኛ ሁላችንም አንድ ነን፤ አትለያዩን” እያሉ የጮሁት ጩኸት ትንሽ ከምድር ከፍ በማለቱ ትንሽ ለውጥ አመጣ። ለውጡ ሲመጣ፣ ከቤተ መንግሥት “እኛኮ ስንኖር ኢትዮጵያውያን ስንሞት ኢትዮጵያ ነን..” የሚል፣ እጅግ የሚማርክ፣ ሌላ ድምጽ ተሰማ። የዛን ጊዜ፣ እጆቻቸውን አጣምረውና ወደ ሰማይ ሰቅለው የነበሩት ሁሉ ተረጋግተው “አሜን፣ አሜን፣ አሜን..” በማለት ደስታቸውን ገለጡ። እነርሱ ግን፣ የዛን ጊዜ፣ ለማን አሜን እንደሚሉ አላወቁትም ነበር።

ከአሮጌው ኢሕአዴግ ተነስቶ እራሱን በአዲሱ የተካው መንግሥታዊ መስተዳደር፣ “እርሱስ ጥሩም ባይሆን ሻል ያለ መንግሥት ሳይሆን አይቀርም፤ አንዳንድ መሠረታዊ ለውጦችም ይደረጉ ይሆናል” በማለት፣ በተስፋ ስንጠባበቅ መቆየታችን “ለካስ በሕልም አለም ውስጥ ነበርን!” እስክንል ድረስ አድርሰናል። ያቺ ትንሽ የተስፋ ዝናብን ያቀፈች ዳመና በየት በኩል ነፍሳ መቼ እንደምትዘንብልን አልታወቀም።

ምንጊዜም፣ የመጥፎ ነገር ተቃራኒው ጥሩ ነው መሆን ያለበት። ስለዚህ፣ ሕዝብ የጠላውን ኢሕአዴግ አዲሱም መንግሥት የሚጠላው ከሆነ፣ እርሱ ጥሩ መሆን አለበት ብለን አስበን ነበር፤ እንደታሰበው አልሆነም። አዲሱ መንግሥት ከሕዝቡ ጋር ሆኖ ወያኔዎችን ቢጠላቸው ኖሩ፣ እነርሱን ከክፉ ሥራቸው ቶሎ ይቀጫቸዋል፤ የእነርሱን መጥፎ ሥራቸውን አውግዘ፣ በምትኩ ጥሩውን አስተዳደር በተግባር ያሳየናል ተብሎ ነበር የታሰበው። ሁሉም እንዳሰብነው ሳይሆን ቀረ።

የአንድ አገር መሪ የአንድ ድርጅት አባል ከሆነ፣ በአንድ በኩል የሚያምንበትን የድርጅቱን አላማ እየደገፈ፣ በሌላ በኩል የአገሪቱን ሉዓላዊነት (sovereignty) ማስከበር ያዳግተዋል። ለምሳሌ፡- ለጸጥታ አስከባሪነት (ፖሊሲነት) የሚመረጡ፣ ሁሉም የአሮሞ ነጻነት ግንባር (አነግ) አባሎች ቢሆኑ፣ እነርሱ የቆሙለትን ማንኛውም የድርጅታቸውን አላማ የሚያደናቅቁ እንቅስቃሴ ለማፈን፣ የማይወስዱት እርምጃ አይኖርም፤ ሲያሰኛቸው ያስራሉ፤ ሲያሰኛቸውም ይገድላሉ። የዚህም መንግሥት አሰራር ከዚህ የተለየ አልሆነም።

መመሪያዎች ከቤተ መንግሥት ሲወጡ፣ በአንድ በኩል ከጥንትም ከኢሕአዴግ ጋር በነበረ ትስስር፣ በሌላም በኩል፣ ከአሮሞ ነጻነት ግንባር (አነግ) አላማዎች ጋር የሚገናኙ¹⁹ ስለመሰለን፣ እጅጉን እየሰጋን፣ እየተጨነቅን እና እያዘን፣ አንዳንድ ጊዜ፣ የአንድነትን መንገድ የሚያሳዩ የሚመስሉ፣ እጅግ በሳል ንግግሮችን ስንሰማ፣ በሌላም ጊዜ፣ እጅግ የወረዱ፣ ከፋፋይ ንግግሮችን ስንሰማ፣ በዚችው በኢትዮጵያ ምድር ውስጥ የሚተገበሩትን የክፉና የደግ ሥራዎች መገለጫ የሆኑትን ትእይንቶች - አንዱን ከሌላው (ክፉውን ከደጉ) ለያይቶ መመልከት እስኪያቅት ድረስ፣ ለዓመታት በዝብርቅርቅ አለም ውስጥ ቆይተናል።

ብዙ የሚያውቁ አዋቂዎች፣ በውስጣቸው ግን ብዙ እውነት የሌላቸው፤ ከነኚህም መካከል የአገር መሪዎች - ጸሓፊዎች፣ ሰውን ዝም ማሰኘት የሚችሉ ተናጋሪዎች - የበዛውን እውቀታቸውን ብትን ሲያደርጉት፣ አብዛኛው ውሸት መሆኑን

¹⁹ <https://www.britannica.com/biography/Abiy-Ahmed>

ያላወቁ የዋሃን፣ አይምሮአቸውን በከንቱ ወሬ እያጣበቡ፣ እውነትና ውሸቱን መለየት እስከሚያቅታቸው ድረስ ይሰነካከላሉ።

ገበሬዎች፣ አርብቶ አደሮች፣ ነጋዴዎች፣ አስተማሪዎች ወ.ዘ.ተ. መጥፎ መንግሥት በአንድም ሆነ በሌላ መንገድ ሕይወታቸውን አውኮት ስለነበረ፣ ወደውም ሆነ ሳይወዱ ፖለቲከኞች እንዲሆኑ አድርጓቸዋል። ይህም ማለት እንዳው በደፈናው ስለ መንግሥት ለውጥ ያወራሉ (ይወያያሉ) ማለት ነው እንጂ፣ እንደ ታላላቅ የፖለቲካ ሳይንቲስቶች በጥቃቅን ትንታኔዎች ውስጥ ይገባሉ ማለት አይደለም።

መቼም አንድ መንግሥት ሌላውን ሲተካ፣ መንግሥታዊ ስርዓቱን እንዳለ ካልተረከበ በስተቀር፣ ጭራሹኑ ለመለወጥ፣ ለማስተካከል ወይንም ለመጠገን፣ ምክር መጠየቁ አይቀርም በማለት አስበን ነበር። ወታደራዊው የደርግ መንግሥት እንኳን፣ አዲሱን ሶሻሊስታዊ ርዕዮቱን ከመጀመሩ በፊት በጊዜያዊነት ነበር ሥልጣን የያዘው።

አዲስ መንግሥት አሮጌውን ሲተካ፣ በመሃል የሽግግር መንግሥት ያስፈልገናል የሚባለው፣ አንድም ሕዝቡ የራሱን መንግሥት በራሱ ይመሠርት ዘንድ ዕድል ለመስጠት፣ እንዲሁም ሕዝቡ የሚጠቅመውን የመንግሥት ስርዓት በዴሞክራሲያዊ መንገድ ተወያይቶ እና መክሮ፣ የሚፈልገውን ስርዓት በራሱ እንዲወስን በማሰብ ነበር። ታዲያ፣ “ጊዜያዊ የሽግግር መንግሥት መሥርተን ሁላችንም ለኢትዮጵያችን የሚስማማትን መንግሥታዊ አስተዳደር እንምክር...” ሲባል የነበረ፣ ተቀይሮ፣ የኢትዮጵያችንን የወደፊት እጣ በጥቂት ሰዎች በጎ ፈቃድ ላይ ጸንቶ እንዲቆይ አደረገን።

የወያኔ መንግሥት በሕዝቦች ጩኸት ሲወርድ፣ ተተኪው መንግሥት የተሻለ መሆን አለበት በማለት በእምነት የተቀበልነው፣ መንግሥታዊ ስርዓቱም እንዲሁ ዘር ተኮር በመሆን ፋንታ፣ ሁሉን የሚያቅፍ ይሆንልናል ብለን በማሰብ ነበር። እንዲሁም፣ ለብዙ ጊዜ ያልሰማናቸውን፣ አዳዲስ የእርቅ፣ የሰላም፣ የይቅርታ፣ የፍቅር እና የአንድነት ሃሳቦችን ከቤተ መንግሥት አካባቢ በየቀኑ ስንሰማ፣ ሁሉም እንደሰማነው ይፈጸማሉ በሚል ተስፋ እና እምነት ነበር።

እስከዛሬ የነበረውን ዘረኛ እና ከፋፋይ ስርዓት ከሥሩ ደምስሶ እስካጠፋልን ድረስ፣ ጊዜያዊ እያሉ ነገር ማራዘም አስፈላጊ አይሆንም በማለት “እሺ፤ ይሁን፤” ብለን ተቀበልን። በዚሁ መንፈስ ስንጓዝ፣ ነገሮች እየተቀያየሩ፣ ያው ወያኔ ተክሎት የሄደውን የመርዝ ዛፍ፣ ከሥሩ ውሃ ማጠጣት እና፣ የበለጠ እንዲያፈራ ማድረግ ሆነ የመንግሥት መደበኛ ሥራ። ጠቅላይ ሚኒስቴሩ፣ ሥልጣኑን ተረክቦ ሥራውን ሲጀምር፣ ፍሪሃ እግዚአብሔር ያደረገበት፣ እሩቅ አሳቢ፣ አገሩን የሚወድ፣ ደግ እና ርህሩህ ይመስል ነበር። ቀስ በቀስ እየተለወጠ መጣ። በየቀኑ ስንሰማቸው የነበሩ

ልሰልሰ ያሉ የንግግር ስልቶች እንኳን፤ ቁርፍድ ያሉ፤ በግላጭ አምባገነናዊ (dictatorial) ባህሬ የሚታይባቸው ሆኑ።

እጅግ ሲበዛ የሥልጣን ጥም የሚያድርባቸው ሰዎች፤ ነገሮችን እነርሱ በሚፈልጉት መስመር ለማስያዝ ሲሉ፤ መሳሳታቸውን እያወቁ እንኳን ቢሆን፤ በ“ከአፈርኩ አይመልሰኝ” አይነት የግትረኛነት ጠባያቸው ይቀጥላሉ እንጂ፤ አይታረሙም። የሕዝቦች ጩኸት ለሥልጣናቸው አስጊ መስሎ ሲታያቸው ብቻ፤ ቀናውን መንገድ አንደያዙ በማስመሰል፤ አንዳንድ ማስታገሻያ እርምጃዎችን ይወስዳሉ። ከዚያም የሕዝቦችን ጩኸቶች እየቀሙ፤ ንግግሮችን በማብዛት ብዙዎችን እያደናገሩ፤ በአምባ ገናዊነት (ዲክቴተርነት) ሥልጣናቸውን ያራዝማሉ።

ዘርፈ ብዙ የሆኑ የፖለቲካ ችግሮቻችንን ለመፍታት፤ የግድ መሠረታዊ የመንግሥት አስተዳደር ለውጥ እንደሚያስፈልገው ብዙዎች በአጽንኦት እየተጠባበቁ ሳለ፤ ሕዝቦችን የሚያቀራርቡ አያሌ ጥቃቅን እርምጃዎችንም መወሰድ ሲቻል፤ የሚወራው ሁሉ ግልጋሎቱ ለሥልጣን ማቆናጠጫ ብቻ ሆኖ መቅረቱ፤ በሕዝቦች ዘንድ ቅሬታ፤ ቁጣ እና አለመተማመንን ፈጠረ፤ መንግሥት እና ሕዝብ ተለያዩ።

የተቃውሞ ሰላማዊ ሰልፎች ሲደረጉ በአረንጓዴ፤ ቢጫና ቀይ ባንዲራችን ላይ ምንም ሌላ ተጨማሪ ምልክት የሌለውን በመያዝ የሆነበትም ዋናው ምክንያት፤ ከአዲስ መንግሥት አዲስና መሠረታዊ መዋቅራዊ ለውጦችን ከመሻት አንጻር ነው እንጂ፤ ጠቡ ከኮከቡ ብቻ አልነበረም።

- ቀኑም ቢጨለም - እጅግ ቢበዛም ስቃይ፤
- ተስፋችን ተዘርግቷል ከሰማይ።
- ዛሬ በቀለሙ ቢታከልበት ሌላ ምስል፤
- ዝም ቢልም - ዝም ማለት ለማይችል፤
- አንድ ናት አገሬ ለሚል፤
- ቀና ብሎ ለሚያስተውል፤
- ያውና አርማው - ሰማይ ላይ ይውለበለባል፤
- ቀስተ ደመና ነው፤ ሌላም አይደል።

የዚህ እና የዚያ አካባቢ የሕዝቦች ጩኸት፤ እሮሮ፤ ልቅሶ፤ ምንድነው ምክንያቱ ብሎ አለመጠየቅ እና ስሜታቸውን በመረዳት፤ በተግባር እንኳን ባይሆን በስሜት አብሮ ለመሆን አለመሞከር፤ በሕዝቦች ዘንድ የነበረውን አመኔታን አኮሰሰው። የሕዝቦችን ጩኸት የመስማት ፍላጎት ቢኖር ኖሮ፤ “ሁሉን አቀፍ ብሔራዊ ውይይት ይደረግ” የሚባለውም ባላስፈለገ፤ ወይም ተፈላጊነቱ በቀነሰ ነበር፤

ምክንያቱም በዴሞክራሲ ምርጫ የተመረጠ መንግሥትም ቢሆን ራሱ ዴሞክራሲን የሚለማመደው የሕዝቦችን ጩኸት ሰምቶ፤ “ምን ላድርግላችሁ? ምን እናድርግ? “ምንድነው ቅሬታችሁ? ምን ጎደለባችሁ?” እያለ ምክርን በየጊዜው ከሕዝቦች እየተቀበለ ሲሆን ነውና። ሕዝቡ ሁልጊዜ ሰሚ፤ መሪዎቹም ሁልጊዜ ተሰሚ መሆናቸው ተገቢ እንዳልሆነ፤ እግዚአብሔርም ለሳሙኤል ያስተማረው ለእኛም ያገለግላል፡-

እስራኤል ንጉሥ እንዲነግሥላቸው ሳሙኤልን በጠየቁት ጊዜ፤ ያ የሕዝቡ ጥያቄ ወቅታዊና ትክክል እንዳልነበረ እግዚአብሔር ያውቃል። ነገር ግን፤ የሕዝቡን ቃል እንዲሰማና የፈለጉትን እንዲፈጽምላቸው እግዚአብሔር የሚከተለውን ለሳሙኤል ነገረው፡-

“እግዚአብሔርም ሳሙኤልን አለው፡ “በእነርሱ ላይ እንዳልነግሥ አኔን ናቆ አንጂ አንተን አልናቁምና በሚሉህ ነገር ሁሉ የሕዝቡን ቃል ሰማ።” 1ኛ ሳሙ. 8:7

“ጩኸቴን ቀማኝ” እንደሚባለው ሁሉ፤ አንዳንድ ብልጣብልጥ የአገር መሪዎች፤ እርምጃ ላለመውሰድ ሲሉ፤ አግባብ ያለውን ጩኸት የሚያስሙትን የሕዝቡን ጩኸት ለራሳቸው ያደርጋሉ። ሕዝቡም፤ ለራሱ በማዘን ፋንታ ለመንግሥት ያዝናል። መንግሥት መጥፎውን እያየ እንዳላየ፤ እየሰማም “ጀር ዳባ ልበስ” እያለ፤ የራሱን የብቸኛ ሥራውን ቀጠለ እየተመጸደቀ፤ የአስተዳደሩም ስርዓት ቀስ በቀስ ከመጥፎ ወደ በጣም መጥፎ እየተቀየረ መጣ።

መንግሥት እና ሕዝብ በአንድ አቅጣጫ የሚነጸሩ ቢሆን ኖሮ፤ በሁላችንም የተባበረ ኃይል የከፋት ኃይሎችን ቶሎ ቶሎ እየቀጨን፤ ሰላማዊ ኑሮ የሚያስኖረንን ሕብረተሰባዊ መዋቅር (ፍትሃዊና ዴሞክራሲያዊ ስርዓት) ዘርግተን፤ ምድራዊ እና መንፈሳዊ ሕይወታችንን ወደማስተካከል እንገባ ነበር። ይህ ሳይሆን ቀረ፤ ብሔረሰቦችም እርስ በርስ ተላለቁ። መንግሥት በአጥፊዎቹ ላይ አስፈላጊውን ሕጋዊ እርምጃ ቢወስድ፤ በሕዝቡ ዘንድ አመኔታ ይኖረው ነበር። ነገር ግን፤ በተለይ በአንዳንድ ሥፍራዎች ዘር ተኮር ጭፍጨፋዎች ሲካሄዱ፤ ያንን ለማስቆም እየቻለ፤ ምንም እርምጃ አለመወሰዱ፤ ብዙዎቻችንን አበሳጩን፤ አሳዛኑን፤ አስቆጣን፤ ይህንንም መንግሥት አስጠላን። ከልጅነት እስከ እውቀት ኑሮአችን ሁሉ - ከምድሪቱ ጋር ስምም ሆኖ ለመኖር ያደረግነው ሥጋዊም ሆነ መንፈሳዊ ጥረት፤ ወደፊት አላራምድ ሲለን እና ሕይወታችን ብልሽሽት ሲል፤ እራሳችንን መልሰን ወደ መውቀስ ተጠጋን።

- አይኖች ብዙ አይተው ፈዘዙ፤
- ጆሮችም ብዙ ሰምተው ደነዘዙ፤
- ልብ እና አንጎል ለየብቻ ዋሉ፤

ኢትዮጵያና ኢትዮጵያ ተከፋፈሉ፤

አብራኮቻችን እየቆሰሉ ተለያዩ፤

ማንነታቸውን ተነጥቀው ስለቆዩ።

በምድር ላይ ካለ ብዙ ችግሮች ብዙ ጊዜ ለመቆየት፣ ለሕብረተሰባዊ አንድነት ቅድሚያ መስጠት፣ ሰው የሆነውን ሁሉ በሰውነቱ ማወቅና ማክበር ግዴታ ይሆናል። ማንም ኢትዮጵያዊ ለራሱ ብቻ ሳይሆን፣ ለመላው ኢትዮጵያ የሚያስብ መሆኑ በተግባር ሲታይ ነው እምነት የሚጣልበትና ሕዝቦችን መምራት የሚችል። ሕዝቦችም መሪያቸውን ካልሰሙና ካልተከተሉ በስተቀር አገር ወደፊት ልትራመድ አትችልም።

እውነትን መጠቀም ለሚያውቅበት ብዙ እውቀት አያስፈልግም፤ ከብዙ እውቀት ትንሽ እውነት ይሻላል። ታሪኮች - መረጃዎች - ሃቆች - እውነቶች - ባጠቃላይ እውቀቶች ሁሉም ተደማምረው ኢትዮጵያችንን ከፍ ካላደረጓት፣ ማወቅ ምን ይሠራል? የጋርዮሽን ዘመን አልፎን፣ ባሪያ፣ ጨዋ፣ ከሚባልበት የባርያ ስርዓት ተሸጋግረን፣ የፊውዳልን ዘመን ረግጠን፣ በሶሺያሊስት አገዛዝ ታሸተን፣ አሁን ያለንበት ዘመን ማንነታችንን ያጣንበት ዘመን ቢመስልም፣ የእኛን ማንነት የሚወስን፣ ያሳለፍነው እና ዛሬ የምንገኝበት ሁኔታ ብቻ ሳይሆን፣ የእግዚአብሔር ፈቃድ ተጨምሮበት፣ በሕዝቦች አጠቃላይ ንቃተ ሕሊና እና በርዕዮታችን የሚወሰነው የወደፊቱ እድል ፈንታችንም ነውና፤ ውስጣዊ ማንነታችንን መመርምር ይገባል።

ከመጥፎነታችን ባሻገር፣ ጥሩነታችንንም በራሳችን ማግኘት እንችላለን። ጥሩነታችን ኢትዮጵያዊነታችን፣ አንድነታችን፣ ሕብረታችን ነው። አንዲት አገር በመጥፎ ሁኔታዎች ላይ እያለች ጥሩ ጥሩውን ብቻ እየመረጠ በማስተጋባት፣ ማንም (ለተማረም፣ ላልተማረም) ገሃድ የሆነውን ነገር ሁሉ፣ እየደጋገሙ ማውራት እና ታላቅ ሥራ የተሠራ የማስመሰል ፖለቲካ፣ ብዙውን ሰው ቅዠት (illusion) ውስጥ ከተቶታል። መጥፎውን ነገር አይቶ የማስተካከያ እርምጃዎችን መውሰድ እየተቻለው ምንም ሳያደርግ የሚቆይ፣ ማንኛውም የአገር መሪ፣ አንድም የመጥፎው ሃሳብ ጠንሳሽ (የክፉው መንፈስ ተባባሪ)፤ ወይንም መስሎ አዳሪነትን በመምረጥ፣ ከወዲያ ወዲህ እያምታታ የሚኖር፣ ወይንም ፍርኃት በልቡ የነገሠ፣ በሃቀኛነት መኖር የማይችል፣ ልፍስፍስ እና አስመሳይ ፍጡር ነው።

አንዳንድ ሰዎች (መሪዎችም) ሁልጊዜ እውነትን መናገር ይከብዳቸዋል። ስለዚህ ውሸቶችን እውነት እያስመሰሉ ያታልላሉ። የአንድ አገር መንግሥት ውሸትን፣ ከታክቲክ ደረጃ አልፎ፣ እንደ እስትራተጂ ሲጠቀምበት ከታየ፣ እውነትን ፈላጊው ሰፊ ሕዝብ በቶሎ ይከዳዋል። በእውነቶች ላይ በመጽናት ብቻ ኢትዮጵያችንን ከፍ ከፍ

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ማድረግ ሲቻል፤ እውነቶችን ከውሸቶች ጋር እያጋጩ አገር መምራት ብዙ እንደማያስኬድ፤ የመንግሥት ባለ ሥልጣናት፤ ሁሉም የተራዲት አይመስልም።

የአገር መሪን ስህተት በመንቀፍና በመተቸት ፋንታ፤ ውዳሴ ከንቱን ማብዛት ለግለሰቡ ለአገርም አይጠቅምም። አንዳንድ ሰዎች ግን፤ “ለምን ይሆን?” ተብለው የሚጠየቁ ብዙ ጥያቄዎች እያሉ፤ ነገሮችን በጥልቀቱ በመመልከት ፋንታ፤ ለጥቅማጥቅሞች ሲሉ፤ ማንቆለጳጳስ፤ ሙገሳ ማብዛት ይወዳሉ። መንግሥት በግልጽ የሚታዩ ችግሮችን ሲሸፋፍን፤ ወይንም አላይም ሲል፤ እነርሱም “አዎ! እኛም አናይም” ማለታቸው፤ የሠፊውን ሕዝብ ስሜት ምን ያህል እንደሚጎዳ አላወቁም፤ ወይንም ያውቃሉ፤ ግን የእነርሱ ሞቃት ኑሮ እስካልተነካባቸው ድረስ፤ ስለ ሌላው አይጨነቁም።

እዛም እዛም እየረገጡ፤ ብዙ የሚያወሩ፤ እውቀት ተትረፍሮ የተሰጣቸው፤ እውነት የሚጎድላቸው፤ ተንኮል ጨዋታቸው፤ አንዱን ውሸት እውነት ለማስመሰል ዘጠና ዘጠኝ እውነቶች የሚደረድሩ፤ ያቺን እውነት አስመስለው የተረከቧትን ውሸት ይዘው እሩቅ የሚጓዙ፤ ባለ ሁለት መላስ፤ ዛሬ የተናገሩትን ነገ የማይደግሙ፤ ተመራጭ ፖለቲከኞቻችንም እንደዚሁ ናቸው። በተለይ አገሪቷን የሚያጨናንቅና የሚፈትን ጊዜ ሲመጣ፤ የነርሱ ዝም ማለት ነበር የሚሻለው። ምክንያቱም፤ ወቅቱ የእውቀት ብዛት ሳይሆን፤ ወቅቱ በገሃድ እንዲታይ ያደረገውን እውነት በትክክሉ የሚያንጸባርቅ ሰው የሚፈለግበት ነው።

ብዙውን ጊዜ ብዙ እንዲያወሩ መድረኩ የሚከፈትላቸው ለጥቂት አጫፋሪዎቹ ብቻ ስለሆነ፤ ከማዳመጥ በስተቀር የማይተነፍሰው ሠፊው ሕዝብ ስነልቦና እየታወከ፤ ክፉና ደጉንም መለየት እስኪያቅት ድረስ በዝብርቅርቆሽ አለም ውስጥ መተራመስ ሆነብን። ብዙ ሰዎች የአስተሳሰባቸውን ችሎታ በሌሎች ላይ እያስደገፉት ስለሚመጡ፤ ውሸትም እውነት እየመሰለ፤ ኢትዮጵያችን ሰላምና መረጋጋትን አጣች። የሚያሳዝነው፤ የዋሁ ሕዝባችን የወላዌይና አታላይ ፖለቲከኞችን ሁለት መላስ ተከትሎ ለሁለት ተከፈለ፤ በፍቅር እና በአንድነት በመኖር ፋንታ መናቆር። ሁሉን ችላ የተቀመጠች ኢትዮጵያችን፤ ከእንግዲህ፤ ከአወቅን ባዮች ብዙ አትጠብቅም። ከትንሽ እውቀት ጋርም ቢሆን፤ በእውነት ለእውነት የቆሙ አያሌ ዜጎች አሏት።

“በከፉዎች ምክር ያልሄደ፤ በኃጢአተኞችም መንገድ ያልቆመ፤ በዋዛኞችም ወንበር ያልተቀመጠ፤ እሱ የተመሰገነ ነው።” መዝ.1:1

የረከሰው የሰው ልጅ ጠባይ በገሃድ እየታየ፤ ሞራላዊነቱን (መንፈሳዊነቱን) ረሰቶ፤ እንስሳዊነቱን ሲያጎላ፤ ውሸታምነት፤ ራስን ወዳድነት፤ የሥልጣን ጥም፤ ክፋት፤

ውዳሴ ከንቱ፣ ስግብግብነት፣ ትምክህተኛነት፣ እብሪተኛነት፣ አክራሪነትና ጅብደኛነት..፣ ይህ ሁሉ ሕዝቦችን ለመምራት የማይሆን አስከፊ ጠባያት ተሸክሞ፣ ሠፊውን ሕዝብ በቅንነት የሚያስተዳድር መንግሥት እንዴትና ከወዴት ይገኛል?

አገራችን አያሌ ምሁራን እና ጠቢባንን አፍልቃለች፤ ግን በአስተሳሰባቸውና በሥራቸው ሁሉ ከዘረኛነት ኃጢአት፤ ከግለኝነትና ከሥልጣን ጥም ድንቁርና ያልተላቀቁት ናቸው ወደፊት ስንሄድ ወደኋላ የሚገትቱን። የኛ ትግላችን፣ ሁሉም ኢትዮጵያ ለኢትዮጵያውያን ሁሉ መኖሪያ መሆኗን የሚያረጋግጥ መንግሥት መመሥረት ነው²⁰። ይህንን የማይደግፍ ሁሉ፣ የኢትዮጵያችንን ውድቀት እንጂ፣ እድገት አይፈልግም። ከክፉ መንግሥት (የክፉ መናፍስት ኃይላት) ጋር በማበር ፋንታ፣ ገለል ፈንጠር ብለው ለሕዝቡ በሚታየው ሥፍራ ቢገኙለት፣ ለውጥ ቶሎ ይመጣል። አለበለዚያ እነርሱም እንደ ደንቃራ - እንደ ጠላት መቆጠራቸው አይቀርም።

ያ የቀድሞው፣ በጎዳና ሰላማዊ ሰልፎች፣ እጆች ወደ ሰማይ ከፍ ብለው፣ በአንድነትም ተጣምረው የተጮኹ ጩኸት፣ ከዚያም በኋላ በተደጋጋሚ በሰላማዊ ሰልፎች የተጮኹ ጩኸት፣ አሁንም በየቤቱ የሚጮህ ድምጽ አልባ ጩኸት፣ ለጊዜው የታፈነ ቢመስለንም፣ አሁንም አለ፤ በከፍተኛም ሞገድ እየገሰገሰ ወደ ላይ - ወደ ሰማይ - ወደ ጠፈር እየተጓዘ ነው።

²⁰ የጊዜ ጉዳይ ነው እንጂ፣ ሁሉም ኢትዮጵያዊ፣ በኢትዮጵያ ብቻ አይደለም፣ በመላው ሰማሊያ እና በመላው ኤርትራ ውስጥ እንደልቡ የሚኖርበት ጊዜ ይመጣል፤ በማለት ወደፊት።

የማያበለጽግ ብልጽግና

ከውጪ በመዋሰም ቢሆን ከውስጥ፣ አንድ አገር በብዙዎች ዘንድ ተቀባይነት የሚኖረውን እንድ ወጥ፣ ጥርት ያለ ፍልስፍና መከተል ይኖርበታል። አለዚያ፣ ብዥታን፣ አገል መደናበርን ያስከትላል። የኢሕአዴግ መንግሥት ሕዝቡን አንገፍግፎት ሳለ፣ “ብልጽግና” በሚል ሽፋን፣ እንደ አገር መምሪያ፣ እንደ አንድ የፖለቲካ ፓርቲም ይሆን ዘንድ፣ ላዕላይ መዋቅሩን አጠናክሮ ይዞታል (ተቆጣጥሮታል)።

“ከአገር ህልውና ይልቅ ብልጽግና ይቀድማል፤ ወንም ሁለቱንም ጎን ለጎን ማስኬድ ይቻላል” በማለት፣ ባለፉት አራት ዓመታት ውስጥ ኢትዮጵያችን ስትመራበት የነበረው ምድራዊ ትርክት/ፍልስፍና በብዙዎቻችን ዘንድ ተቀባይነት አላገኘም።

መንግሥት ሁለቱን ጎን ለጎን በማድረግ የሠራቸው አንዳንድ በጎ ሥራዎች ቢኖሩም፣ ቅድሚያውን ለአገር ህልውና ባለመሥጠት (ወይም በቸልተኛነት) የተነሳ፣ የእርስ በርስ እልቂትን ማስታገስ እንዳልተቻለ ተመልክተናል፤ ብልጽግና ረጅም ጊዜ የሚፈጅ፣ የአገር ህልውና ግን ጊዜ የማይሰጥ ነውና።

ከሁሉ አስቀድመን አንድ ላይ ብናስብ፣ ጥሩነታችን ይገለጻል፤ ጥሩነታችን ሲገለጽ ሕብረት ይኖረናል፤ በኡብሮነታችን “ለጋራ ብልጽግና” ስንሠራ ነው የምናድገው፤ ከሥልጣኔ እና ከብልጽግና መቅደም ያለበት ሕብረትና አንድነት ነውና

“ሰዎች የብልጽግናን ትሩፋቶች ሲያዩ ወደ አንድነት ይጠጋሉ፤ በመበልጸጋችን ሳቢያ ይቀራረባሉ፤ አንድነትም ይፈጥሩና ሰላም ይወርዳል..” ሲባል እንሰማለን። ነገር ግን፣ ጦርነቶችን እንጂ፣ ትሩፋቶችን አላየንም። ሕዝቦች አስቀድመው ካልተባበሩ ለጋራ ብልጽግናም ኡብረው ካልሠሩ፣ ሥጋዊ ተድላና ደስታን አያገኟቸውም።

መቼም በአንድ ሰው የሕይወት ዘመን ውስጥ ብዙ የሚያሳዝን፣ የሚቆጭ፣ የሚያንገበግብ፣ የሚያናድድ፣ ያለፈ ታሪክ እንደሚኖር ሁሉ፣ በአንድ ኢትዮጵያ ውስጥ መፈጠራችን ለኛ ክብራችን መሆኑን ከታሪክ መጽሐፍት ከመጽሐፍ ቅዱስም ተምረን፣ አውቀን እና ተገንዝበን፣ ኢትዮጵያዊነታችንን ከጥሩነታችን፣ አንድነታችን፣ ሕብረታችንም ጋር በማዋሃድ፣ በሰላም እና በፍቅር ተሳስረን መኖራችን፣ ይህም አንድ በሥጋው ብቻ ለማይኖር ሕዝብ እንደ ብልጽግና ይቆጠራል፤ እዚህ እና እዚያ ኢንዱስትሪዎች ቢከፈቱ፣ በእርሻ ልማት፣ በውጪ ንግድም ታላላቅ እድገት ቢታይባትም፣ በቅድሚያ አንዲት ኢትዮጵያ ሳትባል፣ አንዲት የበለጸገች ኢትዮጵያ አትባልምና።

ከምድር የሚበቅለው የሚሆን በረከት፤

ሲኖሩባትም ደስ የሚላት መሬት፤

ሕዝቦች ሲሰማሙ ነው፤ ሲቀድም አንድነት።

ዝናቡም ይዘንባል፤ የተዘራውም ይበቅላል፤

የበቀለውም ይመረታል፤ ምርቱም ይዳረሳል፤

ብሩም ይከመራል፤ የተከመረውም ይከፋፈላል፤

መልካሙን የሚያስብ፤ ያጣውን ያገኛል።

መጥፎውን የሚያስብ፤ ያገኘውን ያጣል።

ካለ አንድነት - ካለ ሕብረት - ማን ሠርቶ በለጸገ?

ወይንስ ማን ብልጽግናን አስቀድሞ ሕብረትን አስከተለ?

ቃላትም ማባቢያ - መለማመጫ፤

ብልጽግና - ሳይራመዱ ፍጫ፤

ብልጽግና የድሃ ቤት ፍንቀላ፤

ለፎቆች ግንባታ ላንቲካ።

ሕዝቡም ቢያለቅስ ሲነቀል ከእርስቱ፤

ምን ትርጉም አለው ብልጽግና?

ግንብ ቢገነባ፤ ወርቅ ቢነጠፍ ከመሬቱ፤

ለክብር፤ ለዝና ቢገተር ሃውልቱ፤

የጥቂቶች ደስታ አይሆን ለሞቱቱ።

እኛስ አልገባንም የመበልጸግ ምሥጢሩ፤

በናቡከደናጾር ጣኦት ዙሪያ ግርግሩ፤

አይኖች ያያሉ ልቦችም ይፈርዳሉ፤

ሕጻናት ጓደኞቻቸውን ይሻሉ።

ብቻቸውን ያልተፈጠሩ ብቻቸውን አይሞቱም፤

ሃዘን እና ደስታ፤ ነውና የሁሉም።

የማይጠገን ጥገና

አይምሮአችን ሁሉን (ክፉ እና ደጉን) በሚዛን ላይ አስቀምጦ፤ ሚዛኑ ወዴት እንደሚደፋ መለየት አያቅተውም። ለውጡ ሥር ነቀል ለውጥ ካልሆነ - መሠረታዊ ለውጥን ካላመጣ፤ የሕዝቡ ምናባዊ ደስታ ወደ አሉታዊ ቅሬታ መለወጡ አይቀርም።

ባጠቃላይ ኢትዮጵያን እና የሕዝቦቿን የጋራ ማንነት (የጋራ ታሪክ፣ የጋራ ባህል፣ የጋራ ቋንቋ...)፣ የጋራ የሆነ ሁሉ እንዲጠፋ በማድረግ እጅግ የከፋ ተንኮል ስላለ፤ ይህንን ተንኮል ለመስበር ሪፎርም (ጥገና) የሚሉት ፈሊጥ በቂ አይደለም፤ ስር ነቀል መንግሥታዊ መዋቅራዊ ለውጥ ያስፈልጋል። የጋራ ብልጽግና (የጋራ እድገት) የሚታሰበው (ዘላቂነትም የሚኖረው) ከዚያ በኋላ ነው።

ለውጥ ስንል በአብዮት (ሪቮሎሽን) የሚመጣ ለውጥ አለ፤ ጥቃቅን የጥገና እርምጃዎችን በመውሰድ (በሪፎርም) የሚመጣ ለውጥም አለ። አብዮት ተካሂዶም መሠረታዊ ለውጥ ላይመጣ ይችላል። በደንብ ከታሰበበት፤ አብዮት የማያስገኘውንም መሠረታዊ ለውጥ፣ በሪፎርም (በጥገና) ማግኘት ይቻላል። ለዚህ ነበር ሕዝቡ በአገራችን የተጀመረው (ሊጀመር ያለው) ሪፎርም (ጥቃቅን ለውጥ) መሠረታዊ ለውጥን ያስገኛልናል እያለ በደስታ የሰከረው። ጥገና ሲባል፣ ሕዝቡ የተረዳው፣ በቅድሚያ አንዳንድ ጥቃቅን፣ ግን የተስተካከሉ እርምጃዎችን በመውሰድ፣ የተበላሸውን ስርዓት ማስተካከል ነበር። ይህ ሳይሆን ቀርቶ፣ የሚወሰዱት እርምጃዎች ሁሉ አሮጌውን እና የተበላሸውን ስርዓት የሚያድሱ፣ ጸንተውም እንዲቀጥሉ የሚያጠናክር ሆነ።

ኢትዮጵያችን ከኢሕአዴግ ያተረፈችው ብዙ ነገር ቢኖር እና የተበላሸባትም ጥቂት ብቻ ቢሆን ኖሮ፣ ያንን የተበላሸውን ጥቂቱን በመጠገን ኢትዮጵያችንን፣ ቀስ በቀስ ቢሆንም፣ ቀናውን መንገድ በማስያዝ ማሳደግ ይቻል ነበር። ግን፣ ምኑ ይጠገናል የተበላሸ ስርዓት? የአንድን አገር መንግሥት በአንድነት፣ በሰላም፣ በአኩልነት እና በነጻነት፣ ጸንቶ እንዲቆይ የሚያደርግ የሰሻል፣ የፖለቲካና የኢኮኖሚ መመሪያ ሳይዝ የተነሳ መንግሥት ነው ጥገናን የሚያውጅ።

መሠረታዊ ለውጥ እናድርግ ሲባል፣ “ይሄኑ! እናንተ መሠረታዊ ለውጥ የምትሉት፣ ደም በሚያፋስስ ሪቮሎሽን ነው የሚገኘው እንጂ፣ እንዲሁ አይመጣም፤ እኛ የምንፈልገው ሰላማዊ ለውጥን ነው።” በማለት ያወናብዳሉ። “ይጠና፣ ይጠና፣ ይጠና” እያሉ ጊዜ የማይሰጡ አቢይ የአገር ጉዳዮችን ወደ ጎን ዞር ማድረግ፣ የሕዝቡንም ትኩረት ወደ ሌሎች አናሳ ጉዳዮች ላይ እንዲሆን መገፋፋት ነው የነርሱ የፖለቲካ ዘይቤ።

የሕዝቦች ጥያቄ፣ የመንግሥት ትኩረት በጥቃቅን ታህታይ መዋቅሮች ላይ ሳይሆን፣ ወሳኝ በሆነው ላዕላይ መዋቅሮች ላይ እንዲሆን ነበር። ነገር ግን፣ በብሔር ብሔረሰብ (በክልል) የተዋቀረ ፌዴራሊዝም እና በውስጡ የተጠነሰሱ የክፍት ወጥመዶችን ሁሉ በጣጥሶ፣ በሕዝቦች መካከል ፍቅር፣ ሕብረት እና አንድነትን ለመመሥረት የሚያበቁ እርምጃዎች አልታዩም። ያ እኛ ያሰብነው ለውጥ ፤ “ላም አለኝ በሰማይ ወተቷንም አላይ፤” እንደሚባለው ሆኖብናል።

የጥገና ለውጥ (ሪፎርም) የተባለው ቃል የእውነተኛ ለውጥ ሽፋን እንዲሆን እንጂ፣ ኢሕአዴግ በዘር ላዋቀረው ፌዴራላዊ መንግሥት የተሻለ አማራጭ ለማምጣት የአገራችን ምሁራን በዓመታት ሳይሆን በወራት የሚያጠናቅቁት የቤት ሥራ ይሆን ነበር። ይህንን ማከናወን ደግሞ መፈንቅለ መንግሥተኝነት ወይም ሪፎሎሽን አይደለም።

የክፋው ስርዓት ጦሰ

የወደፊቱ ትውልድ “ከአንድነት መለያየት ይሻላል” የሚል እንዲሆን ተፈልጓል። ለዚህም ልዩ ልዩ ሃሳቦችን በየጊዜው እየጠነሰሱ፣ የሃሰት ትርክቶችንም እየሰበኩ፣ ከታዳጊ ሕጻናት አንገል ውስጥ እንኳን ሳይቀር ቀና አመለካከት እንዲጠፋ፣ የእርስ በርስ ቅራኔዎች እንዲፋፋሙ፣ አያሌ ሰይጣናዊ እቅዶች ተዘርግተው በሥራ ላይ ከዋሉ ቆየት ብሏል።

ለምሳሌ፡- ወያኔ ያቆመውን ሰይጣናዊ የአኖሌ ሃውልት እያዩ ያደጉ የአሮሞ ሕጻናት በስነልቦናቸው የሚቀረጸው መንፈስ አማራን ከመጥላታቸው ጋር እራሳቸውንም እንዲጠሉ ነው የሚያደርጋቸው። መንግሥትም ይህንን በውሸት ትርክት የተገነባ ሃውልት አይኑ እያየ ዝም ብሎ መቀመጡ (ትንፍሽ አለማለቱ)፣ የኢትዮጵያን እና የሕዝቦቿን ታሪክ አለማወቅን ነው የሚያሳየው። ታሪክ አዋቂዎች እውነቱን ቢናገሩ የሚታሰቡት፣ ውሸት የነገሠበት ሆናለች አገራችን።

አሮሞዎች ብዙ ብዙ አኩሪ ታሪክ አላቸው። ለምን በዚህ አሳፋሪ ሃውልት ፋንታ፣ የአሮሞን ደግነትና አኩሪ ባህል የሚገልጽ ሃውልት አይገነባም? የአሮሞን ብሔር የፖለቲካ መናገጃ አደረጉት። የአሮሞ ሕዝብ ከኢትዮጵያ ተገንጥሎ፣ አሁን ያንተ ነው ተብሎ በተሰጠው ክልል አንድ አገር ቢመሠርት፣ የዛን ጊዜ ደግሞ፣ ከራሱ፣ ከወገኑ የወጣ ፖለቲከኛ የተቀረውን ሕዝብ የፖለቲካ መናገጃ ያደርገዋል።

በክፋው ስርዓት ላይ አለመዘመት ወይም ዝም ብሎ ማየት፣ ሊናደፍ ሰተት ብሎ የሚቀርብን እባብ እንደማይተናኮል ቆጥሮ፣ እርሱን ለማስተናገድ እንደ መሞከር

ይቆጠራል። በሰሜን እንዲሁም በምዕራብ ኢትዮጵያ የተከሰተው ጦርነትም ክፉውን ስርዓት ተከትሎ የመጣ ጦስ መሆኑ አይካድም።

ከኢሕአዴግ የተቀበልነውን ለውጥ እንደ መልካም ለውጥ ቆጥረን ዓመታትን በቆጥርን ቁጥር፣ አገራችን በመዋቅር ደረጃ ከክፉው ወደ በጣም ክፉው እየተሸጋገረች መሆኑን ከብዙ አቅጣጫዎች መመልከት ችለናል። በእያንዳንዱ ወደ አንድነት በሚወስደን አመለካከት ላይ እንቅፋት ሆኖ ያሰናክለን ዘንድ፣ መሪ ሃሳቦች ከአንድ አቅጣጫ ይፈልቃሉ። ለምሳሌ፡- የኢትዮጵያን አስተዳደር፣ “ክልል” በሚል ስያሜና ከስሙ ጋር በዘር የመከፋፈልን መንፈስ ያመጣውን የላዕላይ መዋቅር ጦስ አይተነዋል።

“ሊበሏት ያሰቧትን አምራ ጅግራ ናት ይሏታል፤” እንደሚባለው ካልሆነ በስተቀር፣ ጎጃም ጎጃም ነው እንጂ፣ ቤገምድር ወይንም ሸዋ ወይንም ወሎ ሊሆን ከቶ አይችልም፤ ታዲያ በአንድ “አማራ ክልል” ተብሎ በተሰየመ የጂኦግራፊ አካባቢ ውስጥ የመካተቱ ምሥጢር ምንድነው? ወለጋም ወለጋ ነው እንጂ አርሲ ወይንም ባሌ ወይንም ሐረር ሊሆን ከቶ አይችልም፤ ታዲያ በአንድ “አሮሞ ክልል” ተብሎ በተሰየመ የጂኦግራፊ አካባቢ ውስጥ የመካተቱ ምሥጢር ምንድነው?

አማርኛ ክልል በመባላቸው ያገኙት ጥቅም ምንድነው? “ዶሮን ሲያታልሏት፣ በመጫኚያ አንቀው ጣሏት፤” እንደሚባለው መሆኑን ያላወቀ አማራ፣ ወጥመድ ውስጥ መግባቱን አላወቀም። “ክልል” የሚለውን ቃሉን እና ተሸካሚ ንድፈ ሃሳቡን ከሕገ መንግሥቱ ፍቀን እስካላወጣን ድረስ፣ ሰላም እንደሚኖሩን ይታወቃል።

በአንድ ቤተሰብ ውስጥ ያሉ ሕዝቦች፣ በአካል (በበራሂ)፣ በቋንቋ፣ እና በባህል ይቀራረባሉ፤ እንዲሁም ግለሰቦች ከአንድ ቤተሰብ እየወጡ ወደሌላው ይገቡና በቋንቋና በባህል ልዩነቶች ሳይበገሩ፣ ከመዋደድና ከመፋቀር የተነሳ፣ ልክ እንደ አንድ ቤተሰብ ይሆናሉ። በዚህን ጊዜ ቤተሰብ የሚለውንም መለዮ ለገዛ ቤተሰባቸው ይታወቃል። ቤተሰቦችን በሚያጠቃልል በአንድ መልዮ ይጠቀማሉ (ኢትዮጵያዊነት)።

የኢትዮጵያ ታሪክ የሁላችንም ነው። የትግራይ ተወላጆች ሁሉ (ኤርትራውያንንም ጨምሮ) በኢትዮጵያ ምድር በተመላለሱበት ሥፍራ ሁሉ ታሪክ ሠርተዋል፤ እንዲሁም አማርኛ፣ እንዲሁም አሮሞዎች፣ እንዲሁም ሌሎች - የሁሉም የኢትዮጵያ ብሔር ተወላጆች በኢትዮጵያ ምድር በተመላለሱበት ሥፍራ ሁሉ ታሪክ ሠርተዋል። ስለዚህ ይህንን አኩሪ የጋራ ታሪክ እንደ የጋራ እሴት የሁላችንም መደሰቻ በማድረግ አንድነታችንን እንገንባ እንጂ፣ በውሸት ትርክት “ይህ ነው የናንተ ታሪካችሁ፤” ብሎ ጠላት የሚተርከውን ሁሉ ለመልካም እንዳልሆነ ተገንዝበን የገዛ ታሪካችንን እናስተካክል።

በውዲቷ አገራችን ውስጥ እጅግ አሳሳቢና የሚያሰጋ ትውልድ እንዳይፈጠር ደግ ደጉን የሚያስቡ። ብልሆችና አዋቂዎች ከሃይማኖት አባቶች ጀምሮ፣ ደራሲያን፣ እና ጋዜጠኞች፣ ሌሎችም በተለያዩ መድረኮች ቀናውን ምልክታ የሚሰርጹ፣ ሊቃውንቶች እና ጠበብት ይናገራሉ፤ ይጽፋሉ፤ ያስተምራሉ፤ ይሰብካሉ። ይህም ሆኖ፣ መንግሥት ጆሮ ዳባ ብሏል። ነገሮችን ቁልጭ አድርገው የሚናገሩትንም ወደ አሥር ቤት እያጋዟቸው ነው።

ከጥንቱም ጦርነቱ በከፋው ስርዓት ላይ ቢሆን ኖሮ፣ ነገሮች እንዲህ ባልከፉ ነበር። ይህች ተአምር የበዛባት አገራችን ከጥንትም ልክ ለእርሷ በተደነገገላት አቅጣጫ ብቻ ትጓዝ ዘንድ የተወሰነ ይመስል። መንግሥት የሚያምንበት ነገር ሁሉ፣ አገር ወዳድ ሕዝቦች ከሚያምኑበት ጋር የሚጣጣም ሆኖ አልተገኘም። ሀብት ንብረት ሲዘረፍ፣ ሰው ሲገደል፣ ሲፈናቀል የቆየው፣ በአብዛኛው የሕዝቦችን ጩኸት ከአለመስማት የተነሳ ነው እንጂ፣ አሳስፈላጊ ግጭቶችን (ጦርነቶችን) መከላከል ያን ያህል ከባድ ሆኖ አይደለም። ዘረኛነት²¹ እና አክራሪነት ሳይጠፉ እንዴት ነው ተደማምጦና በጥሞና ተወያይቶ አብሮ መሥራት የሚቻል?

በከፋው ስርዓት ላይ አለመዝመት፣ መድኃኒቱ እያለ ታሞ መማቀቅን መምረጥ ነው። የከፋውን ስርዓት ክፋት ባለመገንዘብ፣ ወይንም “እርሱን ለኛ ተዉት” እያሉ በመቆየት በብዙዎቻችን ላይ የአይምሮ የጭንቀት በሽታ አምጥቶብናልና፤ መድኃኒቱን መሻት የታማሚዎቹ ብቻ ሳይሆን የሁላችንም ኃላፊነት ነው።

---

²¹ ዘረኛነት - በሰዎች መካከል የሚኖሩ ልዩነቶችን ሁሉ በመጥፎ በማየት፣ ራስን ከፍ ሌላውን ዝቅ በማድረግ ላይ የተመሠረተ አድሎአዊ አመለካከት ነው። ብሔረሰቦችን እንደ ዘር መቁጠር ደግሞ አሳይንሳዊ ነው። ከምድራዊነታችን ባሻገር በሦስተኛው መጽሐፍ ላይ እንደተመለከተው፣ የዘር መደብ የሚያመለክተው፣ የተለያዩ የፍጥረታት ዝርያዎችን ነው። ለምሳሌ፣ የሰው ዘር፣ የዝንጆር ዘር፣ የአሳ ዘር፣ እና ሌሎችም።

ሰቆቃ

በአንዳንድ የኢትዮጵያ ሥፍራዎች ሕዝቡ ማንነቱን ተነጥቆ፣ ህልውናውን እስከሚያጣ፤ በጅቦች መካከል ብቻውን እንደቀረ ድኩላ እስኪሆን ድረስ፣ የተወሰደው ግፍ ምን ጊዜም አይረሳም (ተመዝግቧል)።

እኛስ ስደተኞች (ዲያስፖራ የተባልን)? የትውልድ ሥፍራችንን እንኳን እንዳንጎበኝ የታገድን፤ በደላችን ምን ይሆን?

ወደ ኢትዮጵያችን ብንመለስ ከባዕድ አገር ብዙ ቆይተን።

በዛቺው በአዲስ አበባ ተወስነን ቀረን።

“እንዴት፣ እንዴት እንያችሁ?

ከየትስ ሆናችሁ እናግኛችሁ?

ያሳዝናል፤ እንዲህ አገር አልባ ሆነን መቅረታችን፤”

እያልን ከዘመዶቻችን ጋር ስናላዝን።

“እኛምኮ! እንደእናንተ ስደት አልቀረልን...፤” ተባልን።

እንዲህም አያሉ አስለቃሽ ቃላቸውን ሰጡን፡-

“በዘር ፖለቲካ - የእርኩሳን መናፍስት ጥንሥሥ።

ከየአቅጣጫውም ጦርነት ሲቀሰቀስ።

ሕጻናት፣ አቅመ ደካሞችን ሲገድሉብን።

ቤታችን ሲዘረፍ፣ ሲቃጠል፣ ሲወድም ንብረታችን።

እትብታችን ከተቀበረበት ቀዬ ስንባረር።

አገር ሊቃችሁ ሂዱ ውጡ ስንባል።

ስንቸገር መሄጃ መጠለያ ሥፍራ አጥተን፤

እራሳችንን የምንመክትበት መሳሪያ የለን።

የሚሰማንም መንግሥት አላገኘን፤

ቢሰሙንም መልሰው እኛኑ የሚገድሉንን ላኩብን።

ይህንን በአማራ ላይ የደረሰውን ጉዳት የሚያይ አይን።

በደላችንንም የሚያወራ አፍ በአንድም በሌላ ሲዘጋ።

“አቤት! አቤት! ድረሱልን..” እያልን ብንጣራ።

የሰውን ጭንቁን እና መከራውን የሚጋራ።

አይደለም የሚራዳ፤

አይዟችሁ እንኳን የሚል - የሚያጽናና ጠፋ።

ኢትዮጵያችን በላያችን ቅይር ብላ የማናውቃት ስትሆንብን፤

እኛ ከሰው መሃል ተፈጥረን - ሰው ማጣታችን እጅጉን አሳዘነን፤

ሃዘኑና ልቅሶውም እጅግ ምርር ክርር ያለ ሆነብን።

የ"እኛ ምን በደልን?" ጥያቄአችንን ማን ይመልስልን?

ይልቁንም ጭንቀታችንን የተረዳልን ማጣታችን እጅጉን አሳዘነን።

"ከእንግዲህ ወዴት እንሂድ?" እስክንል ድረስ እጅጉን ግራ ተጋባን፤

ሃዘኑና ልቅሶውም እጅግ ምርር ክርር ያለ ሆነብን።

በገዛ አገራችን አገር አልባ ስንሆን፤

መጠለያ መጠጊያ ሥፍራ ስናጣ - ስንሰደድ፤

ስንደበቅ፤

ነፍስ ለማትረፍ ጫካ ገብተን፤

ከጥይት ያመለጠውን ሥጋችንን ለዱር አውሬዎች አጋለጥን።

ምነው እስከዚህ ምን በደልን?

ማነው የኃጢአታችንን ልክ የሚነግረን?

እኛ ዘር ሳንለይ አገር ሰላም ብለን፤

አብረን ተወልደን አብረን እንዳላደግን፤

በፍቅር አብረን እንዳልኖርን፤

ጥላቻን በቋጠረ መርዛማ የፖለቲካ ቋንቋቸው ለያዩን።

በዘር ማጥፋት ጭፈጨፋ በጅምላ ተገደልን፤

በጅምላ ተቀብርን።

እየመረጡ በጥይት እንዲለቅሙን፤

ጨፍጫፊውን ኃይል አዘው አሰማሩብን፤

አልቻለም፤ አብረን የኖርነው ጎሳ፤

የምንወደው ጎረቤት ሊደብቀን።

በዘር ተለይተን የተፈጠርን እስኪመስለን፤

ከላይ እስከታች ደጋፊ በማጣታችን፤

እጅጉን ከፍት አለን፤

ሃዘን እና ልቅሶውም በረታብን።

ሳንሞት በሕይወት መገኘታችን፤

"እናንተስ እድለኞች ናችሁ" እንዳያስብለን፤

ይኸውና እዩት ገጽታችንን፤

አፈር የመሰለውን የቆረፈደውን ቆዳችንን፤

በእንባ የበለዘውን - ደም ግባት አልባ ፊታችንን፤

እዩት ተመልከቱት በረሃብ የተነዳ ሰውነታችንን።

የሚቆጠር አጥንት ተገጣጥሞ ቁመና ቢሰጠንም፤

የሞትነው የቆምነውም፤

ሙታን ከመባል አልተረፍንም።

ኢትዮጵያን የጠላ ነው "እኛን" ለይቶ እጅግ የጠላን፤

በኢትዮጵያችን ከበላይዋ በተጫናት ልዩ ኃይል ነው፤

ከምድር ገጽ እንድንጠፋ የተፈረደብን።

አንድ ኗሪ በምድር ስለደላው ሞትን ቢፈራው፤

ሌላው ኗሪ በምድር ካልደላው፤ ሞትን ምን አስፈራው?

ለነፍስም ጠባቂ ኖላዊ ቢኖረው፤

መሄጃውን አውቆ ከበረቱ ቢያስገባው፤

ቅልቅል ነው "ከዛፍ፣ ከቅጠሉ - ከልምላሜው"፤

ጠፍተንም እንደማንጠፋ ተፈጥሮ ምስክር ነው።

ሲነድ ሲዳፈን በቆየ የጥላቻ ሰንሰለት፤

የእኛን ጉዳት፣ አይቶ ዝም አይልምፈጣሪያችን፤

ይኸው ነው የቀረን ተስፋችን እምነታችን።"

አዎ! እኛም ለብዙ ዓመታት በውጪ አገር ቆይተን ወደ ኢትዮጵያችን ብንመለስ፣ አንድም ዘመዶቻችንን ለመጠየቅ፣ እትብታችን የተቀበረበትንም ሥፍራ ጎብኝተን፣ በልጅነታችን ስንጫወት፣ ስንበርቅ ያደግንበትንም ሥፍራ በማስታወስ፣ በሃሳብ ትዝታ ውዝዋዜ ደስ እንዲለን ነበር። ግን በዛቺው በአዲስ አበባ ተወስነን ቀረን እንጂ፣ ከቦታ ቦታ መዘዋወር እና አገራችን ያለችበትን ሁኔታ ለመመልከት እንኳን እድል አላገኘንም።

ኮለል ብሎ እንባችን - ቢያጨቀይ መሬቱን፤
 ኮለል ብሎ ደማችን - ቢያጨቀይ መሬቱን፤
 ጭቃው መድኃኒት ነው የሚያበራ አይኖችን።
 ጧፉም እንደበራ ነው የሚቆየው።
 ማንም አይችልም ሊያጠፋው።
 ይህንን ትውልድ ያመከነ የመሰለው፤
 ቄስ መስሎ ቢቀርበው፤
 ሃይማኖቱን እንዲቀይር ቢሰብከው፤
 ጣኦት እንዲያመልክ ቢመክረው፤
 አልቻለም ሊያቸንፈው፤
 ጽኑ ነውና በእምነቱ፤ ፍጹም ነውና ሃይማኖቱ፤
 መስቀሉ ነውና ኃይሉ፤ ጸሎት ነውና ብርታቱ።

የወግኖቻችንን እርሮ፤ የዘመዶቻችንንም ሰቆቃ ሰምተን አለቀሰን።
 ከገደምንበት ከገዳሞቻችን ገብተው አስወጡን፤
 መጸለያ ሥፍራዎቻችን የጦር ምሽግ፤
 በእጣኑ ሽታ ምትክ፤ የባሩድ ጢሰ.....፤
 እንዴት ይረሳል.....ይህ! ሰማይ የወጣ ግፍ፤
 በቅዱሳን ሥፍራዎች ሁሉ ሲደርስ?
 ወደ ባቢሎን እንደተጋዙት፤
 ከጽላተ ሙሴ፤ ከአክሱም ጽዮን እንደተለዩት፤
 ከሥጋችን ጋር..... መንፈሳችንንም አሰቃዩት።
 የዝምታ ትኩሳት አንገላታን።
 ወይ ጉድ! ስንቱን አሳየሽን? ስንቱን?
 የሚያዝኑት፤ የሚያለቅሱት አስለቀሰን።
 የወደፊቷ ኢትዮጵያ አሳሰበኛችን።

በሥጋዊ ምድራዊ ሕይወታችን ውስጥ፤ ሃብት ንብረት አፍርተን፤ በልጽገን ደስ ብሎን እንድንኖር የምንመኘውን፤ የኛን ምኞት ተጠቅመው፤ ለራሳቸው የሥልጣን ዘመን ማራዘሚያ በማድረግ፤ እኛን እያሞኙ፤ እነርሱ የተንኮል ሥራቸውን

እያጠናከሩ፤ “እናበለጽጋችኋለን” እያሉ። በዘር ተንኮል ጥንሰስ፣ እርስ በርስ እያጋደሉ ከዚህ አድርሰውናልና፤ አሁንም እንጮሃለን። ምንጊዜም በእግዚአብሔር የሚያምኑ የቅን ሰዎች ጩኸት ምላሽ ሳያገኝ ቀርቶ እንደሚያውቅ ሁሉ፤ እኛም ለጩኸቶቻችን ምላሹን ከምናመልከው ከእግዚአብሔር በመጠባበቅ ላይ ነን።

ምዕራፍ አስራ ሁለት

ቀጣዩ መንግሥት እና የወደፊት ተስፋ

እንደ ሕዝቡ ንቃተ ሕሊና እና እንደ መሪያቸው የአመራር ብስለት፣ የአንድ መንግሥት በሥልጣን ዘመን ረጅም ወይንም አጭር ይሆናል። ሆኖም፣ በአሁኑ ጊዜ ኢትዮጵያን እየመራት ያለው መንግሥት በማይጨበጥ የአመራር ብስለቱ እጅግ የተራቀቀ በመሆኑ፣ እስካሁን ድረስ ሕዝቡን በማታለል እንደቆየ፣ ከአሁን በኋላም የሥልጣን ዘመኑን ለማራዘም የሚቻለውን ሁሉ ያደርጋል። በአንጻሩ የኢትዮጵያ ሕዝብ ማን እንደሚመራው አሁን በደንብ ስላወቀው፣ “እንዴት አድርጌ ነው ይህንን መንግሥት የማስወግደው? ባስወግደውስ፣ ማንን አምኜ ነው የምከተለው?” በማለት በሃሳብ ማዕበል እየተናወጠ ይገኛል።

ምናልባት አሁንም ሕዝቡ ያልተረዳው አንድ ነገር ቢኖር፣ “ቆመንልሃል እና አይዞህ በርታ...” በማለት ከሥልጣን በፊት ጀምሮ እስካሁን ድረስ አብሮአቸው የቆየ ባለ ሥልጣን፣ ከአንድ ቡድን ጋር ላለመከዳዳት መሃላ እና መወጋገዝ መፈጸሙን ነው። “ይህንን መሃላ እና መወጋገዝ ትተህ ና ወደ እኔ...” ብሎ የሚጠይቅ ማን ነው?

ቀጣዩ መንግሥት ሕዝቡ ይወደው ዘንድ፣ መንፈሳዊ ጥንካሬ የሚታይበት፣ ራሱን ከመጠን በላይ በመውደድ ለሥልጣን እና ለሥጋዊ ክብር የማይንገበገብ፣ ክፋት የሌለበት፣ ውዳሴ ከንቱን የማይፈቅድ፣ ከራሱ ክብር የአገሩን ክብር የሚያስቀድም፣ ቀጥተኛ ርዕዮት ያለው፣ ፈጽሞ የማይዋሸ፣ እውነትን ብቻ በመከተል፣ በአቋሙ የሚጸና እንጂ፣ የማያወላውል፣ የአገሩን እና የሕዝቡን ታሪክ ጠንቅቆ የሚያውቅ እና ለማንኛውም የሕዝብ ወገን የማይዳላ (ዘረኛ ያልሆነ)፣ ትእቢትን እና መታጀልን የማይወድ፣ ለተጎዱና ለተበደሉ የሚያዝን የርኅራሄ ልብ ያለው፣ የራሱን አገር የመምራት ኃላፊነት በሚገባ የሚወጣ - በሥሩ ላሉ ሥራ አስኪያጆች ትክክለኛ መመሪያ እየሰጠ፣ ሥራቸውን ከመቆጣጠር አልፎ፣ የሌሎችን ሥራ ለራሱ የማያደርግ፣ ለአገር ህልውና ቅድሚያ የሚሰጥ፣ በአጠቃላይ ሠፊውን ሕዝብ በቅንነት ለማስተዳደር በቂ የሆነ ሰብእና ያለው፣ የሁሉንም ሃይማኖት የሚያከብር፣ ስግብግብነት፣ ትምክህተኛነት፣ እብሪተኛነት፣ አክራሪነትና ጀብደኛነት የጠባዩ መገለጫ ያልሆነ።

እስከዚህ የተገለጹትን እና ሌሎችም የጥሩ ሰው መገለጫዎ ጠባዮች እንዲኖረው፤ የመንፈስ ብርታት እና ኃይልንም ያገኝ ዘንድ፤ ዘወትር ፈጣሪውን በጸሎት የሚማጸን የአገር መሪ ትሻለች ኢትዮጵያችን። እኛም ምኞታችን እና ተስፋችን ይፈጸም ዘንድ፤ እስካሁን ድረስ የተጎዳነውን አይቶ የተሻለውን መሪ እንዲሰጠን ፈጣሪአችንን ካለማቋረጥ እንለምናለን (እንጻልያለን)።

ካሁን በኋላ ሊመጣ ያለው መንግሥት፤ ያለፈውን ሁሉ በትእግስት አይቶ እና መርምሮ፤ ለኢትዮጵያችን የሚሰማማትን አውቆ እንዲነሳ እንመክራለን። ያለፉት መንግሥታት የተጠቀሙት የአመራር ስልት ከእንግዲህ የአንዳቸውም ለኢትዮጵያ አያዋጣትም። ቀጣዩም መንግሥት በደንብ ቢያስብበት እና “ኢትዮጵያ ምድራዊ ብቻ አይደለችም፤ ሰማያዊም ናት፤” ብሎ ቢነሳ ነው የሚያዋጣው።

እኛ ኢትዮጵያኖች፤ ከሌሎች አህጉራት፤ ከነ ቻይና፤ ከነ ኮርያ ለየት ብለን ብንታይ፤ አሁንም ሥጋዊ ጎናችን ባይደለው፤ የመንፈሳዊ ገጽታችን ማንነታችን ሆኖ ነው እኛን ለየት የሚያደርገን። ከእንግዲህ ቀጣዩ መንግሥት፤ መንግሥት ነኝ ብሎ ከመነሳቱ በፊት፤ የኢትዮጵያንና የልጆቿን ማንነት ይወቅ። ቀጣዩም ትውልድ፤ እስከዛሬ ኢትዮጵያ ያስተናገደችውን፤ በግልጽ የሚታየውን ሥጋዊ ታሪኳን፤ በግልጽ ከማይታየው መንፈሳዊ ታሪኳ ጋር አብሮ ይመልከት።

እግዚአብሔር አስርቱን ቃላት ጽፎ ለሙሴ ሰጠው። ሰይጣንም በየጊዜው እየጻፈ፤ እርሱ ለሚፈልጋቸው ሰዎች ይሰጣቸዋል። እስካሁን በደንብ ያልተገለጥልን፤ ክፋት እና ደግነት የሚመነጨው በተፈጥሮአችን ከውስጥ (ከአይምሮአችን) ብቻ እየመሰለን እንደሆነ፤ በመሬት ላይ የሚፈስ ወራጅ ውሃ በአይን ስለሚታይ መኖሩን እንደምናውቅ፤ የከርስ ምድር ውሃም እንደሚኖር ልናውቅ የምንችለው መሬቱን በመቆፈሪያ ስንቆፍር ነውና፤ ስለማይታየውም የመንፈስ ነገር ለማወቅ፤ መንፈሳዊ ምርምርን እና ጥናትን ይጠይቃል።

በአጠቃላይ ሲታይ፤ ማንኛውም በምድር ላይ የሚሠራ ሥራ ሁሉ፤ እስከሞት የሚያደርስ ቢሆንም፤ ሰብአዊነትን እስከ ተወሰነው ደረጃ ድረስ ለማድረስ ስለሆነ፤ ወደ መጨረሻው ገደማ፤ በአንድ አገር የሕይወት ታሪክ ውስጥም እንዲሁ ነው የሚሆነው። በኢትዮጵያችን ውስጥ ከአለማዊ ድርጊቶች ትይዩ መንፈሳዊ ድርጊቶች እይተካሄዱ ነው። በመንግሥታዊ አስተዳደር በኩል የተጨቆኑ ሕዝቦች ለፈጣሪ አቤቱታ ያቀርባሉ፤ ምላሹም በየጊዜው ይከሰታል። ይህንን የማያይ የአገር መሪ፤ መንፈሳዊ አይኑ የታወረ፤ በምድራዊነቱ ብቻ የሚንቀሳቀስ፤ ለራሱም የሚበጀውን የማያውቅ ሞኝ ነው።

በየወቅቱ የሚከሰተውን በመንፈስ አርቅቆ በመመልከት፣ የእግዚአብሔር ሥራ ይገለጣል። የእግዚአብሔርን ድንቅ ሥራ “ማየት የሚችል” ይማራል፤ የተማረውም ያስተምራል። የእግዚአብሔርን ሥራ “ማየት የማይችል” ደግሞ አይማርም፤ ስለይማርም ያልተማረውን ያደናቁራል።

ሕዝቦችም የሚገባቸውን መንግሥት ያገኛሉ። ግን “እንዲህ አይነት ጨካኝ መንግሥት ለምን ወደኔ መጣ?” ብሎ እራስን መጠየቅም ያስፈልጋል። የኢትዮጵያ ሕብረተሰብ ከራሱ ታሪክ እየተማረ ስህተቶቹን ላለመደጋገም ሲጥር ብቻ ነው መሻሻል የሚመጣው።

በግልጽ ከሚታየው ጦርነት በስተጀርባ፣ የማይታይ ጦርነት ስለሚኖር፣ ወደድንም ጠላንም፣ ያ ጦርነት ሁላችንንም በጦርነቱ እንድንሳተፍ ያደርገናል። በግልጽ ከሚታየው ጦርነት እጅጉን የባሰ ይሆናል የምንለው ያ ጦርነት፣ የአለምን ሕዝብ በጠቅላላ የሚያሳትፍም ሊሆን ይችላል። እኛም ድኅነትን እስከናገኝ ድረስ እጆቻችንን ወደ ሰማይ እንዘረጋለን።

“መልእክተኞች ከግብጽ ይምጡ፤ ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች።” መዝ. 67:31

ይህ ወሳኝ ጊዜ መሆኑን አንባቢ ያስተውላል። ከእንግዲህ መጨው ጊዜ በጣም አስፈሪና አስከፊ ቢሆንም፣ በግራና በቀኝ ከሚታየው የሰዎች እልቂት በስተጀርባ ሰብአዊነት በማያቋርጥ ጉዞ ወደፊት ይገሰግሳል። መጨረሻው ጥሩ መሆኑ አይቀርም።

- እጆች ሲዘረጉ ወደ ሰማይ፣ አለ ሌላ ሕይወት የማይታይ፤
- ወደ ታች ያይደለ፣ ወደ ላይ፣ ወደ ላይ፣ ወደ ላይ።
- በምድራዊነት ጥጋብ የለም፣
- ምድራዊ ሰው በቃኝን አያውቅም፤
- በመንፈሳዊነት አልጠግብ ባይነት የለም፣
- መንፈሳዊ ሰው ረሃብን አያውቅም።
- ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ ሊነግሥ አልመጣም፤
- ኢትዮጵያም ምድራዊት ብቻ አይደለችም፤
- ምድራዊነት አይጸዳም፤ አያምርም፤
- ምድራዊነት ስለማይጸዳ፣ ስለማያምርም፣
- ኢትዮጵያ ምድራዊነት ብቻውን አልተሰማማትም።

ይህቺ አለም ውሸቶችን ታቅፋ ለዘለአለም ተደላድላ አትቀመጥም፤ በምክንያት ትናወጣለች። እግዚአብሔርም ኢትዮጵያን እያየ ዝም ብሎ አይተዋትም። ስለዚህ ስለ አገራችን ድምጻችን ከማሰማት እና ከመጸለይ አናቋርጥ። መንፈሳዊ አንድነትን እግዚአብሔር እንዲሰጠን፣ ለአገሪቷ ልማትና የጋራ ብልጽግና፣ ለሕዝባቷም ሰላምና ፍቅር እንዲሰጣት በሕብረትና በአንድነት ሆነን እንለምነው።

አብሮነታችን (አንድነታችን) ከሌለ፣ በምድራችን ተደላድለን መኖር ያቅተናል። የሰው ልጅ ክፉ የሚሆነውና አብሮነትን የሚጠላው፣ ምድራዊ መንፈስ አንቆ ስለሚይዘው ነው። እኛ ሁላችንም ምድራዊያን ብቻ ብንሆን ኖሮ፣ ምንም ሳናገረመርም፣ ጥሩና መጥፎውንም ሳንለይ፣ በምድራዊነታችን ብቻ “ተደላድለን” እንኖር ነበር። ግን በተፈጥሮአችን የጥሩነት መንፈስ ስላለብን፣ መጥፎውን አይተን በቸልተኝነት ማለፍ ያቅተናል። ከእንግዲህስ፣ ኢትዮጵያችንን የሚያተራምጧትን ጥቂት የማይባሉ እርኩሳን መናፍስትን በሕብረት ለማጥፋት ተማምለን እንነሳ።

አንድ ግለሰብ በራሱና ለራሱ (ለሥጋውና ለነፍሱ) የሚበጀውን ሁሉ ቢያደርግ፣ ግን ከራሱ አልፎ ከጎኑ ላለ ሰው እንግዳ ሆኖ ብቻውን ቢቀመጥ፣ ይህ ምን ትርጉም አለው? የመንፈሳዊነት ግቡ ምንድነው? ጥቅሙ ለራስ ብቻ ከሆነ፣ ለሕብረተሰብ፣ ለአገር ለወገንም ካልጠቀመ፣ ግለሰብ ለራሱ የሚያደርጋቸው ሁሉ አብረውት ይሞታሉ፤ ለሌላው የሚያደርጋቸው ግን ዘለአለማውያን ናቸው።

እያንዳንዱ ሰው ከግላዊነቱ እየወጣ፣ ችግሩን፣ ደስታና ሃዘኑን ሕብረተሰብአዊ ቢያደርገው ለሁላችንም የጋራ መፍትሔ ለማግኘት ይረዳል። የሰዎች ስሜት መንፈሳዊ ሲሆን፣ በጋርዮሽም ሲተሳሰር ደስታም ሆነ ሃዘን የጋራ ይሆናል። ሃዘኑም ቢሆን ተስፋና ደስታ አዘል ይሆናል እንጂ፣ ፍጹማዊ ሃዘን አይሆንም።

በማንኛውም ጊዜ (ለክፉም ሆነ ለደግ)፣ ሰዎች እርስ በርስ ሃሳብ ለሃሳብ ሲለዋወጡ፣ ትንሽ - ትንሽ አንዱ ሌላውን ይመስላል። በዚህን ጊዜ ክፋቶችና ደግነቶች ሁሉ ካንዱ ወደ ሌላው ይዛመቱና ሁለት አቢይት ማዕበሎች ይፈጠራሉ። የክፋት ማዕበሎች ሲደማመሩ ሰው እርስ በርሱ ይጨራረሳል። የደግነትም ማዕበሎች ሲደማመሩ ማሕበራዊ ግንባታ ይሆናል፤ ሁለቱ ተቃራኒ ማዕበሎች ሲደነቃቀፉ ደግሞ ምንም ሳይሠራ እድሜ መፍጀት ብቻ ይሆናል።

የሰው ልጅ ከግዑዛን፣ ከእንስሳት እና ከእጽዋት የሚለይበት አንድም በማወቅ ከሆነ፣ ይህ ልዩ የሚያደርገው እውቀቱ (አስተሳሰቡ) ጫፍ ደርሶ፣ በሙታን ትንሳኤ እስከማመን ድረስ ከደረሰ፣ በቃ! ከርሱ ውጪ ያሉ ኃይላት (ጠቅላላ ጠፈር) ሁሉ ይህንን እውን ለማድረግ ተግተው ይሠራሉ እንጂ፣ ዝም አይሉም። ሕያዋን ከሕያዋን ጋር መኖርን ይሻሉና፤ እኛም ከሰማያዊ ሕያዋን ጋር ለዘለአለም እንደምንኖር፣ ይህ ነው

እምነታችን። የሰው ልጅ ምድራዊ ቢሆንም፣ በእግዚአብሔር እስትንፋስ ከሰማይም የመጣ እንጂ፣ ከዚህ ከምድር ብቻ እንደ ሳር ያልበቀለ ስለሆነ፣ ያንን ሰማያዊነቱን (ዘለአለማዊነቱን) ለመቀጠል ጠፈራዊ ንኪኪ አስፈልጓል (ከብርሃን ፍጥነት በበለጠ በመጓዝ፣ ጥልቅ የሚልበት ሥፍራ ተዘጋጅቶለታል)።

ከእውቀቶች ሁሉ ባሻገር፣ አንድ እውነት ይዘን ተነስተናል። ይኸውም፡- ባሁኑ ወቅት ኢትዮጵያን የሚመራት መንግሥት እጅግ መጥፎ ቢሆን እንኳን፣ መጥፎውን በጥሩ፣ ክፉውንም በደግ መለወጥ የሚችል ችሩ እግዚአብሔር ያንን መንግሥት ጥሩ ሊያደርገው ይችላል፤ ወይንም፣ ልክ ለኢትዮጵያችን - ለርሷ ተስማሚ የሚሆነውን መንግሥት ሊያመጣላት ይችላል (አሁን ወይንም በኋላ)።

“አቤቱ! ቅጣን፣ ነገር ግን ፈጽመህ እንዳታጠፋን በፍርድህ ይሁን እንጂ በቁጣህ አይሁን።” ትንቢተ ኤርምያስ 10:24

መንፈሳዊ አንድነታችን

ለኢትዮጵያችን ፊውዳሊዝም እንዳልበጀት፤ ሰሻያሊዝም እንዳላዛለቃት፣ ካፒታሊዝምን ብትቀምስውም አንዳልተስማማት፣ ለእርሷ ምድራዊ ፖለቲካ ብቻውን (ካለ መንፈሳዊነት) በቂ እንዳልሆነላት፣ ከእንግዲህስ፣ ይህቺ አገረ እግዚአብሔር የተባለች ኢትዮጵያ፣ የሁሉንም አይነት የምድራዊነት ድፍድፍ እንደቀማመሰች፣ ከሁሉም የሚበልጠውን የእግዚአብሔርን መንግሥት ትሻለች እንጂ፣ በዛው አትቀጥልም።

ምድራዊት ኢትዮጵያ ሰማያዊ ናትና፤ በመንፈሳዊ አንድነታችን የማንቋቋመው ምድራዊ ኃይል አይኖርም። በመንፈስ አንድ መሆን ስንጀምር፣ መጪውም ጊዜ ለኢትዮጵያችን ጥሩ ይሆናል።

የወያኔ መንግሥት መምጣት ግዴታ እንደነበረ፣ ሕዝቡ ሁሉ በቃችሁ (ሲጋያ፣ ይአክለኩም.....) ሲል፣ እግዚአብሔር ከሕዝቡ ፍላጎት ተለይቶ ለወያኔዎች የማይገባቸውን ጊዜ እንዳልሰጣቸው ሁሉ፣ እስካሁን እና ከአሁን በኋላ፣ ጊዜው ለብሔረሰቦች ሁሉ እኩል ለሚያስብ መንግሥት ተመቻችቷል።

ከእንግዲህ የወደፊቱ የኢትዮጵያ መንግሥት የሕዝቦች ሁሉ የአንድነት ምልክት ይሆናል። ሕዝቡም የራሱን ኢኮኖሚ ለማዳበር ተስማምቶ፣ ተከብሮና ተቻችሎ፣ አብሮ ይሠራል ተግባሩ። በኢትዮጵያ/ኤርትራ ብዙ መሠረታዊ ለውጦች ይከናወናሉ። የተበላሸው ይስተላከላል፤ በጥላቻ የታነጸ አይምሮ በፍቅር ይታደሳል። አንዱን ከፍ አድርጎ ሌላውን ዝቅ ሳያደርግ፣ ካለ ምንም አድልኦ የሚያስተዳድር

መንግሥት ይመጣል። የዛን ጊዜ ኢትዮጵያ (ከኤርትራ ጋር) በቀናው ጎዳና እስከ አለም መጨረሻ ድረስ ወደ ፊት ትጓዛለች።

የኢትዮጵያ የፖለቲካ ድርጅቶች ተቀናቃኝ (ተቃዋሚ/ተፎካካሪ) ኃይላት እንዲያላቸው ጉድለት (ድክመት) በማስተጋባት (እርስ በርስ በመነቃቀፍ) እስከዛሬ ያጠፉት ጊዜ ውጤት አልባ ሆኖ አልቀረም፤ እርስ በርስ እንዲተዋወቁ ስላደረጋቸው፣ ካሁን በኋላ በጋራ መሥራት የሚችሉበት ሁኔታ ተመቻችቶላቸዋል።

ደጋግ ሕዝቦች ባሉበት የክፋት መርዞችን እየነሰነሱ ያለፉት፣ ያገር መሪ ተብዬዎች ሁሉ ጭምር፣ እነርሱ ባልጠበቁት መስመር፣ አንድነታችን እንዲጠናከር ምክንያት ሆነውልናል። ዛሬ ውስጣዊ ማንነታችን ብቅ ብሏል። የሼኩና የቄሱ አክራሪ አለመሆን፣ የሕዝቡም ሰላማዊነትና መንፈሳዊነት፣ ባልታሰበ የፍቅር ሰንሰለት አስተሳሰብና፣ ፈረንጆች፣ blessing in disguise/ድብቅ በረከት እንደሚሉት አይነት፣ ክፋቶች ደግነትን ባይወልዱም፣ በኢትዮጵያችን የክፋቶች እድገት ልክ አባ ጨጓሬ ወደ ቢራቢሮ እንደሚለወጥ ሆኖልናልና፤ ይህንን የተስፋ ጭላንጭል በመጠቀም በአዎንታዊነት ወደፊት እንግፋ።

በኢትዮጵያ/ኤርትራ የወደፊቱን (የመጨረሻ) መንግሥት ጥሩ የሚያደርገው፣ ለሕዝቦች የሚጠቅም መንግሥት መመሥረት የሚቻለው፣ በከፍተኛ የመንፈሳዊነት እድገት መሆኑን ተገንዝበናል። ሕዝቡ ለወደፊት አንድ ቅዱስ ሕዝብ ይሆን ዘንድ በጠባዩ፣ በአመለካከቱና በእምነቱ ጠንከር - ቀና ማለትን እንዲያውቅበት ሁኔታዎች ተስተካክለውላታል። መበተንና መሰብሰብ ጠፈራዊ የተፈጥሮ ሕግ ስለሆነ፣ ለወደፊት የኢትዮጵያ ቤተሰቦች እየተቀራረቡ ይመጣሉ።

በኃይለ ሥላሴ ዘመን የሕዝቦች መንፈሳዊ ጤንነት የተጠበቀ ስለነበር፣ በመጠኑ የሚኖር ሰው ደስተኛ ነበር። የሚያጠግብ እንጀራ ብቻ ቢሆን ኖሮ፣ ገዳማት በኢትዮጵያ አይበዙም ነበር። ጊዜው መንፈሳዊነትን የትግል መሳሪያ ማድረግን ይጠይቃል። ሥጋዊና መንፈሳዊ ሆኖ ለተፈጠረ ሕዝብ የሚበጀው፡- እስላም ክርስቲያን ሳይል - ሁሉንም በእኩልነት የሚመለከት - የጠቅላላ የሕዝቦችን ሁሉ ሥጋዊ እና መንፈሳዊ ሕይወት የሚንከባከብ መንግሥታዊ አስተዳደር ነው።

ምድራችን ከተፈጠረች ጊዜ ጀምሮ፣ እግዚአብሔር በሚወደው ሕዝብም ሆነ ግለሰብ ላይ ሰይጣን በተደጋጋሚ ስቃይ እና መከራ ያደርስባቸዋል። እግዚአብሔርም አይቶ ዝም ስለማይል ያድናቸዋል።

ከሰይጣን የሚገኝ ድሎት ኃጢአትን ወደ መሥራት ይመራል። ለጊዜው ነው እንጂ ሥጋ አይጠቅምም፤ ምድራዊ ኑሮ ሲያስመርር ብንመለከት እንጂ፣ መንፈሳዊ ኑሮ ጸጸት ሲሆን አላየንም። ከምድራዊነታችን ባሻገር ሰማያዊ እና ዘለአለማዊ አለም

ውስጥ የሚከተን፡ ቀድሞ ከእግዚአብሔር የመጣ፤ በኋላም ወደ እርሱው የሚመለሰው ጥሩው ሕያው መንፈሳችን ነው። አገራችን (ያቺ) ለረጅም ዓመታት በአለም ታውቃና ተከብራ የቆየችው በሰላም ወዳድ ሕዝቦቿ ፍቅር እና አንድነት ነው።

የጥንት ኢትዮጵያውያኖችን/ኤርትራውያኖችን ሕብረተሰብአዊ አንድነት በሚመለከት፡ የውጪ ጸሐፊዎች እንደሚከተለው አስቀምጠውታል፡-

"...Men are united by infinity of ties which would count for nothing in Europe. They live together in a reciprocal dependence and solidarity which they value highly and consider a matter of pride, and which influences all they do..." Davidson Basil, 2005 (Page 115)

ወደ አማርኛ ሲተረጎም፡- “ሰዎችን እርሰበርስ አገናኝቶ አንድ የሚያደርጋቸው ነገር ተቆጥሮ አያልቅም፤ በአውሮፓ እንዲህ ያለ ነገር የለም። ሕይወታቸው እርሰበርስ በመረዳዳትና በመደጋገፍ የተጠናከረ ስለሆነ፤ የሚያደርጉት ሁሉ አንድነታቸውን የሚያጸና ነው። እነርሱም ይህን አብሮ መኖር እንደ ታላቅ ጸጋ ስለሚቆጥሩት ይኮሩበታል፤ የሚያደርጉት ሁሉ ከዚህ የአብሮነት ጠባይ ጋር የተያያዘ ነውና።”

እንዲህም ሲነገርላት የቆየች አገራችን በድህነትና በረሃብተኝነት ብትታወቅም፤ ያ ሰማያዊ ጠባይ ከሕዝቡ ዘንድ አልጠፋም፤ ድሃና ረሃብተኛ ሁሉ እንዳይሞት፤ ተረዳድቶ የሚኖር አንድ ቅዱስ ሕዝብ ነውና።

ከኢትዮጵያችን ላይ ምድራዊነት ቀስ በቀስ እየተገፈፈ፤ በሰማያዊነቷ ብቅ ብላ ደምቃ የምትታያቸው ብዙዎች ናቸው። ስለሆነም፡ “ለአገራችን ምን እናድርግላት? ምን እናቆይላት? ምንስ እንሥራላት?” እያሉ የሚያስቡላትና የሚጨነቁላት ብዙዎች ናቸው። ሁላችንም በአዎንታዊነት ተባብረን ውዲቷን አገራችንን በማስቀደም በአንድነት ከተነሳን፤ ይህች በመንፈሳዊ ጎኗ ቆንጆ የሆነች አገር በሥጋዊ ጎኗም አምራና ደምቃ የምትታይበት ወቅት መምጣቱ አይቀርም።

እግዚአብሔር የሰውን ልጅ ሲፈጥረው ለብቻው (ካለ እርኩሳን መናፍስት ጣልቃ ገብነት) እንዲኖር፤ ለራሱ በተሰጠው የተፈጥሮ ባህሪውም መሠረት እንዲያድግ ነው። እንግዲህ እኛም ይህንን ተረድተን፤ በመንፈሳዊነታችን ብንጠናከር፤ ከመሃላችን የሚገባ እርኩስ ኃይል አይኖርም። የዚህን ጊዜ ብቻ ነው ለራሳቸው በተሰጠን ውስጣዊ ባህሪአችን መሠረት የምናድገው።

አንድነታችን በመንፈሳዊነታችን ከተገነባ፤ በጋርዮሽ መበልጸግ እና ማደግ ቀላል ይሆናል። የዚያን ጊዜ ብቻ ነው የእኛም እድገት የጋርዮሽ ደስታን የሚያሰጠን። የዚያን ጊዜ ነው ምድራዊት ኢትዮጵያችንም ሰማያዊት የምትሆን።

ብሔረሰቦች ሁሉ ተጠራርተው፤
 እናቶች፣ አባቶች፣ ከነልጆቻቸው፤
 ቁሶችም፣ ሼኮችም አጅብ አጅብ አድርገው፤
 ሁሉም ከንፈሮቻቸውን ከፍተው፤
 ጥርሶቻቸውን ገልጠው፤
 አብሮ በመሆን ብቻ ተደስተው፤
 ሰው ምን ይለኛል በማይባልበት አዳራሽ ተሰባስበው፤
 በዘፈን፣ በእልልታ፣ በእስክሲታና በሸጎዬ፤
 ወደላይ - ወደላይ ጮቤ ረግጠው፤.....
 አቤት ማማራቸው፣ እንዲህ ሲጎላ ጥሩነታቸው።
 ግሩም ነው፣ ድንቅ ነው፤
 የሰው ማንነቱ - ሁለንተናው፤
 አዎንታዊነቱ እና እውነታው፤
 መንፈሳዊነቱ ውስጣዊነቱን ሲገልጠው፤
 በግላጭ ሲታይ ቁንጅናው፤
 በመንፈሳዊ ኃይል ውዝዋዜው፤
 ተዋዶ ለሚኖር ሰው፤
 ለደስታም ወሰን የለው።

እንዲህ የልዩነትን - የአለመደሰትን ጉም የሚያባርር፤
 አሉታዊነትን በፍጹም አዎንታዊነት የሚቀይር፤
 ሃብት፣ እድሜ፣ ጾታ፣ ጎሳና ሃይማኖትን የማይለይ ፍቅር፤
 ይህ እንጂ እኮ ነው፣ በበጎ ፈቃድ የሚመጣ መከባበር፤
 የእኩልነት፣ የነፃነት፣ የሕብረት እና የአንድነት ምስጢር።

እንዲህ እንዳሁኑ አይደለችም ኢትዮጵያችን፤
 እርሷን እስክናገኛት - ያምሮታችን፤
 አያቋርጥም “ሥራችን”፣ እንደየችሎታችን።
 አያቋርጥም ጸሎታችን፣ እግዚአ ማለታችን።

የሰው ልጅ ከጠባብ ምድራዊ - ሥጋዊ ርዕዮተ እየተላቀቀ፣ ጠፈራዊ ንቃተ ሕሊና ይኖረው ዘንድ ግዴታ እየሆነ ነው የመጣው። ከጠባቡ ምድራዊ ሕይወታችን (በአስተሳሰብ - በእምነት) እየተላቀቅን ወደ ሰፊው እንገባለን ስንል፤ በሰማይ ያለው በምድር ካለው ይበልጣል ማለታችንም ነው። ይህንን እውነታ፣ ከዚሁ ከምድራዊነታችን ሳንላቀቅ ቀስ በቀስ እያወቅንነው መጥተናል። ከአሁን በኋላም ቢሆን፣ ይህች ምድር እስክታልፍ ድረስ፣ የእኛም አስተሳሰብ ከፍ ከፍ እያለ ከምድራዊነቱ እየተላቀቀ፣ ጥልቅ ወደሆነው ወደ መንፈሳዊነቱ መግባቱ አይቀርም።

አይን ባየው፣ አይምሮ ባሰላው፣

ልብ በተሰማው፣

ለሃዘን መጠን፣ ለግፍም ምላሽ አለው።

አ! ኢትዮጵያችን፣ አገራችን፣

ማን ችሎ ይረሳል አንቺን?

አንቺም ችለሽ አትረሺም ልጆችሽን።

ከእንግዲህ ማነው የሚያይለት? የሕዝቡን ጉዳቱን፣

እንግሊዝ፣ ፈረንሳይ ወይንስ አሜሪካን?

እባክህ አምላካችን አታሳየን ጉዱን፤

በቃችሁ በለን፣

የሃዘን እንጉርጉሮ በሽታ ሆነብን፤

ኢትዮጵያን/ኤርትራን ጠብቃት፤

አንተው ተመልከተን - አትሰውር ፊትክን።

በሰው ልጅ መከፋት ማርያም ታለቅሳለች፤

ሃዘን አልቀረላት፣ ኢትዮጵያን እያየች።

እመቤቴ ማርያም አታቋርጪ ጸሎትሽን፣

እባክሽ ለምኒው አሰራት የሰጠሽን ልጅሺን፣

ምህረቱን እንዲያወርድልን፤

ደጉን መንግሥት እንዲያመጣልን።

መጪው ጊዜ ለኢትዮጵያ ጥሩ ይሆናል። እና፣ የዚያን ጊዜ፣ ሰማያዊ በሆነው አንድነታችን፣ በመንፈሳዊ ጥንካሬችን የተገኘ ትሩፋት እንጂ፣ በምድራዊ ፖለቲካ

ከምድራዊነታችን ባሻገር

ያልተገኘ ስለሆነ፤ ምሥጋና ለእግዚአብሔር እንጂ፤ ለማንም የሰው ልጅ እንዳይሆን፤ አደራ።

እግዚአብሔር ይሰማል - ፈጣሪያችን፤

ሕዝቦቹንም ይጠብቃል - አምላካችን፤

የአለማችን (ያገራችን) አየሩን፤ አፈሩን ድንጋዩን፤

ሁሉንም እንዲባርክልን፤

እንለምነው - አያቋርጥ ጸሎታችን፤

እግዚአ ማለታችን፤ እግዚአ ማለታችን።

እግዚአብሔር የብዙሃኑን አይምሮ ይክፈትልን። መልካሙ እንድናይ፤ ቀናውንም መንገድ እንድንከተል አይነ ልቡናችንን ያብራልን።

ቸሩ ፈጣሪያችን ከክፉ ነገር ሁሉ እንዲሠውራት፤ ለኢትዮጵያችን ከያቅጣጫው ጸሎት ይብዛላት።

ተፈጸመ

በእውነት ፈጣሪ አምላካችን እግዚአብሔር ፍጹምና ኃያል፤

ስሙ ክቡር፤ ለዘለአለምም የተመሰገነ ነው።

አስጀምሮ ላስጨረሰን ለፈጣሪ አምላካችን ታላቅ ምስጋና ይድረሰው።

አሜን።

ኢትዮጵያ ልጆቻችን ያንቺው ናቸው

(መዝሙር - መንፈሳዊ)

አዝማች

ኢትዮጵያ ልጆቻችን ያንቺው ናቸው።

አይለይም ከሕዝብ ልቡናቸው - አይርቅም ከወገን መንፈሳቸው።

አንቺ ቅዱስ አገር፣ ትዝታዬ።

ሳልምሽ አድራሲሁ ባይምሮዬ - ሳልምሽ አድራሲሁ ባይምሮዬ።

ምድራዊ ችግሮች -- ከናቅ በተናቸው።

በአካል ተለዩ -- ወጡ ካገራቸው።

ይህ ችግር ጊዜያዊ -- ከቶም ይበቃዋል።

ሁሉም ከሄደበት -- ፈጥኖ ይመለሳል።

አዝማች

እናንት ያገር ልጆች -- ትጉ በያለበት።

መልካሙን አስቡ -- አትራቁ ከእውነት፤

በብልጭልጭ ነገር -- መታለሉ ይቅር።

ለሕዝቦች እናስብ -- ለራስ ማሰብ ሳይቀር።

አዝማች

ከወዴት ይገኛል -- ተወዳጅ ድሃ ሕዝብ።

በጠባዩ ሃብታም -- በሌለው የሚጠግብ።

ይህ መንፈስ ይጎልምስ -- ውብ ቆንጆ መልካችን።

ሁላችን እናስብ -- ለውድ አገራችን።

አዝማች

ለማግኘት አንጓጓ -- ለመስጠት እንሩጥ።

ከቶ ምንም የለም -- ከመንፈስ የሚበልጥ፤

ችግር የሚረሳው -- ደስታም የሚገኘው።

ለሌላው በማሰብ -- በእምነት በመኖር ነው።

አዝማች

ጸሎት

አቤቱ እግዚአብሔር አምላካችን ፈጣሪያችን ሆይ!

እኛ ሰዎች አብረን ስንኖር በፖለቲካ፣ በሃይማኖት እየተለያየን እርስ በርሳችን ከመጣላት የሚያድነንን፣ ሰላማችንን እና አንድነታችንን የምናገኝበትን መንገድ አንተ ታላቅቀን፣ አንተም ትመራን ዘንድ እንለምንሃለን።

አቤቱ እግዚአብሔር አምላካችን ፈጣሪያችን ሆይ!

ቅዱስ መንፈስህን ከአለም ሕዝቦች አታርቅ። ሕዝቦች ሁሉ ለፍቅር፣ ለሰላምና ለአንድነት የሚቻኩሉ፣ በጽድቅ ጎዳና በአንተ ፈቃድ የሚመላለሱ እንዲሆኑ፣ በጎውንም መንገድ እንዲሹ አንተ እርዳቸው።

አቤቱ እግዚአብሔር አምላካችን ፈጣሪያችን ሆይ!

ያንተ የሆኑ ሕዝቦች ሁሉ በያሉበት የእውነት ሰዎች ለመሆን በሚያደርጉት ጥረት ቅዱስ መንፈስህ እንዳይለያቸው እንለምንሃለን።

አቤቱ እግዚአብሔር አምላካችን ፈጣሪያችን ሆይ!

ኢትዮጵያን አገራችንን ባርክልን፤ ሕዝቦቿም በእምነታቸው እንዲጠናከሩ አድርጋቸው።

አቤቱ እግዚአብሔር አምላካችን ፈጣሪያችን ሆይ!

ኢትዮጵያን አገራችንን ጠብቅልን፤ ለሕዝቦቿም ሰላም፣ ፍቅር፣ ሕብረእ እና አንድነትን ስጥልን።

አሜን።

ዋቢ መጻሕፍት

(ለአራቱም መጻሕፍት)

Abdullah Yusuf Ali (Translation by), 2002: **The Qur'an**,
Published by Asir Media.

Bartusiak Marcia (edited and with Introduction), 2006:
Archives of the Universe, Vintage Books, A
Division of Random House, INC. New York.

Bhaktivedanta Swami Prabhupada A.C (His Devine
Grace), 1972, 1983: **Bhagavad Gita As it is**,
The Bhaktivedanta Book Trust

Charles Darwin, 1958: **The Origin of Species**, Signet
Classics.

Close Frank, 2009: **Anti Matter**, Oxford University
Press.

Coogan Michael D., 2003: **World Religions**, Duncan
Baird Publications, London.

Davidson Basil, 2005: **Africa in History**; Touchstone,
Rockefeller Center, New York, N.Y.

Drage Hale Rosemary, 2004: **Understanding
Christianity**, Duncan Baird Publishers, London.

Ehrlich Carl S., 2003: **Understanding Judaism**,
Duncan Baird Publishers, London.

Elain Murray Stone, 2004: **A Saint and His Lion, the
Story of Tekla of Ethiopia**, Paulist Press.

Francene Dufresne, 1985 : **L'Ethiopie se meurt! Mais
renaîtra**, Louise Courteau éditrice

- Hammond, 2002: **Concise Atlas of World History**, 6th Edition, Map Makers for the 21st Century; HarperCollins Publishers.
- Hausman Gerald, 1997: **The Kebra Nagast**: St. Martin's Press, New York
- Hawking W. Stephen And Leonard Mlodinow 2010: **The Grand Design**; Bantam Books, New York.
- Hawking W. Stephen, 1988: **A Brief History of Time**, From The Big Bang to Black Holes; Bantam Books, New York.
- Hawking W. Stephen, 2005: **The Theory of Everything**, Fate of The Universe; Phonix Books.
- Houston Drusilla Dunjee, 2007: **Wonderful Ethiopians of The Ancient Empire**; Nuvision Publications, LLC, Sioux Falls, SD, USA.
- Jackson G. John, 1939 And 1985: **Ethiopia and the Origin of Civilization**; Nuvision Black Classic Press, Baltimore, MD. USA.
- John Brockman (Editor), 2010: **This Will Change Everything**, Ideas That Will Shape The Future; Harper Collins Publishers, New York, NY. 10022.
- Laszio Ervin, 2006: **Science and The Enchantment of The Cosmos**; The Rise Of The Integral Vision Of Reality, Inner Traditions, Rochester Vermont.
- Leslau Wolf, 1976: **Concise Amharic Dictionary**, Amharic - English, English - Amharic, Otto Harrassowitz – Wiesbaden, Commercial Printing Press, Addis Ababa, Ethiopia
- Mary And John Gribbin, 2003: **From Atoms to Infinity**; Icon Books.

- Muhaiyaddeen Bawa M.R., 1987, revised 2004: **Islam and World Peace, Explanations of a SUFI**, The fellowship Press, Philadelphia, PA.
- Oldstone Moore Jennifer, 2003: **Understanding Confusianism**, Duncan Baird Publishers, London.
- Rana Fazal & Ross Hugh 2004: **Origin of Life**; Navpress, Colorado Springs, CO80920.
- Ross Hugh 2010: **Beyond the Cosmos, What Recent Discoveries in Astrophysics Reveal About the Glory and Love of God**, 2010:Signalman Publishing, Orlando, Florida.
- Southwood, Richard 2002: **The Story of Life**, Oxford University Press.
- Steinberg Milton, 1975: **Basic Judaism**, Harcourt Brace Jovanovich, Publishers. San Diego, New York, London.
- Vorilhon Claude, 1983: **Le Livre Qui Dit La Verite**
- Wallis Budge (1932): **The Kebra Negast**, Oxford University Press, London, Humphrey Milford.
- ልዑሉ ቃል አካሉ (መምህር)፡ 1994፤ ሥርአተ አምልኮ ዘእርቶዶክስ ተዋሕዶ፡ አትላንታ ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን፤ ዩ ኤስ ኤ፤ አታሚ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ።
- ልዑሉ ቃል አካሉ (መምህር)፡ 1994፤ ሥርአተ አምልኮ ዘእርቶዶክስ ተዋሕዶ፡ አትላንታ ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን፤ ዩ ኤስ ኤ፤ አታሚ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ።
- ልዑሉ ቃል አካሉ (መምህር)፡ 1994፤ ሥርአተ አምልኮ ዘእርቶዶክስ ተዋሕዶ፡ አትላንታ ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን፤ ዩ ኤስ ኤ፤ አታሚ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ።
- ሰሎሞን ይርጋ፡ 1992፤ ህልውና፡ አታሚ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት።

ተስፋ ገብረ ሥላሴ (አዘጋጅ)፣ 1978፣ ገደለ አቡነ አረጋዊ፣ ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት፣ አዲስ አበባ።

ተክለ ጻድቅ መኩሪያ (1951)፣ የኢትዮጵያ ታሪክ 2ኛ መጽሐፍ።

ትንሳኤ የመጻሕፍት ማሳተሚያ ድርጅት (አሳታሚ)፣ 1990፣ ፍትሐ ነገሥት ንባቡና ትርጓሜው፣ ትንሳኤ የመጻሕፍት ማሳተሚያ ድርጅት፣ አዲስ አበባ።

አቡነ ሸኑዳ 3ኛ የግብፅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ (ውርስ ትርጉም በዲያቆን ታደሰ ወንድም አገኘሁ)፣ 1993፣ የነስሐ ሕይወት፣ ኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት፣ አዲስ አበባ።

አባ ኤልያስ ሊቀ ጳጳስ፣ 2009፣ በአዲስ መሠረት ላይ የነበረው ጥረት፣ Washington D.C. 20018 USA.

አባ ጎርጎርዮስ፣ 1978፣ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ፣ ትንሳኤ ዘገባኤ ማተሚያ ቤት፣ አዲስ አበባ።

አንዱ ዓለም ዳግማዊ (መምህር)፣ 1998፣ ወላዲተ አምላክ በነገረ ድኅነት፣ ኅትመተ ብራና ማተሚያ ድርጅት፣ አዲስ አበባ።

አንዱ ዓለም አባተ (የአጻደ ልጅ)፣ 2010፣ ንጉሥ ዘርዓ ያዕቆብ፣ እና ሌሎች ግለ-ወጎች።

ብሩህ ዓለምነህ፣ 2010፣ የኢትዮጵያ ፍልስፍና የዘርርዓ ያዕቆብና የወልደ ሕይወት ሐተታዎች ትንታኔ (ከነሐተታቸው)

ዓባይነህ አስፋው፣ 2012፣ መጽሐፈ ሔኖክ ግዕዝ እና አማርኛ ከአንድምታ ማብራሪያ ጋር።

ዐቢይ አሕመድ፣ 2012፣ መደመር።

ኢንተርናሽናል መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር፣ 2001፣ መጽሐፍ ቅዱስ፣ አዲሱ መደበኛ ትርጉም፣ International Bible Society.

ዓሥራት ገብረ ማርያም፣ 1991፣ ትምህርተ መለኮት፣ ሁለተኛ እትም፣ ንግድ ማተሚያ ቤት ድርጅት፣ አዲስ አበባ።

ዓባይነህ ካሴ፣ 1992፣ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት፣ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አንደኛ መጽሐፍ፣ አሳታሚ ማሕበረ ቅዱሳን፣ አዲስ አበባ።

ኤፍሬም አስፋ ወረደወርቅ፣ 1992፣ አዲሱ የአማርኛ መዝገበ ቃላት፣ ሁለተኛ እትም።

ኤፍሬም አሰፋ ወረደወርቅ፡ 1995፤ ሚሊንየም እንግሊዝኛ-አማርኛ መዝገበ ቃላት፡ Revised Edition.

እሸቱ ታደሠ ወንድም አገኘሁ (ዲያቆን) እና ደጀኔ ሸፈራው በላቸው (ዲያቆን)፡ 1991፤ ወላዲተ አምላክ በመጽሐፍ ቅዱስ፡ ኢትዮጵያ መጻሕፍት ድርጅት፤ አዲስ አበባ።

ወሰኔ ይፍሩ፤ አዘጋጅ፤ 1990፤ ሄኖክ፤ በየዓመቱ የሚታተም የኢትዮጵያ ጥናትና ምርምር መጽሔት፡ 1101 S.W. Washington St. Suite 129 Portland, OR 97205

የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር (አሳታሚ)፡ 1980፤ መጽሐፍ ቅዱስ፡ የብሉይና የሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት፡ መጀመሪያ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት ታተመ፡ United Bible Societies Africa Regional Centre, Nairobi, Kenya

የጥንት ሊቃውንት እንደ ጻፉትና እንደተረጎሙት፡ 1983፤ ተአምረ ማርያም፡ አንደኛ መጽሐፍ፡ አዘጋጅና አከፋፋይ ተስፋ ገብረ ሥላሰሴ፡ አዲስ አበባ።

የጥንት ሊቃውንት እንደጻፉትና እንደተረጎሙት፡ 1946፤ ገድለ ተክለ ሃይማኖት፡ ትንሳኤ ዘገባኤ ማተሚያ ቤት።

ዲበኩሉ ዘውዴ፡ 1986፤ ፍትሐ ነገሥት ብሔረ ሕግ ወቀኖና፡ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት፡ አዲስ አበባ።

ጥዑም ልሳን ካሳ (ሊቀ ካህናት - ርዕሰ ደብር)፡ 1981፤ ያሬድና ዜማው፡ ትንሳኤ ዘገባኤ ማተሚያ ቤት፡ አዲስ አበባ

